

ex quibus collige qd ab initio non valet ex postfacto co firmatur. Sed argu. contra. s. qui a qui. l. si seruo. Alij dicunt in vtroq casu. s. libertatis pume r legati: de quo dicitur difficile expediri. sed si dicas valere id legatu ius patrio non p consideratur. et sic est ptra. s. filiuiffa. in fi. si em ei legare non pot nec ei? suo. vt de lega. ij. de debito. s. seruo. r de lega. i. si michi et ubi. s. regula.

Sed si pponas filiu te stamentu fecisse: et patre herede instituisse: cu vtiq pat testo suo? seruo filij libertate dedisset: q ad eu ex testo filij ptinere ceperit: videndum est nuq et coparari debeat q cu manumitteret alien? erat: deinde postea acqst? est. Sz fauorabilis est libertate a patre relicta admittit. et ab initio pris eu ce videri: ex hoc qd postea contigit ostendit.

De priuilegijs veteranorum.

Veteranorum. **E**te rano: riu. nec fustibus: vt. J. eo. liij.

Sed si proponas filiu te stamentu fecisse: et patre herede instituisse: cu vtiq pat testo suo? seruo filij libertate dedisset: q ad eu ex testo filij ptinere ceperit: videndum est nuq et coparari debeat q cu manumitteret alien? erat: deinde postea acqst? est. Sz fauorabilis est libertate a patre relicta admittit. et ab initio pris eu ce videri: ex hoc qd postea contigit ostendit.

De priuilegijs veteranorum. Li. xvij. Arria.

Veteranorum. **E**te rano: riu. nec fustibus: vt. J. eo. liij.

heredibus. sic. s. solu. matri. l. mariti. r. l. etia. in pn. Jte s. de excusa. tuto. l. dicimus. s. si pater.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

heredibus. sic. s. solu. matri. l. mariti. r. l. etia. in pn. Jte s. de excusa. tuto. l. dicimus. s. si pater.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

a Et proprie inspecta significatiōe vocabuli. sic. s. de acqui. pos. l. in pn. r fm hoc qui nō subeunt munera: licet sēt in municipiō nō sunt tñ municipes: sed large r il li sunt municipes. vt. j. pri. r no. hic ciuitatē dici municipi pū. vt hic r. s. de re. di. l. antepe. Itē dicit ciuitas oppiduz: vt in pbe. dige. s. hoc aut. r. s. illud aures.

b Cives. etiā q̄ munera nō subeunt.

c Cāpanos. est ergo ciuitas cāpania: sicut r puteolanū. Sic ponitur. s. qd me. cau. merū. s. qd p̄tor. Est r p̄uincia et sic etiā posset h̄ expōi: lz nō sic bñ.

d P̄uilegio. p̄uilegio ergo munciceps sit. vt hic. et. C. de incolis. l. p̄uilegio. Ac.

e Nō pbat. id est improbat. et ita minus dicit et plus intelligitur.

f Habet. iterrogatiue. certe nullā. vt. j. eo. l. eius q̄ iustum.

g Parētibz. s. legitimis. sic ergo vulgo q̄ritur: matre: legitimam patre sequit. vt. s. de statu homi. l. cū legitime. Sed qd de legitimitate p̄uincia p̄: Rñ. patrem ē sequitur adoptiuis. vt. j. eo. l. ordi ne. l. si. Itē not. hic q̄ nō debet aliqd sic itelligi vt sit su peruacuu: si aliqd intellectus sanus possit ei dari. Itē nota r illud: q̄ superuacuu est precib⁹ impetrare qd iure cōi concedit rē. ad qd facit. s. de cap. postlūminū. s. fi. et. s. de cōdi. inst. l. verba hec. et de vsuris. l. si stipulatus. r de le. i. si qñ q̄s. et. l. si creditor. et de car. edic. l. qd labeo. r de mino. in cause. i. rñ. r de ver. ob. doli. r. C. de iure delib. l. i. r de thesau. l. i. et. C. ar. tute. l. cum interdite. r de verbo. obli. si sic stipulat⁹. et. l. si dari. sed ar. cōtra. s. de auro et argē. lega. l. pediculis. s. labeo. et. s. mandati. l. qui mutuum. Accur.

Q̄nōs. filiūssami. aliud si eruatipatus. vt. C. de filijssa. r queadmo. l. i. r fa. j. de m̄e. l. i. r. l. sp̄te. s. i. i. Uniuersa. ergo tutele r cure ratione cōsequente. vt. C. quod cum eo. l. i.

k Quasi. j. e. luci. s. idē rñdit heredes. i. fi. s. fo. vt ibi

l Nō cōtradixit. d̄dicere ergo debet. vt. j. si. i. l. hono

rea. s. fi. r. l. spurij. s. pater. r. C. ne fi. p pa. si fili⁹. r factē ad hoc vt filio videat p̄sentire. C. de decurio. l. i. r. j. s. ad ministratiōe rerū ad ciuitatē p̄tinē. l. fili⁹. r. s. fami. her ciscū. si filia. s. idē scribit. r. j. e. l. luca. s. idē rñ. et. j. de mu ne. et ho. sp̄te. s. i. s. q̄ act. cōuemet. Rñ. ex stipulatu: qd

postea exponit quedā verba. r ponit in quibus pater tenet et filius si minus idonee magistratum gesserit. Idem.

Q̄nōs. filiūssa. voluntate p̄ris decurio creat vniuersis munerib⁹ q̄ decurioni filio inuigunt obstrict⁹ est pater: q̄nō fideiusso: pro filio.

Cōsensisse autē pater decurionatū filij videt si p̄ris noia tiōi filij nō d̄dixit. P̄uide qd qd in publica filij gessit: pater vt fideiusso: p̄stabit. B̄sēsi autē i repu. sic accipe debem⁹ pecuniā pu. habere: debitam tractare: siue erogādā decernere. Sed r si curatores operū vel alicui⁹ alteri⁹ negocij reipu. creauit⁹ / tenebit⁹. S; r si successorē sibi noiauit⁹ / patre obstringit. Sed r si vectigalia publica locauerit: pater erit obstrict⁹. Quod r si filij tutores dare non curauerit vel min⁹ idoneos elegerit: nec satis exegerit vel nō idoneū acceperit: ip̄e qdē qn sit obstrictus nulla dubitatio est. Pater p̄o ita demū obligat sicut fideiussores solēt hoc nomie obligari. sed non solēt. Hoc etenim relatu⁹ et rescriptū est: quia fideiussores rē pupilli saluam fore p̄mittūt. Reipu. autē

l. i. de excu. tuto. in pn. In sc̄bo vtroq; mō est publicū: nō facili⁹ et pleni⁹ obligat p̄r. m Negocij. i. officij.

n Creauit. i. iste fili⁹ cū erat decurio. r herat sibi cessū

o Tenebit. i. si illi quos elegerit male gerant.

p Noiauit. vt succederet in suū officij qd h̄bat fili⁹ vt r. j. eo. ordine. s. i. sed cōtra. l. libertus. s. fi. fol. vt ibi.

q Obstrictus. scz in solidum.

r Curauerit. cum esset sibi commissum.

s Acceperit tutorem vel fideiussozem.

t Ip̄e. scilicet filius.

v Excit fideiussores: nisi q̄ hic tenet de pecu. vt. s. de pecunia. l. h. in fi. r sic nō est p̄ oia bona similitudo. Item fecus si stipsemet scz filius esset tutor. vt. C. qd cum eo. l. i.

Item nota q̄ hec est similitudo remouens. Ac.

f S; nō solēt. vt. s. de magi. cō. l. i. i. pu. r. j. e. l. libert⁹.

Nichil. s. principaliter. sedario sic. vt insti. de his q sunt sui vel alic. iur. s. fi. et hac rone in pena no tenet. vt lucius s. paulus. r. s. de fideiussor. l. fideiussores. r. s. de admi. iuro. l. lucius s. paulus. Accursius.

Is q ultra. aliquo psonali munere que multa sunt vt. de mu. et ho. l. mun. in pn. pu ta a custodia ca strilicentiat erat ad ips. forte sub forma. s. q inter op aliqd non ag grediat. certe ex cedens modis reuo catur ad munus.

Comeat. i. i. vltra tepus i quo habet comeat. d. ad munera no autem ad ho nores. Accur.

Lacet. non solum pa s trem. Accur.

Onytiq. ha buit. f. tñ.

Constitutio. alo: vt r. s. s. cap. l. iij. in fi. r. j. eo. si ds. r. l. nichil. fctō etiā op est. vt j. eo. l. domiciliū. et qd sit. dic. vt. s. de incol. l. caues. i. fi.

Abeo. ex eq. id est no pl in vno loco q in alio.

Nus. i. nul lo predictoruz los eorum.

Quere. est. vt. j. l. pr. s. iuris prudētib. r. j. eo. l. si ds. c. cōcor. r. C. de adopti. l. in adoptione.

Sumptio. nature. sic. s. de stab. l. no putauit. s. fi. ds eman. arg. tra. s. de postu. l. i. s. belias. Accur.

Non amittitur. i. perditur.

Deposit. s. veritas originis. i. absconditur.

Oriundus. i. ortus. sic. C. de epis. r. cleri. l. nulli.

Mutare pot. vt vel desinat esse vñ est. vel incipiat esse vbi non est. et ad hoc. C. de incol. l. iij. in fi. r. de mu. r. ho. l. originē. r. l. fi. r. j. eo. ordine. s. ius origis. r. s. d. of. ps. si. l. legat. r. l. illicitas. s. ritas. r. C. d. lib. cau. l. nec omis sa. r. sic no nocet mentiri: qz veritati stat. vt. d. ll. et. C. de iur. et fac. igno. c. i. falsa. r. s. qui et a q. si priuar. s. i. r. s. de questio. l. i. s. fi. quis vitro. arg. cōtra. s. de rei vñ. l. fi. et C. de non nu. pecu. aut. contra qui propriam.

Non domicilium sequitur. s. patris. vt. j. eo. libet. s. patris. cū ipse filius sua voluntate sibi constituit vbi vult. vt. s. l. placet. et. l. seq. sic ergo no. q. filius suam. p. priam originem sequitur quā nec mutare potest. vt. s. s.

proxi. rñ. Item et patris sui vt hic. et etiā illam non pot mutare. vt. s. l. p. r. cū concor. qd accipie in eam quā pater habuit et se non ex origine sui patris: alioquin oporteret nos querere vbi natus fuit adā. s. agrū damasce num. Sed pro deo in quo sequitur originē sui patris vt

habeat veritatē mutare pot. **H**ic habes duo: primo q. si lius sequitur originem patris quantum ad ciuitatē. secundo q. filius non sequitur domicilium patris. Barto.

Filius ciuitatem ex qua pater eius naturalem originem ducit: no domiciliū sequitur.

Iuris pudētibus placuit duobus locis posse aliquē habere domiciliū: si vtrobiq. ita se instruxerit: vt no ideo min⁹ apud alteros se collocasse videatur. **L**ibertini originē patronorum vel domicilium sequuntur: item qui ex his nascuntur. **I**dem.

Siquis a pluribus manumissus sit: omnium patronorum originem sequitur.

Non debere Marcia. cogi decuriones villis prestare frumentum: ciuibus suis q. s. annona exigit: diui fratres rescripserūt: r. alijs qz cōstitutionibus principalibus id cautum est. **R**eratus.

Filius qui iustum patre non habet prima origo a matre: eoq. die quo ex ea editus est: enumerari debet.

Marcianus.

ris vel honoris. vt. C. de mu. et ho. l. filios. Nec ob. de senatore: quia in eo est speciale propter dignitatem: vt liberetur a muneribus municipij sui. Sed hoc reprobat. C. de mun. et origi. l. fi. vnde prima placet.

Alteros. id est alios. et facit. j. eo. si quis. r. s. eo. l. labeo. Accursius.

Vel domicilium. hoc quando patronus ibi habet domiciliū vbi est ei⁹ origo: alioquin cōtra. vt. j. eo. eius q. vel verius subaudi inter im. Bzo. et facit. j. eo. filij. in pn. r. l. municeps. r. s. l. in pn. r. j. l. p. r. n.

Ex his. scilicet libertinis.

Siquis a pluribus. s. l. p. r. i. s. f. i. n. a. Accur.

Non debere frumentum. pro omni blado ponitur. vt. j. de verbo. signi. l. frugem. Accursius.

Cautum est. ad hoc. s. ad le. iul. de an. l. f. i. n. a. r. j. de adm. re. ad cini. perti. l. decuriones.

Filius. editus est. s. de statu ho. l. lex.

suam: Rñ. quantum ad honores et quantum ad tute las quas in locis illis habet neces se agnoscere. vt C. vbi perā. tu. vt cura. l. i. no spum ad alia munera. Vel vbi puenia tur: sicut dicitur i municepe transla to ad dignitatē se natorum. vt. j. eo. municeps. et sic etiā intelligit. s. de sena. l. pe. no ergo p. r. imonialia mu nera vel alia pfo nalta ibi subit nisi alic habeat do miciliū. Et eadez possunt dici in eo qua p manumissi onē sit municeps vt no sequat nisi in premissis q. dē xi rōne origis. alij dicūt predicta ha nisi in origine pro pria: quo casu oia ibi subit: vt dicit et sic intelligit. s. de sena. l. pe. Tu dic q. in oibus su bit munera rōne sue: vel patne ori ginis vel māumif sionis vt hic. nisi habeat alibi do miciliū: qz tūc nichil ibi subit one

Liber Duodecimus:

Smile in bonis. tacite obligatis q̄ fiscus h̄z: vt h̄. r. s̄. de iure fil. l. aufert. §. fiscus. nō ciuitas. vt. C. d̄ iure reipub. l. ij. lib. xi. Itē fiscus h̄z p̄onale p̄uilegiū: da p̄mo de bonis ei satisf̄: vt h̄. r. s̄. de p̄uilegiis. q̄d q̄s. Nō ciuitas alia nisi p̄ p̄uilegiū vel nisi romana vt h̄ subij. cit. r. s̄. de p̄uilegiis. cre di. l. pe. §. i. et nisi anthiocena. vt l. eo. tit. l. antepe. et facti. §. de p̄bo. sig. l. eū q̄ vect. r. s̄. de vsur. l. et. et q̄ po. in p̄igno. h̄a. si p̄ignus. r. §. e. l. uci. r. s̄. ad mace. l. n. chil. r. C. d̄ bo. va cā. l. i. r. d̄ic vt no. C. d̄ debi. cui. l. ij. d̄pator. ma gistratum.

Smile p̄uilegiuz fisco nulla ciuitas h̄z in bonis debitoris: nisi noiatim id a p̄ncipe datū sit.

In hac. l. et duab⁹ seq. ponit quo ordine sint cōueniēdi magistratus q̄ male gesserūt: aut is qui eos nominauit aut fideiussores. Paulus.

Mpator titus r antoni nus lētulo varo rescripsit: magistratū officiū indiuiduū ac periculū esse cōe: q̄d sic intelligi optet: vt ita demū college periculū ascribatur: si neq̄ ab ip̄o qui gessit: neq̄ ab his qui p̄ eo interuenerūt res seruari possit: r soluendo non fuerit honorē deposito. alioquin si p̄sona eorū vel cautio sit idonea: vel soluēdo fuerit: quo t̄pe cōueniri potuit: vnusquisq̄ in his que administrauit tenebit. Q̄ si forte is q̄ periculo suo noiauerit magistratū soluēdo sit vtrū in eum prius actio reddi q̄ in fideiussores debeat: an vero nō als q̄ si res a collega seruari non possit: Sed placuit fideiussores exēplo priorē cōueniendū q̄ noiauerit: qm̄ collega q̄dē

seruari possit. reipubli. p̄uatus enim non tenetur. vt. §. l. quoties. §. penul. et de magi. con. l. i. in prin. h̄ honorē. als honorē: als onere. r facit. C. de p̄ba. l. ex p̄sona. r. §. e. ordine. §. i. r. C. de peri. r cōmo. rei. v. l. i. r. s̄. de fideius. l. fideiussores. Quis aut̄ p̄bet hec: dic vt s̄. de proba. l. non est. r. s̄. de magi. cō. l. i. §. si magistrat⁹. r. C. de admni. tuto. l. t̄cium. §. lucius. i. Si idonea. scilicet nunc. k. Si fuerit. p̄sona magistratū vel fideiussores. l. Unusquisq̄. magistratum. m. Qui noiauerit. q̄d est ergo q̄d d̄. C. de magi. cō. l. aduersus. f. nominatē nō teneri atē q̄ bona p̄ncipalis r fideiussoz r collegaz excusant. R̄n. aliud forte in tutoribus vt ibi: r aliud in magistratib⁹: vt hic. Uel h̄ forte expressē fuit dictū t̄pe noiatōis vt possent cōueniri ante q̄ collega cōueniā. Uel verius ibi simul: h̄c forte sep̄atim gesserāt. sed huic solutioni obstat. §. de magi. con. l. duo. Sed dic q̄ ibi erat tutor in lata culpa q̄ nō administra-

uerit in totū cum sciebat alium tutore mortuū. Ut si hec et alia sua. sol. dislin. q̄ aut magistrat⁹ reipub. gesserit oēs filii: aut diuisim. r t̄c aut ab eis sc̄a fuit diuisio: aut a iudice: aut etiā vnus tm̄ gessit. p̄mo casu qm̄ oēs filii: cū et indiuisim fuit eis iniunctū officiū: nō prius ad

negligētē ac pene causa: qui vero nominauerit fidei ratione conuenitur. Idem. Et ei qui nominauit contra collegā vtilē actionē dari nō opz. Idem. Quid ergo si alter ex magistratib⁹ rot annis ab fuerit: aut etiā forte p̄sens p̄pter p̄tumaciā siue ignauiam: vel egrā valitudinē reipublice negotia nō gesserit: r oia collega solus administrauerit: nec t̄n tota res ab eo seruari possit: talis ordo dabitur: vt i primis q̄ negotia gessit reipub. r qui pro eo cauerit: in solidum conueniantur. Mox peractis omnibus periculuz agnoscat qui non idoneū nominauerit: postremo alter ex magistratibus vel administratorib⁹ qui reipu. negocijs se nō imiscuit: nec iuste qui nominauerit vniuersum periculū recusauit: cū scire deberet eum qui nominatur indiuiduū officium / r cōmune periculū suscepturum. nā r cū duo gesserunt: r ab altero seruari q̄d deberet nō potest: q̄ collegam nominauit in vniuersum conuenitur. Idē.

negligētē ac pene causa: qui vero nominauerit fidei ratione conuenitur. Idem. Et ei qui nominauit contra collegā vtilē actionē dari nō opz. Idem. Quid ergo si alter ex magistratib⁹ rot annis ab fuerit: aut etiā forte p̄sens p̄pter p̄tumaciā siue ignauiam: vel egrā valitudinē reipublice negotia nō gesserit: r oia collega solus administrauerit: nec t̄n tota res ab eo seruari possit: talis ordo dabitur: vt i primis q̄ negotia gessit reipub. r qui pro eo cauerit: in solidum conueniantur. Mox peractis omnibus periculuz agnoscat qui non idoneū nominauerit: postremo alter ex magistratibus vel administratorib⁹ qui reipu. negocijs se nō imiscuit: nec iuste qui nominauerit vniuersum periculū recusauit: cū scire deberet eum qui nominatur indiuiduū officium / r cōmune periculū suscepturum. nā r cū duo gesserunt: r ab altero seruari q̄d deberet nō potest: q̄ collegam nominauit in vniuersum conuenitur. Idē.

noiauerit: qm̄ collega q̄dē seruari possit. reipubli. p̄uatus enim non tenetur. vt. §. l. quoties. §. penul. et de magi. con. l. i. in prin. h̄ honorē. als honorē: als onere. r facit. C. de p̄ba. l. ex p̄sona. r. §. e. ordine. §. i. r. C. de peri. r cōmo. rei. v. l. i. r. s̄. de fideius. l. fideiussores. Quis aut̄ p̄bet hec: dic vt s̄. de proba. l. non est. r. s̄. de magi. cō. l. i. §. si magistrat⁹. r. C. de admni. tuto. l. t̄cium. §. lucius. i. Si idonea. scilicet nunc. k. Si fuerit. p̄sona magistratū vel fideiussores. l. Unusquisq̄. magistratum. m. Qui noiauerit. q̄d est ergo q̄d d̄. C. de magi. cō. l. aduersus. f. nominatē nō teneri atē q̄ bona p̄ncipalis r fideiussoz r collegaz excusant. R̄n. aliud forte in tutoribus vt ibi: r aliud in magistratib⁹: vt hic. Uel h̄ forte expressē fuit dictū t̄pe noiatōis vt possent cōueniri ante q̄ collega cōueniā. Uel verius ibi simul: h̄c forte sep̄atim gesserāt. sed huic solutioni obstat. §. de magi. con. l. duo. Sed dic q̄ ibi erat tutor in lata culpa q̄ nō administra-

uerit in totū cum sciebat alium tutore mortuū. Ut si hec et alia sua. sol. dislin. q̄ aut magistrat⁹ reipub. gesserit oēs filii: aut diuisim. r t̄c aut ab eis sc̄a fuit diuisio: aut a iudice: aut etiā vnus tm̄ gessit. p̄mo casu qm̄ oēs filii: cū et indiuisim fuit eis iniunctū officiū: nō prius ad nolatores p̄eri gessit man⁹ oēs q̄ gesserūt: eoz fideiussores solēnt t̄c fuerit excussi. vt. C. quo q̄s or. cō. l. ij. in pn. l. i. r. idē in tutorib⁹. vt C. de ma. cō. l. ad uersus. Sed si diuisim gesserit cū r diuisim fuit eis iniunctū officium tunc vn⁹ nō cōueniunt. p̄pter administrationes alteri: nisi demū excusso noiatore. vt. C. q̄ q̄s or. l. ij. §. i. r forte demū cū et collegā debuit suspectū facere. vt. §. de admn. re. ad ciui. p̄ti. l. pe. §. antepe. et idem sit in his q̄d in tutorib⁹. vt arg. §. d̄ admn. tu. lucius. §. pe. si fo diuisim gesserunt diuisione sc̄a ab ip̄is non a iudice: t̄c nō p̄uenit vn⁹ propter administrationē alterius nisi demū noiatore excusso: vt hac. l. i. pn. sed aliud ē in tutoribus t̄c. vt C. d̄ admn. tu. l. ij. in fi. r. s̄. de admn. tuto. l. uci. §. i. §. si in supiori p̄tio casu. vt. §. q̄d ergo idē in tuto. vt. §. d̄ tuto. r ra. dis. l. i. §. nūctractem⁹. et sic no. eē duos tractat⁹: vn⁹ qm̄ re spu. agit §. magistrat⁹ r eoz fideiussores vel noiato res: et de hoc p̄ncipaliter h̄. alius qm̄ p̄uat⁹. §. pupill⁹. vt adult⁹ agit §. tu. vel cui. eoz: vel fideiussores: vel magistrat⁹: de q̄ p̄ncipaliter no. C. d̄ di. tu. l. ij. r. C. de trāsac. l. i. n. C. a. f. cōuenit. o. Cōuenit. ad q̄d. §. de dol. l. i. §. T̄c. nō opz. i. noiator vn⁹ cū plus p̄uenit (binus. §. collega: nō agit §. alius collegā. f. noiatim. r sic iugitur cū. l. supiori. Sed college in collegā datur. vt. §. de tu. r ra. dis. l. i. §. nūctractem⁹.

Ud §. tot annis. i. null⁹. r Peractis oib⁹. de Ex magistratib⁹. als ex admistrantib⁹: (duob⁹ ē. bus: als ex magistratib⁹. et est p̄ra. C. quo quis or. con. l. ij. i. r̄. So. ibi ambo admistrabāt. vt. §. l. imperator. t. Suscepturū. in solidum. vt. §. impator. in pn. v. Collegā. qui est nō soluēdo. r sic est idē casus q̄ est

uerit in totū cum sciebat alium tutore mortuū. Ut si hec et alia sua. sol. dislin. q̄ aut magistrat⁹ reipub. gesserit oēs filii: aut diuisim. r t̄c aut ab eis sc̄a fuit diuisio: aut a iudice: aut etiā vnus tm̄ gessit. p̄mo casu qm̄ oēs filii: cū et indiuisim fuit eis iniunctū officiū: nō prius ad nolatores p̄eri gessit man⁹ oēs q̄ gesserūt: eoz fideiussores solēnt t̄c fuerit excussi. vt. C. quo q̄s or. cō. l. ij. in pn. l. i. r. idē in tutorib⁹. vt C. de ma. cō. l. ad uersus. Sed si diuisim gesserit cū r diuisim fuit eis iniunctū officium tunc vn⁹ nō cōueniunt. p̄pter administrationes alteri: nisi demū excusso noiatore. vt. C. q̄ q̄s or. l. ij. §. i. r forte demū cū et collegā debuit suspectū facere. vt. §. de admn. re. ad ciui. p̄ti. l. pe. §. antepe. et idem sit in his q̄d in tutorib⁹. vt arg. §. d̄ admn. tu. lucius. §. pe. si fo diuisim gesserunt diuisione sc̄a ab ip̄is non a iudice: t̄c nō p̄uenit vn⁹ propter administrationē alterius nisi demū noiatore excusso: vt hac. l. i. pn. sed aliud ē in tutoribus t̄c. vt C. d̄ admn. tu. l. ij. in fi. r. s̄. de admn. tuto. l. uci. §. i. §. si in supiori p̄tio casu. vt. §. q̄d ergo idē in tuto. vt. §. d̄ tuto. r ra. dis. l. i. §. nūctractem⁹. et sic no. eē duos tractat⁹: vn⁹ qm̄ re spu. agit §. magistrat⁹ r eoz fideiussores vel noiato res: et de hoc p̄ncipaliter h̄. alius qm̄ p̄uat⁹. §. pupill⁹. vt adult⁹ agit §. tu. vel cui. eoz: vel fideiussores: vel magistrat⁹: de q̄ p̄ncipaliter no. C. d̄ di. tu. l. ij. r. C. de trāsac. l. i. n. C. a. f. cōuenit. o. Cōuenit. ad q̄d. §. de dol. l. i. §. T̄c. nō opz. i. noiator vn⁹ cū plus p̄uenit (binus. §. collega: nō agit §. alius collegā. f. noiatim. r sic iugitur cū. l. supiori. Sed college in collegā datur. vt. §. de tu. r ra. dis. l. i. §. nūctractem⁹.

Impator. Et sol. C. quo qd or. cō. l. ij. vt nō in distin. no. in. l. impator. Uel dic collegā qd est soluēdo. s. tūc hūit qd pmo noluit qd magfatus. Rñ. qd soluēdo est in pte sua: nō in eo qd a pmo nō potuit fuari. Sic hīpe pmo exi gūm toto qd pōt soluere. Et caue: qz nichil hīc dī de or- dīne conuēnōis sed solūmō nomi nantē in solidū tes neri: licet alterum tñ nominauit.

Municipes. Sciāt hī. vt maior ps. vt. f. e. l. qd maior. r. fa. C. de aduo. di. iudi. l. restituēde. circa pñ. ubi non reddūf oib⁹. r. e. r. s. de cō. di. r. demō. l. mu- nicipib⁹. et qd cu- iusqz vni. no. l. ut. s. i. r. de acq. pof. l. in fi. r. l. seq.

Ordīne. ad tps puta ad. r. a. nos.

Ad honores nouos: s. veteres stati recusat post reuerfionē. vt. C. de hīs q in exiliū da. vel or. mo. l. ij. nō ob. i. t. i. l. i. in pñ. r. l. ad tps. qz stati hī distīguūt. r. hoc etiā mō soluit s. de fal. l. falsi. s. ordine. qd est. r. vel sol. vt ibi.

Dignitate. quā hēbat vt decurio. nā decurio- nati statim recu- perat vt pcedit.

Sz in vtroqz id est relegato et ab ordine moto.

Quo crimine. s. vtrū crimie tali cui cōueniret talis pena: aut nō. nā hīc scōdo distīguūt si maior imponat: et tunc locū hz pñ. l. aut minor: et tūc aut cā cognita: r. tunc filr. aut cā nō cognita: r. tūc cū remaneret infamis nō hz locū pñ. huius. l. Sed videt nō distīgui. vt. s. de postul. l. impator. So. vt ibi. Sed qd si cōueniens imponit: Rñ. remanet infamis etiā postea. ad qd. s. de re. mili. qui cū vno. s. ad tempus. Accur.

Affectos. siue pro pecuniaria corpalis: siue p cor- porali alia corporealis maior: nec exquirīt cā cognita vel nō. Sec⁹ aut si p pecuniaria alia pecuniaria lz maior. vt s. d. hīs q no. l. fa. l. qd h. s. pena. r. s. de pēn. in fuoz. s. fi. h. **P**ostea. s. iuto tpe pene. interim ergo est infamis: vt hīc. r. C. de lfa. l. r. si seuerior. et hoc cum ad tēpus pena durat: als si statim imponitur r. finit: tūc nō interi est lfa mis. vt. d. l. in fuoz. in fi. r. adde qd no. in. d. s. pēa. Guicor.

Subiectos. sine cause cognitione: alioquin contra C. de infā. et si seuerior. que est contra. et hoc modo in-

telligitur. s. de iniur. diuus. vt ibi no.

Haberi. r. sic nec ad decurionatum: vel ad aliam di- gnitatē admittit. vt. C. de dig. l. ij. r. de decur. l. ad tps.

Cum facti. q. d. potuit relegare vel non relegare. sed ex quo relegauit nō potest facere quin sequatur esse

vendicantur: tantūqz alterum interdite rei minister⁹ de suis bonis cogitur soluere.

Adoptio non liberat a mu- neribus que imponūt rōne originis: imo plus astringit: qz si emāctetur nō amplius erit ciuis illius ciuitatis ex qua est pater adoptiu⁹. h. d. cū. l. seq.

Cius originis in honoribus subeundis ac muneribus su- scipiēdis adoptione nō muta- tur: sed nouis quoqz muneri- bus filius per adoptiuum pa- trem astringitur. Hermoge.

Sed r. si is emanciparet ab adoptiuo patre: nō tñ filius: sed etiā ciuis ei⁹ ciui- tatis cuius p adoptionem fue- rat factus: esse desinit.

Daulus.

Libertus ppter patro- nū a ciuilib⁹ munerib⁹ non excusat: nec ad rē pñinet an opas pñono vel ministeriū capto lumib⁹ exhibeat. **L**iberti iō senator⁹ qui negocia patronorū gerunt: a tutela de- creto patrū excusantur. **S**ilium pater decurionē esse vo- luit: ante filium ex persona

tepenul. vel dic minister. i. profeneta. sic ponitur in auf. de fide instr. s. si vero omnes.

Non mutat. vt. C. de adop. l. in adoptōez. s. nec vo- luntate. vt. s. assumptio. in pñici. et facti. i. i. l. i. et de mu. et ho. et qui ougine. als contra. C. ne sanc. bap. i. ere- tur. l. iij. r. i. eo. municipales. Accur.

Sed r. si is. desinit. sic et. s. de adop. l. in omni. r. l. seq. r. C. de adop. l. pe. s. h. hoc manere. r. sic no. qz ambulat stat⁹. s. i. ta sunt. s. de admini. tu. l. iij. r. de fur. si qd vxor. s. fi. r. in auf. de sanc. epif. s. si seru⁹. r. s. d. sena. l. senatoris. in fi. r. de iure lmu. l. semp. s. negociatores. r. s. de adulte. l. adulter diem. in fi. r. s. de re. diui. l. in tñ tū. r. s. que admo. ser. amit. l. si locus. r. de ope. lib. l. pla- ne. et de in ius vo. sed et si. s. parentes.

Libertus. non excusatur. non autem a ciuilib⁹ mune- rib⁹. vt. C. de excu. tu. l. nec senator⁹. in pñi. Uel hīc diuisim accipe: qz singuli singulariter singulorum ge- runt negocia: vt ibi no.

Ex pñona. sic est in fideiussoze iure nouo. vt in auf.

Liber Duodecimus.

de fideiussor. §. i. olim cōtra. vt. C. de fideiuss. l. iure nro. et
facit. §. eo. quoties. cū suis cōcor. r. de decu. l. i. r. de ad-
mi. re. ad cui. pri. l. iij. §. fi. r. §. de magi. cō. l. i. §. fi. r. §. fa-
mi. heris. ex parte. §. filius. r. C. de murleg. l. eterna.
a **C** Possideat. cū de eo creditōib⁹ satisfacere debeat.
vt. §. de castrē. pe-
cu. l. si castrense.

b **C** Militasset.
qm̄ erat decurio.
c **C** P̄scriptio.
i. defensio: vt non
teneat subire.

d **C** Data est. q̄
est q̄nauennij ad
eofsē: triennij ad
alios honores. in
legatis biennij. C.
de honori. nō cōti.
inter pa. r. fi. l. ij. r.
facit. §. e. diuus.

e **C** Apud eofsē
sēs q̄ administra-
uerūt: ideoq̄ si pa-
ter fraterue fuerit
funct⁹ munere fi-
lio patrie debet
opitulari p̄scrip-
tio. nisi pater cuz
deberet gerere p̄
filiū fuerit funct⁹
munere: vt dicit
legatiōe: tūc q̄ppe
vtet vacatione. vt
C. de hono. nō cō-
ti. inter pa. r. fi. l. i.
in fi. r. §. de le. filio
r. l. filij. R. vel die
apud eos. l. muni-
cipēs. q. d. non in
alia terra: cum in
vna habeat origi-
nē in alia domici-
liū. vt. l. pri. in fi.

f **C** In duabus.
hic dicitur similia que
no. §. §. affesso. l. fi.
g **C** Potior ē. p̄e-
ualet origiale. sic
§. titu. i. l. i. et. §. de
mu. r. ho. l. q̄ origi. r. §. de affes. si eadē. r. §. affūptio. i. p̄n.

h **C** Muneribus. personalibus. r. sic intellige §. §. sola
et. C. de incol. l. cū neq̄. et. l. p̄uilegiū. Sec⁹ in patrimo-
nialib⁹. vt. C. de muli. r. in quo loco mu. l. i. l. x. r. §. de cēsi-
bus. l. forma. §. qui vero. r. §. de filij. in fi.

i **C** Datum. als donatum.
k **C** Ciuitatis. de nostris.

l **C** Consiſtāt. non tñ causa domicilij restituēdi. vt. §. de
captiuis. in bello. §. manumittēdo. r. l. postli. §. postlūmi-
nio. et sic loquitur. C. de incol. l. est verum.

m **C** Decurionibus quoq̄. sed veteranis remittitur. vt
§. de p̄uui. vete. l. ff.

n **C** Originē. C. de mu. r. origi. l. ij. r. dicit vt. §. e. affūptio.
o **C** Suscepti. i. nati ex filio in adop. dato. (§. filius.
p **C** Qui quoq̄. non solum adoptiui de cuius est fami-

sua respublica debet cōuenire
q̄ patre ex p̄sona filij. nec ad
rē ptinebit an filius castrense
peculiū tñ possideat⁹ cū ante
militasset⁹ vel postea. **C** P̄e-
scriptio⁹ tēporū q̄ in honorib⁹
reperēdis vel in alijs suscipiē-
dis data est: apud eofsē ser-
ua⁹ nō apud alios: sed eodem
tpe nō sūt honores in duab⁹
ciuitatib⁹ ab eodē gerēdi. cuz
simul igit⁹ vtrobzq̄ defertur
potior est⁹ originis cā. **C** So-
la ratio possessionis ciuilibus
muneribus⁹ possessori in iūgē-
dis citra p̄uilegiū specialiter
ciuitati datū idonea non est.

C Postlūmimo reuersi mune-
ribus patrie obrēperare cogū-
tur: q̄uis in aliene ciuitatis⁹ fi-
nibus cōsistat. **C** Exigēdi tri-
buti munus inter foedida mu-
nera nō habet: r. ideo decurio-
nibus quoq̄^m mādat. **C** Ex
cā fidei cōmissi manumissus:
in muneribus ciuilibus manu-
missoris origine⁹ sequit⁹ nō ei⁹
qui libertatem reliquit.

C Ratus ex filio adoptiuo se-
quit⁹ origine⁹ aui naturalis nō
solū adoptiui quo ad munera
subeūda: ac si ipse se in adopti-
onem dedisset. h. d.

C In adoptiua familia susce-
ptū⁹ ex p̄lo dati munerib⁹ ciui-

lia. ad quod facit. §. e. l. ordine. §. ff. et. §. §. proximo.
q **C** In iusto. nepote.
r **C** Error. facit. §. de fall. antepe. r. §. de interro. act. de
erate. §. qui iusto. r. §. ex causa. r. §. fi. et de iure fisci. edi-
cto. §. fi. et. l. ij. in fine.

libus apud originē aui quoq̄⁹
naturalis respōdere diuo pio
placuit: q̄uis in isto⁹ fraudis
nec suspitio quidē interueni-
ret. **C** Error⁹ eius q̄ se munici-
pē aut colonū existimās mu-
nera ciuilia susceperit p̄omi-
sit: defensionē iuris non exclu-
dit. **C** Patris domiciliū fili-
um⁹ alio: iū incolā ciuilib⁹ mu-
nerib⁹ aliene ciuitatis⁹ nō astrit-
git: cū in p̄ris quoq̄ p̄sona do-
miciij ratio t̄paria sit. **C** In
q̄stionibus noiatis capitaliū
crimnum: ad nouos honores
añ cām finitā admittit nō opor-
tet. **C** Leterij dignitatē p̄stinā
interi retinet. **C** Sola dom⁹
possessio q̄ i aliena ciuitate cō-
parat: domicilium non facit.

C Noiati successores pericu-
lū fideiussores noiantis⁹ non
tenet. **C** Fideiussores q̄ saluā
rē pu⁹. fore spopōderūt: et qui
magistrat⁹ suo periculo nomi-
nāt: penalibus actiōibus non
astringunt: in quas inciderunt
hi pro quibus interuenerūt.

Et eos enī dānū retpu. prestare
satis est qd̄ p̄mittere vident.
C In⁹ seu. re. Pau.
scripsit: iterualla tēporū
in p̄tinuādis honorib⁹ iut-
tis⁹ nō etiā volētib⁹ p̄cessa:
dū ne q̄s continuēt honores.

§. §. pri. secus in patre: q̄ hoc casu tenetur. vt in §. §. l.
ij. §. gestum. Itē facit. ad hoc. §. imperator.

b **C** Rē pu. p̄ aliquo officiali: nō dico ex contractu.
c **C** Interuenerūt. vt. §. de admi. tu. l. tutor qui re p̄r.
§. pe. r. act. C. de p̄ri. eo. qui pro ma. cōue. l. i. et. §. de fi-
deius. l. fideiussores. et. C. de hys qui ex offi. l. i. et. §. eo. l.
ij. circa finem. et. §. l. priori. §. i.

C Ius. inuitis. sensus est vt inuiti non cogant: sed
volētes admittant ad honores. r. que sunt inter-
ualla: dicit vt no. §. l. priori. §. p̄scriptio.

e **C** Cōtinuet. no. q̄ nemo debet cōtinuare honores. vt
C. ad. l. iul. ma. l. i. et. C. de affes. l. nemo. r. in aut. de des-
sen. a. Sinteri. r. C. de ho. non cō. inter pa. et. fi. l. i. et. l. fi. q̄ conti-
nuiari
Sed fallit in q̄tuor casib⁹. p̄um⁹ in defectu. vt. §. de mu.
et ho. honoz. §. fi. filius in defen. cui. qñ volūt oēs. vt in
postulat

f **C** Non exclu-
dit. hoc dicit vt. §. §.
tur. immu. l. ij.

g **C** Filii. als fili-
osū. als filii. l. ali-
quem.

h **C** Ciuitatis. r. h-
nec dicit origi-
vt. §. l. i. et. et. §. e.
assumptio. §. filij.
et qd̄ cuiusq̄ vni-
uer. plane. r. l. se.

i **C** Tēporaria.
q̄ pot mutare qñ
vult. vt. §. de p̄ri. r.
l. domiciliū. r. l. la-
beo.

k **C** Nō oportet.
fa. §. de mu. et ho.
l. rescripto. §. si q̄s
accusatorē. r. l. re⁹
et. l. iij. §. qd̄ pater
et. C. de p̄ri. l. re-
um. et. C. de reis
postu. l. i. et. §. eo. l.
lucius. §. ides rñ.

l **C** Itē. §. de postulā.
l. i. §. casum.

m **C** Nō facit. ad
subeūda p̄sonalia
munera. vt no. §.
e. l. §. sola.

n **C** Nominatis.
si aliq̄s magistra-
tus nominat sibi
successorē q̄ succel-
sor male admini-
strauit: ipse nomi-
nās tenet. vt. §. e.
ordine. §. in cñ. nō
fideiussor nominā-
tis: q̄ male gesta
a se in re publi. p̄-
missis videtur. vt

§. §. l. i. et. §. eo. l. i.
ij. §. gestum. Itē facit. ad hoc. §. imperator.

o **C** Interuenerūt. vt. §. de admi. tu. l. tutor qui re p̄r.
§. pe. r. act. C. de p̄ri. eo. qui pro ma. cōue. l. i. et. §. de fi-
deius. l. fideiussores. et. C. de hys qui ex offi. l. i. et. §. eo. l.
ij. circa finem. et. §. l. priori. §. i.

p **C** Ius. inuitis. sensus est vt inuiti non cogant: sed
volētes admittant ad honores. r. que sunt inter-
ualla: dicit vt no. §. l. priori. §. p̄scriptio.

q **C** Cōtinuet. no. q̄ nemo debet cōtinuare honores. vt
C. ad. l. iul. ma. l. i. et. C. de affes. l. nemo. r. in aut. de des-
sen. a. Sinteri. r. C. de ho. non cō. inter pa. et. fi. l. i. et. l. fi. q̄ conti-
nuiari
Sed fallit in q̄tuor casib⁹. p̄um⁹ in defectu. vt. §. de mu.
et ho. honoz. §. fi. filius in defen. cui. qñ volūt oēs. vt in
postulat

aut. de defen. civi. §. si. qz parius honor est. Tertius. C. de assel. l. qz rulle pu. Quart. §. de of. pco. l. pco. l. i. q. r. §. de adm. tu. tutor qui §. pe. fo. vt ibi. Itē §. de ma. gi. cō. l. si. h. et ibi in pupillis est speciale. Vel ibi pupilli. hic reipu. vel vt ibi. Itē arg. cōtra. §. de fidei. l. si qz pro.

Quod maior pars curie efficit: p eo habet ac si oēs egerit. **P**au. Omicilium re r facto. **D**etrāstert nō nuda cōte. statione: sicuti in hīs erigit q negant se posse ad munera vt incolas vocari.

Consilia. pōt eligi ad mun. imito pfe: q si nō gerat tene. bit fact. sui iuris si qd reipu. pp hoc vānt pōt. h. v. Idē

Lucius ticus cū esset in patris pte: a magi. stratis inter ceteros frumeto cōparādo inuito pfe curatoz cōstitutus est: cui rei lucius ti. cius neqz cōsensit neqz pecu. niā accepit: neqz in eā rē cautit aut se cōparatiōibus cū cete. ris miscuit: r post mortē p̄tis in reliqua collegarū interpel. lari cepit. queritur an ex ea cā teneri possit: paul. rñ. cū q in. tūctū munus a magistratibus suscipere suspenderit: posse cō. ueniri eo noie ppter dānū rei pu. s̄p̄tis eo tpe quo creat? est in aliena fuerit pte. **C** Pau. lus rñ. cū qui p alijs nō ex cō. tractu s̄z ex officio qd admint. strauerit: cōuenit in dānū for.

Domicilium. fact. sub. et aio. nā hec duo sunt nccā vt hic. et. §. e. l. non viūqz cū suis cōcor. et. §. e. l. si §. pe. Sic in scqui. pos. vt. §. d. acq. pos. l. iij. i. p̄n. r qd dicit nuda cō. stantōe. fact. §. e. s̄sumptio. l. rñ. **C** Cōtestatiōe. i. p̄testatione.

C Incolas. col. lige ergo qd domicilij facit scolas. vt. C. de incol. l. i. r. l. si in patria. r. l. ciues. hic em̄ hactenus fuerāt incolē per cōstitutiōē domicilij: nunc dicebāt desisse per transla. tiōem: et sic nō teneri ad munera.

Lucius. potestate. duo hic no. l. nō gerētē teneri. sed et pōt cogi vt gerat. vt. l. de mu. r. ho. l. si qd litē. Itē etiā filius. teneri ad offi. pub. ad qd facit. §. ad tertul. l. nam qd. et. C. de decur. filios.

Inuito. qz contradicit. vt no. §. e. l. §. f.

Lucius filius.

Paulus. dic qz qui p officiali intercedit nō tenet in vsuris nec in alijs penis qz reipu. deberet occasiōe offi. cū. vt hic. §. eo. l. dert. §. si. r. C. de penic. eo. qui p ma. cōue. l. i. et. §. de fidei. l. fidei. i. s̄ores. r. §. e. l. §. circa si. r. inter. l. cōstitutioibus. Secus si fidei. ubet p aliquo con. tra hēte cū fisco. vt. l. §. adm. re. ad ci. p̄n. l. ij. §. si. Itē als an fidei. i. s̄or. teneat in vsuris: dic vt not. §. loca. quero. et fm̄ eos qd ibi dicūt nō teneri sub. hic maxime ex cōtra.

ctu. vel sub. etiā: et in illa de adm. re. ad cui. perti. dice. qz intercessit in cōem cām. Sed cōtra. C. de vsu. pub. l. ij. r. §. de adm. tu. tutor qui §. pe. fo. vt ibi. Itē §. de ma. gi. cō. l. si. h. et ibi in pupillis est speciale. Vel ibi pupilli. hic reipu. vel vt ibi. Itē arg. cōtra. §. de fidei. l. si qz pro.

Tis substitui solere nō etiā in vsuras. **I**dez rñ. heredes patris ppter munera filij que post mortē p̄tis suscepit: iure cōueniri nō posse. **H**oc re spōsuz ad eū p̄tinet q a p̄e. decurio fact. post mortē pa. tris munera suscepit. **I**dē rñ. eū qui decuriones adopta. uit: onera decurionatus et vi. deri suscepisse: exemplo pa. tris cuius voluntate filius de curio factus est.

Dos non onerat maritum quo ad subeunda munera: licet sit dñs dotis. h. v. **I**dē rñ. dicit constāte matri. monto dotes in bonis mariti esse: sed r si ad munera muni. cipalia accepto modo substan. tie cōuocet? dotē non debere cōputari. **I**dē rñ. si p accu. satorē criminū capitaliū non stetit quomim? crimē intra statutū tps? psequeret: reū nō debuisset medio tpe honorez appetere. **I**mpato. seu. r. o. **D**ecurio factus est. vt. §. l. ij. r facit. §. de p̄cca. l. si adopta. uero. r. de adop. l. pe.

Licet p̄ velit filij suū in. fantē eē decurionē: nō ppter hoc a strigit ad aliq onera. h. v. **P**ro infante filio quē decu.

Conuoctur. maritus. de eo em̄ fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q̄ lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statum tēpus. a iudice fm̄ moderamē forte lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

Conuoctur. maritus. de eo em̄ fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q̄ lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statum tēpus. a iudice fm̄ moderamē forte lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

§. si nūmos. **A**dministras uerit. alius. **I**n vsuras. an tpe p̄capalier dic vt. §. e. l. cōlatu. tiombus. **C**ōueniri nō posse. s̄p̄tis pater p alio munus ex. pedierat vt d̄ mu. r ho. l. iij. §. si. r. §. famu. her. ex parte §. filius. et. l. si fi. lius. §. idē scribit. **A** patre. i. vi. uo patre. **D**ecurio. s̄z nōne faciēdo euz decurionē obligat se oibus muner. bus q̄ ei in iugerē tur vt decurioni. vt. §. l. iij. an pun. q̄ est cōtra. Rñ. verū est si r viuētē pa. tre accepit mun. vt hic. Vel hic fec. cit eū decuriones p̄stādo q̄ noles. bat p eo obligari. vt. l. de munc. r ho. no. l. honores. §. si. o. **D**ecurio factus est. vt. §. l. ij. r facit. §. de p̄cca. l. si adopta. uero. r. de adop. l. pe.

In bonis. s̄z iure ciuili. vt et. §. de col. bon. l. h. et.

Conuoctur. maritus. de eo em̄ fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q̄ lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statum tēpus. a iudice fm̄ moderamē forte lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

Conuoctur. maritus. de eo em̄ fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q̄ lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statum tēpus. a iudice fm̄ moderamē forte lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

Conuoctur. maritus. de eo em̄ fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q̄ lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statum tēpus. a iudice fm̄ moderamē forte lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

Liber Duodecimus.

A Imposterum astringeris. §. e. l. ij.

Nō cogens. quia nō potest esse infans decurio. vt. §. de mu. 7 hono. l. ad rem. 7 de iure immu. l. ij. §. i.

Videaris. als hic expresse mādare non potuit. nec ergo tacite. vt. §. eo. l. ij. 7 a. facit. C. de mu. 7 hono. l. i. 7 §. ij.

I frau. credi. l. si pa. ter. 7 §. admi. re. ad ciu. perti. l. cu. ratoris. §. fi.

Legē. i. pu. uilegiū qd̄ dicitur puuata lex.

Admittēdis puta si ciuitas lo. cauit pro. x. et ali. offerat. xv. nō ad. mitit. nisi hoc pu. uilegiū sit cōcessū ciuitati. Aliud in fisco. vt. hic. 7 §. de puu. credi. l. an. thocēssū. 7 fa. C.

De ven. re. ci. l. i. et ij. 7 de loca. funō. per totū. 7 de iure hāte fil. l. stēpo. ra. 7 §. de iure fil. l. fi.

Pertinere. q. d. nō ad ciuitatez.

Iij. paterni id est prius q̄ est libertus.

Et. p. idest.

Manumisso. ris. i. patroni q̄ est manumissor.

Aut ouginē. hic duo dicit. pu. nū q̄ filij liberto. rā sequitur domi. ciliū patroni. man. umissoris. Idez. dicā de filia libera. ti. vt. §. assumptio.

Secundū q̄ liberto. rā sequitur domiciliū pa. troni manumissoris. idē iuris de liberto. liberto. 7 cū secū. do cōcor. C. de mu. 7 ougi. l. ij. 7 sic reddunt singula sin. gulis. 7 facit. §. §. ij. 7 l. ci. in pun. 7 dic. vt. no. §. eo. assum. ptio. §. fi. Itē in quocumq̄ sequit. dic. vt. in ea. l. §. filius.

Domiciliū. vsq̄ adeo vt puuilegiū qd̄ uiuo marito habebat ei reseruet. vt. C. de puu. scho. l. quotiēs. i. pn. et facit. C. de incol. l. i. et fi. 7 de nup. l. cū re. 7 de sena. se. mine. 7 in auē. de nup. §. nō tñ. et. §. de iudi. exigere.

Tulerunt. i. transulerunt. et facit. §. de iure. §. fi. et de mu. 7 ho. l. iij. in pun. 7 §. liberto.

Muneribus. de quibus dic. vt. in pun. huius. l.

Relegatus. relegatus est quo ad onera nō quo ad honores. vt. §. de interdic. et relega. l. relegatorū. §. fi. Et facit in eo. titu. l. exiliū. 7 §. cob. si quis. §. fi.

Motus. propter turpitudinem.

Ad originalē. als originariam.

Non restituit. quo ad honores. ad qd̄. C. de digni. l. nep. 7 §. de senat. cassius. Sz quo ad onus sic. vt. §. de

tionē esse uoluit: q̄ q̄ fidem tuā in posterū astringeris: tñ interim onera sustinere nō cogēris: cū ad ea q̄ mādari p̄nt uolūtatem dedisse uidearis.

Idē rñ. si ciuitas nullā p̄ p̄tā legē habet de adiectioi. bus admittēdis: nō posse recedē a locatiōe vel uenditione p̄diorū publicoz iā p̄fecta. tē. pora em̄ adiectioibus p̄stitu. ta ad cās sifici p̄tinere. §. l. p.

Iij. liberto. rā liberta. rāq̄ liberto. paterni. 7 d. patroni manumissoris. domi. ciliū: aut ouginē. h. sequitur.

Aidua mulier amissi mar. ti domiciliū retinet: exemplo clarissime p̄sone p̄ maritū fa. cte: sz vtrūq̄ alijs interueniētibus nuptijs p̄mutat. **M**un. cipes sunt liberti 7 in eo lo. co in quo ip̄i domiciliū sua uolūtate tulerunt: nec aliq̄ ex hoc ougini patroni faciūt p̄iudiciū: 7 vtrōq̄q̄ muneribus astringunt.

Relegatus in eo loco in quē relegat. est interm̄ necessariū domiciliū habet. **S**enator: ordie mor. ad originalē patriā nisi spect.

interdic. 7 relega. l. relegatorū. §. fi. Sed nōne retinet vt. §. l. p̄xi. Respō. retinet quo ad id tñ quod perdit modo p̄: opter turpitudinem.

Eo tempore. quo pater erat in dignitate senatoria. vt. §. de senato. l. liberos. fm. p̄. als quoquo tpe. 7 nō ha. beas. §. ex filijs. p̄ quo. §. §. sena. l. se. natous filiā. in fi. Sed illaz expone vt. ibi.

Pro ougine. als p̄ ougine: vel melius ex ougine vel ougini. 7 qd̄ dē cit. ex filijs. sz an. tea natis q̄ nō ha. bent hoc. vt. C. de digni. l. senatores. Itē qd̄ dicit exi. munit. quo ad mu. nera non quo ad honores vt. subij. cit. et. §. l. p̄xi. in. p̄nc. als sequitur ougine p̄ris. vt. §. assumptio. §. filij.

Exmunit. i. sepant a filijs pu. mo natis quo ad onera.

Impetrauerit. sed si nō impe. traauerunt hoc ha. bent. vt. C. de dis. gita. l. clarissimif. §. fi. 7 §. de incol. l. penul.

In vbe. ros. ma per excellen. tiā. vt. in fi. de iure natu. §. ij.

Nō habeat. vt. §. de mu. l. mu. neruz. §. patrimo. nioz. 7 hoc ē enā

Municeps desinit. esse senatoriā adept. dignitatē: hoc autē qd̄ quātū ad munera. quātū uero ad honore p̄tinere credit: ou. ginez retinet. Deniq̄ manu. missi ab eo. et. municipij effi. ciunt municipes vs̄ ouginem trahit.

Miles ibi domici. lium habere videt: vbi inheret. 7 si nichil in patria possideat.

Administrato. cū cōuen. tur ad aliqua reddenda et ob hoc condēnatur non debet cō. demnari in eius pecunie usuri. 7 hoc idem seruā in fide. iussoribus eius. h. d. Seuola

Municipes desinit. §. eo. ordine. §. fi. contra. Sol. hic speciale propter dignitatem senatoriam. Item in roma sit municeps. vt. §. l. p̄xi. §. pe.

Hoc autem. scilicet qd̄ desinit esse municeps: nam munus ei imponi non potest respectu originalis municipij: quia honorem sustinēti munus imponi nō potest. vt. hic. et. §. de mu. et ho. l. honorem. R.

Retinet. vt. §. de senato. l. senatores licet. et. C. de incol. l. penultima. Accur.

Ab eo. sz senatore.

Trahit. manumissor. sed contra. §. eodem. eius. ij. respon. sed hec fm̄ illā. 7 dic. vt. ibi. no.

Inheret. als inheret. als inheret.

Possideat. idem si nō habet vbi inheret maiorē. partem fortunarum. vt. C. de incol. l. ciues.

Si alius non habeat ibi domicilium. vt. no. §. eo. libertus §. sola. Sed in personalibus secus vt. ibi. sed hic distin. guitur quo ad onera. vt. §. de muneribus et hono. rescri. pto. §. finali.

Municeps desinit. §. eo. ordine. §. fi. contra. Sol. hic speciale propter dignitatem senatoriam. Item in roma sit municeps. vt. §. l. p̄xi. §. pe.

Hoc autem. scilicet qd̄ desinit esse municeps: nam munus ei imponi non potest respectu originalis municipij: quia honorem sustinēti munus imponi nō potest. vt. hic. et. §. de mu. et ho. l. honorem. R.

Retinet. vt. §. de senato. l. senatores licet. et. C. de incol. l. penultima. Accur.

Ab eo. sz senatore.

Trahit. manumissor. sed contra. §. eodem. eius. ij. respon. sed hec fm̄ illā. 7 dic. vt. ibi. no.

Inheret. als inheret. als inheret.

Possideat. idem si nō habet vbi inheret maiorē. partem fortunarum. vt. C. de incol. l. ciues.

Constitutioibus. relinquitur. als relicti est. et facit. C. de puiul. si pecunia. et de admi. tu. l. maxime. et C. de vfu. pu. l. eius. et de p. sol. si vnus. §. pe. Sed §. de vfu. cu. quida. §. pe. So. hic honoribi mun? tm. vt arg. Ide mune. et ho. honor. i. rñ. et §. i. et sic accipe. §. eo. l. uca? §. i. et adde qd ibi not.

Magistratus. duo. vt sunt potestates mutinenses.

Constituit. ad hoc qd plures vice vnus sustinet. fa. cit. §. eo. l. imperator. i. pn. et de pac. l. si plures. et. §. si fami. fur. fe. di. l. i. in pn. et de excu. tuto. l. tria onera. Itē an vnus snia sine altero valeat? Rñ. nō. vt in aut. vt in. nō. ex. fa. iul. §. i. et not. §. de ar. bi. l. sicut.

Municipales cum vnu magistratū admistrat. etiaz vnus hois vice sustinet. et hoc plerūqz quidē lege municipalis eis dat: veruz et si non sit datū dūmodo non denegatū moribus cōpetit. Paul?.

A q magis imperij sūt qz iurisdictionis magistratus municipalis facere nō pōt. Magistratib? municipalibus nō permittit in integrū restituere? aut bona rei seruā de cā iubere possidere? aut dotis seruande vel legatoz seruandorū causa. Alpia.

Municipalis est manumissus nō domiciliū sed patriā eius secutus. et si patronū habeat duarū ciuitatū muncipe? per

S nullā. in fi. §. et. l. de re iur. l. quicunqz. et. §. de dā. infe. l. iij. §. si forte. et de iurisd. om. iudi. l. magistratibus. f. Restituere. est ergo mixtū imperij. Sed cōtra. C. vbi et apud quē. l. fi. in fi. ibi qd et veterib? et. vbi etiā iure veteri videt cōpetere iure magistratus: eo qd pōt delegari vt ibi dicit. So. spāliter sic vt ibi nō generalī cōmissione vt hic. vel ibi p. minorib? restituēdis nō pro maioub? vt hic: s; hodie cōpetit iure magistrat? cū gñaliter etiā pōt sit delegari. vt. d. l. in fi. et de offi. eius. l. i. q. respon. et in hoc hodie corrigitur hec lex.

Possidere. ista sunt mixtū imperij. vt. §. de iurisd. om. iudi. l. iubere. sed cōtra. §. de dā. infe. l. iij. §. duos. et

li. Sol. ibi ex primo decreto. vel vt ibi. Item cōtra. §. de offi. et? cui mā. est iur. l. cognitio. §. fi. So. cognitio pōt mā dari sit dāda vel nō vt ibi: s; ipa missio nō. vt §. et ibi no.

A Jus qui. nō domiciliū. sed tm. Vel sine eo legi pōt. vt. §. assumptio. §. fi.

manumissione earūde ciuitatū erit munciceps. Si qd ne gocia sua nō in colonia? sed in municipio semp agit: in illo vēdit: emit: contrahit: eo in foro balneo spectaculis vti: ibi festos dies celebrat: oibus honouibus deniqz municipij: cōmodis nullis coloniarū frui: ibi magis habere domiciliū: qz vbi colendi turis causa diuertatur.

Qui in duab? ciuitatibus equaliter instruct? est: qz vtrobiqz habet domū et in vtroqz loco morat equaliter: vtriusqz loci vel ciuitatis munciceps dicitur. hoc dicit.

Celsus lib. i. dige. tractat. Si qd? instructus sit duobus locis equaliter: neqz hic min? qz illic frequēter cōmoret: vbi domiciliū habeat? est imatio: nē animi esse accipiendā. ego dubito si vtrobiqz destinato sit aio? an possit qd duobus locis habere domiciliū: et verū est habere? s; difficile est: quē admodū difficile ē sine domicilio quēquā esse. Puto ego et hoc pcedere posse.

Magabundus nullibi habet domicilium. b. d.

Si qd domicilio relicto nauiger vel iter faciat: qz rēs qz se pferat atqz vbi p̄sista? nā hūc p̄mū puto sine domicilio? esse

tate et deserri non pōt. Scdm ex voluntate cōstituit? et retinetur. vt. §. l. libertus. §. patris. et fm hoc non sequitur: hic habet originem: ergo habet domicilium: licet sequatur: ergo est munciceps. vt. §. l. i. et ita hic de domicilio nō de origine dicit. hoc non placet: nam qui originem habet ergo et domicilium: vnde etiam infante s; statim habent domicilium. vt. §. assumptio. in fine. et. l. filij. i. respon. Unde dic qd hec terra sue originis casmate perijt vel capta est vt troia. vt argu. §. de relig. l. cum loca. Vel passa est aratrum vt cartago. vt. §. quibus modis vstruc. amit. l. si vstruc. ciuitati. Vel omnes recesserunt: et sic est inhabitabilis. vt argumē. §. de col. illi. l. iij. in pn.

Municipe. nō si altera sit munciceps ratio dignitatis. vt. §. munciceps. §. rñ. et fa. §. labeo i. fi. et. l. si qd a pluribus. et. l. filij. §. in fi.

Colonia. id est villa vbi agri sui colunt. sic. §. locati. si i lege. §. colonus. Itēz dic qd nō suberat municipio illa villa. als extra. §. de ex vico.

S quis. als lex si qd. als §. celsus.

Animo. §. 6 cap. et pōt. l. v. in fi. et. l. nichil. et. C. de incol. l. aues.

Est habere. §. eo. labeo. et. l. lastumptio. §. iuris pudētibz. et. l. otdne. in fi. et. l. seq. et. l. filij. §. munciceps. et. l. pri. §. i.

Constitat. als constituat.

Domicilio. si aliqd est sine domicilio: et rōne originis qd hz domicilij. vt. §. l. i. in pn. ergo originē propriā pōt qd derelli quere: et sic est §. §. e. assumptio. i. pn. et. C. de mu. et cizgi. l. originē. so. dicit quidā qd aliud est origo: et aliud est domiciliū: cuz primū ex necessitate

permis
suz dicit
tur om
ne qd
nō p̄bi
beur.

Liber Duodecimus:

Uel enā per privilegium definit. vt. s. filij. s. senator.
Unde arce. i. in quo. ad qd. s. filij. s. relegat. et si qd.
de ppetuo planū est: als nō nisi maiorē partē fortunariū
habeat. vt. C. de inco. l. ciues. Uel nisi. r. an. ibi steterit:
vt in eo. ti. l. nec tpe. Sed an in pūstino domicilio pōt cō-

Domiciliū autē habere po-
test r relegatus eo loci vñ ar-
cef: vt marcel. scribit. P au.
Ater cōuenientes r de
re maiorē apud magi-

stratus municipales agetur.
Acola' et hīs cō alus.
magistratib' parere d'z
apud q's icola est: r illis apud
quos ciuis' est: nec tñ muni-

cipio subiectus est: verū etiam
omnibus publicis muneribus
fungi' debet. A l'ianus.
A ex vico' ortus est. eā
patriā intelligit habere:

re: cui' reipub. vic' ille rñ. J. et.
Nihil est i' Marcia.
pedimēto quomin' q's
vbi velit domiciliū habeat:

qd' ei interdicitū n̄ sit. M odef.
A que desponsata' est
āte ptractas' nuptias
suis nō mutat domiciliū. I dē

Ma cōmunis' patria
nostra est. I dem.
Acola iam muneribus
publicis destinat': nisi

rat estimū: videt idē. vt ar. C. de exequato. l. fi. in pñ. lib.
xi. Sz qd si nō erat Jcti' debiti: vel iā dēsciatū' p' silib'
illi' fre' Rñ. in pmo d'z solucere vbi accepit partē suā rex.
vt. s. de colf. illi. l. i. in fi. sic r on'. Jdē in scō: qz r ipi tpe

sta videt. vt. s. d. odi. r demō. l. municipib'. r. s. e. l. mu-
niceps. Jtē qd si fiat puer sus: Rñ. nō idē: qz homo r res
inereit. vt. s. p. foc. verū. s. h. ar. s. q. sic: r possit cōuen-

ri reuocatoia. vt. s. que in frau. credi. omnes. s. lucius.
S t're pmanet. nō vt ibi domiciliū habeat. vt. C. de
incol. l. est verum.

Ciuitatis. vel vici: sicut in scholariū' est: r q' veniūt
ad tēpus vt sēt r post tps recedat: qz ad offi. vel ad alia
pub. nō admittunt: qz nō cā p'stituēdi domiciliū veniūt.

Acola cū esset. missa est. r viaticū erat missus ticio p
eūdē nūciū p suo labore quē haberet i porrigēdo

Resituēdas. i. dādas. sic. J. de. s. sig. l. s. b' reddēdi.
Collusione. cum lucio.
Lucio. alij q' ei cui iusserat dare.

Suum nomen. lucij.
Inscripsit. idē lucius. sic enim dixit collusione.
Dandata. facta ticio.

Dedit. l. lucius.
Ab eo. nuncio.

Uel enā per privilegium definit. vt. s. filij. s. senator.
Unde arce. i. in quo. ad qd. s. filij. s. relegat. et si qd.
de ppetuo planū est: als nō nisi maiorē partē fortunariū
habeat. vt. C. de inco. l. ciues. Uel nisi. r. an. ibi steterit:
vt in eo. ti. l. nec tpe. Sed an in pūstino domicilio pōt cō-

Domiciliū autē habere po-
test r relegatus eo loci vñ ar-
cef: vt marcel. scribit. P au.

Ater cōuenientes r de
re maiorē apud magi-

stratus municipales agetur.
Acola' et hīs cō alus.
magistratib' parere d'z
apud q's icola est: r illis apud
quos ciuis' est: nec tñ muni-

cipio subiectus est: verū etiam
omnibus publicis muneribus
fungi' debet. A l'ianus.
A ex vico' ortus est. eā
patriā intelligit habere:

re: cui' reipub. vic' ille rñ. J. et.
Nihil est i' Marcia.
pedimēto quomin' q's
vbi velit domiciliū habeat:

qd' ei interdicitū n̄ sit. M odef.
A que desponsata' est
āte ptractas' nuptias
suis nō mutat domiciliū. I dē

Ma cōmunis' patria
nostra est. I dem.
Acola iam muneribus
publicis destinat': nisi

rat estimū: videt idē. vt ar. C. de exequato. l. fi. in pñ. lib.
xi. Sz qd si nō erat Jcti' debiti: vel iā dēsciatū' p' silib'
illi' fre' Rñ. in pmo d'z solucere vbi accepit partē suā rex.
vt. s. de colf. illi. l. i. in fi. sic r on'. Jdē in scō: qz r ipi tpe

sta videt. vt. s. d. odi. r demō. l. municipib'. r. s. e. l. mu-
niceps. Jtē qd si fiat puer sus: Rñ. nō idē: qz homo r res
inereit. vt. s. p. foc. verū. s. h. ar. s. q. sic: r possit cōuen-

ri reuocatoia. vt. s. que in frau. credi. omnes. s. lucius.
S t're pmanet. nō vt ibi domiciliū habeat. vt. C. de
incol. l. est verum.

Ciuitatis. vel vici: sicut in scholariū' est: r q' veniūt
ad tēpus vt sēt r post tps recedat: qz ad offi. vel ad alia
pub. nō admittunt: qz nō cā p'stituēdi domiciliū veniūt.

Acola cū esset. missa est. r viaticū erat missus ticio p
eūdē nūciū p suo labore quē haberet i porrigēdo

Resituēdas. i. dādas. sic. J. de. s. sig. l. s. b' reddēdi.
Collusione. cum lucio.
Lucio. alij q' ei cui iusserat dare.

Suum nomen. lucij.
Inscripsit. idē lucius. sic enim dixit collusione.
Dandata. facta ticio.

Dedit. l. lucius.
Ab eo. nuncio.

Partial text from the right-hand page, including the start of a section and various marginal notes.

a Et quid. repete et quero qd rē. et dic is. f. nuncius q nō restituit. i. nō dedit ticio. et dic q multū cōmisit. i. deli- qd. qd crimē falsi. vt. s. de fal. l. i. §. q in rōub. et l. q noie. lz hic nō dicat. Uel dic is. f. ncius qui nō restituit. i. non de- dit litteras principi. et tunc dic q nichil deliquit.

b Et is. ut re- pete et qd cōmisit is lucius qui sub- lato rē.

c Incidisset. als incidisset. et no. hic arg. ad q- sione si tutor fecit sibi reliq qd testa- tor pupillo vole- bat relinquere vt nō teneatur reddere pupillo. Jo. item no. q aliqs ex do- lo suo lucrā. ad qd facit. s. d. orig. iur. l. ij. §. postea cū apius. et. s. de doli excep. si pcurator. et de noua. l. doli. in fi. et de nes- go. gest. at q natu- ra. §. cū me. et. s. ne qs est q in ius vo. si per aliū. §. i. sed arg. §. C. de fur. et ser. cor. si qs per. itē fac. s. de fur. l. sempromia. Sed nunqd hic lucius tenet ticio. rñ. sic sc. in factū. vt. s. d. fal. l. qui noie. et sic nō lucrabit ex do- lo. Nec etiā alijs pcor. quas modo

Si sequētes officiales ap- probāt nomē cōtractus habi- ti ab officialibus pcedētibz precedētis a periculo liberan- tur. fecus si nō approbēt. h. d.

Ticius p pecunia publica quā ipse credidit pignus acce- pit: pacto facto cū debitor: vt nō soluto debito sine vlla re- promissione distrahat pignus: succedētis gradus in locū ti- cij nomē et pignus pbauerūt vsq ad meutū ex veditōe pi- gnoris ppter remissionem a magistratu vendētibz factaz; de modo fundi demōstrato sa- tis debito factū non est: qreba- tur qs reipu. tenere: Herēni- us modet. rñ. ticiū cū successo- res eius nois periculū agno-

sc. quādo ap. lit. l. i. §. in propria.

d Sine vlla re promissione. de cuius. vel de indēnitate qd et si nō diceret tñ. pmittere nō tenet. vt. C. credi. euc. pi. nō de. l. i. et hoc si habes ex. pmissione: als est demōstra- tiōe. i. denūciatiōe: hoc est q nō tenet denūciare plus. qd scz pactū valet. vt. s. de euc. l. herēnius. in pn. Uel demō- stratiōe: qz nō demōstrabat emēt. als remissioe: qz nil se de p̄cio remissurū emptoribus cū debitorē conuenit.

e Gradus. i. magistratus succedentes.

f Propter remissionē. als demōstrationē. et dicunt a magistratu. f. ticio fuit facta demōstratio vendētibz. i. se- quētibz magistratibus q viderūt: et sic vendētibz est datus casus: nō erat bonū pign. als est in remissionez et tñc veditibz. i. emētibus. vt. s. de ac. emp. l. veteres. et qd dicit a magistratu. f. qui vedit. et qd dicit demon. i. ppter fundū maiorē demōstratū plus vedit q vā- leret. ita q reipu. poterat satisfieri: sed remissione: post- ea facta nō. vt hic et j. subijct. als re promissione: qz pui- sit magistratus qui veditū emptoribz q tot iugera crās qd non erat verū: et ideo fuit coactus reddere.

g Restituere. promittendo.

h Ergo. i. ncius q fuit nouissimus. i. primus. Etz iui. rērit p̄mi nouissimū: et nouissimi p̄mi. et sic coarigit qd dixit herēnius modesti. Uel dic eū. i. meūū q vere nouissimus magistrat est: q nomē approbavit. et fa. ad hoc qd verus est. j. de adm. re. ad ciui. perti. l. ij. §. p̄duz. q ergo vltimū pro- bavit tenet reipu- bli. siue veditū situe nō. nā potuit nō veditū: nec ap- probare: vt si reci- pit nomē in suam rationē: nō tamen approbādo: s; sal- uo iure reipu. §. eū ad qd facit. s. de adm. re. ad ciui. perti. l. cū querit.

De iure oim Calistra- incolarū qd queqz ciui- tas sibi veditarij presidū p̄uin- ctariū cognitio est. cum tñ q se negat incolā esse: apud eū pre- sidē prouincie agere debere: sub cui⁹ cura est ea ciuitas a q vocat ad munera: nō apud eā ex qua ipse se dicit oriūdū esse: idqz diu adrian⁹ rescriptis in p- sona mulieris que aliū de orza alibi nupta est. **Libertos** eo loco munera facere debere vnde patrona orza erat: et vbi ipsi domiciliū habebunt pla- cet. **Mulieres** que se in matrimonium dederint non

pertinet quia decimā est habiturus: cōtradici potest. vt s. quādo ap. lit. l. i. §. in propria.

l Ad mūera. erat em ciuitas in qsi possessione. et ita ille agēs seqtur forz rei. vt. C. de iurisd. om. iudi. l. iurisd. tionē. et sic p̄prie ponit agere. et fa. s. de euc. veditō. Sz qd si nō erat in qsi possessione s; fuerat. vñ idē vt hic. et. j. n. i. l. i. Itē qd si negat se fuisse incolā: Rñ. cognoscet h sum- mari sub iudice sub q nūc est: an aliqñ fuerit icola peten- tis: et sic remittetur. vt. C. vbi cā sta. l. i. Alij dicit statū re- mittendū ad iugādū sub p̄sīde petētis. et sic not. q rōne dubitantiōis aliqd pcedit qd als nō pcederet. sic. s. de iur- di. si qs ex. et. l. ij. §. s; si dubitē. et. C. de vsur. l. si ea. et. s. de q̄sio. l. h̄r dūarijs. et ad. Laql. itē mela. §. i. i. fi. Itē nō- ne h pōt mutare suā volūtate. vt. s. e. l. nichil est. Rñ. nō mutabat s; maiorē pte fortunariū vbi vendicabat hz. vñ factū nō mutabat. qd est op⁹. vt. s. e. l. domiciliū.

m Nupta est. vt rñdeat i foro viri: vbi ius fuerat p̄io- cepra. vt. s. de iur. om. iu. l. pe. Uel dic vt vir eā ibi petat p̄ iudiciū vel offi. iudi. Sz si p̄ patrē iter diceret: in foro prius ageret. vt. s. d. lib. exhi. l. i. mo. Itē facit ad p̄mā expo- sitionē. s. de iudi. l. exigere. l. fi. et. s. e. ca. q. et. C. de dig. l. n

p l. et sic i duobz locis. s. e. filij. §. ij. (mulieres.

admi. re. ad ciui. perti. l. ij. §. p̄duz. q ergo vltimū pro- bavit tenet reipu- bli. siue veditū situe nō. nā potuit nō veditū: nec ap- probare: vt si reci- pit nomē in suam rationē: nō tamen approbādo: s; sal- uo iure reipu. §. eū ad qd facit. s. de adm. re. ad ciui. perti. l. cū querit.

De iure om- nium. vedita- cat. adiecta cā de iure ciuitatus. qd dic vt. s. de rei. vē. l. i. §. i. et sic si boū. cū Jmola de hoc litigat: corā cōi p̄sī de agit vt hic. sed in sequēti ali⁹ est p̄sēs vnus ali⁹ al- terius. hic tñ dicit large veditat agē do vt defendēdo. **h** Prouincie. hoc est ideo forte: qz comodū nō p̄i- net ad iudicē: et iō in p̄p̄ia cā nō vī- det ferre sniaz: s; si comodū ad euz

pertinet quia decimā est habiturus: cōtradici potest. vt s. quādo ap. lit. l. i. §. in propria.

l Ad mūera. erat em ciuitas in qsi possessione. et ita ille agēs seqtur forz rei. vt. C. de iurisd. om. iudi. l. iurisd. tionē. et sic p̄prie ponit agere. et fa. s. de euc. veditō. Sz qd si nō erat in qsi possessione s; fuerat. vñ idē vt hic. et. j. n. i. l. i. Itē qd si negat se fuisse incolā: Rñ. cognoscet h sum- mari sub iudice sub q nūc est: an aliqñ fuerit icola peten- tis: et sic remittetur. vt. C. vbi cā sta. l. i. Alij dicit statū re- mittendū ad iugādū sub p̄sīde petētis. et sic not. q rōne dubitantiōis aliqd pcedit qd als nō pcederet. sic. s. de iur- di. si qs ex. et. l. ij. §. s; si dubitē. et. C. de vsur. l. si ea. et. s. de q̄sio. l. h̄r dūarijs. et ad. Laql. itē mela. §. i. i. fi. Itē nō- ne h pōt mutare suā volūtate. vt. s. e. l. nichil est. Rñ. nō mutabat s; maiorē pte fortunariū vbi vendicabat hz. vñ factū nō mutabat. qd est op⁹. vt. s. e. l. domiciliū.

m Nupta est. vt rñdeat i foro viri: vbi ius fuerat p̄io- cepra. vt. s. de iur. om. iu. l. pe. Uel dic vt vir eā ibi petat p̄ iudiciū vel offi. iudi. Sz si p̄ patrē iter diceret: in foro prius ageret. vt. s. d. lib. exhi. l. i. mo. Itē facit ad p̄mā expo- sitionē. s. de iudi. l. exigere. l. fi. et. s. e. ca. q. et. C. de dig. l. n

p l. et sic i duobz locis. s. e. filij. §. ij. (mulieres.

Liber Duodecimus.

a **C** Non legitimum, als si legitimum contra. vt. s. p. pri. s. id. q. 7. l. pri. s. atē. quo ad aliqd th nō legitimum. p legit mo habet. vt. qz aditerū omittit. vt. s. v. adul. v. ro. s. pla

ne. Itē patrius occidē dī. vt. e. ti. l. marito. s. fi. Imperatores. ordini. decurionum.

c **C** Creat⁹ est. si qd ergo nō iter. est. s. filio q iuravit nō esse de cōsilio: 7 eligi cōsul iusti cie q hz necesse m teresse s. filio vt cō sul. andulget ei vt hic. et. C. ad. l. iul. ma. l. ij. 7 q fatid. cog. l. fi. 7. s. de re mil. q cū vno. s. q post. Uel die q hic pmo decurio fuit elect⁹ als dū iur eē nō pōt. vt. s. ti. i. l. honores. s. ij. d

C Munerib⁹. municipalibus. e **C** Excutere. possit fieri sine dā no vel non.

f **C** Procurato re. fisci. qz eius in terest. 7 sic vocan dus. vt. s. de mio. in cause. s. causa. 7 concor. f. de iure imu. semp. s. cōdu ctiores. 7. s. coloni sed s. C. de excu. tu. coloni. solu. vt ibi.

g **C** Ad magistra tus. genitui cal⁹. h **C** Legatoruz. reipu. relictorum.

i **C** Ppos. f. ma gistratus. vt. r. C. vt in pos. le. l. fi. k **C** Nō sint. non ergo pu⁹. 7 sic cō tra. C. de fideiuf. Liure nfo. sol. sub. hic maxie. hodie cōstat hoc esse verū: vt in aut. de fideiuss. s. i. 7. s. e. liber

l **C** Muneribus. nisi p possessione quā ibi (tus. s. i. habet. vt. C. de mul. et i quo loco seru. l. l. li. x. 7 facti. s. l. pri. s. fi. et. s. pe. 7. s. de indi. exigere. et. C. de incol. l. fi. 7 de digni. l. mulieres. et de iurif. om. iudi. l. pe. m **C** Cōsulio. l. maliciose. ad qd. f. de vac. mu. l. i. s. qd in fraudē. 7. s. de fur. si seruus na. s. iter dū. et. s. si qd omi. causa te. l. i. in prin. et. s. e. l. ordinc s. in fraudem. 7 de re mi. q cum vno. s. eū qui. Secus si nō maliciose. vt. C. de filiifami. 7 quēsdmodum. l. i. li. x.

n **C** Caueret. expresse vel tacite. vt. s. l. ij. o **C** Ex ipsa rebus. s. co. domicilium.

p **C** Nam solā nominis. qz vocet bonognetus. nō ideo bononielis est. Aliquid in operat⁹ vt nomina sint consos

legitimum⁹ non sol muneribus sūgēdas vnde mariti sunt ea rū scendū est/ sed vñ ipē or te sunt: idqz diui frēs rescripserit.

C Imperatores Papi. seu. et anto. rescripserūt grām se facere iurifurādī et qui iurauerat se ordin⁹ non interfuturuz: 7 postea duūuir creatus esset.

C Itē rescripserūt colonos p dōtozū fisci mu neribus⁹ fungi sine dāno fisci oportere: idqz excutere⁹ preside adhibito pcuratore⁹ debe re.

C Imperatores seuer⁹ et anto. rescripserit ad magistratus⁹ officiu pertinere debere exactione pecunie legatozū⁹: 7 si cessauerit: ipos⁹ vel hīdes conuentri. aut si soluendo non sint⁹: fideiussores eozuz qz pro his cauerūt.

C Itē rescripserūt mulierē qd iu nupta est in colā eiusdē ciuitatis videt: cu ius maritus eius est: et ibi vñ ouginē trahit nō cogi muneribus⁹ fungi.

C Itē rescripserunt patris qui cōsul⁹ filiū emācipauerat/ ne p magistra tu eius caueret⁹: pinde bona teneri qñ fideiussor p eo extitisset.

C Itē rescripserūt cuz qrit an munciceps qd sit: etiaz ex ipis rebus⁹ pbatōes sumi oportere. Nā solā nominis⁹ si

nantia rebus. vt in si. de dona. s. est 7 aliud. q **C** Debere. de indēmitate reipu. vt. s. l. ij. in fi.

r **C** Agnouerunt. s. fa. her. qui erat. cōtra. fol. hoc pōt fa cere vt in caus. nō incidat: puta bene gerens.

C De decurionibus et eozum filijs. **C** Qui sunt decu riones. die vt. f. de verbo. signifi. pu pillus. s. decurio nes. 7 cōtinua. dia rit de mēbus nūc. de capite. vel cōti nuatur hoc modo supra dictū est de municipibus: se quitur videre de his qui regūt mu nicipia.

C Imperatores seu. 7 anto. re scripserūt nō minus eos q cō pulli magistratu fungunt ca uere debere⁹: qz qui sponte of ficium agnouerunt.

C De decurionibus et eozuz filijs. Titu. ij.

C Decuriones debēt manere in ciuitatib⁹ suis: als renocant de locis vbi habitant in suas ciuitates. h. d. Alpia.

C Decuriones qd sedibus ciuitatis ad quā ptinet relicti i alia loca trāsmi grassē pba

bit: preses puicie renocare⁹ in patriū solū 7 munerib⁹ cōgru entibus fungi curet. Idem.

C Qui ad tps relegat⁹ est: si decurio⁹ sit / desinet esse decurio. Reuersus plane locū suū qdē nō obtinebit⁹: s; nō semp phibebit decurio fieri⁹: dñiqz i locū suū nō restitue tur⁹. nā et sublegi⁹ in locū ei⁹ pōt⁹: s; 7 si numer⁹ ordinis ple nus sit: expectare eū oportet donec ali⁹ loc⁹ vacet.

C Alia cā ē ei⁹ q ad tps⁹ ordie remouet: hic ei ipleto tpe decurio⁹

Ec h nō est reuo care. id in star seruoū glebe vt in aut. de man. pūci. s. sed neqz. 7 hoc nisi steterit xxx. an. in seruatio alter⁹ curie: qm et si velint recede re nō possunt. sec⁹ si per se stāt: quia tunc nec p. xl. an. prescribitur se. vt C. de prescriptio. xxx. an. l. prescrip tione. et. C. s. fun dis reipu. l. eum. alias cui libet li cet mutare domi cilij. vt. s. i. l. ni chy. s; qua actōe et coram quo iudi ce petetur. die vt C. vbi quis decu. vel cohar. l. i. 7 fas cit ad hoc qd h dī atur. s. titu. l. i. de iure. in principio. Accursius.

C Qui ad tempus relegatus est. puta ad. x. an. **C** esse decurio. durante pena.

C Non obtinebit ipso iure: etiam si inuenit locum vacuum. Accursius.

C Fieri. i. de nouo eligi.

C Non restituetur. s; ipso iure.

C Nam 7 sublegi. bene dico nō semp est posse eligi.

C potest. f. alius dum ille non est in pena.

C Alius. als ali⁹. als alicui⁹ 7 deficit loc⁹: 7 tñc dic. f. ordo. 7 fa. in aut. vt clerici q recedit alij pro. s. i. 7. vij. q. ij. c. res sacra. Sed iure canonum nemo potest poni in lo co viuētis. vt. vij. q. i. c. i. et. fi.

C Qui ad tēpus. vt in primo casu huius. l.

C Decurio est. ipso iure. f. si inuenit locū vacuum.

l **C** Muneribus. nisi p possessione quā ibi (tus. s. i. habet. vt. C. de mul. et i quo loco seru. l. l. li. x. 7 facti. s. l. pri. s. fi. et. s. pe. 7. s. de indi. exigere. et. C. de incol. l. fi. 7 de digni. l. mulieres. et de iurif. om. iudi. l. pe. m **C** Cōsulio. l. maliciose. ad qd. f. de vac. mu. l. i. s. qd in fraudē. 7. s. de fur. si seruus na. s. iter dū. et. s. si qd omi. causa te. l. i. in prin. et. s. e. l. ordinc s. in fraudem. 7 de re mi. q cum vno. s. eū qui. Secus si nō maliciose. vt. C. de filiifami. 7 quēsdmodum. l. i. li. x.

n **C** Caueret. expresse vel tacite. vt. s. l. ij. o **C** Ex ipsa rebus. s. co. domicilium.

p **C** Nam solā nominis. qz vocet bonognetus. nō ideo bononielis est. Aliquid in operat⁹ vt nomina sint consos

a **C** Non legitimum, als si legitimum contra. vt. s. p. pri. s. id. q. 7. l. pri. s. atē. quo ad aliqd th nō legitimum. p legit mo habet. vt. qz aditerū omittit. vt. s. v. adul. v. ro. s. pla

a Restitutus. scz ipso iure.
b Agatur. J. ti. i. l. i. in fi.
c Ad tempus. vt in primo casu huius. l.
d Ctenit. ex crimine dānatus. aut ppetuā subijt infamia: vt qñ cōueniēs pena vel minor. sed non cā cognita: aut tpalē: vt qñ aucta vel etiā minuta: sed cū cā cognita. vt no. s. n. i. l. ordi. In primo casu ad nullū honore aspirat. vt. C. d. digni. l. ij. Nec ob. J. l. ij. ij. et. iij. rñ. quia ibi fuit pena minuta ex cā: sic infamia tpalis. et eodē mō rñ. ad. l. s. de fal. falsi. s. ordi. nā in vtrāq; fuit dānat⁹ ex tali crimine qd ppetuam irrogat infamias: sed minuta fuit cuz cā vt dixi. Si vero tpalē durate infamia non aspirat: sed et tpe finito ad nouū nō aspirat nisi tanto tpe sicut quāto dignitate caruit. vt s. n. i. l. ordi. i. pn. et. l. e. ad tēp⁹. Si sō veterē velit recuperare aut non vacat: nō recuperat relegat⁹ vt ab ordie mor⁹. Et sō vacat relegat⁹ p nouā electionē ab ordie motus ipso iure recuperat. vt hicet hoc si prius fuerat dcurto. alia nō sine pmisū pnicipis. vt. l. e. l. imperator.
e In filiis. legitimis: nō autez spurjis. vt. C. de suis et legi. l. ex libers.
f Pertinet. nā quo ad alia nō pdest eis dignitas patris. post dignitatē em demū susceptus in dignitate patris gloriā vt in filio senatoris dicit. vt. C. de digni. l. senator. R. vel dic vt no. s. de sena. l. senatoris filii. non ergo his penis plectuntur decuriones vel eorū filij: vt hic. et s. de pen. motis. s. iste. et. C. de infra. l. decuriones. et. C. eo. L. omnes iudices.
g Idē respō. vt factus senator post natiuitatem nepotis dicat nichilominus nepos decurionis qd pōt prodesse: qz posito qz pater eius fuerit i tpe decurio: se d desijt ante cōceptionē huius nepotis: nota illa patris filio nō nocet: qz et si nō filius: ent

est: sed z in huius locū sublegi poterit. sed z si locū plenū inuenierit expectet donec locus vacet. Restitutus tamen in ordine vtrū eū ordinē teneat quē primū habuit: an sō quē nūc nactus est qñ pōt. z si forte de ordine sniarū dicendarū agat⁹: arbitro: tñ eūdē ordinē tenere quē pridē habuerit. nō idē erit in eo q ad tēpus relegatus est: nāz hie velut nouus in ordine venit.

Natus ante decurionatū est filius decurionis quo ad quedā scz vt penas plebeiorū euitet hoc dicit.

In filiis decurionū qstio est vtrū is solus decurionis filius esse videat q cōcept⁹ z natus est ex decurione: an sō et is q antea nat⁹ est qz pater decurio fieret. et quidē quātum ptinet ne fustibus castiget: et ne in metallū def nō nocet plebeio pte eē natū: si postea honor decurionis pti corū accesserit. In auo qz papt. idem rñ. ne qua pris nota filij mactulef. sed si pater ipius ordine motus sit: siqdē an cōceptio nē eius moueat⁹: arbitro: euz qñ plebei filii in honorib⁹ spectari. qz si post cōceptionē ipius pater dignitatē amiserit: dicēdū erit benigne vt decurionis filii inuedum. punde hic qz q post pris relegationē

tamē nepos decurionis. vt. s. de sena. l. emancipati. in fi. et facit. s. de pen. motis. s. pe. z de in ius vo. adoptiuus. s. fi. sed ar. contra. C. de questio. diuo.
h Moueatur. i. remoueatur.
i Ut decurionis. ad omnia hec facit. s. de pe. l. motis

sit: siqdē an cōcept⁹ sit: si sō senatoris filio habebit: si postea/nocebit illi relegatio. **Si ad tps ordine moto patre fuerit natus: medioqz tpe cōcept⁹ z editus: an qñ decurionis filius nascat: licet pater eius ante obierit: qñ in ordinē venerit⁹: qd benigne erit admittendū. Preterea si conceptus sit a plebeio: mor an editionē pferit⁹ decurionatū adeptus an editionē amiserit: nō infauorabiliter qd mediū tps illi pdesse veluti tā nato rñde bit. Nullū pris delictū in nocenti filio pene est: idqz nec ordine decurionū aut ceteris honorib⁹ ppter eiusmodi cāz phibet. Maiores annis qn quaginta qnqz ad decurionatus honore iusti vocari cōstitutōibus phibent. Sed et si ei rei cōsenserint z si maiores annis septuaginta sint: mune ra quidē ciuitia subire non coguntur: honores autem gere re debent.**

Qui minorē sententiaz patitur q delictum exposcit retinet bona sua: nec ad decurionatum admittitur finito tempore condemnationis. h. d.

Generaliter id erit idē. defendēdū vt q clementiore sniaz passus est ob hoc q ad tps relegat⁹ bonis confulere debeat humanitas snie

s. pe. et. s. de sena. l. emancipati. in fi. l. emancipati. p. to. k. C. Ctenit. i. re dicit.
l Illi pdesse. arg. insli. de ingenuis.
m Nullū pris delictū. cōcor. s. s. de pe. l. crimem. z. C. de pe. l. sancimus et. s. de bo. dā. l. fi. in pn. z. J. ti. ij. et qzigi. s. pater. et C. de inof. tes. l. si qd in suo. s. fi. z bo. li. in scrutute. s. si patroni. z. s. de sena. l. emancipati. i. fi. et. l. filia. z b ritu nup. gene rali. in fi. z. s. ca. l. s. in auo. et. l. Leo. spurij. i. pan. z de in ius vo. adoptiuum. in fi. z. C. de li. et eo. li. l. i. et. s. de his qui. vt idi. post le. s. si pater. Sed fallit in castibus: vt in crimine lese maie. z l. alis vt no. C. de inof. te. si quis in suo. in fi. z. s. sel. ma. l. meua. s. fi. et. C. de questio. diuo. z C. de cohar. l. antepe. li. rñ. et. C. s. nup. imperialis. s. his illud. q sūt ar. contra.
n Cōstitutio nibus. C. qui cta. se. ex. l. i. lib. z. z sic in omni personas li munere nisi i tu

tela vel cura: vbi ad. lxx. an. vt insli. de exco. tu. s. ite ma: ior. et. C. qui cta. lib. x.
o Annis septuaginta. nedum. lv. et facit. C. eod. l. iij. Non vltra. sed argu. contra. C. de exco. tu. l. voluntaria. et. J. de vaca. mu. l. pe. s. fi.
p Ciuitia. ad que eliguntur aliqui ex decurionibus. et facit ad hoc. J. ti. ij. sponte. et. l. cui muneris.
q Generaliter id erit. clementiore. id est minore m qz debebat. Recursus.
q Bonis. als bonis: quia bona nō perdit. vt. s. de in: ter. et rele. l. relegatorū. s. ad tps: als boni. l. cōsolationē

Liber Duodecimus.

bonam, et propter bona que non amittit ut dixi. sic. de iure do. si res. §. i. a

Decurionatus. si dicas sine causa cognitione minutam plani est: si cum causa dices quod non accepit decurionatus. non vacante: vel est vacante nisi per nouam electionem, ut non. §. eo. l. ij. et cum hac secula expone melius pertinetuatur. sed si de. b. Redire. vt. §. de fal. l. falsi §. ordie. et dic quod causa cognita fuit minuta et sic redire ipso iure ad vacante quod est in relegato secus quod per nouam electionem. vt. §. pr. rñ. eo de modo intellige quod sequitur legator etc. Nec ob. §. de postu. legator. vbi non fit de iure inter relegatum et ordine motum: quia illa sunt hec intelliguntur: vt ibi non. et facit. §. ut. i. ordie. et. §. ad tempus. quod non. §. l. ij. Alii dicunt eum dānari ex crimine quod non irrogat infamiam. et quod dicit falsi. non publici: et grauior. i. grauior. sic. §. loca. si merces. §. q. calū. et quod dicit non relegatus. sub. taliter vt fuit. §. si ex crimine quod sponat infamiam. et sic intelliguntur inferiorum. §. imperator.

Spurij tūc demū eligi possunt in ordine decurionū cum alij legitimi desunt. h. d.
Spurios quos posse in ordine allegari nulla dubitatio est: si si habet copetitorie legitime queritū: preferri eum oportere diuis fratres iuliano bithynie presidi rescripterunt. cessantibus vero his et spurij ad decurionatus et re et vita honesta recipientur: quod vtiq; non sordidum erit ordinem: cum ex utilitate eius sit semper ordinem

Allegari id est eligi.
Legitime. i. hinc illi legitimum quod petat decurionatus
Oportere. No. iter aliquos alios eorum preferri. sic. C. de here. aut. id est. et C. bloca. pre. si. l. i. §. i. et in frau. cre. l. i. et de here. insu. l. q. soluedo. et de pac. maior. et de post. l. bona fides. et de adul. l. ij. in fi. et l. seq. et de le. iij. l. re. cōf.
Dis. si alius legitimus.
Recipiuntur. necessitas non habet legē. vt. §. de of. cō. l. i. et §. de fun. do. l. i. et §. spurij. et §. de acq. re. do. quedam et C. eo. titu. eos. et in aut. quod oportet. epif. §. iij.
Plenū. §. solu. matr. l. i.
Permitterunt. C. de iude. l. si. §. Sol. hic tibi prohibetur. sed hic ea demum permittunt que ad eorum spectat supstitutionem. R. vel dicit vt ibi. et facit. C. eo. l. omnes.
Is iudeis. ad quod est. §. i. l. i. si quis magistratus.
Qui supstitutione. sub modo. nā si lederent non cogitur
Decurio. phibet. vt. C. loca. curialis. et id agere.
Successerit. titulo vniuersali.
Remanet ea. rō est: quia melius est remanere quod ad interesse iure hereditario teneri. et facit. §. de iur. fil. l. iij. §. si post. et de fal. l. i. §. pe. et de re mili. milites. l. fi. et de iur. l.

cum quidā §. sicut. et de re. co. l. magis. §. si pupillus. et §. de acqui. re. do. quedam. et C. de iur. fil. l. ij.

Tempus motus. dicitur motū lata sententia vt debuit. Vel fuit minuta sine causa et perpetuo durat infamia. et sic in perpetuum remouet. vt. C. de digni. l. ij. et §. de re mili. §. cum vno. §. ad tps. et §. ti. i. ordie. l. rñ. et quod est crimine quod ignominia importat: dicitur quod omne publicum. Item et prima tū si modo aulis cōpetēs. p. eodē puato infamet. vt. §. de pub. iudi. l. ifa. me. Item quod subicit ad tps. et. dicit relegati ex crimine leui: §. non famasa. vt dā. iur. vel cōcussionis: vel termini moti finem dā. quod non pluz. et non bñ diceret tras acto. dicitur quod fuit aucta pena: sic remittitur infamia post eam finitam: vt h. et §. pēa grauior. et C. de ifa. si possidoneū. non §. itēdit h. facere differentiā iter relegati et ab ordine moti: §. iter eū in quo minuta et eū in q. aucta est pena. et sic non obstat §. §. postu. legator. et adde h. quod non. in §. pēa grauior. Item

Ex crimine quod ignominia importat: impetuum moueri placuit. ad tempus aut exulare iussos ex crimine leuiore: velut transacto negotio non esse inter infames habēdos. Item.
Spurij decuriones fuit et ideo fieri poterit ex incestu quocq; natus: non enim impedienda est dignitas eius qui nichil admisit.
Minores. xxv. annorum decuriones facti sportulas decurionū accipiunt: sed interim suffragium inter ceteros ferre non possunt
Decurio etiā sue civitatis

nec ob. ad pñū rñ. hui. l. i. §. fal. l. falsi. §. ordie. quia ibi cōcognita fuit minuta. et eodē modo rñ. §. l. pri. ij. et. iij. rñ. Alii diliguunt: aut in publico crimine ordie augetur: vel als diminuit pēa: et non remittit infamia. aut eor. et tūc aut p. sniaz: aut ex gñe pene. si ex gñe pene aucta remittit. Item si diminuta §. cert. rñ. vt. C. §. ifa. l. et si feuerior. Si aut p. sniam aucta minuit: vt §. pēa grauior. minuta autē non minuit. vt. §. de iur. diuis. q. distictio in pma pte est §. pēa grauior. et in eo quod dicit ultra le. et. §. de pē. in suo rñ. in fi. Item dicit quod vbi ex gñe pene vna est infamia: et sic finita pena finit. vbi duratura est pena per sniam latā: due sunt infamie. prima ex snia. scda ex pēa: unde finitur tps. et sic finit vna. Alia tñ remanere pot. fm pdictas

Spurij decuriones. in defectu. vt. §. l. (distictōes. generaliter §. spurios. et poterit. decurio.
Admisit. i. deliquit. si enim videtur est. vt. C. §. le. her. l. lege. rñ. tab. §. ar. §. C. §. natu. lib. legē. et l. h. et §. fil. p. c. i. et. iij. et in lōbar. de si. p. vbi. et facti. ex ca. vt. §. eo. v. et §. pñt. §. §. de iudi. q. dā. Sed (non tñ §. l. ibi a pñcipe et inter certas psonas: hic gñaliter. Item ibi ex §. lio accessiois. vt in aut. de iudi. in pñ. hic ipemet by §. ulere. vt. §. §. vbi. sig. pupill. §. decuriones. et fa. §. i. l. l. et §. l. §. i. l. decurio. cū suis pcor. (ad re.

Exercere. i. conducere. Accur.
Decurionum. vt. f. e. heremius mode.
Ignominia. vt. C. ad turpil. l. ij.
Celuti. i. scuti.
Judicio publico. q. s. stat. ee infames. vt. f. de inf. l. i. q. cali. no au te di q. accusatio turpil. s. publica s. de hoc die vt f. de pub. iud. l. i. no. r. facit. f. ii. i. li bert. s. in q. onib. et. l. luci. s. anpe. f. C. reatio. pa tre ad sente. s. p. rescriptioe bidui. vel tridui. vt. f. q. n. app. l. i. s. q. b. in sententijs. h. Rati. s. no ne appellado rati ficat. vt. C. b. filio fa. r. que ad modu. l. cu. ap. d. R. h. et f. dicit. fm. R. vel ibi noie suo. h. filij noie appellat. fm. p. r. facit ad hoc C. e. filios. r. s. n. i. l. i. r. J. l. pr. s. fi. i. p. pro filio. id em. m. p. p. re. suffi cit. si. f. r. a. repota uerit. voluntate. k. Ceteris. ex priuilegio s. pot dari p. ma. vor. vt. r. s. n. i. l. i. vt. da ex. p. l. i. de r. ato p. uilegio. J. i. r. l. i. q. l. f. r. edis. i. vel magis credit. vel illi. h. n. s. p. ma. voce m. Decurionis als decurios. et e. sic. sub. costituit. Accur.
Decorati s. sit hoc expoe. vt. J. i. i. l. i. accur.
In suo col legio. id est familia. Accur.
Rogat. als rogat. r. sub. dicere. als rogat. et t. sic sub. de cetero. s. r. c. s. i. si no. h. eas. q. h. sub. dr. r. facit. C. b. Onores. ad i. ficti. oneri. (decur. l. in albo. r. C. no. ordinatio. b. als ordiatio. als ordiatio. nibus. et est. sensus. i. no. fm. ordi. ne. vt. q. pmo. fuit. decurio. pmo. ad. honore. aliquo. admittat. sic. in. aut. de. mo. n. a. s. ordiatio. r. C. e. l. ad. sub. e. l. da. r. de. pot. ad. mu. vo. l. i. s. r. C. de. of. pte. vt. l. p. miceri. ite. no. ob. J. de. mu. et. ho. l. vt. gradatim. in. pun. So. ibi. de. ordine. ho. noris. hic. oneri. f. Si. i. totu. als. sec. vt. C. q. morbo. l. i. f. l. r. r. de. p. cu. tu. l. frater. r. insti. q. no. est. p. fa. te. s. item. surdus.

No. etiā a munerib. s. patrimonialib. s. a psona libus bene excusant. vt. C. qui mor. l. i. lib. r.
Plebei. hoc qre vt. J. de va. mu. l. ad decurionatū.
Si. cōtrariā. s. ii. i. q. i. s. r. s. fo. ma. l. ij. s. volūtate et. C. de filiofa. r. que ad modu. l. ij. l. i. r. et. q. h. p. uo. no. est. necel. si. p. r. r. e. ad mace. si. filius. s. i. ite. facit. J. i. u. u. q. l. s. p. onte.
Decurionib. de decerni. de publico. sic. q. no. q. q. de. suo. no. pot. Ali. de. ali. q. h. de. ali. cō. ē. ali. cō. q. alē. dus. vt. r. s. vt. q. h. q. p. r. in. pos. le. l. pe. r. b. tur. r. ra. d. f. l. i. s. si. pupill. r. de. li. agno. l. ij. s. solēt. et. C. de. or. co. l. i. fi. et. de. inof. te. si. l. i. s. i. s. t. u. r. a. s. p. e.
Ob. munificē. tiā. l. cō. ferē. de. mu. nera. r. dona. in. a. l. i. os. vt. i. occasio. ne. m. i. s. r. i. o. s. u. r. ad. q. d. J. i. q. hono. r. i. pun. r. s. i.
Suer. non. prohibetur. plane. si. ei. p. r. t. sic. sit. effect. decurio vt. decurios. filij. p. uil. sibi. no. v. d. i. cabit. diuer. s. est. in. legi. uo. vt. s. e. l. q. r. C. b. s. uo. r. le. l. ex. l. i. b. e. r. i. o. r. b.
Nauicularij. h. i. s. ca. i. m. u. n. i. t. a. s. est. dā. d. a. q. de. curio. b. effectis. si. eēt. largiē. d. a. fm. J. s. q. uo. s. decu. rios. no. debeant. si. r. i. t. n. creati. mu. nerib. p. p. l. l. e. n. i. f. s. i. vt. J. de. iure. im. munita. l. v. s. fi. Accur.
Decurios. q. r. v. r. i. q. offi. n. gerere. non. possunt. vt. J. de. iure. immu. l. semper. s. fi.
Erem. salarii. als albi. r. als salarii. vt. q. r. diu. p. ce. pit. salarii. vel. diu. s. t. e. n. t. scriptus. l. albo. r. est. ar. J. eos. q. no. recte. l. ecclē. s. i. s. sunt. p. s. i. t. u. t. i. ad. q. d. s. de. admi. tu. l. anpe. r. C. de. re. i. v. l. solē. n. b. r. s. s. p. u. r. i. s. m. i. o. r. e. s. et. C. de. p. s. p. r. x. an. cō. p. e. r. i. t. r. de. re. l. i. g. o. s. s. r. s. s. b. r. i. t. u. n. u. p. q. in. p. r. o. u. i. n. c. i. a. s. d. i. u. r. de. offi. p. r. e. b. a. r. b. a. r. i. o. r. e.
No. sit. vt. q. r. minor. vel. als. i. h. a. b. i. l. i. s. vt. J. l. p. r. s. l. i. q. n. t. n. i. e. t. a. t. i. s. vt. m. i. n. o. r. e. s. r. x. v. a. n. v. t. J. l. p. r. o. x. i. q. s. r. a. n. d. e. s. als. g. r. a. u. e. s. h. N. a. t. u. m. a. i. o. r. e. s. l. v. a. n. v. t. J. p. r. o. x. i. s. r. s. l. i. q. s. f. i. i. e. m. i. o. r. e. s. s. e. s. e. x. c. u. s. a. n. t. u. r. n. i. s. i. l. v. h. a. b. e. a. n. t. a. n. n. e. f. f.

apud ipm ordinē: vel quo alio modo contestatus sit. **D**ecurionib. facultatibus lapsis alimēta decerni permittum est; maxime si ob munificētiā in patria patrimonij exhaustum. **P**aulus. **S**uerus augustus dixit: et si probaretur ticius in seruitute sui p̄ris natus: t̄si cū ex libera muliere sit p̄creatus nō phibetur decurio fieri in sua ciuitate. **N**ō est dubitandū qn nauicularij nō debeat decurios creati. **M**oderatus. **H**erentius modestus respondit: sola salarii p̄scriptio minime decurionē factum: quoniam fm leges decurio creatus non sit. **Q**ui sunt minores. xxv. annis. item qui quinquaginta qnq. annor. non debent eligi ad decurionatū: item ex cā minor potest eligi decurio: puta i defectum aliorum et consuetudo est in talibus spectanda. **C**alistras. **N**on t̄m qui tenere etades nati sunt decurios fieri prohibentur: illi quasi inhabiles rempublicam tueri ad tempus excusantur. hi vero et imperpetuum amouentur. **N**ō als sentores ne sentorū c. Decurios. q. r. v. r. i. q. offi. n. gerere. non. possunt. vt. J. de. iure. immu. l. semper. s. fi. **H**erem. salarii. als albi. r. als salarii. vt. q. r. diu. p. ce. pit. salarii. vel. diu. s. t. e. n. t. scriptus. l. albo. r. est. ar. J. eos. q. no. recte. l. ecclē. s. i. s. sunt. p. s. i. t. u. t. i. ad. q. d. s. de. admi. tu. l. anpe. r. C. de. re. i. v. l. solē. n. b. r. s. s. p. u. r. i. s. m. i. o. r. e. s. et. C. de. p. s. p. r. x. an. cō. p. e. r. i. t. r. de. re. l. i. g. o. s. s. r. s. s. b. r. i. t. u. n. u. p. q. in. p. r. o. u. i. n. c. i. a. s. d. i. u. r. de. offi. p. r. e. b. a. r. b. a. r. i. o. r. e. **N**o. sit. vt. q. r. minor. vel. als. i. h. a. b. i. l. i. s. vt. J. l. p. r. s. l. i. q. n. t. n. i. e. t. a. t. i. s. vt. m. i. n. o. r. e. s. r. x. v. a. n. v. t. J. l. p. r. o. x. i. q. s. r. a. n. d. e. s. als. g. r. a. u. e. s. h. N. a. t. u. m. a. i. o. r. e. s. l. v. a. n. v. t. J. p. r. o. x. i. s. r. s. l. i. q. s. f. i. i. e. m. i. o. r. e. s. s. e. s. e. x. c. u. s. a. n. t. u. r. n. i. s. i. l. v. h. a. b. e. a. n. t. a. n. n. e. f. f.

et. et dic non als. i. non sine causa. Accur.

A Menera publica. psonalia: nā patrimonialia subeunt minores. v. C. de mu. pa. l. etiam. lib. xi.

B Ex cā. ppter inopiā aliorū. vt. C. q̄ et aduer. s. l. i. r. s. e. l. ij. s. fi. et. C. q̄ eta. se exc. l. ij. li. xi. r. C. q̄n puo. nō est ne. l. p̄. r. i. de mu. et ho. l. ad rem.

C Cōsuetudo. no. cōsuetudinē l elec. seruari. vt. C. de edif. p̄. l. ij. et s. s. ad mini. tuto. l. sine herede. s. lu. ci. r. i. de polli. l. i. perator. s. fi. r. s. s. testi. testū. in fi. et C. cōia p̄. l. i. v̄. di. cor. s. si. stat. r. de aq̄ plu. ar. l. i. in fi.

O v̄. s. l. i. a. esculenta et poculēta et forē. ses epulas. p̄.

P etere. i. ha bere: nec em̄ hono res peti debēt sed offerri. vt. i. s. var. co. l. i. s. i. r. de cri. sacritegij. l. fi. vel forte l. casu loq̄tur vbi p̄. ne cessitat hoc exigeret fm Jo. vt dic l. i. a. ele. cio. vt. r. s. s. of. p̄. l. fi. i. p̄. n. nō dū ele. cio nō l. i. vt. s. ad l. iul. am. l. i. v̄. dic vt dix: in. l. barba rius.

Infames. vt et. C. de infā. mul. l. s. de infā. l. ac. r. s. s. essent ifa mes ab honorib⁹ nō onerib⁹ repel. lunt. vt. C. de ifa. l. i. ac.

Arcen. i. nō hēbit honores. h. i. iuris. ditione sua: et sic nō v̄. illis esse de. decus.

Paucitas. i. ti. ij. vt gradati. s. et si lege. et. s. eo. l. ij. in fi.

Facultas. C. e. ad subēda.

Relegatos. p̄. re legatos. f. als. si. ne p̄. missu p̄. nci p̄. redirent fm distinctionē q̄ est. s. e.

excusatione iuniores onerent ad oia munera publica suscipienda soli relict: neq; em̄ miores. xv. an. decuriones eligi nisi ex cā possunt: neq; hī qui annū q̄nquagesimū et quintū excesserunt: nōnūq; etiā lōga cōsuetudo in ea re obseruata respiciēda erit: q̄ etiā custo. diendū p̄. nci p̄. nci consulti de eligēdis in ordine cōmodē sium hui⁹ etatis hominib⁹ rescripserunt.

Qui castigati sūt flagellis ab edilib⁹ curalib⁹: eo q̄ mala victualia v̄. debāt admittunt ad decurionatū: si alij honestiores nō reperunt. h. d. i. dē.

Quod v̄. s. l. i. a. negotiatur et vendit: l. s. ab edilibus cedat nō opz q̄ s. viles psonas negligi. deniq; nō sūt prohibiti huiuscemodi hoies decurionatū vel aliquē honorem in sua p̄. nci petere: nec ei infames sunt: l. s. nec quidē arcent⁹ honoribus q̄ ab edilib⁹ flagellis celi sunt: q̄ t̄. t̄. suo ita ediles officio isto fungant. in honestū t̄. puto esse h̄. mōi psonas flagellorū lectibus subiectas in ordine recti: et maxie in eis ciuitatibus q̄ coplā v̄. t̄. honestoz habent. nā paucitas: eoq; q̄ munerib⁹ publicis sūgi dēant ne cessario hos etiā ad dignitatez municipalē: si facultates habeant inuitat. p̄. s. i. i. l. i.

Imperatores anto. r. se ue. rescripserunt in t̄. p̄. re legatos: et reuersos in ordi ne eligi sine p̄. missu p̄. nci p̄. nci nō posse. Itē rescripsere re legatos nō posse t̄. p̄. nci i. ordi ne decurionū eligi: nisi etus etatis fuerint vt nōdū decu.

l. ij. vel dic q̄ hic nō fuerat prius decurion: ite sic. n. C. In ordine. decurionum.

Relegatos. f. nō plebeios. veldic i. eos q̄ pri⁹ fuerant decuriones: r. q̄ v̄. eligi. f. statim. est s̄. sensus vt si erat minor statim possit eligi in nouū cō. et infamis si. nita sit. si maior si nisi t̄. t̄. t̄. p̄. e. fite. rit p̄. t̄. fuerit p̄. mo in re legatōe. vt. s̄. ti. l. i. ordie. in p̄. n. Accur.

Etatis. t̄. p̄. re dānationis.

Creari. i. mi nores. vt. s. e. s. pu r̄. s. i. nā t̄. nci stat̄. p̄. nouā electionez t̄. h. Accur.

Dignitas. als dignitas cer. tā sp̄. i. dignitas cōferēda post redi tū facit p̄. nci cer tā sp̄. m si ille b̄. si agerer: vt ita p̄. n. cept̄. probabiliter indulgeat.

Decurione damnato non debere q̄nē m ha beri diuus prius rescripsit: v̄. etiā si deserit decurio eē: de. inde dānetur/ non esse torquē dum in memoriam p̄. toris di. gnitatis placuit.

De albo scribēdo. T. l. iij.
Nomina decurionum sunt scribenda in albo fm cōsue tudine: q̄ si nō sit cōsuetudo tunc seruatur ordo in scriben dis nominibus et sententiis di cendis qui traditur in hac lege. h. d.

Iplanus. Scurides in albo ita scriptos eē oz: vt lege muniti palli p̄. nci s̄. et si lex cessat: tunc dignitates erunt spectāde: vt scribant eo ordie quo q̄ s̄. eoꝝ mario honore i municipio funct⁹ est: vtputa q̄ duūitratū gesserit si hic ho nor p̄. cellat: et intra duūittra les antiquissimus q̄ s̄. p̄. tor deide hī q̄ eozū sc̄. bo post du umitratū honore i repub. sū cti sunt: post eos qui tertio et

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

a **Genit.** i. electus est. Accur.
b **In** sententijs. i. vt pmo sniam de electioe vel deere
to aliquo seu pssu suu dent. vt. s. ti. i. l. ij. §. restitut⁹ in
men. et. l. spurij. §. fi.
c **Dirim⁹** factis. s. de of. p. vt. l. fi. et de psubl⁹. l. i. et
J. l. i. l. rescripto.

in pn. et. l. vt gras
datim. in pn. r. C.
de mu. pa. l. i. r de
manumif. testa.
l. fina. r. l. delega.
l. sciēd⁹ s. ordine
et. s. ti. i. l. spurij.
§. fi. et. s. de vac.
mu. l. pe. §. fi. cum
cōcor. sed. §. s. ti.
i. l. honores. l. pn.
cō pcor. et. C. qui
bo. ce. pos. l. fi. r. s.
de leg. et. se. con. l.
non est nouum.

Donuz ius ei ē doni et ef
a maio: ficacius a maioi
ri dauz datur. Ad qd. C. s.
efficaci: aduo. diuer. iudi.
us est. l. restituēde. in fi.
et in auz. vt. iu. si.
ne d. i. f. §. eos a u
tē. r. s. de re iu. d.
dā. r. s. ti. i. spurij
§. fi. in prin.

De munerib⁹
cc. Dixit de muni
cipib⁹ r eoz pma
tib⁹. nsc de hono
ribus r oneribus
eis imponendis.

Une
rū. p
sca:
rum
sub.
alia mixta. vt. l. l.
fi. in prin.

f **Vehicularis**
f. pbes vehiculuz
ad on⁹ portandū
ad qd. s. loca. l. cū
in plures. §. vehi
culū. s. §. l. fi. §.
pstone munus. sed
plana est sol.

s **Nauicular⁹**. hic idem de nau qd. s. de vehiculo
h **Pumar⁹**. i. cuiusdam q preerat. r. idē ē: decaprot
thos. vt. l. iij. §. decaprotthos: et est pmoniale. ppter
periculū qd subit si nō bene exigit. est tñ et pstone labor
vnde et mixtum. vt. l. l. fi. §. mixta.

i **Ab istis. f. r. pumarib⁹.** h **Portū. r. pmarū.**

l **Solēnium. functionum.**

m **Accipiendos.** oia acapē cum eozum sumptu.

n **Scripta.** qd dic vt. C. de bo. p. fi. qd post. cū pcor.

o **Innone.** deferende forte exercitui.

deiceps. moy. hi qui nullo ho
noze functi sūt: put quisq; eo
rum in ordnē venit. In sen
tentijs qd dicendis idez or
do seruandus est: quē in albo
scribēdo diximus. Idem.
In albo decurionum et
municipū noia āte scri
bi oz eozū qui dignitates pzi
cipis iudicio consecuti sunt.
postea eozū qui tm municipa
libus honozibus functi sunt.

De muneribus et honozibus. Titu. l. iij.

Primo loquit⁹ de muneribus psonalibus publicis euzitate et vtilitate. scdo de munerib⁹ publicis auctoritate r vtilitate ptiatis: scda tbi e que psonale. B. Hermo.

Merū ciuit
lū qdā sūt
patrimonij
qdā psona
rū. pmo
nij sunt mu
nera rel ve
hicularis. itē nauicularis de
cem primar⁹: ab istis em pe
riculo ipozū exactiones solē
nū celebrant. **Personalla**
sunt ciuita munera: defensio
ciuitatis. l. vt lindic⁹ fiat: lega
tio ad cēsus accipiendos⁹ vt
vt pmonij scribat⁹
ānone⁹ ac similitū cura: pctorū
qd publicozū: frumēti cōpa

p **Publicozū.** locādoz. vt. C. de loc. pā. l. i. lib. r. q.
q **Cōpādi.** exercitui pub. r facit. l. i. fi. §. i. §. fo. h oia
r **Qductus.** f. cura. de suo faciebat: ubi de pub.
f **Frumētarie.** f. custodiēde.
t **Thermarum.** i. balneozum.

rand⁹: aqueduct⁹: equoz cū
censū spectacula/publice vte
munitiones: arce frumētarie
calefactiones thermarū: an
none diuisio: et quecūq; alie
cure sunt similes istis. ex his
em que retulimus cetera r p
leges culuq; ciuitatis⁹ et ex
consuetudine longa intelligi
poterunt. **Illud** tenendū
est generaliter personale qui
dem munus esse: qd cum cor
poribus cū labore et sollicitu
dine animi ac vigiliātia pūci
paliter extitit. patrimoniale
vero est in quo sumptus ma
xime postulat. **Eque** per
sonale munus⁹ est tutela: cura
adulti furiosi: item prodigi
mut et vētris: etiam ad exhi
bendum cibum/potum/tectū
et similia. s. r in bonis⁹ culus
officio vsu capiones⁹ interpel
lantur ac ne debitores liberē
tur/prouidentur. **Item** ex
carbontano edicto bonozum
possessione petita si satis non
detur⁹ custodiēdis bonis cu
rator: datus personali fungit
tur munere. **His** similes sunt
bonis dati curatores: qui fue
runt eius qui ab hostibus ca
ptus est et reuerti speratur.
Item custodiēdis ab eo re
lictis bonis: cui needū quisq;
ciuiti vel honozario iure suc
cessit curatores constitut⁹.

Ulpianus.

bo. dā. l. fi. itē alius qñ bonis et iā pñtis. vt. C. de bo. q
lib. l. fi. §. i. et in auz. vt li. ma. et a. §. i.
e **Satis** nō def. vt. s. de car. s. l. is. §. qñtiens.
f **His** siles. vt psonali fungantur munere.
s **Sperat.** de quo habes. s. q. ex cau. in pos. ca. l. in
possessione. r. s. q. ex cau. ma. l. ab hostib⁹. et intrūpit iste
pcriptiones. vt. s. de cu. bo. dan. l. fi.
h **Constitut.** f. siles sunt p dicitis: vt psonali munes
re fungantur. r facit. s. q. ex cau. in pos. es. l. si diu. et de
colla. bo. l. i. §. si cum duobus.

v **Ciuitat⁹.** no.
legē ciuitatis ei
p suetudiez. ad qd
s. qd cu. vni. l. nul
li. r. l. itē. §. s. hoc
hodie. r. C. de edi
fi. p. l. an in totū
et. s. de aq. plu. ar.
si p⁹. §. i. r de le.
r. se. cō. l. si de int
pretatione.

r **Extitit.** i. cri
stirvel est. vt. l. fi.
in prin.

v **Adunus.** hec
sunt auctoritate
tm pub. s. s. supio
ra ē vtilitate: oia
tm psonalia. ad cō
liti. s. ex. tu. l. pn.
z **Ad** exhiben
dū. vētris dico ad
exhibēdū r. vt. s.
de v. in pos. mit. l.
i. §. qñtiens. r. l. cu
rator.

a **Bonis.** f. ab
sentis.

b **Usucapiones**
corporaliū.

c **Libent.** a
personalibus.

d **Prouidet.** f.
p. cur. offm r. vt
et. s. de neg. ge. l. i.
s. qdā dicit h loq
de curatore dato
bonis mortui vel
capti ab hostib⁹
qd nō plz: qz de eo
statl dicit. hnt tñ
et illi idē offm cir
ca ac. r ad hoc. s.
de pzi. cre. idē §. i.
r no. hac. l. multa
gna curatozū: ē r
aliud qñ pstituit
vt soluat credito
ribus. vt. s. de cu.

Quod ad ho. i potestate e. vt videat fideiubere p eo vt. s. ad muni. l. ij. vel dic vt pfit ei ad excusatione vt. J. i. l. ij. s. ij. vel vt pfit ei ad hono. vt. s. de mi. r. xv. an. l. ij. et facit. s. de his q snt sui vel alie. iur. l. filio.

Quod originē debent. f. rome. quasi nil pfit trāstatio domicilij. sicut alias. vt. s. ad muni. l. incola sūt. et de iurif. om. iu. l. cū quidā. Sz certe tibi erat pvenētus. J. c. p. eis. s. titu. ij. l. i. Sed tibi erat l officio. dic g hie ei. f. loc. vñ s. ius Terre quā pgio cape mores quos tibi cernis. nichilo minus tñ r rome. vt. C. de mu. r. ou. l. f. prout nō. s. ad mu. l. assumptio. s. filius. accur.

Enumerat psonas que debent et possunt vocari ad honores et munera. Idem.

Qui originē ab vrbē roma habēt: si alio loco domicilij pstituerint: munera ei sustinere debēt. His q in castris operā p militiā dāt nullū munitipale munus inisugit potest Ceteri aut privatū quls militū cognati sūt: legibz patrie sue et pūctie obedire debēt. Si in metallū datus in integrū restitutus sit: p inde ac si nec dānāt fuisset ad munera vel honores vocatur: nec opponat fortunā et casus tristes suos ad hoc solum ne pte idonea ciuis esse videatur.

Corporalia munera semis ipse serus denegat: quomō honores vel munera inisugāt. Si filio nullā hz excusationem: intercedere p in cuius potestate est ius nō haberi.

Ille non est laudāndus qui se vel alios subtrahit vtilitati patrie. h. d.

Qui p nō cōsensit honoribus siue muneribus filij: ne illius patrimonij oneri subijciatur: pstat defensione. nō ciuem pte vtilitatibus quate-

Quod ad ho. i potestate e. vt videat fideiubere p eo vt. s. ad muni. l. ij. vel dic vt pfit ei ad excusatione vt. J. i. l. ij. s. ij. vel vt pfit ei ad hono. vt. s. de mi. r. xv. an. l. ij. et facit. s. de his q snt sui vel alie. iur. l. filio.

Quod originē debent. f. rome. quasi nil pfit trāstatio domicilij. sicut alias. vt. s. ad muni. l. incola sūt. et de iurif. om. iu. l. cū quidā. Sz certe tibi erat pvenētus. J. c. p. eis. s. titu. ij. l. i. Sed tibi erat l officio. dic g hie ei. f. loc. vñ s. ius Terre quā pgio cape mores quos tibi cernis. nichilo minus tñ r rome. vt. C. de mu. r. ou. l. f. prout nō. s. ad mu. l. assumptio. s. filius. accur.

Enumerat psonas que debent et possunt vocari ad honores et munera. Idem.

Qui originē ab vrbē roma habēt: si alio loco domicilij pstituerint: munera ei sustinere debēt. His q in castris operā p militiā dāt nullū munitipale munus inisugit potest Ceteri aut privatū quls militū cognati sūt: legibz patrie sue et pūctie obedire debēt. Si in metallū datus in integrū restitutus sit: p inde ac si nec dānāt fuisset ad munera vel honores vocatur: nec opponat fortunā et casus tristes suos ad hoc solum ne pte idonea ciuis esse videatur.

Ab muneribus psonalibz aliud in honoribz vt. C. q mil. l. i. r. s. ti. ij. l. ij. in fi. r. J. i. l. i. in honoribz. J. c. aliis in primonialibus. vt. C. de mune. pa. l. neq.

Datus ē. quid ergo si sūt minus idonei: Rñ. ad huc patrē p eos inuari. vt. C. de his q mili. l. f. accur.

Muneris psonalibz vel primo nialium.

Quis debet. alias iugi. r alias fugi. et dic enā si alias domicilium trāstulerit. nam vtrobz muneribus alstringitur. vt. s. ad mu. filio. s. municeps. r. l. s iure s libertos.

Sed si sua. f. ita demū ē hoc vt rum. ad qd. s. ti. ij. l. eos. i. fi. r dic ha beāt. f. libi. nā si ali bi tm forte secus vt no. s. assūptio. s. filius. accur.

Res. i. l. ba. Patronomz. quis ex cā fideicō missi manumittētiū. vt. C. s. muni. et orig. l. ij. r. s. ad mu. libert. s. ex cā b. Impedimēto. vt. s. titu. i. l. ij. s. nullum.

Decaprotios. Decaprotios grece latine bz pimus. vt. pthocolum r pthomar r tr. stephan. i. p. mus martur: inde bz primat. r. vt. s. l. i. in pinci. et qz est primonij. vt. h. r ibi dicit. r. C. e. nec prestasseiō n excusat mior a psonali. vt. h. r. C. s. mu. pa. l. et q excusat a psonali. vt.

Quod ad ho. i potestate e. vt videat fideiubere p eo vt. s. ad muni. l. ij. vel dic vt pfit ei ad excusatione vt. J. i. l. ij. s. ij. vel vt pfit ei ad hono. vt. s. de mi. r. xv. an. l. ij. et facit. s. de his q snt sui vel alie. iur. l. filio.

Quod originē debent. f. rome. quasi nil pfit trāstatio domicilij. sicut alias. vt. s. ad muni. l. incola sūt. et de iurif. om. iu. l. cū quidā. Sz certe tibi erat pvenētus. J. c. p. eis. s. titu. ij. l. i. Sed tibi erat l officio. dic g hie ei. f. loc. vñ s. ius Terre quā pgio cape mores quos tibi cernis. nichilo minus tñ r rome. vt. C. de mu. r. ou. l. f. prout nō. s. ad mu. l. assumptio. s. filius. accur.

Enumerat psonas que debent et possunt vocari ad honores et munera. Idem.

Qui originē ab vrbē roma habēt: si alio loco domicilij pstituerint: munera ei sustinere debēt. His q in castris operā p militiā dāt nullū munitipale munus inisugit potest Ceteri aut privatū quls militū cognati sūt: legibz patrie sue et pūctie obedire debēt. Si in metallū datus in integrū restitutus sit: p inde ac si nec dānāt fuisset ad munera vel honores vocatur: nec opponat fortunā et casus tristes suos ad hoc solum ne pte idonea ciuis esse videatur.

Corporalia munera semis ipse serus denegat: quomō honores vel munera inisugāt. Si filio nullā hz excusationem: intercedere p in cuius potestate est ius nō haberi.

Ille non est laudāndus qui se vel alios subtrahit vtilitati patrie. h. d.

Qui p nō cōsensit honoribus siue muneribus filij: ne illius patrimonij oneri subijciatur: pstat defensione. nō ciuem pte vtilitatibus quate-

Partial text from the right margin, including fragments of the main text and other notes.

tra. C. vt ne. li. in emp. spe. l. i. Sol. vt ibi.
Quos. nā nō oēs ptingit. vt. l. si. spe. r. §. ff. r. hic
 q̄ illuſtri militi medietas dom⁹. nō illuſtritertia. C. de
 mera. l. q̄. r. ni pl⁹ et a volētib⁹ petiſſit. C. de ſalga. ho.
 nō p. l. q̄. r. facit. l. i. l. ſunt mſera. r. C. de epi. r. cle. l. i.
 et de mu. pa. l. i. q̄.
Won. p. r. i. §. b
Hospitis. fa
 cit. §. p. r. i. §. c
Statuti. §. de
 albo ſcri. l. i. d
Discrimie. i.
 indiſtite. r. facit
 Je. honor. §. gerē
 doſi. r. facit. l. i. l. i.
 Li. §. pe. r. C. e. l. i. fi.
 et. l. cū te. r. §. n. q̄.
 honores. §. his q̄.
Deſtituant.
 r. aſo deſtuantur
 f. C. nō p. pellit. §. p
 pro vno cogit ſim
 q̄ ſā. arg. hui⁹ iſe
 q̄ nō p. l. vt. §. e. l.
 §. q̄ p. r. §. n. i. q̄.
 l. ſpurū. §. p. r. et. l.
 honores. §. fi. r. q̄ b
 et hic eodē tpe ſub.
 maxime nam nec
 diuerſo.
Inſigūl. dic
 de nouo p⁹ morē
 p. r. i. l. i. electi in vi
 ta. vt. §. e. l. r. ſi ſili
 um. v. l. etia co vi
 uēte ſz nō p. ſentē
 te vt. §. ſa. h. e. r. l.
 et p. r. §. ſi. r. l. i. ſi
 ſiſta. §. idē ſcri. ne
 ra. r. §. ad mū. lu
 ci⁹. §. r. de ſcripſit.
 r. ſic eſt ar. ad ſū
 pt⁹ q̄ v. r. r. r. r. r. r.
 fecit. p. r. o. r. e. d. u. c. e.
 da. vel. p. ſua. m. l. i.
 tia. e. x. e. r. c. e. n. d. a.
Ara. operis
 publici.
Mun⁹. p. ſona
 le. vt. §. l. i. §. i.
Quo. mu
 nere.
Excuſat. C.
 q̄ m. l. i. fi. r. §. l. p. r.
 xi. §. ſuis. et. C. de
 ſump. re. l. i. lib. x.
Auferet. q̄ n.
 immo et ſi ſponte
 niſi ſit decurio
 na. vt. C. de his
 qui ſpon. m. ſub. l. i. et. q̄. et. not. §. de priuile. vete. l. ſi.
 na. et. l. i. q̄. Accur.
Si ex voto. quilibet anhelat ad lucrū. vt hic r. C.
 ardi. m. l. i. de ſunctus.

quos id mun⁹ cōtingit ſuſct
 p̄ oportet. **M**unus hoſpi
 tis in domo recepti nō p̄ ſo
 ne ſz patriſſon⁹ e. **P**re
 ſes p̄uncte p̄uideat munera
 et honores in ciuitatib⁹ equa
 liter p̄ vicos ſz etates r. digni
 tates aut gradus munerū ho
 noris q̄ qui antiqui⁹ ſtatuti⁹
 ſunt inſigūl. ne ſine diſcrimie⁹
 et frequēter his oppreſſis ſiml
 virtis et virib⁹ reſpublice deſti
 tuant. **S**i duo filij in p̄tā
 te p̄ris ſunt eodē tpe. munera
 eorū pater ſuſtinere nō cōpel
 litur. **S**i ſis qui duos filios
 relinq̄bat nichil de expedien
 dis muneribus alteri⁹ filij ex
 cōi patrimonio ſupp̄mis ſuis
 cauit. p̄p̄iſis ſump̄tib⁹ et mu
 nera et honores q̄ et inuigū
 tur⁹ ſuſcipere d̄z. ſuts p̄ alte
 ro viuus pater eiſmodi one
 ra expedierit. **I**dem.
Ara extruendū vel reſi
 ciendū operis in ciuita
 te/munus publicū eſt. a quo
 q̄nq̄ liberozū incolumitū noie
 pater excuſatur. nec ſi p̄ vim
 extorū munus fuerit. excuſa
 tionē quā h̄z ab alijs muner
 bus auferet. **D**eſcientiū
 facultatib⁹ ad munera vel ad
 honores qui indicunt. excu
 ſatio nō p̄petua ſz t̄p̄alis eſt.
 nā ſi ex voto honeſtis rōnib⁹
 patrimoniū incremētū acce
 perit. ſuo tpe an idone⁹ ſit al
 quis ad ea que creatus fuerit
 eſtimabitur. **I**nopes one
 ra patrimoniſi ipſa nō habēdi
 neceſſitate nō ſuſtinēt. corpo
 ri⁹ aſit indicra obſequia ſoluū
 tur. **Q**ui obnoxius muner

o **E**ſtimabitur. §. de vaca. l. his honoib⁹. §. pe. r. §. i. i.
 §. ſemper. §. negociatores.
 p **C**orpora. aſs corpora inducta. r. idem eſt ſenſus.
 et facit. C. de his q̄ mili. l. ſi. itē facit. §. de pe. l. i. §. i.
 q **N**ō potuit. ar. §. fr̄es d̄ p̄nta. vt h̄ r. l. lōbar. de epi. r.
 cle. l. de lib. ho. et
 de his q̄ ſe in poſ.
 a. l. i. r. q̄. r. i. q̄. r. C.
 q̄ mili. nō poſ. l. i. q̄.
 et. C. de uol. l. i. et
 de his q̄ ad ec. cō.
 l. i. r. §. de inſa. l. i. q̄
 §. eſt et quartū. r.
 l. i. l. i. pe. §. pe. et
 C. de epi. r. cle. q̄
 ſub p̄textu. r. ar. §.
 de u. immu. ſp. §.
 diuus. accur.
Auiculariſ.
Intra q̄nquē
 niſi. §. n. q̄. §. p. §. ne
 gociatores. §. vbi
 d̄r dū durat actus
 ſo. vt ibi.
Publici p̄ſo
 nalis. vt. d. §. ne
 gociatores. r. fa
 cit. C. de ho. non
 cōm. int. p̄a. et ſi
 lum. l. i. q̄. vbi ſiſte
 ſpaciū d̄r. itē facit
 l. i. l. eos. r. §. §. b
 ſa. l. i. §. §. r. quar
 tum. accur.
Rescripto. cō
 ſtitutio. quā
 nō habem⁹. §. ci⁹
 mētē hēs hic. r. §.
 l. i. q̄. r. facit in
 aſt. de defen. ciuit.
 in p̄n. ii.
Prou. i. poſt
 q̄. accur.
Honoribus.
 aſs oneribus.
Suſtinere poſ
 ſint. aliq̄ q̄ plus
 expēdit occaſiōe
 dignitatis. vt. r. §.
 ti. §. l. decuriōib⁹.
Vale. q̄ſi r. a
 lū ſubeāt hoc on⁹
Preſert. abū
 dat p̄ſertum. nā et
 aſs etiā nō idonei
 eliguntur. vt. §. vt
 gradatim. §. quo
 tiens. r. §. u. i. l. i. q̄
 §. ſpurios.
Alligat⁹. aſs
 allectus. aſs alligat⁹. i. obligat⁹ ſit excuſabitur p̄ etate
 ſenilē vel iuuenilē vel nō inter eos r. c. ad q̄. §. n. i. q̄. non
 t̄m. §. fi. et. §. pe. et facit. C. de decu. l. ad ſubſtica. r. §. e.
 q̄ oug. §. liberū. r. §. i. q̄. eos. in ſi. r. §. eo. honor. §. de ho

bus ſue ciuitatis ſuit. r. nomē
 militie deſuglendi oneris mu
 nicipalis gratia dedit. de tero
 rem cām reſpublice facere nō
 potuit. **S**cevola.
Auicularij et mercato
 res olearij qui magnā
 partem patrimoniij ei rei cōtu
 lerunt. intra quinquēniū mu
 neris publici vacationem ha
 bent.
Quodā reſcripto cauē q̄
 poſt q̄ quis eſt decurio debet
 ſubire magiſtratus. hoc d̄z in
 telligi ſi aſs eſt idoneus ſacul
 taribus. deinde ponit alios q̄
 eligi nō poſſant ad munera r
 honores. quos vide. **I**pta.
Reſcripto d̄noz fratru
 ad rutilū lupū ita de
 claratur cōſtitutio. qua cautū
 eſt. prout. quiſq̄ decurto crea
 tus eſt. vt et ita magiſtratum
 adp̄ſcatur. toties ſeruari d̄z
 quotiens idoneos et ſufficie
 tes oēs eſſe contingit. Letex
 ſi ita quidā tenues et exhau
 ſi ſunt vt non modo publicis
 honoribus pares nō ſint. ſed
 etiā vix de ſuo victū ſuſtine
 re poſſint. et minus vtile et
 nequa q̄ honeſtū eſt talibus
 mādari magiſtratus. p̄ſertit⁹
 cum ſint q̄ cōuenienter rei et
 ſue fortune r. ſplendori publi
 co poſſint creati. **S**ciāt t̄gi
 tur locupletiores nō debere
 ſe hoc p̄textu legis vti. r. de
 tpe quo q̄s in curiā alligatus
 ſit inter eos demū eſſe querē
 dum qui pro ſubſtāta ſua ca
 piant honoreis dignitatem.
Debitores rerū publicarū
 ad honores inuitari nō poſſe
 ff. i. q̄

Liber Duodecimus.

notibus. vel die de ipse: qz vult se excusare p[re]scriptioe
ipsis. qd die vt. s. ad muni. libertus. p[re]scriptio.
a Certe est facit. s. de deti. ci. l. i. r. i. i. l. i. his hono.
si. r. s. i. r. i. b. in. im. sp. s. p[re]ductores. r. i. b. l. e. l. i. i. p. n.
b Raliquant. i. debitores ex reliquis f[ac]t[is]: als relin
quant: et est idē.
c Idoncis ca
ucat. sc ergo dat
sidiuissortib[us] r pi
g ioub[us] cantu vel
sanfracti intelli
gitur. vt. s. mād.
si mandato. s. si. r.
de cōst. pec. p[ri]m
sor. s. fin. et de col.
bo. l. a. s. i. u. b. e. r. z. j.
de ver. sig. l. soluti
ōis. r. l. l. i. b. r. e. r. o.
n. i. s. r. s. d. e. s. o. l. u.
l. s. n. i. s. r. l. f. o. l. u.
t. i. o. n. i. s. r. s. d. e. p.
hen. emp. l. vt res
z. s. d. e. pub. l. i. t. i.
c. i. t. i. o. n. i. s. s. d. e. b. i.
t. o. r. i. s. f. z. c. o. n. t. r. a.
s. s. q. d. i. n. o. p. i. g.
p. i. g. v. e. l. h. y. s. o. l. i. t.
ē. s. i. e. t. d. e. p. i. g. n. i.
s. r. e. z. s. o. l. t. i. s. l. i. s. i.
d Nō pōt. vt. j.
de poll. l. i.
e Cōfutione. i.
vt nō admittant.
f Nō d[icitur] h[uius]
criminosus. fecit
si accusat etiā nō
criminosus: vt. j. l.
proxi. c. i. cōcor. i. t. ē.
no. hic q[ui] sine ac
cusatore nemo dā
natur. vñ illi b[on]u
lier nemote accu
sat r. e. t. ad idē. C.
q[ui] r. e. n. o. n. p. o. s. s. i. t.
s. e. d. h. o. c. f. a. l. l. i. t. i. c.
s. i. b. u. s. n. o. r. s. a. d. l. i.
u. l. d. e. a. d. u. l. l. i. s. s.
s. i. p. u. b. l. i. c. o. i. t. ē. s. i.
h. y. h. o. c. p. o. s. t. e. l. e. c. t. o.
n. e. m. i. v. t. s. l. p. e. s. i.
f. i. r. l. i. s. s. p. a. t. r. i.
m. o. r. i. u. m.
g Quosdam. i.
tertio loco.
h Reibutioe
als ne: als ne.
i Nec alia. als talia et bene: et sic cōprehendit omnia
patrimonialia q[ue] et p[ro]prie coherēt: siue indicantur pos
sionibus: et sic cōstiant in reibutioe / siue p[er] sone p
patrimonio indicant: vt hic r. C. e. l. v. et t. i. i. l. i. s. s. i. r.
l. i. s. u. n. t. m. u. e. t. l. i. h. i. s. h. o. n. o. r. i. b[us]. l. i. p. n. e. t. l. l. i. s. s. p. r. i. m. o. r. i. o. r.
et. s. s. e. q. Alibi est alia: et t[er]tinnuit q[ui] patrimonialia
vitentur. Alij q[ui]b[us]d[am] est per p[ri]uilegium principis
vt. d. l. s. u. n. t. m. u. e. r. a.
k Possessorib[us]. als possessorib[us]: als possessionibus.

Non sint. accipe exempli in reibutiones r.
Uel incolis. vt colleget q[ui] imponitur pro rebus.
Incolis. ad hoc referas illud munera r.
Eius delat[ur]. petere. de hoc die vt. s. n. q. eos. et fa
cit. s. ad muni. l. libertus. s. l. i. q. u. e. s. t. i. o. n. i. b. u. s. r. l. l. u. c.
cius. s. i. r. C. s. r. e. i. s. p. o. l. i. e. t. s. l. p. x. i. s. i. q. u. i. s.
p Sed post an
nū. licet causa cri
minis vsq[ue] ad b[e]n
num duret. vt. C.
vt infra cer. tem. l.
fi. et de hoc tēpo
re potest loqui. s.
ad muni. l. i. c. i. s. s. i. d. e. m. r. n. s. i. p. e. r.
q Appellatum
est. a quoq[ue] r. c. h.
diceretur electus
nō idoneus: nam
interest reipubli
ce r. vt. s. de ope.
no. n. u. n. l. n. a. m. r. e. i. r.
honoribus.
futuris. als secus
vt nō. s. nichil no.
l. i. s. i. u.
f Scbz insam
latam occasione a
licius delicti: vt
s. de p. l. motis.
et. i. d. e. v. a. r. c. o. g. n. i.
l. c. o. g. n. i. t. i. o. n. i. s. s. i. r.
Ad reipubli
cam. non pa
trimonij sunt. als
cōtra: vt. C. e. l. ne
q[ui] itē fallit. p[ro]p
libos. vt. s. b. m. l. o.
l. i. q. r. C. s. i. i. n. t. e. g.
re. m. i. l. i. q. i. t. ē. f. a. c. i. t.
s. d. e. c. e. u. l. n. o. i. s. m.
s. i. e. t. C. q[ui] p[ro].
nō est ne. l. si pater
v. Uel creati. s.
de facto: vel etiaz
de iure: vt q[ui] s. i. o.
pia aliorū. vt. s. b.
decu. sp. u. i. s. i. e. t.
die sufficere. s. in
elec. vel decretis:
vt. s. q[ui] cuius. v. u.
uer. l. i. l. i. u. d.
r Fauoris cā. reipublice. sic et alijs diuersis rōnib[us]
contingit idem: vt. d. l. spurij. s. i. e. t. s. ad t. r. e. d. q[ui] s. i. l. i. u. m.
s. s. a. b. i. n. u. s. e. t. d. e. v. i. s. u. c. l. i. n. v. i. s. u. c. a. p. s. e. d. r. e. g. u. l. a. r. i. t. e. r. s. v. t.
s. de cōdi. et demō. nō pu. et. j. d. e. i. n. a. m. m. u. l. i. m. a. i. o. r. e. s. r.
s. de m. i. n. o. l. i. i. s. m. i. n. o. r. e. s. e. t. j. d. e. v. e. r. s. i. g. l. a. n. n. i. c. u. l. i. t. ē.
q[ui] b[us] d. e. h. o. n. o. r. i. b. u. s. d. i. c. i. t. r. e. m. u. n. e. r. e. v. i. d. e. t. u. r. i. d. e. v. t. d. s.
s. a. b. i. n. u. s. c. u. m. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. i. o. n. e. q. u. e. h. i. c. s. e. q. u. i. t. u. r.
y Honorib[us]. s. e. s. t. v. e. r. s. i. a. n. n. u. i. p. r. o. p. l. e. n. o. h. a. b. e. r. i.
z Nō cōmittit. l. c. i. d. i. g. n. i. t. a. t. s. s. i. n. e. a. d. m. i. s. t. r. a. t. i. o. e. p[er] f. e. r. l.

S quis cogendus est. et si non cogitur tñ tenetur vt. s. ad muni. lucius. in prin.

b Agnoscenti. facit. C. de suspec. tu. l. iij. r. s. de ad mini. tut. l. i. et in l. de satisfda. tut. spe. et in aut. de de sen. ciui. s. interim. r. C. de pig. l. nominatorum.

Honorē. mu- nus extraor- dinariū: vt nō sit cōtra. Ie. l. i. s. ab huius. vel ibi eo patrimoniali qd rebus imponitur non in alio: regu

Cōsules lariter secus vt h collectā r sic est ar. h q cō soluere sales nō debēt sol nō dñt. uere collectā. Itē Onera q duo onera quis duo qs non debet sustine sustinere re: vt. s. ad. l. r. ho. non dz. de iac. l. nauis. s.

S quis magistratus in municipio creatus mu nere in iuncto fungit detract: per presidem mun? agnosce re cogendus est: remedijs q bus tutores quoq solēt cogi ad mun? qd in iunctū est agno scendum.

Honorem sustinent mu nus imponi vel inferri non potest: munus sustinenti honor deferri potest

Ascendendum est de gradu in gradum. nam qui nuntis fe stinat seipsum precipitat. hoc dicit.

A gradatim honores deferantur edicto et vt a minoribus ad maiores p ueniat epistola diui pij ad ti- cianum exprimitur. Et si lege municipalit caueatur vt pferā tur in honoribus certe condi tionis homines: attamē scie dum est hoc esse obseruandū si idonei sint: r ita rescripto di ui marci continetur.

Necessitas legi precia dicitur hoc dicit.

Quoties penuria ē eorū q magistratū suscipiūt: imunitas ad aliquid infringitur: si- cuti diui fratres rescripserūt.

Reprobati posse medicū a republica: qdus semel pro- batus sit / diuus magnus an- cum patre rescripsit. **E**os qui primis litteris pueros in

causa. tu. s. et reprobari. in prin. als cōtra: vt. s. de neg. gest. pomponius. et dicit vt ibi.

Qui punit. s. a. b. c. vt. i. i. q. in fi. **U** muneris. quo ad munera pone exēplū vt. i. ti. l. sextū. s. i. r. l. iij. et. l. in honorib? s. muneris. s. r idē in tutore pu pilli. vt. s. de exc. tu. l. spadonē. s. q acceperit.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

Al muneris publici va catio datur: nō remitti tur et ne magistratus fiat: qz id ad honorē magis q ad mu nera pertinet. cetera omnia q ad tps? extra ordinem exigun tur: veluti munitio viarum ab hulusmodi persona exigenda non sunt.

a **C**har spem. i. olei: et frumenti.
b **C** Publici balnei: et est fordidus. **vt. C. de epi. et cle. placet.**
c **C** Preficiunt: vt milites qui vadunt perquirendo latrones. **vt. C. de custo. reo. diuus. et. C. de ienarchis lib. x. l. i.**
d **C** Venalib. puta carnibus presunt vt iusto pretio prebeant. **vt. C. de offi. pre. vb. l. i. C. de cura. et fa. C. de epi. audien. l. i. Tres no. statui prectum his quibus homines coiter indiget. vt sic publica utilitas preferatur priuate. vt. C. de cadu. tol. l. i. in fi. et. C. pro socio l. actione. C. labeo. cuz conco. Et sic non ob. S. re. amo. l. non est. Nec. C. de iudi. l. nemo. S. videt obitare. S. ad. l. in. de am. l. iij. Sed die q. ibi noerat venale. hic sic. vel hic ad panem faciendum. ibi ad negociaduz vel ad equos alendos no hoies.
e **C** Hi quoq. qui custodes: nocturni forte vigilantes. et dic q. hec sut noia psonalis muney: et accipe verbi de stinamur q. est. J. ad oia sequentia.
f **C** Vel ienarche. **C. de lib. cau. sa. l. no idcirco.**
g **C** Extruenda. alias destruenda.
h **C** Palacia. ad hoc. S. de offi. pco. sul. l. i. in aliqua.
i **C** Expressum. ab eis.
k **C** Legatus. i. vt. et itiner. disp. diu. vt. J. de lega. l.**

Nam harum specierum cura tores quos greci appellant: creati moris est. Inter personalia munera in quibusdam ciuitatibus numeratur et calefactio publici balnei: si ex redditibus allicus ciuitatis curatori pecunia subministratur. Sed et cura custodiendi aqueductus personalibus muneribus aggregatur. **C** Ienarche q. q. diu. discipline publice: et corrigendis moribus preficiuntur: sed et qui ad reficendas vias eligi solent: cum nichil de proprio patrimonio in hoc munus conferant. **C** Item episcopi qui presunt panis: et ceteris venalibus rebus que ciuitatum populis quotidianum victum vsut iungunt: personalibus muneribus funguntur. **C** Qui an nonam suscipit vel exigit vel erogat: et eratores pecunie pro capitibus personalis muneris sollicitudines sustinent: sed et curatores qui ad colligendos ciuitatum publicos redditus eligi solent: personali muneris subiunguntur. **C** Hi quoq. qui custodes edum vel archeote: vel legographi: vel tabularii: vel xenoparchini: vt in quibusdam ciuitatibus: vel ienarche: vel curatores ad extruenda vel reficenda edificia publica siue palacia: siue naualia: vel mansiones destinantur. si tamen pecuniam publicam in operis fabricam erogant: et q. faciendis vel reficendis nauibus vbi vsus exigit proponunt: muneribus personalibus astringuntur. **C** Camelasia quoq. similiter personale munus est. nam ratione habita: et alimentorum et camelorum certa pecunia camelariis dari debet: vt solo corporis ministerio obligent: hos et alio ordine vocari: nec vlla excusatione liberari: nisi

sola lesi et inutilis corporis infirmitate specialiter sit expressum. **C** Legati quoq. qui ad sacrarum principis mittuntur: quia viaticum quod legatum dicitur interdum solent accipere: sed et nicostrategi et pistrinorum curatores: personale munus ineunt. **C** Defensores quoq. et quos greci sindicos appellant: et qui ad certam causam agendam vel defendendam eliguntur: laborem personalis muneris aggreduntur. **C** Iudicandi quoq. necessitas: intra munera personalia habetur. **C** Si autem aliquis fuerit electus: vt compellat eos qui pecuniam publicam possident sternere viam: personale munus est. Pari modo qui accipiendis siue suscipiendis censualibus professionibus destinatur ad personalis muneris sollicitudinem animum intendunt. **C** Mastigophori q. q. anothetas in certaminibus committuntur: et scribe magistrat. personalis muneris seruisunt. **C** Patrimoniorum sunt munera que sumptibus patrimonij et damnis administratis expediunt. **C** Elephoria et hospitatura apud alexandrinis patrimonij munus existimantur. Susceptores quoq. vini per prouincias aphylicam: patrimonij munus gerunt. **C** Patrimoniorum autem munera duplicia sunt. nam quedam ex his muneribus professionibus siue patrimonij indicantur: veluti agminales equi: vel mule: et angarie atq. vehed. huiusmodi igitur obsequia: et hi qui neq. munitipes neq. incole sunt: agnoscere coguntur. Sed et eos qui fenus exercet: si veterani: sine tributiones eiusmodi agnoscere debere sepe rescriptus est. ab huiusmodi muneribus neq. ptilipularis: neq. veteranus: aut miles aliusve: qui ptilile

q. in fi. et. S. si cer. pta. cuz fili. et. S. ad mu. l. i. i. c. i. **C** Curatores. semp. die sumptu publico.
m **C** Eligunt. vt actores: et sic findi cus ad oes: actor etia ad vna: vt h. et no. S. q. cuiuscq. vni. l. i. S. i.
n **C** Necessitas sic. S. de aduo. di. iudi. scimus. et in aut. vt in. no. ex. sa. ius. et. J. eo. l. pen. S. duo. S. ar. c. tra. S. de ar. l. iij. S. a. et. S. o. **C** Pecuniam publicam. alias p. pe via pub. ad q. S. que ad. ser. ami. l. si locus.
p **C** P. monie. q. sunt. susceptores. qui prebent vasa vel domuz vbi v. nu publici ponat sine labore.
q **C** Vel mule. ta lia prebet ad onera publica portanda: et semp. die sine labore persone.
r **C** Vehendi. ali as ferendi.
s **C** Neq. munitipes. q. d. h. muniticeps habes. S. ad muni. l. i. q. incola. J. de verbo. sig. pupillus. S. scola.
t **C** Los qui. S. ad muni. filij. S. fi.
v **C** Veteran. sub. etiam. vt. J. pro. neq. veteranus.
x **C** Muneribus. patrimonialibus vt. et. S. e. cura. S. fi. et. J. tit. i. l. iij. S. que patrimoniorum: et. l. sunt. S. fina. et. l. his hono. in princi. sed personalibus multis ex causis: vt. J. titu. i. per totum.
y **C** Veteran. S. de priuile. vetera noz. l. iij. et. l. vie.
z **C** Aliusve. vt. S.

Liber Duodecimus

eo. l. rescripto. §. si. r. Tit. i. l. §. qui patrimonio. r. C. de mu. pa. l. u. r. it. r. l. neq.

a Subnixus est. siquidē quisq; misera publica subire cogit nisi privilegio principis relaxet: vt. Tit. i. hi qui r. l. sunt munera. r. J. de iure imu. l. temp. §. privilegia. r. C.

ll. multe cōtrarie r obuiāres privilegūs tribuētis immunitatē manex reperiant: vt. C. d. d. u. l. vacuati. r. l. nullus: r. l. quicunq; r. l. curiales r. l. oēs: r. C. vt in emp. spe. l. i. r. C. de q. mu. vel pie. l. u. r. C. de agri. r. cen. immunitates r. l. originarios. r. C. de m. uile. l. i.

b Pontifex. ergo nec clericus: nec ecclesie: q; vt predicta possideāt a lege humana est: s; q; ecclesia: r. p. ea ius decimationis r. primitiaz hoc a lege dei: ideo p. p. ue pncipi. p. suo epō substi: vt hic r. C. de sacrosan. eccle. l. ad instructionem r. l. sacrosan. r. C. de epis. r. cleri. l. de his: r. in auten. de ali. r. em phi. §. s; q; quis. r. de ec. ti. §. ad hoc: r. in decre. ri. q. i. c. sicq; r. c. c. h. ergo: r. c. si tributū: r. r. maganū quidē est.

c Possidēt. p. te dia. r. fa. §. de usu fru. si pendentes §. si quis.

d Decaprotie. grecum.

e Decaproticos. hoc expone: vt. §. l. i. §. deca. prothos.

f Ciuitat sue. Nā lex dicitur: vt §. de le. r. senatus. cōsul. l. c. de p. sue tudine. r. l. de quibus.

g Publica appellat. Tit. i. in honoib; §. q; publica.

h Ab angariis. Tit. i. l. his honoibus §. angariar.

i Recipiendo. dic. vi. Tit. i. l. pe. §. duo.

k Ab capitatione. licet ergo capitatio sit psonale: q; p. capite prestet: r. ab alijs psonalib; p. p. uilegū. q; s.

gio aliquo subnixus est: nec pontifex excusaf. **P**reterea habēt qdā ciuitates prerogatiuā: vt hi q; in territorio earū possidēt: certū quid frumēti p. mēsurā agri per singulos annos pbeāt: qd; vngus collationis munus possessōis est.

Mixta munera decaproticos decaprotie: vt herēnius modestinus: r. notādo r. disputando bene r. optima rōne de creuit. naz. decaproticos a p. thi tributa exigētes: r. corporale mntiferū gerū: r. p. muneribus defunctorū fiscalia de trimēta resarcitū: vt merito in ter mixta hoc munus numerari debeat. **S**ed ea q; supra psonalia esse diximus: si hi qui fungunt ex lege ciuitatis sue: vel more: etiā q; de p. p. is facultatibus impētas faciūt: vel annonā exigētes defertorum p. d. o. r. dāna sustineāt: mixte p. diffinitione cōtinebunt. **H**ec oia munera que trifariā diuisimus vna significatiōe cōprehendunt. nā psonalia r. patrimonioz r. mixta munera ciuitata seu publica appellant. **S**iue aut psonalium dūtaxat: siue etiā ciuitatum munerū immunitas alicui pcedat: neq; ab annona: neq; ab angarijs: neq; a rehēdo: neq; a nauē: neq; ab hospite recipiēdo: neq; a capitatione: exceptis militibus r. veteranis excusare possunt.

Magistris qui ciuitatū munerū vacationē habent. Itēz grammaticis: r. oratoribus r. medicis r. philosophis: ne

excusetur: ab hoc tamē nō: q; dānum esset fisci. vt. C. de p. ci. l. nec dānosa r. C. si p. tra ius vel vi. pub. l. si. r. C. de vec. r. com. l. quicquid.

Ueteranus. veteranus ergo excusaf a nauis fabrica: vt. §. de vete. puul. l. si. r. l. pe. sed nō a sua nauē quin seruat nisi pcedat immunitas.

Possit. fa. §. ab huus. en. z cor. accur.

Et medicis: vt. C. de epis. r. cle. ri. l. i.

Philosophis als ergo tenerent: vt. Tit. i. l. in hono. ribus §. pe. r. de. p. fel. l. pe. r. l. fina. r. fa. C. de p. se. r. me. l. medicos. r. C. de exc. tu. si duas §. i. r. C. §. mune. pa. p. fessio.

De vacatione r. excusatiōe mētra

Omnis iudice. i. sine cōe cognitiōe.

Obeant. i. subeāt qd; malum esset: vt. §. de oug. iur. l. §. post ouginem.

Incolumis. l. §. numerus.

De bent: vt §. q; appel. l. §. alia. r. C. de mu. pa. l. nō v. r. J. b. i. d. u. i. et. §. q; app. sit. l. §. q; in seu tentis

Presinita: duoz mensuz: vt C. de tempo. r. re. ap. l. i.

Prescriptio ne. C. de excu. tut. l. testamento.

Aboluti sūt a prima electiōe.

Appellare: a secūda electione.

Et sepi. C. de episco. audiē. l. i. §. in fi.

Ut faceret. f. cā vexādi. alia vt illū faceret: r. dic q; p. bat eo ipso q; obtinet mō: vt. C. de decu. l. §. r. C. de sumptu. recu. l. i. lib. x. r. §. de iudi. cō: r. C. de epi. r. cle. Lomnes qui. in fi.

Principalis. p. c. s. o. r. multis p. s. p. t. b. r. e. p. e. t. d. i. s.

Qui in fraudem ordinis. f. de curionum

Qui in fraudem ordinis. f. de curionum

A possunt ad hoc. §. ti. i. l. iij. §. preses: et de decurio. honores. §. ij.

B onerū. que honoib⁹ inherēt. vt. l. i. l. i. §. nserus.

C Colonos. q̄ excusant: vt. l. i. l. i. §. semp. §. coloni.

D Parauerunt. facit. §. ad mu. l. i. §. antepe. et de magi. cō. l. i. §. sciēdū.

E C. si curialis re-
lic. c. i. l. i. §. de re
milit. l. qui cū vno
seum. et. C. de re
scin. ven. l. pe. et. §.
ti. l. i. cura. in fi.

Incolumēs
habeat. in Italia
vel puincia. nā si
rome pfecta esset
excusatio. vt in
sti. de excu. tut. in
pūn. he ergo sunt
due ipsekte spēs.

Tutela et cura: fecit
in alijs psonalib⁹
ibi sufficiat. l. v.
vt. C. qui era. l. fi.

Item secus in pa
trimonialibus: q̄
ibi nulli spēs suffi
cit: vt. C. de mu.
pa. l. neq̄z no. hic

Quāuis. lxxv. annoz
sit allquis et tres liberos incolu
mes habeat: a muneribus tñ
ciuilibus propter has causas
nō liberatur. **I**dem.

Sexti decimū etatis an
num agentē ad munus
scitionē vocari nō oportet: s̄
si nichil pprie in p̄ria seruaib⁹.

De minoribus quoq̄z an
nis. xxv. ad munera siue hono
res creādis iusta etas seruan
da: est. **N**umerus liberozū:

Aut. lxx. ānoz ab honoibus
vel muneribus hīs coherenti
bus excusationē nō prestat: sed
a muneribus tñ ciuilib⁹.

Adoptiuū filij in numeruz
nō p̄ficiunt: eoꝝ liberoꝝ q̄ ex
cusare patētes solent. **Q**ui
ad mūera vocāt viuoz se libe
rozū numerū h̄re tpe quo pro
pter eos excusari desiderāt p
bare debēt: numerus em libe
rozū postea impletus susce
ptis antea muneribus nō libe
rat. **Q**ue p̄rimontozū one
ra sunt numero liberoꝝ nō ex
cusant. **I**ncolumēs libert etā
si in p̄tate patris sui desiderint
esse: excusationē a munerib⁹

Serua da ē. i. expectāda q̄ ē. xxv. an. vt. §. ti. i. ad rē.

Septuaginta anno. l. numerus.

His coherentibus. §. ti. i. l. honoz.

Nō p̄stat. vbi est p̄rimoniū tñ. n. l. n. excusat: vt. l. i. §. que p̄rimoniū. **I**dē si honoz est onere p̄rimoniū. vt hic et sic p̄telligi. l. i. in honoibus. in p̄nci. si abt est sine onere p̄rimoniū: l. v. an. vt. §. de decur. l. i. in fi. et. l. nō tñ. §. pe. vel dicas illas in decurioe loq̄. sec⁹ in alijs honoib⁹: vt hic. et. d. l. in honoib⁹. et. C. de hie q̄ m. l. i.

Non p̄ficiunt. patriaadoptiuo. est tñ arg. p̄tra. §. de adop. l. pe. so. dic vt in sti. de excu. tu. in p̄n. **I**dē numer⁹

est. v. liberoꝝ. vt. §. ti. i. l. cura. **I**dē nota hic q̄ fauoz non p̄ducit: s̄z odij sic: vt. §. de bo. dā. l. fi. §. ex bonis. et sic est arg. p̄tra. §. de libe. et posthu. cū quidam. et fa. it. §. de cō ditio. et demonstra. de fideicōmis.

Nō liberat. vt. et. l. i. l. i. §. semp. §. f̄circa: et. §. de iudi.

Minus au
diēs: imunitatē ciuiliz mu
nerū nō h̄z. **Q**uē ita sentio
et corporis ibecillitate vexari
p̄ses aiaduertit: vt mūeri p̄
ferēde pecunie nō sufficiat: di
mittat et aliū p̄stuat. **L**oz
poris debilitas eozū mūerū
excusatoꝝ p̄stat q̄ tñ corpe i
plēda sunt. ceterū q̄ p̄sillo p̄u
dent: vti: vt p̄rimonio sufficiē
tis: i hoies obiri p̄nt: nisi certū
et receptū p̄babilib⁹ cāis nō re
mittunt. **Q**ui pueros p̄ri
mas litteras docent: imunita
tē a ciuilibus munerib⁹ nō ha
bēt. Sed ne cut eozū id q̄d su
pra vires sit indicat: ad p̄resi
dis religionē p̄tinet: siue in ci
uitatib⁹ siue in vicis p̄imas
līas magrī doceāt. **S**ceuo.

His quinaues marinas
fabricauerunt: et ad an
nonā populi ro. p̄uertint: nō
miores: q̄nq̄gita milia modio
rū: aut p̄ses singulas nō m̄no
res. et. milia modioꝝ. donec he
naues nauigāt: aut alte i earū
locū mūerū publici vacatio p̄
stat ob naues. **S**enatores au
tē h̄ac vacatoꝝ h̄re nō p̄nt: q̄
nec h̄re illis nauē ex lege tul
repetūday lxx. **D**era.

Temp⁹ vacatois: q̄d dat
eis q̄ retp. cā abfueit. nō ex eo
dle nūerandū est q̄ q̄s abesse
desijt: s̄z cū laxamēto quodaz
itineris. neq̄ enim minus

Idem. **S**ufficiētis.
octo. f. **I**n hoies ob
iri. alias in hono
res: et die obiri. i.
euri vel. i. obueni
re vel accidere. h.
vt. i. subiri. et facit
§. de cap. l. postli.
§. fina.

Immunita
tē. vt. §. ti. i. vt gra
datim. §. fi.

Cui eozū. f.
mgroz. et facit. §.
ti. ij. l. iij. §. preses.
et. l. rescri. tñ p̄n.
et. C. q̄ moz. l. fi.

His quinaues.
annoz. et. §. de iudi. si longi
gi: et. l. i. pe. in
p̄n. et. C. qui moz.
per totum.

Sufficiētis.
octo. f. **I**n hoies ob
iri. alias in hono
res: et die obiri. i.
euri vel. i. obueni
re vel accidere. h.
vt. i. subiri. et facit
§. de cap. l. postli.
§. fina.

Immunita
tē. vt. §. ti. i. vt gra
datim. §. fi.

Cui eozū. f.
mgroz. et facit. §.
ti. ij. l. iij. §. preses.
et. l. rescri. tñ p̄n.
et. C. q̄ moz. l. fi.

His quinaues.
annoz. et. §. de iudi. si longi
gi: et. l. i. pe. in
p̄n. et. C. qui moz.
per totum.

Sufficiētis.
octo. f. **I**n hoies ob
iri. alias in hono
res: et die obiri. i.
euri vel. i. obueni
re vel accidere. h.
vt. i. subiri. et facit
§. de cap. l. postli.
§. fina.

Immunita
tē. vt. §. ti. i. vt gra
datim. §. fi.

Cui eozū. f.
mgroz. et facit. §.
ti. ij. l. iij. §. preses.
et. l. rescri. tñ p̄n.
et. C. q̄ moz. l. fi.

His quinaues.
annoz. et. §. de iudi. si longi
gi: et. l. i. pe. in
p̄n. et. C. qui moz.
per totum.

Liber Duodecimus.

a **E**x cōmodo. als quoquo modo.

A decurionatu. honor est. no. honor est: s; nō talis q' ipediat alijs supueniēte: qd' sec' in alijs: vt. C. d. ho. nō cō. l. si. ut nō dicit q' honor p'cesserit decurionatu: vt. s. de decu. honores. s. h. s; quō ab honore aliquo cāu excusat: anq' sit decurio nō: qd' nec eligi ad ali- que pōt nisi prius sit decurio. vt. s. d. decu. l. honores. s. is q. s; nō excusat vt. insti. d. excu. tu. s. pe. rur' postea q' erit decurio nō vt hic r. s. d. decu. l. h. in fi. Rñ. q' p' se excusare ab honore r a decurionatu q' et ipse honor est vt hic. r. s. e sic satis se excusat: vt r. s. de spō. ofo. itē et pōt eē q' fuit fa- c' decurio q' nō cōpetebat et excu- satio: s; postea in- cipit cōpetere: s; em ipse decuriona- tus nō tribuat ex- cusa. nec in facit p'dere qd' de nouo cepit: vt. d. l. de de- cu. l. h. in fi. r. s. eo. l. pe. s. fi. et ad hoc facit qd' nō. s. d. ve. pūi. l. h.

A decurionatu s; uis hic quoq; honor est: ad a- liū honorē nullā vacationē tri- buēdā vlpianus rñdit. **I**dem

A muneribus ciuilibus q' nō patrimonijs indi- catur veterani post optimi no- stri seueri augu- stian' asas perpe- tuo excusantur. **P**apt.

H q' muneris publici vacationē hñt: ad ea q' extra ordinē imperant cōpel- li non solent. **I**dem.

I honoibus delatis/ neq; maior annis. lxxv. neq; pater numero quinq; l- beroy excusant: sed in asia sa- cerdotiū puincte suscipere nō cogitur numero liberoy qui q' subnix: qd' optimus maxi- musq; princeps noster Seue- augu. decreuit: atq; postea ce- teris in puincijs seruandū es- se constituit. **N**ō alios fi- sci vectigalium redēptores a muneribus ciuilibus ac tute- lis excusari placuit: q' eos q' pñtes negocium exercent.

Vacationū priuilegiū non spectat: ad liberos veterano- rum. **Q**ui muneris publici vacationē hñt: p' magistrat' ex improviso collatōes indictas recte recusari. eas pō q' ex le- ge sunt: recusare non debet.

Philosophis q' se frequen- tes atq; viles p' eandē studio rū sectā cōtendētib; p' bent tutelas: ite; munera sordida corporalia remitti placuit: nō ea q' sūptib' expediunt'. et ei- v're philosophātes pecuniā contēnunt: cuius retinēde cu- pidine fictā asseuerationem detegit. **Q**ui maxioe pri- cipes appellauit' r cāz p' priā acturus rome p'fect' est: qd' ad cognitio finē accipiat ab ho- noribus r ciuilib' mueribus^m apud suos excusatur. **P**apt.

D q' rome p'fiterentur. **P**inde in p'ria sua excu- sari muerib' oporteret: ac si in p'ria sua p'fiterent. **P**au. rñ. priuilegiū frumētarijs nego- ciatorib' cōcessum: r ad ho- nores excusados p'tiere. **I** dē

H honoibus vel patrimo- nio indicatur nulla priuilegia prestant vacationē. **C**orpus mensurarum frumentum iuxta annonam vrbis habent vaca- tionem: in prouincijs nō idē.

Angaritarum' prestatio/ et recipiendū hospitij necessi- tas: et militi et liberalium ar- tium' professoribus inter ce- tera remissa sunt. **C**unctis

ra numeratur. vt. s. titu. l. l. f. i. s. i. non rei proprie co- herent: vt in pūi. huius. l. r. j. l. p'iori. in pūi. vel die di- stinguendum in militibus: sed professores indistincte sunt immunes ab his et ab alijs muneribus/ siue per- sonalia/ siue patrimonialia sint: quia specialia habēt in omnibus priuilegijs. vt. C. de profes. et me. l. fina. et. l. medicos. hug. et nota. modo in. l. in honoibus s- philosophis. Accur.

Et liberalium artium. insitu. de excu. tut. s. item rome. Accur.

Recusat. vt. s. l. p'iori. r die vt. j. l. pe. s. duoi
Expediunt. hoc b' cōiure: vt. C. de. mu. pa. l. p'fes- sio. s; spāli bñficio pñcipis hec eis remittunt. vt. j. l. s; sit miera. in fi. et. s. ti. i. l. h. in fi. et. C. de p'fes. et me. l. fi. et. facit. j. de va. cog. l. i. s. an r p' h. r. s. d. excu. tu. l. s; duas s- philosophi.

Appellauit. f. ad eos. **M**unerib'. sec' in alijs lib' vt. s. ed. qui ap. l. i. et. h. r. facit. s. diu. di. l. h. s; legatis.

O s. q. p'fite- tur. i. sunt p' fessores ifaruz. vt. C. de p'fes. r me. l. medicos. r. j. l. p. xi. s. pe.

In p'ria sua. qui g' est in patria sua docēs excusa- tur vt hic: nisi do- ceat leges: q' nō ē **L**eges immunes nisi ro- rome me doceat. vt. s. d. docena; excu. tu. s; repro: nō alibi bari. s. fi. r. facit in immu- p'cedētib; s- nis est.

Cōcessus. s. ti. i. l. na. icularij. **H** bus. als one rib': r als honoib' bus: r tunc onre mixtis: vt r. s. l. h. s- numerus.

Cosp'. C. de mu. pa. l. neq; r. j. e. l. sunt. r. j. tit. i. l. v. r. s. ti. i. l. h. s- fi. Accur.

Vacationē. f. illi de corpe: sicut b' popul' currūt. q' est collectium als est hz: r tunc plana r p'unt mē- surationi. vt et. s. de excu. tu. l. men- fotes.

Angaria = rum. cum inter personalia mune- ra numeratur. vt. s. titu. l. l. f. i. s. i. non rei proprie co- herent: vt in pūi. huius. l. r. j. l. p'iori. in pūi. vel die di- stinguendum in militibus: sed professores indistincte sunt immunes ab his et ab alijs muneribus/ siue per- sonalia/ siue patrimonialia sint: quia specialia habēt in omnibus priuilegijs. vt. C. de profes. et me. l. fina. et. l. medicos. hug. et nota. modo in. l. in honoibus s- philosophis. Accur.

Et liberalium artium. insitu. de excu. tut. s. item rome. Accur.

Cunctis

ra numeratur. vt. s. titu. l. l. f. i. s. i. non rei proprie co- herent: vt in pūi. huius. l. r. j. l. p'iori. in pūi. vel die di- stinguendum in militibus: sed professores indistincte sunt immunes ab his et ab alijs muneribus/ siue per- sonalia/ siue patrimonialia sint: quia specialia habēt in omnibus priuilegijs. vt. C. de profes. et me. l. fina. et. l. medicos. hug. et nota. modo in. l. in honoibus s- philosophis. Accur.

Et liberalium artium. insitu. de excu. tut. s. item rome. Accur.

Cunctis

ra numeratur. vt. s. titu. l. l. f. i. s. i. non rei proprie co- herent: vt in pūi. huius. l. r. j. l. p'iori. in pūi. vel die di- stinguendum in militibus: sed professores indistincte sunt immunes ab his et ab alijs muneribus/ siue per- sonalia/ siue patrimonialia sint: quia specialia habēt in omnibus priuilegijs. vt. C. de profes. et me. l. fina. et. l. medicos. hug. et nota. modo in. l. in honoibus s- philosophis. Accur.

Et liberalium artium. insitu. de excu. tut. s. item rome. Accur.

Non excusantur aliqui. vt. r. s. titu. ij. cura. s. i. sed ar. contra. s. e. l. ij. s. qui ad munera.

Clacit. s. biennij. vt. l. legato. in princ. C. ut munera. neq. liberi. s. l. s. e. bis ho. l. p. et. s. u. i. rescripto. s. fi. r. C. s. mu. p. l. neq. r. s. ti.

l. honor. s. viar. et l. ij. s. munus. ar. s. de vete. p. i. l. l. vie. r. s. l. pri. s. ij. et. C. de ano. r. tri. l. oblitere. r. s. l. ij. s. numer. s. p. tra. s. ti. i. l. fi. r. s. pe. et. fi. so. vt. statim dices. accur.

Pri. pali. de nouo indulto. vt. C. de his q. a. pri. va. acceperit. l. i. l. i. r. vel veri? lege scripta. vt. C. s. p. f. s. r. me. l. medi. eos. r. l. fi. et. s. ti. i. l. fi. s. pe. r. fi. r. C. de epis. r. cle. l. i. et. no. in. s. patrimo. nioz. r. s. ti. i. l. fi. et. s. in honorib. s. p. h. s. r. s. l. pro. xi. s. angarioz. r. no. q. h. ec. oia. subit ecclia. p. ter. ho. spite. si. no. sit. pro. uincialis. vt. C. s. fa. san. ec. nemine. et. l. ad. instruc. et. de. epi. r. cle. l. i. et. l. de. his. r. in. au. f. de. ecclie. titu. s. ad. bec. r. i. de. cen. l. fi. et. C. de. rec. l. vni. neri. et. noua. vec. l. fi. accur.

Legato. p. h. i. tuta. biennij. vt. C. de. ho. no. co. ti. l. fi. l. i. r. r. i. de. le. gatio. bus. l. pau. lus. s. i. et. s. ti. i. l. estimatione. s. i.

Vacat. C. s. excu. mu. l. eos. r. s. qui. ex. cau. ma. ab. esse. accur. s. uo.

Retoz. alias. p. ter. et. continuatur. cum. l. precede. ti. sed. male. alias. p. ter. et. bene.

Excusatur. s. ali. em. cogef. vt. s. ti. i. l. fi. s. iudicadi. i. l. i. quis.

No. pot. s. de. iudi. si. logius. r. de. pcura. filius. s. fi. cu. legibus. sequentibus. r. l. post. l. i. cu. sequentibus.

Item. fact. C. qui. morbo. l. i. l. i. r. i. q. z.

Religione. s. violata. ad. q. s. C. de. epi. r. cle. l. o. s. q. item. fact. s. de. arbi. no. distingemus. s. sacerdotio.

Datur. ille. impetrat. immunitatem. qui. excusatur. etiam. ab. honoribus. accur. s. uo.

Acceperint. s. aliq. vel. accepit. s. aliq. s. r. no. diliget.

post appellatione medio tpe facultatib; paup. tatis obtentu no excusant. Defensores reip. ab honorib; et muneribus eode tpe vacat. b. erim.

Sunt misera q rei pprie coheret d qbus neq. l. berit / neq. etas / nec merita ml litte; nec vllū aliud p. uilegiū iure tribuit excusatione; vt est p. d. ioy. collatio / v. l. sternede; āgarioz. ve. exhibitio / hospiti; suscipiendi munus. nā nec hui; quisquā excusatione p. ter eos qbus p. n. cipali; b. n. f. i. c. i. o. p. c. e. s. s. u. m. est habet; r. i. qua. sūt p. re. t. e. r. e. a. a. l. l. a. h. u. l. u. s. m. o. d. i. **P**aul.

Legato qui publicū ne gocium tutus sit intra tempora vacationis prestita rursus eiusdem negotij de fensio mandari non potest.

Comites presidū / procon sulū procuratorū ve cesaris a muneribus et honoribus r. tu tellis vacant. **I**planus.

Retoz; eos quoscunq; intelligit operam dare nō posse ad iudicādū; pollicei se excusaturū; forte q; in ppe tuū quis operā dare nō pot. q; in eā valitudinē incidit: vt certū sit eū ciuilla officia subire nō posse. aut si alio morbo laboret: vt suis negotijs sup. esse nō possit. vel si q; sacerdo.

tiū nacti sint: discedere ab eo sine religioe nō possint. nā et hi in perpetuum excusantur.

Duo genera tribuende muneris publici vacationis sunt: vnum plentus cum et milite datur; aliud exiguz cum nudam muneris vacationem ac ceperint. **Q**ui autem non habet excusationem: etiam in uitus iudicare cogitur. **S**i post causam actam ceperit se excusare iudex: siquidem p. uilegio quod habuit āteq; susciperet iudicium vel it se excu sare: nec audiendus est. semel enim agnoscedo iudicium re nunciat excusationem. q; si postea iusta causa incidat vt iudex vel ad tēpus excusetur: non debet in altum transferri iudi cium: si cum captione id futu rum est alterutrus. **T**olerabi lius deniq; est interdum iudi cem qui semel cognouerit tā tis per expectare: q; iudici no uo rem rursus iudicādā com mittere. **M**oderatus.

Ad excusationem mu nerum defunctus fili; non prodest: p. terq; in bello amissus. **E**odem tempore idem duas curas operis non admittit. **D**e iure immunitatis. **T**ulius. vi.

cur. l. impator. in fi. r. s. b. leg. p. m. i. s. si fundus. s. fi. r. C. de iur. do. l. p. e. l. si creditor. et. s. de posi. l. si horem. s. fi. et. C. de appel. ex illo. et. s. de decu. l. q. in fi. sed argu. contra. s. de vete. p. u. i. l. i. accur. s. uo.

Uel ad tps. secus si impetuis. vt in prin. huius. l. s.

Nouo. facit. s. de iudic. l. de qua re. r. l. vbi.

Ad excusatione. amissus. s. de excu. tu. i. bello. et. l. excusantur. s. oportet. accur. s. uo.

No admittit. alias bit. nisi in casu. vt. i. de ope. pu. l. i. in fi. accur.

De iure immunitatis. s. q; ē differētia inter hōc. ti. r. supior. r. h. i. b. i. ad mune ra: hic ad euitādos honores dat: l. q; dā leges diuersis modis in vtroq; it. ponāf vel ibi de subēdie: hic de eni tādis. s. n. u. l. i. s. diuersitas ad p. u. i. s. est. C. inter tū. de

huius. l. et. i. pri. s. accur. **S**i post cām actā. i. ceptam. alit as acceptam.

Agnoscedo. nota q; ipō feco re nōcauit et q; p. n. t. aliqua fieri re l. e. gra q; postea non p. n. t. ad que facit. C. s. testi. l. n. l. i. s. r. s. de vete. p. u. i. l. fi. et. de redhibi. q; s. si nolit. s. in fa. c. t. u. et. s. b. arbi. q; d. f. i. r. l. l. i. s. a. r. r. l. s. q. r. l. nō distigues mus. s. cōptomif. so. et. s. sacerdo. = tio. r. s. i. s. q; s. ro me. r. s. sed si nūc. et. C. si ex fal. als. leg. l. i. r. s. de dā. infec. si finita. s. si quis metu. r. s. e. l. ij. s. qui ad mu. nera. r. C. si sepi. us in integ. resti. l. q; s. et. s. de tu. returā. admonen. di. r. C. de inoffi. testa. l. parētib; et. ad macedo. sed et. l. s. pe. r. fi. r. l. i. s. et. si. in p. u. i. c. i. et. i. ti. s. vicarius. r. s. r. e. ratā ha. quo. cl. s. i. u. l. et. i. de ope. pub. l. i. in fi. et. s. b. excu. tu. nō solū. s. fi. r. l. se. r. s. de p. cu. l. p. e. u. r. a. s. si quis. r. s. b. adu. l. si vxor. s. fi. r. s. de

cur. l. impator. in fi. r. s. b. leg. p. m. i. s. si fundus. s. fi. r. C. de iur. do. l. p. e. l. si creditor. et. s. de posi. l. si horem. s. fi. et. C. de appel. ex illo. et. s. de decu. l. q. in fi. sed argu. contra. s. de vete. p. u. i. l. i. accur. s. uo.

Uel ad tps. secus si impetuis. vt in prin. huius. l. s.

Nouo. facit. s. de iudic. l. de qua re. r. l. vbi.

Ad excusatione. amissus. s. de excu. tu. i. bello. et. l. excusantur. s. oportet. accur. s. uo.

No admittit. alias bit. nisi in casu. vt. i. de ope. pu. l. i. in fi. accur.

De iure immunitatis. s. q; ē differētia inter hōc. ti. r. supior. r. h. i. b. i. ad mune ra: hic ad euitādos honores dat: l. q; dā leges diuersis modis in vtroq; it. ponāf vel ibi de subēdie: hic de eni tādis. s. n. u. l. i. s. diuersitas ad p. u. i. s. est. C. inter tū. de

Liber Duodecimus

adno. diuer. iudicioz. 7 de aduoca. diuer. iudicium.

Qui ob hoc agendi. i. nauigandi. ad qb. 3. nante cau. na. l. i. §. h. sed arg. ptra. 3. de bo. pos. ex te nameto mi. l. i. §. ite nauarcos. Itē ptra. 3. ti. i. is qui. 3. in pma iurauerat vñ hz pnuilegium

testādi. in scda de dño dicit. hic 6 re mige. vel hic cā agendi. Pprij pmo. di pncipalr. in il la scdario sed pncipaliter respu. vt 3. qui. ex cau. ma. l. qui data.

Non relinquitur. vt 7. f. eo. semp. Simunitati 7. 3. ti. l. i. honozibus. 7. vacatiōis. et. 7. de regu. iur. l. pnuilegiū. 7. C. 6. ex cu. mu. l. fordidoz. 7. f. de cen. l. iij. 7. 3. de ver. ob. l. et ideo hestraf. 7. stipulatio. 7. C. qñbero lib. l. fi. 7. 3. de vaca. mu. l. vacatio. acur.

Date. immunitates.

Custoditeq. f. date. acur.

Cōpntent. facit. 7. de ver. sig. qñquis. 7. l. nō ē. 7. 3. 6. pac. tale. §. fi. et in st. q. da. tuto. pos. §. fi. sed ar. cōtra. 3. de le. i. si ita scrip. 7. f. de h. sig. l. cognoscere. §. liberoy. 3. illz quo ad alia. Itē fa. 7. e. l. iij. itē facit. C. de le. l. analib. 7. et de pda. infer. l. i.

Iqui. cōditio quoz. 3. 7. seruāda. 7. facit. 3. ti. ij. spōte. et. 3. de vaca. mu. l. penul. §. fi. et de noua. l. si delegatio. 7. 3. de vetera. l. ij. rñ. 7. C. de his qui spon. mu. fu. l. i. lib. r.

Passi sunt. sed ille qui nō cogitur munera suscipe: sponte suscipe pōt. vt. 3. ti. ij. sponte. 7. hic: sed nō pnciudicat in alijs siue hoc pacto assumpst siue etiā nō: nisi promist se oia subituz: vt hic 7. C. de his q. spōte mu. subeunt. l. qui conditioni. 7. arg. 3. de ope. li. l. operis nō impositus. 7. C. 6. vsur. si creditor. nisi erroze lapsus. pmist oia se subituz: vt. 3. ad mu. liberr. §. erroz. 7. loc. 7. pduc. si gnozans: 7. de epi. 7. cle. auten. ptes. 7. pteros.

Cogat. l. videt ppter perinā eos esse cogendos.

Admittendos. nisi ius attribuerit numeri: vt. C. de

Qui sunt in nauib. nō caua nauigandi non habēt excofationē a muneribus. h. d.

Ulpianus.

Qui ob hoc tm in nauibus sunt vt in eis agendi cā ope rētur: nulla cōstitutioe

immunitatē a muneribus ciuilib. habēt. **P**ersonis date immunitates heredit. nō relinquant. 3. 7. generi posterisq. date custoditeq. ad eos qui ex feminis nati sunt non pertinet.

Idem. **I**qui certa cōditioe muneribus vel honozibus se astringerint: cū alz cōpelli nō possent inuit suscipere istū honozē: fides eis seruāda est cōditio quoz: siue ad munera: siue ad honores applicari se passif. 3. impubes (puls. necessitas penurie hominuz cogat) ad honores nō esse admittēdos: rescripto ad heriditū ruffum legatū cecillie declaratur. **I**dem.

Matores. lxx. annis a tutela 7. muneribus vacāt: 3. qui igressus est septuagesimū annū nōdū egressus: hac vacatiōe nō vtetur: qz nō videt maior esse septuaginta

testa. mill. l. fi. 7. facit. 3. ad moni. lucius. §. penul.

Declarat. aliter in adultis. vt. 3. de decurio. l. non tantū §. i. 7. C. qui etate. l. cum filius.

Matores. vacant. vt in st. de exco. tu. §. itē maior. 7. C. qui etate. l. i. 7. v.

ta annis: qui annum agit septuagesimum. Modestinus.

Munitates gñaliter tribute eo iure vt ad poteros trāsmittētē ippetū succedētibus durāt. **C**alif.

Semp in ciuitate nra se nect. venerabilis fuit: nāq. maiores nri pene eū dez honozē senibus quē magistratibus tribuebāt: cū munera quoq. municipalia subeūda idē honoz. senectuti tributus est. sed eū qui in senectute locuples factus est: et ante nullo munere publico fūctus est: dicit pōt non eximi ab hoc honore pnuilegio etatis: maxime si non tā corporis habeat venerationē: qz pecunie erogationem indicti muneris admistratio: 7. ex ea sit ciuitate in q. nō facile sufficētes vtri publicis munerib. inueniā.

Legem quoq. respici cuiusq. loci oportet: cū aliquas immunitates noiatim cōplectere: ēt de nūero annoz in ea pmez morez: idq. ēt colligi pōt ex literis diut. p. qz emisit ad emilitū pculū pncōsulē putencie aplice. **D**emonstrat varie nec absce. numerū liberoy. ad excusationez municipalium munerum prodesse rescriptis diut. elij pertinacis: nāq. saluo candido in hec verba re

Semp in ciuitate. 7. in an. de ap. §. illo. p. **M**agistratibus. 3. magistra. tus nō pōt vocari in ius: vt. 3. de in ius vo. l. i. §. nec neri. vt. 7. e. l. gñalt. sed rñ. vt in illa. l. gñalt. 7. no. senē d

h. 3. lxx. annos. vt. 7. 3. de decu. l. nō tantū §. i.

Pecunie erogationē. qz qz sit. vt. 3. ti. l. l. his honozib. 7. sic no. q. ex cā hi admittunt: vt. d. l. honoz. in fi.

Legē quoq. i. pncipiū. no. legē loci spici opoz: **L**ex loz tere sit scripta vel nō: vt. 3. de le. 7. senatusc. l. cū de con. ci. inspis. fuetudine. 7. l. si de interpretatiōe. 7. 3. de decu. nōtm. §. cienda. fi. 7. qz cuiusq. vniuer. l. itē. 7. C. de exco. mu. l. negociat. est.

Complectere. lex municipalis.

Nec absce. i. distincte vel precise. interpretatio gres. 7. dic non ab omnibus. l. patrimonialib. vt. 3. ti. l. l.

Maior esse. in honozib. vitan. dis. sec. in honozibus adipiscēdis: vt. 3. de mu. 7. ho. l. ad rē. que est cōtra. nam sicut ibi fauor hic odiz: 7. facit. 3. de postu. l. i. §. initium: 7. in st. tu. de verb. obli. §. oēs. in fi. 7. de rim nup. l. minore. 7. 3. de adul. si maritus 7. lex. 7. de exco. tu. l. iij. in pñ. sed argu. cōtra. 3. ad trebel. l. qui filii §. sabim. 7. oia dic vt no. 3. de mino. l. iij. §. minorē.

Munitates. succedētibus. masculis: vt. 3. l. i. in fi. 7. 3. de mune. 7. hon. l. vacatio. 7. facit. 3. de pen. l. moris. §. ille. 7. 7. de cens. l. etate. in fi. 7. 3. de an. leg. l. annuam. 7. C. de le. l. in annua. 3. argu. ptra. C. de vsufu. l. antiquitas. Itē facit ptra. C. 6. pe. l. iij.

Semp in ciuitate. 7. in an. de ap. §. illo. p. **M**agistratibus. 3. magistra. tus nō pōt vocari in ius: vt. 3. de in ius vo. l. i. §. nec neri. vt. 7. e. l. gñalt. sed rñ. vt in illa. l. gñalt. 7. no. senē d

Pecunie erogationē. qz qz sit. vt. 3. ti. l. l. his honozib. 7. sic no. q. ex cā hi admittunt: vt. d. l. honoz. in fi. rde decu. l. nō tm §. pe. 7. fi. 7. l. v. §. dat. §. qñ. 7. l. eos. **L**egē quoq. i. pncipiū. no. legē loci spici opoz: **L**ex loz tere sit scripta vel nō: vt. 3. de le. 7. senatusc. l. cū de con. ci. inspis. fuetudine. 7. l. si de interpretatiōe. 7. 3. de decu. nōtm. §. cienda. fi. 7. qz cuiusq. vniuer. l. itē. 7. C. de exco. mu. l. negociat. est.

Complectere. lex municipalis.

Nec absce. i. distincte vel precise. interpretatio gres. 7. dic non ab omnibus. l. patrimonialib. vt. 3. ti. l. l.

sunt. et ii. §. i. ff. de huius.

a Sedecim. sed hic. xvi. alias. xij. vt. C. de decem. l. si quis decurio. alias. v. vt. C. qui numero. l. i. ff. quod hoc tam varie. ff. p. mis. duobus de facto sic erat. v. ff. sufficerebat. §. non indistincte: quod penuria alioquin loci consuetudo facit fallere: vt. §. pri.

b **C** Nauicularij §. tit. i. l. is qui naues. r. C. de excu. tuto. l. pe. r. C. de nau. l. i.

c **C** Cōsequunt nisi tutelis cōsulariorum. vt. C. de excu. tu. l. pe.

d **C** In huiusmodi. aliud est in immunitate cō dignitatis processa. vt. C. de excu. mu. l. eu. Item facit. §. ad mu. l. §. si is. r. de ope. lib. l. plane. r. de pur. l. mutus. §. si. ubi quod si affinitate. r. C. de inof. te. l. si §. hoc obtinere. r. C. de prof. r. me. l. i. r. §. de re. diu. l. in tā. r. §. pri.

e **C** Coartanda. alias cōnotanda. r. alias cōnotanda. accur.

f **C** Libere. a patrimonialibus ergo muneribus liberat. vt. C. de nau. l. cum nauariorum.

g **C** Annone vrbis. hic no. quod nauicularij vno corpore habent: r. licet: vt. §. licet. r. §. si. r. §. quod cuiusque vniuer. l. i. quousque aliqui deseruiunt annone portande Rome. r. de his locis. C. de nau. p. totus. r. duo tituli sequentes: r. hi sunt imunes dā durat in cōsuetudine: vt hic r. §. diuus.

h **C** Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

Est ergo opus quod duret gestio: r. nauis sit sua. alias no: vt. §. ut. l. is qui. r. §. l. i. in prin. Itē quod nauis sit magna

vt ibidē. r. §. licet. Itē quod non est effugiendi muneris fecerit se nauicularij. vt. §. diu. quocumque. r. isti etiā succedunt sibi adiuuicē: vt. C. de nau. l. i. sunt r. alij qui non deseruiunt annone vrbis: §. tñ habēt maiorē partē substantie in negotiatioe: vt. §. ii. l. i. nauicularij. r. in greco

dentū in foro populū romanū nō solūētū tributū dignū estī mātes munera effugere: neque nauigātes neque ampliorē partem substantie in nauigationibus et in negotiatioibus habentes: auferatur ab his talibus tributorum immunitas. Hoc circa vacationes dīcedum est: vt si ante quis ad munera municipalia vocatus sit quod negotiari incipet: vel si quod in collegium assumeretur immunitatem pariat: vel ante quod septuagenarius fieret: vel ante quod liberos susciperet compellatur ad honorem gerendū. **C** Negociatio pro incremento facultatum exercenda est. alioquin si quis maiore pecunie sue parte negotiatioē exercebit: rursus locuples factus in eadem quantitate negotiatiois perseverauerit: tenetur muneribus: sicut locuples qui modica pecunia cōparatis nauibus se publicis muneribus subtrahere tētant: idque ita obseruandum epistola diu. adriani rescriptū est. Diuus quoque plus rescriptū est: vt quotiens de aliquo nauiculario queratur illud excusatur: aut effugiendū munerū causa imaginem nauicularij induat. **C** Conducores etiā vectigalium fisci necessitate subeundorum municipalium munerū non obstringuntur: idque ita obseruandum: diu. fratres rescripterunt: ex quo principali rescripto itelligi potest non honori conductorū dētū ne compellantur ad munera municipalia: §. ne extenuetur

C. de excu. tu. l. coloni. vt. vltote spāle est in conductorē vectigalium. quod vltimū reprobat fm. p. §. de sal. l. i. §. pe.

quod est. §. licet. r. i isto sunt eadem necessaria quod supra excepto quod non seruāt anone vrbis nisi habēt r. §. ad quinque. vt. d. l. nauicularij. r. facit ad hec intelligenda. §. l. penul.

h **C** Nō etiā. id est in prin. processis veteranis: vt. §. ii. i in honoibus. §. vacationum.

i **C** Liberis. p. fonte em data immunitas est personis finitur. vt. §. de cen. l. i. q. r. §. co. l. i. §. i. r. facit. C. §. priuile. do. l. i.

k **C** Exerunt. vt. r. §. ii. l. i. §. q. r. C. de sacrosan. ec. l. q. sub preterito: r. §. §. negociatores. r. no. argu. quod pot vocari in ius etiā tpe feriato qui eis nō impediat fm. Jo. vt. no. §. de fer. l. i.

l **C** Erant r. alij. inter priato greci m. Neque ampliorē. §. ii. §. l. nauicularij.

n **C** Hoc circa. i. circa ea quod sequunt. **o** **C** Serendum. §. tit. i. l. §. qui ad munera. et de excusatio. tuto. l. ij. §. i. r. §. tu. i. his ho. §. auctis r. §. quibus ad li. procla. non li. l. i. in fine. r. alia similia que nota. §. tit. i. l. penul. §. si. r. §. ad municipia. l. incola.

p **C** Muneribus. §. ii. §. l. nauicularij. **q** **C** Nō obstringunt. a tutelis istis non excusantur: vt

§. de excu. tu. l. coloni. vt. vltote spāle est in conductorē vectigalium. quod vltimū reprobat fm. p. §. de sal. l. i. §. pe.

scripsit grece.

Liber Duodecimus.

et. C. ne tu. vel cu. vec. cō. l. i. vel die vt no. in. l. illa/colo
ni. 2. facti. C. q. nu. li. se. ex. li. r. l. i. 2. 3. u. i. l. honoib⁹. S.
non alios. 2. C. de cōduc. 2. procu. l. q. li. r. j.

a Subsignate. i. obligate. et sic ponitur. C. de admi.
tu. l. si. S. defensionem. accur.

b Substitu. i. du
bitari. sic. S. de p.
cu. seru. in prin.

c Offerat. 2. sic
suspecti. vt. S. de
pau. l. q. oia. 2. C.
q. mil. nō pos. l. cu
ra. ac.

d Paria. als
pncipalia: et als
paria. nā pncipa
lia siue paria hi
spani 2. cathelani
dicūt. p. sic. S. de
māu. l. iij. S. i. for
te fideiusorē dan
do q. debitis eorū
satisfaciat: sicut
dē l. debitore fisci
q. vectigalia pdu
cere nō pōt. vt. S.
de publi. licitatio
-S. bbitore. vel dic
i. soluēdo. vt no.
S. de p. i. inde. l. si.
S. tici. als est hic
patria.

e Coloni qz
cesaris. nō patri
monialis vt h. col
ligit postea. idem
est si pmonialis
est. i. puata dom⁹
impatous. vt. C.
qui da. tu. pos. l. fi
na. l. 3. sic. C. de ex
cu. tu. l. coloni. so.
vt ibi.

f Idoneiores.
apud boetii. idos
neius est pōcatū
p̄ subiectū in con
struēda propo
sitione.

g Coeundi. i.
collegium facien
di. ac.

h Allegi. i. eli
gi. ac.

i Admodū eta
tis. hoc accipe vt
S. de decur. nō tm̄
S. i. accur.

k Tenuiorib⁹
i. vilib⁹ et paupe
ribus. ad qd. S. de col. illi. l. i. in pn. et. l. iij. in prin.

l Eos qui. s. diuus pius.

m Allecti sunt. i. electi.

n Que. s. corpa. q. est g. nauiculari⁹ pōt se excusare a

facultates eorū que sub signa
te⁹ sint fisco. Unde substiti⁹ po
test an prohibēdi sint a presi
de vel procuratore cesaris:
etiam si vltro se offerat⁹ muni
cipalibus muneribus: qd pro
pius est defendere: nisi pa
ria⁹ fisco fecisse dicantur.

l Coloni qz cesaris⁹ a mune
ribus ciuilib⁹ vel municipalib⁹
liberant: vt idoneiores⁹ p
dits fiscalibus hēant. **l** Qui
busdā collegiis vel corporib⁹
quibus artificij sui causa ius
coeundi⁹ lege pmissum est im
munitas tribuitur. s. eis col
legijs vel corporibus in quib⁹
bus artificij sui cā vnusquisqz
assumit: vt fabriozū corp⁹ est:
et si qua eandē rōnē originis
habent. Hec idcirco pstituta
sunt: vt necessariā operā pu
blicis vtilitatibus exhiberent
nec omnibus pmissue q. assum
pti sunt in his collegijs/ imu
nitas datur: s. artificibus dū
taxat: nec ab omni etate allegi
possunt: vt duo plo placuit. q.
reprobant plixē vel ibecillitē
admodū etat⁹ hoies. S. nec
qdē eos q. augeāt facultates:
2. misera ciuitatū suscipere pos
sunt: p̄tullegijs tenuiorib⁹ p
collegia distribut⁹ cōcessa sūt
vt posse plurifariā pstituti⁹ ē

l Eos qui in corporibus al
lecti⁹ sunt que⁹ immunitatē pre
bent nauiculariozū si honore
decurionat⁹ agnouerint: com
pellēdos subire mūera publi
ca accept. idqz etiā cōfirmatū
videtur rescripto dñi perti
naciis. **l** alistar⁹.

l Alibusdā aliquā vaca
tionem munerū grautozū con
ditto tribuit: vt sūt messorēs⁹
optio⁹/valitudinarij/ medici/
capfarij/ artifices/ 2. q. fossam
faciunt/ veteranarij/ archite
ctus/ gubernatores/ naupe
gij/ balistarij/ fabrij/ sagittarij
erarij/ bacularij/ structozes/
carpentarij/ scandularij/ gla
diatores/ aqlices/ tubarij/ cor
nuarij/ arcarij/ plūbarij/ fer
rarij/ lapidarij/ et hi qui calcē
coquunt/ et q. siluā incidūt/ et
q. arborē cedūt ac torrēt. In
eodē nūero solent haberi la
niij/ venatores/ victinarij/ et o
ptio fabrice/ et q. egris p̄sso
sunt. librarij qz q. docere pos
sunt et horreozū librarij et li
brarij depositozū/ 2. librarij ca
ducozū/ et adiutores cornicu
lariozū/ et stratores/ et pollo
nes/ et custodes armozū/ 2. p̄
cobuclinator. hi igitur om̄s
inter immunes habentur⁹.

de nronatur vt hiet. S. de decur. l. seuer⁹. s. si spōte fa
scipit renūciat excusationi eois: vt h. 2. C. de his qui
spon. l. i. sic. S. de vete. pui. l. si. et de inof. res. papirian⁹.
S. si cōditōi. 2. de decur. l. q. in fi. ut facit. S. u. q. l. nauic
ularij. 2. S. n. i. is q. 2. S. e. l. S. negociatores.

l Alibusdam
messorēs. de
quib⁹ dē. S. de ep
cu. tu. l. messorēs.
als ē h. messorēs.
l Optio. i. qui
sunt in aliq. optio
ne. i. societate pe
ditum. vt. C. loca
ti. l. si.

l Capfarū. h.
expone vt. S. de of
fi. pte. vr. l. p. S. fi.
l Veteranarij.
i. illi q. fodit⁹ au
rū vel argentum:
als vitriarij q. va
sa vitrea faciunt.
l Architectus
pnceps tector. vt
in aut. de nō alie.
S. qui autem.

l Gubernato
res. forte nauium
Accur.

l Balistarū. q.
factum balistas.
Accur.

l Erarij. q. faci
unt vasa enea vel
deere.

l Arcarij. q. fa
ciunt arcus vel ar
cas. accur.

l Plūbarij. q.
fodiunt hec.

l Arborem. i.
carbonem.

l Pieco. vt. S.
de in ius vo. l. ij. i
fi. accur.

l Habent. vt 2.
C. de excu. ar. lib.
x. l. ij.

l De legatib⁹.

l Ega
tus.
ordī
ne. si
quo
erat.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et Ieo. l. p.

l Egnatus. pōt. nō p. se. vt. Ie. legatus. 2. l. paul⁹. S.
fi. et. l. is q. 2. facit. C. de aduo. di. u. l. q. necessario

l Ordini. s. decurionum.

l Accursus.

l Egnatus. pōt. nō p. se. vt. Ie. legatus. 2. l. paul⁹. S.
fi. et. l. is q. 2. facit. C. de aduo. di. u. l. q. necessario

l Ordini. s. decurionum.

g Probare dicitur de re mi. non omnes s. a barbaris.
b Legati. cum duo erant legati.
c Obijt. i. pegit vel fecit. vel subijt. r. fa. C. e. l. ij. in fi.
d No nocet. sed q. luter cessatio cotutoris p. r. tou. exas
 ctouitq. suo cototi nocere debeat. optime p. ex. pla. pote
 rit edoceri. R.
e Legati. i. i. salariu. vel vian
 cu. vt. s. ad muni.
 tici. a. s. sumpr.
 vt. i. eo. legat. s. si
 quis.
f Ex forma. s. legat
 ois vel p. ue
 tudine loci. sic. C.
 de offi. p. fe. p. l. for
 ma. r. s. de pac. l.
 rescriptum. et dic
 rescriptum. i. d. af. vt
 i. eo. legatus. s. si
 quis.
a Um. dari de
 beat. ex aliq
 contractu.
h Ubi q. s. r. a.
 gere volens.
i Solueret. q. d.
 vt. r. us. est opus
 nec sufficit aliter.
 na. ante debitu. l. z
 sic soluendu. nos
 pot. peti. vt. s. b. co
 lu. p. cen. cum q. s.
 iul. Ite. tunc debi
 tu. sed. ex legatio
 ne soluendu. non
 pot. peti. vt. h. de. r.
 fact. s. b. ac. r. ob.
 l. f. alle. r. de iudi.
 l. si q. in te. r. l. no
 s. s. i. r. de arbi.
 no. disti. g. uemus
 s. item si quis.
i Solueret. ex
 aliquo contractu.
s Ciendu. rei
 publice. s. ro
 manorum.
l Rescript. s. z
 debito soluto pos
 set. ar. ci. q. d. in ho
 noze d. s. de mu.
 r. hono. rescripto.
 s. debitoris.
m Remissus. i.
 d. natu. v. n. postu
 lare no. pot. vt. s.
 de postu. l. i. s. ite.
n Diffusum. id
 est transmissum.
o Debitoris. s. f. si.
 forte principis. aliud est ergo f. i. e.
 aliud respublica. vt. hic. et. in. pun. l.
p Legatione. sine d. ano. f. i. si. vt. s. i. i. s. emp. s. r. ducto
 res. r. ad mu. l. si. i. pn. r. d. ma. r. ho. rescripto. s. debitoris.

q Dicit. et est veru. vt. s. i. ij. l. ij. in pn. r. fa. i. de. f. sig
 l. late. s. amicos. r. C. de inoffi. testa. l. liben.
r No. alios. nisi sint absentes. vt. i. c. l. si. ab. s. i. s. pe
s Filios. r. sic sine d. ano. f. i. si. h. vt. ar. s. ad muni. l. fi.
t Ordine. i. per ordinem.
 mittant.
scuola.
U Legato tepus pdest. ex
 quo legat. creatus est:
 no. ex quo romam venit. sed si
 no. pstat legat. sit an no. rome
 pretor de hoc cognoscat.
Alpianus.
H Illo propter patrem
 legationis vacatio. vt
 concedatur imperator noster
 cum patre claudio calixto re
 scripsit in hec verba. q. deside
 ras vt propter legatione. pa
 tris tua legatione tu vaces: i
 iteruallis honorum qui sum
 ptum habent recte obserua:
 in stipendijs legationum que
 solo ministerio obeuntur. diuer
 sa causa est. **Papinianus.**
H Ilus decurio pro pa
 tre legationis officium
 suscepit: ea res filium quom
 nus ordine suo legatus profi
 ciscatur non excusat. pater ta
 men biennij vacationem ven
 dicare poterit: quia per filium
 legatione funct. videf. **Pau
 lulus** resp. eum qui
 legatione funct. est in
 tra tempora vacationis. pre
 finita non oportere compelli
 rursus ad defendendum publi
 cum negotium: etiam si eadez
 causa litiget. **Impatores**
 seuerus et anto. August. ger
 mano siluano legatione fun
 ctis biennij vacatio concedi
 tur. Nec interest vtrum lega
 tio in vrbe an in prouicia age
 tibus nobis madata sit. **Pau
 lulus** r. eum qui legatione fun
 gitur: neq. alienis. neq. pro
 prijs negocijs se interponere
 debere: in qua causa no. videri
Litiget. s. de vaca. mu. l. legato. r. s. (i. p. r. o. r. t. i. e. m. s. f. i. n. a.)
Concedit. C. eo. l. ij. r. de hono. non. co. l. ij. in fi.
Alienis. si sponte vellet gerere. na. si ex necessitate
66

v Electi sunt.
s. de al. feri. l. i. et
de mu. et hono. l.
vt gradatim.
r. De p. matib.
als. p. r. o. i. b. u. s.
v. C. Trinos. id
est sex. vt. de le. i. si
qs. test. vel veri.
id e. tres. vt. i. auf.
de iudi. s. ne aut e.
U Legato. pro
 dest. vt ab
 eo tpe in antea rei
 pub. ca. videat ab
 ee: r. no. tm. q. n. iter
 scipit arripes: sicut
 tps. sue vacationis
 pcessum non stat
 ex die reuersionis
 nueraf: s. c. i. quo
 da. tps. la. rameto
 vt. s. de va. mu. l.
 tps. r. et. fact. s.
 qui. ex. cau. ma. l.
 q. mittunt. s. s. i. r.
a Cognoscat. s.
 de iudi. l. hi. s. sed
 si dubitet. r. s. ad
 muni. l. de iure. in
 pn. r. s. eo. l. ij. s. i.
 r. l. i. Accur.
H Illo. vacato
 q. est bienij.
 vt. C. eo. l. iij. r. de
 ho. no. co. l. ij. in fi.
c In stipendijs
 als. impendijs. et
 die semp. i. labori
 bus p. sone. r. facit
 C. de ho. non. co.
 inter pa. et. fi. l. i. r.
 l. f. i. n. a.
H Ilus. bien
 nij. sic. s. biennij
 excusat. vt. l. i.
 pn. r. C. e. l. iij. et
 facit. s. de mune.
 r. hono. l. i. q. s. q. s.
 uis. r. i. c. l. i. vicari
 us. r. s. eo. l. scien
 di. s. legati. r. s. l.
 p. r. o. i. t.
P Aul. vacat
 tio. s. bien
 nij. vt. s. l. pn. r. i. j.
 (i. p. r. o. r. t. i. e. m. s. f. i. n. a.)

a Liberos, sec' si ex alia ca. vt. s. b. cap. in bello. q. rff. b Expulsi. scz perpetuo. ad quod. s. de capi. dimi. l. amissione. s. qui deficiunt.

c Interdiceret. vt in sti. de capi. di. s. minor. d Numantini. erat hostes q' noluerit hostiliti q' offe derat eorum lega

tos: als est manu missum. r legut p l. s. de cap. r post li. reuer. l. v. s. fi. sed puma placet.

e Ut esset. i. re- maneret. sic. s. de iudi. iulian'.

f Cuius roma nus. quasi insti in deducioe ea tacite condito si ab hosti bus admittat. q. d. s. em q' p tacite stelligunt: vt si er ran posses. tradat no videt tradens p dene: cu errans no qrat. vt. s. b. ac qre. pos. l. si me in vacua. It' si cre ditor pmisit vdi pign': ita nocet si reditio fecuta est. vt. s. q. mo. pig. v' hyppo. fol. l. sicut. s. voluntate. r. l. si voluntate. r. s. d. si de ius. si stipular'. s. penul.

De administra tione rez ad ciui tatem permittit.

Quod non lz. nisi in casib'. vt l. l. legatu. r. s. de vsufu. leg. l. lega tu ciuitati. r. l. de ope. pu. l. pe. r. de pol. l. impatores. in fi. r. C. de exp. pu. lu. lib. xi. l. i. et facit. s. de iur. r. fac. igno. l. penul. s. fina. r. de vsufu. lega. l. quidam. r. de an. lega. liberta. s. lucius.

Non vna. volebat hie? a pmo qd habebat a scdo. Agere debet. hie no. qtuor. pmo qd no possuz per me nec palii: vt h. r. s. de tuto. r. cura. da. l. scire. s. si mater. r. s. de pben. emp. l. no licet. r. C. de here. insti. l. neq. p se. r. de distrac. pig. q' sub imagi. r. de vsur. l. eos. in fi. r. s. de aut. tuto. pupillus. s. sed si p iterposita. r. s. ad macedo. sed iulian' in pn. r. l. filiu. r. q' a qui. l. si q' in re. s. fi. r. C. de pnc. iu. l. i. in fi. r. s. de sal. l. diu. q. r. et de vsufu. labeo. s. sed et partu. r. de do. liber. q. r. r. C. de pen. iudi. l. i. Scdo qd possum p me r palii. ad qd. s. de lega. l. l. si michi. s. regula. r. de iniur. sed si vnus. s. ide aut r. si. Tertio qd p me no possum: possum tn palii. vt r. s. de offi. pcc. vrb. l. fi. r. man. l. si madaucro. s. si hi. r. C. de procura. l. quicqz. r. de acqui. here. anti. l. ius. s. fina.

eis indictu sit: respdsum est li-beros eos manere. id em iure gentiu couenit esse: itaqz eu q' legatu pulsasset Quitus mu- tius dedi hostib' quoz erat le gati rri. vili' esse: que hostes si no recepissent/ questum est an ciuis roman' maneat: qui- busda existimantibus remane- re: alijs corra. qz que semel po- pulus iussisset dedi: ex ciuita- te expulsi' videtur: sicut fa- ceret cu aq et igni iterdiceret' in qua snia videt publicus mu- tius fuisse. Id autem maxime questu est in hostilio macino que Numantini' sibi deditu no acceperunt. de quo tn lex po- stea lata est: vt esset' ciuis ro- manus/ r' pcurat' quoqz ges- sisse dicitur.

De administratioe res- rum ad ciuitate pertinen- tium. Titu. viij. Alpia.

Quod ad cer- ta specie ci- uita tis reli- quit: in ali- os vsus co- uertere no- licet. Idē.

Non vti q' de exemplo posterioris locationis

r. s. que res pig. obli. po. aristo. vbi de hoc dixi. Quarto q' aliqua p me que no per aliu possum. ad qd. s. an p ali. cau. ap. l. i. r. de publi. iudi. l. pe. s. i. r. C. de his q' re. eta. k No licet. vt r. C. loca. l. curialis. versu' (impe. l. ij. si succedat ei qui hz ea coducta remanebit in coductioe.

vt. s. b. decu. l. de- curio. r. argu. s. de re mili. l. milites phi. in fi. r. de fal. l. i. s. penul. l. Usurpata. id est in malu vsu m ducta. m Reuocetur. vt r. s. de iure fis. l. aufertur. s. qd a pefide. n In aliu vsuz qui emit frumetu a repub. si soluit p'ciu in alia rone q' frumentariam reipu. adhuc sol- uer. vt r. C. de co- pen. l. si exveditio ne. r. reddi' ei qd soluit: vt subiat. vel dic verius q' fuit pecunia data alicui vt emeret frumetu reipu. q' in aliu vsuz reipu. pnerit: debet red dere statim si res- pub. ci' stituit qd in aliu vsu est co uersuz. vt. j. s. ad frumeti. r. s. si au tem.

preteritarum conductionum que suam legē habuerunt/ra- tionē iniri oportet. Qd qd suo nomine exercere prohibe- tur: id nec p subiecta personā agere debet. Et ideo si decu- rio subiectis alioz nominibus p'edia publica colat/que de- curionib' coducere non licet: fm legem vsurpata' reuocen- tur'. Qd de frumetaria ra- tione in alium vsu' conuer- sum est: sue cause cu incremen- to debito' restitatur: idqz r si corra absentem pronunciatu est: inanis' querela est. ratio ta- men administratiois fm fide acceptozum' r datoru' pona- tur'. Frumentarie pecunie suo nomine debito' q' p'imu' soluat. necessaria em omnib' rebus publicis frumetaria pe- cunia morā solutionis accipe- no debet: sed debitores quos ex eadē ca habent': ad solutio- nē p p'esidē prouincie copel- lantur. Ad frumeti cōpara- tionē pecuniā datā restitui ci- uitati non compensari' in cro- gata dz. Sinaut frumentaria pecuniā in alios vsus q' qbus destinata est conuersa fuerit: veluti i op' balneoꝝ publicoꝝ

dica. l. de vnoquoqz. Accursius. q Acceptozum. pro frumento emendo. r Et datorum. in alium vsu.

f Ponatur. nisi tantu ci restitatur a repub. quartu in alium vsu posuit: et ipse totam frumentariam pecu- niam reddat. vt. j. s. si autem. t Debitor. vel emptor. vel q accepit pecuniā ad emē dum. vt. s. p'ori. respon. dixi.

v Cpprimum. id est cito. ad quod. s. de iure fis. in frau dem. s. fiscalibus.

r Habent. si habes in littera habent: dic respu. et de- bitor frumentarius. Si vero habes habet: dic respu. vel verius. s. debitor frumentarie pecunie. vt. s. de iure fis. l. iij. s. multa. r. C. qn' fis. vel pu. l. si non inficiantur.

y Compensari. vt r. C. de compen. l. in ea. r. l. fi. r. s. de iure fis. l. aufertur. s. qui compensationem.

z Pecunia. data ad cōpensationē frumeti: vt p' d'iri. s. b. ij

Liber Duodecimus.

a **S**olui id est reddi.

b **U**suris. l. fiscalibus: que sunt semisses. vt. s. de vfu ris. cu quidam s. si debitor. ar si in suuzvsum tunc cente sine. vt. s. de neg. ge. qui sine.

c **S**t. vel soluta vel soluenda.

d **F**aciãt. vt et

C. ex qui. cau. isa.

ir. l. improbum. et

C. de vfu. l. pe.

e **P**er iniuriã.

aliqs emt a repu

bli. frumẽtu: z pie

ciũ soluit vt debu

it: sed frumẽtu fu

it emptori a repu.

postea ablatũ: vel

nõ tradituz. certe

est reddẽdu pici

um: vel dic q fuit

traditũ: per extra

neã euictũ: nã re

net fiscus ad pacũ

reddẽdu. sed tunc

est ptra. s. de euic.

si per impu. qz h

dicat p iniuriã: et

dicat q puma fac

cie videbat iniu

riã: s; nõ erat. nec

th fiscus tenet ad

interesse vel vltra

estiatõez et si pro

misit. vt. s. de iure

fi. si pcurator. vel

dic q enã si piniu

riã est euictum th

ad piciũ tenetur

vt sit speciale ptra

fiscũ cu aliud sit p

eo. vt. d. l. si pcura

tor. ad qd. C. cõia

de lega. l. si. s. fi.

f **I**ubeat. als

iubeat restituere.

vel a pside puin

ae. et fa. s. de act.

emp. si sterilis. s.

cũ per vedutoez.

g **I**done. ali

quis officialis a curatore reipubli. vt. C. de peri. no. l. i.

li. vi. z fa. s. de fideiuf. l. fideiussores. et de magi. cõ. l. i. s.

si magistratus. Accur.

h **L**apsus. subaudi est fornuito casuz hic officialis.

i **D**ederit. patẽdo debitores reipu. fieri nõ soluẽdo.

k **P**õr. vt. s. de admini. tuto. l. si respubli. et. C. de pi

gno. act. l. que fortuits.

l **P**acto. inuito interipsoo magistratus. vt. s. de pac. l.

ius pub. z. f. de reg. iur. l. neg. s. 4. et. l. nec ex ptoio. nisi q

ad hoc: qz pmo pueniet ille. vt. s. de mag. cõ. l. i. s. si magi

m **P**ermisus est. qd est semp. nisi qh a iu (stratus.

dice fit diuisio. sed tũc si. phibere potuit. vt. l. ppi. et. l.

penul. s. antepe. z no. s. ad muni. l. imperatores.

n **E**x equitate. l. vltis neg. ge. vt. s. de tu. et ra. di. l. i.

s. nunc tractamus. et de neg. gest. l. soluendo.

licet ex bona fide datũ pbat: cõpẽsari quidẽ frumẽtarie pe cunie nõ oportet: solui autẽ a pcuratore reipu. iubeat. **S**i indẽntas debiti frumentarie pecunie cũ futs vfuris sit: im modice z illicite dispẽsatiõis modus nõ adhibet. i. ne cõmo dozũ cõmoda z vfure vfuraz incrementũ faciãt. **H**rani estimationẽ p iniuriã post em ptionẽ ablatũ: qz rattõib9 publi cis referẽt curatoz reip. dno re stitui iubeat. **S**i co tpe q est noiatus idoneus postea lap sus facultatibus dãnũ debi tis reipub. dederit: qz fortuitos casus nullũ hoim cõsiliuz puidere põt: procuratoz hoc noiẽ nichil p̄stare dz. **I**us reipu. pacto mutari non põt: quominus magistrat9 college õs noiẽ pueniant in hõs specie bus in qbus fieri id iure pmis sum est. actio autẽ q ppter eũ in collegã decerni solet: ei qui p altero dependit ex eqtate cõpetit: z qd depẽsus esse per collegã in magistratu pbabi tur: solui z ab heredisbus eius p̄ses p̄uincie iubeat. **C**õdu ctore pficiẽdi operis punito9 fideiussor q p eo interuenerat idẽ opus extruẽdu alij locau rat: nec a scõo redẽptore ope

o **C**olegã. i. per cã qui erat collega in magistratu.

p **P**unito. i. pena aliqua cũ fraudulẽter admiserit. vt. l. vlti. s. iij. nõ aut fortẽ. i. mercedẽ quã acceperat resti tuer: z ideo et infra dicit p̄stari vfuras. sed op. C. de vfu ris. eos. s. penul. vbi nec occasiõẽ pene. Rñ. ratione do

li fuit pena infli

cta. ar vfura ratio

ne moze.

q **I**n vniuer

sum. hoc dic. vt. f.

proxi. rñ.

r **S**ubstituerit

quasi sequelaz. vt

s. de liti. l. cuiusqz.

s. itẽ fullonũ. cũz

concor.

f **E**xpsuz est.

vt. s. de fideiuf. l. f.

deiuissores. s. i. et

fa. C. de pact. iter

emp. l. litiõ. z. C.

de fideiussori. l. f.

deiuissor. z de ver

bo. obliga. l. si ser

uum. s. nũc videã

mus. in fi. et. s. loc

ca. qro. z qd ibi no

tam. et. C. qd cuz

eo. l. si mādato. et

s. ad muni. luci.

s. i. z. s. b. fideiuf.

l. si quis pro. s. i.

t **F**undorum.

qz timebat sterili

tas actũ fuit vt pẽ

so cuiuslibet an

ni estimaret arbi

trio boni viri. sed

thc est s. s. loca. si

merces. circa pn.

Rñ. hic spãle. vel

dic boni viri. s. cer

ti. vel pone secun

do qz th diminua

tio debet fieri ar

bitrio boni viri cu

iustqz anni: scz quo

zigent sterilitas.

con. l. ex conducto. s. fi. et. s. sequen.

v **F**ides. q est vt seruet pactũ. vt. s. de pac. l. i. in pn.

Aratores. periculo. l. solidi.

q **U**lpianus. f. dicit qd sequit. vel qd precedit.

Rõr th. als incipit lex. z facit. C. si tutor nõ gestit. l.

di. r. ij. z. C. de cõue. fi. de. l. iij. z. s. de admi. tu. l. tuto

res. s. in eũ. et. C. quo õs ordi. cõ. l. i. et de admi. tu. l. fi. s. z

ar. s. s. de cur. bo. dã. l. i. s. fi. sed est ibi rõvt ibi dixi. itẽ fa

at quod no. s. ad muni. l. imperatores. et facit. s. de admi.

tu. l. etiam. et. f. e. l. vlti. s. pe.

a **C**eteris annis. vltra quinquennium.

b **S**i reliqua. i. debitor fisco esse cepit.

c **N**on potuerunt. scz a colono.

d **S**uccessor. f. eius q z e. i. alius curatoz. z dic tenebẽ

scz reipu. qz approbare videtẽ dimittẽdo ei p̄ciũ. vt. s. ad

quã dõ

manu. nicio. Si. Sed dno quero. primo si ante quinque...

- a Sui teporis .i. sue locationis . ammodo ergo in nit factus idē. s. quid differt locatio a uocagali. Re spō. multū q. alte ro casu transit do minū vtile vel ef factus: altero nō. vt. s. si ager veci. pr totum. b Singuli. curatores reipubli. c In eum. postestate. vel alium officialem. d Administra tions. scz. fac. e Creditouib. q. mutauerūt rei publice. f Facta. p. hoc reip. liberauit. g Denegari. creditouib. q. no uauerunt. h Videt. ei. i. is q. nouauit s. z. o. et sic tenet ex offi alio cōtractu etiā finito officio pres terq. de pstituta. sic in simplici pro curatore. vt. s. de

est scilicet vt sui temporis sin guli periculū pstant. In eum q ad administrationis tem pore creditoribus reipub. no uatione facta pecuniā cauit: post depositū officii actionē denegari nō oportet. diuersa est cā eius q solui cōstituit: si milis etem videt e q publice vēdidit aut locauit. Filiū p patre curatore reipub. creato cauere cogi nō optet: nec mut at q. in eum pater emātpa tū priusq. curator crearetur certā partē bonoz suoz dona tionis cā ptulit. Pro magi stratu fideiussor: interrogatus pignora quoq. specialiter de dit: in eum casum pignora vi dētur data quo recte conueni tur: videlicet postq. res ab eo seruari nō potuerit pro quo intercessit. Valenti.

Legatā municipi pecu niā in aliā rē q. defun ctus voluit cōuertere citra pri cipis auctoritatē non licet: et ideo si vnū opus fieri iussit qd falcidie legis iteruēru fieri nō pot: pmittit summā que eo no mine debere i id qd maxime necessariū reipu. videat cōuer

de solu. l. solutionē. q. illud est veri cū iudiciū accipiens sit soluēdo. et sic intelligit Al. etiā finito offi. sed media probabilior est. et. p. ea. s. fami. her. l. q. erat. nec ob. s. qd iussu. l. pe. q. tenet durate offi. vel dic etiā postea: q. non in vtilitatē ciuitatis iusserat. nā sic esset in tutore. vt no.

tere. siue plures summe in plu ra opa legant: et legis falcidie iteruēru qd relinquit oim ope rū extructioni nō sufficit pmit tit in vnū op. qd ciuitas velit erogari. Si municipio pec unia legata ita vt ex redditu ei. venatio aut spectacula edā tur: senat. in ea cā erogari ve tur: et pecunia legata i id qd maxime necessariū municipi bus videat cōferri pmittit: vt in eo munificencia eius qui le gault inscriptione non tenea tur. Paulus.

Deuriones p. cio vilio ri frumētū qd. annone tpalis est patrie sue pstant nō sunt cogendi. Nisi ad nouum opus pecunia specialiter lega ta sit: vetera ex hac rescinda sunt. Idem.

Magistratus reipublice non dolum solūmodo: sed et latam negligentia hoc amplius etiam diligentiam de bent. Paulus.

Julianus. volente pa tre magistratum si ges ferit: Julianus existimabat in solidum patrem teneri in id quod eius nomine reipublice

de acf. emp. iu lianus. S. idē iul. i. Publice. id est reipubli. noie curator puta.

Non optet. vt. r. C. de mune. et hono. l. estimati one. s. iur. r. C. ne fili. p. pa. l. pa tris. et sic econtra nec pat. p. filio. vt s. de mu. r. hono. l. iij. s. q. pater. et l. hono. s. plebei. l. Cōuenit. s. de iussor. ad qd. s. ad mu. l. luci. s. imperator.

Non potue rit. sic. s. ad mu. l. bertus. s. i. r. C. d. decur. l. i. r. s. d. tu re fil. l. moschis. Sed s. C. de fides ius. l. iure nro. So lu. spale hic et p. dictus. l. q. apud reip. pro offi. sed in duo apud pri uatū. Itē hic pro magratu: in duo pro puato. sed ho die idē in puato vt in aut. de fides ius. l. i. r. ij.

Legatā. nō lē cet. vt. r. s. l. i. nisi in casibus vt ibi no. Itē q. h. vt sine pun. aucto

ritate. sub. vel iuris. et sic bene seqtur: id. r. qd. em. ius pmittit et piceps pmittere vt. vt. C. d. ve. iu. em. l. i. s. i. merito em. et adde hic concor. quas dedi. s. l. i.

Erogari. facit. s. ad fil. l. i. s. si nō oēs. r. de reli. l. fi. r. loca. l. in naue. in fi.

Uenit. cum forte hoc ibi agere nō licebat. vt. s. de vsufruc. lega. l. legatum.

Inscriptio. puta nomē ei. cuius pecunia sit.

Non teneatur. als non teneat. r. als noetur.

Deuriones. s. ad muni. l. non debere.

Qd. frumentum.

Rescinda sunt. s. d. ope. pub. l. pecunia. s. So. vt ibi.

Magistratus. negligentia. als culpa. s. leuē de q. h. c. re des nō tenent. vt. s. de magis. cōue. nō similiter.

Julianus. patrē. r. eius heredē excussis in prius bonis filij. vt. C. d. decur. l. i. r. s. fa. her. si vni. s. idē scrip. r. s. neraci. r. s. ad mu. l. quonies. r. adde qd. ibi no. Item facit. s. quod iussu. l. i. r. de pe. l. licet. s. fi. Accur.

procur. l. procurator q. p. euicf. Sed que est rō in p. si. fm eum. Rñ. forte cōstitut ad fidē debiti. pstantā nō alo se obligādi. vt. s. de ist. l. fi. als in p. h. videt idē qd. i. alijs argu. s. de p. st. pe. l. ticius. s. h. d. t. finito officio magratū nō teneri ad l. har. tu. vt. C. qd. fal. tu. au. l. i. nā hic vt tu tor ex necessitate suscipit magistratū. vt. s. de mu. r. ho. si qd. magisrat. et hic exponit: s. l. is ei. v. r. is q. p. stituit. r. et in stipulatiōe facta alo nouādi est ideo q. eo alo fecerit. ad qd. s. qd. fal. tu. au. l. v. r. d. l. de p. st. ticius. vel dic ter tio fm. al. q. refert in administratiōe ciuitatis vtrū sponte se obliget an necessitate. primo casu obligat ipse r. nō ci uitas: r. deposito offō non liberat: vt. h. r. d. l. pcurator q. si autē ex necessitate tunc obligat ipse et ciuitas. vt. s. fi cer. pe. l. ciuitas. r. in isto casu siue administrator sit con uētus et nō sit soluēdo: siue ciuitas: nō liberat alter isto rā etiā si cū altero iudiciū sit ceptū: sed regressum hz cre ditor ad alterū altero exstēte nō soluēdo. vt. ar. s. de his qui deie. l. iij. r. de iter. ac. l. q. ex pte. nō ob. eo qd. dicit. s.

Abesset. s. principaliter. nā et qđ p̄suaroz interest principaliter: reipub. interest sc̄ario. vt in sit. de his qui sunt sui vel alie. iur. s. expedit. et tamen de eo non tene-

Alcui. admittetur. etiā vsq; ad. xxx. an. qđ p̄ erro-

re. sed qđ p̄ sam quā fecit curatoz reipub. alicui ad- ministratoz: tunc nō retractat vltra x. vel. xx. an. vt. s. de di. pre. l. in om- nibus. s. i. nō afit audcas dicere qđ p̄mo casu vsq; ad x. vel. xx. an. sc̄o nullo mō reuocē- tur: qđ esset cōtra l. C. de trāfact. p̄ ses. r. i. i. l. iij. r. s. de pac. l. i. p̄- ratozes. r. fa. C. d̄ erro. cal. In casu tñ vsq; ad. xv. an- num: vt. i. de ope. pub. l. in omnib⁹.

Expuncte. hoc expone vt. i. de verbo. sig. l. co- gnoscere. s. i. r. de re mili. l. ex cā. **R**etractabū- tur. vltra. r. vt. xx. annos.

Impatores. hec lex vnde cieo. sed. s. ad mu- nia. l. si. septies. l. l. si. de decur. qua- ter habet verbuz rescripserunt.

Usuras. se- misses. vt no. s. e. l. ij. s. si indemnitas.

A redēptoi- bus. quibus cura- tor dederat ope- ra faciēda. vt. s. d̄ rei v̄. l. redēpto- res. et. i. i. n. i. i. l. ij. s. i.

Sortis. q̄uis. ex tractu cōueniat. p̄ qđ videbatur etiā in vsuris teneri. vt. s. ad muni. l. lucius. s. i. r. hoc ni- si in ea cōmiserit fraudē. vt. s. de vsur. cū qđ d̄. s. eos qui.

Curatorum. reipublice qui locarunt opa faciēda.

Recurrere. id est vendicare rei vendi. nomine ciui- tatis. vt. s. quod cuiusq; vniuer. l. fina.

Exactionem. l. locationem operis postea exigendi vel. l. commissionem operum exigendorum.

Cōmitti. vt. r. s. l. curatoz. s. p̄ediz. r. C. de fun- dis patri. l. quicūq; r. de loca. p̄edi. curi. l. l. lib. xi.

Penam. ratione pene. sed in simplum tenentur. vt. s. ca. l. s. i. Accursius floren.

Pecuniam ad annonam. s. emendam.

Distractis rebus. suis comparatozibus perpetua possidendi firmitate data. vt. C. de cap. r. dist. p̄g. trib. l. i. r. ij. libro. r. Accur.

Item rescripserūt sicomas. sicoma munus publi- cū. vnde sicomas qui id munus ge- runt. ad qđ. s. de vaca. mu. l. sextū. alij habent anno- nas indemneoz: tunc pro p̄fecto anone penit. alij anone indcm. ex- tere. subau. p̄fe- ctis eius rescrip- serūt impatores.

Curatore kalendarij. quid sit dic vt. s. de le- ga. iij. qui filium.

Cum a p̄e- side. bona ratio. vt l. i. de satidā. tu. et sic no. q. cu- rator reipu. cum non eligit sed p̄- ses prouincie: qđ maior periculum posset inferre cir- ca pecuniā q̄ ar- ca alias res. Ac.

Oportet. hoc by locū etiā diuisa a iudice admil- stratioe. als si nō esset diuisa etiā si potuit p̄hibe- re tenetur nomie college. vt no. s. ad muni. l. impa- tor. et facit. s. l. ij. s. ius reipublice r. l. iij. in p̄n. r. s. d̄ admi. tu. l. etiā. Item facit. C. de ap. l. qm. et C. de diu. tut. l. ij. s. i. et de vsur. pu. l. ij.

Nō p̄tinere. nisi ipe nomē p̄ba- uit. vt. s. ad muni-

Oportet. hoc by locū etiā diuisa a iudice admil- stratioe. als si nō esset diuisa etiā si potuit p̄hibe- re tenetur nomie college. vt no. s. ad muni. l. impa- tor. et facit. s. l. ij. s. ius reipublice r. l. iij. in p̄n. r. s. d̄ admi. tu. l. etiā. Item facit. C. de ap. l. qm. et C. de diu. tut. l. ij. s. i. et de vsur. pu. l. ij.

Nō p̄tinere. nisi ipe nomē p̄ba- uit. vt. s. ad muni-

Marcianus.

Cipa. ticio. s. i. r. facit. s. ar. tu. l. ij. r. de admi. tu. l. debitorū bus. et si cer. peta. l. periculum.

Intulerit. als inutlis est. i. inutliler et vacua exti- tit apud se. et facit. s. c. l. ij. in p̄n. r. de vsur. l. cū qđ d̄. s. (cos.

De decretis ab ordine faciendis.

Edicor. lra terminū. qđ est. v. in m̄iore. v̄. ij. in ciuitate maior. vt. s. de excu. tu. si duas

Prouincie. ar. s. C. de ep̄i. r. cle. (s. i. l. parabolani. So. l. i. de ep̄o in alex̄. adna. ci- uitate. r. de mune. r. ho. l. vt gradatim. s. reprobati. cum cōcor. r. facit. de varijs co. l. i. s. i. r. ij. r. l. medicus.

Illa decreta coacto. i. coadunato. et est legitimus: vt J. pri. 2. sic. C. de ap. l. notationes. 7 de sent. l. pro- hās. 7. C. quō 7 qñ iu. ab eo. Item sume a Jūo si est legi- timus: ergo valet. vt. C. de admin. tuto. l. scimus. 7. C. de adult. l. graccus.

Ege. duab⁹ ad mun⁹. ce- terū 7 si due ptes nō adsunt pōt in- ter ipsas numera ri quā ipsi decre- uerint. vt. J. quod cuius. vii. l. nulli. 7. l. plane. et facit J. ad munici. l. qō maior. cū cōcor. 7 C. de decur. l. no- minationes. et in aut. de sanc. epif. J. iubemus igit.

Ambiciofa. q̄ largit am- bit honore. vt. C. si cer. peta. l. quis- qō. 7 facit. J. b̄ mi no. l. deniq. l. pñ. 7. J. de iureiur. cū qui. J. in popula- ribus.

Refcindi. er- gotenent. vt. J. de iurif. tel. l. nā 7 si. 7 sic est arg. J. J. q̄ sentē. sine ap. l. i. J. cū p̄tra sacras. Sol. ibi snā. hic decretū: imo exp̄ se J. ibi. hic vō nō decreuerūt dona- tiōne valere: J. do nauit: tenet ergo hic: sed pōt refan- di: vt. C. de pac. l. pactū cum. 7. J. b̄ pac. l. impatores. 7. C. de transac. l. p̄ses. Jtē et ab eo vel cis qui re- miserūt possēt ex- torqueri. vt. C. de anno. et trib. l. iij. lib. x. Jtē J. s. ii. i.

L. calculi. in fi. Sol. vt ibi. Jtē 7 arbitriū ambiciofum te- net J. retractē. vt. J. de arbi. l. iij. J. tādū. 7. C. de arbi. l. e

Nonnunq̄. sed multotiens. (arbitroy.

Salaria. magistris 7 medicis. vt 7. C. de decu. l. i. lib. x. Jtē 7 in alio: vt. J. de decurio. l. decurionibus.

Quod semel. ad publicā. exemplū est. J. de munc. et hono. vt gradatim J. reprobari. cū cōcor. sed vide tur q̄ etiā sine cā. vt. J. qō cuius. vniuer. itē. J. q̄ si actor. qui est J. vt sic cā sola voluntas. vt 7. als. J. de pe. l. iij. in fi. 7 de procu. l. is cuius. sed dico ibi. f. in. l. item. sp̄ale. qz nullius interest reuocari actorē ante lit. cōtēsta. secus si post. vt ea. l. J. ex hīs. Jtē pro hoc q̄ sine cā nō possit mu-

Illa decreta que nō le- gitimo numero decuri- onum coacto⁹ facta sunt: non valent.

Ege autem municipali cauetur: vt ordo nō al- ter habeatur q̄ duabus⁹ par- tibus adhibitis.

Ambiciofa decreta de- curionum rescindi⁹ de- bent: siue aliquem debitorē di- miserint siue largiti sint. Pro- inde vt solēt siue decreuerint de publico alicui vel p̄dia/vel edes/vel certā quantitāre p̄re- stari: nichil valebit h̄mōi de- cretū. Sed et si salariū alicui decuriones decreuerint: decre- tū id nōnunq̄⁹ vllius erit mo- mēti: vtputa si ob liberalē ar- tē fuerit p̄stitutū: vel ob medi- cinā. ob has enim causas licet constitui salaria⁹.

Quod semel ordo decre- uit non oportere id rescindi⁹ diu⁹ adrianus. Ncome- densib⁹ rescipit: nisi ex cā id ē si ad publicā⁹ vtilitatē respi- ciat rescissio p̄uons decreti.

Municipali le- s ceuo. ge ita cautum erat. Si q̄s extra municipiū agat 7 iudicio phibeat: 7 soluat drag- mas mille. f. vt agere debeat vel stare/vel aliqd̄ facere/vel aliquā negociationē exercere extra municipium generaliter

tari. vt. J. de decur. l. pe. in fi. 7. C. ne sit. rem quā v̄l. l. i. 7. J. lib. x. 7. C. sen. resc. nō pos. l. i. 7. C. b̄ sen. aduer. ff. l. i. licet iocundē fec⁹. vt. J. b̄ re iud. l. q̄ iussit. 7 b̄ arb. diē. J. fi.

Municipali sciētēs aduersus ignorātes minime. vt arg. C. de testa. l. iubemus. in fi. et in aut. vt fac. no. cō. in p̄nci. 7 J. ad fil. l. si q̄s in graui. J. si q̄s. 7. J. loca. si ignorās. l. 3. sit contra. J. ad le. cor. de fal. l. diu⁹. J. rñ. nisi ei possit imputari cur ne- sciunt. vt. J. de in- sti. sed 7 si. J. p̄scri bere. 7 b̄ iur. 7 fac. igno. l. regula. J. i. 7. J. de publi. l. fi. J. licet. q̄ sunt ar- gu. p̄tra. alioquin p̄nit ignorās q̄ pe publice postū ignorare nō licet. vt dicit. ll. 7. C. b̄ leg. et cō. l. leges. 7. C. de iur. 7 fac. igno. l. constituti- ones.

De operibus publicis.

Litu. x. **A**lpianus. urator ope- rū creatus p̄scriptiōe mot⁹ ab ex- cusatione p̄ferenda⁹: sicuti cessa-

tionis nomie in qua quoad vi- uit moratus est heredes suos obligatos reliquit: ita tēpōis q̄d post mortē eius cessit: nul- lo onere eos obstrixit.

Lurā operis aqueductus in alio- iam munere p̄stitutus postea suscepar: p̄epostere vssus est petere exonerari p̄uori mune- re vtrifq̄ iam implicitus: qñ si alterū trñ sustinere eū opor- tuisset. ante probabilis⁹ ipe- trasset propter p̄tus munus a sequēti excusationē.

U liberalitate⁹ non ne- cessitate debiti reddi- tus suos interim ad opera fi- nienda concessit: munificētie sue fructū de inscriptione no- minis sui opibus si qua⁹ fece- rit cape p̄ inuidiā nō prohibe- tur.

Luratores operū cū re- dēptoribus negociū⁹ habent.

Quando id est quia.

Oportuisset. quod est verum regulariter. vt. J. de vaca. mu. l. fina. J. i.

Ante probabilis. non facit comparationem. nam non conceditur ei modo. vt 7. J. de decur. l. penul. J. fi. 7. J. de vaca. mu. l. penult. J. fina. et facit. J. de pen. l. i. i. quis forte. Accursius.

U liberalitate. ad opera publica aliqua. Accur.

Si qua. opera. et facit. J. p̄uori. J.

Negotium. i. contractum. sic penitur in situ. quod cum eo. in rubuca.

a **C** Prestituit. qui. s. appellatur curatores.
b **C** Cuiuslibet. al. i. ciuiliu. i. curialiu. al. ciuiliu et hec planior. et facit. C. de bo. q. li. l. ij. cu. edoz. item facit. s. in p. in. huius. l. et. l. l. proxi. in fi. et. l. fi. in fi.

O pus nouu. refert si facio opus in publico: quia aut mea peccata et possum sine auctoritate principis preterea. et. ut hic aut publica pecunia et tunc non sine auctoritate principis. ut. l. l. pri. R. sed quomodo licet facere in publico alicui priuato cu interdica sint contra. ut. s. ne qd in loco publico. l. i. et. ij. et nunciatio fit. ut. s. de ope. no. nu. l. i. s. nunciatio. Rn. ibi ut ius haberet. hic volens donare publico et erit vtile reip. v. necessarii opus. Itz qd si in meo priuato. Rn. qdaz qd possuz etiaz ad emulatione. q. in suo pr. d. libet face re qd vult. ut. C. de edif. pu. l. per puincia. et. de ser. vrb. predi. impetratores. et. l. cu. eo et. C. de reli. l. statuas: nisi in aliena aliqd immittatur. ut. s. de dam. infec. fluminuz. in fi. et de aqua plu. ar. l. i. s. idē aut. et. s. deniq. et. s. itē sciendum. et. s. si fer. v. di. sicuti. s. aristo. sed pot. dici et in priuato nō licere p. l. istā quā exponas opus nouu in pub. s. vel priuato: et qz publica vtilitas preferēda est priuate. ut. s. pro socio. l. actōe. s. labeo. et fm hoc intelligas dictā. l. p. pulciā. Itē si opus necessariū est publico et facio in eodē de meo cur nō licet si ad emulationem pertinet. Rn. i. immo licet. sed cum auctoritate principis.

O pus nouu priuato etiā sine principis auctoritate facere lz. pterqz si ad emulatione alterius ciuitatis pertineat: vel materiā seditionis prebeat: vel circū theatrū vel amphiteatrum sit. publico vero sumptu opus nouuz sine principis auctoritate fieri nō licere cōstitutōibus declaratur. Inscripti autē nomē operi publico alterius qz principis aut eius cuius pecunia id opus factū sit: nō licet. **M** odesti.

N ec presidis quidē nomē licebit super scribere. **L** egatū (re. x. l. i. a. v. l. i. d. e. f. i. d. e. c. o. m. i. s. s. i. u. m. f. u. e. r. i. t. a. d. o. p. u. s. r. e. l. i. c. t. u. s. v. s. u. r. e. q. u. e. e. t. q. u. i. n. c. i. p. i. a. n. t. d. e. b. e. r. i. r. e. s. c. r. i. p. t. u. m. p. r. o. d. i. u. i. p. i. j. i. t. a. c. o. t. i. n. e. t. s. i. q. u. i. d. ē

D e operibz q in muris vel portis vel in rebz pub. fiut: aut si muri extruantur diu: marcus rescriptis psidez aditū plulere picipē debere. **P** ecunia q in Calistra. **P** opa noua legata ē: potit in tutela eozū operū q fiut

A mphiteatru sit. puta aliqua tumba. et semp dic ad emulationem. Accur.
P ublico. forsan sumptu ciuitatis romane q pprie dicat publica. ut. l. de verbo. sig. l. eū qui vec. et. l. bona: si vero sumptu alterius ciuitatis bene licet. et sic licet vniuersitati facere muros municipij: nō aut alicui priuato. ut no. s. de rerū diu. l. antepe. s. muros.
C ostitutōibz. C. e. l. nemo. et. l. l. i. t. r. a. et. l. de optibz.
N o licet. ut. l. s. l. pri. in fi. et cōtinua legē sequētez.
L egatū. ad opus. qd vsqz ad perfectionē intelligi tur. ut. l. de verbo. sig. l. rei. ap. s. opere.

L euiores. id est trientes.
S emisses. immo vident semper leuiores. ut. s. de vsuris. cu quidā s. fi. so. hic nō posuit presens tēpus. et dices ita nisi posuerit heredes. s. cū nec testator nec presens posuerit die vsuris et. pro quo est. C. ut in posse. l. l. cer

dies nō sit ab his qui statuas vel imagines ponendas legauerint pñitus/a preside puicie tēpus statuendū est: et nisi posuerint heredes vsuras leuiores intra sex mēses: si minus semisses vsuras reip. pēdāt. Si vero dies dat est pecunia intra diē deponat. Si aut nō inuenire se statuas dixerint aut de loco prouersā fecerint: semisses pñitus pēdāt. **S** ines publicos a priuatis detineri nō oportet. curabit igit preses puicie si qui publici sunt a priuatis separare: et publicos potius reddid augere. si q loca publica vel edificia in vsus priuatorū inuenerit estimare vtrū ne vendicāda in publicū sint: an vectigal ibi satius sit imponi: et id qd vtilius esse reip. intellexerit sequi. **M** odestinus.

D e operibz q in muris vel portis vel in rebz pub. fiut: aut si muri extruantur diu: marcus rescriptis psidez aditū plulere picipē debere. **P** ecunia q in Calistra. **P** opa noua legata ē: potit in tutela eozū operū q fiut

D e operibz q in muris vel portis vel in rebz pub. fiut: aut si muri extruantur diu: marcus rescriptis psidez aditū plulere picipē debere. **P** ecunia q in Calistra. **P** opa noua legata ē: potit in tutela eozū operū q fiut

S atius sit. id est melius est. **D** e operibus. vel in rebus: ut in vsz publi. et in sacris religiosisqz rebz. nam hec publica dici possunt: quia ius publicum in sacris consistit. ut. s. de iust. et inre. l. i. s. ij. Accur.
E xtruant. scilicet de nouo. et semp dic sumptu publico. ut. s. e. opus. que est als contra.
D e bere. q estimabit an locari vel destrui debeant propter pericula. ut. s. l. prima. et. s. ne quid in loco sacro. l. finali. Accursius.
P ecunia. que sunt. s. inchoāda que et noua dici possunt. et facit. s. titu. q. l. i. et. l. legatum. et. C. eo. l. fi. et in auf. ut nullus fab. ora. do. s. i.

S atius sit. id est melius est. **D** e operibus. vel in rebus: ut in vsz publi. et in sacris religiosisqz rebz. nam hec publica dici possunt: quia ius publicum in sacris consistit. ut. s. de iust. et inre. l. i. s. ij. Accur.
E xtruant. scilicet de nouo. et semp dic sumptu publico. ut. s. e. opus. que est als contra.
D e bere. q estimabit an locari vel destrui debeant propter pericula. ut. s. l. prima. et. s. ne quid in loco sacro. l. finali. Accursius.
P ecunia. que sunt. s. inchoāda que et noua dici possunt. et facit. s. titu. q. l. i. et. l. legatum. et. C. eo. l. fi. et in auf. ut nullus fab. ora. do. s. i.

Text from the adjacent page, partially visible, containing various legal entries and fragments of text.

a Operum. ex his verbis colligi potest contrarietas determinatio. R. sic. S. titu. ij. decuriones. S. i. b Quoq. mo. i. aliquo mo. c fecissent. prius.

Mundinis. a p. i. ut liceat habere genera- le foruz i sua pos sessione: vel villa vel castro.

d Tpe. C. de diuer. re. l. falso. co tra. fol. qui impe rat mundinas in puidiciu. vniuerso ru facit. vnde bre uiore tpe amittit. aliud si in puidici um singularis p sone puilegium def. qz tunc phen ne est vt ibi: vel h ad faciendū ibi ad agendū vel exci piendū. z est ratio vt predicti. est em puidiciū aliqz p hoc quādā emine tiā z vtilitatē ha bet p qd subtrahi tur alijs: z hac ra tiōe nullū cōuenit de veniētibus il luc. vt. C. e. l. i.

S qd. f. ma gistratus. f Utensilia. i. frumentū z galli nas z pisces et si milia: qd hōies vtunt. sed aliq di cit instrumenta. vt aratru cū ex causa sit eis inhihitū. vt arg. S. de penis. l. pūma placet. g Distrahant. ad qd vtz cōpel lendi nō sunt. sa tis est em si in vr be ferāt. p. h Qui. rustici falices.

i Tradere. als tradere sez alicui officiali: ad hoc q rem aneat venditu rus. sed in greco postea dicit. alias distrahere. f. totaz si mul z sic nō cogit minutam vendere. sed o. tra seruatur boi. in tricola circa fructus: vt vtz ad certā horaz non emāt. z sic p cōsequēs rustici vendant minutam. k Cuius conuersationis. sez scripsit. l Et alijs. vt cerdonibus z pelliparijs z fabijs. p. m Inuehentiibus. ad vrbe. n Euehentiibus. ab vrbe. o Negociatores. f. quibus eget vrbe.

conuertendā: q̄s ad inchoan dum opus erogādā diuus pi us rescripsit. f. si satis operuz ciuitas habet: z nō facile ad re ficiendū pecunia inueniatur.

Si q̄s opus ab alio factuz adornare marmoribz vel alio quoq̄ mō ex volūtate popu li factuz se pollicet: sit: nois ppuij titulo scribēdo manēti bus priorū titulis q̄ ea opa fe cissent: id fieri debere senat celsuit. qz si priuati in opa q̄ pu blica pecunia fiant aliqua de suo adiecerint summā: ita titu lo inscriptōis vti eos debere hīsdē mādatīs cauēt: vt q̄staz summā cōtulerint in id opus inscribant.

De nudinis. Tit. xj.

M odesti. Mundinis i petratis a p. i. ut liceat habere genera- le foruz i sua pos sessione: vel villa vel castro.

Alistratus. S quis ipos cultores deferre vtētilia in ciuitate iuf ferit: vt ea ipi distrahāt desti tuetur annone pbitio cū auo cent ab opere rustici: qd cōse stim vbi detulerint mercē: tra dere eā et ad opa sua reueri debeāt. deniqz summe prudē tie z auctoritatis apb grecos plato cū institueret quēadmo

p Agricola. i. non seffurus in foro vt distrahāt. p. q Permutare. i. cum uenerit non statim inueniet em ptorem vel eum cū quo permutet. r Uacabit. id est ociose sedebit. f Nequaq. subaudi respon.

dū ciuitas bene z beate habi tari possit: in primis istos ne gociatores necessarios dixit. Sic em lib. ij. grece ciuiliis cō uersationibz.

Indiget ciuitas em pluribus vtzqz rusticis et alijs cōductoribz: z alijs mini strātibz inuehētibz z eue hētibus singula. hī aut sūt ne gociatores. afferēs aut agrt cola ad forū aliqd eorū q̄ fa cit: vel aliqs alius cōductorū nō in idē tēpus ueniet cū indi gētibz ea q̄ ab ipō ablata sunt pmutare: uacabit sua statioe sedēs in foro: nequaqz: s; sint q̄ hec vendētes seipos in hoc statuāt ministerium.

De pollicitationibus. Titu. xij.

I planus. Pollicitus quis fuerit reipub. op se facturuz vel pecuni am daturū i iuras nō conueniet: sed si morā cepe rit facere: vsure accedunt vt imperato: noster cū diuo pa tre suo rescripsit. Ad sem p aut obligari eū qui pollicitus est sciendū est. Sed si quidem ob honorē promiserit decre tū sibi vel decernēdū: vel ob aliā iustaz causam: tenebitur ex pollicitatione. Si vero sine

tenebitur: dic ex stipulatu si interuenit pmissio per stipu lationē: als si pollicitatio id est solius offerētis pmissio: tunc in factū actio. vt. l. eo. pactū. sed nōne ob honorē promittens incidit in legē iul. ambitus. R. si. nō vt no. S. de offi. pre. l. barbari. itē videt nō teneri etiā si icipit sol uere. vt. S. de muneri. et hono. l. estimatiōnez. S. i. fo. hic causa honoris sue persone promisit: ibi causa alicui: sed in opere non distinguitur. vt. l. eo. ti. totiens. S. i. et fo. C. de ratio. pub. l. i. S. qd fo. z de neg. gest. qz vtiliter. z de ad mi. tu. lucius. S. i. z in aut. de san. epif. S. p cōsuetudinibz

t hec. i. vtenfi lia ab agricola il lara q̄ emāt z post ea ociose vendāt. quales sunt trico li. vel bic q̄ aliqui officiales erāt de putati qui res ru sticorū accipiāt et ociose vendant: z rustici ad opa re deant. qd est veri lz non seruetur.

De pollicitati onibus.

S Pollici tus. nō cō uenietur. cū nō sit in mora. z Usure acce dunt. etiā sine sti pulatione. sic est ptra. C. de vsuris l. ij. fol. hic spāle. vt arg. S. de vsu. l. etiā. itē cōtra. S. de vsu. l. liberalitatē. fo. ibi nō erat i mo ra. itē cōtra. S. de dona. eum. fol. hic spāle in dona. re. pu. facta. et fa. S. ti. ij. legatum.

Promiserit. per stipulationez magistratu puta vel die pmiserit. i. pollicitus fuerit vt statim innuit.

Decretuz. i. datū iam ab ordi ne vel bandum.

Iustam cau saz. f. simulē si qua pōt reperiri. vt. l. eo. l. propter. et. l. ob causaz. et. S. de dona. l. hoc iure. in prin. et qd dicit in pmissio per stipu lationē: als si pollicitatio id est solius offerētis pmissio: tunc in factū actio. vt. l. eo. pactū. sed nōne ob honorē promittens incidit in legē iul. ambitus. R. si. nō vt no. S. de offi. pre. l. barbari. itē videt nō teneri etiā si icipit sol uere. vt. S. de muneri. et hono. l. estimatiōnez. S. i. fo. hic causa honoris sue persone promisit: ibi causa alicui: sed in opere non distinguitur. vt. l. eo. ti. totiens. S. i. et fo. C. de ratio. pub. l. i. S. qd fo. z de neg. gest. qz vtiliter. z de ad mi. tu. lucius. S. i. z in aut. de san. epif. S. p cōsuetudinibz

Liber Duodecimus.

Sine causa ad hoc. **S.** de ex. do. l. i. §. circa. 2. de p. di. nō sine cā. l. qui sine. 2. de pecul. l. nō solū. et. **S.** de acq. re. do. nōnūq. et de dona. nuda. 2. de pac. iur. §. §. cū nul. la. et de le. i. filiuffa. §. diui. et. **S.** de fideiuf. si stipulat. es. ses. in prin. 2. iste sunt cōsōne veteres et noue de q̄bus h̄ dic. Itē hoc nisi cepit. vt subicit b. **C**epit. no. q̄ rei p̄ncipio obli. gat. ad q̄d facit in aut. de here. 2. fal. §. nō aut. 2. de ecclie. ti. si q̄s aut. et. **C.** de inof. testa. l. parētibus. 2. de fideiuf. l. i. 2. §. de iudi. fideiuf. in fi. et ad mace. iul. in fi. et. **C.** de nō nu. p̄ e. cu. l. cū fide. 2. arg. §. de mino. l. iij. §. scio. et. **C.** de his qui spon. mu. sub. l. i. l. i. et. **I.** l. to. tiēs. §. i. 2. **I.** l. pe. 2. §. p. fo. l. heres socj. 2. d. h̄. tu. l. i. **C.** purgauerit. no. mirabiles mo. dos inapiēdi: ad q̄d. §. de oper. no. nū. l. i. §. p̄t. 2. p̄t. intelligi et legib. modo allegat. §. ar. p̄tra. §. de ope. ris noui nuncia. l. stipulatio. §. op. **d.** **L**ocus. in q̄ debebat fieri op. **e.** **I**lli. qui face. re pollicitus est. **A**ccursus.

f. **A**pparatū. ad hoc. **S.** de cōdi. ob cau. l. si pecunia. **g.** **C**eperit. s. respu. ad q̄d. §. de pe. here. sed 2. si lege. §. q̄d aut. q̄d autē si ipse de pecunia cepit soluere: r̄h. satis est. vt ar. **C.** de noua. l. ij. et in. ll. §. allegatis. **h.** **T**enebitur. ipse p̄missor. **i.** **N**ō pertinere. ma hoc facit: q̄ fortuito. Itē quis assignauit. Itē quia nō erat actū exp̄tēse vel tacite vt ef. set cōductoris periculū. et sic non ob. §. de verbo. ob. l. et ideo. quia non assignauit: nec fortuito sed operis vitio ruit. item nō ob. §. de ser. vt. p̄e. l. et. quia ibi tacite agit ex natura seruitutis illi: 2. de his plene no. §. loca. mar. tius. itē fa. **C.** de operi. publi. l. obus. in fi. **S.** **Q**uis rem. vouentis. vt etiam heres eius teneat. vt. **I.** l. fi. in fi. **R.** **l.** **N**on efficit. ipso veto. ad q̄d. §. de acqui. pos. qui ab senti. et. l. si rem. sed quare nō statim transit ab eo dc mi. nium. vt. **C.** de sacrosan. ecclie. l. fi. **S.** et respōdeas sic: qua. re ergo p̄sona obliget cū res tm̄tradi peratur. vt in fi. de acti. §. i. **R.** h̄ic alterutrus tm̄ dico verba interuicere p̄ que d̄nium non mutat: at ibi erat cōtractus vbi h̄inc de erat cōsensu. vnde dominiū potuit tribuere. vt. §. de act. et obli. ex cōtractibus. in vltima aūt volūate est specia. le vt verbis ex vna parte tm̄ prolatis 2. cōsensu d̄nium

mutetur. vt. d. l. bicif. 2. potest esse ratio q̄ actus motien. tium nō debent pendere. vt. §. cōia p̄e. l. fi. i. fi. sed q̄s pe. pende. ter hoc votū. **R.** h̄. vt. **C.** de episco. et cle. l. nulli. et in aut. re nō de. de ecclie. ti. §. q̄s autēz. item qua act. **R.** h̄. of. iul. vel cōdic. b̄t. mo. ex h̄ac. l. nā pro. l. vete. dat. vt. §. de adul. si postu. §. fi. rientiuz. 2. l. seq. 2. adde q̄d actus. **n.** **C.** de fur. si nō dū. vel dic. fm. d. forte iuriscō. nō in. tellext vt voue. 2. at q̄s decimā deo: nec em̄ id exp̄mit. sed forte intelligit vt voueat reipu. vt. **I.** l. pe. **m.** **P**uberes. vt. rvi. q. i. per totū. 2. extra d̄ regula. ca. l. et. c. nullus. 2. ca. si. et. c. ad nostraz. **n.** **F**iliuffa. 2. pu. bes. impubes em̄ nec patre auctore obligatur. vt. §. de verbo. obli. l. fi. §. i. Itē in filio est cō. tra. **C.** de episco. 2. de l. fi. §. i. 2. i. aut. de san. cpil. §. iter. dicim. in penul. col. fol. ibi de p̄so. na: h̄ic de rebus. **o.** **U**el seruus. vt. rvi. q. iij. c. si quis seruus. **p.** **N**on obligā. tur. sp̄ale sic i. ma. ce. itez in seruo vt enaz naturaliter hoc casu nō tenea. tur vt h̄ic. sic. §. de fideiuf. l. sed et si serū. sed oppo. quos. modo tenetur filius homini mortali ciuilitate et naturali. ter. vt. §. de actio. et obli. g. filiuffa. et non deo immorta. li. **R.** spon. mitius cum deo agitur. vt. §. de arbitris. l. cel. sus. **A**ccursus. **q.** **S**i decimam quis bonouum. als suorum. et alias. deest. **A**ccursus. **r.** **S**eparata. a bonis. vt. §. de mino. l. iij. §. sed vtruz. in fine. et de pec. l. i. iij. **A**ccur. **s.** **S**eparationem. als positionem. **t.** **U**ti enim. quod in dando consilium. ad quod. §. de iure do. si ego. §. i. et de le. iij. fideicom. §. penulti. 2. **C.** de spō. l. si pater. et. §. de fideiuf. l. l. cum vero. in principio. et. **C.** ad trebel. l. sanamus. in fine. et. §. qui sine man. l. eum qui. **Q**uid autem si voueat vt vadat ad sanctū Ja. cobum. **R.** spon. non transit ad heredem. vt. **C.** de cadu. tollen. l. i. §. ne autē. et. §. de verbo. obli. g. l. centesimis. §. si ita. **A**ccursus. **p.** **A**ctum est duorum. vt et. §. de pac. l. i. et. §. de transf. actio. non minorem. et in autentica de ling. §. om. nem. **A**ccursus. **x.** **O**fferentis. sic non est ibi cōsensu nisi vnus par. tis per quod differt a pacto. et ideo non valet nisi in cas. sibus: vt subicit. et ideo 2. c.

a **C**ed ceptum. i. iam ceptum.

b **C**penitentia. vt et. C. de actio. et obliga. l. sicut. et insi. de acti. §. alie. Accur.

c **A**ctione. in factu. vt. §. de rei ven. l. que reli. vel vtilis in re. vt. §. l. proxi. et. C. de sac. san. ecclie. sancimus. et fa. §. de acquiren.

re. domi. status. et de excep. l. pe. 7 de puul. credi. l. furios.

d **E**is. s. muni cipibus.

Propter ince diu. tenetur. quasi sufficiens ca sit incediu. als no valerit. §. l. i. §. si vero. 7 facti. §. de dona. inter viruz 7 vro. l. qd si vir 7 valet hoc casu et vltra legitima sumam. vt. C. de do na. l. pe. §. i. 7 fa. §. eo. l. ob causam.

Aridem. non posse. si habeo no posse dic muneris. i. do ni edendi et facti di vt opus. et sunt tunc similia. §. de adopt. post morte §. fina. et inste. de inuul. stipula. §. Item verbouz. 7 §. de excusatione tutorum. l. excusa re. et. C. de predi. mino. l. minorum et. §. de officio pro cohu. l. nec quicq. §. vbi. sed sunt ar gu. tra. §. de pac. l. si. et. C. de dona. l. si aliquid. 7 de fi deicommit. lib. l. et in epistola. et. §. e. ex pol. §. penul. ti. et. §. de ma. vin. l. etiaz. §. absens. Si vero habeas sine no tuc hec sit similia: sed super iora sit argu. co tra: vel dic casum qd absens qd mu nere personali po terat se excusare inter absentes no

possit: sed inter presentes ipso facto. vt. §. de iure immu. l. ij. et sic diccs edendi. i. subeundi.

Ouens. casum dic vt. §. l. ex pollicitatione.

Ob honorem. alienuz. als non esset opus in

stitutum: vt si ob honore pol licitatio fuerit facta quasi de bitum exigat: sed ceptu opus licet no ob honore promissuz fuerit: perficere promissoz co getur/et est constitutu. **S**i quisq. ex pollicitatione tradide rit rem municipibus 7 vendi care ea velit: repellendus est a petitione. equissimū enim est huiusmodi volūtates in ciuitates collatas penitētia non reuocari. Sed 7 si desierit municipes: possidere dicēdū erit actionē eis concedendam.

Propter in- **M**arcel. cendiu vel terremotuz vel aliquā ruinaz quo reipub. cōtingit si qd pmiserit tenet.

Hic est duplex littera. vna **n**egatiua: alia affirmatiua. p. ut habes negatiua legit duobus modis fm primam. h. d. **E**pistola non obligat aliquem ad munus edendum. **A**lio modo legitur fm litterā negatiua sic. Excusatio ab inuicto munere non pot fieri per epistolam. h. d. **A**lia littera est affirmatiua fm quam. h. d. **P**er epistolā quis ciuitati obligat ad impendum quod promissit. **B**ar.

Aridemus **A**plā. rñ. ex epistola quā muneris edēdi gratia absens qd emisit: cōpelli cum ad editio nem non posse. **I**dem.

Adiens locum habet diminuto pollicitatio nis in personaz heredis: quo tiens no est pollicitatio ob honorem facta. **L**eterū si ob ho

noare. vt. §. l. i. §. i. et sic etiam intelligitur. §. de mune. et hono. l. estimationem. §. i. vel sub. maxime.

i **C**cepto opere. ab eo qui pecuniam promissit. vt. §. si quis ob honorem. in fine.

k **O**b honorem. siquidē suum planum est. 7 tunc dic vt. C. de mulieribus in q loco mu nera serui con. l. i. lib. x. si dicas alie num: et tunc opz vt incipiat ad hec vt teneat. vt dixi §. proximo. §. l. **P**incipi. i. ad honorem prin cipis. **O**btempe rare. resilitur ergo magistratu in illicitis. ad qd. C. de iure fisci. l. prohibitus. li. x. et no. de hoc. C. de ap. qm iudices. **O** casum. in choauerit. qd est cū causa. vt. §. l. i. §. i. et facit. §. e. propter. Accur. **P**ollicita: dicitur. p. sceni. i. in tali loco vel genus operis p. **R**elegatus esset. per sentētiā non tamē adhuc iuit. **M**uneris. i. doni. **E**t absens. no solum ipse ante qd absit. **P**er amicum. sit ergo opus per alium. et sic sunt arg. contra. vt. §. de statuli. si chuz. §. si. et de so. inter artifices. sed necessitas sue absen tie hoc facit. vt. §. de offi. ci. cui mā. est iurisd. l. i. §. i. 7 facit. §. de admī. tuto. l. ita autem. §. gessisse. Accur. **D**etractat. id est nolit face re. Accur.

Paulus. **O** casum quem ciuitas passa est: si quis promissit se aliquid facturū: 7 si no inchoauerit omnimodo tene tur: vt diuus seu. diogeni rescripsit. **A**lpianus.

Pollicitationibus in ciuitate factis iudicū cognitionem esse diui fratres flauio cello i hec verba rescripserūt. **P**robe faciet statū rufinus si opus profceni qd se gabinis extructurum promissit: qd tandem aggressus fue rat perficiat: nam et si aduersa fortuna vltus i triēnio a presecto vrbis relegatus esset: tamen gratiam muneris qd sponte obtulit mnuere no debet: cum et absens per amicum perficere opus istud possit. qd si detractat actores pstituti q legitie p ciuitate agere

v **L**egitime. vt. §. qd cuiusq. vniuersitatis nomine. l. i. §. quibus. Accursus.

x **P**ro ciuitate. gabinozum: quibus fuit promissum. Accursus.

Liber Duodecimus.

a **C**onfiscatur. ad cuius protectionem profuerit peni-
minus. vt. §. de interdic. 7. rele. l. relegat. §. is qui.

b **C**fundū. no. p.hibitionē ad immissionem bonoz.

c **P**ollicitatione. promissioe. in pecunia ne obsit. §. l. penul. fm quosdā. vel verius dic fm Ct. vt ibi.

d **I**nsolidū. nō
§. de uat. es alie
num.

e **C**eptum est.
a pollicente: qz si-
ne cā sit pollicita-
tio. vt. §. l. §. i. adē
si cū cā quo ad he
redē. vt. §. l. penul.

f **I**n quintam
partē. mirabiliter
heredes 7. enā ip-
se obligat. sed qre
nō vt suus ipse sed
vt cōuenus obliga-
tus pmanet. Rñ.
qz §. factū directi
vult venire qz he-
res et. Item no.
alio mō teneri he-
redes qz deficiū.
ad qd. C. de pmi-
pil. l. fi. 7. C. de rei
vxo. ac. l. i. §. 2. hoc
ex rei. 7. §. l. penul.
et fina.

g **S**epcticia. in
hec verba.
hoc est grecuz qd
incipit honoris gra-
tia 7c.
h **I**psa. sub.
ego.

i **A**goneta. id
est agonis punci-
pe.

k **T**emelicoz.
de his sit mētio. §.
de infa. athletas.

l **I**n his. als
in his scilz tribus
milib⁹ fortis. als
certamina: tunc
habeas posside-
rent vel posside-
rent id est preside-
rent ex pone.

m **L**icita ē. a-
lioquin non. vt. §.
impatores. 7. §. d
vsufr. le. l. legatū.
7. §. d. admini. re.
ad ciui. pn. l. lega-
tum. §. fi.

n **F**ormam. sic
§. de iure immuni. l. ij. i. respon.

s **I**quis ob. sacerdotium. C. de epif. 7. de. l. si quēqz.
contra. So. hic nō suscepit honorem: ab sic. vel dic
vt no. §. l. barbarius. de offi. pte.

possint nole publico adire ad
uersus euz iudices poterunt:
qui cū primū potuerit priusqz
in exilū profiscatur⁹ cogno-
scēt: 7. si opus pfici ab eodem
debere pstatuerint: obedire eū
reipub. ob hanc cām iubebūt:
aut prohibebunt distrahi fun-
dum quem in territorio gabi-

e **N**ozū habet. **M**odesti.
Pollicitatione quam
qz ob honore apud reipub. fe-
cit: ipm qdez oimodo in solidū
teneri. herede 7. eo et ob hono-
rē qdē factā pmissioe: ifolidū
teneri: ob id vero q op⁹ pmis-
sum ceptū est: si bona libera-
tati soluēdo nō fuerint: extra
neū herede in quintā partem
patrimonij defuncti: liberos i
decimā teneri diuus seuer⁹ et
anto. rescripserūt. sed 7. ipsum
donatorē pauperē factū ex p-
missione operis cepti quitam
partem patrimonij sui debere
diuus pius constituit. **I**dem.

Sepcticia certamen pte
sue pollicendo: sub hac
pditione pollicita est: vti fors
apud eā remaneat: 7. ipsa vsu-
ras semissales ad premia cer-
tantum resoluat in hec vba.

honoris gratia cōstituto ago-
nē et tetratticū: ex trib⁹ decē
milibus fortis ipsa⁹ detrimens
pecuniam: et satisfaciēs apud
primos. x. sufficienter: 7. solue-
re me eas que ex cōsuetudine
sunt trium. x. milium vsuras a-
gonera: existere 7. presidēte vi-
ro meo: insuppetiam qui ex me

p **C**lino opus. aliquid publici. 7. dic inchoatū ab eo.
et ideo nō q ipse opus promisit: sed pecuniā ad hono-
rē. et sic intelligitur. §. de mu. 7. ho. l. estimatiōe. §. i. Item
quod dicit ad tempubli. habes idem. §. l. i. §. sed si non
ipse. Accursius.

r **I**n priuatis
operis. als
operis. als operi-
bus: et tunc defi-
cit infra operas.
Accursius flo.
r **A**lijs. id est
ad aliorum hono-
rem. sed nec ipse
qui opus facit in-
consulto pncipe.
vt. C. de statu. et
imagi. l. i. et facit
C. de ope. pu. l. ij.
in fi. 7. l. fi. §. fina.
Accursius flo.
s **C**um quidā.
habilis. secus si i
habilis est. vt. C.
de condi. ob tur.
cau. l. quod euntā
di. et quod met⁹
cau. l. cum te. 7. de
decurio. l. nō tñi.
in pin. 7. facit. §.
de mune. 7. hono.
l. estimatiōe.

t **H**onores.
sub. tam. si nō ha-
bes in te tu: vt in-
nuit se qz qz. pu-
nitur ergo qz vo-
luit stractare mu-
nus ad honorem
qd est graue deli-
ctum. vt. §. de re
mili. l. qui cū vno.
§. qui post deser-
tionem.
Idem.
In priuatis operis⁹ in-
iuris his q fecerūt ope-
ras statuas alijs⁹ ponere non
possimus: vt rescripto diui fe-
ue. cōtinetur. **C**ū quidā ne
honorib⁹ fungere⁹ opus pro-
miserit: tā honores⁹ subire co-
gendū qz operis instructionē
diuus anto. rescripsit. **P**api.

Impatores sene. 7. au-
to. rescripserūt operas
extruere debere eos qui p ho-
nore polliciti sunt: non pecuni-
as pro his iferre cogi. Item
rescripserūt cōditiones dona-
tionibus appositae que in re
pub. fuerūt ita demum ratas
esse: si vtilitatis⁹ publice inter-
est. qz si dānose sunt obserua-
ri non debent: et tō non obser-
uandū qz defunct⁹ certa sūma

Impatores.
Icogi. ad qd
§. de mu. l. est. in
punci. et de lega.
tij. fideicom. §. fi.
Item. §. si cer. pe.
l. ij. §. i. ibi. alud
pro alio 7c.

f **S**i vilita-
tis. est autem vti-
litas ei ipso q nō
est dānū. vt. §. e.
septicia. et de soc-
lu. i. pupillo. 7. fa-
cit. §. de decre. ab
ordi. fa. l. penul.

p **N**on debe-
re. sicut et que prius sunt illicita non sunt ab initio
obseruanda. et ideo pecunia legata in alium vsum res-
pub. est conuertenda. vt. §. de admini. re. ad ciui. perti. l.
legatū. et de vsufruc. lega. l. legatū. R.

Defuncti voluntas defuncti est seruanda. vt. s. de lega. l. l. Defuncti voluntas nemo pot. l. l. si quis inquit. s. fi. et. s. b. semper relig. l. at si quis. s. equi. et. C. de testamētis. l. testandi. et tñ legatū hic valet. vt. C. de lega. ab administra. tione. et de usufru. le. ga. l. quidam.

Legata vetuit vectigalia exerceri esse em tolerabilia q̄ vetus consuetudo comprobat. S q̄s sui alie. p̄opo. nive honoris cā op̄ facturū se in aliqua ciuitate promiserit: ad pficiendū tā ipse q̄ heres et ex p̄stitutiōe diuitatani obligat̄ est. sed si q̄s ob honorē opus facturum se in ciuitate aliqua promiserit atq̄ inchoauerit: p̄missū p̄ficeret decesserit: heres eius extraneus qdē necesse h̄z aut p̄ficere id/ aut partē q̄ntā patri monij relicti sibi ab eo qui id opus facere instituerat (si ita mallet) ciuitati in qua id opus fieri ceptū est/ dare. Is aut q̄ ex numero liberorū est: si heres extiterit: non q̄nte partis sed decime cōcedēde necessitate afficit: et hoc diuus adrianus constituit. Alplanus.

Inter liberos nepotes quoq̄ ex filia contineri diuus quoq̄ rescipit. De varijs et extraordi. narijs cognitionib: et si iudex litē suā fecisse dicatur. Et. xliij. Reses Alplanus.

De varijs et extraordi. narijs cognitionib: et si iudex litē suā fecisse dicatur. Et. xliij. Reses Alplanus.

Defuncti voluntas defuncti est seruanda. vt. s. de lega. l. l. Defuncti voluntas nemo pot. l. l. si quis inquit. s. fi. et. s. b. semper relig. l. at si quis. s. equi. et. C. de testamētis. l. testandi. et tñ legatū hic valet. vt. C. de lega. ab administra. tione. et de usufru. le. ga. l. quidam.

videtur in primo casu heres teneri in solidū q̄s opus nō fuit ceptū. in secūdo non in solidū quādo fuit ceptū: sed dices q̄ in primo tenet non in solidū si bona non sint soluendo liberalitati: sed tunc male aduersat̄ s̄m. h. vnde dic q̄ in primo accepit honorē. In secūdo non. sed et sic etiā intelligitur lex. s. e. l. ex pollicitatiōe. ij. et. ij. respō. s. Ob honorē. idē et si sine causa quia ex tunc tenetur ex quo ceptum est. vt. s. e. l. i. s. i. et. l. ex polli. h. Inchoauerit. nō tñ honorē suscepit: al̄s heres tenetur in solidū. vt. s. e. ex polli. ij. rñ. et sic non obstat. s. eo. si q̄s ob. quia ibi inceperat vnde heres cōplere tenet vt arg. s. pro socio. l. heres socij. et de here. tu. l. i. vel dic q̄ ibi pecunia ob honorē: hic opus tñ erat. p̄missum. i. Patrimonij. si bona liberalitati soluendo non sunt vt. s. eo. ex pollicitatiōe. Accursius.

Defuncti voluntas defuncti est seruanda. vt. s. de lega. l. l. Defuncti voluntas nemo pot. l. l. si quis inquit. s. fi. et. s. b. semper relig. l. at si quis. s. equi. et. C. de testamētis. l. testandi. et tñ legatū hic valet. vt. C. de lega. ab administra. tione. et de usufru. le. ga. l. quidam.

Inter liberos. facit. s. qui satisda. cog. l. ij. s. i. et. l. de verb. sig. cognoscere. s. ij. et. l. i. i. i. s. a. l. l. i. b. e. r. o. r. u. m. sed arg. contra. s. de inre immis. l. i. in fine.

De varijs et extraordi. narijs cognitionib: Reses. Nūc intēdit dicere sup quib: factis possit p̄sides officiū implorari: vt sic ipse p̄ses extra ordinē possit cognoscere. et dicit q̄ ipse p̄ses pot̄ cognoscere de mercedibus cōstitutendis et dādis p̄ceptoribus studi-

orū liberaliū: et q̄ sint liberalia studia declarat. et ponit de alijs mercedibus cōstitutēdis ceterarū artū p̄fessorū s̄ntis dilucide. et exponit quedā vocabula pro quibus nō est op̄ summarijs. l. Dicere. extraordi. offi. iudi. implorato. vt. j. p̄ xi. s. medicorū. et in ipsa rubi. et. s. b. de re. ab or. fac. l. ambiciosa. s. fi. pe titur ergo cōstitui et solui: licet a principio nō fuerit cōstituta merces: vt dicitur legibus. et ad idē. C. de profes. et medi. l. mo. dicos. lib. x. m. Liberaliū. artū q̄ sunt gram. matica et. et sub. et quibusdā alijs vt hac. l. habet. n. Continuebū. tur. sub studio li. berali. nā sūt. vij. quartū hecē vna. Accur. o. Professoriū. hos. s. vocant p̄. ceptores. Accur. p. Justior. scz

videtur causa medicorum cum hi et. vt. s. de decreto ab ordine facien. l. i. Accur. q. Sed obstetrices. que procurant mulierem in partu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et medicinas dat vt ibi: et hic. Accur. r. Audiant. s. p̄sides petentes constitui et dari salarium. item facit. j. e. s. ad nutricia. f. Auricularius. medicus est. t. Vel dentū. scz sanitatem pollicetur. v. Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat. sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun. r. Ceteri. id est quies. y. Predicatione. scilicet laudis. Accur. z. Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de vaca. mu. l. in honouib. s. philosophis. et. C. de mu. pas. tri. l. p̄fessor. et idē vt de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul. a. Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extra or. petit cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. et me. l. mo.

Inter liberos. facit. s. qui satisda. cog. l. ij. s. i. et. l. de verb. sig. cognoscere. s. ij. et. l. i. i. i. s. a. l. l. i. b. e. r. o. r. u. m. sed arg. contra. s. de inre immis. l. i. in fine.

Liber Duodecimus.

dicos. in fi. fo. ibi erat pmissus et sic pot petiri ibi. itez in aduocato fecus. vt. j. §. in honorarijs.

a Sanctissima. quo ad animam: qz eius precepta concordat cu diuinis. vt. §. de iust. et iure. l. iusticia. §. iuris precepta. ite est firmissima quo ad mundu. vt. in fi. de re.

di. §. sancte. et per hoc videbat debe re reddi ius sed q pto rē. vt subicit b Estimanda. potest ergo sciētia donari nō vendi. vt hic. r. §. de do. l. adlius. sic. C. de episco. et cler. l. si quis. §. ar. §. j. de regu. iur. l. cur. est c Honor. i. sala riu ideo sic dicit: qz honor est donā ti: z cui dat. sic. §. man. si remunerā di. q. debet dari p facultate z dignitate donāti. vt. §. de admi. tut. l. cuz plures. §. in pmtis et etiā eius cui do nat. C. de epif. au di. l. taz demētis. d Penitur. sa scholari per docto rem. e Qui. salicet honor. f In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p pēntiā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteqz ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

est em quidē res sanctissima^a ciuilitas sapiētia: sed que precio nūmario nō sit estimāda^b nec dehonestāda: dū in iudicio ho nor^c peti^d quē in ingressu sa cramēti^e offerri debuit. quedā em tācti honeste accipiūtur: inhoneste tū petunt^f. **L**udi di^g quoqz litterarij magistri: li cet nō sint professores tū vsur patū est^h vt his quoqz ius di caturⁱ tācti libararij et nota riy^m z calculatoribⁿ siue ta bularijs^o z ceterarū artū opti ficibus siue artificibus q^p sūt extra litteras vel notas posi te: nequaqz extra ordinem ius dicere ptes debebit. **S**ed z si comites^q salarium petant idē iuris est qd in p fessorib^r placet. Sed et aduersus oēs ipos^r cognoscere ptes debet. **Q**ui aut aduersus aduoca tos adcauntur diui fratres res criptserūt. **I**n honorarijs^s quoqz aduocatorū ita versari

o Tabularijs. i. tabellionibus. vt. C. de tabu. per to tum. et ad hoc. §. de pen. l. moius. in pūn.

p Que. salicet artes.

q Comites. id est afflores. vt. §. de offi. asses. l. diez. et loca. sed addes. §. i. Accur.

fuder debet: vt pro modo litis proqz aduocati faciūda z fori cōsuetudine z iudicij in q erat acturus estimationē adhibe at: dūmodo licitū honorariuz quātitas nō egrediat: ita ei re scripto iperatozis nostriz pa tris et^o cōtinef: z verba rescri pti ita se habēt. Si iulius ma terius: quē patronū cause tue esse voluisti fidē susceptā ex hibere parat^o est: eā dūtaxat pecuniā q^m moduz legitimū egressa est: petere debes^s. **A**duocatos accipere debe mus oēs oino qui causis agē dis quoquo^t studio operātur nō tū bui p tractū^u non affituri causis accipere quid solent: aduocatorum numero erunt. **S**i cui cautū est^v honora riū: vel si qs de lite pact^o est videamus an petere possit: et qdē de pactis ita rescriptū est ab iperatore nfo z diuo patre eius. litis cā malo more^o pecu

r Professozib⁹ scz alijs qz iuris ci uilis. vt. §. medi coruz. et §. pinde. f Cēs ipos. si aliqd cōtra eos di catur. vt. l. i. i. fi. vel etiā si picipa liter conueniant. t Rescripserūt. in greco. z dic qui scz iudices: et da exēplū. §. de pen. l. moius. in pūn. z de offi. p fefec. vt. l. i. in fi. z de offi. p fco. nec qd §. de pla no. z de postu. l. i. §. accept. z. C. de iudi. pperādū. §. illo. et de postu. l. puidēdū. vel dic rescripserūt qd di cit in se. §. Accur. y In honora rijs. p mō lit. i. p qūitate cause. r sic §. de trās. cū hi §. mod^o. et de relig. si qs se. §. sumpt^o. sic. §. de vfu z ha bi. plenu. §. i. z. C. cōia dele. aut. res et. C. de admi. tu

Studij fideliter docere: vel ideo qz studij res sacra est. cū lege res sa: in quibus studet sint sacratissime. vt. C. de leg. rcon. l. le cra dicitur. ges sacratissime. r fm hoc in pncipio studij sūt offerēda dona. z pro hac expositiōe optime facit qd sequit. quidā em rē. Sed an p donis q hodie fiunt possit agere doctor studij cū ipse non loqzr eū pmittit. Rñ. sic qz cōsentit qd suffi pū. sunt offeren: in quibuscūqz. et. l. obligationū. in fi. da. g Petunt. vt hoc salariū ante pmissionem. sic. §. de ope. l. i. cāpanus. z de iudi. obseruādū. r §. de ouz. iur. l. ij. §. pimus deinde circa fi. l. et ibidē de hoc notau. h Ludi. genuini casus. i Usurpatum est. i. per visum obtentum. k Quoqz ius dicat. pro cōstituenda sibi mercede. vt §. in pūn. et sunt isti satyrici qui ludendo et saltando recitabant. Accursius. l Tameñ libararijs. qui libros scribunt. vt in prohe. digesto. §. illud autem. Accur. m Notarij. qui nctas faciunt que non sunt littere: vt. §. de bo. posses. l. sed culpa. §. fi. n Calculatoribus. hi sunt cōputatores de quibus di citur. C. de erro. calculi. et. §. de libe. cau. l. fi. in fi.

torum. l. i. curatores. Accursius. r Paratus est. qd esse debet. ad qd. C. de iudi. propo randum. §. illo. et loc. l. qui operas. in pūn. et. §. i. z. C. de condi. ob cau. l. aduocati. y Egressa est. aljs est in textu non. et tunc habeas de bet salicet aduocatus. Accur. z Petere debes. i. repetere qd plus soluisses. vel pe tere vt absoluaris si nō soluisti. C. de postu. l. iij. a Quoquo. plus est opus. f. qz quinquēnio leges au diuerit. vt. C. de aduo. diuer. iudi. l. iudemus pzo tempo re. §. ne decetero. item qz doctor iuret pētia iuris eum instructū. vt. C. de adno. diuer. iudi. nemini. per que re mouet illiteratos qui quandoqz expertos negotiorum postulant. qd possunt. vt argu. C. de iudi. l. pen. nisi sint liberti. vt. C. de postu. l. ij. ite per hoc remoueo. pcurato res tutores actores: si les: q licet causis operent aliq stu dio: nō tū sunt aduocati vt reddat eis ius p salario con stitūdo: qd ergo dicit quoquo studio. i. siue in allegatio nibus tū dz adesse: siue vsqz ad lit. pte. tū vel in cā pnci pali tū: vel ap. vel vtraqz: vel i certo loco vel sūbet. quot aut modis petif salariū aduocati. dic vt no. C. de suf. l. i. b Pro tractu. puta vt dilacionem vna acquirat: a lō pro contractu. als tractatu. i. pro consilio. c Si cui cautum est. i. pzonissum. d Honorariū. i. salariū. e More. de qta litig.

a **Suspensa lite.** i. lite pendente qui iam ceperat esse ad uocatus pacificus de quota parte litis. ut sic sit quedam societas: non valet duplici ratione. prima quod lit. pen. vt. C. de postu. l. quisquis. §. pterea. 2. ar. l. i. medicos. alia quia de quota q. r. antea ipse dicitur vt. h. intelligi potest quod si suspensa

ciat quod potest esse et non esse: et pbatut C. de pec. litez. et man. l. si contra licituz. et. §. de pac. l. sumptus. 2. man. si renu. §. maur. et adde quod no. C. de postu. si q. s. 2. l. quisquis. §. pterea. b. **Suma.** puta etiam de quota vt hic videtur: nec lex aliqua prohibet. argu. §. de pac. do. licet.

c **Et palmarij.** i. victorie: nam palma victorie significat.

d **Cauti.** sub. poterit per quod promissum est.

e **Aureos.** scilicet ad plus. nam minus quicquid est dicitur quod videndum pro modo cause et aduocati. vt. §. l. §. in honorarijs.

f **Repeti.** dicitur stat per aduocati uentem non petit salarii: imo felicitati reddit. vt. C. §. p. di. ob cau. l. si. si pro casu mortis l. sua persona contingere: tunc obtinet quod hic dicitur. et. C.

de aduo. diuer. iudi. l. post duos. §. i. 2. §. §. lega. l. legat. aut §. si. nec ob. C. de aduo. di. iudi. l. petitionem. vt ibi no. 2. idem si est infirmus. vt. §. de statuli. l. cum heres. §. slichus. adeo ut si nichil fecerit adhuc obtinet quod hic dicitur. licet quidam in actore distinguant fuerat in mora contestandi vel procedendi: tunc obtinet quod hic dicitur: alio de equitate reddit. in reo indistincte dicitur reddi si nichil erat factum: et hoc de equitate dicunt. 2. pro eis §. de condi. ob cau. l. si pecunia. 2. quod hic dicit per ipsum non steterit: subaudiunt sed per clientulum: quia dixerat aduocatus paratus sum venire ad causam. e contra si steterit per clientulum non reddit aduocatus. vt. §. loca. l. qui operas. §. aduocati. idemque si per fortuitum casum: et ex persona clientuli: vt si res petita iterum ita quod reus non teneatur. vt. §. de rei ven. l. vtiq. §. non etiam. Ex pre-

Salari: dicitur not. argu. quod salarii in prin. est prestandū. pro quo usque p. est. C. de iudi. propteranduz. §. in honorarijs. et. C. de co. est p. di. ob causam. l. si. et loc. qui operas. §. i. 2. §. eo. proinde. standū.

ntam tibi promissam ipse quoque profiteris: sed hoc ita est si suspensa lite societatem futuri emolumentum cautio pollicetur.

Svero post causam actam cautam est honoraria summa perit poterit vsque ad probabile certitatem. Et si nomine palmarij cautum sit: sic tamen ut compute tur id quod datum est cum eo quod debet: ne vtriusque compositum licitum quam quaterat cedat. Licet autem certitas intelligit pro singulis causis vsque ad. c. aureos.

Diuus seu. ab hereditibus aduocati eo mortuo prohibuit mercedem repeti: quia per ipsum non steterat / quomodo causam ageret.

Ad nutricia quoque officium presidis vel pretoris deuenit. namque nutrices ob alimentorum infantium apud presides quod sibi debent petunt. Sed nutricia eorumque producemus quo ad infantes vberibus alunt: ceterum post hec cessant partes pretoris vel presidis. **Beccia** si apud presides petant: videamur an de mutuis petitionibus possint presides cognoscere: et pu-

sed quid si aduocatus deserit causam vt desperatam? Respon. aut ex causa quam preuidere poterat et impunitetur ei quod imperite vidit: aut ex aliqua causa repentina puta fecit clientulus prauam confessionem: et tunc nichilominus habeat. vt. §. de vac. mu. l. penul. §. si. cum suis cor.

tem debere admitti. **Idem.**

De vsu aque et de riuus nouis inciviliter institutis: item de equis alienis a sciente possessis fetuque earum et dano dato per immissos in pradium suum vniuersos homines eos qui in pluribus predia distribui debuerunt si modo id non ex auctoritate eius qui tubere potuerit factus est: pre sidentem prouincie doceri oportere responsum est. vt is finem rei equitatem et iurisdictionem conuenientem formam rei det.

Medicus cui **Idem.** curando suos oculos quod eis laborabat commiserat: periculum amittendorum eorum per aduersa medicamenta inferendo compulsi ut ei possessiones suas contra bonam fidem eger venderet: incivile factum preses prouincie cohercet: remque restitui iubeat.

Licet aduocatus non possit adimplere aduocationem propter casum fortuitum in etate personam contingentem: tamen totum salarii debet consequi hoc dicit. B. Paulus.

operis libe. l. libertus. §. qui opus. Accursius. **g** **Nutrices.** petunt aduocati salarii. doctores liberalium artium mercedes. nutrices nutricia: profenete philantrophia. Accursius.

h **Debetur.** si debetur ergo act. petitur: Respon. debetur ex bono et equo non quod sit ciuilius: id est naturalis obligatio nisi ad antiocha.

i **Beccia omnia.** habent locum.

k **Admitti.** vt et. §. §. sed et aduersus. 2. C. de sentent. l. cum papi. et autem. consequenter.

De vsu aque. sub. id est de riuus: et.

m **De equis.** vel equabus. sic. §. de vsuris. l. equis.

n **Debuerunt.** puta in aliquo exercitu: vel curis. puta hastiludij. Accursius.

o **Eius.** factus sic fieri. vt. §. de auc. tu. l. in fi. et. l. si.

Medicus. fa. C. quod me. causa. si per impressionem. 2. de profes. l. ante pe. et de offi. pre. allitatas. et. §. quod me. ca. l. si. §. i. vsque in fi. l. et quod no. in. l. nec timore.

potestate mortuo vel ascesso vel in doctore: vel magistro mortuo an reddant salarii? Respon. non immo petetur ex quo quod non stat. vt hic 2. d. l. qui operas. et. d. l. si pecunia. ibi et cum per te 2. et. §. de statuli. l. cum heres. §. slich. et. §. de leg. l. legatus. §. si. nec potest dici quod alii substituat. quia inter artifices 2. vt. §. de sol. iter artifices.

Item quid in quolibet alio qui operas suas locat? Respon. vt plene nota. §. locati. l. si vno. §. cum quidam et de co. dictio. ob causam. l. si pecuniam. et facit. §. de asses. diem. et loca. §. adde. §. finali. et de actio. empi. l. creditor. §. penulti. Item nota hic quod mortuus vel vitium persone tue non tibi sed alij nocet. vt de lega. i. sed et si res. et. l. filius. §. si quid seruo. 2. de

Accursius. **g** **Nutrices.** petunt aduocati salarii. doctores liberalium artium mercedes. nutrices nutricia: profenete philantrophia. Accursius. **h** **Debetur.** si debetur ergo act. petitur: Respon. debetur ex bono et equo non quod sit ciuilius: id est naturalis obligatio nisi ad antiocha. **i** **Beccia omnia.** habent locum. **k** **Admitti.** vt et. §. §. sed et aduersus. 2. C. de sentent. l. cum papi. et autem. consequenter. **De** vsu aque. sub. id est de riuus: et. **m** **De equis.** vel equabus. sic. §. de vsuris. l. equis. **n** **Debuerunt.** puta in aliquo exercitu: vel curis. puta hastiludij. Accursius. **o** **Eius.** factus sic fieri. vt. §. de auc. tu. l. in fi. et. l. si. **Medicus.** fa. C. quod me. causa. si per impressionem. 2. de profes. l. ante pe. et de offi. pre. allitatas. et. §. quod me. ca. l. si. §. i. vsque in fi. l. et quod no. in. l. nec timore.

Dignus studiosos. i. aduocatos vel assessores: et tunc
pstitutus vel non pstitutus. vt. s. l. i. §. in honorarijs. r. §.
s. r. si comites. vel dic. i. doctores legu: tunc dic demu co
stitutu. vt. s. l. i. §. proinde. Itē nō ob. s. man. l. q. munera
§. salariū. q. ibi pstitutū incertū petebat. hic aut vt cōsti
tuatur pentur.

Cognitionū.
nō pōt. s. cū
difficultate sic: vt
subiicit. sicut: mo
ra: vt. s. de vsur. l.
mora. et arg. §. de
regu. iur. ois diffi
nito. et nō. q. ali
qua cā est q. sub
duob' mēbris po
nit: vt suspecti tu
tous. vt. s. de pecu
ra. nō solū §. si.

Estimationē. i.
fama sue opinio.
nā hec tria idē si
gnificant: vt mu
cro/ enis/ spata/
gladius. vñ dici
tur infamia. i. fa
me pūatio.

Dignitatē. i.
potentie a natura
tribute cuiuslibet: qz
hō est. hō enim ē
dignior oim crea
turarum. vt. s. de
edil. edic. iustissi
me. cū ois creatu
ra ei suat: sed et

homini angelica natura.
nā r angel' ei ser
gelica ut. vel aliter po
defuit.
natur dignitas. vt

Dignitas a natura
tribute cuiuslibet: qz
hō est. hō enim ē
dignior oim crea
turarum. vt. s. de
edil. edic. iustissi
me. cū ois creatu
ra ei suat: sed et

C. de digni. Itē p hoc qd dicit illese. i. in nullo diminit'.

C. Que salicet estimatio seu fama.

C. Circa statum. perseverantem.

C. Cum plebeus. honestior enim nō subiceretur. vt

C. s. de pen. l. capitalium §. non omnes.

C. Fustibus. s. de infra. l. ictus. ptra. So. verū est qz in
famis est dā penā panti: sed ea pena finita r restituo eo
desunt esse infamis. vel aliter cū crimen pcedens tas
le sit qd per sententiā irrogat infamiam: tunc is qui ce
sus vel damnatus est infamis est perpetuo.

C. Datur. dicit in opus pub. daf. i. ad ipsa. r sic nō amit
tit ciuitatē. vt. s. de pen. l. capitalium. circa dnci. aliud si in
perpetuum. vt. s. de pe. l. quidā. fm Joh. r. C. de pe. l. i.
sed et si ppetuo adhuc dissent a dānato in metallū: cum
ille seru' pene efficit. hic ciuitatē tm perdit. vt. s. de pen.
capitalium. in pn. at relegat' etiā in perpetuū remanet
cuius. vt. s. de interdic. r rele. l. relegator. §. siue autem.

C. Perpetuo. i. generali. vt in l. de sancta. tu. §. i. qd
edictum habes. s. de infra. l. i.

C. Consumitur. i. estimatio.

C. Uelut. innuit qz ille cui iterdicit' aqua r igni in eu
ius loco successit hodie deportatio: vt h subicit. r. s. ad
le. iul. pec. l. iij. efficit seru'. r sic est h insti. de ca. di. §. mi
nor. Sol. h magna pōit. p media tm: qd dicit libertas

Dignus antoninus plus
rescripsit iuris studio
fos' qui salaria petebant/hec
exigere posse.

Cognitionū numer' cū
ex varijs causis descē
dat: in genera diuidi facile nō
pōt' nisi summattz diuidatur.
numer' ergo cognitionū in q:
tuor: fere gna diuidi pōt. aut ei
de munerib' siue honorib' ge
rendis agitaf: aut de pecunia
ria re disceptaf: aut de estima
tione alicui' cognoscif: aut de
capitali crimie querif. Estima
tio' est dignitatis' illese stat'
legib' ac morib' cōprobatas:
que' ex delicto nō auctorita
te legū aut minuit aut psumit.

Conminuitur estimatio q̄tiens
manente libertate circa statū
dignitatis pena plectimur: si
cui cū relegatur q̄s: vel cū o:
dine mouet: vel cū phibeat ho
noribus publicis fungi: vel cū
plebeus' fustibus' cedif: vel
in opus publicū datur: vel cū

non pōit. p ea que est sua scriptura. s. i. possibilitas fa
ciendi qd vult. qd non pōt facere dānar' aq' r igni: vt ecce
nō pōt testari. vt. s. de iniur. testi. si q̄s ex. §. c. r. et sic hie ni
chil de maxima tr. vel dic q' magna cōprehendat mari
mam r mediā. vt alio. s. de vsufruc. lega. l. i. in fi. r ad ter
tul. l. i. §. proinde.

Consumit' hō quoties ma
gna capit' diminuto iteruenit
id est cū libertas amittit: velu
t' cū aq' r igni iterdicit: que i
psona deportator' euent: vel
cū plebeus in op' metalli: vel
in metallū daf. nichil ei refert
nec diuersa' pena est operis' r
metalli: nisi q' refugio opis nō
morte/ sed pena metalli' subij
ciuntur.

Si iudex litē suam fece
rit' non pprie ex malefi
cio obligat' videt: s. qz nec ex
ptractu obligat' ē: r vtqz pec
casse aliqd intelligit: s. p ipu
dentiā: iō v' q̄s ex maleficio
teneri in factū actioe: r in q̄tū
de ea re' equū religioni iudicā

De plenit' iure petunt'.
Iulianus.
Rosnetica' lict
to iure petunt'.

De plenit' iure petunt'.
Iulianus.
Rosnetica' lict
to iure petunt'.
si contra ius: tūc aut errore expresse' r non valet. et sic nō
facit litē suā. aut nō r valet: r sic facit litē suā s. qz quosdā.
r C' per impudentiam. No. teneri aliquē ex impu
dentia. sic. s. loca. si q̄s fundum §. celsus. r. l. item queri
tur §. si gemms. et ad le. aquil. l. idē iulianus §. si. et de
offi. pte. illicitas §. sciti. r de nego. gef. nā r fui §. si. v.
f. C' de ea re. et ita non insolidū dānantur. et sic bene
facit ad ti. sed vbi dolo tūc insolidū: r fieret infamis. vt
in l. de ob. ex quasi delict. in pn. r. C. de pe. iul. l. si. et hoc
sue ordi. sine delegat' siue etiā arbit' r cōpromissari' sit.
sic r. C. de pac. si quis in cōscrib. in fi. nisi in casu q̄s sine
pena/ sed cū iuramento: qz tunc nichil est ei. s. arbitro pter
sacramentū. vt in aut. de iudi. §. r quoniā. Itē siue pater
fa. sit: siue etiam filius. de quo filio die vt. s. de iudi. l.
si filius. et facit. s. de act. r obli. l. ex vna §. si iudex.

De profenens. profenens est qui inquitur volunta:
tes aliquorum vel ad munera/ vel ad cōtractus/ vel ad
amicitias faciendas vel similia: et constituitur ei sala
rium extraordinarium. Accur.

De profenens. profenens est qui inquitur volunta:
tes aliquorum vel ad munera/ vel ad cōtractus/ vel ad
amicitias faciendas vel similia: et constituitur ei sala
rium extraordinarium. Accur.

non pōit. p ea que est sua scriptura. s. i. possibilitas fa
ciendi qd vult. qd non pōt facere dānar' aq' r igni: vt ecce
nō pōt testari. vt. s. de iniur. testi. si q̄s ex. §. c. r. et sic hie ni
chil de maxima tr. vel dic q' magna cōprehendat mari
mam r mediā. vt alio. s. de vsufruc. lega. l. i. in fi. r ad ter
tul. l. i. §. proinde.
et q' dicit libertas
est exēplū de ma
xima. Itē q' dicit
veluti: exēplū de
media iterposito
puncto loco copu
le. s. quidā habet
vel: et tūc planior
est hec sēda lectu
ra. r facit de hō.
fig. l. capitalis. s. qz
est effect' mi
nutionis vel con
sumptionis: rñ. d
pmo patet p exē
pla hic posita: de
alio constat q' ad
nullū actū ciuilez
admittit cuius sa
ma est cōsumpta.
s. de pen. l. q̄s. r
C. de digni. l. iij.
n. Nec diuersa
qualitate. sed q̄s
tate sic. vt. s. de pe.
aut dānū §. inter
eos. et h subicit.
o C' Opens. salz
metalli.
p C' Metalli. salz
cet simpliciter.
S' iudex litē
suā fecerit.
q̄s cōtra eq̄tatē. s. qz
si contra ius: tūc aut errore expresse' r non valet. et sic nō
facit litē suā. aut nō r valet: r sic facit litē suā s. qz quosdā.
r C' per impudentiam. No. teneri aliquē ex impu
dentia. sic. s. loca. si q̄s fundum §. celsus. r. l. item queri
tur §. si gemms. et ad le. aquil. l. idē iulianus §. si. et de
offi. pte. illicitas §. sciti. r de nego. gef. nā r fui §. si. v.
f. C' de ea re. et ita non insolidū dānantur. et sic bene
facit ad ti. sed vbi dolo tūc insolidū: r fieret infamis. vt
in l. de ob. ex quasi delict. in pn. r. C. de pe. iul. l. si. et hoc
sue ordi. sine delegat' siue etiā arbit' r cōpromissari' sit.
sic r. C. de pac. si quis in cōscrib. in fi. nisi in casu q̄s sine
pena/ sed cū iuramento: qz tunc nichil est ei. s. arbitro pter
sacramentū. vt in aut. de iudi. §. r quoniā. Itē siue pater
fa. sit: siue etiam filius. de quo filio die vt. s. de iudi. l.
si filius. et facit. s. de act. r obli. l. ex vna §. si iudex.
De profenens. profenens est qui inquitur volunta:
tes aliquorum vel ad munera/ vel ad cōtractus/ vel ad
amicitias faciendas vel similia: et constituitur ei sala
rium extraordinarium. Accur.

S pro seneta. tamen si. i. quis. r. facti. s. mada. l. si vero no re. s. cu qda. et de edil. edic. sciendum. et in aut. de col. s. iudem. r. s. de his q no. infra. l. ad hoc. r. s. de neg. gest. si ferui mei. s. s. de ser. cor. l. i. s. si. sol. ibi de dolo. vt. l. dolo. eo. ti. na. et hic de dolo tenet. vt in fi. hui. l. sic nec nun

cus tenet. vt. C. si qs alteri vel sibi l. fi. et. s. qd cu eo si ex contractu.

b **I**dem dico. s. q non teneat nec r. sic l. mēsoze. vt lz infueniat merces: no in agatur locati. vt. s. si mēsoz fal. mo. di. l. i. s. i. Accur.

c Philotrophu i. salarij.

d Actioe. cu lo casto no sit. item nec mādatur: quis no gratis. sic non de solo dolo tenet sed de lata culpa ad instar mēsoz: vt. s. si mēsoz fal. mo. di. l. i. s. hec a ctio. Accur.

e Tenetur. vt r. s. b. dolo. l. r. ele gāter. s. fi. et. l. qd si ch scres. r. arg. s. de fur. si qs vro ri. s. cz. i. ctio. et. l. falsus. s. si qs ni. chil. et. l. si is q. s. si tu tici. r. s. mā da. l. idē. s. si qs ea le. et si mēsoz fal. mo. di. l. i. r. C. de mag. cōue. l. fi. et. s. de mag. pue. l. i. s. diuus.

De pfeneti = co. sordiduz sordidū ē: qz debet offerri nō expectare peti. vt. s. ti. i. l. i. s. proinde. vel etiā sordiduz cū peti vltra modū q dz estimari: vt hic subiicit. ad qd. s. ti. i. l. i. s. in honozarijs. vel hic sordidū. i. vile officij. vt. l. i. i. i. m. i. r. r. operula et qualē et officina: et sic salarii sordidū. si cut munus d: sordidū. vt. C. de sac. san. ec. l. placer.

g Operula. i. salarium.

h Cōditōis. ad matrimonij: de quo est. C. eo.

i Amicitie. i. qrit federa inter aliquos.

k Assure. vt assure inueniat iudici ordinario: vt in aut. de iudi. s. i.

S pfeneta inter **I**dem. uenerit faciēdi nois cā vt multi solent: videamus an possit quasi mādator teneri: et nō puto teneri: qz hic mon- strat magis nomē q mandat tamen si laudat nomē: idē d: co b et si aliqd philotrophu no mine accepit: nec ex locato q dem et cōducto erit actio. pla ne si dolo et calliditate credito rem circūuenerit: de dolo actione tenebitur. **I**dem.

De pfenetico qd est sor didū solent p fides co gnoscere: sic trivt in his mod^o esse debeat: et quātūtatiz r ne gocij in quo ogula sua functi sunt: et ministerij quale quale accommodauerint: facilius qd greci appellā: peti apud eos poterit: si quis forte cōditōis vel amicitie vel assure vel alicui alteri us hmoi pfeneta fuerit. Sūt em hmoi hoim: vt tā in ma gna ciuitate officine. est enim profenetaz mod^o qm empto nibus veditōibus pmercijs ptractibus licitis n vtilis nō adeo im probabili more se ex hibent.

De cibus. **L**i. xv. **L**p.

Sciendum est eē quas dā coloni as iur^o ita lic^o vt est i syria sent ce splendi dissima tyroz colonia: ynde

subaudi ius italicie colonie.

d Colonie. ē guriis italicie nō re: als aliqz hz dignuarē sine admistratioe. vt. s. de iudi. l. i. r. facti. l. e.

e Palmirena. q. i. ius italicū hz. (l. fi. s. diu^o feuer^o

f Colonia deduxit. i. ius italicū: de hoc est querit.

g Deducta. ad ius italicum.

h Uic^o. dictio vicus ad oēs pcedētes genitios re fert. et sub. sp ius italicū habet: qui. s. vic^o a diuo feue^o b^o

mich^o origo est nobilis regio n^o syrie syculoz antiq^ossima armipotēs federisq^o qd cū ro manis percussit: tenacissima: huc em diuus seue. impator n^o ob egregiā in rēpublicā tm peritūq^o romanū insignē fidē italicū ius dedit: s; et berit hē sis colonia est in eadē puicia augusti beneficijs grātoisa: et vt diuus adria. in quadam ofone ait augustiana colonia: q ius italicū hz. Est et elio po litana q a diuo seue. p bellici uilis occasioz bitalice colonie rēpublicā accepit. Est et lao dicensa colonia i syria cele: cui diuus seue. ius italicū ob bel li ciuili merita pcessit. ptho lomensū em colonia q intra fenicē et palestina sita est: in: chl pter nomē colonie habet Sz et miscene ciuitati phenti ce impator noster ius colonie dedit: iurisq^o italicie eam fecit.

Est r palmirena ciuitas i prouincia phenice ppe bar baras gētes nationesq^o collo cata. In palestina due fuerūt colonie: cesariensis et elia capi tolima: s; neutra ius italicū hz diuus qz seue. in sebasthenā ciuitate colonias deduxit In dā qz cirenensū colonia a di uo tratiano deducta iuris ita lic est. zamirzegetusa qz etus dem turis est. Bre napocēsis colonia: et apulensis et pata nicensū vicus: q a diuo seue. ius colonie imperrauit. Est et in bithyria colonia appame

subaudi ius italicie colonie.

d Colonie. ē guriis italicie nō re: als aliqz hz dignuarē sine admistratioe. vt. s. de iudi. l. i. r. facti. l. e.

e Palmirena. q. i. ius italicū hz. (l. fi. s. diu^o feuer^o

f Colonia deduxit. i. ius italicū: de hoc est querit.

g Deducta. ad ius italicum.

h Uic^o. dictio vicus ad oēs pcedētes genitios re fert. et sub. sp ius italicū habet: qui. s. vic^o a diuo feue^o b^o

o Adeo. vt sa larū vltra modū habeat qd velle vi debantur.

De censibus.

Sicut itali tributa nō pnt: ita nec iste prouicie. vt. C. de epif. r. cie. de his. et. i. eo. l. fi.

q Colonia. id est terra vel comi tar qdā vel villa vt. s. ad municipi. l. et. s. si quis nego cia. accur.

r Michi. vlpia no.

s Nobilis. sez villa.

t Regiōb^o. i. in ter regiōes syrie.

v Federisq^o. i. pacti. vt. s. b. cap. l. non dubito.

x Percussit. i. pactū fecit. nā ē a pcutiōe palma rū: vt no. s. b. pac. l. i. in pn. firmiter em seruauit sed^o cum romanis.

y Grātoisa. sub audi est.

z Colonia. sez dicitur.

a habet. et est metropolitana benefici pncipis vt. C. de metrop. lib. xi.

b Occasionez. venit forte sedare ciuile bellum.

c Rēpublicā. i a republi. accepit

Liber Duodecimus.

re. et sic est masculini generis. vt et. C. de na. li. si quis se.
a Sine pensio. s. colonia.
b Traianopolis. s. colonia. et sub. q. ees hnt ius ita:
a Jca. celsu. i. pores celsus viciat p hoc q. (l. c. b.
 possessio p alluione est ablata censuali.
d Edittis. id
 est positis.

e Euanescunt
 cum ille cui accre
 scit suscipiat. vt h
 et. C. de allu. et ps.
 l. ij. et. iij.

e Tare. signi
 ficare. i. ille
 q. facit scripturas
 censuale. vt. l. pr.
 dices. in pn. dz et
 sua etate dicere. p
 pter hoc q. h. h. h.
g In syria. re
 gulariter non tri
 buit. vt. C. de mu.
 patri. neq.

h Extinguit.
 adeo vt et si ad di
 uina dignitate pdi
 tam deueniat sol
 uet tributa: als b
 ueniat. s. p. d. i. l.
 la ciuitate cui sol
 ut dz. vt. C. de ex
 ac. tri. l. si diuina
 Accur.

e Prima. i. cen
 sum. i. l. scri
 ptura q. d. q. pte
 tur pteor me ta
 le agru hnt et di
 cat signa q. hnt se
 quant: et p eo de
 beo tm nolle tribu
 ti: hnt dz facere
 possessor fiat cu
 incipit possidere.
 vel eptoe vel alto
 m. dz. vt. C. de cen.
 vel. re. l. si hoc ast
 id vt scia q. d. ei auferendu est tributo non soluto. vt in
 aut. vt nul. in. s. si vero aliquando.

h Pago. i. villa. Accur.

l Cincos. no. ad hoc. s. de rei ve. si lre. s. fi. et de s.
 hnt emp. q. sepe. s. fi. et. C. de bo. p. p. l. si q. s. l. fi. et de di.
 edic. l. i. s. i. et. l. q. si nolit. s. q. m. a. p. i. et. facit hoc ad
 formationem libelli vt sic sufficit dici duos cofines.
 ite si rret in cofinib. si in cofinib. de re valet iudiciu. vt
 s. de lega. i. l. patronus. s. i. et. ij.

m Cedue. q. sint habeo. l. i. l. silua. in pn.

n Estimer. i. consideret: vt recte hec dicat.

o Celsos. i. ille qui preest censui colligendo.

p Delato mo. i. tanta pitate vt detulit.

q Per celsos. h. ast sua auctoritate minuet. vt. C. de
 col. do. lib. ri. l. i. et. facit. C. de polli. l. ij. et. de anno. l. fin.
 et. s. locati. l. i. vno. s. s. C. de iu. eph. l. i. l. i. Solu. speciale

in tributis. vt et ibi nota. Accur.
r Censui. pro illis vitibus.
s Excidit. s. possessor.
t Arbores. fructum ferentes.
v Numeri. s. pecunie quas dz nolle census. p. vel

dicnter arboru
 cu forte p qibet
 certu tributu da
 bnf. vt. l. s. c. l. et
 facit. s. de iur. l.
 hntariu. et deleg.
 i. q. d. s. si hnt. et.
 C. eo. l. ij. lib. x.

r Probauerit
 s. possessor: q. pro
 copia et recuperat
 dis agrotu fructu
 bus: non vt sterili
 tate vel inopia ce
 suz enitaret. vt. C.
 eo. l. ij. R.
y Profiteri dz
 vt potius res ipa
 q. possessor conue
 niatur.

z Leuari. i. al
 leuari. vt. C. qui.
 lo. mu. et. l. i. l. i. r.
 simile leuare hab
 bes. s. de pe. l. si
 diutno. a simili s.
 fm. h. qui fundu
 in aliquo loco ha
 bet: et ibi conueni
 ri debet. ad q. s. s.
 de bo. aucto. iudi.
 pos. l. cu vnus. in
 fi. et. de cu. bo. ds.
 l. ij. in pn. et. C. q.
 pro sua iurid. l. i.
 et. s. de excu. tu. l.
 propter litis. s. fi.
 et. de inter. et. rele.
 l. relegatoz. l. pn.
 q. d. in reali pro eo
 fundo expedituz
 est. vt. C. vbi in re
 ac. l. si. in persona

**Beneficia personalis cum
 personis extinguuntur. secus
 si sint data ciuitati vel muni
 cipio: quia transeunt ad poste
 ros. b. d.**

**Qua q. in quibusdam be
 neficia personis data et im
 munitates cum personis ex
 tinguntur: tamen generali
 ter locis aut ciuitatibus im
 munitas sic data videtur vt
 ad posteros transmittatur.**

**Si cum ego fundum pos
 siderem professus suz petitor**

li falsum est. vt. s. ad muni. l. libertus. s. sola. sed intelli
 gebat forte personali pro hoc tributo. quod dici potest
 per. l. istam. saltem ratione contractus: quia ibi profi
 tetur. vt. s. de iudi. l. omnem. item hoc intellige fm. R.
 si ex permisione principis hoc fiat: non pro sua aucto
 ritate hoc sibi faciat ciuitas vt hoc habeat per pzo
 gatiuam. vt. s. de muner. et honori. munerum. s. pzo
 terea. Accursus.

a Cum personis extinguuntur. si hoc agitur a con
 cedente. vt. s. l. pzo. in fi. cum concoz. ibi positus. et ha
 beas hic. s. q. s. et. et est plana.

b Transmittatur. nam semper videtur idem pos
 pulus. vt. s. de iudi. l. proponebatur. sed forte extinguit
 tur si ciuitas destruat. vt. s. quibus mod. vsufruc.
 amit. l. i. vsufructus. occur.

c Petitor. qui a me vendicabat.

a Placet. vt. C. de rei ven. l. solēibus. et de acq. re. do. que quisq. Accur.
b Nationes. S. de edul. edic. q. si nolit. S. si mancipiū.
c Lac. qd sit habes. S. vt in su. pub. l. i. S. lacus.
d Colonū. qui erat in fundo censuali.
e Tenet. quia res cōmittet in fi. scū. vt. C. de vec. l. iij. et. S. de publi. l. cōmissa. vel aliis tātū quātū fuerit subtrahit ex pro. prijs facultatib⁹ fisco dabit. vt. C. de bo. psep. si qd post hac. in fi.

f Quæstio. l. p. dijs.
g Opia. alio tē poris. alio opis. et est sensus: qz aliqz cōpleat scriptura professōis hec q. runk. vñ in char. ta pñt et debet po. ni: et hoc bē p. fel. t. char. ta. p. f. s. i. s. qd si p. p. s. i. m. a. s. a. z. p. f. s. i. o. n. e. vñ idē ad instar inuē tarij. vt. C. de cur. fu. l. p. S. ali.

h Rescriptū ē. S. de bo. lib. si ho. in pñ. et de dona. l. si paron. l. pñ. s. ar. S. de inter. ac. S. etate. S. ex. cā. et. S. ad mu. liber. tus. S. error. et de sure. si. edicto. S. si. et de mio. si iudex.

Qum posses = for. cōuenire tur. S. quō vn⁹ cē. s. ualis p. alio po. ruit cōueniri: cūz statim h. dicat pro mō tributoz. Rñ. puctus fuit extra. ius et spōte soluit vel in iure et exce. ptiōe facti vti no. luit. vel dic q. ipe possidebat oia p. dia: vñ merito debuit conueniri: vt. S. de publica. l. imperatores. et facit pro vtroqz intellectu S. de iure. si. in fraudem. S. qui pro alio. vel dic q. hec p. dia sibi cum alijs erant cōmunia. et ipse soluit pro se z consorzijs cum possideret cum eis pro indiuiso.

k Tamen si habes tam planū est: si ho habes nā tunc supple sic. nam et si fiscus pecuniā suam recupe. rauerit: tamē actiones cedere pōt z d. qz zc. z facit. S. manda. pap. et de fidei. is. q. et de tu. et ra. di. cñ. pub. et de solu. l. modestin⁹. et no. q. b. p. mō p. diaz: quia est

autem eius nō fuerit p. fessus actionem illi manere placet.
In seruis deferendis ob. uandū est vt et nationes eoz z etates z res et officia z artifi. cia spāliter deferant. Lacus qz piscatorios: et port⁹ in cē sum dñs d. z deferre. **Salie** si que sunt in predijs: eque et ipse in cēsum deferende sunt.

Si qd iquillini vel colonū nō fuerit p. fessus: vinculis cē sualib⁹ tenet. **Que** post cē sum editū nata aut postea q. sita sunt: intra finē operis cō summati professiōibus edi pñt

Petitiō facta bona fide de aliqua re nō nocet petēti post q. cognouerit id se petere nō debuisse. h. d.

Si qd veniā petierit vt cē sum sibi emēdare pmittatur: deinde post hoc ipetratū co. gnouerit se non debuisse hoc petere: qz res emēdationē nō desiderabat nullū et p. iudicij ex eo q. petijt vt cēsum emen. daret fore / septissime rescriptū est.

Qui predia habes cōia cō plurib⁹ pro oibus censum sol uit: vñ et fisco cedere actiones cōtra factos suos vt ab eis re cuperet qd p. eis soluit. h. d.

Paulus.
Qum possessor vni⁹ ex. p. diendi negotij cā tri butozū iure cōuenti: aduer. sus ceteros quozum eque p.

argu. q. pro parte tñ fiat cessio vni reozum soluent: vt no. d. l. modestinus.

Qui nō habita. pone casum q. legatari⁹ q. rogatus erat alij restituere: soluit. p. p. terito tpe: vñ repetit ab he rede nō a fidei cōmissario: vt. S. de lega. l. apud iul. S. he res. S. 3. 30. vt dic vnuz legatarium tñ q. soluit tribu. ta p. terita. et fm hoc dic q. ille no. minatus q. f. he redi: s. non hz ver bum: qz verbū ha bent qd est infra hz suū notatiuū. f. fidei cōmissarij. et est sic: in cōuerten do dñs captiuita tē syon. z fm hoc duos casus habz loci actio ex testa mēto: quā hoc ca su dicit dandā di uis p. ius: nen q. ipse inuenit eā: sed coaptat hu ic casui. vel dicit ter tio q. heres cū tra dere rem legata rio fideiussit pro eo: vñ pote nō ido. neo: vt in au. de manda. pun. S. et non permittas. et postea fuit heres exact⁹ tributa fu tura pro quibus fideiussit: hoc em casu si cauit si bi a legatario de idēitate ager ex ea cautio. vt. S. de pac. l. epistola. S. pactum. z. l. inf aut nō cauit: z sic cōdictione ex lege diuī pñt vt hic: et fm hanc positio. nem nō obstat dis. ctus. S. heres. qd licet heres hic sol uat futura: soluit vt fideiussor. et li. cet repetat: repe. tit futura non p. terita. et facit. S. de publica. l. am. peratores. Accur.

Qui non habita. rōne tri butozū ex cā fidei cōmissi p. dia restituit: actionē ex diuī p. j. anto. l. is habet: quā lega to quoz soluto locum habe re voluit.

Pro predio legato si tribu tum nō sit solutū fisco suo tē pore: fiscus potest illud vēde re / non obstante q. legatari⁹ vult cauere de soluendo: aut q. heres pro p. teritis tribu tis est soluendo. h. d.

Pro pecunia tributi quod sua die non est redditū: q. m. nus predium iure pignoris di strahatur / oblata moztoria cautio non admittitur: nec au dētur legatari⁹ contrad. cens ob tributa p. teriti tem poris q. heres soluendo sit: et is qui tributis recipiendis p. positus fuerat.

Hec lex cum sequenti nu. merat quasdam prouincias immunes a tributo. Celsus

Quonia phillipensis tu ris italice est.

Paulus.
Itris italice sunt. gre. c. Idem.

fit futura non p. terita. et facit. S. de publica. l. am. peratores. Accur.

Uoluit. f. diuus pius.
Pro pecunia. qdā habet hic. S. et alij. J. amin⁹ zc.
Oblata. f. fisco a legatario de soluēdo tributo.
Legatari⁹. cui p. dium tributariū est legatum.
Heres. q. d. z ea soluere. p. p. terito tpe. vt. S. de lega. l. apud iulianum. S. heres. sed videtur primo p. n. cipalē q. pignoris possessorem conueniri: vt. S. de iure. si. sci. l. moschis. contra. et. C. de conueni. fisci debi. l. i. scerte

Libri Duodecimus

hic heres nō est principalis fisco: sed possessor: vel saltē
eque possessor vt heres: ea rōne q̄ possidet: vt. s. de pu-
blica. l. imperatores. Accur.

In lissitania. et solū eaz. sic. f. eo. l. diu. vespasian.
Colonos. sic. s. eo. l. i. s. ptolomensium.

Citalici. s. nos
mine. et re.

Dfecit. s. nōse
soli. et nō re. ac.

Emmune fa-
ctum. sic. s. e. l. in
germania.

**De verborū et
rez. significandē.**

Officium quo vti-
mur p̄tinet: vel ad
personas vel ad
res: vel ad actio-
nes: vt in sti. de iu-
re na. s. si de q̄bus
est dictū in hoc vo-
lumine pandecta-
rū. s. q̄ in his ver-
tunt multe dubi-
tationes circa ver-
borū et rerū exposi-
tiones et interpre-
tationes: ideo de
hoc ponit. et dic q̄
verbiū alias stri-
cte est pars oratio-
nis: sed hic large
sumit. p̄ qualibet
parte oratiōis: sic
et rei verbiū q̄ seq̄-
tur in rubrica est
generale: vt. s. si
cer. pet. l. i. in fi. et
caue tibi: q̄ s̄ba

significā actiue: sed res passiue. nā verba significat et
res significat. Et est significare demonstrare rez de q̄
querit. p̄ptio nō ei attributo. sed hic largius sumit: vt
etiā si nō. p̄ptium nomē interueniat: sed quocunq̄ mo-
do designetur res: vt. s. si cer. pet. l. certum.

Merbum. pone exemplū. s. de nego. gest. l. i. in
prin. et. s. i. Itē nō. h. q̄ masculinum vt dignius
cōcipit femininum. q̄ accipit quātū ad mentē
legis latois nō quātū ad verba: vt. f. eo. pro
nunciatio. in prin. et. l. hois. et. l. feruus duos. et. l. liber-
ti. et. s. de lega. i. l. qui duos. et. l. feruus le. et de iure fis-
sit diuus. et de cōsti. pe. l. i. et de pac. l. tres fratres. et hoc
uisi alia fuerit mens loquēti: vt. s. de leg. i. l. lucius. s.
questum. Vel nisi sit odisi: vt. s. de ven. in pos. mit. l. i. s.
que rit si ita exheredatio. Sed ecōtra femininum nō cōci-
pit masculinum: vt. s. de leg. i. l. si ita scriptū. Sed et p̄fe-
minino quandoq̄ ponitur prioris masculinum: vt. s.
de ysur. equis. accur.

Rbis. pone exemplū. si lego tibi omnia que ha-
beo in vrbe vel rome: que videantur legari: vt. s.
de lega. i. l. cuiq̄. et de pe. le. nāq̄. s. si ita. sed quid si dicā
vtrāq̄ in vrbe romana: rā. ac si dixisset rome: vt. d. s. si
ita. vel refert fm. s. q̄ preponatur: vt si dicat in vrbe
romana finiatnr muris. secus ecōtra. arg. s. de sup. ser.
si cōmunit feruus. prius placet. itē pone exemplū. f.

eo. l. qui in cōtinentibus. et. l. edificia. et. l. alphenus. et
est ratio de vrbe: q̄ dicit ab vrbo: q̄ est curuatura ara-
tri: qui in condena ciuitate solet adhiberi: vt. f. eo. pu-
pillus. s. vrb. s. accur.

Curis. s. finitur.

rachenicis: sandozenses phl-
lippenses dienses stonteses tu-
ris italice sunt. In puicta asia
due sunt italice turis: troas et
paciū. In plisidia eiūsdē tu-
ris est colonia anthlocēsum.
In aphrica carthago. Atice
eleptis magna a diuis seuero
et anto. turis italice facte sunt.

**De verborū et rē signifi-
catione.** Titu. xvij.

Wlpian.
Erbus: hoc
si quis: tam
masculos
q̄ feminas
cōplectitur
Paulus.

Rbis appellatio mu-
tis: rome: autē p̄tinet
tibus edificijs si nō: q̄ dicitur
pater. **C**lausus diei: ma-
ior pars est horarū septem
primarū diei: non suprema-
rum.

Idem.

Idem.

in aut. de fide instr. s. i. et est ratio fm. d. q̄ diffi-
ascendit sol in mane s̄ descendit post meridiē. iuxta il-
lud. Ardua prima via est: s̄ ignis factus ascendit cui
natura est ascendere in altū. s. q̄. sed nūqd̄ habet dies
artificialis. xij. horas: s̄ h. nō. immo. xij. tm̄ in hyeme
et in estate: vt patet. s. de manu. l. i. et q̄ hic dicit sic intel-
lige si accipias. vij. horas primas alicuius diei: maior
pars est diei: nō sic si accipias septē vltimas. nā septem
vltime nō sunt maior pars ad. v. precedētes. sed septem
prime bene sunt maior pars ad. v. sequētes: et sic crescit
et decrescit hore quātitate: non numero. Si diceret q̄
acrescerēt numero vt quidā philosophi dixeret: dici pōt
et hoc in artificiali hora. Naturales autē horas plures
habet dies etiā numero in estate: s̄ nox: ecōtra nox ha-
bet plures in hyeme.

Primarū. s. ad. v. sequētes.

Qnon suprema. s. pars horarū. vij. est maior pars
ad. v. precedētes.

Itinere. pone exemplum in tutore qui est vltra
centesimum lapidem et se excusat: vt in sti. de excu-
tu. s. qui autem. itē pone. s. si quis cau. l. i. et. s. quis or-
do in bo. pos. ser. l. i. s. si presens. et hec in iudicij. in cō-
tractibus autē inspicit arbitriū boni viri fm̄ possibilis-
tatem itinerantis. i. iter agentis. vt. s. de verbo. ob. cōti-
nuus. s. cum ita. que est contra.

Milia. mille passus a continentib' edificis vrbis...

De die. vt si conueniat vt vna tm die pfiat. xx. milia passuum et vnus...

De die. vt si conueniat vt vna tm die pfiat. xx. milia passuum et vnus...

De die. vt si conueniat vt vna tm die pfiat. xx. milia passuum et vnus...

De die. vt si conueniat vt vna tm die pfiat. xx. milia passuum et vnus...

De die. vt si conueniat vt vna tm die pfiat. xx. milia passuum et vnus...

De die. vt si conueniat vt vna tm die pfiat. xx. milia passuum et vnus...

De die. vt si conueniat vt vna tm die pfiat. xx. milia passuum et vnus...

De die. vt si conueniat vt vna tm die pfiat. xx. milia passuum et vnus...

aur. et ar. lega. et si no sint. Ergo. h. ibi est fauor vlti...

Opero. legato vel pducto. h. verbis significat. Labco...

Latro ad omem contra ctum et obligationem pertinet. Verbum ex legibus...

Sponsio appellatur no solum que per sponsi interrogatorem fit: sed omnis stipulatio promissio...

Verbum oportet ta presens q futurum te...

Verbum. i. appellatio legis continet hba legis: et ipa legis...

Qua ex verbis. vna cum sententia. Posso. sponsi. i. illius hols cuiuslibet...

Verbum. h. ibi gra pmitit michi qd te dare facere oportebit: et sic futurum significat...

Verbum. h. ibi gra pmitit michi qd te dare facere oportebit: et sic futurum significat...

Verbum. h. ibi gra pmitit michi qd te dare facere oportebit: et sic futurum significat...

de here. vt. l. si no men. r. c. s. here. ven. l. postq. in fi. ite obligo nomē. vt. c. q. res pign. ob. pos. l. nomē. et s. de pig. ac. si cōuenert. et de pig. grege. s. q. ite do in soluti nomen. vt. c. de ac. et ob. sin soluti. et in plurib' alis: cer. te qdā debeat cōtinere. Itē cū dicit res michi debet: intelligit similiter ex quocūq; cōtra ctu vel obligatio ne: vt h. r. s. cer. pe. l. i. et etiā pfe cutionē contr. et. alij cōiungit r. di cunt: vt si restator dicat nomina et res lego. et facit

q. Opere. si testator grauauit heredē vt faciat op'...

q. Opere. si testator grauauit heredē vt faciat op'...

De here. vt. l. si no men. r. c. s. here. ven. l. postq. in fi. ite obligo nomē. vt. c. q. res pign. ob. pos. l. nomē. et s. de pig. ac. si cōuenert. et de pig. grege. s. q. ite do in soluti nomen. vt. c. de ac. et ob. sin soluti. et in plurib' alis: cer. te qdā debeat cōtinere. Itē cū dicit res michi debet: intelligit similiter ex quocūq; cōtra ctu vel obligatio ne: vt h. r. s. cer. pe. l. i. et etiā pfe cutionē contr. et. alij cōiungit r. di cunt: vt si restator dicat nomina et res lego. et facit

se no continet futurum. vt si dicam promittis quicquid te dare facere oportet. vt. s. de verb. ob. si stipulatus fuerim. s. cum stipulamur. et. l. si a colono.

a **A**ctionis. vt si legas michi actione non videris legare exceptionem. Accur.

b **N**o co: mef.

i. non significat. na aliud est actio aliud est exceptio aliud replicatio: aliud duplicatio. vt insti. s. replica. actione est professio: quimur sed no exceptione. s. l. one: re probandi sunt pares qui agit et qui excipit. vt. s. de excep. l. i. q est co: tra. Item actio qnq pro replicatione ponitur. vt. s. de in rem ver. l. si pro patre. s. ver sum.

Actio qnq p replica: tione ponitur.

M Arcell' no: tar i. notabiliter dicit.

d **R**apuisse. duplex est hic littera. prima et scissum et fractum contineri et vi raptum: qua colligitur q per verbum rapio intelligitur scissio. s. per mediu: et fractu. i. co: quassatu: et per vi raperere: et sic co: petat vi bo. rap. p his tribus: qd stellige i pms duob' si holb' coactus vel turba scissum et fractu fuerit. vt. s. vi bo. rap. l. i. in pn. r. l. ptoz. l. pn. et sic h' b' u' corrupisse p: tinet scissum r fractu. vt. s. ad l. a. aquil. si seru' ser. s. inquit lex. Alia littera dicit r seipsum fractu. q. d. verbu rapere vel rapine tria necesario p: tinet: rapiens: r rapin' r rem raptam: nec est rapina nisi hec tria ibi sint: et sm hoc expone seipsum. i. ipsam re que rapitur: et hoc no mutat. s. fractu. i. eu cui rapit. et vi raptu. i. euz qui rapit. alij exponunt hec duo vltima e contra. Accur.

Q Reditores. actione. in persona vel in rem: sed persecutio est extraordinaria. vt subicit. r. Leo. pecunie. s. actionis. sic ergo qui habet rei ven. est creditor: et qui possidet debitor. r sic est co: tra insti. de ac. s. i. vbi dicit nullo iure teneri qui in re actione co: uentur. sed ibi stricte p psonali ponit: sicut et. s. de act. r obli. actio in psona. hic largius ponitur creditor: vt. d. l. pecunie. s. actionis. et insti. de ac. s. actionis.

f **C**iuili. vt stipulatio. vt insti. de ac. s. de co: stituta. vel gentiu. vt venditioe locatioe et siliabus. vt. s. de iusi. et iu. ex hoc. sed iste co: prehendunt sub ciuilib': cum oes q non sunt ptoze sunt ciuiles. vt. s. de iusi. et iure. l. ius asit ci. de honorario ho da exempli de actione de peculio et siliabus q oriunt ex actibus vel quass. et qd dicit sine excep. no. vt. r. s. de actio. et obli. l. is cui. et de dolo. l. r eleganti. s. seruus pac. ibi: ego moueor r. r. Leo. debitor. Accur.

g **U**el ordinario. vt cu iure actionis agitur. Extraordinario. est offi. iudi. implozatur: vt in restitutione minoru. vt. s. de mino. q si minor. s. fi. et. s. ti. i. l. i. l. i.

h **S**ub co: ditione. s. certa. na si sub incerta nequa q. vt

s. de verb. oblig. l. decem. et de condi. inde. qd fl. Ot. et p. immo ide si sub incerta. vt. s. de ac. et ob. is cui. l. pn. et qui et a qui. l. qui in fraude. et qd dicitur in illa. l. de cem. intellige qn postea deficit conditio. na fingim' q nec fuerit obligatus pendente ea: tamen et ille debet.

res accipiuntur.

Q Reditori appellatio: ne non hi tm accipiunt qui pecuniam crediderint: sed omnes quibus ex aliqua causa debetur. Idem.

S I cui ex empto / vel ex locato / vel alio villo co: tractu debetur: sed r si ex delicto debeat: michi videtur posse creditor loco accipi. q si ex populari causante litis contestationem recte dicitur creditoris loco non esse.

M in' soluit q tardius soluit: na tpe min' soluit. Idem.

Q uirgo viripotēs p: tinet

et hic creditor est. i. Natura. in eo qui ad antioza pstanta tenet. vt. s. de peti. here. l. sed r si le. s. co: sult. r e ratio hoc casu: q nec ratio vlla datur. ide po test dici i quolibet naturali d: bito: vt. Leo. debitor. licet solutu no repetat vt. s. de do. l. hoc iure. s. si quis feruo. abusu tamē dicitur d: bito: vt. s. de sol. si is cui. s. flauius. r p co: seques alius creditor. et qd debet dicitur debiti. vt. s. de fideiuf. l. fideiufor. s. fideiufor

h **D**ebeat. r. tm: q est inefficax. vt. s. de ac. et obli. l. naturales. Accur.

l **S**ed p: tractus. quilibet alij. sic large ponit in au. de fideiuf. s. absolute. a. s. stricte. vt. C. si aduer. cre. l. i. et. i. et continua duas sequen. l. cum ista.

Q Reditorum. pecunia. large. vt. s. eo. pecunie. vel etiam stricte si vis.

n **C**rediderint. et sic co: tra h' d' o. vt. s. fi. cer. peto. l. l. o. Ex aliqua ca. etiam ex delicto qd no co: p: t' depende rat precedens lex: sed tm extra delictum. r in hoc addit hec lex illi legi. per. l. autem sequentem cause plenius

S enumerantur.

I cui. debet. adde qd. s. seqt: michi v' posse creditoris loco accipi: s. r si ex de. r. c. michi r. c. vt. r. s. l. pri. q. Loco no esse. et io nec fideiufor accedit. vt. s. de fideiufor. l. qd. in fi. nec est locupletior q es h' z. ar. s. de po pu. ac. l. pe. na qua rone eet aliqz creditor eade et qlibz de populo: qd eet absurdu: vt r de maun' fo abvntur sitate d: q oim in vniuerso est libertus: s. no singulos et io singulos i ius vocat. vt. s. de re. di. l. in tm. s. l. r. s. de ius vo. s. h' hac. lege. s. q manumittit. et hoc nisi co: petat actio popularis pro puitato dano: quia tunc est creditor et pcurator co: stituit etiā an sic. co: rest. vt. s. s. procu. l. l. z. in pn. r facit. s. de iniur. l. iniuriarum.

r **Q**ui tardi'. ite r ille q nichil soluit: vt. s. l. minus f. **S**oluit. r etiā plus. vt insti. de fideiufor. s. ite si ille pure. r de ac. s. plus asit. qd ergo erit debitor: q tardi us soluit: Rn. tenebit etiā in accessorijs sm qd no. s. de vsur. mora. in distinc. de mora.

M Uieris. tribus modis d: primo p omni psona Mulier feminini sex' et infanti. vt. s. de aur. et ar. l. c. Lar tribus sumeto. s. mulieri. s. bo. p viripotete q h' z. xij. an. vt l. modis sili. q. mo. tu. s. in pn. et insti. de nup. in pn. siue corrupta capitur siue virgine: vt hic. Tertio p corrupta tm. vt. s. de h' z. emp. l. alioqn. s. q si ego. et de ac. emp. ex empto. s. si qd

virginem. et de manu. test. si collactans. in si. et de edili. edic. l. queritur. § mulierem.

Res abesse. pone exemplum in ac. ad exhibendum: quod non videtur exhiberi res pro actione ad exhibendum. si rei forma est mutata. ut. §. ad exhibendum. l. iul. §. sed si quis. et sic abesse petitiori exhibitio.

Item pone in actione modati vel de possit. ut. §. pmo. l. iij. §. si reddita. et de possit. l. i. §. si res et. l. i. pri. Item pone exemplum. §. de sol. qui sibi. §. fina.

Item pone. §. de au. ro et arg. l. i. §. scia. §. si. et facit. §. de pig. ac. l. eleganter. §. qui reprobos. et de ali. iudi. l. ex hoc. in prin.

Mutata est. de materia in specie: vel e contra. vel de specie in spem vel prima species deteriorata vel destructa est.

Transfigurata. in aliam speciem. **A**besse. petitiori citia si eas tales habeat: et sic petet adhuc et h. ut no. §. de dolo. et eleganter. §. non solum.

Plus est. l. plus constat specificatio quod valet materia: ut in tabula picta. ut in si. de re. di. §. si quod in aliena. vñ Onidius. Materia supabat opus etc. Quis minus: ut l. litteris: et ideo dicit hic plerumque. ut in si. de re. di. §. litte. re. patet ex predictis quod si mutata redditur: nec videtur reddi vel dari. quod est planum si deterior sit. sed si melior quare non videtur reddi vel dari: Res. forte hoc non expedit petitiori. ut in si. de ac. §. huic. ibi quoniam etc. vel vult expensas quas habere non debet si sciens alienam rem fecit ut. d. §. si quis in aliena. Accur.

Abesse res. l. in parte nra dicitur reddisse res furtiva: ut viciu eius purgatu sit etc. sic si iterum surripatur ab eodem vel ab alio nascitur actio furti. ut. §. de fur. in omnes. §. si. per quem pone casum.

In potestatem. f. nostram.

Possimus. ut. §. de vfuca. sequitur. §. tunc in parte. et ar. de acq. pos. l. non videtur. Sed quomodo posset a domino auelli: Res. in vi possessa planum est. si si abstrulit primum alij. ut. d. l. sequitur. §. si dno. in furtiva dicit eodem modo: quod dno abstrulit alij cui fur dederat. vñ tenet triticaria ad pos. ut. §. de codi. tritica. l. i. in si. et. l. seq. Dic ergo hoc esse necesse quod hic dicit ut desinat esse viciosa. ite quod quod reddi in partem mea sciuerim subtrahat. ut. §. pemp. l. q. fundu. §. pe. Item quod vi mea sit reuersa. ut. d. §. tunc in potestate. et. l. i. pri. Item quarto quod sciuerim reuersam. ut. §. de fur. si ad dnm. accur.

Abesse: ea. q. d. non solum predictis duobus modis abesse res. sed hoc tertio. ut. §. de pe. here. de perditu. et. §. pro socio. verum. §. societas.

Ab eo. vel instrumentum. commodatum vel de possit.

tum. ut no. §. l. priori. §. i. Accur.

Uel res. alia. Accur.

Collisi. i. rasi.

Non in substantia. f. in arte quod a se de malus precib. ut no. §. l. pri. §. i.

positum. Item si dominus re que sibi furto aberat ignorans: et meritis: recte dicitur res abesse: et si postea id ita esse scierit: quod videtur res et abesse cui precib. abest. **R**em amississe videtur qui aduersus nullum eius rei persequende actionem habet.

Aplanus.

Bona ciuitatis: abusive publica dicta sunt. sola enim ea publica sunt: que populi romani sunt.

Am qui vectigal populi romani conductu habet: publicanum appellatur. nam publica appellatio in conductibus causis ad populum romanum respicit. ciuitates enim loco priuatorum habentur.

Aplanus.

ne. §. si rem. generaliter tamen obtinet contra. ut. §. de fur. si quis vxori. §. si tunc. et. §. de here. vel ac. vñ. l. vñ. ditor in pn. et de fur. l. qui vas. §. si.

Actionem. si effi actione h. et re habere videtur. ut. l. i. qui actionem. et dic vbi.

Habet. quod anulus cecidit sibi in mare.

Bona ciuitatis. alterius quod rome.

Ab sine. quare ergo prohibentur vfucapit: ut. §. de vfuca. l. vfucapione. Res. non est questio: quod multa que non sunt publica sunt in vfucapit illa: et adiunge huic. l. seq. et que ibi dicimus.

Am qui vectigal. i. pedagiuz quod soluitur ex eo quod vehitur quod est octaua eius rei ex qua prestatur. ut. C. de vect. l. ex prestatione. et. l. a legatis.

Publicanum. ut mathesi. ut. §. de pub. l. §. h. titulus.

In conductibus. quod est. C. de ser. fug. l. v. et. §. de of. proc. si in aliquo. et. C. de sac. sanc. ec. ut in diuini et. §. de publi. l. sed et hi in §. preterea. et. l. i. pri. §. in proprie dicitur respu. in dicta. ll.

Romanum. f. in non alium.

Ciuitates. f. alie.

Habentur. ut et. §. ad mace. l. nichil interest. et. §. de fur. l. ob pecuniam. et. §. de edil. edic. l. i. §. illud. licet publica soleant et hec vocari: quandoque tamen priuatorum loco non habentur. ut. C. de sac. san. ec. l. fina. et. C. de ser. fug. l. macipia. et. §. q. ex cau. ma. l. §. si per priuorem. §. fina. et. §. si cer. peta. ciuitas. et. C. de sac. san. ecclie. l. illud. et. §. rem rata hab. actor. et. C. quibus ex cau. ma. l. respublica. et de iure respu. l. rem publicam. sed ille due vltime in repu. romanotus pnt intelligi. et facti. §. l. pri. et. l. i. pri. et. §. de ius. et. i. l. i. §. publicum.

Ignoras. et sic non et sua sed vt aliena venit i pta te sua. ut not. §. l. priori. §. desinere. nec in tenet optio sed precib. repetit vt. §. de cotrahen. emp. l. fue rei.

Precium ab est. no. ergo quod precib. loco rei succedit. sic et in ac. quod me. ca. ut. §. quod me. ca. l. si ipsa. et in pet. here. ut. §. de pe. her. l. si re in si. sic et in hereditatis resone. ut. §. de lega. ij. impator. §. si. et. l. seq. sic et in re data in dotem. ut. §. de iure do. l. res in dotem date. h. sic in re legata empta. ut in si. de leg. §. si res. et. §. de leg. i. pla-

ne. §. si rem. generaliter tamen obtinet contra. ut. §. de fur. si quis vxori. §. si tunc. et. §. de here. vel ac. vñ. l. vñ. ditor in pn. et de fur. l. qui vas. §. si.

Actionem. si effi actione h. et re habere videtur. ut. l. i. qui actionem. et dic vbi.

Habet. quod anulus cecidit sibi in mare.

Bona ciuitatis. alterius quod rome.

Ab sine. quare ergo prohibentur vfucapit: ut. §. de vfuca. l. vfucapione. Res. non est questio: quod multa que non sunt publica sunt in vfucapit illa: et adiunge huic. l. seq. et que ibi dicimus.

Am qui vectigal. i. pedagiuz quod soluitur ex eo quod vehitur quod est octaua eius rei ex qua prestatur. ut. C. de vect. l. ex prestatione. et. l. a legatis.

Publicanum. ut mathesi. ut. §. de pub. l. §. h. titulus.

In conductibus. quod est. C. de ser. fug. l. v. et. §. de of. proc. si in aliquo. et. C. de sac. sanc. ec. ut in diuini et. §. de publi. l. sed et hi in §. preterea. et. l. i. pri. §. in proprie dicitur respu. in dicta. ll.

Romanum. f. in non alium.

Ciuitates. f. alie.

Habentur. ut et. §. ad mace. l. nichil interest. et. §. de fur. l. ob pecuniam. et. §. de edil. edic. l. i. §. illud. licet publica soleant et hec vocari: quandoque tamen priuatorum loco non habentur. ut. C. de sac. san. ec. l. fina. et. C. de ser. fug. l. macipia. et. §. q. ex cau. ma. l. §. si per priuorem. §. fina. et. §. si cer. peta. ciuitas. et. C. de sac. san. ecclie. l. illud. et. §. rem rata hab. actor. et. C. quibus ex cau. ma. l. respublica. et de iure respu. l. rem publicam. sed ille due vltime in repu. romanotus pnt intelligi. et facti. §. l. pri. et. l. i. pri. et. §. de ius. et. i. l. i. §. publicum.

Ab esse: ea. q. d. non solum predictis duobus modis abesse res. sed hoc tertio. ut. §. de pe. here. de perditu. et. §. pro socio. verum. §. societas.

Ab eo. vel instrumentum. commodatum vel de possit.

h. v. iij

Iter publica. hec lex stricte accipit publicas res vniuersitatis q̄ nō sunt in publico vsu. q̄d est ipro-
prie dictū: cū nec ipse ciuitates dicant respub. nisi ipro-
prie similiter vt notauit. §. l. priori.

b Nec religioſa. ista duo genera in bonis nulli⁹ sūt
vt inſti. de re. diu.
§. nullius.

c Destinata: vt
theatra ſtadis et
ſilia: vt. §. de re. di-
u. l. in ſm. §. vni-
uerſitatis. ſed ſi
qua re. et ſic ſtri-
ctiſſime hic publi-
ca dicunt que in
patrimonio ciuita-
tis alicuius ſunt
vt molēdina cōis
bonoſ. q̄ nō ſūt in
publico vsu: ſ; ſūt
ſicut molēdina ſi-
uaroy. ſed in alia
ſignificatione ma-
gis talia q̄ in pub-
lico habent ſunt
publica ſ; que ſūt
in patrimonio ci-
uitatis: vñ nō pñt
alienari: vt. §. de
p̄trahē. emp. l. cel-
ſus. nec vsucapi.
vt. §. de vsuca. l.
vsucapionē. ne cle-
gari. vt. §. de leg. l.
apud iul. §. ſi. ſed
R. hic dicit publi-
cis vñb⁹ destinata.
ſ. vt ſint i. recip.

Iter publica habem⁹
nō ſacra nec religioſa:
nec que publicis vsibus ſunt
deſtinata: ſ; ſi qua ſunt ciuita-
tū vel vt bona: ſeu peculia ſer-
uoy ciuitatū: proculdubio pu-
blica habent⁹. **P**ublica ve-
ctigalia intelligere debemus:
ex q̄bus vectigal fiſcus capit
quale eſt vectigal portus: vel:
venaliū rerū. ſrē ſalinarū: z me-
talloy: z piſcaray. **P**aulus.
Manus trib⁹ modis dici-
tur: vno donu⁹: z inde
munera dici dari mitti: alte-
ro onu⁹: q̄d cū remittat⁹: va-
cationē militie: munerisq; p̄e-
ſtat: inde imunitatē appellari.
Tertio officiū vñ munera mi-
litaria: z quodā militres mu-
nificos vocari. **I**gitur muniti
pes⁹ dicit⁹ q̄ munera⁹ ciuitia
captant⁹.

Aſſignat differentiā inter
tria vocabula. agere/getere/z

vel ſicci patrimonio. quaſtes nō dicant h publica. z ſm
hoc theatra z ſilia appellabant hic publica: q̄d non plz.
d Publica habent. i. cōis ciuitatū: nō publica olum
hoſm. vel publicis vsibus deſtinata: vt inſti. de re. di-
u. l. §. vniuerſitatis. ſ; q̄d habet iuris publici iſtes res vniuerſi-
tatis: Rñ. q̄ ciuitas in quibusdā caſibus h ius reipu.
romanoꝝ in talibus rebus: vt no. §. l. priori.
e Alienaliū. de quibus p̄ſtat octaua: vt. C. de ve-
ctigal. l. ex p̄ſtatione. z ll. allegatis.
f Et metalloꝝ. de quibus decima ſiſco dat⁹: vt. C. de
metallis. l. cuncti. lib. xi.

Munus. donū eſt tamen differentiā inter munus z
donū: vt. I. eo. inter donum.

h Onus. ſine honore: vt tutela z cura: vt. §. de mune.
z hono. l. honoꝝ. §. i. ſic accipitur. I. e. munus.

i Remittatur. q̄d ſit ex varijs cauſis. quas habes. §.
de vaca. mune. per totum.

k Militie. i. talis muneris ſine honore.

l Officiū. cū honore: ſic magis dicit⁹ honoꝝ: ſiue ha-
beat onus annexū ſiue nō: vt. d. l. honoꝝ. in prin.

m Militaria. ſ. in armata militia. vocant⁹ em ruſtici
ad munera vel collectas: vt ſoluant militibus ſtipēdia.

n Municipales. i. q̄bus aliq̄d officiū eſt impoſitum.

o Munera. i. officia. **p** Capiant. i. habeāt. ali-
ter accipit. §. ad muni. l. i. §. i. z I. e. municipales.

Abeo. inter tria verba differentiā facit abeo.

r Agantur. i. agi. dicant. z ſic de ſequētib⁹.
f Acti. alio ſtricte accipit: vt. §. de neg. ge. l. eſt actū.
t Ultro citroꝝ. i. deſt hinc inde ſui natura. nam quā
doꝝ etiam in his nō contrahitur obligatio niſi ex vna
pte: vt. §. de act. emp. iul. §. ſi quis a pupillo. z mādan. l.
pōt: Et nō. q̄ p̄tra-
ctus als largius
accipit: vt inſti. de
ob. §. ſi. alio largiſ-
ſime etiam p̄ deli-
ctis: vt. §. de iudm
oem. que ſunt cō-
tra. ſed in illis im-
proprie: hic pprie
z regulariter.
y Factam. vt
ſcribere: z fodere.
z licet inter geſta z
facta videat que-
dā ſubtilis differ-
rentia tamē nulla
eſt vt hic. z I. e. l. lē
cet. z nō. q̄ geſtuz
als largius ſumit
vt. §. de mi. l. ait p̄-
tor: que eſt p̄tra. ſ;
ibi ex interpreta-
tione. z iunge ſe-
quentē cū iſta.

U planus.
Abeo libro. l. p̄toris
urbani diſſinit: q̄ q̄daz
agant⁹: q̄dā gerant⁹: quedā cō-
trahant. Et actū quidē p̄bz
gñale eſſe ſiue p̄bis quid agat
vt in ſtipulatione: ſiue re vt in
numeratōe pecūie. **C**ōtra-
ctuz aut vltro citroꝝ obliga-
tionē eſſe: q̄d greci
vocāt: veluti emptionē: vendi-
tionē: locationē: cōductionē: ſo-
cietatem. **C**estum autē z
rem ſignificare ſine verbis fa-
ctam.

Idem.
Uerba p̄traxerūt geſſe-
runt nō p̄tinēt ad ius
teſtandi. **P**aulus.
Pinceps bona cōcedē-
do: videt etiā obliga-
tiones cōcedere. **C**aus.
Plus eſt in reſtitutiōe
q̄ in exhibitione: nā ex
hibere eſt p̄ntiā corpis p̄bere
reſtituere eſt etiā poſſeſſoꝝ

ctio p̄tractus nō referitur ad teſtīm. Itē nō. q̄ hec lex aper-
te facit p̄tra. In eo q̄d notauimus. C. de ſen. paſ. l. ſi. ſ;
iſpe hic ſubaudiuit ſimul accepta. ſed ſi ſolū geſſiſſe eēt
poſitum pertineret ad teſtandū ſm cum.

Pinceps. cōcedēdo. deponat ſi reſtituebat p̄nceps
cōcedēdo ei bona: dicit⁹ q̄ etiā obligationes intell-
gūt cōcedere. ſ. vt teneatur creditoybus. z debitoꝝ ſui
quondā tenent ei: vt hic. z. C. de ſen. paſ. l. ſi deponatio-
nis. z. l. ſi. in ſi. z. §. de ſen. paſ. l. iij. Et eſt rō: q̄ actioes
p̄tinent bonoz appellatiōe: vt. I. eo. bonoz. in ſi. z. §. de
iure ſi. eſt qui. z ad ſilla. cū ſiſco. z q̄ obligatiōes paſſi-
ue reſtituunt in eſt appellatiōe bonoz p̄tz q̄ alter acci-
piſt nomē bona: §. I. e. l. ſubſignatuz. §. bona. z. §. de iure
do. l. mulier. Item vt hic in p̄uilegio vel beneficio ſu-
miſ nomē bona. ſic etiā accipit iſteſtamentis: vt. §. ad tre-
bel. nāq. §. ſi. z. l. cogi. in prin. z eſt rō: q̄ in cōtractibus
plene: vt. C. vt act. ab here. l. i. In vitijs volutatibus
pleni⁹: vt. I. i. l. in teſtamentis. l. beneficijs pleniffime in-
terpretamur: vt hic. z. §. de ſi. prin. l. beneficijs. z. C. de
bonis va. l. ſi quando. lib. x.

Plus. differentiā facit inter reſtituere: z exhibere:
z q̄d dicit p̄ſentia corpus p̄bere: dic. ſ. vidēti
z tangēti: vt. §. de tab. exhi. l. loca. §. hoc interdicit⁹. z de
libe. ho. exhi. l. q̄d z lex. §. ait p̄tor. z. §. ad exhi. l. ij.

Caus. In reſtitutiōe. ſ. rei.
b Poſſeſſoꝝ facere. ſ. petitoꝝ z reddere fructus: vt

ctio p̄tractus nō referitur ad teſtīm. Itē nō. q̄ hec lex aper-
te facit p̄tra. In eo q̄d notauimus. C. de ſen. paſ. l. ſi. ſ;
iſpe hic ſubaudiuit ſimul accepta. ſed ſi ſolū geſſiſſe eēt
poſitum pertineret ad teſtandū ſm cum.

Plus. differentiā facit inter reſtituere: z exhibere:
z q̄d dicit p̄ſentia corpus p̄bere: dic. ſ. vidēti
z tangēti: vt. §. de tab. exhi. l. loca. §. hoc interdicit⁹. z de
libe. ho. exhi. l. q̄d z lex. §. ait p̄tor. z. §. ad exhi. l. ij.

Caus. In reſtitutiōe. ſ. rei.
b Poſſeſſoꝝ facere. ſ. petitoꝝ z reddere fructus: vt

z. s. de usufructu. l. videamus. §. in familia.

Preterea. i. preter re et fructus. s. quid aliud. Rñ. causa usufructu et ois utilitas. vt. l. restituere. r. l. si. §. si. vel aliter preter hanc significatione quã hz verbu restitueret hz et aliã. s. c. impator restituit aliquẽ. nã sic significat vt ordini et dignitati restituat. vt. C. de sen. pas. l. i. r. l. casus. r fame. vt. s. de po. stulã. l. i. §. de qua. in fi. Itz libertatis restitutionem qñq significat: vt s. de nata. rest. q. ris. in fi. Aliud est in verbo indulgere: vt. C. de genera li aboli. l. indulgẽtia. Alij distinguunt an dicat ipator restituo te l. leg. aut restituo te ad oia: vt arg. in sit. qui. mo. ius pa. po. fol. §. c. si. qd non placz. vt. d. l. C. de sen. pas. l. i.

Rei. r. cã. s. z. rei: vt fructus.

Returã i. futi tutes obite ipi rei

Cõnenti: puta sic generaliter cepto libello de obibus rebus ad me pñcibus verbu el rea r ad corpalia r ad eaz causas. i. ois utilitates: r incopatã q sunt tu ra pñdit: vt in sit. de reb. corpo. r in cor. r arg. s. de excep. rei iudi. l. si mater. §. eadẽ si hoc dico peto rẽ talẽ pu ta stichu vel fundũ: nõ ideo credo venire seruitutẽ ei debẽ: vt. s. de excep. l. fundus. nisi quo ad interruptionẽ: vt. C. de ãna. excep. l. si. az. r facit. s. e. l. rei. r qd ibi dixi.

Rehil. q. d. res hereditarie nõ sunt hereditas. Sed successio r. qd pass. ne accept. qm ea succedit. sed oppo. de tribus. primo ois diffinitio cõueniã cõ suo dif finito. ergo ois successio in vniuersum est hereditas: ergo ois successio in vniuersum est heres. ergo bo. pos. qd falsũ est. vt in sit. de bo. pos. §. s. si. sup. h. s. de iure ci nili. at bonoz possessio ẽ de pñcio iure. Sedo s. fideicõ. qui nõ est heres: cõ institutus sit heres in solidũ vñ aliõ esse nõ pot: vt. l. i. l. qd ptra. §. vni. s. rñ. hic directo. s. r possit dici nõ sequit hz hereditatẽ: ergo est heres. Tertio oppo. de duobus institutis. naz quilibet est heres in vniuersum ius. Ecõtra si vnus est in totũ alius esse nõ pot. Rñ. aliud est in vniuersum. r aliud in totũ ius. nam in vniuersum. i. aliq d qd est vniuersum. r eadẽ que habes hic habes. l. i. i. hereditas.

Successio. s. iuris ciuilis.

Ecce dicimus. vt. s. ad sil. l. i. §. i. r in sit. de heredi. instituten. in princ.

Seruitus sit. s. pars. l. spẽs. naz seruitus aliã est usufru. alia iter. r ois spẽs vt ps quãtu ad suuz totũ habere se videt. est ps dico: vt. i. sicut via r. habes g hic qd usufr. nõ est ps dñij. r idẽ in sit. de leg. §. si cu. sed alibi habes q sic. vt. s. de usufr. l. iij. que ẽ ptra. So. R. dixit qd de usufr. seruitutis. Ibi de causa vtendi fruẽ:

facere fructusqz reddere: pluraqz preterea restitutiõis ver bo cõnentiur. **A**lpianus.

Rei appellatiõẽ r cã: b. r iura pñtinent. **G**aius.

Rehil aliud est hereditas: s. successio in vni uersum ius quod defunctus habuit. **P**aulus.

Ecce dicitur: s. eũ fundũ totũ nostrũ esse: etiam cuius usufructus alienus est: qz usufructus nõ dñij ps s. serul tutis sit: vt via r iter. nec falso dictũ est meũ esse cuius nõ pot vlla pars dicit alteri esse: hoc r iul. ait r est verus.

Quod pñditur cũ alio possideo: eius partem possidere dico: hoc dicit.

di dicit fm. h. vel hie de consali ubi de formali. placen. ho sic qd usufru. est pars dñij r nõ est pars dñij. vtrunqz verũ. fm dialericos: est pars domini legalis: nõ est ps dñij pñcaturã suẽ subiectiuã vt postea specie ponatur genus: vt homo ergo animal. nã non sequit est fructus: ergo dominiuz. s. pleni. sed est legalis. i. integralis: qz simul iũcta pprietate r fructus faciunt dñiu. s. pleni. vel die tertio vt notau in d. l. s. usufr. l. iij.

Quod quintus Mutius ast partis appellatiõẽ rẽ p indiuiso significatiã qd p indiuiso nostrũ sit: id non partẽ sed totũ esse. Seruius nõ inelegãter pte appellatiõẽ vtrũ significari. **A**lpianus.

Preturme sceuola lib. r. qñstonũ scribit. **I**dem.

Her est locus qui sine villa est. **S**tipendiũ a stipe appellatum est: qd p si pes. i. modica era colligatur. **I**dem hoc ẽ tributũ appellari põpo. ait: r sane appellat a tributõẽ tributũ vel ex eo qd militibz tribuat. **P**aulus.

Alienatiõis verbu etiã usufruptionem cõtinet:

sic intelligo cõ ex vtraz pte vnũ tñ voluerit cõstituere agrũ retinẽdo quilibet dñiu suẽ partis. alioquin duo essent: vt. s. de leg. l. qd in rex. §. si quis. r. l. plane. §. si. r s leg. ij. l. gaius. §. si. r. s. cõmunita pte. si quis duas. §. si quis. r. s. de rebus eo. magis. §. si.

Ancille portionẽ diuisam r indiuisam.

Preturme. ancille furtiue: si cõceperit r peperit ancilla apud bone si dei possessorem: vel etiam heredes furis ignorantem nõ est pars. r sic potest usufru. aliter si ancilla pregnantis surrepta fuerit: vel si apud furem cõceperit: vt hic r. s. de usufru. si aliena. l. rñ. r. s. de furtis qd vas. §. si ancilla. sed cõtra. s. de vtre in spi. l. i. §. ex hoc rescripto. vbi dicit esse partem. sed ibi anteqz nasceretur hic post. vel est portio. vt sicut p iure multo r nõ datur interdiciũ de libero ho. ex hi. sic nec p partu. sed portio nõ est quo ad usufruptionem impediendam.

Her est locus vacuus.

Ulla. i. domo. r hoc in rure. r plene de eis dic vt. l. eo. l. fundi. r. l. questio est.

Stipendium. a stipe qd est modicũ es vt subijcit: vt soluant. xxvi. denarios rustici nuncio pñcipis.

Idem. qd sic minutatim colligitur.

Accõtributione. sic r tributõia a contributione di est. vt. s. de tribu. l. pcurationis. §. p hanc.

Militibus. vt. r. C. de pcura. l. qui stipendia.

Alienatiõis. ẽt usufruptionẽ. pone exẽplã: phibita est alienatiõ fũdi dotalis. §. usufru. vt. s. de fun. do. si fundi. r. C. de fun. do. l. i. in fi. idẽ re pupilli: vt. s. de acq. re. do. l. bone fi. §. velut si pupilli. s. fallit qd hõ dicit: quia res liti gosa non potest alienari: vt. C. de iug. l. iij. pot tãme usufru. vt. s. de rei ven. si post ac. r. C. de prescrip. long. tempo. l. i. r est ratio: qz vicis iugiofi

Liber Duodecimus

non afficit rem: vt no. C. de acquir. pos. l. vitia.

a **Vir** est. vir fit qd nunq̄ fit. sic ponit. s. ad velle. i. tot. in pun. sed aliter. s. de iudi. vir.

b **Non** videatur alienare. qz bene alienat.

c **Nō** vtendo. omittit em̄ facere qd facere dz. s. vi. vt

z. s. que in fraudē cre. l. in fraudē. sic z. si sponat. vt. C. de rebus alie. non alie. l. si.

d **Amisit**: als abutēdo. nā z. sic perdit. vt. s. quem admodum serui. amit. si sic.

e **Acqrendi**. i. qui pōt acquirere z. nō acquiris.

f **Nō** intelligit. pone exēplū. s. q. i. frau. cre. l. que alit itez. s. de dona. in ter. vi. z. vro. si spōsus. s. si maritus z. fa. s. de col. bo. l. i. s. cōfertur. z. si in frau. pa. l. i. s. verū z. s. de iur. do. l. pfecticia. s. si pater.

z. de ali. iu. mut. cau. fac. itē. s. pōt z. i. i. nō alienat. s. fallit hec regula. s. ve. peti. here. s. z. si le. s. pinde. z. s. de heredi. v. l. i. s. nō tñ. z. s. fo. lu. matri. l. si fo. s. dabit. Accur.

g **Non** amplexitur. i. non eligit.

h **Neqz** coniunctō. cōiunctio p. z. qz z. similia: disjunctio p. vel. vt lucius cains heres esto. Itē peto codicē de cē: que oratio dicit soluta: vt. I. eo. sepe. vbi plene habes de illis orationib⁹. z. hoc quiddē iudicat ex mēte loquentis vt hic: qd intellige in iudicis: vt. s. de iudi. l. si qd in tentione. Itē in vltimis volūtatibus: vt. I. eo. triplici. se. cus in tractibus vbi ptra. pferentē fit interpretatio: vt s. de ptra. h. emp. labeo. z. de pac. l. veteribus. vbi plene dicit. sed qd si mēs hic nō apparet: Rñ. psumit pūctā: vt. I. eo. triplici. s. videamus. z. adiunge. l. sequentē.

i **Coniunctō** bene dico hoc in illa que neutrum istoz hz: qz hoc etiā in ea est que pūctōne habet.

k **Labeo**. vt. I. eo. sepe. z. cōtra disjunctā p. cōiuncta: vt. d. l. sepe. z. C. e. l. cum quidam. z. de epis. z. cle. si quis in hoc. z. auf. sed nouo.

l **Hereditas** meo. dare vel facere spondes. naz sufficit vni dari vel fieri: nisi factū vtriusqz intelligant cōtrahētes: vt in illa stipulatione hē licere: vt. s. de verbo. ob. si pūctio ista. in prin. z. si. z. in illa pte z. heredez tui non fieri vim. vt. s. de verb. obli. si stipulatus sim.

m **Alia** cedua est. vt cedere. i. est habilis ad cedēdū z. solu. ma. l. diuortio. s. q. in anno. z. s. de ptra. h. emp. cum manu. s. illua. z. arbores cedue dicunt in hoc sensu:

vt. d. l. diuortio. s. si fundum. n. C. s. esse. sub. etiam. z. in hac significacione s. glans cadauca que cecidit: vt. I. eo. s. glans. accur. o. C. stipula illecta. i. non lecta. z. pone casum: vt. s. de cōtrahen. emp. qui fundum. s. fundi.

Quādoqz oratio in qua est cōiunctio ponit p. disjunctiua vt si pmissis dare decē mibi hereditas meo. nā intelligit vt hereditas vt mibi dādo nō tenearis heredi. h. d. cū. l. seq.

Oratio que neqz pūctio nē neqz disjunctio hz: ex mēte pūctiantis vel disjuncta: vel pūctia accipit. **Idem.**

Coniunctio nē nō accipit labeo: at: vt i illa stipulatione. mibi hereditas meo: te heredez tuum. **Paulus.**

Alia cedua est. vt qui dā putant qd in hoc ha

vt. d. l. diuortio. s. si fundum.

n. C. s. esse. sub. etiam. z. in hac significacione s. glans cadauca que cecidit: vt. I. eo. s. glans. accur.

o. C. stipula illecta. i. non lecta. z. pone casum: vt. s. de cōtrahen. emp. qui fundum. s. fundi.

bet vt cedere. seruitus eā eē que succisa rursus ex stirpib⁹ aut radicib⁹ renascat. **Stipula** illecta est spice in messem defecte necduz lecte: qd rustici cum vacauerint colligunt. **Novalis** est terra pūctā que āno cessat: quā greci vocāt. **Integra** aut est in qua nondum dñs pascēdū gratia pec⁹ immisit. **Alam** cadauca est que ex arborē cecidit. **Pascua** silua est que pascuis pecudū pdestiata est. **Alpian⁹** Ratu⁹ est i qd ad fructū pceptū falce dūtaxat opus est: ex eo dicitur: qz paratū sit ad fructū capiendū. **Paulus** **Alpian⁹** solutū intelligitur: etiam si nichil esset solutum. **Alpian⁹** **Alam** est coram pluribus. **Paulus.** **Altonis** verbo etiā psecutio p̄tinet. **Idem**

Spice. sub. cū spice. et. et. sub. sunt: als mil sub. **Wesslem**. i. ex messe delecte. **Quas**. spice. **Macauerint**. h. sub. cū si nō habes in ter. **Novalis**. i. nouit apta ad colēdū: vt paratū qd colit ad seminandū de frumento. **Precisa**. ad colendum. **Cessat**. als cessat. s. anteqz aretur: vt pinde melius fructificet. et alias celsa sit. i. apta. et hoc enaz dixit precisa: vt. s. in eo anno impinguet sterq̄mino: vt pbat sequēs clausula. **Integra** autē. et. alias accipit nouale terra ex silua extēta: vt. s. o. ter. mo. l. si. in fi. et de peti. hē. vñ. z. hē potest sic accipi.

Integra. i. arata. qz he impinguationes sunt demum cum ea est arata. **Pascendi**. z. impingandi. **Ex arborē cecidit**. vt p tali del iterdictū de glāde legenda: vt. s. de glan. le. l. i. cuius appellatione oēs fructus p̄tinent vt ibi. z. I. eo. qui venens. s. glandis.

Pascua silua. als cedua: vt. s. e. in p̄nci. z. als pascua: vt hic. z. C. de pascuis pu. vel pu. l. i. z. l. h. in fi. z. i. si: qe sequentem legem.

Ratu⁹. de hoc fit mentio. s. de act. emp. si in qualitate. z. in hoc nō lz pascere: vt. C. de pa. pub. l. si.

Capiendum. i. sine semine. **Alpian⁹**. pone exēplū. s. de tribu. illud. s. min⁹. fa. I. eo. l. verbū amplius. in fi. item pone exēplū. s. de si de iur. amiss. in prin. itē pone exēplū. I. eo. si ita a te stipulatus. z. facit qd dicit. s. eo. l. cui. s. minus.

Alam. subaudi fieri. **Coram pluribus**. repete fieri hoc in cōtractibus t. p̄p̄tē. z. pone exēplū. s. de institua. sed et si. s. p̄scribez re. Item et. s. de iure fit. nō intelligit. z. s. de testa. l. heredes. als aliter z. impoptie: vt. s. de ritu nup. l. palā. itez no. pluribus. nā etiā coram vno. vt. I. e. l. coram.

Altonis. si lex alicui actionem indulget z. p̄fectuionem: vt. s. e. l. creditores.

Altonis p̄secutio. s. extra ordinē: vt p officij iudi. vt. s.

Altonis p̄secutio. s. extra ordinē: vt p officij iudi. vt. s.

de mino. l. q. si minor. §. si. r. i. eo. pecunie. §. actiois hbo. vel die psecutio. §. i. r. e. vt plene hēs. §. e. peclue §. actiois.

Restituere. pone in rei ven. §. de rei ven. l. preterea. §. itē in actioe psonali: vt. §. si cer. pe. l. cū fundus. in prin. r. de vsur. l. ij. r. l. videamus. §. in fauiana. r. in peti. here. si est pcedo possessor: vt. §. de peti. here. illud. et facit. §. e. plus est et. §. e. l. si. et. l. cum pretor.

Intelligit. §. possessor pdenat⁹ restituere.

Cām. cā rei est oē qd actor habuisset: si tpe litis prest. restituta res fuisse: vt hic r. d. l. preterea. r. l. cū fundus. r. §. ad ex hi. iulianus. §. si.

Acepti. i. tpe litis cōtestate.

Uncapiois. veluti si possessor lit. tēst. cōplent vsuca. nā restitue rei nichilominus et cauebit de dolo vt. §. de rei ven. si post acceptū. et pempto. l. ij. §. i.

Fructus. vt et. §. i. in condemnatioe. §. i.

Intentatam. vt intentandam. hoc est ante litē r. post: vt diximus. C. de transac. l. causas. et per illam pone hic exemplum.

In psonā siue mixta sit siue offm iu. locū hēat. a. 30.

Erbum oportere. pone exēplū qd stipulor a te qd d te dare opz. nō em videri stipulat⁹ qd iudex in sua expressu: sed qd pure r. in rei veritate nūc debebat: vt. §. de verb. obli. si a colono. r. l. stipulatus. §. cū stipulamur licet arbitraria actioe michi tenebaris. vnde cōdenatio poterat crescere: vt. §. de in. li. i. l. i. Alij sic verbū oportere necessitate imponit: vt. §. de transac. l. cū hi. §. arbitratu. r. de rebus eo. l. magis. §. nēsi. secus in verbo pōr: vt §. de offi. pfi. l. sepe. r. qd subijcit nō facultate que pōt r. c. mutat casum. q. d. nō sicut pōt pluris vel minoris cōdenare: ita pōt in predictis ipse cognoscere vel alij delegare. pōt aut pluris vel minoris cōdenare: vt in predictis arbitrariis. Item pōt facere r. omittere. vt. C. qd r. qd iu. l. nō quicqd. Itē pōt r. plusq̄ sit petiti dānare si plus inueniat deberi fm quosdā: vt arg. §. de iudi. l. solemus r. C. de ap. l. si. in fi. et insti. de ac. §. si vnus. qd rō placet: vt. C. si a non compe. iud. l. i. et. §. de iudi. l. non potest. et no. in. d. §. si minus.

Ad hntatē. l. qd hē nūc debet. siue ad vey rei precisi.

Omnis. C. inuisus rei. ergo etiā in brutis locū habet.

Factus. i. editi cū generale sit nomē. vt. §. l. 3.

Parte. p parte alia.

Qui sunt liberi. i. filij: vt. §. de sta. homi. l. nō sunt. in. §. Accur.

Corporis: vt cum duobus capitibus.

Cōtraria est. et sic retinet formā hominis.

Videtur. qd oīno discrepat ab hoīe vt vitulus.

Greci. i. fausta sma. et hi nō sunt liberi. i. filij: vt. d. l. nō sunt. in. prin. nec tenet pater instituire: vt. C. de po-

Pte corporis que nature cōtraria est. aliter cū qd pdiglo suz videtur: qd greci

Subsignati. dicit qd ab aliquo subscriptū est: nā veteres subsignatiōis hbo p a scripstone vt solebat.

Bona intelliguntur: cuiusq; q̄ deducto ere alieno supsunt.

Testatio est: denūcia tio facta cū testatiōe.

Serui appellatio etiā ad ancillā referit.

Familie appellatioe liberi quocq; p̄tinetur.

Anticus seruus familie appellatioe nō continet.

Intellige deducto ere alieno: vt. §. de colla. bono. l. cum emanci. §. illud. Itē pone. §. de iure do. mulier. r. §. de le ga. i. nō amplius. in. pn. r. §. l. venisse. §. hoc fallit in bo. pos. que cū cōmodo r. incōmodo transi: vt. §. de bo. pos. l. ij. et in hereditate: vt. §. eo. hereditatis. r. fideicommissaria restituitio: vt. §. ad trebel. cogi. in. prin. r. l. p̄cedēti. in. fi. r. l. in beneficijs: vt. §. eo. l. princeps. r. facit. §. eo. bonorum appellatio.

Attestari. abs attestari: alias protestari. r. pone exēplū. C. de nō nume. pecul. in. p̄tractibus. §. si. vbi excep. nō nume. pecul. opponit absente eo cui opponit. itē pone C. de anna. excep. l. vt p̄fectus. in. fi. itē pone. §. ad mace do. l. si filius. absente. r. facit. §. eo. l. p̄xi. in. prin. r. §. eo. plebs. §. i. Accur.

Incertus. nobis subau. r. da exēplū. §. de rei. ven. l. is qd se. nā sibi nemo incert⁹ esse pōt quā pte possideat qz incertā partē nemo possidere pōt: licz ad incertā partē detur rei vendi. vel peti. here. vt. §. de rei ven. l. que de to ta. §. i. r. §. si pars here. pe. l. i. in. fi.

Testatio est. facit. §. e. l. pri. §. pe. r. qd ibi dixi.

Testatione. i. coram testibus.

Serui. pone lego seruos: r. ancillas videor legasse: vt. §. de leg. ij. §. serui. q. r. fa. l. qd duos in. eo. r. §. eo. l. patroni. r. §. e. l. i.

Familie. pone exēplū. §. de pub. l. i. in. pn. r. §. familie. Itē. §. vi. bo. rap. l. ij. §. familie. itē. §. de vi r. vi. ar. l. i. §. familie. r. facit. §. eo. p̄nunciatio. §. familie.

Non p̄tinet. sicut nec turbā facit vel rixā vnus: vt §. vi. bono. r. ap. l. i. p̄tor. §. turbā. nec vniuer sitatē: vt. §. eo. neratius. r. da exēplum in familia publicanti: vt superiori. §. sed cōtra. §. de vi r. vi. arma. l. i. §. familie. sed illud quo ad illud interdictū in odij violentie.

sihu. here. insti. vt exhere. l. qd certa tim. in. fi. qnq; con tra: vt. §. l. queret

Subsignati. Substrib⁹ modis Substrib⁹ dicat subsignare. gnare pmo vt hic. r. C. trib⁹ mo de admi. tu. l. si nō dis. §. subscript. Scdo in testō. i. sigillare: vt. §. de testa. l. ad testum. §. si quis.

Tertio. i. obligare: vt. §. de iure im mu. l. semp. §. con ductores.

Pro ascrip tione. abs subscrip tione.

Bona intelli gunt. i. naturali sgnificatiōe nō ciui lvi. §. bonoz ap. r. pone exēpluz in filio emancipato: qd oīa bona p̄ter. qd

colla. bono. l. cum emanci. §. illud. Itē pone. §. de iure do. mulier. r. §. de le ga. i. nō amplius. in. pn. r. §. l. venisse. §. hoc fallit in bo. pos. que cū cōmodo r. incōmodo transi: vt. §. de bo. pos. l. ij. et in hereditate: vt. §. eo. hereditatis. r. fideicommissaria restituitio: vt. §. ad trebel. cogi. in. prin. r. l. p̄cedēti. in. fi. r. l. in beneficijs: vt. §. eo. l. princeps. r. facit. §. eo. bonorum appellatio.

Attestari. abs attestari: alias protestari. r. pone exēplū. C. de nō nume. pecul. in. p̄tractibus. §. si. vbi excep. nō nume. pecul. opponit absente eo cui opponit. itē pone C. de anna. excep. l. vt p̄fectus. in. fi. itē pone. §. ad mace do. l. si filius. absente. r. facit. §. eo. l. p̄xi. in. prin. r. §. eo. plebs. §. i. Accur.

Incertus. nobis subau. r. da exēplū. §. de rei. ven. l. is qd se. nā sibi nemo incert⁹ esse pōt quā pte possideat qz incertā partē nemo possidere pōt: licz ad incertā partē detur rei vendi. vel peti. here. vt. §. de rei ven. l. que de to ta. §. i. r. §. si pars here. pe. l. i. in. fi.

Testatio est. facit. §. e. l. pri. §. pe. r. qd ibi dixi.

Testatione. i. coram testibus.

Serui. pone lego seruos: r. ancillas videor legasse: vt. §. de leg. ij. §. serui. q. r. fa. l. qd duos in. eo. r. §. eo. l. patroni. r. §. e. l. i.

Familie. pone exēplū. §. de pub. l. i. in. pn. r. §. familie. Itē. §. vi. bo. rap. l. ij. §. familie. itē. §. de vi r. vi. ar. l. i. §. familie. r. facit. §. eo. p̄nunciatio. §. familie.

Non p̄tinet. sicut nec turbā facit vel rixā vnus: vt §. vi. bono. r. ap. l. i. p̄tor. §. turbā. nec vniuer sitatē: vt. §. eo. neratius. r. da exēplum in familia publicanti: vt superiori. §. sed cōtra. §. de vi r. vi. arma. l. i. §. familie. sed illud quo ad illud interdictū in odij violentie.

Liber Duodecimus.

Faciant. s. forte retinet. vt ar. s. qd cuiusq vni. l. sicut. s. si. ite tres forte faciunt. vt Ieo. neramus.

Rmoru. no vtiq. s. tm. et pone ereplu in. l. iuliu s vi publi. q hz locu qn armis est illata vis. vt liti. de infidic. s. q aut. et de pub. iudi. item lex iul. et. s. de vi et vi ar. l. iij. in pn.

ite facit liti. de pu bli. iudi. s. telu. et s. de fur. si pigno ri. s. qui furem.

Robti. po ne ereplum C. de post. l. qfqs. d

Turpe e. qz cōtra ius natura le: siue legē dei: vt non furtū facies: non mechaberis: vt. s. l. i. in fi.

Ciuitatis. i. iure postiuo. vt l. si. de pe. teme. li. s. penni.

Erbo victi. puta lego ti bi victū vel educa tionē: vt hēs ereplū. s. d. ali. r. cib. lega. l. si. et. l. i. qz nos. s. verbū vive re. itē pōe ereplū s. de re iudi. l. si vi ctum. r. facit i eo. ti. de adimē. lega. l. legatio. s. arg. p. s. de transac. l. cū bi. s. q trāsgit. s. z ibi in amittēdo. s. aut in acqrdō. vt ibi in verbo alimē ti: s. in sbovictus et iuge. l. seq.

Esui. id ē ad

escam siue cibum. Accur. Etera. ea appellatiōe. s. victus. et iuge. l. seq. s. strati. i. i. appone strati vel strata oē r. strati ergo siue stragula bz vestimētū qd sternit ad cub. s. dum: vt supra id qd iaceat: vt culcitra / trapeta / r. stria: q apud quosdā dicitur lodices: nō aut aliud quo iduā tur: et da exemplū ex. l. s. de re iudi. si victū vel strati.

Insciat. in terra vel plano: vt culcitra et similia.

Stragula. idē est stragula qd strati: forte a sternē do dicta. et de ea habes. s. de aur. et arg. leg. l. vestis.

Oē palli. i. ois gnis vel de lana: vel de serico: vel de lino: vel de simili materia.

In victu g. i. appellatiōe victi. vt r. s. e. sbovicti.

Accipimus. qua qd iduif. qz sine ea eē nō pōt.

Nō stragulā. qz sine ea aliqz eē pōt. ar. s. de re iu di. l. si strati. s. s. l. i. qz nos. s. verbū. so. vt ibi.

In stratum. i. appellatiōe strati.

Stragulā vestē. non aia: vestis ergo genus est: vt hic. et. s. vestis. r. s. de aur. et ar. leg. l. vestis.

Ronciatū. et statutum supple idē significant si non habes in textu: idem dici pōt: et habes pmi

nec duo qdē famillam faciūt? Rmorū d' appel. g' al? latio nō vtiqz tm scuta r gladios / r galeas significat s' et fustes r lapides. o' l'p.

Robzū r opprobrium idē est. p'bra qdā natu ra turpia sunt: qdā ciuilitatē r quali more ciuitatis impro bata / vtputa furtum adulte rium natura turpe est: emue ro tutele damnari hoc nō na tura probum est: sed more ci uitatis: nec em natura probū est qd pōt ēt in hoiez ido neū incidere. I dem. Erbo victi cōtinētur q' esui' et potui / cultui qz corp'is: qz ad viuēdū ho mini necessaria sunt. vestem quoqz victus habere vicem labeo ait. g' aius.

Etera quoqz quibus vt uēdi curā diue gra corp'is nfi vtimur: ea appellatiōe s' i gnificatur. o' l'pia. I strati omne vestimē tum p'inet qd i' i'clat: labeo ait. neqz em dubiū est qn stra

verbum. C. de senten. l. et stipulatōe. scdm Ieo. ti. post sententiā. et de execu. rei iudi. l. si vt proponis. sed pro prius statui dicitur qd in cōmuni generaliter decerni tur. vt. C. de epif. et cle. l. cum clericis. s. statum. s. p' nunciari in sententijs que inter partes feruntur. vt. d. Lex stipulatōe. et s. de re iudi. l. i. qn

q' ille solus dicitur hēre ius statu endi qui merū ha bet imperium. vt C. de senten. l. nul li. Accur.

Potest. i. cum dem habet effe ctum.

Eos. s. iudi ces. ac.

Matrē famil. liberta. d' simodo honeste viuat.

Boni mores vt et. s. de tuto. et cur. da. ab h'is. l. scire. s. cum rei = quis. et no. q' tri bus modis dicitur materfa. pri. Wffa. mo large pro ma tribus gnis et paruis vt modis hic. et da exemplū dicitur.

adulterium. secū do stricte pro fe mīna note aucto ritatis. vt. s. de li. ho. exhi. l. deinde. in fi. tertio largi fa si me pro omni fe mīna que sit sui iuris. vt. s. de his qui sunt sui iuris vel alie. nā ciuili:

Et neq' sequantur ne qz ducantur. Solu tum non intelligimus eum q licet vinculis leuatus sit: ma nibus tamen tenetur. ac ne eum quidem intelligimus so lutum qui in publico sine

et. Ieo. pronunctio s' i.

Iberationis. eandē vim. hoc verum si referas te ad personam: nam qui est liberatus est absolut' et ecōtra: vt et Ieo. l. solutionis verbo. Itz hoc verum quo ad substantiā obligationis tollēdā. nā sic tollitur solutione sicut alia liberatiōe: vt. s. de solu. solutionis verbū. secus si referas te ad qualitatez liberandi: nam alio modo potest quis liberari qz solutione: vt. s. de re iudi. l. iij. s. pe. rinst. quibus mo. tol. obli. per totum. U neqz hoc totū qui neqz sequant neqz ducant: dicunt quidam fuisse rub. quandam in libro galij qd vero sequitur dicunt fuisse de textu: scz solum r. vel qui neqz r. id est qui non debent de iure vocari ad precepta alicuius potestatis vt quis certum est eos et se alterius iurisdicōis non deducantur ad eum p vim vt. C. de iurisd. om. tu. l. in criminali. vel tertio qui est in domo cum citatur: neqz sequitur apparitiōem extra domum non ducatur in ius: ad est non extrahatur in ius de domo. vt. s. de in ius vo. l. p' l'icqz.

Cinulis leuatus. a' s' leuatus sit: a' s' ligatus nō sit. Accursus.

Serual. i. custodiā nauiculae forte. ille ergo demum est solutus cui libera dāf recedēdi facultas: vt. s. de lib. ho. exhi. l. iij. r. de acq. re. do. l. iij. in fi. r. l. v. in prin. r. facit. Je. veruz est est qui in car. r. l. vinculoz. r. s. ex qui. cau. ma. succurrif. r. l. in eadē. qd g̃ interim pmittit quasi in carcere sit non tenet: vt. s. qd me. cau. q̃ in carcere. p. quā potea hic po. nere exēplū. itē de hac solutiōe ha. bes. s. de poss. l. si hominem.

Bonoz. aut ci. uilis. iuris fictiōe vt cū signi. ficant ea q̃ bona fi. de possidemus ex. emp. pro: vel sit cā. etiā si aliena sint: fm̃ a. z. o. naturalis est ea possidem^o q̃ nostri dñi sunt: vt. J. in bonis. vel dic. ciuilib^{is} signi. ficat h̃ dicitur bo. noz. ue possessio. nē. vt. s. vt in pos. le. l. i. cui. s. bono. r̃ ṽ ipsa bona in. vniuerso. vt. J. e. l. bonoz. que oia cō. modū r. icōmodū habent: vt. r. s. de. bo. pos. l. i. r. iij. in prin. r. J. eo. hereditatis ap. sed natu. ralis qñ afferunt cōmodū: vel si afferunt incōmodū eo. dōduo qd̃ sup̃est cōtinetur appel. bonoz: vt. s. e. substi. gnati. s. bona. r. de iure do. mulier. r. J. e. l. pprie.

Cprodesse. r. qd̃ p̃dest. beat. s. ciuilib^{is} etiā si nō beāt: est bona dicuntur: vt modo dixi.

Dominij. hec naturalis est appellatio: vel dic etiā ciuilib^{is} si cū incōmodo sunt vel nō afferūt cōmodū. r. fa. s. de acqui. re. do. l. rem in bonis.

Bona fide. hec ciuilib^{is}. vel dic etiā naturalis qua. tenus profunt. accur.

Eque bonis. i. ciuilib^{is} appellatione bonoz. a. z. o. vel etiā naturaliter in eo q̃ beant: r. facit. s. de acti. r. ob. l. actio in personam.

Cvidentur. subaudi ciuilib^{is}.

Nurus. pone exēplum. legata non debent nurui ru. pto testamēto p̃trata. nec ergo pnurui: vt. s. de. le. l. virilis. s. nurus. Itē pone. s. de postu. l. i. s. fi. r. l. cui. s. affinitates. r. facit. J. eo. l. generi. r. l. soceri. Itēz pone. exēplū. s. de do. l. i. r. v. r. l. iij. s. ab vxoz. r. s. socru.

Apellatione. nō vocat parēs in ius sine venia. qd̃ nomē parens comprehendit superiores vtriusq̃. seruis in infinitū: vt hic. et. s. de in ius v. o. l. v. s. p̃tor. r. s. parēs. r. hoc ee interpretatione secus ex vocabuli si. gnificatiōe: vt. s. d. gradi. l. iuris sc̃sul. s. parēs. q̃ est J. At appellatiōe patris nō cōtinetur auus: vt. s. de ritu. nuptia. l. in lege. in prin. r. s. non autem obest. sed est ar. gumentum p̃tra. J. eo. l. ius ita interpretatio. accur.

Atroni. cōtinet. hoc ex eo q̃ masculini cōcipit. feminini: vt. s. e. de testamēto. s. serui. r. J. eo. liberi.

r. l. p̃nunciatio. in prin. sed p̃tra. s. de ope. liber. l. si cui. patronus. vbi dicit q̃ patronus p̃sentiendo liberte vt. nubat amittit pet. oparū: nō sic in patrona. s. ibi sp̃ale: r. reddit ibi rō in fi. qz. nō indecore p̃stant p̃rone.

Spe ita cōputatū. alias cōputatū. r. alias cōper. tum. i. recitatu. r. dictum. Et no. q̃ tria dicit r. exem. plicat p̃ ordinē. in soluta. solu. te orationes sunt in q̃bus cōiunctio est copulatiua ṽl diffiunctiua ṽl alia. r. qd̃ quādoq̃ p̃ sepatis. i. diffiun. ctis accipiuntur: vt. J. ibi cum p̃o di. citimus. qñq̃ p̃ cō. iunctis: h̃ hoc nō dicit h̃: vt. J. s. cū p̃o. dixit. p. q̃ si non appareat ex mente p̃ferentis: vt. s. e. l. alienatio. nis. s. oratio.

Patroni appellatiōe r. patrona cōtinetur.

Conatio iuncta ponit pro diffiuncta nisi turis dispositio alis repugnet. diffiuncta p̃o posita inter genus r. specie ponit p̃ cōiuncta. soluta p̃o in illam resolutur ad quā facti quali. tates r. turis dispositio adapta. tur. h. d. Bar.

Paulus.

Spe ita cōputatū. est vt r. p̃iuncta p̃ diffiunctis accipiunt: r. diffiuncta p̃ p̃iunctis: interdū r. soluta p̃o separatis: nā cū dicitur apud vete. res agnatoruz⁹ gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: at cum dicit super pecunia⁹ tutelave⁹ sua: qz tutor⁹ sepatim sine pe. cunia dari nō p̃ot: r. cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus⁹. cum p̃o dicitur: us

lūq̃ ponit hicq̃ p̃ separatione. i. diffiuncta. non enim agnati cū cognatis admittunt. s. post suos admittunt agnati r. tertio cognati: vt. s. si ta. te. nulle. ex. l. i. r. quis ordo in bo. pos. l. i. sunt r. alia exempla vbi cōiuncta pro diffiunctis accipiunt: vt. s. e. l. conuinctionē. hanc di. co cōiuncta p̃ diffiuncta ponit: nō tñ semper: sed pprie p̃o. nit pluries: r. hic subicit: at cū dicit r.

Ap̃ veteres. s. leges veteres. de iure em̃ nouo sub. lata est differentia agnationis r. cognatiōis: vt in aut. de here. ab intesta. s. ex his.

Agnatorū. ista verba materialiter ponunt.

Super pecunia. r. hoc materialiter.

Tutelave sua. supple liceat alicui p̃dere testamē. talis ofo accipiēda ē pprie. s. p̃iuncta: qz tutor non dāf nisi in testō vel codicillis testō p̃firmatis: vt. s. de te. tu. l. iij. op̃z iij. h̃ dē institui: r. ita de pecunia. i. de bonis: cū appellatiōe pecunie r. res p̃tineat: vt. C. de p̃sti. pec. l. ij. in fi. testari op̃z vt teneat datio tutoris: s. J. r. s. m̃ bñ re. neret sine tutela. vt insti. de le. agna. tu. s. i. vel l̃deo dicit pecunia tutelave: qz nō p̃ot dari tutor quin def̃ p̃one r. rebus: p̃one m̃ p̃ncipalr: vt insti. q̃ da. tu. pos. s. certe. et de excu. tu. s. datus. r. ff. de tute. te. l. certax. r. l. seq.

Sua. s. pupilli passue. vel dic sua. i. testamē. actiue: t. Quia tutor. ñc̃r̃ d̃et. (qz eam dat.

Et cū dicimus. hoc exemplū secundi.

Cōtinemus. i. ex cā donationis dedi. r. ita diffiun. cta p̃ iuncta ponit. sic. s. de aur. r. ar. le. l. q̃ntus. s. fi. r. C. de insti. r. sub. J. eo. l. g̃natr. in prin. r. de epif. r. cleri. aut. s. J. nouo: signata super. l. si quis in hoc.

Cuz p̃o dicimus. exēplum tertij: vbi soluta ponit

dictum. Et no. q̃ tria dicit r. exem. plicat p̃ ordinē. in soluta. solu. te orationes sunt in q̃bus cōiunctio est copulatiua ṽl diffiunctiua ṽl alia. r. qd̃ quādoq̃ p̃ sepatis. i. diffiun. ctis accipiuntur: vt. J. ibi cum p̃o di. citimus. qñq̃ p̃ cō. iunctis: h̃ hoc nō dicit h̃: vt. J. s. cū p̃o. dixit. p. q̃ si non appareat ex mente p̃ferentis: vt. s. e. l. alienatio. nis. s. oratio.

Nā cū dicit. exēplū primi. r. dic gentiliūq̃. i. cognatorū. sic po. nit. s. de p̃bo. l. i. r. supple hic. sic he. reditas defuncti agnatoruz genti. liūq̃ ponit hicq̃ p̃ separatione. i. diffiuncta. non enim agnati cū cognatis admittunt. s. post suos admittunt agnati r. tertio cognati: vt. s. si ta. te. nulle. ex. l. i. r. quis ordo in bo. pos. l. i. sunt r. alia exempla vbi cōiuncta pro diffiunctis accipiunt: vt. s. e. l. conuinctionē. hanc di. co cōiuncta p̃ diffiuncta ponit: nō tñ semper: sed pprie p̃o. nit pluries: r. hic subicit: at cū dicit r.

Ap̃ veteres. s. leges veteres. de iure em̃ nouo sub. lata est differentia agnationis r. cognatiōis: vt in aut. de here. ab intesta. s. ex his.

Agnatorū. ista verba materialiter ponunt.

Super pecunia. r. hoc materialiter.

Tutelave sua. supple liceat alicui p̃dere testamē. talis ofo accipiēda ē pprie. s. p̃iuncta: qz tutor non dāf nisi in testō vel codicillis testō p̃firmatis: vt. s. de te. tu. l. iij. op̃z iij. h̃ dē institui: r. ita de pecunia. i. de bonis: cū appellatiōe pecunie r. res p̃tineat: vt. C. de p̃sti. pec. l. ij. in fi. testari op̃z vt teneat datio tutoris: s. J. r. s. m̃ bñ re. neret sine tutela. vt insti. de le. agna. tu. s. i. vel l̃deo dicit pecunia tutelave: qz nō p̃ot dari tutor quin def̃ p̃one r. rebus: p̃one m̃ p̃ncipalr: vt insti. q̃ da. tu. pos. s. certe. et de excu. tu. s. datus. r. ff. de tute. te. l. certax. r. l. seq.

Sua. s. pupilli passue. vel dic sua. i. testamē. actiue: t. Quia tutor. ñc̃r̃ d̃et. (qz eam dat.

Et cū dicimus. hoc exemplū secundi.

Cōtinemus. i. ex cā donationis dedi. r. ita diffiun. cta p̃ iuncta ponit. sic. s. de aur. r. ar. le. l. q̃ntus. s. fi. r. C. de insti. r. sub. J. eo. l. g̃natr. in prin. r. de epif. r. cleri. aut. s. J. nouo: signata super. l. si quis in hoc.

Cuz p̃o dicimus. exēplum tertij: vbi soluta ponit

p. d. siuncta: r dic qd eum dare facere opz: q index sic in sententia dixit. p dno tici in id qd eum dare facere opz. ch tamé certa sit quántitas vel facti r in aliqua parte gesto rú cõpze hõsa. als nõ tenet hęc snlar: vt. C. de sen. q sine certa quántitate. l. hęc snla. vel pone in cõtractu: vt. s. de verb. obli. l. l. a colono. r. l. l. si stipularius. s. cõ stipulamur.

a **Quoduis eorum sufficit.** siue aliqd debuit dari aut fieri: ac si dicitur p mittis quicquid aut dari: aut fieri r. r ita soluta p disuncta ponit. sic. s. de legi. r se. con. l. legis. r ecõtra qñq; p cõiuncta: r hic subicit: ch nõ dicit. sic. s. de aur. r ar. leg. si quis ita.

b **Donuz munus.** in quo hęc discrepant. habes. f. eo. inter donum.

c **Opas. i. durnas.**

d **Redemerit.**

f. liberi a patrono: remoueat patronus a cõtracta. vt. s. de bo. lib. iulianus.

e **Si omnia. r sic p cõiuncta. accur.**

f **Esse. vt a cõtracta. remoueat.**

g **Ex re. vel dic als ex re. i. ex impositione rei vel facti: als ex re. i. a patrono: vel dic ex re. i. veritate. accur.**

h **Si quedam. vt munus itm.**

i **Non desiderabunt. f. que non sunt imposita. vt. f. redimatur sed sufficit redimi que sunt imposita: vt a cõtracta tab. remoueat.**

k **Item dubitatu. consilio forte. talia erant verba in libris anti quis ope r cõ. altcuus furti facti puniatur in duplum vel quadruplum: r hoc materialiter. azo.**

l **Ex sententia. als sententia: r supple an sint accipiẽde sententia cõiungenti. i. eoz qui cõiunctim dicebant orationem poni aut econtra r.**

m **Cõiungenti. r sic cõiungenda.**

n **Separantim. r sic separanda.**

o **Furtum facit. scz per alium.**

p **Condici põt. puta ei qui tulit opem põt pdici: ei q cõsiliu prebuit non. vt in h. de obli. ex de. s. ope. r. s. de fur. qui seruo. sed videt etiã qui tulit opẽ nõ tenet cõdictione furua. vt. s. de cõdi. fur. p. inde. que est ptra sol. appellat hic pdictio. f. certi generalis. ibi pdictiones furtuã negat cõpetere. vt dic dari pdic. i. psonale actõez scz furti. sicut ponit in h. de acti. s. sic itaq; vbi denegat cõ. si. furua. vel tertio hic quoquo nõ deuenit res ad eum qui tulit opẽ: ibi nõ. Et potes hic breuiter dicere generale est vt qd de pñlio nõ teneat: vt. s. mãda. l. si. s. si. nisi als non erat ille facturus: vt in eo. si. si remuuerandi. s. si tibi. in si. s. et hoc si nõ est fraudulentu. tñc em est obligatoriu. vt. f. i. i. pñliu. r. s. de dolo. qd si est sci reo. s. actio furti lz sit fraudulentu locu nõ hzvt in pun.**

glo. huius. nisi alias nõerat ille facturus furtum. arg. s. de inur. nõ solli. s. si mãdato. r. s. de fur. si quis vx. s. neq; quãdoq; tamen ex solo consilio teneat qd: lz ille als erat facturus: vt in cõsilio dato seruo. vt. C. de fur. si qd. r. s. de ser. cor. l. i. s. psuadere. Si aut opem r pñlium simul adhibuit furto tñc teneat: lz ille als erat facturus r lz cõsiliu non habuerit pncipaliter: dñ tamẽ scõdario: vt. s. de fur. si pignore. s. pe. et in h. de obli. ex de licit. s. ope. r. s. de fur. in furti ac. s. ope. r. s. recte.

Paulus. **Reditor autẽ is est qui exceptioẽ ppetua submoueri nõ põt. q aut tpale ex ceptõez timet: siñs est pdictio nali creditor. Alpianus.**

Qta est relegere r recognoscere. **Dispungere est conferre accepta et data.**

se: aut qd melius est vtrũq; admittat: cũ vnũ alij nõ sit cõtractu. vtrũq; enim interuenire opz: vt sit furtu r agatur furtu. r fm hoc cõiunctim ponunt vt hic in fine. s. cũ diuerfa sint dare pñliu r ferre opem: separatim fm labeo nem sunt accipiẽda: r pote cũ alteru sine altero esse possit. imo nunq; simul sunt cũ semp pcedat cõsiliu r sequatur opa: fm hoc labeo soluit significationẽ rei bcz dicens eam separatã r diuersam: veteres nõ effectũ agẽdi cõsiderauerũt: sic vtrũq; est opus: r sic pñctum intellexerũt. p r ex pdictio q cõiuncta ponit p disuncta. itẽ ppue. itez disuncta p pñctã. itẽ soluta p disuncta. itẽm etiã p pñctã. Itẽ soluta quo ad quid p cõiuncta. qui casus. vñ. sunt hac. l. per ordinem.

Conditionales creditores. de his dixi. s. l. creditorz r cõpettura est. quantũ ad spem. vt in h. de ver. ob. s. ex pdictõali. r est cõpettura in euẽtu pdictõis.

Reditor. perpetua. pacti facti de non agendo in perpetuum.

Non põt. vt. s. debitor. r. f. i. i. si qd obligatione nõ põt. r. s. de ac. r ob. is cui. s. si.

Exceptionem timet. vt pacti facti de non petendo vsq; ad annum.

Similis est. qz sicut vnus expectat diẽ: sic alter cõdi. sed differit in aliquo: vt. f. c. l. cedere. itẽ quantũ ad pdictionẽ indebiti. vt. s. de cõdi. indebi. l. si. ff. i. c. vel dic similis est conditionali creditori cum conditio est omnimodo exiura.

Recognoscere. pone exẽplũ vtriusq; sibi. f. cognoscere r dispungere. vt habes. s. de bo. auc. iudi. pos. l. si.

Conferre. r post collationẽ cancellare qd redditũ vel impẽsum inuenit: vt. s. de diuer. prescrip. l. in oibus s. reipu. r de re. mi. l. ex causa defertõis. r de statulibe. l. si statulibera pene. s. ff. accur.

Liberorum. pone exemplum. de poll. l. pen. ubi dicit extraneus heredes inchoantis opus teneri in quinta partem si nolit perficere opus inchoatum: sed est et numero liberorum teneri in decima si non vult complere opus. ac b In potestate. s. parentum.

Sed oēs. etiā naturales. s. ad trebel. l. ex factō. s. si qd. et facit. l. e. liberos. et de in ius vo. sed si hac lege. s. liberos. s. ar. cōtra. s. de iure immunita. l. i. s. personis.

Descendentes. vt nepotes ex filia. vt. C. de p̄di. inser. l. i. s. q. s. tūda. co. l. ij. q. qd sit p̄tor. s. appellatio filioꝝ magis stricta est. vt mlti. qui da. tu. pof. s. filij sit p̄tra. l. i. s. l. ij. s. ibi solues.

Uibus. cete ti. discipuli. Magistri. i. magis q̄ discipuli astricti.

Appellant. vt magistri societatis. vt. s. de pac. itē magistri. et etiā leguz. vt. s. de ar. qualē. s. si. itē liberaliuz studioꝝ. vt C. de p̄f. et me. l. magistros. itē cuiuslibet mechanice artis vt statim dices. ubi vnde cuiuslibet et. et no. h erigi in docēte solertia. Ergit etiā fides et scia. vt in. si. in. p̄hemio. s. quozum omnium.

Cognominant. qz ad ipsos p̄tinet sollicitudo reipub. magis q̄ alijs. vt hic. et. s. exqui. cau. ma. l. et qui da. in. si. et. l. seq.

Appellari. et sic bononēses dicunt.

Persequi. i. p̄sequi qd sibi est vel sibi debiti. et po nec exemplū. s. de pig. ac. l. si rē. s. ois. et qui. mo. pig. vel hyp. sol. item liberatur. s. i.

Satis accepit. fideiussorē puta vel pignus. vel dic persequi quo ad hoc vt cōuent⁹ sit in mora. vt. s. de peti. here. l. diuus. s. diuus.

Facere. i. iudicare. vt. l. eo. l. verbū facere. itē nō facere. vt. l. eo. l. facere oportere. als incipit facere nō oportere. item differētia. s. de cu. bo. dā. l. de curatore. circa p̄n. que nō p̄tinet gerere. et gerere sit aliqd facere etiā si

ne verbis. vt. s. e. l. labeo. In fl. q̄ ergo hic dicit nichil interest: stricte accipit facere: vt. l. eo. facendi verbo.

Paternos. pone exemplū. vt. s. de repu. l. nullum. itē. et. s. de in ius vo. sed et si. s. s. s. itē de maternis: vt. s. de excu. tu. l. libertum.

Fundus est nō fundus s. portio aliqua fūdi. s. fundus aut integrū aliquid est: et plerunq̄ fundū sine villa accipimus. Ceterum adeo optinio nostra et cōstitutio locū a fundo separat: vt et modicus locus possit fundus dici si fundi aīo eū habuimus. nō etiā magnitudo locū a fundo separat: s. nostra affectio: et quilibet portio fundi poterit fundus dici: si tā hoc p̄stituerimus: nec nō et fundus locus constitui p̄t. nā si eum alij adiunxerim⁹ fundus locus fundi efficit. **L**ocus appellacionē nō solū ad rusticā: verum ad vrbana quoq̄ p̄dicta p̄tinerē labeo scribit. s. fundus quidez suos hz sine⁹ locus nō latere p̄t / quaten⁹ determinet et definiatur.

Vocabulo satisfacionis cōtinet aliquādo repromissio q̄ sit sine fideiussore. et gio. ponit exemplū in satisfacione iudicatum solui. **P**aulus.

Satisfacionis appellacione interdū etiam repromissio cōtinetur quā cōtēsus fuit is cui satisfactio debebatur. **G**aius.

Ignis appellacione in locus etiā fundus: vt. l. e. l. fundi. s. locus. **F**undi. vrbani vel rustici: vt. l. s. l. c. et. et. s. de aqua plu. ar. l. i. s. apud. nō rei mobil. vt. s. de relig. l. is q. s. i. v. **P**lerunq̄. qz etiā cū villa: vt. l. eo. fundi. i. p̄n. et est vil la vilis dom⁹. **C**ōstituerim⁹. nō. ergo q̄ arbitrio sit fund⁹ et locus vt hic. et. s. de lega. i. qd in rex. s. si qd. et l. plane. s. si. et. s. cōtra p̄dicti. si quis. s. plene.

Si eū. locū. **S**ine. certos et limitatos.

Satisfacionis. pone exemplum in satisfacione iudicatum sol. vt. s. i. i. sol. l. v. s. nūc videamus. et facit s. de p̄to. slip. l. i. et de pig. act. si rē. s. omnis. et. l. eo. l. habere. s. cautā. et. s. qui satisfactio. cogā. l. i. et. C. de verbo. signi. l. sancimus.

Qua. s. repromissione. accur. **I**gni. pone exemplū. s. ad exhi. l. sēma. s. aliter. et. l. i. tigni. s. de sig. in iuncto. l. i. et. l. i. de re. di. s. cū l. suo.

Liberorum no stroꝝ. s. liberos si nō habeo in textu nō dicim⁹ nostros vt hic. et. s. de iur. pa. l. seruū a filio. qd accipit et ex p̄culio castrensi seruum manu mēstr. als nō. vt. s. q. et a qui. si qd hac lege. s. i. et sic soluta est q̄stio q̄re: vt est rō: qz etiā in o patre est filij: vt. s. de libe. et post hū. l. in suis. itē nec liberti liberti n̄m dicimus: vt. l. eo. modestinus.

Portus. p̄clusus. i. locus ubi rates morant et stant. s. zo.

Munita. s. sit idest nō minus q̄ si in statioe essent vt. s. de flu. l. i. s. statioe. s. zo.

Portus. idest strictus portus. vel idest pars ua portu ciuitatis que portula dicitur i vulgari et sit mēto portus: vt sic expositioe egeamus. s. de re. di. uisi. l. nemo. s. sed flumina.

Fundus. tot⁹ et integer: qh̄q̄ v̄

Liber Duodecimus.

et de rei ven. l. in re. §. signi. facit. Ieo. ferri. §. fabrico.

Penes amplius. i. firmissus.

B Te. vñ. vñ. depono apud te: vt. §. de poss. l. si holem. itē apud te est qd petere potes: vt. Ieo. id apud.

C Possidē. vel cuiuslibet vel naturalis: s; fm hoc ecō

tra debuit dicere/

scz q; pl⁹ p̄neat

apud q; penes.

cū oē qd cōtineat

penes cōtineat a:

pud: s; nō cō. sed.

expōe hic āplius

i. pl⁹ attribuit ali

cui: vel maius cō:

moduz significat:

nō q; largi⁹ sit vt

plura contineat.

I ntestatus i.

est decedere i

testat⁹: da expē lū

in cōco. istis. §. 3.

§. ab. l. filius. §. q;

si hi. 7. de test. tur.

si nemo. 7. de suis

et legi. her. l. i. 7. in

su. de here. ab ites

sta in p̄n. vbi etiā

no. q; ser mōis de

cedit dō in testat⁹:

E Non fecit. vl

lo modo.

H eredis. pu-

ta p̄mittit p

te 7 herē tū. vt

§. e. cōfessionē. et

cōcotat. §. a. scien

dū. in p̄n. 7. l. here

dis appellatiōne

et. C. de here. l. si.

l. si. 7. §. de peni. he

re. l. iij. et de acq̄r.

her. si q̄s. §. fi. 7. §.

de iure immu. l. iij. et. C. de leg. l. i. annalibus. sed fallit

M in casib⁹ vt nota. §. ti. i. l. qui p̄ successiōne. Accur.

Ercis. da expē plū. §. de tributo. l. i. in prin.

H ereditas. nec ad illas oēs: q; nō ad suos. vt. §. de

tribu. l. i. §. i. 7. §. mercis. que est contra.

A lienatū. pone expē plū in iure emphiteotico. vt. C.

de iure emphi. l. i. itē. C. de fun. do. l. i. itē facit. §.

si cer. pe. si soci⁹. 7. p̄ socio. l. nemo. 7. §. e. alienatiōis. s;

ar. §. §. de statulū. statulū a ceteris. §. q̄ntus. vbi p̄bo

vēditū cōtinet ois alienatiō: s; magis p̄cordat ad id

q; d̄ vēditū tñ 7c. itē facit. §. d̄ ali. in. l. ex hoc. §. aliēare

Venditū. etiā antē translatū domini.

Dicitur. ac p̄ hoc periculo est ēptotū: vt. §. de con

trahen. emp. qd sepe §. si res.

Donatiōis. donatiō gen⁹: vt. l. si de dona. in rub.

circa p̄n. et. §. de dona. l. i. cōtinēo etiā legatū: vt. in l. de

lega. §. legatū. §. §. de dona. filiusfam. §. pe. vbi p̄mit

tendo pater filio donare nō videt cā mortis p̄mittere.

Sō. refert lex loquat̄ p̄mittendo vel p̄hibēdo quo ca

stonem non continetur generali dicto. ar. §. de p̄cen. l.

p̄ponius. et de mino. illud. §. si talis.

La verba arbitratu. da expē plū. §. p̄ socio. si sociē

tatem. §. fi. et. l. sequen.

Ius significat. i. q; de iure arbitrium fieri debeat

hoc est a persona

que possit arbitra

ri 7 q; dicat vt bo

nus vir: alo refor

matur: vt. d. l. si fo

cietatē. et. §. de o-

pe. liber. si liber⁹.

E in seruū.

bene sequitur si

ius significat q;

seruus non possit

ēē arbitrator. vt. §.

de verb. ob. stipu

latio ista. §. h. 7. i-

sti. de stip. ser. §. §.

cum factū. it; 3. q;

serui fm ius pio

nullis habentur

vt. J. titu. i. l. q; at-

tiet. similiter nec

verus artiter esse Seru⁹

pōt: vt. §. de arbi. arbit̄ et

pedius. §. l. quidā nō pōt.

Itē istā intelligit

in vero arbitro q;

ad silitudinē iudi

cis procedit. 7. fa-

cit. §. de cur. fur. l.

consilio. in fi.

E verba. ab

fuerit. als

adfuert et sub.

tū dabis. vt. sub.

illam rem tñ tibi

tradā. als abfue-

rit et tunc. s. nō da

bis: et pone ex em

plum in stipulatione iudicatum solui que tria conti-

ner: cui quandoq; specialiter subijcī dōlū mali abesse

abfuturūq; cē: et si cui rei dōl⁹ mal⁹ adfuert. x. dabit.

nā dōlū cuiuslibet p̄prehēdit etiā extranei: vt. hic 7. §.

iudi. sol. l. nouissima. itē pone expē plū. §. de h̄b. ob. l. sti-

pulatio ista. §. §. q; dōlū. et facit. §. de ser. vr. p̄e. si ser-

uitus. et de ver. ob. inter stipu. §. i.

C iendū est. successiōes. i. grad⁹ vt heres heredis et

sic ponitur. C. de in lit. tur. is qui rationes. et da

exemplū. C. de here. in l. l. fi. 7. q; d̄iri. §. eo. heredis. et

dic h̄ q; d̄ questui. §. de peni. here. l. iij. §. sed et ticio.

S peciebus. i. casibus.

Proximum. i. primū scz tñ: est ergo regula vt om-

nes contineat: sed fallit in casib⁹ tribus qui sequunt. et

in alijs quos nō. J. titu. i. qui per successiōem. i. q;

I mpuberis. facta hīs verbis quisquis 7c. et da

exemplū. §. de vulg. substi. qui liberis. §. fi. et. l. patri. 7

in l. de pupil. sub. §. qm̄ substituitur.

F ilio. i. impuberi meo.

Ubi. i. in qua substitutiōne vel verbis. §. 30.

Non continetur. l. primus. n. ad

I tē in lege. da expē plū. C. de lib. et eo. li. l. pe. sed §

de bo. li. si filius paulus. So. ubi contrahat. heredi
 hereditas hic accusatiōe ingratū denegat. sic in eo qui
 ex necessitate māmuit nā hz ptra. vt. C. de bo. pos.
 fia. liber. l. i. fz nō accusat ingratum. vt. C. de ope. li. l. q
 s. **A**d d. da. ex p̄li. s. de ope. li. cū p̄on. s. cū liber
 tus. fz i eo. ut. si
 operari. vbi dicit
 trāsire iudiciū o
 pere ad filiū etiā
 nō herede. fz p̄ia
 loquit l oga certa
 illa si opari licer
 ta: vt plene not. s.
 de p̄i. inde. si nō
 foret. s. libertus.
 b. **V**erba hec is
 pollice p̄ot iudi
 cū redhibitoriū
 emptori et his ad
 q̄s ea res p̄inet.
 vt. s. de edil. edic.
 l. i. s. q̄ si mācipi.
 um. q̄b ex p̄onit. i.
 is q̄ in tus vniuer
 sum succedit nō i
 re illa tñ: vt. h. r. s.
 de edil. edic. scien
 dū. s. deide. fz q̄n
 q̄ etiā successore
 rei cōtinet: vt cum
 b: nō dat actio p̄
 iuramētū neq̄ in
 turātem: neq̄ i est
 ad quē ea res p̄i
 net: vt. s. diureiu.
 l. ait p̄ot eius rei
 r. q̄b etiā singu
 larē cōtinet succes
 sore: siue in re illā
 vt. l. eo. nē. l. etiā si
 i re. itē fallit scō

q̄b d. h. s. de adop. his s̄bis. fz i illis. l. impropie ponit.
 c. **D**ānum. i. vniuersalis successor.
 d. **C**ontineatur. s. his verbis.
Aliud est cape da ex p̄li: q̄ heres institutus r ro
 gatus de pte restituēda nō capaci: id q̄ cōfiscan
 dū est nō capit q̄b apud se māsurū est sic: vt. s. de vulg.
 sub. ex facto. s. iulian. r. facit. i. n. i. l. nō videt q̄ s̄. vbi
 plene dices. fz i. l. cepisse. so. vt. ibi. Item s. s. de fide
 ius. tu. l. i. So. ubi impropie. Accur.
Sicut peruenisse. pone ex p̄li vt in p̄cis q̄ p̄ue
 nerūt ex vēditōe rerū hereditariarū ad bone fidei pos.
 hereditatis. vt. s. de pe. her. itē ve. s. itē placere. q̄b in
 telligit si locupletior est vt hic: r. i. e. ti. l. vtrū. Itē pone
 ex p̄li. s. de leg. iij. q̄ cōcubinā. s. q̄. r. facit. i. e. l. nomē fi
 liarū. s. si. sed i. e. l. p̄uenisse. sed tbi impropie: sicut in
 multis alijs locis ponit impropie: vt. s. ad treb. cogi.
 s. fz si q̄s rogatus. r. de here. vēdi. l. ij. s. peruenisse. et
 s. q̄ me. cau. videamus. r. l. si ipsa.
 g. **R**ecte. i. arbitrio boni viri. vt. i. e. l. hec verba.
 h. **P**reliari. scilicet indēnitatem. his rebus sub. p̄ot:
 et da ex p̄li i cōdēnato in rei vēdi. cui cauet a petitorē
 his s̄bis. vt. r. s. de rei vē. l. i. p̄s q̄. Itē p̄e i agēte redhi
 bitoria: cui s̄r his s̄bis cauet: si p̄cū ex maleficio s̄u

ab exneo. vt. s. de edil. edic. l. redhibere. s. idē p̄poni.
 i. **P**ericulum. p̄sone. vt ar. C. de trāsac. interpositas
Ad d. d. d. s. pecunie: vt. s. de dā. infer. l. iij. r
Ap̄pellatōe. absolutus a
 tota re a pte absolutur. vt. s. de excep. rei iud. si q̄s cum
 totū. item facit. s.
 de euic. l. i. et de le
 ga. i. plane. s. si. et
 s. eo. l. locus.
Ex verba. da
 ex p̄li et cō
 cordantias: vt dī
 xi. s. e. restituere.
 n. **R**ecte est. et
 sic exposui. s. l. s.
 liud. s. hec verba.
 s. **I**gnatorū.
 s. legatū tibi
 ornāmēta multē
 bus alijs anulū p̄i
 nētur nō signato
 ri: vt. h. r. s. d. au.
 et ar. le. l. argēto.
 s. ornāmēta. r. est
 signatorū cū quo
 sigillat. vt. s. de te
 sta. l. ad testis. s. si
 ab ipso. r. s. signū
 r. facit. s. s. bo. dā.
 diuus.
Restituere. h
 dic vt dirim.
 s. eo. restituere.
Edisse. p̄e
 q̄ emi libe
 rū q̄ sciebat se li
 berū: tenetur mi
 chi ad duplū eius
 q̄b dedi vel per
 mutauit vel cōpē
 saui pro eo: q̄n p

clamat i libratē q̄ totū videt dēdisse. vt. s. b. lib. cā. l. in
 tāti. r. l. h. Itē p̄e ex p̄li i p̄mutatōe. vt. s. de iure do.
 l. si et nuptura. itē in cōpētatōe. s. so. ma. si filio. itē r q̄ ac
 cepto tulit dedisse videt. vt. s. de cōdi. ob cau. l. si multi
 er. itē facit. s. de ver. ob. vbi autem nō. in fi. l.
Rugē. appellari. s. aut paul. et nō. q̄ nēme reddi
 tus gen. est ad fruct. cū ois fruct. sit reddit. s. i
 nō ē: q̄ part. est reddit. nō tñ est fruct. vt. s. de vsur.
 paul. s. hēs. r. s. nerat. et ad treb. l. deducta. s. si he
 reditatē. r. s. vsur. i pecudū. s. part. et redditui parisi
 car paul. frugē: sicq̄ cōtinet oia q̄bus hō vescat fm est
 in quo corrigat eum iulianus statim.
 s. **I**ulian. scribit. r. male addēdo: imo corrigēdo.
 r. **V**escat. q̄b intellexerat paul. a fruendo dictas.
 v. **F**rumētū. dixit fruges vocabulū: nūc frumētū. i. e.
 qui fundum. dicit de pomo.
 r. **T**eneat. i. spica. s. ordeli r spelta r auena.
 y. **D**iffinisse. dicit iulianus.
 z. **P**ot. dicit. s. frumētū. sed hoc in fi. l. corrigit.
 a. **S**iliqua. i. pelle quadā qua retinet fabe: als aliē
 accipitur. vt. C. b. epi. et cle. cū clericis. aut. fz hodie. q̄
 scz lupinū et fabā et silia legumina putauit r. et sic cor
 rigit q̄b. s. dixit. Est ergo hic ḡhār eius significatio:

Specialiter vero vulgari sermone dicim⁹ id tñ granum frumentu: qđ s sui bonitate cetera excellit.

Interdū significat. i. dicere sibi possessiois significat sibi proprietatis. i. id qđ designat p sibi ppeta: r da exēplū. s. de iudi. si de vi. itē. C. de fiducia. mi. l. si. et. C. d. s. hē. ep.

Cū res. r de dona. inē vi. r vro. l. si qđ dē. r e dōra dñiuz p possessioe. vt C. de rei. vē. l. s. r iens b. Possessioes. expōit ergo. l. res possessas.

Impēse. peritura. omnino. b. Futura. idqz repetēde sunt. vt ar. s. ad. l. r hō. de iact. l. i. s. equisimū. r. s. et da exēpluz. C. de rei vro. actio. l. i. s. sed r si ob impensas.

Pastinatioe. i. plantatioe arbuti. i. arbor: ne ruat terra i futuris annis: vel etiā pastinatioe vinee: vt accipitur. s. qđ vi aut clā. l. sp. s. i.

Fuerat. alio: qui diceret necessaria impēsa. g. Puerorū. i. s. hō. vt r. s. d. rei vē. s. nāt. s. h.

Carere. vt r. s. de impē. l. vtilis. r de pig. ac. si fu i. In his. i. in vtilibus impēsis. r ita est cōtra. s. de impē. l. i. s. p. vbi dē q pistrini r horrei impēsa est necessaria. So. si fiat in reficiēdo obtinet qđ ibi: si in faciēdo obtinet qđ hic. ar. s. de iti. actuz. pua. l. iij. s. p. vel pīc s m qualitatē rerū qñqz necessaria qñqz vtilis dicit impēsa horrei r pistrini.

Voluptarie. als voluntarie. i. voluntatis cā facte: als voluptarie. i. voluptatis vel delectatiois cā facte. l. Incrustatioes. qñqz subtilis crusta marmoris ex tra murā ponitur: vt totus marmoris videtur. Loricatio est celatura iū modū lorice facta: vt picture mī litū armatorū vt i palacio cōis bonoñ. r qđ subicit picture. f. als imagines vel figuras cōtinētes vel nullas. r facit ad hēc. l. s. de rei vē. l. in fundo. r qđ ibi no. r. C. de rei vro. ac. s. h. nec ob ipēsas. r qđ ibi no. r facit s. de impensis. l. quod dicitur. et. l. seque. r de peti. hēre. l. vtilis. Recur.

In generali petitione. pone q: testator in substituo do repetitū legata que ab instituto reliquerat. vt s. de leg. iij. cum in substitutioe. sed r hoc nō dico intel ligi repetitū nisi cōtraria colligatur voluntas. vt s. de lega. i. licet. item pone vt. s. de fun instru. l. seie. in pñ. r facit. Te. l. verbis.

Cum pterot. pterot dicit. opus vi vel clā a te factū

Interdū pprietatē qz verbū possessiois signi ficat: sicut i eo qđ possessioes suas legasset r sum est. Idē.

Impēse necessarie sunt que si facte nō sunt: res aut peritura aut deterior futu ra sit. **U**tilis impēsas esse fulcinius ait q mellozē do tē facit: deteriorē eē nō sināt ex quib⁹ redditus mulieri acquiratur: sicuti arbuti pastinatione ultra qz necesse fuerat. Itē doctrinā puerorū quozū noie onerari mulierem ignorante vel inuitā nō oportet: ne cogat fundo aut māci pijs carere. **I**n his impensis et pistrinū et horreū in fule dotali adiectuz plerūqz dices mus. **V**oluptarie sunt que specie dūtaxat omāt: nō etiā fructū augēt: vt sūt viridaria et aque salientes: incrustatio nes/loricatioes/picture.

Testator repetēdo legata

restituas. vt. s. qđ vi aut clam. l. i. in pel. qđ exponit hic nō solū op⁹ restituat. i. destruit: r in pūstinū statū res re ponit. s. etiā oē dāni actori emēdat. vt. s. qđ vi aut clā l. sem. p. s. in hoc iter dicto. Itē cū debeat arbitrio boni viri destrui: vt. s. de ope. no. nū. l. anpe. s. h. r arbitri um est. etiā i offi dāno. vt. s. eo. hēc s. ba. ergo oē dāni venit: vt hic dicit. **I**n alio sensu ponit restituere. s. e. l. restituere.

A substituto videtur repetere et libertates. h. d. Idem. **I**n generali petitione legatorum etiam date libertates continētur ex mente legis. r. iij. tabularū. Idem.

Cum pterot dicit vt op⁹ factuz restituatur: etiā dāni datum actori cōsequi debet. nā verbo restitutionis omnis vtilitas actoris continetur. Idem.

Arbū amplius ad eū quozqz pertinet cui nihil debetur: sicut ex contrario mī nus solum videtur: etiam si nihil esset exactum. **I**abo.

Proprie bona dici non possunt: que plus i cō modi qz pmodi habēt. **P**au.

Enes liberos intelligimus. **M**arcel.

Deratuz pīscus tres⁹ facere existiat collegiū: r hoc magis sequendū est. **C**ell⁹.

nozum. vbi plene dixi. Recur.

Iij. pone exēplū. pater dedit tutores filio: si plures hz oibus videtur dedisse. f. qđ sunt in pmo gradu: vt. s. de testa. tu. l. si qđ ita s. i. r hoc qz fauor est. fec⁹ si odii esset: vt ex heredo filii mei cū plēs habeā. nā ne mo est ex heredo ar. vt. s. de li. et posthū. l. i. r hoc est i eo. tu. l. cū quidā. r s m hūc casum nō est cōtra qđ signat insti. qui da. tu. pñt. s. h. vbi dē nō cōmnci nepotes filij appellatioe. **U**el dic scđo casu in pupilla pphibita tuto ri vel ei⁹ filio iūgi: vt ēi nepoti iūgi nō possit. vt. s. de ritu iup. l. senatus cōsulto. et est rō: qz rōnē reddere dē. vt. s. e. ti. l. i. qz tuoz. s. h. r. l. liberti s. senatus cō. als si vt. d. l. l. i. qđ da. tu. pos. **U**el dic tertio loq⁹ i quodam alio spālī casu vt r oēs oīno pphēdat: vt lego tibi pidi cum villico r pūbernalib⁹ ei⁹ r filijs ei⁹: nā itē nepotes ex filio legati vidētuz: sic appellatioe filij nepotes cōtinētur. vt. s. de liberoz. s. h. r papiri. r hoc qz nō debēt nepotes separia pūb⁹. vt. C. cōiavtriu qz tu. l. possessionū als r iantez. vt. l. i. qđ da. tu. pos. s. h. r facit. s. e. cogno s. **O**ffis. masculos et feminas. (scire. s. h.)

Dratuz tres s. f. holes ad min⁹ sub. facit colle Collegiū. s. p. vñū retinet. vt. s. qđ cuiusqz vni. l. sicut est. s. h. um tres **I**dē de familia: vt. s. e. de testatio. in fi. vbi de hoc dixi. holes faciunt

Quid aliud equaliter. i. qualitatis vel fm ea qua
litate se hntia. i. sicut bonitas et sicut bonitas et
pdi. i. fertilitas bonorum multorum: vel salubritas. i. her-
barum multarum: vel amplitudo finis est qntas ipsi? p d q
ita tur a. i. libertas vel seruitus. vt l. i. de re. cor. et l. cot. in
fi. q est qntas ei?

recte qnt qua-
lis est fund? cu de
seruitute vel de li-
bertate certificari
volum? vt. r. s. de
euc. l. pe.

Alphenus.
Ala lapit al-
phenus.

Edificia. etia
vtra muros.

Roma. nos
qui sum? bononie

habitarem?
in suburbis tñ. et
de hoc plene dixi
s. e. l. ij.

Rope. als p
pe modum.

als ppe. et expot
queda pntu co-
lorem loquedi.

Reb? heat.
qd valeat. c. aure-
os. acc.

Legato. vt di-
cat tñ pecunie re-
liqua pnt fundus
ille alien? valz. pe-
cunia em estimar

merces no merces
pecunia vt h. r. s.
s. fideius. l. si ita si
de iustorem. et ad

treb. l. de ducta. s. n. m. i. s. i. b. i. diuersa est ca. et. r. facit. J.
eo. l. hec enuicatio. Accur.

Boves magis. electiue. vt ecce si reditor iumeti di-
cat vicia no cotinet bos. i. no sequit q reditor bo-
tis dz dicere vicia. vt. s. de edil. edi. l. ediles. in p. l. r. s.
iumetozu. ite si lego armeto pntur boues. vt. s. de le-
ga. ij. l. i. seruis. s. armeto. s. i. lego iumeta boues no co-
tinetur. vt. e. n. l. legans. s. iumens.

Iumetozu. na iumeta facit equitium.

Appellatur. ex genere.

Hoc sermo. dedi. c. p. berta nose dotis viro eius
et stipular? sum michi reddi: si ab eo diuertat postea et
aliq nubat repetat: qz da nupta eet pmo viro videor de-
dusse vt hic. r. s. de iure do. stipular? de dote. r. facit. l. do-
te. r. l. stipulatione. r. l. l. r. idē si pmissi tñ tico cui spe-
rabā ea nudere. na si aliq pmo nubat et diuertat: r. tūc ti-
cio nubat no teneor: vt. s. de iure do. l. dotis. pmissio. s. q-
qd em vulgari? ite pōe mior. xx. an. post māmūttere
ancilla vt a nubat: ite pmo p̄aliciu aliq. vt. s. q. r.
a qui. l. matrimonij. ite pōe. s. de condi. r. demō. l. hec co-
ditio. s. q. q. etia scbe significatur: vt ibi dixi in. l. hec
cōditio. r. s. de leg. ij. q. pater. s. pater. et. C. de re vxo.
ac. aut. s. q. p̄uis doo. r. s. de li. r. polh. l. placet. r. l. se. q.
sunt arg. s. J. re argu. cōtra. s. l. hec cōditio. r. s. de fide-

iusso. l. si ita stipulatus fuero a scio. Accur.

Significatur. dñi tamē legitime sint: vt in. l. dotis
et. d. l. hec conditio.

Inter reddere. no soluat. na sufficit q copiat deferri
bedi faciat qui edere dz. vt. s. de edē. l. i. s. edere. r. s. rē-

monē dum nupta erit prime
nuptie significantur. s. q. r. s. ter reddere et edere rationes
multum interest: nec is q hoc
edere iussus sit: reliquum red-
dere dz: na et argentari? cō-
re rationē iubetur: etiam si qd
reliquum sit apud eum non
soluat?.

Alpianus.

vt optime maxime
qz sunt edes tradit: no
hoc dicit seruitute illis? debe-
ri: sed illud solum ipsas edes
liberas esse: hoc est nulli ser-
uire.

Paulus.

Forum et tuorum ap-
pellatione actiones quoqz cō-
tinet dicendū est. Idem.

Proximus est? que ne-
mo antecedit: supremus
est quem nemo sequitur.

Celsus.

Quentium item mobi-
lium appellatione idem signi-
ficamus: si tamen apparet de
functum animalia dumtaxat:
q p seipsa mouerent mouētia

actiones continentur: vt. s. ad treb. l. si legatus. s. si quis
bona. et. l. nam qd. in fi. et. l. sequē. et. l. cogi. in prin. et
de verbo suorum: et per consequens tuorum: habeo. s.
de lega. ij. suos autem

Proximus est. proximo agnato hereditas defer-
tur. vt. s. de suis et legi. l. post consanguineos. s.
hereditas. proximus est ergo et. vt hic: et supple si ne-
mo eiam sit post eum qd improprie. vt. s. vnde cogna-
ti. l. i. s. proximus vero. r. l. eo. proximi. r. l. in vulgari.
q. resp. supremus vero est et. cui non datur ing succe-
dendi dum aliq antecedit. et facit q ex supremis tabu-
lis datur fm tabulas quas accipe vt hic. r. s. de bo-
poss. fm tabu. l. i. s. non autem. etiam si sole sunt. vt. J.
eo. l. illa verba. q. rñ.

Quentium. mobilia et mouētia idem sunt: nisi ali-
ud appareat ex mēte loquētis vt hic. r. da exem-
plum. s. de re iudi. a diuo. s. i. s. in his fiat primo mis-
sio: ite da exēplū q aliq legauit oia mobilia sua vt h
subicit: vel mouētia. s. an nota sint mobilia vel no: di-
cā mobilia. p̄lo qz no p̄nt moueri s̄nt leiorpalia:
vt. s. de ac. re. do. l. su. s. i. cor. paleo. s. r. s. qz leio si ex-
cutio et post mobilia. vt. s. de re iudi. l. a diuo. s. i. reditōe
i. s. r. facit. s. de leg. ij. si chor. s. l. i. s. possit dīa q sint
mobilia. ar. C. qñ r. q. q. r. ps. debet. l. ij. abi mobil at et.

Uocasse appellacione mouentis: sed videt deesse in littera. unde dic q p sed: sed verus est animalia dūtaxat significari: si tamen apparet defunctū uocasse mouētia illa que per se mouētur.

Uerbū reddēdi. retrodādi. et hec est. ppria significatio. et ē exēplū. S. b. positi. i. i. selegāter in fi. s. et de leg. ij. cū p. s. rogo.

Significatio nē. et interpretatio. nē. et est exēplū. S. de leg. ij. cū tra. vbi vir reddiderat dotē: et tñ precepit reddi ei quadraginta note dotis: nā accipit p dari cum iam erat res figurata.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

et dicunt kalēde a color: quia antiqui colebant primā diē mēsis. unde dicunt kalēde qsi colēde: vta lialo grece qd latine dicitur uoco. et est rō: quia romani habebat p̄cones. et semp qñ erat p̄ma dies mēsis ipsi mittebat p̄cones p̄ terrā: et p̄co p̄conizabat p̄ terrā. uocat uos senator ad nonas: siue ad nū dīnas: p̄parate uos. scda die ad huc ibat p̄co p̄ terrā: et clamabat quarto nonas uel sexto nonas: quasi diceret vsq; ad quatuor dies vsq; ad. vi. inchoabunt nū dīne. et sic omni die faciebat annūciādo quot dies erāt vsq; ad nundinas. die aut nonas siue nundinas dicebat nonas: quasi diceret modo lcho anñ none siue nundine. item postq; erāt nū dīne lcho arz ibat p̄co p̄ terram: et dicebat octauo idus. nā idus idem est qd diuisio: quasi diceret emite et uendite qz vsq; ad octo dies diuidēt none siue nundine. et post in alio die dicebat sc̄ptimo: qz ad septem dies diuidēt nundine. postea dicebat. vi. postea. v. vsq; ad idus. et postea dicebat idus: quasi diceret diuisus est tēpus fori: recedatē. et hīs factis p̄co omni die p̄conizabat de numero diez qui erāt vsq; ad kalēdas mēsis sequentis. Si quis uerba ista intelligit bene potest textum exponere atq; glōsam.

aliquorū eē nō utiq; cōter habentuz ea: sed uel alio aliud habentē. Idem.

Am stipulamur quāta pecunia ex hereditate lucij ticij ad te puēt: res ipas que pueniunt nō p̄cia earū spectare uideatur. Idem.

Am bisexti i kalēdis nē nichil refert utriū p̄ore an posteriorē die qd nāt sit et sic deinceps sexto kalēdas etus natalis dies est. Nam id biduū p̄ uno die habet: s; posterior dies intercalatur nō prior: ideo quo anno intercalatum nō est: sexto kalēdas

octauo idus. nā idus idem est qd diuisio: quasi diceret emite et uendite qz vsq; ad octo dies diuidēt none siue nundine. et post in alio die dicebat sc̄ptimo: qz ad septem dies diuidēt nundine. postea dicebat. vi. postea. v. vsq; ad idus. et postea dicebat idus: quasi diceret diuisus est tēpus fori: recedatē. et hīs factis p̄co omni die p̄conizabat de numero diez qui erāt vsq; ad kalēdas mēsis sequentis. Si quis uerba ista intelligit bene potest textum exponere atq; glōsam.

Am bisextus. in qñq; p̄ces diuidit. i. scd qd est in kalēdis bisexti: imo circa finē mēsis: ut. i. e. l. i. h. in kalēdis. i. ea p̄te mēsis q̄ denotat a kalēdis sequit; mēsis. nā tres p̄ces hz mēsis. i. idus: nonas: et kalēdas. in q̄ tertia tñ est bisextus. uel dicit kalēdis. i. cū dies bisexti cōputat in p̄ncipio mēsis: puta febr. inter alios dies mēsis eiusdē: dicitō hz mēsis hz. xxix. dies. nec em̄ hebdo made sanū: s; totū mēsi attribuit illi dies. nā in p̄ncipio cuiuslibet mēsis sex dies sit habitur. et dicit kalēde p̄ncipii mēsis: quasi colēde. qz in magna ueneratiōe erāt. uel a calo. i. uoco: qz p̄co ascendebat pulpitū et cōuocabat hoies ad nundinas.

In kalēdis ē. supple est cōputat uel nūerat qd ē oi q̄rto āno rōne sex horaz q̄ sūt l āno uisr. cccij. dies. n. Sexto. f. die. et supple ante kalēdas: ut tñ an̄ inclu siue itelligas: et intellige hoc q̄ toto eo anno ā modo dicit natus. vi. kalēdas. et hoc p̄z. uel die q̄ a sequētibz ānis dicit cōpleuissē ānū uel ānos i eodē mēse. vi. kalē.

Intercalaf. i. nō cōputat p̄ die. et hoc quātū ad etes. S. de mino. l. ij. s. minorē. et anni terminē: iudicior nō quo ad p̄tractus: ut. S. de diuer. et tēp. p̄ferip. l. ij. in fi. itē nec q̄rū ad cursum solis uel lune. nā sic currit illa die ut alqs. et p̄cedit in cōputatione lune. postea exponit cōtra intercalatur id est p̄ die cōputatur nō prior. et sic seruunt uisramōtani in festiuitate beati Wanhie. sed Ita: lici quidā p̄ce demū die obseruant.

Non est. i. nō est bisextus. Accur.

Uocasse appellacione mouentis: sed videt deesse in littera. unde dic q p sed: sed verus est animalia dūtaxat significari: si tamen apparet defunctū uocasse mouētia illa que per se mouētur.

Uerbū reddēdi. retrodādi. et hec est. ppria significatio. et ē exēplū. S. b. positi. i. i. selegāter in fi. s. et de leg. ij. cū p. s. rogo.

Significatio nē. et interpretatio. nē. et est exēplū. S. de leg. ij. cū tra. vbi vir reddiderat dotē: et tñ precepit reddi ei quadraginta note dotis: nā accipit p dari cum iam erat res figurata.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marcell.

Uocasse appellacione mouentis: sed videt deesse in littera. unde dic q p sed: sed verus est animalia dūtaxat significari: si tamen apparet defunctū uocasse mouētia illa que per se mouētur.

a. Natus, s. dicit. r potes dicere q dicit de ipso ano quo nat' est: vel de sequentib' vt ad eand' die no refertur: r dicam' eum anniculu vel biennale in. vi. kalen. vt. Ianniculus. at cu venerit ali' bisext' in pma die dicitur coplesse annu vt hic subiicit: r hoc placet.

b. Kalēdis est. dicit tūc bisextus eē kalēdis qñ. vi. hore q sunt vltra cccxv. dies q sūt i anno pgregatur qd sūt in omi qro ano. qd piz: qz cū dies hēat. xxiiij. horas stat q i ol qro ano supant xxiiij. hore: qz i q libet ano sex hore q simul iūcte faciunt vni diē: ille dies addit februario q hz. xxviij. dies: s; tūc habet xxix. r tūc duobus dieb' moxant cō-

potiste super vna littera. r propter hoc illud biduum pro vno die h' vt dicit in lra. Et qz dies bit mathie est famos' r idillo die ponit iste dies bisextilis. vñ h' s'. Bisextu ferte martis tenuere kalēde. Posteriore die: celebrantur festa mathie.

c. Cato. cato r qnt' duo stulta dixerit. nā cato. cxx. annis mēsem intcalare dicebat in singulis qternis annis vñā diē vt suphuā colligēdo: r sic ille annus hz. xiiij. mēses. r dies ei'. s. mēsis obseruabat. i. colligebat vel cōgregabat. p. momēto ipis. i. ex momētis tēporum.

d. Additiciū. et sic tertūdecimū.

e. Quint' mut'. r male vt in pñ. hui'. l. r ecclia sic seruat vt est in pñ. hui'. l. vt. vi. kalēdas martij ponat.

f. Vigintinouē. als febr. hz tm. xxviij. vñ h' s'. Juni' aplis septēq; nouēq; tricenos. pl' vno relinq' s; febr' octo videnos. S; quare attribuit febr. Rñ. qz mior erat. Ultimo no. q bisext' dicit' est qz h' ēz sexto kalē. mar. vt veri' qz ex bestib' momētōrū colligif. qppe sol in vno qz signo motā facit p. xxx. dies r. xxx. triētes hore: r xxx. beses momētōrū. poiro duodecies. xxx. triētes hore rāsi facit. cccxv. dies. itē duodecies. xxx. triētes hore rāsi facit. cxxx. horas. ex qb' colligunt. v. dies. nā. xxx. triētes hore rāsi facit. x. horas. itē. xxx. beses momētōrū facit. xx. momēta. xx. asit momēta facit duo pūcta cū. x. momēta faciāt pūctū: r duo pūcta facit dimidiā hōiā. s; duodecies. xxx. beses momētōrū facit. xij. dimidiās hōiās: r sic sex integras: r sic colligif bisext'. S; qd ad nos debisexto: Rñ. qz necesse hēm' scire de etate. p p' integ. rest. itē p p' iurēlas r curas. itē p p' legata q qñq; in certā etate relinquū. itē r. p p' vsucapionēz et prescriptionem r alia plura vt plene dixi. s. de mino. l. iij. s. minorem. Accur.

Notā: nē. p dēreplū. s. de re iud. aut p'oz. vbi dē cō dēnat' ab eo q nononē hz soluat: qd expōit h' p eo q hz iurisdictionē. s. ordinarā: r cognitionē. i. iurisdictionē delegatā. s; oppo. s; delegat' hz iurisdictionē. r sic est s. s. de of. ci' cui māda. l. i. in fi. s; illud accipe nō hz p. pūā qn facile possit reuocari: vel nō hz ordinarā. r facti. s. de iurif. om. iu. l. cui. r. l. foler. vel dic sebo iuridic-

tionē. s. ordinarā vel delegatā: r cognitionē quā habēt s. arbitri p'promissarij. s; op. the quō cogel solure ab arbitro dānat' cū ex ei' s'nta nō dēt actio. vt. C. de arbi. l. i. nec est snta. vt. s. de hia q no. insa. l. ad s. s. ex cōpro misso: Rñ. hoc verū est de iure veteri. hodie est snta r a

gis inter cōtinentes accipere nos oportet: q modico f'eto ab Italia diuidit. **I**nstrumētōrū appellatiōe q cōmp' hēdantur: perq; difficile erit separare'. q em' proprie sint instrumenta propter q dilatio danda sit inde cognosce mus: si in presentia persone que instruere possit dilatio pe tatur: puta qui actum gessit hz in seruitute: vl' q actor fuit cō situr': putem videri isforū **S**cā peti dilatiōe. **I**dē p'ciosas psonas acci

ris. Accursus. **I**nstrumētōz. p dēreplū ex. l. C. de dila. l. i. i. pñ. vbi dē g'ra instrumētōrum dandam dilatiōe. item ex rub. s. de fi. instrumen.

I Separe. q. d. qdā ppe r se sunt instra vt charte in qb' redigif aliqd in scriptis: r sic accipit in auf. de fide instru. in rub. qdā nō hē: s; ex interpretatiōe appellatiōe instrumētōrū cōtinētur vtputa testes. isti ergo q ex interpretatiōe instrumēta appellantur: difficile. i. nullo mō separi pnt ab instris vt hic. r. s. de fi. instru. l. i. qz si cut instrif g'ra d; dari dilatio: ita r cā testif. vt h' subiicit r. d. l. C. de dila. l. i. Tertio dicitur instrumentum apparatus fundi. vt. s. de fun. in. r instrumē. le. questum in pūcti. Accur.

Que em' plati' diceret q tñ r. r est sensus si vis scire p qb' instris. i. testib' dāda ē dilatio: inde cogno scas qz si petif pūtia talis psonē q possit instruere de f: als nō: cū cā cogitua debeat dari. vt. C. de dila. l. i. s. fi. r ponit de hoc exemplū: puta si petif dilatio ad pūtia: ei' psonē q r. c. putē videri r. c. supple et id dādā: et dic q actū gerere et esse actorem. p eodē ponit. vel actū i alienis reb': actor. i. castaldus in dñicis. vel p'io admīni strauit. sebo nō. Ultimo no. hic ar. exp'ssum q seruus de eo qb' in seruitute vidit pōt ferre testimoniū liber fact' Jit. p hoc q nō. ph: be. vt. s. s. testi. l. i. s. i. sic r de pupil lo no. s. de testi. l. iij. s. lege. et hoc nisi vbi lex ad sub stantiam negocij egerit certum numerum testif: vt in testamentis: vbi tempore testamenti exigitur idoneus. Alij dicunt hic cum tormentis vt seruum meuz audiriet non aliter. Sed argumen. contra. s. de carbo. edicto. l. iij. s. due. ibi propter tempōis r. c. vbi dicit q propter tempōis interuallum mutatur fides testif: s; hic de malo in statum bonum: ibi contra. s. de homine bone fame in infamem.

In presentia. id est propter dilatiōem non dan dam. Accur.

Sp'ciosas. eozuz scilicet persone. et quia dicit ser' collige q filia senatoris est clarissima: sed filij eius sequuntur virum. vt. s. de senato. liberos.

Inter stuprum . pone exemplum vt . 3 . ad . l . i . i . u . l . de adul . l . inter lib . § . lex . vbi habes idem .

Putant . et bene .

Vidua . vel hgunē . v . l . pueri . vt . 3 . de adul . l . supru § . i . nā et pene eoz dicit . pena em adulterij est vt . C . de adu . l . te . § . i . f . i .

Inter stuprum . pone exemplum vt . 3 . ad . l . i . i . u . l . de adul . l . inter lib . § . lex . vbi habes idem .

Putant . et bene .

Vidua . vel hgunē . v . l . pueri . vt . 3 . de adul . l . supru § . i . nā et pene eoz dicit . pena em adulterij est vt . C . de adu . l . te . § . i . f . i .

Inter stuprum . pone exemplum vt . 3 . ad . l . i . i . u . l . de adul . l . inter lib . § . lex . vbi habes idem .

Putant . et bene .

Vidua . vel hgunē . v . l . pueri . vt . 3 . de adul . l . supru § . i . nā et pene eoz dicit . pena em adulterij est vt . C . de adu . l . te . § . i . f . i .

Inter stuprum . pone exemplum vt . 3 . ad . l . i . i . u . l . de adul . l . inter lib . § . lex . vbi habes idem .

Putant . et bene .

Vidua . vel hgunē . v . l . pueri . vt . 3 . de adul . l . supru § . i . nā et pene eoz dicit . pena em adulterij est vt . C . de adu . l . te . § . i . f . i .

Inter stuprum . pone exemplum vt . 3 . ad . l . i . i . u . l . de adul . l . inter lib . § . lex . vbi habes idem .

Putant . et bene .

Vidua . vel hgunē . v . l . pueri . vt . 3 . de adul . l . supru § . i . nā et pene eoz dicit . pena em adulterij est vt . C . de adu . l . te . § . i . f . i .

Inter stuprum . pone exemplum vt . 3 . ad . l . i . i . u . l . de adul . l . inter lib . § . lex . vbi habes idem .

Putant . et bene .

Vidua . vel hgunē . v . l . pueri . vt . 3 . de adul . l . supru § . i . nā et pene eoz dicit . pena em adulterij est vt . C . de adu . l . te . § . i . f . i .

Inter stuprum . pone exemplum vt . 3 . ad . l . i . i . u . l . de adul . l . inter lib . § . lex . vbi habes idem .

Putant . et bene .

Vidua . vel hgunē . v . l . pueri . vt . 3 . de adul . l . supru § . i . nā et pene eoz dicit . pena em adulterij est vt . C . de adu . l . te . § . i . f . i .

de pe . l . i . et . l . capituli . in pn . et . 3 . si qd can . l . sed et R qd § . rei . et . 3 . de bon . pos . edicto § . rei . et . de iure patro . l .

Retorum . expositio greci .

Modelin . rhdit . pone ex p . l . 3 . § . de ali . le . i . alimenta . vbi legatis alimē tis libertis nō cō tinent i . i .

Idem .

Btorum . appellatio et ad nepotes extēdit .

Modelin . rhdit . hie ver bis libertis libertabus qz meis . libertū liberte testa toris non continet .

Remissio . l . re dicitur que vulgo dicitur apo stoli . dimissio aut dicte sūt qz per eas cā ad eū qui appel latus est dimittitur .

Assignare . libertuz est hoc testificari cui ex liberts libertum eum esse vo luit .

Debitor . intelligitur is a quo iusto exigē pecunia po test .

Squester . dicitur apud quem plures eandem rem de qua controuersia est depoue runt . dictus ab eo qz occurrēt aut quasi sequenti eos qui contendant pmittit .

Benefidē emptor . eē vi detur qui aut ignorauit eam rem alienam esse . aut eū qui vendidit ius putauit ven

Benefidē emptor . eē vi detur qui aut ignorauit eam rem alienam esse . aut eū qui vendidit ius putauit ven

Signare . ex p . l . accē pe ex ipso rubrā

Signare . hoc idē exemplū habes . § . deposti . l . li cet . in prin . et . l . p . p . r . i . e .

Occurrēt . i . subueniēt eis . R . 3 . qz actio in eū dall dic deposti seqstraria . vt . § . depoi . l . i . § . i . 3 . qd dēt p scē . ver . ar . § . de pscē . § . l . i . si rē § . fi . itē an possessio in eū trāstat dic vt . § . de acq . p . l . i . interesse .

Onesi dei . alienam esse . h . 3 . venditis eā credidit eē

Onesi dei . alienam esse . h . 3 . venditis eā credidit eē

Onesi dei . alienam esse . h . 3 . venditis eā credidit eē

Onesi dei . alienam esse . h . 3 . venditis eā credidit eē

Onesi dei . alienam esse . h . 3 . venditis eā credidit eē

Onesi dei . alienam esse . h . 3 . venditis eā credidit eē

ali . le . i . alimenta . vbi legatis alimē tis libertis nō cō tinent i . i . Itē po ne ex p . l . 3 . § . de le ga . i . i . l . p . f . § . duo bus . vbi rogauit testator ne fund^o libertis relicto^o exeat de noie suoruz : vbi dicit qz isti tales nō admittunt ad vōdicationez vt li berti . iitē nō . h . ar . qz vasallus vasal vasalli nō est primi va : vasallū fallus . sc . 3 . p . fo : nō ē pu cio . l . nā focē . 2 . fa m . va cit . 3 . e . l . 1 . 3 . § . pfo : fallus . nus . ac .

Remissio . appellandē in p . l . i . scribet p . m . i . u . d . e . ad iudicē appellatiōis in hōc modū . nos tū sit vobis qz ta lis a sentētia mea qua cōdēnatus es rar ad vos appel lauit : vñ ad vos eū remitto : iste l . re sic appellat vt h . dr . 2 . § . 3 . libel . di . mis . l . i . i . a . ac . cur . y . § . p . o . s . t . o . l . i . § . q . l . i . mis . s . ac .

Signare . hoc idē exemplū habes . § . deposti . l . li cet . in prin . et . l . p . p . r . i . e .

Occurrēt . i . subueniēt eis . R . 3 . qz actio in eū dall dic deposti seqstraria . vt . § . depoi . l . i . § . i . 3 . qd dēt p scē . ver . ar . § . de pscē . § . l . i . si rē § . fi . itē an possessio in eū trāstat dic vt . § . de acq . p . l . i . interesse .

Onesi dei . alienam esse . h . 3 . venditis eā credidit eē

pere debemus clarissimas p sonas vtriusqz sexus . Itē eo rum qz ornamentis fenatorijs vtuntur .

Inter stuprum et adu lteriu hoc intereē qdā putā^o : qz adulterium in nuptam : stu priū in viduam committitur .

Sex l . i . u . l . de adul . hoc h . b . o . indifferenē vtrif .

Diuortiu inter vtrū et vxorē fieri dicit . re pudiu nō spōse remittit videt qd et in vxoris psonā non ab surde cadit .

Aex ē morbū esse tēporalē : corpis imbecil litate : viciū nō ppetuū corpo ris impedimētum : veluti si lu scus sit nā et lusc^o vtrif vicio sus ē .

Seruis legatis etā ancillas deberi quidā putā^o quasi cōe nomē^o vtrūqz sexuz contineat .

Rogaf legiant abro gatur : derogaf legi cū pars detrahitur : abrogaf legi cū p . r . o . f . u . s . tollitur .

Bcet capitalis latine loquētibus ois cā est matiois videatur : non tū ap pellatio capitalis mortis vel

Rogaf legiant abro gatur : derogaf legi cū pars detrahitur : abrogaf legi cū p . r . o . f . u . s . tollitur .

Bcet capitalis latine loquētibus ois cā est matiois videatur : non tū ap pellatio capitalis mortis vel

Rogaf legiant abro gatur : derogaf legi cū pars detrahitur : abrogaf legi cū p . r . o . f . u . s . tollitur .

Bcet capitalis latine loquētibus ois cā est matiois videatur : non tū ap pellatio capitalis mortis vel

Rogaf legiant abro gatur : derogaf legi cū pars detrahitur : abrogaf legi cū p . r . o . f . u . s . tollitur .

Bcet capitalis latine loquētibus ois cā est matiois videatur : non tū ap pellatio capitalis mortis vel

Rogaf legiant abro gatur : derogaf legi cū pars detrahitur : abrogaf legi cū p . r . o . f . u . s . tollitur .

Bcet capitalis latine loquētibus ois cā est matiois videatur : non tū ap pellatio capitalis mortis vel

Rogaf legiant abro gatur : derogaf legi cū pars detrahitur : abrogaf legi cū p . r . o . f . u . s . tollitur .

Bcet capitalis latine loquētibus ois cā est matiois videatur : non tū ap pellatio capitalis mortis vel

Rogaf legiant abro gatur : derogaf legi cū pars detrahitur : abrogaf legi cū p . r . o . f . u . s . tollitur .

et au . l . i . b . i . posita . Stupu pena est i fti . de pub . iud . § . h . e . adē lege . nisi i casu . vt . ibi in p . n . c . i . § . Incesti pena est . § . de adul . si a . d . u . l . t . e . r . i . i . § . nō u . n . § . 2 . § . incesti . l . eo qd dicit coercionē nā multimode ibi dicitur . de vidua i . tellige nisi sit me . retrix . vt . C . § . ad . l . te . si ea . vel licita cōcubina . vt . § . de ed . cubi . l . i . pe .

Hoc h . b . o . id est his h . b . i . s . indif ferenter vtitur .

Diuortium . exēpluz accipe ex toto ti . § . § . diuor . et re . qz exponit h . et habes idem .

Dicitur . pro p . u . e .

Quod . repu dium .

Cadit . i . lar ga significatione et sic vxor dicit repu diari qz impo p . r . i . e . vt . 2 . § . § . ritu nup . l . si qua . i . p . n . et eōtra diuortiu vbi non est matri moniū . vt . § . de condi . ob cau . l . qd seruus .

Temporalē . vt febrē . sed sibi . etiā ppetuo p . o . e . bat vt . § . de edil . edic . l . i . § . sciendum .

Luscus . als si luscus : tūc dicitur lumine adhibito nichil videt . vt . § . de edi . edic . l . i . dē offiū . § . eluscationez . et als si talum excussit : vt d . tali habet ruptum .

Seruis . idem habes . § . de leg . i . i . i . seruus . et facit . § . eo . de testatio . § . i . et qd dixi . § . e . l . i .

Putant . et bene .

Cōe nomen . significatione nō voce vel figura ver borum . vt . § . l . i . quisquis michi .

Rogatur . da exēplū . § . de pac . ao . l . i . bebins . in fi . et de abrogare dic vt . § . de legi . et senatus cō . l . de quibus . in fi . Recur .

Bcet capitalis . f . pena .

Videat . et sic accipitur large et improprie . § . de accu . l . hos accusare . § . olbus . et ar . § . de var . cog . l . co gnitionem . § . estimationem .

Capitalis . f . pene .

Vocatio . f . pena . et sic p . p . e . accipit . § . de pub . iud . l . i .

et habes exemplū in fi. de re. diui. § si quis a non dno. et. §. pro emp. si quis cū sciret. et. §. de cōtrahen. emp. l. q̄ a quolibet. et hoc sp̄ p̄sumitur. vt. §. de p̄ba. verius. et. C. qui mili. non pos. super seruis.

Procuratorem. pone exemplū. §. pro emp. l. fi. i. fi. de tutore p̄de exēplū. §. de pub. l. q̄ cūq; in fi. et dic vt ibi. at cōtra male fidei est q̄ cōtra legis iudicem emitt vt. C. §. agri. et cē. quē ad modū. l. fi. item et q̄ dno p̄tra dicere. vt. C. §. rei vē. si fundū. item et q̄ dolo inducēs venditorē. vt. C. de refc. vē. si dolo r. l. dol. itē q̄ emitt ab eo quem sciuit vendere nō posse vt pupillo. vt. d. l. qui a quolibz. l. fi. et facit. C. de his q̄. vt indig. l. i.

Enfere. da exēplū. §. de pe. her. l. ut venist sc̄h̄ ah̄p̄. in fi. itē da exēplū. §. de ac qui. re. do. l. ergo. §. alluio.

Cēloris. qui colligit cēsum. vt §. de orig. iur. l. ii. §. post deinde. nā ipse iudicat et disponit sup tributū ad equandis. vt. §. censib. l. forma.

Sillam. Accursius.

Intus. de hoc. §. eo. littus. **I**n lacu. vt eaten^o porrigat vt publicū dicat et leo liceat nauigare. vt. §. vt in flu. pu. na. l. i. i. **P**riuat^o est. l. lacus qd eē p̄t: vt lac^o sabatani. an gularius. vt. §. de p̄hen. emp. l. rutilia. nec in eo l3 extra neo nauigare. vt. §. vt in flu. pub. l. i. §. si priuata. nec p̄i scari. vt. §. de iniur. l. iniuriarū. §. fi.

Morbis fontic^o. da exemplū vt. §. si qd cau. l. ij. §. si qd in. et de re iudi. l. q̄ sitū. vbi b3 morbi fonticuz differre iudicū: r qd b3 cuiq; rei agēde vt qz sit cōmū^o et sic nocet cuiq; rei agēde. vt. §. de edil. educ. l. n. §. fi. et .lob que §. illud. als incipit §. illico.

Soluedo. da exēplū in fi. de ob. ex. de §. fulloni. r. §. de fur. l. traq. qd b3 qd dat actio furni fulloni si ē soluedo. itē no. qd nō v̄f aliqd esse nisi p̄fectū sit. vt. §. de eden. l. i. §. edere nō v̄f. r. C. de his q̄. vt indig. l. cū ille ianū. in fi. §. ar. §. §. de ritu nup. l. ad. Item §. ritu. l. i. nemo dubitat. sed hec sm̄ illam scilicet per se vel per alium. Accur.

Cestio est. proprietates. iij. vocabulorū denotat hec lex: p̄ter q̄ in vni pro alio ponitur.

Omne qd d. numis large loquit: s3 intellige. i. tam

ad nos non pertinet: aut nec potest pertinere: hoc possessione appellamus. possessio ergo vsus est: ager proprietate loci est. predium vtriusq; supra scripte rei generale nomen est: nam et ager et possessio huius appellationis species sunt.

Quisquis michi alius filius beo ait non videri filiam contineri: proculus contra. Michi labeo videtur verborum figuram sequi: proculus mentem testantis. Respon. nō dubito quin labeonis sententia vera non sit.

Casus talis est. p̄miseras michi soluere. r. chartagone in soluendo fuit in mora: et sic teneris michi ad interesse: si soluis fontem et ego accipio sp̄tē liberaris ab interesse: et minus non dicerts soluisse: cum contra te in plus actio non competit. hoc dicit.

Morbis fontic^o est q̄ cuiq; rei nocet. **S**oluedo^o esse nemo intelligit: nisi qui soludum potest soluere. **C**estio^o est: fund^o a possessioe vel agro vel predio quid distet. Fundus est oē quicquid solo cōtinetur. ager est species fundi que ad vsum hominis comparatur. Possessio ab agro iuris proprietate distat: quicquid em̄ apprehendimus / culus proprietas

Quisquis michi alius filius beo ait non videri filiam contineri: proculus contra. Michi labeo videtur verborum figuram sequi: proculus mentem testantis. Respon. nō dubito quin labeonis sententia vera non sit.

Casus talis est. p̄miseras michi soluere. r. chartagone in soluendo fuit in mora: et sic teneris michi ad interesse: si soluis fontem et ego accipio sp̄tē liberaris ab interesse: et minus non dicerts soluisse: cum contra te in plus actio non competit. hoc dicit.

Morbis fontic^o est q̄ cuiq; rei nocet. **S**oluedo^o esse nemo intelligit: nisi qui soludum potest soluere. **C**estio^o est: fund^o a possessioe vel agro vel predio quid distet. Fundus est oē quicquid solo cōtinetur. ager est species fundi que ad vsum hominis comparatur. Possessio ab agro iuris proprietate distat: quicquid em̄ apprehendimus / culus proprietas

Quisquis michi alius filius beo ait non videri filiam contineri: proculus contra. Michi labeo videtur verborum figuram sequi: proculus mentem testantis. Respon. nō dubito quin labeonis sententia vera non sit.

Casus talis est. p̄miseras michi soluere. r. chartagone in soluendo fuit in mora: et sic teneris michi ad interesse: si soluis fontem et ego accipio sp̄tē liberaris ab interesse: et minus non dicerts soluisse: cum contra te in plus actio non competit. hoc dicit.

Morbis fontic^o est q̄ cuiq; rei nocet. **S**oluedo^o esse nemo intelligit: nisi qui soludum potest soluere. **C**estio^o est: fund^o a possessioe vel agro vel predio quid distet. Fundus est oē quicquid solo cōtinetur. ager est species fundi que ad vsum hominis comparatur. Possessio ab agro iuris proprietate distat: quicquid em̄ apprehendimus / culus proprietas

predium rusticum q̄ vrbani. vt. Leo. fundi. **C**omparatur. vt colatur et seminetur: et sic predium rusticum tm̄. vt. Leo. fundi. §. in rure. sic §. fundus gen^o est: ager species est.

Ab agro. a fundo debuit dicere: vt ex principio colligit: s3 in notā da dria a possessione nō refert inter agrū et fundum. **J**uris p̄tate. clarius dicitur ecōtra iure p̄tatis. nā l' altero ē. p̄tatis: l' altero non: et hec probat: quicquid em̄ r. c.

Nec potest pertinere. vt hō lēber que q̄q; possidemus.

Utrius est. nā utiq; est: s3 certe imo nulla est possessio que sit vsus et nullus vsus q̄ sit possessio: vt pote cum non sequitur: vti: ergo possidet: et si possidet: ergo vntur. s3 sic exponit possessio est vsus: id est dicitur in his reb^o que possideri possunt gratis vsus non gratis p̄tatis. et sic stricte accipitur possessio: scilicet sine p̄tate. p̄ter q̄q;

tamen et cum ea est: et sic est magis subtilis q̄ vtilis hec differentia. vel dic possessio est vsus: id est similis vsui. nam sicut nō est dñs qui vsum solū habet: sic nec q̄ solam possessionem habet. **P**roprietas. cum em̄ dico me habere agrum: proprietatem me habere significo. sed et si dico me habere possessionem cum habeo proprietatem: improprie loquor. vt. §. eo. interdum. sed si dicerem habeo proprietatem et possessionem: cum vtrunq; habeam proprie loquor. Accur.

Supra scripte. l. significationis.

Appellationis. l. predi.

Species sunt. sed omnia ista alia significatione sepe accipiuntur. vt. §. e. interdum. r. §. l. fundi.

Quisq; instituit filios et in eos: r vni filiorū sub: §. de vulg. sub. l. d. liberis. r. l. fi. vel et dic q̄ de directā r heres sit. vel sint. (in istone loquatur.

Proculus. p̄ labeone. §. seru ius. pro proculo: vt §. eo. l. inter suprum. §. fi.

Quin. i. qv non sint due negationes. qz itā affirmarent. vt. Leo. duobus. qd nō vult facere in uno negare. vt et. §. de re. tu. l. si quis ita.

Liber Duodecimus

On pot. pone exempli p. l. 3. de eo qd cer. lo. l. 1. in h. autem per l. C. de positi. l. iij.

Actio no copetit. vel retetio. alioqn tra. vt. C. etiã ob cyrogra. pe. l. i. fm azo. melius inducit. C. de vsur. l. per retentionem.

H. ex hostib. ca. pimus nra sunt. vt insti. de re. di. s. ite ea. nunc q sunt hostes dicit. 7 no. decernimus: ho. qn lz no sint amicitia: no tn sunt hostes: vt. 3. de cap. l. iij. 7 facti. l. hostes in eo. ti. 7. Je. quos nos.

Latrones. a latredo in filius v. alibi: publice tn postmodu rapit et sic latrones 7 pdones ponit pro eodem.

Hereditatis. etiã damno sam. vt. 3. de heredi. insti. ex facto s. ch hoc ita. sic 7 peculium: vt. 3. de pecu. l. peculium s. penul.

Juris est: vt. Je. pecunie. s. hereduas.

Sicuti bonorum. sic etiam est dānosa 7 iuris est nonē. vt. 3. de bo. pos. l. iij. in prin. 7 s. bonoz. sic vt in appellatōe bonorū. vt. Je. bonoz. s. in hoc est ar. cōtra. 3. eo. sub signa tū. s. bona 7. l. pro pue bona: sed h c no. 3. eo. l. bonoz.

Herbis. rj. tabularum. que ferunt insti. ad. l. fal. in prin.

Udetur. etiam vltra dodrantem: 7 non in legatis tm: s; 7 in alijs. Accursus.

Coangustatum. dictum ius. l. legi. veluti. l. fal. vt. 3. ad. l. fal. l. i. 7 insti. ad. l. fal. cir ca prin. vel eliascētie circa libertates: vt insti. qui ma. nō pos. in prin. 7. s. eadē. Item inspicit an habeat factionez te tamēti qui relinquit: vel cui relinquit ex legibus iuris cōsultoz: vt insti. de here. qua. 7 disse. s. in extraneis.

Sura. nō est. i. nō semp vbi venit vnū ibi venit reli quū: vt in malefidei pos. h. dicitatis: q de pcpiedis fructibus tenet: vt. 3. de pe. here. s; 7 si lege. s. qd aut ait se. s; de vsura pecunie nō si cā nō attingat: vt. 3. de pe. he

re. l. si possessor. in prin. sed tamen pleriq; vbi venit vnū 7 reliquum: vt arg. 3. de vsur. l. vsure.

Ex alia cā. extrinseca. nam est accessio ciuili: s; fru ctus naturalis. vt. 3. de rei ven. l. si nauis.

Herennius. als seruius. 7 als herennius. p. C. vofce. s. p. lla bica adiectio ē vt et als. 3. de aqua pluui. arden. l. vici cinus.

Quem. sexu. r. C. positus. nu merus. 7 sic no. q si possidet singu larē tm: itez in ma scullo cōprehēderet oēs. Item si in plurali sit cōpre hēderet oās: vt. 3. de re. tu. l. si qd ita s; vbi vtrūq; simul qz bis ponit mas culum nō cōpre hēdit femē vt h.

Nō iuris. qz ius est expeditum vt dixi. 3. f. q femi ne nō pntentur.

De filio. l. tm nō de filibus.

Uidef. vt. 3. de leg. iij. l. si plures gradus.

Herbus. p. r. amat. ante testm facti: nō alit olum valebāt nisi p subsequēs testm pfirmarent. vt. 3. de iure co. l. an tes tament. 7. C. de codicillis. l. siue. s; hodie 3. vt insti. d. codicil. s. nō tm.

Scriptū erit. supple cōfirmo v. do vel lego.

Interpretan dū est. l. q pteri tos cōfirmet. 7 hā bes h sic casum. 3. de iure codicil. l. plocia. sic alias erat in domo tpe mortis. i. solutus erat esse: vt. 3. de aur. 7 ar. le. si v. rou. s. ch ita. 7 de his no. 3. e. l. verbū opottebit.

Solutus. i. liberatus.

Alligatus. i. obligatus.

Sz ad pteritū. sic dicam amat sum vel fui. sum est hbi pteriti tps nō est: s; vice pteriti tēporis fungitur.

Ec hba. lz dicat hec verba: nō tm est questio nisi de cōiunctione aut: 7 qd subicit ille aut ille 7c. supple deceffit testatus vel inestatus. accur.

Sunt. 7 primo de disiunctiua vsq; illuc ita: simili 7c. postea de subdisiunctiua vsq; in fi. qnq; etiã ponit p cō iuncta. vt. 3. eo. sepe. accur.

Partial text from the adjacent page, including words like "p. C. vofce. s. p. lla bica adiectio ē vt et als. 3. de aqua pluui. arden. l. vici cinus."

a Ita q. d. sicut verbū aut pōt esse disunctiuū: sic et subdisunctiuū: hic tñ subdiuidit: dic ergo verbū. s. aut.

b Verbum. s. aut.

c Subdisunctiuoz. subdisunctiuoz duo sunt genera: in primo nō pōt vtraz pars in eodē tpe eidez inesse. itez pōt vtraz ps eide abesse. in alio genere ecōuerso. s. ē necessaria q vna debeat abesse vel vtraz debeat inesse.

d Finibus. finēs appellat ex tremitate. s. sedet et ambulat. s. stare est medium.

e Ut possit. q. d. nō est ita verum vt possit esse vtrū: q sicuti vtz est q possit esse neutri.

f Ambulat. hęc quidē vera est: qz nō pferit ob hoc vt denotet alterū illorū ex necessitate ē oportere: sed vt significet vñ cū altero non posse simul. azo.

g Accūbit. i. iacet. simul casum notauit hic. 3r. vbi est neutri dices qui ambigue loquit nō vtrūqz significat: s. id qd vult: s. si aliud dicit qd vult non id dicit qd vult: qz nō vult. neqz id qd vult: qz id nō loquit: veluti aliquis volebat alii scribere herede: et alii scripsit quē noluit: veluti frater meus patronus meus heres esto. nā ille qui scriptus est non est heres: qz de eo noluit. itē ille quē voluit nō erit qz eum nō scripsit: et sic aliud loquit et aliud vult: vt. s. de here. in si. l. quotiens. 3r. et. s. de rebus du. in ambigua. 7. sed hęc glo. nō ponit de disuncta vel subdisuncta. Itē et aliu casum ponit. 7. qñ neutri est veluti cū haberet quis duos filios et vñ exheredare volēs ita dixit: filius meus heres esto: vel cū voluit ticiū esse tutorem filij sui dixit: ticius tutor esto: cū duo essent. nā nullus erit tutor: vt. s. de libe. et po. s. hu. l. ij. et de te. tu. l. duo. sed nec hoc placet cū in eo non sit disuncta vel cōiuncta.

h Ita nō pōt. q. d. nō est ita vtz vt possit esse neutri: sicut hoc qd potest esse vtrūqz.

i Aut facit. hoc pōt intelligi de actiōe q in iudicio. p. ponit vel excep. et fm hoc restringeret ad hoies: vel etiā de coitu dicit: et fm hoc dicit cū animal. i. ois generis animal. nec enim omne coit cū quedam ex terra nascant: vt no. s. de iust. et iur. l. i. s. penul.

k Nullū est. hęc sunt vera. pportio qz nō pferit vt denotet: sicut supra alterū cū altero esse nō posse: s. qz nullū est animal qd aliqz eoz saltem nō faciat.

dicimus: aut dies aut nox est: quoz posito altero necesse est tolli alterū. Itē sublato altero pont alterū. ita simili figuratiōe verbū aut pōt esse subdisunctiuū. Subdisiunctiuoz autē genera sunt duo: vñ cū ex ppositis finibus ita nō pōt neutri esse: vt possit esse vtrūqz: veluti cū dicitur neutri esse: veluti cū dicitur aut sedet aut ambulat nā vt nemo pōt vtrūqz simul facere: ita aliqz pōt neutrum: veluti is qui accūbit. Alteri generis est cū ex ppositis finibus ita nō pōt neutri esse: vt possit esse vtrūqz: veluti cū dicitur omne animal aut facit: aut patit: nullū enim animal est qd nec faciat nec patiatur: aut pōt simul et pati et facere.

I dem. Epos pculo suo salu te: ab eo qui ita dotez tibi pmisit: cū cōmodum erit dotz filie mee tibi erūt aurei. c. puta sine p. tinus nuptijs factis

I Simul. i. fm sui naturā: nō tñ eodem tēpore.

m Et pati. vt in duplicibus iudicijs fm pimum casum: veluti lepus qui agit et patit fm solium.

n Epos pculo. duo dicit: et qd est pimum vsqz illuc qd si ita et. soluit in fine: que interpretatio et. et po

ne exēplū p. l. s. de in. do. auus s. i. o. Salurē. et se quentē questionē. p. Ab eo. titulo q. Dotti erāt. s. an statim ptracta nuptijs debēt: et hęc ē scda pars vsqz illuc interpre. et. r. Um heat. i. efficac sit ei. azo. s. Posteri. et. cū dixit: cū potuero. t. Obligatio. i. posteriori verboz prolatio. v. Possit verbi. vel potero: nā vñ est verbum. x. Est. duo ergo necessaria sunt scz q hoc senserit: et q ex sensu verborū ille sensus colligat: vt hic. et. s. de sup. lega. l. labeo. s. si. sensus autez verboz qñqz expf se colligit qñqz p pcedētia et sequentia. vt. s. de leg. ij. l. vñ ex. s. si omif sa. apparet ergo q etiam si duplex est sensus verboz ille assumet de quo sentit. pmissor qui est ambigue locutus: et sic est ptra. s. de pac. l. veterib. et. J. i. l. i. in ambiguis orationibus. Solu. hic restringitur statim. s. ad certum sensum verborum cuius contrarius esset turpis et sic impossibilis: vt. s. de condi. in si. l. filius. y. Alieno potero. sed hoc nō sufficit. vñ de statim sup. ple pōt et. i. debet: vt. s. qui potio. in pig. ha. l. creditor q ptiot. in si. i. rñ. nam pōt esse q etiam soluto ere alieno non potest commode soluere sua salua dignitate. quod idem est: quia nō est protinus cogendus ad distractionem suaz rerū: vt. s. de nego. gest. l. diuortio. et de noxa. si seruus depositus. s. i.

S I cum fundū tibi darem legem ita dixi: vt optimus maximusqz esset: et adiectus fundi detertus factum non esse per dominum

est sensus verboz ille assumet de quo sentit. pmissor qui est ambigue locutus: et sic est ptra. s. de pac. l. veterib. et. J. i. l. i. in ambiguis orationibus. Solu. hic restringitur statim. s. ad certum sensum verborum cuius contrarius esset turpis et sic impossibilis: vt. s. de condi. in si. l. filius. y. Alieno potero. sed hoc nō sufficit. vñ de statim sup. ple pōt et. i. debet: vt. s. qui potio. in pig. ha. l. creditor q ptiot. in si. i. rñ. nam pōt esse q etiam soluto ere alieno non potest commode soluere sua salua dignitate. quod idem est: quia nō est protinus cogendus ad distractionem suaz rerū: vt. s. de nego. gest. l. diuortio. et de noxa. si seruus depositus. s. i.

3 Dignitate. i. cōmodo: nā si miles est relinquenda sunt arma: et scholaribus libri.

a Magis. id est p. tpius. est tamen idem vtrobiqz. si ue dicat cum potero: siue cum cōmodum erit: simile verbū habes. s. de mino. l. qd si minor. s. restitutio. vbi dicit partius. est tamē idem vtrobiqz.

b Deo. sc. s. de sol. paulus. hoc verum si adficiantur hęc verba cum cōmode potero: secus si simpliciter.

S I cum fundū darem. ex quacūqz causa.

d Legem. i. pactum.

e Per dominū. i. per me qui sum dominus.

tu. do. auus s. i. o. Salurē. et se quentē questionē. p. Ab eo. titulo q. Dotti erāt. s. an statim ptracta nuptijs debēt: et hęc ē scda pars vsqz illuc interpre. et. r. Um heat. i. efficac sit ei. azo. s. Posteri. et. cū dixit: cū potuero. t. Obligatio. i. posteriori verboz prolatio. v. Possit verbi. vel potero: nā vñ est verbum. x. Est. duo ergo necessaria sunt scz q hoc senserit: et q ex sensu verborū ille sensus colligat: vt hic. et. s. de sup. lega. l. labeo. s. si. sensus autez verboz qñqz expf se colligit qñqz p pcedētia et sequentia. vt. s. de leg. ij. l. vñ ex. s. si omif sa. apparet ergo q etiam si duplex

Liber Duodecimus

a **P**restabit hoc qd pmissus est. qd asit sit stat dicti.
b **E**o. i. ppter ea adiectione. q. d. no pstat aliud qd prestare etia hoc no adiecto: immo minus: vt in fi. dicā.
c **E**tiam si. i. quāuis.
d **S**ignificat. non autem vt seruitus debeat: vt. 3. de euc. l. pe. 2. 3. eo. q. vi. 2. hoc nlo alio adiecto.
e **E**oq. i. propterea ppter pūma verba.
f **I**nferiore. i. ppter inferiorē partem: scilicet ergo se quēta restringit precedentia: sic 2. 3. de acquir. pos. l. si is qui alo. 2. de penuleg. naz. qd. 3. fi. 2. de aur. 2. ar. gen. le. plantius. 2. de lega. i. si seruus pluriū. 3. fi. 2. econtra precedentia restringunt sequentia. vt. d. l. si seruū pluriū. 3. fi. 2. C. fa. mil. her. quonien. qd. q. ampliant. vt. 3. de lega. i. si quādo. 2. de vsur. si si pular. que est ar. cōtra. 3. de arg. cōtra. 3. de rescin. v. l. si. 3. fi. na.
g **A**d iura. i. seruitutes: etiā si ibi sint. liberatum dīcone quid tē. sergo seruit⁹ ab alio
h **A**li mortui nascūt: neq. nari neq. pcreativide tur: qz nunq. liberti appellari potuerunt. **l** **I**pianus.
l **E**ge obuentre hereditate nō iprope qd dixe

si fraudem capitalē admistr. qd hic exponit 2 in eodem titu. l. cum autem. 3. excipitur.
2 **P**ena. l. delicti.
3 **F**raus. id est delictum.
a **E**stē pōt. qz impunitū sit delictū: qd pter sic: vel qz ignota: vel qz nō pbat. vt. 3. de penio. l. absentim.
b **N**on pōt. i. non debet esse vel non potest de iure. vt C. de pe. l. sancimus.
c **N**ora. i. delictū: vt in fi. de noxa. 3. i. sed qd. vete res fraudē p. pena pōnt. vt. d. l. cū asit. 3. excipit. l. si. acc.
d **I**nter multam. qz plerunq. de illis vocabulis fit mentio: exponit assignando differentias.
e **C**ohertio. pecuniaria: 2 corporalis.
f **P**ecati. l. cohercio est. 3. nō ois delicti sed eius tñ specialiter cuius est pena hodie pecuniaria: 3. olim est secus vt subicit: sed hoc fallit in casu vbi etiam corporalis imponitur: vt. C. de spotulis. l. q. in fi. 2. hec est pma differentia. Accurcius.
g **E**stimatio. i. fame.
h **S**olet. aliquando.
i **Q**ui multa dicit. hec scda dīa. 2. vt. 3. l. si. q. in fi.
k **N**on est imposta. sed oppo. ex. l. C. de ep. au. l. q. 2. ne liceat poten. l. q. vbi multa etiā certa dīa: sed improprie illis legibus dicitur multa.

prestabit: amplius eo^b presta
bif nichil. Etia³ si^c prior pars
qua scriptum est: vti optimus
rmaximusq. sit libez esse signi
sficat: eoq. si posterior ps ad
tlecta nō esset liberū p̄stare de
ubere: tñ inferiorē p̄te satis me
liberatū puto: qd ad iura⁹ attri
net ne qd aliud p̄stare debeā
qus fundi p̄ dñm detertus
factū nō esse. **P**aulus.
Aestis appellatōe: tā
virilis: qz muliebris et
scenica: etiā si tragēdica¹ aut
citharetica^m sit p̄tinet. **l** **I**p.
Spadonū generalis ap
pellatio est: quo noie tā
hl qui natura⁹ spadones sunt:
tē thibille⁹ thalassie: 3. 2. si qd
altud genus spadonum est cō
tinetur. **P**aulus.
Qui mortui nascūt: neq.
nari neq. pcreativide
tur: qz nunq. liberti appellari
potuerunt. **l** **I**pianus.
Ege obuentre heredi
tatē nō iprope qd dixe
rit etiā eā que ex testō defer
tur: quia lege. 2. 1. tabu. testa
mentarie hereditates confir
mantur. **I**dem.
Altud⁹ est fraus: altud
pena⁹. fraus⁹ entz sine
pena esse pōt: pena sine frau
de esse nō pōt. pena est noxe
vindicta: fraus 2 ipsa noxa⁹ dī
citur: 2 quasi pene quedā p̄e
paratio. **I**nter multa⁹ au
tem 2 penā multū interest: cū
pena generale nomē sit 2 om
nium delictoz cohercio: mul
cta specialis peccati: cui⁹ ant
maduersio hodie pecuniaria
est. pena autē nō tm pecunia
ria: verum capitis 2 estimatio
nis⁹ irrogari solet: 2 multa q
dem ex arbitrio eius venit qui
multam dicit. pena non irro
gatur nisi que quacunq. lege
vl: quo alto iure specialit̄ hūc
delicto imposta est: quimmo
multa ibi dicitur: vbi specta
liter pena non est imposta.
Itez multa⁹ is dicere pōt cui
si fraudem capitalē admistr. qd hic exponit 2 in eodem
titu. l. cum autem. 3. excipitur.
2 **P**ena. l. delicti.
3 **F**raus. id est delictum.
a **E**stē pōt. qz impunitū sit delictū: qd pter sic: vel
qz ignota: vel qz nō pbat. vt. 3. de penio. l. absentim.
b **N**on pōt. i. non debet esse vel non potest de iure. vt
C. de pe. l. sancimus.
c **N**ora. i. delictū: vt in fi. de noxa. 3. i. sed qd. vete
res fraudē p. pena pōnt. vt. d. l. cū asit. 3. excipit. l. si. acc.
d **I**nter multam. qz plerunq. de illis vocabulis fit
mentio: exponit assignando differentias.
e **C**ohertio. pecuniaria: 2 corporalis.
f **P**ecati. l. cohercio est. 3. nō ois delicti sed eius tñ
specialiter cuius est pena hodie pecuniaria: 3. olim est
secus vt subicit: sed hoc fallit in casu vbi etiam corpora
lis imponitur: vt. C. de spotulis. l. q. in fi. 2. hec est pma
differentia. Accurcius.
g **E**stimatio. i. fame.
h **S**olet. aliquando.
i **Q**ui multa dicit. hec scda dīa. 2. vt. 3. l. si. q. in fi.
k **N**on est imposta. sed oppo. ex. l. C. de ep. au. l. q.
2 ne liceat poten. l. q. vbi multa etiā certa dīa: sed im
proprie illis legibus dicitur multa.

a **P**restabit hoc qd pmissus est. qd asit sit stat dicti.
b **E**o. i. ppter ea adiectione. q. d. no pstat aliud qd prestare etia hoc no adiecto: immo minus: vt in fi. dicā.
c **E**tiam si. i. quāuis.
d **S**ignificat. non autem vt seruitus debeat: vt. 3. de euc. l. pe. 2. 3. eo. q. vi. 2. hoc nlo alio adiecto.
e **E**oq. i. propterea ppter pūma verba.
f **I**nferiore. i. ppter inferiorē partem: scilicet ergo se quēta restringit precedentia: sic 2. 3. de acquir. pos. l. si is qui alo. 2. de penuleg. naz. qd. 3. fi. 2. de aur. 2. ar. gen. le. plantius. 2. de lega. i. si seruus pluriū. 3. fi. 2. econtra precedentia restringunt sequentia. vt. d. l. si seruū pluriū. 3. fi. 2. C. fa. mil. her. quonien. qd. q. ampliant. vt. 3. de lega. i. si quādo. 2. de vsur. si si pular. que est ar. cōtra. 3. de arg. cōtra. 3. de rescin. v. l. si. 3. fi. na.
g **A**d iura. i. seruitutes: etiā si ibi sint. liberatum dīcone quid tē. sergo seruit⁹ ab alio
h **A**li mortui nascūt: neq. nari neq. pcreativide tur: qz nunq. liberti appellari potuerunt. **l** **I**pianus.
l **E**ge obuentre hereditate nō iprope qd dixe
si fraudem capitalē admistr. qd hic exponit 2 in eodem titu. l. cum autem. 3. excipitur.
2 **P**ena. l. delicti.
3 **F**raus. id est delictum.
a **E**stē pōt. qz impunitū sit delictū: qd pter sic: vel qz ignota: vel qz nō pbat. vt. 3. de penio. l. absentim.
b **N**on pōt. i. non debet esse vel non potest de iure. vt C. de pe. l. sancimus.
c **N**ora. i. delictū: vt in fi. de noxa. 3. i. sed qd. vete res fraudē p. pena pōnt. vt. d. l. cū asit. 3. excipit. l. si. acc.
d **I**nter multam. qz plerunq. de illis vocabulis fit mentio: exponit assignando differentias.
e **C**ohertio. pecuniaria: 2 corporalis.
f **P**ecati. l. cohercio est. 3. nō ois delicti sed eius tñ specialiter cuius est pena hodie pecuniaria: 3. olim est secus vt subicit: sed hoc fallit in casu vbi etiam corporalis imponitur: vt. C. de spotulis. l. q. in fi. 2. hec est pma differentia. Accurcius.
g **E**stimatio. i. fame.
h **S**olet. aliquando.
i **Q**ui multa dicit. hec scda dīa. 2. vt. 3. l. si. q. in fi.
k **N**on est imposta. sed oppo. ex. l. C. de ep. au. l. q. 2. ne liceat poten. l. q. vbi multa etiā certa dīa: sed improprie illis legibus dicitur multa.

Ad iudicatio ordinaria vt statim subicit. vt. s. de iudi. l. q. in fi. r. s. si quis ius di. l. i. r. c. de modo mulc. l. fi. in pun. nisi in casu. vt. C. de pot. l. q. vbi etiam delegati imponunt.

Cõpenit. etiã per delegationẽ. tres ergo sunt differẽtia. est r. quarta:

es pena qz a pena non ap-
differũt pellatur: a multa

fic vt. l. eo. si qua.
in prin. Item qn-
ta: qz si multa im-

ponitur vltra mo-
dũ. l. cõcessum nõ
tenet. vt. C. qn. p-
no. non est neces. l.

certa rõne. sed pe-
na sic vt pro furto
non manifesto in

quadrupluz. s. de
his qui no. infra. l.
quid ergo. s. pena

Item r multa ba-
tur fisco. vt. C. de
modo mulc. l. mul-

ctarum. sed pena
actõz plerũqz: itẽ
multa non infa-

mat. vt. C. de mo-
do mulc. l. i. sed pe-
na plerũqz sic. vt

colligit. s. de his
qui no. infra. l. i. s.

quifurti.

Anniculus
amittitur. i.
mouit vt subicit.

r facit. l. e. l. anni-
culus. r die vt ibi.

Cõsuetudo. no. sic. s. de fundo instruc. r instru. le-
ga. l. cum delacionis. s. asnam.

Ante diẽ. vt istã malã litterã intelligas: dic qz que
libet dies mẽsis diciẽ dies kalendaz: vt prima dies ka-
lendaz: secũda dies kalendaz: r sic de ceteris. Si igit p
missi tibi ante. x. diẽ kalendaz vel post diẽ. x. kalendaz. f.
inchoatũ paria sunt: vel qz. xi. dies nõ p̄tineat. f. vt sit arbi-
trio solutiõis: sed bene pueniat. xi. die. vel qz idem tẽpus
r tantũ. nam semper intelligitur de primis. x. dieb⁹ men-
sis de quo super sunt. xx. dies.

Post diez. x. quidã libri habet. xij. r. J. habet vtroqz
enim r. r. tunc plana est. qz sine p̄mittã ante diẽ. xij. f.
lchoatũ: sicut post. x. diez beneõr in. xi. die. s. in hoc iterest
s̄m hũc casum. qz p̄mo casu demũ postea finita. xi. po-
tẽro agere. in scõdo statim post. x. r sic in ipso die. xi. Alũ
habet. x. r tũc dic. f. sicut. r. J. habet vtroqz: r p̄ hac est. s.
de verb. ob. l. qui ante. s. si habes. J. neutro em r. tũc est
mirũ: qz si p̄mittã post. x. dies qz nõ videat p̄mittere die
xi. sed dicas. f. inchoatũ. r. fa. C. de postib. here. in sit. l. fi.

Kalendaz. i. mensis. r supple hec duo paria sunt.

Falsum est. lego. x. si pariat ei. f. vel alũ. vt. J. eo. l.
queret. filius tamen habuisse dicitur tẽpore mortis: vt. J.
eo. l. etiã ea. r facit. s. de inoff. testa. posthumi. sed argu-
cõtra. C. de inoff. test. l. iij. vbi habetur p̄ instituto si alũ
fuerunt instituti. nõ si extranei.

Exsectus est. aũs extractus est.

ad iudicatio data ẽ: magistra-
tus enim solos r p̄sides pro-
uinciarum posse mulctam di-
cere mandatis permissum est
penam autem vnusquisqz irro-
gare potest: cui huius criminis
sine delicti executio com-
petit.

Anniculus amittitur: qui
extremo anni die
moritur: r consuetudo loquẽ
di id ita esse declarat. **A**nte
diẽm decimum kalendariũ
r post diẽm decimum kalen-
darum vtroqz sermone vnde
cũta dies significatur. **F**al-
sum est: ea z peperisse: cui mor-
tue filius exsectus est.

Aplianus.

Siquis sic dixerit: vt in
tra diẽm mortis eius
aliquid fiat: ipse quoqz dies
quo quis mortuus est nume-

ratur.

Anniculus non sta-

Siquis eius. etiam testatoris vel heredis.

Numerat. si ergo mouit hora tertis pot fieri
qz p̄missum est etiã hora nona. vt non comittatur pena
si p̄missa est. r hoc si tale est factũ qz p̄missũ possit fieri. vt
s. de statu homi. arethusa. in fi. r. l. se. als. secus. C. de ca-

du. tol. s. ne autẽz.

Anniculus.

Natus. f. di-
citur anniculus.

Tricentess-

mo. lxx. nã tot die-
es habet annus.

vt r. s. de sta. li. l.
cũ heres. s. Stich⁹.

r intellige hoc de
die naturali: q. f.
annus etiã. vi. ho-
ras hz plus: vt. s.

eo. l. cũ bisextus. q.
is non curant hic
in vno: r si currat
bisextus quelibet
numerat pro die.

vt hic dicit.

Incipiente.

no. sufficit tãgi de
vltio die. sic l. vñ
capione. vt. f. de
vsuca. l. idẽqz. et
de diuer. r tempo.

Pscrip. in vsuca. in
pun. Jte sic. s. de
aur. r arg. leg. l. r

si non sint. s. qd er-
go. in pun. Item
sic. s. e. anniculus

qz etia annus
inchoatus habet

perfecto: vt in aut. de tẽpore nõ solu. pecu. super do. s.
generaliter. coll. iij. ibi: nouimus enim r. que est huic. l.
p̄tra. in eo qz nõ dicit hic anniculus qui annum inchoa-
uit. sed dicitur ibi habere quindecim annos qui solũmo-
do inchoauit eum: r perfecit. xij. quantũ ad matrimo-
nium contrahendum: cũ ex tunc possit cõtrahere. matri-
monium: vt in sit. de nup. in pñ. q. est. s. quandoqz queri-
mus de momento ad momentũ. vt in p̄scrip. xxx. an. vt
s. de actio. r obli. l. in omnibus. r de res. in integ. vt. s.
de mino. demqz. s. minores. que sunt cõtra. sed ibi plene
dixi in glo. que incipit quedã iura dicunt.

Non exacto. i. completo.

Ciuiliter. i. s̄m cõsuetudinẽ ciuim r loquelaz. vt
s. eo. l. anniculus.

Queret. potẽtuosuz. f. partũ qd est. J. r sunt hec nois
p̄ueniẽtia hã qz p̄tã a formã hũani gñis sunt nois.

Vel qualẽ. accipe nouũ dico visu qz hz oculos retro
vel vagitu: qz mugit vt bos vel succulu. s.

Anniculus. i. qz melius assimilãt filio alteri⁹ aialis.

Obtẽperauerit. sic. s. de conditio. in sit. que sub
cõditioẽ. s. mortuo.

Fataliter. vt. s. p̄ socio. l. cum duobus. s. damna. se-
cus ergo si ex delicto mulieris esset: vt õz habuisset r cum
cum aliquo aiali irrationali. sed accidit forte ei in hæ. l.
quia quãdo cũ homie ageret cogitauit de aliquo aiali.
propter rãtia enim hæc accidunt.

Idem.

Liber Duodecimus.

Generi. pnepcis. f. maritos. qd est. sic in nurn. vt
3. e. nur. vbi dedit ex pta. sic r. l. socero. vt. f. e. soceri
Er enira. pone casum vt in sti. ad tertul. s. nos.
vbi ingenua ter paries admittebat ad heredita-
te filij naturalis. non als. qd hodie ibide corrigi. r. qd
subdit ter gemit-
nos. i. tres fil. vt r. 136.

Generi appellatioe r. ne-
optis et pnepcis. ra ex fi-
llo qd ex filia editari / cetera-
ruiq; maritos contineri man-
festum est. **P**au.
Er enira videt etia q
ter geminos peperit. **I**dem

Hereditatis appellatio-
ne bonoru quoq; pos-
sello cotinetur. **A**lp.
Dificia rome fieri etia
ea videtur: q in cotinetib⁹ ro-
me edificijs fiant. **P**erfectis
se edificijs is videt q ita cosu-
mavit: vt iam in vsu esse pos-
sit. **P**aulus.
Epistle quis intelligit:
quls alijs acquisiuit. **A**lp.

Etia ea mulier cu more
retur creditur filiu ha-
bere: q exciso vtre edere pos-
sit: necno etia alio casu muli-
er pot habere filiu que mortis
tpe no habuit: vt puta cu q ab
hostibus captus remeavit.
Paulus.

Ampli modo intelligi
coniunctio pot: aut em
re. in quo est cōiunctio re non h̄bis cū dicat dimidia s̄m
Bzonem. vel dic re et verbis cōiunctos: et dimidia dic
eadem vt modo dixi. Et no. q hoc primum non soluit
sed dic cum sit soluta oratio q accipitur pro coniuncta
vt. 3. eo. sepe. s. cum vero dixit. p.
p. **U**el ita. scdm rñ.
q. **S**unto. als esto. isti re tñ.
r. **E**sto. repete videam? an oporteat eos accipi cōi-
ctos re et verbis / scz vt ticius r. sic non soluitur que-
stio. solues tamen vt et superiorem proramam. vel dic
secundo heres esto. et. R. vtiq; videntur coniuncti vt ti-
cius r. et sic est sol. hic.
f. **U**ideantur. sempronius vero sit ab eis disunctus
re et verbis. accur.
t. **L**ucius ticius. tertium responsum vbi detrahitur
coniunctio.
v. **T**res semisses. in hoc vltimo casu: et erat causa
dubitationis: quia si illud qua / faceret relationem sim-
plicem fierent tres semisses: sed facit personalem: sic
ergo videtur inter eos diuidere quemadmodum si di-
xisset lucio ticio fundum: et hoc amplius seio decem. vt
3. de lega. iij. si sic. **A**ccur.
r. **S**ed eo. responso.

Epistle. pone ex pta vt. l. e. l. puenisse. vbi filij vel
seruus de capte lz alij acqrat etia qd momento apd
eu no sit. vt. 3. de ac. he. l. placet. s. 3. e. aliud est cape:
vbi no vt cape qd est alij restitatur. So. refer vt r. ac-
cipere alij acqrat: an ch ita accipio vt alij restitatur:
hoc em non est capere.
Etia possit. r poterit agere de inof. test. extraneis
instituis. vt. 3. de inof. test. l. posthum. no tñ pe-
perisse videt. vt. 3. e. l. anniculus. s. falsum. et facit. f. e.
intelligendum. accur.

Riplici. cōiunctio. inter heredes vel legatarios p-
prietatis vel usufructus.
Ite. tñ. **A**ccur.
Per se. i. ita q no h̄bis. et est ex pta qñ duo institu-
untur sepatim in eadē h̄ditate. vt. 3. de le. iij. l. re cōi-
cti. i. rñ. r. f. e. hac lege. i. si. h̄bis ita. q no re: vt instituo ti-
ciū et setum p equis partibus. vt. 3. de lega. iij. l. re cō-

iscti. ij. rñ. re et h̄bis: qñ vtracq; cōiunctio inuenit h̄bois
scilicet r. rei. hoc subijcit: nec dubium r. nam me dium
casum reassumit. accur.
l. **U**eluti. isgit noim cōplexus / veluti r. nā hic pōit
de cōiunctis h̄bis tñ vt. pbant illa h̄ba ex parte dimi-
dia. vt. 3. 6 leg. iij.
l. re cōiuncti. 30. ij.
rñ. quasi de alia
dimidia vnus: de
alia alius sit insti-
tutus: et sic etiam
exponit tertiu rñ.
f. vel ticius cum
meiui r. c. at medi-
um de cōiucto re
et h̄bis habes ne
cesse itelligere. tu
dicere potes vt 6
pificius re et h̄bis
hec tria dicta di-
cāt siue per r: siue
per q: siue p cōi-
et intelligas de di-
midia. f. eadē taz
in primo q in ter-
tio rñ. vt. f. s. pe.
ibi vel ita publi⁹
meuius r. et 6 le-
ga. ij. l. meuius. in
prin.
m. **S**ito. isti re
et verbis sunt cō-
iuncti.
n. **A**rticulos. i.
cōiunctiones.
o. **C**ōiuctos. re
et h̄bis: vel h̄bis
tñ. nā tria ex pta
ponit vbi detrahi-
tur cōiunctio vsq;
in fi. pimi veluti

re: per se cōiunctio contingit:
aut re et verbis: aut h̄bis tñ:
nec dubiu est qñ cōiuncti sint
qs et nominu et rei cōplexus
iungit: veluti ticius et meiui⁹
ex pte dimidia h̄des sunt^m:
vel ita: tici⁹ cū meui⁹ ex par-
te dimidia h̄des sūto. videa-
mus autē ne etiam si hos arti-
culos detrahas: r q cū inter-
dū tñ cōiunctos accipi oportet:
veluti luci⁹ tici⁹ publius
meui⁹ h̄des sunt ex pte di-
midia: vel ita: publi⁹ meuius
luci⁹ tici⁹ heredes sunt⁹ sem-
pronius ex parte dimidia he-
res esto: vt et ticius et meiui⁹
ventant in partem dimidiam:
et re et verbis cōiuncti vide-
antur: lucius ticius ex parte
dimidia heres esto: l. l. du-
bitari possit: an tres semis-
ses facti sint: an ticius in eū-
dem semissem cum galo seio
institutus est: sed eo q sem-

re. in quo est cōiunctio re non h̄bis cū dicat dimidia s̄m
Bzonem. vel dic re et verbis cōiunctos: et dimidia dic
eadem vt modo dixi. Et no. q hoc primum non soluit
sed dic cum sit soluta oratio q accipitur pro coniuncta
vt. 3. eo. sepe. s. cum vero dixit. p.
p. **U**el ita. scdm rñ.
q. **S**unto. als esto. isti re tñ.
r. **E**sto. repete videam? an oporteat eos accipi cōi-
ctos re et verbis / scz vt ticius r. sic non soluitur que-
stio. solues tamen vt et superiorem proramam. vel dic
secundo heres esto. et. R. vtiq; videntur coniuncti vt ti-
cius r. et sic est sol. hic.
f. **U**ideantur. sempronius vero sit ab eis disunctus
re et verbis. accur.
t. **L**ucius ticius. tertium responsum vbi detrahitur
coniunctio.
v. **T**res semisses. in hoc vltimo casu: et erat causa
dubitationis: quia si illud qua / faceret relationem sim-
plicem fierent tres semisses: sed facit personalem: sic
ergo videtur inter eos diuidere quemadmodum si di-
xisset lucio ticio fundum: et hoc amplius seio decem. vt
3. de lega. iij. si sic. **A**ccur.
r. **S**ed eo. responso.

re. in quo est cōiunctio re non h̄bis cū dicat dimidia s̄m
Bzonem. vel dic re et verbis cōiunctos: et dimidia dic
eadem vt modo dixi. Et no. q hoc primum non soluit
sed dic cum sit soluta oratio q accipitur pro coniuncta
vt. 3. eo. sepe. s. cum vero dixit. p.
p. **U**el ita. scdm rñ.
q. **S**unto. als esto. isti re tñ.
r. **E**sto. repete videam? an oporteat eos accipi cōi-
ctos re et verbis / scz vt ticius r. sic non soluitur que-
stio. solues tamen vt et superiorem proramam. vel dic
secundo heres esto. et. R. vtiq; videntur coniuncti vt ti-
cius r. et sic est sol. hic.
f. **U**ideantur. sempronius vero sit ab eis disunctus
re et verbis. accur.
t. **L**ucius ticius. tertium responsum vbi detrahitur
coniunctio.
v. **T**res semisses. in hoc vltimo casu: et erat causa
dubitationis: quia si illud qua / faceret relationem sim-
plicem fierent tres semisses: sed facit personalem: sic
ergo videtur inter eos diuidere quemadmodum si di-
xisset lucio ticio fundum: et hoc amplius seio decem. vt
3. de lega. iij. si sic. **A**ccur.
r. **S**ed eo. responso.

re. in quo est cōiunctio re non h̄bis cū dicat dimidia s̄m
Bzonem. vel dic re et verbis cōiunctos: et dimidia dic
eadem vt modo dixi. Et no. q hoc primum non soluit
sed dic cum sit soluta oratio q accipitur pro coniuncta
vt. 3. eo. sepe. s. cum vero dixit. p.
p. **U**el ita. scdm rñ.
q. **S**unto. als esto. isti re tñ.
r. **E**sto. repete videam? an oporteat eos accipi cōi-
ctos re et verbis / scz vt ticius r. sic non soluitur que-
stio. solues tamen vt et superiorem proramam. vel dic
secundo heres esto. et. R. vtiq; videntur coniuncti vt ti-
cius r. et sic est sol. hic.
f. **U**ideantur. sempronius vero sit ab eis disunctus
re et verbis. accur.
t. **L**ucius ticius. tertium responsum vbi detrahitur
coniunctio.
v. **T**res semisses. in hoc vltimo casu: et erat causa
dubitationis: quia si illud qua / faceret relationem sim-
plicem fierent tres semisses: sed facit personalem: sic
ergo videtur inter eos diuidere quemadmodum si di-
xisset lucio ticio fundum: et hoc amplius seio decem. vt
3. de lega. iij. si sic. **A**ccur.
r. **S**ed eo. responso.

re. in quo est cōiunctio re non h̄bis cū dicat dimidia s̄m
Bzonem. vel dic re et verbis cōiunctos: et dimidia dic
eadem vt modo dixi. Et no. q hoc primum non soluit
sed dic cum sit soluta oratio q accipitur pro coniuncta
vt. 3. eo. sepe. s. cum vero dixit. p.
p. **U**el ita. scdm rñ.
q. **S**unto. als esto. isti re tñ.
r. **E**sto. repete videam? an oporteat eos accipi cōi-
ctos re et verbis / scz vt ticius r. sic non soluitur que-
stio. solues tamen vt et superiorem proramam. vel dic
secundo heres esto. et. R. vtiq; videntur coniuncti vt ti-
cius r. et sic est sol. hic.
f. **U**ideantur. sempronius vero sit ab eis disunctus
re et verbis. accur.
t. **L**ucius ticius. tertium responsum vbi detrahitur
coniunctio.
v. **T**res semisses. in hoc vltimo casu: et erat causa
dubitationis: quia si illud qua / faceret relationem sim-
plicem fierent tres semisses: sed facit personalem: sic
ergo videtur inter eos diuidere quemadmodum si di-
xisset lucio ticio fundum: et hoc amplius seio decem. vt
3. de lega. iij. si sic. **A**ccur.
r. **S**ed eo. responso.

et
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z
aa
ab
ac
ad
ae
af
ag
ah
ai
aj
ak
al
am
an
ao
ap
aq
ar
as
at
au
av
aw
ax
ay
az
ba
bb
bc
bd
be
bf
bg
bh
bi
bj
bk
bl
bm
bn
bo
bp
bq
br
bs
bt
bu
bv
bw
bx
by
bz
ca
cb
cc
cd
ce
cf
cg
ch
ci
cj
ck
cl
cm
cn
co
cp
cq
cr
cs
ct
cu
cv
cw
cx
cy
cz
da
db
dc
dd
de
df
dg
dh
di
dj
dk
dl
dm
dn
do
dp
dq
dr
ds
dt
du
dv
dw
dx
dy
dz
ea
eb
ec
ed
ee
ef
eg
eh
ei
ej
ek
el
em
en
eo
ep
eq
er
es
et
eu
ev
ew
ex
ey
ez
fa
fb
fc
fd
fe
ff
fg
fh
fi
fj
fk
fl
fm
fn
fo
fp
fq
fr
fs
ft
fu
fv
fw
fx
fy
fz
ga
gb
gc
gd
ge
gf
gg
gh
gi
gj
gk
gl
gm
gn
go
gp
gq
gr
gs
gt
gu
gv
gw
gx
gy
gz
ha
hb
hc
hd
he
hf
hg
hh
hi
hj
hk
hl
hm
hn
ho
hp
hq
hr
hs
ht
hu
hv
hw
hx
hy
hz
ia
ib
ic
id
ie
if
ig
ih
ii
ij
ik
il
im
in
io
ip
iq
ir
is
it
iu
iv
iw
ix
iy
iz
ja
jb
jc
jd
je
jf
jg
jh
ji
jj
jk
jl
jm
jn
jo
jp
jq
jr
js
jt
ju
jv
jw
jx
jy
jz
ka
kb
kc
kd
ke
kf
kg
kh
ki
kj
kk
kl
km
kn
ko
kp
kq
kr
ks
kt
ku
kv
kw
kx
ky
kz
la
lb
lc
ld
le
lf
lg
lh
li
lj
lk
ll
lm
ln
lo
lp
lq
lr
ls
lt
lu
lv
lw
lx
ly
lz
ma
mb
mc
md
me
mf
mg
mh
mi
mj
mk
ml
mm
mn
mo
mp
mq
mr
ms
mt
mu
mv
mw
mx
my
mz
na
nb
nc
nd
ne
nf
ng
nh
ni
nj
nk
nl
nm
nn
no
np
nq
nr
ns
nt
nu
nv
nw
nx
ny
nz
oa
ob
oc
od
oe
of
og
oh
oi
oj
ok
ol
om
on
oo
op
oq
or
os
ot
ou
ov
ow
ox
oy
oz
pa
pb
pc
pd
pe
pf
pg
ph
pi
pj
pk
pl
pm
pn
po
pp
pq
pr
ps
pt
pu
pv
pw
px
py
pz
qa
qb
qc
qd
qe
qf
qg
qh
qi
qj
qk
ql
qm
qn
qo
qp
qq
qr
qs
qt
qu
qv
qw
qx
qy
qz
ra
rb
rc
rd
re
rf
rg
rh
ri
rj
rk
rl
rm
rn
ro
rp
rq
rr
rs
rt
ru
rv
rw
rx
ry
rz
sa
sb
sc
sd
se
sf
sg
sh
si
sj
sk
sl
sm
sn
so
sp
sq
sr
ss
st
su
sv
sw
sx
sy
sz
ta
tb
tc
td
te
tf
tg
th
ti
tj
tk
tl
tm
tn
to
tp
tq
tr
ts
tt
tu
tv
tw
tx
ty
tz
ua
ub
uc
ud
ue
uf
ug
uh
ui
uj
uk
ul
um
un
uo
up
uq
ur
us
ut
uu
uv
uw
ux
uy
uz
va
vb
vc
vd
ve
vf
vg
vh
vi
vj
vk
vl
vm
vn
vo
vp
vq
vr
vs
vt
vu
vv
vw
vx
vy
vz
wa
wb
wc
wd
we
wf
wg
wh
wi
wj
wk
wl
wm
wn
wo
wp
wq
wr
ws
wt
wu
wv
ww
wx
wy
wz
xa
xb
xc
xd
xe
xf
xg
xh
xi
xj
xk
xl
xm
xn
xo
xp
xq
xr
xs
xt
xu
xv
xw
xx
xy
xz
ya
yb
yc
yd
ye
yf
yg
yh
yi
yj
yk
yl
ym
yn
yo
yp
yq
yr
ys
yt
yu
yv
yw
yx
yy
yz
za
zb
zc
zd
ze
zf
zg
zh
zi
zj
zk
zl
zm
zn
zo
zp
zq
zr
zs
zt
zu
zv
zw
zx
zy
zz

A Ex parte. f. separati re et verba.

B Duos. f. pumos. tertius pro nullo modo eis iunctus est: ut. s. de here. in situ. l. iul. quorq. nec cum re vel verbo coniungitur hunc tertium: ut. s. de lega. q. l. paulo. in fi. l. h. in eo. ti. l. mevio. in pun. videat pra. s. exponere ea ut ibi no. et arg. s. de

usufr. acc. l. pe. et ex predictis no. q. alij sunt coniuncti re et verbis: q. in solidum venientes faciunt sibi ptes concursum: ut. s. de leg. iij. l. coniuncti. Alij tamen re. et alij tamen verbis. sed in. C. de cadu. tol. per totam l. soli. primi dicuntur coniuncti: non fecerunt vel tertij. Itē no. q. quidam dixerunt verbis tamen coniunctos non habere ius accretionis quod in iure de usufr. ac. no. dicitur nisi de re iunctis s. male: ut. s. de leg. i. l. duo. s. fin. et de lega. q. l. mevio. in pa. fin. s. 30. et plenius no. hanc materiam. s. de usufr. accret. l. i. in fi.

I Apud. habet etiam. i. haberi videt: ut. l. ti. i. qui autem. et hoc s. in vna significatione verbi habere. f. dñum habere: ut. l. eo. ti. l. habere. et de verbo.

ob. l. stipulatio ista. s. habere. et s. de acquiren. re. do. l. rem in bonis. Sed verbum penes: strictius ponitur: ut. s. eo. l. penes. Accursus.

M Assurium. alias massurium. et a se libro memorialis incipit lex ista.

E Honestore. f. nolle pro pellice: et propter amicam cum amica non sit ex inhonesta causa ut hic. et. l. late. s. amicos.

A Appellari. f. scribit.

Uxor. f. alia mulier non pellex.

Quodam. f. vocare aut se gatus inter quos erat massurium in pun. huius. l.

In domo sit. f. alicuius qui nullam habet uxorem.

Seci. l. concubina. et sic recordat cum massurio.

Trius. f. partis. da exemplum: si duo sunt instituti in viriles partes: quorum unus deceaserat: vel post decessit ante aditam hereditatem totum habebit superstes. sic. et. C. de here. insti. l. q. sed proprie virilis. i. equalis. ut. s. de lega. prestat. l. virilis. in pun.

Socer. prohibentur nuptie inter tales. exponit. ergo qui sunt: ut. s. de ritu nupt. a doptiuus. s. videamus. ite prohibetur quidam tertio edicto postulare: pro

his personis excipitur: ut. s. de post. l. i. s. ait pator. et s. fins. et. l. cui s. pomponius. et facit. s. eo. l. nurus. et. l. germanus. Accursus floren.

Quam continentibus. facit. s. collegar. s. i. et. s. et. ut alphenus. et. l. edificia. et. l. q. et quod ibi no.

respondet. **I**dem.

Quam in pmetibus. vrbis nati sunt: rome nati intelligunt.

Non est sine liberis cui vel unus filius vna vel filia est. hec. n. enunciatio haberos: non habet liberos: sep pluri numero profertur sicut et pugillares et codicilli.

Non dicere non possumus: huc necesse est ut dicamus liberos habere.

Minus recipit etiam qui nichil recipit. h. d. **I**dem.

Sta te stipulat. f. vero: quomodo a ticio consecutus fuero tamen dare spedes: non solet dubitari quin si nichil a ticio fuero consecutus totum debeas quod ticus debuerit.

Delata hereditas intelligit quam quis possit ad eundo consequi.

Hominis appellatio est in feminam quam masculum contineri non dubitatur.

Non possumus. ut quis habet unum filium. Accursus florentinus.

Sta. dubitari. quod pluribus legibus colligitur: ut. s. de solu. si decem. et de verbo. ob. l. decem. et si cer. peta. l. si. item et quod verbum minus continet etiam vbi non est: ut. s. e. verbum amplius. in fi.

Delata. ut si pure delata sit.

Consequi. per se vel per alium: per filium vel servum. Et da exemplum ut. s. de acquiren. heredi. is qui heres. vbi demum delata potest adiri et repudiari. unde conditionalis tamen non dicitur delata ut ibi dicitur. argu. s. de leg. ij. si ita re. s. sub conditioe. bonorum possessio dicitur delata cum decreta est: ut. s. ve succes. edic. l. i. s. decretalis.

Hominis. pone exemplum: ut. s. vi bonorum raptor. l. q. in principi. vbi dicitur hominibus coactis: et est verum quod hic dicitur figura vocis et significatione: ut. s. eo. l. quisquis michi. unde minus bene inducitur concordantie que dicunt masculinum concipere feminam. ut. l. eo. pronuntiatio. et. s. eo. l. i.

Non est sine. pone exemplum: ut. s. de condi. in ser. l. i. vbi instituitur heredes et rogantur te ut reddas tunc si deceaseris sine liberis: sufficit filia et etiam neptis vna ut hic. et ibi facit. s. de lega. ij. est pater. s. rogo.

Enficiatio. id est quod penficiatio: ne significare volumus siue unus siue plures sunt liberi.

Proferat. f. si ille habet liberos.

Pugillares. ut. s. comoda. l. in commodato. s. si cur. accur.

Codicilli. quod hoc fallit in codicillis: quod in singulari numero profertur: ut in argu. contra. C. de sacrosan. ec. l. generalis. et iunge. l. sequentem cum ista. eccōtra q. h. q. singularis oratio plura significat: ut. l. eo. l. in usu. et facit. s. de libe. et post. l. i.

Intelligendus fuisse. si mouitur mater: pianu est vt
s. e. l. etiam es. si pater: tunc idē cū t e suo cōmodo
querit. vt. i. e. qd diximus. r. s. de sta. ho. qui in vtero.

Mille passus. pone exēplum in pfecto vrbis q ha-
bet iurisdictionē vsq ad. c. militaria: ex quo loco in-
cipiant numerari

hic exponit: vt. s.
de off. pre. vrb. l. i.
s. cōvrbē. r. dic q
mille passus fa-
ciunt miliare: vt
colligis. s. si quis
cau. l. i.

Cōtinētib.
Roma est cōtinē-
tibus edificijs. fi-
niē seu terminat:
vt. s. e. l. ij. r. l. vt al
phenus. r. l. edifi-
cia. r. l. qui in con-
tinētibus.

Roximi. da
exemplū: vt
s. e. l. primus. r. i.
eo. l. vulgari. ij. r. h.
r. idē in sbo opti-
mus r sbo maxi-
mus: vt. i. eo. illa
verba. idē in ver-
bo supremus: vt
i. e. vulgari.

More parte.
pone exem-
plū olim in inter-
dicto vtrobi. vt. s.
vtrubi. l. i. in puin.
r. insti. de interdi-
ctis. s. vtrubi. r. no-
ta. de maiori par-
te anni. hodie suf-
ficiat si rēgit. p. test.
possideat vtrubi dē.

Quanti ad iu-
ris. hic erat
rubrica antiqua
de his que pertinet ad iuris significationem.

Durus. cū cēmēto. materia sine cēmēto: se accipit
s. cōia pre. si p. cario. r. erit exēplū vbi dicit q medio pa-
ricite vna domus fuit due. vt. s. cōia pre. si quis duas.

Semita. lapidibus facta sine cēmēto. y.
Iter est. id ergo qd est iter ē: via vt hic. r. s. de ser-
vba. p.edio. l. certo. s. si rotus. in fi. r. de serui. l. si tam an-
gusti. r. hoc ipropue. pprie aut differūt. vt insti. de serui.
s. i. ij. r. iij. que sunt contra. Accur.

In vsu iuris. stricti. q. d. dum iura legimus pleriq
singularē numerū inuenimus. p plurali: vt in exē-
plis huius. l. r. ecōtra pluralē p singulari: vt. s. eo. l. non
est. r. no. s. de peti. here. diuus. in fi.

Tuum. dare oportebit. p. n. i. i. s.
Nempe. i. certe.

Tiam. dicit q appellatione eris p. i. n. e. r. aurū: vt
cū dicimus es alienū: vt. i. e. cedere. s. eo. r. s. e. l. sub:
signatū s. bona. r. C. de bo. que lib. l. vbi a. s. q. h. q. p. n. i. s.
stricte. p eo qd est simile auro: vt. s. de pig. act. l. i. r. de c. o.

Intelligendus est mor-
tis tpe fuisse: q in vte-
ro relictus est. **M**artian.
Mille passus non a mu-
ro vrbis sed a continē-
tibus edificijs numerādī sūt.

Roximi appellatōe
etiā ille continetur qui
solus est. **I**dem
More parte anni posse-
dit qd intelligit: etiā
si vobis mensibus possede-
rit: si mō aduer sarius eius aut
paucioribus dieb⁹ aut nullis
possederit. **A**elius.

Quanti ad iuris p. i. n. e. r.
largā significationem:
partes est siue maris: siue
materia est. **T**re via ē siue sem-
ta: siue iter est. **A**elius.

In vsu iuris frequēter
vt nos castellus ait sin-
gulari appellatione: cū plura
generis eiusdē significare vel-
lemus. nam multū hoiem ve-
nisse romā: r. piscem vitez esse
dicimus. **T**re in stipulādo
satis habemus heredē caue-
re si ea res fm me / heredē ve-
meū iudicata erit: r. rursus qd

trahē. emp. l. in veditōibus. **S**inde queritur.

Ceterorum. ceteri vel reliqui: vt. s. de op. le. l. cum
optio. r. facit. C. de heredi. insti. l. ij. r. s. e. l. post
reliquozum. r. quod ibi no.

Nam tēptat. s. dicere marcellus.

ob eam rē te heredem ve tui:
nempe^m eque si plures here-
des sint continentur stipula-
tione. **A**lpianus.

Alam aureos nūmos
res dicimus.

Appellatōe ceterorum r
reliquozum etiā oēs cōtinent.
hoc dicit. **I**dem.

Ceteroz r reliqoz ap-
pellatione etiā oēs cō-
tinent: vt marcellus ait circa
eū cui optio serui legata est:
ceteri sempromio. naz tēptat^r
si nō optet omnes ad sempromio
nium p. i. n. e. r. **P**aulus.

In la sba optim⁹ maxi-
mus est: vel in euz ca-
dere possunt qui solus est: sic
r circa edictū pretoris supze-
me tabule habētur etiā sole.

Pueri appellatione etiā
puella significat: nam r femi-
nas puerperas appellāt: recē-
tes ex partu: r greci cōmunt-
ter appellant. **I**dem.

Non est pupill⁹ qd in vte-
ro est. **P**ompontus.
In vulgari substitutōe:
qua et qui supzem⁹ mo-
rlet heres substituit: recte sub

Appellant.
tam masculos q
feminas.

Non est pupillus. sed esse speratur.
In vtero est. existimat enim viscerū pars: vt
s. de ven. inspi. l. i. s. ex hoc rescripto. Nec ob. s. de vsu-
ca. si aliena. s. scenola. qz ibi in nato qui nō est potio ma-
tris. hic in nascituro. vel die vtrubi. **T**re argu. cōtra. i. e. l.
qd dicimus. r. s. de iniusto testa. l. ij. s. h. cū. Tutor etiā
ei datus non tenet vt tutor: nisi nascatur: r. tunc gerat: vt
s. de nego. gest. l. cum pater.

In vulgari. i. in pupillari: q rōne substituti dicit vul-
gari eo q quilibet substitui pōt. rōne s. o. eius cui
substitutus est pupillaris. r. da exemplū. s. de rebus. du. l.
qui duos. s. nā r q vnicū. vbi dicit etiā q vnicū filiū habz
pupillū pōt ei substituere his verbis: ticiū substituo ei
filio q supzem⁹ mouet. r. sic supzem⁹ vōpōnē respectiue:
vt. s. l. illa sba. s. i. p. p. n. i. s. significatiōe nō ēt nisi qd plu-
res sunt: r. ius legitimaz hereditariū inter eos vult ser-
uari: vt. s. de vul. subst. v. l. i. r. insti. de pupil. substi.
s. singulis. s. ne fatū putes q oia fuisse testatorē. pone
q cū is nato substituit nascitur q tū postea nat⁹ nō ēt.

In la sba. po-
ne lego vel p-
mitto tibi fundū
meū optimū maxi-
mū: vt. i. e. nō tū
nā l. vni tū hēat
valeat legatum r
hoc ipropie cuz si
suplatiū r respe-
ctiū. r. facit. s. e.
l. p. r. qd ibi dicit.
r. **C**supreme. ex
quib⁹ p. i. n. i. s. bo-
noz pōt. fm tab.
vt. s. de bo. posses.
fm tabu. l. i. s. i. r.
hoc ipropie cū sit
suplatiū: r. rela-
tiū: r. respectiū:
vt. s. e. l. p. r. i.

Significat.
qz masculinuz r.
vt no. s. e. l. i.
r. **P**uerperas.
sed que est proba-
tio herē. Rñ. bona
r mirabilis. cū. n.
dicat puerpera l. z
puellā recēter pe-
perit: p. z q puer
in illo noie puer-
pera puellā signi-
fica quo tempore
nec ad iudiciū ire
tenet: vt. s. si quis
cau. l. ij. s. si non
p. p. r.

Appellant.
tam masculos q
feminas.

Appellant.
tam masculos q
feminas.

Appellant.
tam masculos q
feminas.

a Proximus. f. filio.

b Solus. vt. s. e. primi. r. l. primus. r. qd ibi no.

c Unus. i. dicit accide vltus qñ aliqd infortunium eis aduenit. tñ r morietib⁹ sñr accidit. hic tñ sola mors vt dicit. r pbat hoc idē q sola mors cōtineat cū dicitur acciderit: vt. s. de apo. publi. in pñci. r insti. de dona. §. i. r. s. de leg. iij. vroz. §. scia.

d Vulgari. ser. als vulgi opi. r alias vulgari sermone. sic. s. eo. an nculus. et de fun do in. r instru. le. l. cū delationis. §. asinam.

Omne. nō est vt si lego filia bus r posthumis filiabus videtur le gare: vt. s. de leg. i. qui filiabus. in pñci. Item si do tutorz filio meo: vt insti. qui da. tu to. pos. §. si. sed nō est ecōtra q appellatione posthume contineat nata vt subicit: sic est cō tra insti. qui. da. tu. pos. §. si. ibi pla ne si posthumi. se. ibi intelligunt ap pellatione posthu moz ceteri liberi f. nepotes posthu mi nō autz nati. Ad dicit ibi spe ciale in tutore vt appellatione po sthumi cōtineant nati. pñma placet.

f Posthume. f. nomen.

g In eam. f. filiam.

h Et maximā partē. f. iubere prestare r posse r. als maximā partiri: tunc subaudi partem. quasi dicat pōt iubere diuidi r prestari posse vicesi. r. c. f. iubere diuidi et prestari posse. vel dic maximā posse r. c. f. in paruam. r sic subaudies semper.

i Et prout libuerit. f. pferenti.

k Adiecta. habes exemplū. C. de iure emphi. l. i. r in si. loca. §. adeo. item. §. de usufru. l. etiam.

l Habere. pone exemplū in stipulatione licere habere: vt. s. de verbo. ob. stipulatio ista. in prin. r. §. habere. et se. habere. Et facit ad verbū peruenire. §. e. aliud est §. rñ. r quod ibi no. Accur.

p Eruenisse. quantū ad legata nō quo ad es alienū: vt. s. ad trebel. l. §. is qui quadringē. et. C. de iure delibe. l. scimus. §. i. et facit. §. eo. l. aliud est. r. §. qd cū eo si filius. §. si. et. §. eo. sub signatum. §. bona. et. §. ne qd est qui in ius vo. l. penul. §. docere. Accur.

r Urbana. pone exemplū si testator legauerit familiāz

urbanam vel rusticā: qui cōtineant in qualibet familia: vt. s. de lega. iij. seruis urbanis.

o Non loco. als nō genere sed loco. r als nō loco sed genere. f. ministerij. r hec vera. nam licet in pñcijs rus ticis sit: sicutā opera rustica nō faciāt de urbana fami

lia est: vt. d. l. fuis. sic et pñcijs rusticū discernitur ab ur bano nō loco sed qualitate: vt. §. l. urbana pñcia. r. C. de mino. l. si pñcijs. p Aliqd. f. ser uoz urbanoz ha ctenas: nō dispē sator seruez scilz rusticoz nō esse numero urbanoz. scilz deinceps ve luti r. q Avillico quō sū ad habitatiōez sed in dispensan do distat. nā villi cus nō dispensat sed fructus cōgre gat: vt. s. de insti. l. si cū villico. r Insulari. §. insulas custodit. f Ex numero familie. scz videamus quez in qua familia numerat ut r tenuit: vt et d. l. fuis. §. i. r. §. ij. r. ij. f Ex vicarijs. vt si seruo urbano rusticū p vicario assignauit: is vi carius urban⁹ vi deatur. §. 30. r fa

distinguit. pōt enim aliqd⁹ dispensator: nō esse urbanoz ser uoz numero: veluti is qui rus ticaz rez rōnes dispēset ibi qz habiter: r nō multū abest a villico. Insularius autz urba noz numero est. Videndū tñ est ipse dñs quoz loco queqz habuerit: qd ex numero fami lie: r ex vicarijs apparebit.

pernoctare. extra urbē in telligendus est qui nulla par te noctis in urbe est. p⁹ em to tā noctē significat. Ulpian⁹

Arbonū appellatione materiā nō pñnerit. s. an lignoz: r fortassis quis di cet nec lignoz. nō em ligno rum gratia habuit. Sed r it tiones: r alia ligna cocta ne fu mum faciant: vtrum ligno/an carbon/an suo generi annu merabimus: r magis est vt p pium genus habeatur. Sul furata quoqz de ligno eque eandē habebūt diffinitionē. Ad faces quoqz parata nō erunt lignozum appellatione comprehensa: nisi hec fuerit

cit. Ieo. is qui natus.

v pernoctare. pone exemplū ex. l. §. de offi. pñci. illud. et pñius dicit qui tota nocte vigilat.

x per. sic als de. vt. s. de posi. l. i. in prin.

Arbonū. materiā. f. carbonum vt aselle sine ligna nō sunt ergo carbones. s. nec sunt ligna ad coque dum vel calefaciendū que pprie sunt ligna. s. ad carbo nes sunt materia. sic pbat. §. de leg. iij. ligni. in prin. r. §. si lignū. sic ergo appellatione materiā nō pñnerit materia vt hic. vñ appellatione libri nō pñnerit charte. vt de lega. iij. l. libroz. §. qd tñ. Nec ecōtra appellatione materie cō tinent materiā: vt de lega. iij. seruis. R.

z Sed an lignozum. f. appellatione continetur mate ria carbonum. accur.

a Proprium genus. f. titionum.

b Sulphurata. f. ligna vt melius ardeant: et in ho stis castra iaciuntur. accur.

c Diffinitionē. vt habeant ppriū genus: vel dic ecō tra. l. ad lignū trahant. qd verius est fm §. 30.

d parata. f. ligna: vt lumen ministrēt discibentibus vt sit in montano r etiā in puucia.

Liber Duodecimus.

Voluntas testantis: vel alio contrahentis. Nuclei sunt: in his idem est ut lignorum appellatio...

Stoboli. hi dicitur pignora que nuclei sunt extra...

On tñ. nō vt etiā. ad hoc s. de lega. i. seruo...

Debeant. a fundis vicinis. Eredis. oēs primos...

Erucisse. a liberto. de functo. Patri ei. scz...

Libertus. a pfe eiusdem militis postea est adoptatus...

Libertus. a pfe eiusdem militis postea est adoptatus...

Libertus. a pfe eiusdem militis postea est adoptatus...

Libertus. a pfe eiusdem militis postea est adoptatus...

Libertus. a pfe eiusdem militis postea est adoptatus...

Libertus. a pfe eiusdem militis postea est adoptatus...

et no. q. multis modis dicitur absens. vt no. s. e. ab hie.

Lud est. q. seruus vedit d. pmittere nō esse furem...

Rem non esse. alud furto noxas solutum. qui em dicit...

Actendi. q. s. habes ides s. de solu. solutio...

Solutio. s. habes ides s. de solu. solutio...

Actura. m. tanōes. terminōis...

Actura. m. tanōes. terminōis...

Actura. m. tanōes. terminōis...

Actura. m. tanōes. terminōis...

Actura. m. tanōes. terminōis...

Actura. m. tanōes. terminōis...

Actura. m. tanōes. terminōis...

Actura. m. tanōes. terminōis...

Actura. m. tanōes. terminōis...

Sit petitio. r hoc mo accipit. s. de ac. et ob. l. actio nu genera. r. C. de here. ven. l. n.

Personales. et sic strictissime accipit. s. de actio. r obli. l. actio in personam.

Fideicommissor. q olim officio no ac. petebatur: vt insti. de fideico. he re. in pn. s. hodie etiaz p actione. vt C. comu. de leg. l. ij. accur.

Alie sunt. vt petitiones satisfacionis legatoru et fideicomis. r dam ni in fec. s. hec largissimo mo contine tur actiois nomine vt. s. de ac. et obli. l. actionis verbo.

Debuit. vel debere: vel debitor esse id est. pce s. ex p. l. s. h. fidei ius. l. fidei ius. s. fidei ius. r facit s. c. l. creditores. r l. si cui. r quod ibi notatur.

Sive civilis vt rei vendi.

Sive honora ria. vt publiciana Accur.

Persecutio. de hac. s. pxi.

Ater hec. ap paret. als pz et als apparet. et da ex p. l. s. ad. l. aquil. si seru? ser. s. tertio capite. et l. i. titu. ad. l. aquil. l. pn. ite aliud. s. vt bo. rap. pretor sit cui? dolo ma lo s. hec aut actio ite aliud s. de dol. arbitrio. in pn. ite aliud. s. si ds ius di. no ob. l. i. s. fi. ite aliud. s. qui satisfda. cog. l. ij. s. fi. item aliud. s. de dam. in fec. l. iij. s. deinde.

Agury. vrbane. repete conuenit. l. i. C. tegat. als tegant: r als tegatur. et no. deri natione et interpretatione cuiuslibet nois in causis. sic el argumetur tutor est: ergo tueri dz. vel tuel: ergo est tutor. ite testametu est testatio meus. Aristoteles vocat hanc argumetatione ex denomatode vel ex vi nois qua et himologia dicimus. s. ar. s. i. eo. l. taberne.

Erbum illud. petendis. cum non possidemus.

Dominij. vel quasi dominij.

Jure aliquo. i. iur. vel ex causa pignorie: vel etia si nullu habem? ius qtu est cotra no dnm. vt. C. de rei ven. l. res ali. et sic recte legitur. vel dic q? hec dictio q? uis no referat ad proximu dictu sed superius hoc modo petentis inq? a nobis non possidentibus q? uis r. vt

quia publicianam vel hypo. habemus.

Possint. vt q ex aliquo contractu nobis debent. et facit ad hac. l. s. de eden. l. pretor. s. hoc edicto. r s. per tinere. r. s. queadmo. test. ape. l. ij. s. ad causam. r. s. rterfamilias. no pot. intellige

put accipit pecu lium. s. d. peculio. et da ex p. l. C. b inoffi. testa. l. si. in fi. Si aut aliter ac cipias pot habe re. vt. s. ad tre. co gi. in pn. r. s. de le ga. iij. si chor. s. i. que sunt arg. s. q? modis dicit no. s. de peculio. in ru buca.

Nec seruus bda. de hoc da ex p. l. s. ex qui. cau. ma. l. recte.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna o? edificij. sed extra sumpta significa tione.

Nde taber nacula et co: tubernales. seru? et ancilla cotuber nio iuncti. vt. l. co. liberetij. s. sed pa pyrius. vel socij i exercitu et in eode tentorio. vt. s. co: mo. l. re mitchi. s. i Accur.

Instructa. co stat. facit. s. de fun. instru. l. ta berna. ac.

Ommedare. pone exempli. s. de positi. lucius. et hoc in rebus. in hoibus aut ponit pro laudare. vt. s. manda. si vero non re. s. cum quidam.

Erbum. ad delegationez. soluit em qui delegat. vt. s. ad velle. l. q? uis. s. interdum. s. 30. et p con legar.

Sequens creditor videtur exegisse: cu debitor sit libera tus. vt. s. de tuto. et cur. da. si pbat. et. s. de fidei ius. qui debitorem. et. l. qui satisfdare. in fi. et. s. manda. iter causas. s. abesse. sed ar. s. s. solu. ma. si est dete. in p. m. sed ibi speciale fauore doris: vel fuit ibi mulier dece pta dolo delegantis.

Abere. emerr. vel ex alio ca habeat siue possideat siue no. vt. s. de ver. obl. stipulatio ista. s. habere. r dixi de hoc. s. eo. l. id apud se.

Sive personis. i. fidei iusoribus.

Sive rebus. i. pignorbibus. na nome rei generale e ad oem causaz pertinens: vt hic. r. s. de pro. st. pu. l. i. s.

Aberne appellato de clarat ome vtile ad ha bitandum edificium: no ex eo q tabulis claudatur. r au. r ade tabernacula et co tubernales dicit sunt. r apianus.

Astructam aut taber nam sic accipimus: qua et re bus et hominib? ad negocia tionem parataz constat. r id e.

Ommedare? nichil a liud est q? deponere.

Erbum exacte pecu nle no solu ad solutione refe redum est: veru etiam ad de legationem? r idem.

Abere duobus modis dicitur: altero iure do minij: altero obtinere sine in terpellatione id quod quis e merit? r tantum intelligi tur siue personis? siue rebus? cautum lit. r idem.

Ommedare. pone exempli. s. de positi. lucius. et hoc in rebus. in hoibus aut ponit pro laudare. vt. s. manda. si vero non re. s. cum quidam.

Erbum. ad delegationez. soluit em qui delegat. vt. s. ad velle. l. q? uis. s. interdum. s. 30. et p con legar.

Sequens creditor videtur exegisse: cu debitor sit libera tus. vt. s. de tuto. et cur. da. si pbat. et. s. de fidei ius. qui debitorem. et. l. qui satisfdare. in fi. et. s. manda. iter causas. s. abesse. sed ar. s. s. solu. ma. si est dete. in p. m. sed ibi speciale fauore doris: vel fuit ibi mulier dece pta dolo delegantis.

Abere. emerr. vel ex alio ca habeat siue possideat siue no. vt. s. de ver. obl. stipulatio ista. s. habere. r dixi de hoc. s. eo. l. id apud se.

Sive personis. i. fidei iusoribus.

Sive rebus. i. pignorbibus. na nome rei generale e ad oem causaz pertinens: vt hic. r. s. de pro. st. pu. l. i. s.

Aberne appellato de clarat ome vtile ad ha bitandum edificium: no ex eo q tabulis claudatur. r au. r ade tabernacula et co tubernales dicit sunt. r apianus.

Astructam aut taber nam sic accipimus: qua et re bus et hominib? ad negocia tionem parataz constat. r id e.

Ommedare? nichil a liud est q? deponere.

Erbum exacte pecu nle no solu ad solutione refe redum est: veru etiam ad de legationem? r idem.

Abere duobus modis dicitur: altero iure do minij: altero obtinere sine in terpellatione id quod quis e merit? r tantum intelligi tur siue personis? siue rebus? cautum lit. r idem.

Ommedare. pone exempli. s. de positi. lucius. et hoc in rebus. in hoibus aut ponit pro laudare. vt. s. manda. si vero non re. s. cum quidam.

Erbum. ad delegationez. soluit em qui delegat. vt. s. ad velle. l. q? uis. s. interdum. s. 30. et p con legar.

Sequens creditor videtur exegisse: cu debitor sit libera tus. vt. s. de tuto. et cur. da. si pbat. et. s. de fidei ius. qui debitorem. et. l. qui satisfdare. in fi. et. s. manda. iter causas. s. abesse. sed ar. s. s. solu. ma. si est dete. in p. m. sed ibi speciale fauore doris: vel fuit ibi mulier dece pta dolo delegantis.

Abere. emerr. vel ex alio ca habeat siue possideat siue no. vt. s. de ver. obl. stipulatio ista. s. habere. r dixi de hoc. s. eo. l. id apud se.

Sive personis. i. fidei iusoribus.

Sive rebus. i. pignorbibus. na nome rei generale e ad oem causaz pertinens: vt hic. r. s. de pro. st. pu. l. i. s.

eum officio. sicut testator vel lex scipiat cauere: sine fides
fuffore vel pignore intelligitur. vt. C. e. l. iij. c. i. in gene-
ribus sit electio debitoris. vt in f. de ac. p. preterea. ac.
HAcere. als facere oportere: puta doli abesse vel li-
cere michi hēre. als facere nō; oportere. f. doli ad

esse: vel aliquid qd
michi habere
nō liceat. r sic da
exēplū. f. d. ob.
iter stipu. f. et qui
spōdet. r facit mī
tu. f. nup. f. i. v. pot
tua. r. f. de leg. iij.
cu3 pater. f. rogo.
et. Leo. verbū face
re. r dixi. f. e. licet
in fi.

Rouinciales. domi-
cilium
vt ibi habitent. r
sic r. mani. vt. f. d.
statu ho. l. i. vrbe.
c. nō eos. f. d. si
tarat: vel hic scō
nō eos sed oēs. et
fm hoc aliud est l
ciuitate l qua na-
tus est: nichilomi-
nus em eius ciui-
tatis dicitur: licet
alibi habeat domi-
cilium. vt. C. de
adop. l. i. adoptio-
nem. r. f. ad in dī.
l. a. sumptio. l. p. f.
et. f. l.

Iter diuor-
tium. futurū
et sic inter spōfos
et plene dixi. f. e.
iter stupum. f. dī
noxtim.
e. f. l. i. de
diuor. et repu. l. f.
hoc ad iter spon-
fos nō est.

Ec adiectio
plurifve. da
exēplū. f. de in li-
tem. iuran. cum furti. Accursus.

Modica. i. duos aureos. vt. f. de dolo. l. idē. fm qd
d. alij vsq; ad quartā eius qd pncipaliter da. i. de quo
agitur. ar. C. de inoff. tes. si qd in suo. vbi quartā appē-
lat minusculā. in die arbitrio iudicis. vt. f. de iure deli.
l. i. f. ait p. r. itē facit. f. ex q. cau. ma. l. ab hostib. f. sed
qd simplici. r. f. si qd cau. r. si post tres. r. qd ibi l. hoc di-
ri. et. l. p. r. i. f. hec adiectio r.

Soliditas. hec est qd expōitio pncipij legis r.
Ec pba. hic da exēplū. et die plene vt dixi. f. eo. l.
inter hec verba. Accur.

Apparet. i. patet.

Referitur. qd nō ex affectu pcia rerū cōstitunt f3
cōtiter statuitur. vt. f. ad. l. fal. p. cta.

Referitur. singulariter vel ad affectionem.

HAcere nō oportere et
hanc significatiōē h3
vt absteat quis ab eo facto
qd contra cōuentionē fieret:
et curare ne fiat. Idem.

Rouinciales eos acci-
pere debemus qd in p-
uincla domicilij habēt: non
eos dūtarat qui ex prouincia
ortundi sunt. Dau.

Iter diuortij et repu-
ditij hoc interest: qd repudia-
ri etiā futurū matrimonij po-
test: nō recte aut spōsa diuer-
tisse dicitur: qd diuortij ex eo
dictum est qd in diuerfas par-
tes eū qd discedunt. Idem.

Ec adiectio plurifve
nō infinitā pecuniā cō-
tinet: sed modicā dūtarat.
Adiectio hec solidorum. r.
plurifve: ad minusculam sum-
mam refertur. Idem.

Ec verba quātū eā rem
apparet esse: non ad id qd in-
terest: sed ad rei estimatiōez
referuntur. Idem.

Iter donum et mun-
hoc interest qd inter genus r
speciē. nam genus eē donū la-
beo ait vel a dando: vel a do-
nando dicitur. munus speciem
nam munus esse donū cū cau-
sa: vt puta natalicium nuptia-
rum. Idem.

Iter donū. cū causa stricte h3 accipe man. vt. f.
e. l. munus. l. si. als aliter. vt. i. e. l. i. p. f. e. l. i. mu-
nus. r. est exēplū. f. de bo. liber. l. iulian. sed encenium
his nō cōnumeratur. vt. f. de offi. p. r. o. f. o. l. i. f. f.
Ronfuciatio. pone exēplū vt dixi. f. e. l. i.

Ronfuciatio sermonis
in sexu masculino ad
vtrūq; sexum plurisq; por-
gitur.

Ab hinc vsq; ad finē legis
cum. l. seq. ponit multimodaz
significationem istius voca-
buli familia. vide per partes
textum cum glosa r habebis
casus.

Familie appellatio qualif
accipiat videamus: et qdē va-
rite accepta est. nā r in res r i
p. f. o. s. deducit. In res: vt pu-
ta in lege xij. tabu. his verbis
agnatus proximus familiaz
habeto. ad p. f. o. n. s. autē refer-
tur familie significatio ita cū
de patrono et liberto loqui-
tur lex familie: ex ea inquit
in eam familiam: et hic de
singularibus personis leges
loquitur constat. Familie
appellatio refertur r ad cor-
poris cuiusdam significatio-
nem: qd aut iure proprio ipso-
rum: aut cōmuni vniuerse cog-
nationis cōtinetur. Bure em
proprio familiam dicim⁹ plu-
res p. f. o. n. s. que sunt sub vni-
us potestate aut natura: aut
iure subiecte: vt puta patrem
familias: matrem familias: fil-
ium familias: filiam familias:
quiq; deinceps vicē eoz sequi

Familie appellatio qualif
accipiat videamus: et qdē va-
rite accepta est. nā r in res r i
p. f. o. s. deducit. In res: vt pu-
ta in lege xij. tabu. his verbis
agnatus proximus familiaz
habeto. ad p. f. o. n. s. autē refer-
tur familie significatio ita cū
de patrono et liberto loqui-
tur lex familie: ex ea inquit
in eam familiam: et hic de
singularibus personis leges
loquitur constat. Familie
appellatio refertur r ad cor-
poris cuiusdam significatio-
nem: qd aut iure proprio ipso-
rum: aut cōmuni vniuerse cog-
nationis cōtinetur. Bure em
proprio familiam dicim⁹ plu-
res p. f. o. n. s. que sunt sub vni-
us potestate aut natura: aut
iure subiecte: vt puta patrem
familias: matrem familias: fil-
ium familias: filiam familias:
quiq; deinceps vicē eoz sequi

Ad p. f. o. n. s.
ecce scōba significa-
tio. ac.
Lex familie
que sic dicebatur
qd de familia tra-
ctabat. a3o.

Ex ea. hec f3
verba legis: r die
ex ea. f. familia li-
berti.

Inquit. f. lex
a. In eā fami-
liā. f. p. f. o. n. i. et sup
ple bona veniant
et sic accipit l. i.
d. bo. pos. f. q. n. o.
r. f. c. l. i. g. a. n. t. e.

De singularib. f. p. f. o. n. s. et ei filio vel filijs. a3o:
vel etiā agnatis p. f. o. n. i. vt. d. l. i. l. i. de bo. pos.

Familie. ecce tertia significatio.
Et ad corporis. r pro etiam. q. d. nō solum ad sin-
gulares vel ad species personas.

Ant natura. i. naturali cōfictiōe interueniente. nō
em sunt i p. t. a. t. e. filij n. f. i. i. u. r. e. n. a. t. u. r. a. l. i. i. m. o. i. u. r. e. c. i. u. i. l. i. v. t.
in l. i. de pa. po. et qd subijcit aut. i. u. r. e. f. c. i. u. i. l. i. v. t. i. a. d. o.
p. r. i. d. e. A. l. i. j. d. i. c. i. t. n. a. t. u. r. a. i. i. u. r. e. g. e. n. i. t. i. v. t. c. h. q. s. c. a. p. i. f. a. b.
h. o. s. t. i. b. v. e. l. i. u. r. e. c. i. u. i. l. i. v. t. c. h. q. s. p. a. n. t. f. e. v. e. n. i. d. a. r. i. a. d. p. r. e.
c. i. u. m. p. a. r. t. i. c. i. p. a. n. d. u. m. v. t. i. s. t. i. u. d. e. i. u. r. e. p. e. r. s. o. n. a. s. f. e. d. a. d.
h. a. n. c. n. o. n. b. e. n. e. c. o. n. u. e. n. i. u. n. t. e. x. e. m. p. l. a. s. e. q. u. e. n. t. i. a. v. t. p. u. t. a.
t. a. r. e. f. e. d. a. d. p. r. i. m. a. m. b. e. n. e. h. o. c. e. r. g. o. m. o. d. o. v. u. l. g. a. r. i. t. e.
d. i. c. i. t. u. r. f. a. m. i. l. i. a. e. t. i. s. t. e. e. s. t. d. o. m. i. n. u. s. f. a. m. i. l. i. e. e. t. h. i. c. e. s. t. d. e.
f. a. m. i. l. i. a. t. a. l. i. s. e. p. i. s. c. o. p. i. v. e. l. p. e. l. a. t. i. a. l. i. c. i. u. i. u. s.

o. Masculino.
f. facta.
p. f. e. r. t. i. f. m. a.
sculini et femina
q. p. l. e. r. t. i. q. p. l. e.
r. u. q. d. i. c. i. t. p. r. o. p. t. e. r.
i. d. q. d. e. s. t. f. d. e. v. e. n.
i. p. o. s. m. i. t. l. i. f. q. r. i.
t. u. r. e. t. d. e. l. e. g. i. i. l.
l. u. c. i. u. s. f. q. u. e. s. t. i. t. u.
r. A. c. c. e. p. t. a. e. s. t.
f. a. p. p. e. l. l. a. t. i. o. f. a.
m. i. l. i. e. / s. e. x. f. e. l. i. c. i. t. e.
m. o. d. i. s. v. t. f. v. s. q. i.
f. i. e. t. C. e. o. l. f. i.
f. d. e. d. u. c. i. t. u. r.
a. l. s. r. e. d. u. c. i. t. r. a. l. s.
s. e. p. a. r. a. t. u. r.
f. f. a. m. i. l. i. a. m. i.
s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. m. s. i. c. a. c.
c. i. p. i. t. u. r. C. e. l. f. i. l.
f. i. e. t. f. a. d. t. r. e. b. n. a.
q. f. h. i. c. u. z. d. i. c. i. m.
f. a. m. i. h. e. r. c. i. f. i. h. e. r.
r. e. d. i. t. a. r. i. s. d. i. u. i. d. e.
d. e. a. c. c. u. r.
v. t. a. d. p. f. o. n. s.
e. c. c. e. s. c. o. b. a. s. i. g. n. i. f. i. c. a.
t. i. o. a. c.
r. l. e. x. f. a. m. i. l. i. e.
q. u. e. s. i. c. d. i. c. e. b. a. t. u. r.
q. d. d. e. f. a. m. i. l. i. a. t. r. a.
c. t. a. b. a. t. a. 3. o.
v. t. e. x. e. a. h. e. c. f. f. i. s.
v. e. r. b. a. l. e. g. i. s. r. d. i. e.
e. x. e. a. f. f. a. m. i. l. i. a. l. i.
b. e. r. t. i.
3. i. n. q. u. i. t. f. l. e. x.
a. i. n. e. a. f. a. m. i. l. i. a.
l. i. a. f. p. f. o. n. i. e. t. s. u. p.
p. l. e. b. o. n. a. v. e. n. i. a. n. t.
e. t. s. i. c. a. c. c. i. p. i. t. l. i. i.
d. b. o. p. o. s. f. q. n. o.
r. f. c. l. i. g. a. n. t. e.

Aputa. hoc exēpla sunt et eorū q̄ sunt in p̄tate: r̄ eo r̄ q̄ exierit. r̄ denotat ab hac adrextione familias.

Sola p̄sona. f. q̄ est sui iuris: h̄etis ius. i. dicit q̄d habet in domo vel p̄tate quā h̄z in filios si quos h̄z. et hoc tertio mō sumit. f. de h̄is q̄ sui vel alieni iuris sunt. l. nā cū. r̄ vbi c̄.

Quod dicitur p̄familiā r̄ filiū fami. r̄ filius fami.

Propriā fami. i. existentiā sui iuris et d̄iuz domus.

Cōi iure. ecce quarta significatio pro agnaticā cognatione: sic accipitur. f. d̄ adop. qui i adoptōez. r̄ in st. l. legi. agn. tute. in prin.

Namet si. bene dico vñā familiā censeri omniū agnatorū iure cōi nā iure p̄pō h̄z de cognatiōe habet propriā. r̄ hic dicit nā r̄ st. l. q̄uis.

Familias habent. f. in eā significatione quā. f. p̄xi. d̄ d̄i.

Et gente. i. cō sanguinitate siue agnatione.

Seruitiū. s̄t seruitunū et s̄t seruitiū. sc̄z seruitiū. r̄ est quā significatio. ac.

De furtis. i. publicanis: vbi defurtis loquit. r̄ f. de public. l. in p̄n. et f. familie. f. 30.

Seruo. vel liberorū qui tamen seruiunt publicano in eo ministerio. f. vectigalis: vt hic subdit. et. f. de publica. l. i. f. familie. Accur.

Edicit. i. alto edicto: de quo habemus. f. vi bo. rapt. l. ij. in p̄n. h̄z ibi exp̄sse mētionē familie nō faciat. f. h̄z in ea. l. f. hec actio. r̄ f. familie. et accipitur sic eodē mō vt et sup̄iori p̄xi. f.

Coactis. i. cōgregatis. r̄ sic cōprehēdunt illi q̄ ministrant in ea violētis: siue liberi siue sui sint. vt. d. f. n.

Interdicto. r̄ hic dicit eodē mō vt. f. et est exp̄pl. f. de vi et vi ar. l. i. f. familie.

Continētur. appellatiōe. f. familie.

Appellatur. ecce seruis modus.

Demorie. quā fit in memoria.

serui cōtinent: vt de hoib⁹ coactis et vt bo. rapt. Itē redhibitoria: si deterior res reddatur emptoris opera: aut familie etus et interdicto vnde vt familie appellatio omnes seruos cōprehēdit: sed et filij cōtinentur. Item appellatur familia plurium personarum que ab eisdem vltimi genitoris sanguine proficiscitur: sicut dicimus familiam iustam quasi a fonte quodam memorie: mulier autem familie sue et caput et finis est. alius. Familie appellatio et ipse p̄iceps familie cōtinetur. Feminarū liberos in familia earum non esse palam est: quia qui nascuntur patris non matris familiam sequuntur. alius. Adicasse reus est detulisse/arguisse/accusasse/et conuicisse. Iulianus. Romana p̄dicia omnia edificia accipiunt: nō solum ea que sunt in oppidate: sed et si forte stabula sunt vel alia meritoria in villis et in vicis: vt si p̄xiola voluptatē tm̄ deseruentia. q̄vrbani p̄diti

et in publicam notionem. Accur.

Arguisse. id est arguere et plene probasse: et per testes accusasse: hoc solum sufficit et conuicisse p̄xiā per confessionem: si hec vel horum aliquid facit habet p̄dicta p̄xiā. et facit. f. de iure fisci. l. senatus. f. si quis et. l. de ferre. et. l. i.

Romana. accipiuntur in ciuitate vel in villa sint. vt f. cō. p̄xi. l. i. et. l. eo. l. fun di. q̄. r̄. et in st. de serui. f. p̄diorum. Accur.

Stabula. hic est contra. f. qui. cau. pign⁹ taci. contra. l. eo iure. f. stabula. solum. ibi non sunt cōiuncta edificia: hic sic. vel hic gratia habitandi fuerunt facta: ibi non. vel sol. vt ibi.

Meritoria. i. habitatiōes ex q̄d meret mercedē.

P̄xiola. p̄xiola dicuntur loca in q̄b⁹ p̄familiā res de resole: sic ponit. f. de usu et ha. l. plenum.

Deseruentia. sub idem erit.

serui cōtinent: vt de hoib⁹ coactis et vt bo. rapt. Itē redhibitoria: si deterior res reddatur emptoris opera: aut familie etus et interdicto vnde vt familie appellatio omnes seruos cōprehēdit: sed et filij cōtinentur. Item appellatur familia plurium personarum que ab eisdem vltimi genitoris sanguine proficiscitur: sicut dicimus familiam iustam quasi a fonte quodam memorie: mulier autem familie sue et caput et finis est. alius. Familie appellatio et ipse p̄iceps familie cōtinetur. Feminarū liberos in familia earum non esse palam est: quia qui nascuntur patris non matris familiam sequuntur. alius. Adicasse reus est detulisse/arguisse/accusasse/et conuicisse. Iulianus. Romana p̄dicia omnia edificia accipiunt: nō solum ea que sunt in oppidate: sed et si forte stabula sunt vel alia meritoria in villis et in vicis: vt si p̄xiola voluptatē tm̄ deseruentia. q̄vrbani p̄diti

et in publicam notionem. Accur.

Arguisse. id est arguere et plene probasse: et per testes accusasse: hoc solum sufficit et conuicisse p̄xiā per confessionem: si hec vel horum aliquid facit habet p̄dicta p̄xiā. et facit. f. de iure fisci. l. senatus. f. si quis et. l. de ferre. et. l. i.

Romana. accipiuntur in ciuitate vel in villa sint. vt f. cō. p̄xi. l. i. et. l. eo. l. fun di. q̄. r̄. et in st. de serui. f. p̄diorum. Accur.

Stabula. hic est contra. f. qui. cau. pign⁹ taci. contra. l. eo iure. f. stabula. solum. ibi non sunt cōiuncta edificia: hic sic. vel hic gratia habitandi fuerunt facta: ibi non. vel sol. vt ibi.

Meritoria. i. habitatiōes ex q̄d meret mercedē.

P̄xiola. p̄xiola dicuntur loca in q̄b⁹ p̄familiā res de resole: sic ponit. f. de usu et ha. l. plenum.

Deseruentia. sub idem erit.

familie. apte ad tertium et ad quartum et ad sextum modū superioris. l. et est sic in p̄ncipe et cōmilitonib⁹ suis. vt. f. de testib⁹ mili. l. i. f. i.

In familia. in potestate vel agnatione. vt in st. de leg. agn. tu. f. i. et. f. l. p̄xi. l. f. sed videtur q̄ filij sequantur matrē vt. f. de statu ho. l. cum legitime. et ad muni. l. i. in fi. que sunt contra: sed illud quo ad originem. Itē opponitur. C. de libe. cau. l. f. sed ibi quo ad statum.

Adicasse. ba. exēpl. l. 3. f. ad st. l. si quis in grau. f. ex stipulatione. et. f. vrb. vbi dicitur q̄ seruus qui indicauit occisores domini efficitur liber. itē pone exemplum. f. de iur. l. lex corne. in fi. vbi remuneratur qui indicauit eum qui fecit mosum libellum composuit. dicit ergo detulisse/ceili-

Adicasse. ba. exēpl. l. 3. f. ad st. l. si quis in grau. f. ex stipulatione. et. f. vrb. vbi dicitur q̄ seruus qui indicauit occisores domini efficitur liber. itē pone exemplum. f. de iur. l. lex corne. in fi. vbi remuneratur qui indicauit eum qui fecit mosum libellum composuit. dicit ergo detulisse/ceili-

Adicasse. ba. exēpl. l. 3. f. ad st. l. si quis in grau. f. ex stipulatione. et. f. vrb. vbi dicitur q̄ seruus qui indicauit occisores domini efficitur liber. itē pone exemplum. f. de iur. l. lex corne. in fi. vbi remuneratur qui indicauit eum qui fecit mosum libellum composuit. dicit ergo detulisse/ceili-

Adicasse. ba. exēpl. l. 3. f. ad st. l. si quis in grau. f. ex stipulatione. et. f. vrb. vbi dicitur q̄ seruus qui indicauit occisores domini efficitur liber. itē pone exemplum. f. de iur. l. lex corne. in fi. vbi remuneratur qui indicauit eum qui fecit mosum libellum composuit. dicit ergo detulisse/ceili-

Adicasse. ba. exēpl. l. 3. f. ad st. l. si quis in grau. f. ex stipulatione. et. f. vrb. vbi dicitur q̄ seruus qui indicauit occisores domini efficitur liber. itē pone exemplum. f. de iur. l. lex corne. in fi. vbi remuneratur qui indicauit eum qui fecit mosum libellum composuit. dicit ergo detulisse/ceili-

Adicasse. ba. exēpl. l. 3. f. ad st. l. si quis in grau. f. ex stipulatione. et. f. vrb. vbi dicitur q̄ seruus qui indicauit occisores domini efficitur liber. itē pone exemplum. f. de iur. l. lex corne. in fi. vbi remuneratur qui indicauit eum qui fecit mosum libellum composuit. dicit ergo detulisse/ceili-

Adicasse. ba. exēpl. l. 3. f. ad st. l. si quis in grau. f. ex stipulatione. et. f. vrb. vbi dicitur q̄ seruus qui indicauit occisores domini efficitur liber. itē pone exemplum. f. de iur. l. lex corne. in fi. vbi remuneratur qui indicauit eum qui fecit mosum libellum composuit. dicit ergo detulisse/ceili-

Liber Duodecimus.

A Nō licet. sic. C. de pro. m. l. si p̄dici. r. s. e. l. vrbanc.
b Oltorij. ab olere vel olivis. R.

A Bsentem. pone exemplū in pecu. instituentor. vt. s.
de pecu. l. p̄sens. r. l. se. sic ergo vno mō dicit ab-

absens
multis
modis
quis tr.

extra. sc̄o cū tra-
ctat de p̄scrip.
lon. tēp. vt. C. de p̄
scrip. lon. rēp. l. h.
terno cuz tractat
de stipu. que inter
absentes cōtrahi
nō pōt idest inter
eos qui vocē exau-
dire nō possunt. vt
s. de verb. obli. l. i.
quarto dicitur ab
sens qui non est in
iudicio. vt in aut.
s. testib. s. pe. r. s.
de dam. infec. l. iij
s. abesse.

Si nō latitet.
runc em̄ etiā si est
in foro r latitet in
ter colūnas: dicit
abesse quo ad hoc
vt fiat missio r vē-
ditio. vt. s. qui. ex
cau. l. pos. eatur. l.
fulcini. s. illud.

Captus est.
q̄. p̄ mortuo habe-
tur cuz sit seruus
hostiū. vt insti. de
iure per. s. seruit.
vñ s. pcuratorē ha-
bere pōt. vt. s. ex q̄
bus cau. ma. l. ad
hostibus. in prin.
f. Detinet. s. est
absens: r̄ restituit
vt. s. ex quib. cau.
ma. l. succurrit. et
l. in eadem.

Ec stipulas
tio. solutum
sc̄z seruuz. quā sit
pnlationem facit
ēptor. vt. s. de act.
emp. ex empto. s.
enam.

Executionē.
alias excusationē.
s. habent. sed
que ad pecunia-
rias noxias perti-
nent ex quib. agit
norali actio. vt. s. de edil. edic. quis sit fugitiuus. s. q̄
aut. r. s. de euc. l. lucius. s. si. vel dicitur. vt. Leo. plebs. s.
fi. quod non placet.

Ista. respondimus. vt. r. s. de sta. ho. l. si quis ita.
Et nepos. hoc est cōtra institū. qui da. tu. pos. s. fi.
vbi appellatione filij non cōtinetur nepos. sol. speciale

non locus facit sed materia.
Proinde hortos q̄s si qui sunt i
edificijs p̄stituti dicitur est vrb
banorū appellatōe p̄tinet. Pla-
ne si pluriū horti i redditu sūt
v̄neari forte vel etiā oltorij:
maḡ hec nō sūt vrbana. **I**dē

Absentem accipere de
bemus eum qui nō est
in eo loco in quo petitur. non
enim trans mare absentē desi-
deramus: sed si forte extra cō-
tinentiā vrbis sit: abest. Ceter-
rum vsq̄ ad cōtinentiā nō ab-
esse v̄ si nō latitet. Abesse nō
videbit qui ab hostibus captus
est: s̄ qui a latronib. detinetur.

Nō p̄t noxia solus. eē q̄ cri-
mē capitale p̄misit. h. d. Iul.

Ec stipulatio noxias so-
lutū p̄stari nō estimat
ad eas noxias p̄tere q̄ publi-
cā executionem: et coheritio-
nē capitalē habenti.

Ista interpretatiōe re-
cipiendū est: vt appella-
tione filij sicut filiam fami-
contineri sepe respondimus:
ita r nepos videat cōprehen-
di: r patris noie auus q̄ de-
mōstrari itelligat.

Qui p̄ expedit q̄ testator
iussit non videtur contra testa-
mentum fecisse: sed bene qui
minus. h. d. Alphenns.

Quam i testamento scriptū
esset: vt heredes in fu-
nere aut in monumento dum
taxat aureos. c. cōsumerēt nō
licet minus cōsumere: si am-
plius vellēt: s̄ neq̄ ob eā rē s̄
testm̄ facere videtur. **I**dem.

est in datione tutoris: vel dic vt plene dixi. s. l. iij. vbi
idem habes quod hic.

Matrua. vbi cumq̄ ergo in corpore iuris sit mentio
patris: de z iuris in auo dicas nisi in casu vt ar. p̄ra. s.
de ritu nup. l. lege. in prin. r. s. nō autem obeq̄.

In lege censozia p̄or-
ficille ita scriptus erat:
seruos quos domū quis duce-
ret suo vsu: pro his portorū
ne dato: querebat si quis a sci-
lla seruos romā mitteret fun-
di instruendi causa: vtruz pro
his hominibus portorū dare
debet nec ne: respon. duas eē
in hac scriptura questioēs. pri-
ma quid esset domuz ducere:
altera quid esset suo vsu duce-
re. R̄git queri solet vtrum vbi
quisq̄ habitaret: siue in puin-
cia siue in italia: an dūtaxat in
sua culusq̄ patria domus esse
recte diceret. s̄ de ea re recte
cōstitutū est eam domum vni-
culq̄ vestrū debere existima-
ri: vbi quisq̄ sedes r tabulas
haberet: suarūq̄ rerū cōstitu-
tionem fecisset.

Quid autē
tem esset vsu suo magnā esse
dubitationē: r magis placet
q̄ victus sui causa paratum
est tantuz contineri. Item q̄
de seruis eadem ratione que-
ri: qui eorum vsus sui causa
parati essent: vtrū dispensato-
res insularij: vlllic: atricēses
textores: r operarij quoq̄ ru-
stici: qui agroꝝ colēdoꝝ cā ha-
beret: ex q̄b. agris p̄fam. fru-
ctus caper q̄b. se toleraret:

Oēs deniq̄ suos q̄s q̄sq̄ emis-
set vt ipse h̄ret: atq̄ eis ad ali-
quā rē vteret: neq̄ ideo emis-
set vt videret: r sibi videri eos
demū vsus sui causa patrēfa.
habere: qui ad etus corpus
tuendum: atq̄ ipsius cultum
p̄posuit destinatiq̄ essent:

solut. Accursius floren.

3 Destinatio. non ergo qui gratis culture sunt: vt. s.
quererat. s̄ qui circa se sunt: vt hic r. s. de lega. iij. l. que-
ritur. s. seruus. sed videt q̄ nec isti eximantur quin pos-
sitorum pro his soluantur: vt. s. de publi. r. vecti. l. inter-
dum. s. quoties. Sol. sibi appellat vsualia que ad agro-

Quam in testa-
mento aut in
monumento. s. fa-
ciendo r.

Non licet. i.
licitū est. sed con-
tra. s. mādati. l. de
ligēter. in prin. r. de
pen. heredi. l. he-
reditas. s. si defun-
cto. r. de neg. gest.
qui aliena. l. liber-
tus. quibus dicitur
nō licere plus
expēdere. solu. hic
fuit eius volunta-
tis testator vt enā
plus impendi vo-
luerit: q̄ dixerit: s̄
in fauorem heredi-
tis taxauit. q. d.
nolo eos ampli-
grauare r. sic. s.
de dona. inter vir.
r. vxo. si sp̄sus. s.
si quis rogat. vel
solue vt ibi in. d. l.
qui aliena. s. liber-
tus. accur.

In lege celo-
ria. i. q̄ super
censu erat lata.

Portorū. q̄b.
vectigal dicitur.
r. fecisset. vt. r.
C. bincol. l. cures.
r. s. de lib. agno. l.
s. domum.

Quid autē. s.
alias: nō dico mo-
do in seruis.

Contineri. vt
r. s. de sur. r. arg.
le. l. cū i testō. hoc
est id sine quo vi-
uere quis nō pōt
vt. s. e. l. s. borici.

Atricēses. id
est strium custo-
dientes.

Toleraret. id
est sustentaret.

Et sibi. nunc

tum vsum sunt deputata: no ad vsum persone domini
a **V**ectores, alio victores, i. victi parates. i. li. R. vecto
res. i. aurige, r. facit. s. b. pub. l. publice. s. i. ite facit. s. b.
P **V**eri, seruos. oes etiā seragens (au. r. ar. le. qnt?
rios. et de hoc da exēplū. s. de leg. iij. l. vxoiem. s.
testō. et sic vocant

bononienses,
c **P**uelle. ex in
terptatione tñ ap
pellatione puero
rñ etiā puelle con
tinētur. vt. s. de le
ga. iij. l. fuis leg.
s. si pueris.

d **D**emonstrare
mus. q est ad. xij. q
annū in marib⁹. r
ad. xij. in feminis
nisi in casu vt cuz
legant eis alimē
ta. naz femine ad
xij. annū. mari ad
xvij. videf lega
tū. vt. s. de alimē.
legatio. l. mela.

U **U**fundū. re
cepit. i. exce
pit. accur.

f **D**uracinas.
alio duricias quā
dicūt bononiēses
psulas: alio dura
cinas: qz durat et
seruatur ad come
dendum.

s **P**urpureas
i. purpurei color
h **R**eccepta. i. ex
cepta.

i **C**ideri. est g
pomum gñale no
mē. vñ Adā dicit
vñ comedisse fz
quosdā. r. p. his ē
qō dī. ptes come
derūt vñ acerbā
et dentes qc. Alij
theologi dicūt de
pomo. alij de ficu
propter folia qō se cooperuerūt. et facit. s. e. frugē.

U **V**inaria. dic sensum qz torcularia hñtur iter vina
ria vasa. Et est exēplū vt vno legato cū vasis: de
vinarijs intelligat nō de alijs. vt. s. de vi. tri. et oleo le.
l. pe. ppter hoc fuit opus scire qz erūt vinaria r q non.
Iterū r als de his habet mētio. s. de leg. iij. l. vxoie. s.
l **T**orcularia. ex parte suppositi. (testamēto
m **V**eritas. genus vasis.

n **T**osunt. r solēt: et sic tutor est qdū bñ admistrat
als nō. vt. s. pemp. q fundū. s. si tutor. fz arg. s. s. qd vt
aut clā. l. phibere. s. illb. r. s. de ac. ep. l. fundi. s. fi. et. l.
o **A**datur. l. ponatur. (granaria
p **C**uminanes. i. sine vīno.

q **C**laudi. als claudi: r als addi. et dic possit et so
let. et facit. s. de fun. instruc. et instrumen. lega. l. que

stum. s. si quis eodem. Accur.

M **M**ercis. pone exēplū. s. de tribn. l. i. s. licet.
f **H**ominēs. scz seruos. nam in liberis non est
dubium. Accur.

t **M**angones. i. seruotū cōparatores non dicuntur
mercatores. quis
sic a mercibus di
cerentur: sed pro
prio nomine venā
liciarū appellant
vt hic. et. s. mād.
l. si mandatū. sed
videtur seruos eē
loco mercis. vt. s.
de leg. iij. l. fuos.
s. eum. que est cō
tra. Sol. aliud est
loco mercis vt ibi
qz esse mercē qō h
vetat. r. facit. s. e.
l. mercis.

ob eam rē māgonēs nō mer
catores sed venalciaros ap
pellant: et recte. I dē.

B **B**onorum appellatio si
cut hereditatis/ vniuer
sitate quādam ac ius suc
cessionis: et non singulas res
demonstrat. s. lozentin⁹.

Q **Q**uam ticio aliquid fa
cere iustus: non vide
tur presente eo fecisse nisi is
intelligat. Ita qz si furiosus
aut ifans sit: aut dormiat: nō
vt corā eo fecisse. Scire at nō
ēt velle is dī. nā et iusto eo re
cte fit qō iustum ē. Marcia.

I **I**s qui natus est ex mā
cipijs vrbans: et mis
sus est in villam nutriendus:
in vrbans seruis constituet⁹.

E **E**ndi appella. s. lozē.
tione omē edificij et
omīs ager cōtinet⁹. Sed iusu
vrbana edificia edes r rustica
ville dicuntur. Locus vero si
ne edificio in vrbe area. In
rure autē ager appellat. Idē
qz ager cum edificio fundus
dicitur. Alpianus.

P **P**renariatores. eos ap
pellamus qz causas ad
uersarijs suis donāt: r ex par
te actois in partem rei cōce
dunt: a varicando em prenari
catores dicti sunt. Idem.

l. l. qui potest. vbi plene dices.

I **I**s qui. cōstituetur. i. numero vrbanozū: et habes
hunc casum. s. de lega. iij. seruis vrbans lega
eū. et facit. s. eo. vrbana familia. et de lega. iij. si fundus
legatus. Accur.

E **E**ndi. continetur. est ergo genus. vt. s. e. l. questio
est. et facit. s. e. l. locus.

a **E**des. s. dicitur. b **R**ustica. s. edificia. azo.

c **V**ille dicitur. et sic accipitur. s. de fun. instruc. l. si
ita. s. fi. et de lega. iij. si fundū sub cō. s. qui fundum.

d **A**rea. s. dicitur. Accur.

e **C**um. id est iuxta.

P **P**renariatores. accipe exemplum. s. de prenari
ca. l. i. r. s. de his qui no. infamia. at hletas. s. pre
uariatores. Accur.

Quod dicitur. incipere debent. quibus aliter. scilicet quantum ad transmissionem. ut. C. de cadu. tol. §. cum igitur.
Et cessit. ut. l. i. in obus. nisi res ipsa capiat dilationem. ut. §. de verb. obli. interdū. vel nisi venerit cum sacco paratus. ut. §. de solu. l. quod dicimus.

Quod dicitur venit nisi in casu. ut. §. §. ver. ob. l. liber hō. §. decē. §. videtur sp. venisse. ut. §. de ver. ob. l. est quod ka. lendis. quod est ptra. §. de. debet ut ibi: nō tñ cum effectu potērigi: ut hic.

Sub cōditio ne. scilicet stipulat⁹ fuit e. p. pendente. quod cōditio est s futu ro. ut. §. si cer. pe. l. itaq. et qm non est certū extitūā sic eñ habet ac si esset pura. ut. §. §. noua. l. si pupill⁹. §. qui sub pōitōe.

Es alienum. quod detrahit de bonis. ut. §. c. l. subsi gnati. §. bona.

Lata. pone exēplū. §. de insti. sed et si pupillus. §. proficere. h. C. oēs. vel ma ior pars: quod plene dic. ut. §. l. late.

Munus. siue de psonali: siue d pa trimonialit dicat bñ est: ut. §. de mu ne. et hono. l. i. §. illud.

Lege. cōmū etiz accipitur hec orat⁹. ut. §. e. tri plici. §. videam⁹. est ergo lex neces saria. ut. C. de epi. et cle. l. de his. itē consuetudo. ut. C. noua vecti. p totū. itē imperiū qz non nisi a pncipe peti pot vel nācis eius: sic in patrimoniali. in psonali slyr ut l tutela. nā lex. xij. tab. defert agnatis tutelā z mores nā et ipsa lex. xij. tab. ex motibus est z imperiū maioris interponit si opus est alijs modis. ut. §. e. mun⁹. z l. eo. ti. pupillus. §. munus.

Spon te. ut. l. i. l. donari. m. nō quod cūq. large accepto isto no se mun⁹ et aliter qz i prim. l. qz hoc munus est cū cāz sine cādonū sp sine cā: sed ecōtra donū est genus. munus species. §. c. l. in ter donum. et sic ibi stricte ponitur.

Otes tatis. plura. qz quinq. **I**mperii. ut. §. de iuris. om. iu. l. imperium.

Patris pās. ut insti. de pa. po. in pn.

Quod dicitur dētem significat incipere debent pecu niam. Venire diē significat eū diem venisse quo pecunia pe ti possit: vbi pure quis stipula tus fuit et cessit⁹ et venit dies vbi in diem cessit dies/ s non dum venit: vbi sub cōditio ne neqz cessit neqz venit dies pēdētē adhuc pōitōe. **E**s alienum⁹ est quod nos alijs de bemus. **E**s suus est quod alijs nobis debent. **L**ata culpa est nimia negligētia: id est nō intelligere quod omnes intelli gunt.

Marctianus. **M**unus p. pte est quod ne cessarie subimus lege mote imperiove eius qui iu bendi habet p. tate. **D**ona aut propite sunt quod nulla necessita te iuris sed sponte p. statur: quod si non p. stent nulla rep. hē sio est: z si p. stent plerūqz ius tnest: sed in hoc ventus est/ ut non quod cūq. mun⁹ idē donuz accipiat. **A**t quod donuz fuerit id mun⁹ recte dicat. **P**aul⁹.

Potes tatis pbo plura significatur. **I**n perso na magistratū imperiū. **I**n psona liberozū patria p. tās **I**n psona serui dñuz. **A**t cū agimus de noxe deditioe cū eo qui seruum non defendit:

Quod dicitur. ut. §. de pecu. l. i. **S**ignificamus. ut. §. de noxa. l. quotiens. **H**abuerit. z dimittere voluerit accipiedo litis est fa ticez. ut. §. de vsuc. sequit. §. sed si vēdicauero. vel suban di et app. hēdendi. et de hac. l. habes. §. de vsuca. seq. tur. §. qd autem.

Eri est. l. vi culis eē. po ne exēplū. §. de pe nis. l. aut dānū. §. solent. vbi dicit qz p. ses nō dz in vin culis ponere eū qz in carcere detinet item no. hic nō eē in vinculis incar ceratū: hoc est ve rū prop. §. inlar ga significatōe sic ut. §. er quib. cau. ma. l. succurritur. et. l. in eadē. et. §. eo. l. qui neq. §. fo lutū. et facit. §. e. l. vinculozum.

Iter illam. **I**yberioē. ad opus debitoris. i. longiorē facit peti tionē. et pore exē plum in promissio ne inter viuos vel in vitima vo luntate. ac.

Fari possit. difficulter potest colligi hic differē tia: sed alio exem plo euident⁹: ut si dicat testator an no duodecimo li ber esto. vel post annum duodeci mum. nam primo casu statim incho ato duodecimo an no erit liber: sed l secundo demum eo perfecto. ut. §. de manu. testa. l. si ita fuerit relictum. et facit. §. de con trahen. emp. l. qui fundum.

Ita data. l. apposta. **B**iduo. sic in diebus ut hic. sic in annis. ut post annos liber esto. de bencio eñ intelligitur. ut. §. de manum. testamē. l. libertas. §. si. et sic in psonis vbi duo testes sufficiunt. ut. §. de testi. l. vbi. §. huic est arg. §. §. de ver. ob. ita stipulatus. in pn. sed hic non fuit omis sus dies: immo appositus. ibi omis sus per errorem.

Erbuz facere. plene dic. ut. §. e. licet. et facit. §. e. l. faciendi verbo. et. l. facere oportet.

Conventionibus. marime bone fidei. azo. **P**lacuit. no. magis sensum zc. sic. §. de adf. mē. lega. l. itz. §. cōditio. z. C. que res pig. ob. pos. l. si. et de libe. pie. l. itz. Accur.

Ita data. l. apposta.

Biduo. sic in diebus ut hic. sic in annis. ut post annos liber esto. de bencio eñ intelligitur. ut. §. de manum. testamē. l. libertas. §. si. et sic in psonis vbi duo testes sufficiunt. ut. §. de testi. l. vbi. §. huic est arg. §. §. de ver. ob. ita stipulatus. in pn. sed hic non fuit omis sus dies: immo appositus. ibi omis sus per errorem.

Erbuz facere. plene dic. ut. §. e. licet. et facit. §. e. l. faciendi verbo. et. l. facere oportet.

Conventionibus. marime bone fidei. azo. **P**lacuit. no. magis sensum zc. sic. §. de adf. mē. lega. l. itz. §. cōditio. z. C. que res pig. ob. pos. l. si. et de libe. pie. l. itz. Accur.

a Ad heredem, quod fieri potest, ut et. s. si ager ve-
ctig. l. i. in pinci.
b Potuit, ut si co ductor sui ius legaverit: obtinet et
goverice heredis hoc casu legatari: ut hic. sic in accessio
ne spis. ut. s. de vscap. l. id tps. s. fi.

Liberorum.
Comprehendit
dicēs primā cām
in succes. liberos
ut insti. de heredi.
ab intesta. in pn.
sic a ptoz largenti
tur. ut. s. si ta. te. l.
i. in pun. sic et iu-
ris cōsulti. ut. s. de
de in ius vo. s. et
si hac. l. s. liberos.
et. s. de sena. libe-
ros. r. s. eo. cogno-
scere. s. liberos. r.
s. fo. ma. si dotali
d. **N**ecessariāz,
als necessarium:
et als necessariāz:
et sp. dic. i. necessa-
rio: r. dic cognatio
nē. i. cognatuz. et
da exemplū. C. de
qō. duo. vbi libe-
ri decurionū non
pnt subici bectif
vsq ad pnepo-
tes itē et exēplū
C. de secū. nup. l.
i. s. is etiā. vbi ea
que auferunt se-
cūdo nubēti danf
r. psonis. item est
exemplū. C. de in-
cest. nup. si quis i
cesti. vbi q cōtra:
hūit incestas nup.
nō testant in lineā
inferiorē: nisi vsq
ad pronepotes.
e **C**ōtineri. hoc
ideo qz commode
separari non pos-
sunt. ut. C. cōmu.
vtri. iud. l. posses-
sio. als autē con-
tra. ut insti. q da.
tu. pos. s. fi. r. s. de
testa. tu. quid si nepotes. Accur.

f **P**lacere. ut. s. e. l. filij appellacione.
g **R**eliquit. s. e. non est.
h **N**os quoq. loquitur in persona cuiuslibet descē-
dentis: qz dicit nos. s. filios vel nepotes.
i **P**arentes pios. repetē docet: ut hec soluta sit pro
confitea: r. lege suspcētiue vsq illuc filiozum. et ibi reaf-
fume nos dico docet.
k **Q**uam filij. s. nomine. et not. hic qz plus diligit fi-
lium pater qz filius psem. Sed quare hoc est: Rñ. ē ra-
tio in fi. nā cū qlibet res cōseruationē sui desideret et

videat pater suam naturā in filium conseruari ut hic r
non ecōtra: ideo plus est diligit: ut hic. r. s. de inoffi. te-
sta. l. nam et fl. r. s. vñ liberi. scripto. in fi. r. s. qd met. cā
Plū quidem. in fi. accur.
Aulus rñdet. exponit rub. qd sal. tu. anc.

Plū quidem. in fi. accur.
Aulus rñdet. exponit rub. qd sal. tu. anc.
m **N**on est. ut
et. s. qd sal. tu. au.
l. i. s. i.
n **D**ar^o est. sic
nō tenet datio. ut
insti. de cur. s. int-
dum.
o **S**ive nō. s. ē
datus: sed dic qz
datio non tenet.
p **N**on est. r. ve
re: abullic th dici
tur testamentum:
ut. s. quemad. te-
sta. spe. l. ij. s. i.
q **I**niquus. i.
falsus.
r **Q**ui mod^o
nō est. sic fals^o em-
ptor non est ptoz
ut. s. de in die ad.
iec. vbi autē. s. cū
dicif. s. malefidei
sic. ut. s. p emp. l.
ij. s. separata.
Pecunie. sa-
p. s. e. l. cūz
stipulamur. et ad
treb. l. balista. r. l.
scribit. et dixi ple-
ne. s. e. l. pecunie.
et. l. rei.
t **C**ontinētur.
qz oēs res possēt
in pecuniā cōuer-
ti. accur.
Ite culpe. q
nolo cōpara-
tur. ut. s. de positi
l. qd nerus.
r **I**ntelligit.
da exēplū. ut. s. s.
insti. l. s. si pup.
s. proscribere. et
subaudi h vel ma-
ior pars. ut. s. ad
mun. l. qd maior.
et. i. r. i. l. alit. s. i.

Paulus.
Aulus responder^o fal-
sum tutorem eum: ve-
re dici qui tutor non est: siue
habenti tutorem datus est^o
siue non: sicut falsum testm
qd testm non est: et modus
iniquus: qui modus non est^o

Pecunie nomine nō so-
lum numerata pecunia: s; om-
nes res tam soli qz mobiles
et tam corpora qz iura conti-
nentur.
Paulus.
Ite culpe finis est nō
intelligere id quod om-
nes intelligunt. **A**micos^o
appellare omnes debemus nō
leui noticia^o confictos: s; qd^o
fuerint iura^o cum patrefami.

et facit. s. de iuris et fac. igno. l. regula. s. sed facti. r. s.
e. l. cedere. s. fi. accur.
y **A**micos. same exemplū in teste. ut. s. de testi. l. iij
s. i. itē pōe l. legato. ut. s. s. leg. sciēd. s. si alie^o accusatō
z **N**oticia. i. ex vna salutatione vel colloquio.
a **I**ura. s. familiaritatis que sita honestis rōnib^o. vel
dic honestis ratione familiaritatis. ut qz socius in ho-
spitio vel in scholis nō honestis. ut. s. e. l. libro me. als
incipit massuri^o in eo qd ibi ēt honestote: et propiciu
nole b: cōcubina qz amica: s; certe meli^o ibi inuuit qz ex
inhonesta etiā cā sit amicitia.

Rationibus. unde Tullius amicitia est idē velle
Amici = inlicitis et honestis. unde nō est amicitia inter latrones
fra quid et fraudatores: sicut inter istos est fraus et dolus: et ideo rei
turpis et. vt. s. p. socio. l. cū duobus in fi. et dicit amicus
quasi animi custos.

Inculox. ac
Cipe exēplū
s. ex quibus cau.
maio. l. i. s. i. nā ibi
dicit eū restitui q̄
fuit in vinculis q̄
exponit hic. et s. in
dicto titu. l. succur
ritur. et l. in eadez
et s. eo. l. q̄ neq̄ s.
solutū. et l. verum
eti. accur.

Custodie. s.
appellatione.
d. t. m. publi
cam. vt in. d. l. suc
currit. in fi. et sic in
stitu. de iure natu.
s. sed quotiens. et
C. de carceribus
inhibendis. l. i. ac.

Heginu. da
exemplū. s.
de edl. edic. l. i. s. i.
vbi venditor d̄z di
cere q̄s fugitiuus
et. q̄s exponit hic
et in eodē titu. l. q̄s
fuit fugitiuus. in pn.
et s. apud celsum.

Dicere quis
posz. l. aliquis vi
delicet quātuz ad
penā infernalem:
vt ibi: qui viderit
mulierez ad cōcu.
eam iam mechatur
est in corde suo.

Oportere.
quātuz ad penā iu
ris ciuilib: vt. s. s.
penis. l. cogitatio

Cogita
tio sola
l. iustam. ma. l. quisquis. accur.

Crimina. s. adulterium et furtum.
i. C. si aliquo actu. als facto. et habes idē q̄ factū eri
gat in delict. s. ad. l. aquil. si q̄s re. deleuerit. in fi. et s. e.
l. sepe. in fi. et s. de fur. l. i. s. sola cogitatione. et s. de edil.
edic. l. q̄s sit fugitiuus. s. apud celsum. et in eo. tit. l. bo
uem. s. i. nec attendit pueniat aliqd̄ ad effectū an nō: vt
C. si quacq̄s predi. po. l. i. et s. de extraor. cri. l. i. et C. de
fur. si quis. q̄s intellige si per eū nō remansit: vt. s. de par
ri. l. i. in fi. secus si penituit: vt. s. ad. l. cor. de fal. l. qui fal
sam: et de hoc dixi. s. de fur. l. qui ea mente.

Aigna. pone exemplū vt dixi. s. eodez. cedere. s. fi. et
s. eo. l. late.
l. Dolus est. l. cōparat. vt. s. de positi. l. q̄s nerna. et s.
ma. l. si fideiusor circa pn. et s. si mēfor. fal. mo. l. i. s. hec
actio. et s. si q̄s te. lib. esse ius. l. i. s. nō asit. et s. de ac. et ob.

honestis familiaritatis quesi
ta rationibus. **A**emule.
Inculox appellatiōe
vel priuata vel publica
vincula significantur: custo
die vero tm̄ publicam custodi
am. **R**iphontus.

Hegitiuus est nō is qui
solū fugiendi cōsilitum
a dño suscepit: licet id se fa
cturū tactauerit: sed qui in ipso
facto fugeviciū mētis deduxit.
nam et furē et adulterum et
aleatorē: quāq̄ alta significa
tione ex animi ppositione cu
tusq̄ sola dicere quis possit:
etiā hūc qui nunq̄s alienā rem
truito dño subtraxerit: q̄ nun
q̄s alienā matrem fami. corru
perit: si modo eius mentis sit
vt occasione data id cōmissu
rus sit. tamē oportere hec ea
dez crimina assumpto actu in
telligi: et ideo fugitiuus quoq̄
et erronem nō fm̄ ppositionē
solam: sed cum aliquo actu in
telligi constat. **P**aulus.

Aigna negligentia cul
pa est: magna culpa do
lus est. **I**dem.

Eilla parte edicte euz
quē et heredes esse opz
heredis: hereditib⁹ bonoz pos

li. s. is quoq̄. s. q̄s q̄tra. vt. s. ad. l. cor. de flic. l. in lege
s. is quoq̄: et insi. de suspe. tu. s. suspectus. idem in qua
libet fere criminali actione et ciuili etiam actione que do
lumtm̄ punit vt furti: etiam iniurie.

Ex illa. puta si nō sint filij vel inferiores q̄ succedāt:
et tunc succedunt
agnati nō eoz he
redes: vt hic et s.
vnde l. i. in pn. et
vt. s. vt ex. l. sena.
con. bo. pos. de. l. i.
n. **I**tem in substi
tutione. hoc dic vt
s. e. sciendū in pn.
o. **N**ō tm̄. i. nō
ois primus: s. de
mā scriptus si q̄s
sit scriptus.

Municipes intelligēdi
sunt et hi q̄ in eodē mu
nicipio nati sunt. **I**dem.

Ranfacta s. finita ve in
telligere debemus nō
solū de q̄bus cōtrouerfia fue
rit: sed etiā que sine cōtrouer
fia sunt possessa. **I**dem.

T sunt iudicio termi
nata: et trāfactōe cōposi
ta: longioris temporis silen
tio finita. **I**dem.

Quod dicimus eū q̄ nā
scis sperat p superstitē
esse: tūc versū est cū de ipso iu
re querit: alijs aut̄ non pdest
nisi natus sit. **A**ius.

Ec enūciatio: que fuit
pluris aureoz. xxx. si
mul et quātitates: et estimatio
nis significatiua est. **I**dem.

S calumniē et morez:
et frustref inde et calum
niatores appellati sunt: qui
per frandem et frustrationem
alios vexarent litibus. inde

U sunt longioris. i. longi.
Quod dicim⁹. p superste. nō tm̄ est pupill⁹. vt in ar. s.
s. e. l. nō est pupill⁹. et ds exēplū. s. de sta. ho. l. q̄ in
vtero. s. op. qd̄ si ita sit heres institutus si natus erit in
fra. x. dies. sed hoc facit volūtas testatoris.

Nō pdest. vt acq̄rāt. s. alias q̄s pdest. vt. s. de pe.
l. p̄gnat. et s. q̄s di. le. ce. as aut̄ cui. et q̄ ad alimēta m̄fio:
vt. s. de v̄. l. pos. mit. l. i. l. pn. et no. l. d. l. q̄ i vtero. fa. s. e. l.

Ec enūciatio. sic q̄s loqm̄ur.
suba tich⁹ pl⁹ aureoz. xxx. cōphēdit sily p̄tates et
estimationes sp̄x q̄ sit i bōis tich⁹: vt h. et s. e. l. ppe modū.

S caluniē. qd̄ d̄ dicitur fuisse hāc quādā rubricā q̄
ita dicebat: vt pone caluniē. p caluniatur vt sit sen
sus: si morez et frustref qz nō venit ad iudicū calumnia
tur. i. caluniator p̄sumit: vt. C. qui ac. nō pos. si ea. et C. vt
intra certū tps cri. q̄. termi. l. i. az. et s. de ap. l. ei. acur.
et **L**itibus. nam calulari est falsa crimina scienter

intendere: vt. s. ad turpil. l. i. in prin. 30.

Camillatio, a calno caluis. i. decipio decipis.
Vota. ieiunioz. s. quare hic. Rñ. q. hic tractat etiã
de rep. significatone Ieiunij enim tale significat votũ
et deuotionẽ hõim ad deũ p̃ncipis salute. z facit fru
hoc. C. de ferijs. l.

oẽs dies: ibi diem
nostri ortus zc. vt
si pmissit die vo-
toz: hac die dabis
sed qñqz etiã pro-
pter alias causas
inducti ieiunium:
puta ob egritudi-
nẽ: vt q. in hostes
p̃ficiat: vel die fe-
cundo fm. R. vo-
ta. i. sacramenta
cõsulibus qui die
kalen. ianu. intrãt
magistratũ: vt. s.
de pdi. z demon. l.
publius. et sic in-
rant. et in eo iura-
mẽto habet men-
tio p̃ncipis: vt
in auten. iusturã.
quod pre.

Teluz. pone
exemplũ ex. l. s. de
fur. l. si pignoz. s.
furti. itẽ in sti. de
pub. iudi. s. itẽ lex
coine. cetera sunt
plana.

Quos nos.
moderni.
Hostes. qui
sunt isti habes. s.
eo. l. hostes.

Perduelles.
no. crimen pduel-
lionis. i. lese maie-
statis p̃tra p̃ncipi-
pẽ vel rẽpu. quass
hostile z abhomi-
nabile: vt. s. ad. l.
sul. maie. l. s. de
lega. ij. cõ filius in
fi. z in sti. de here. q.
ab intest. s. per cõ-
trarium.

Adiectõez. i.
p̃epositionẽ: sic z
s. e. l. vbana. s. p̃-
noctare. sic ergo per/ponitur p̃tra: vt z perfidus.

Locuples. da exemplũ. s. qui fatidã. cogan. l. q. in
pun. et. s. in ius vo. vt eant. l. i. accur.

Putant. et male.

Cibum. scilicet tñi.

Straments. s. lectum. accur.

Neminem posse. ergo verbo viuere: vel verbo vi-
ctus cõtinent hęc que hic dicunt: vt. s. e. s. p̃o vici. sed s.
s. e. l. in strati. vbi dicit appellatone victus non p̃tineri

z caullatio dicta est. Post ka-
lendas ianuaras die tertio p̃
salute p̃ncipis vota s̃usceptũ
tur. **T**elum vulgo quidez
id appellat: qd ab arcu mittit
Sed nũc omne significat qd
mittit manu. itaqz sequit vt la-
pis z lignũ z ferruz hoc noie
cõtineatur: dictũqz ab eo q̃ in
longinquũ mittit greca voce
figuratiũ

nam z
hãc significatõnem inuentre
possumus z in greco noie. nã
qd nos telum appellamus illi
appellãt: eoqz noie
vulgo quidẽ id significat: qd
ab arcu mittitur. s. nã minus
omne significat qd mittit ma-
nu z id qd ab arcu mit-
tit apud grecos quidẽ p̃p̃lo
noie vocat. apud nos
autẽ cõi nomine telum appel-
latur.

Idem.
Quos nos hostes ap-
pellam⁹ eos veteres p̃-
duelles appellabãt per eadẽ
adlectõnem iudicantes cũ qui-
bus bellũ eẽt. **L**ocuples
est qui satis et idonee h̃z pro
magnitudine rei quã actor re-
stituendam esse petit. **V**er-
bum viuere quidã putant ad
cibum p̃tinerẽ. s. z offitius
ad articũ ait h̃z verbis: z ve-
stimẽta z stramenta cõtineri:
sine h̃z enim viuere neminez
posse.

Erri. p̃p̃le dicimus q̃
quis suo corpore bau

stragula: qd est idẽ qd stratiũ vel stramentũ. vt in ea. l. di-
cif. So. diuersa sunt genera stragularũ: qdã sine qbus vi-
uere nõ possumus vt lecti vt h̃cialia sine qbus stare pos-
sumus vt trapeta: vt colligitur. s. de auro et argẽ. le. l. re-
sio. s. virilia. z s. familiaria. z. l. largumẽto. s. stragulas.
sunt ge-
nera,

lat. portari ea que quis lumen
to secũ duct. agl⁹ ea que aia-
lla sunt. **F**abros⁹ tignarios
dicimus nõ eos dũtaxat qui
tigna volarẽt: sed oẽs qui edẽ
ficarent. **I**dem.
Qui venenũ dicit: ad ipe-
re debz vtrũ bonũ eẽt:
an malũ. nã z medicamẽta ve-
nena sunt: qz eo noie omne cõ-
tineat qd adhibitiũ eius naturã
cũ adhibitiũ eẽt mutat. **L**uz
id qd nos venenũ appellam⁹
greci dñr. apud il-
los quoqz tã medicamẽta: qz
ea que nocẽt hoc noie cõtine-
tur. vnde adlectõne alterius
nois distinctio fit. admonet z
nos sũmus apud eos⁹ poetaz
homerus sic dicẽs.

Blandis appellatio
ne ois fructus cõtinet vt tabo-
lenus ait exẽplo greci sermo-
nis apud quos
omnes arborũ species appel-
lantur. **I**dem.
Plebs est ceteri ciues
sine senatoribus. **D**ete-
statũ est cũ testatõne denun-
ciatũ. **P**ignus appellatur
est a pugno: qz res que pigno-
ri dant manu tradũtur. vnde
etiã videri põt vep esse qd q-
dam putãt pignus p̃p̃le rei
mobilis cõstitut. **F**lore ap-
pellatõne omne delictum
cõtinetur.

Due negatides facit vnã
affirmatõnem. **B**ar. **I**dem.

immobilis: dummodo detur creditõri: quod vero non
transit dicit hyp̃otheca. vt in sti. de actio. s. itẽ seruiana.
in fi. s. z. de pignora. actio. si rem. s. proprie. Sed quan-
tum ad hyp̃othecariã actiõez non est dare differentiaz:
vt dicto. s. in sti. in prin. z. s. de pignori. l. res hyp̃othec-
ce. s. inter pignus.

Omne delictum. priuatum. vt. s. de noxa. l. i. in pn.
z in sti. de noxa. s. noxa. nõ publicum: vt dixi. s. e. l. hęc si
p̃pulatio noxalis: que est argu. contra.

Stragu-
laruz di-
uersa
sunt ge-
nera,

Erri. accipe
exẽplũ ex cõ-
posito. s. infero vt
illata: vt. s. q. cau.
pig. taci. con. l. eo
iure.

Agi. i. duci:
vt. s. de ser. yaba.
predio. l. i.
Fabros. nã
z tigni appellatio
ẽ generalis: vt. s.
eo. l. tigni. accur.

Qui venenũ.
s. de p̃trahẽ. emp.
qd sepe. s. veneni-
tes. s. ad. l. cor. de
sic. l. etufidẽ. in pn.
z. s. i. z. h. z. s. fa-
mi. hercif. l. cede-
re. s. mala.

Medicamẽ-
ta. salubria.

Dutat. dicit
ergo a vi vehemẽ-
ti inuandĩ natu-
rã et cui adhibet.

Nois. boni
z mali.

Eos. s. gre-
cos. accur.
Blandis. da
exemplum et dic
vt. s. de glan. legẽ.
l. i. accur.

Plebs. plebi
sciti fit a ple-
be: ideoqz dicit qd
fit. in sti. de iure na-
tura. s. plebisci-
tum. accur.

Detestatur.
da exemplũ z dic
vt dixi. s. l. substi-
gnatum. s. dete-
stari.

Pignus pro-
prie. Improprie
vel abusiue etiam

Liber Duodecimus.

Dobus negatiuis. q. d. due negationes faciunt vnā affirmationē: a da exēplū. s. de adopt. l. nōnunq̄. r. s. de bo. lib. si fili⁹ q. r. s. de fun. instru. l. l. que sitū. in pñ. r. s. de quest. l. i. s. si quis vltro. sed hoc q̄q̄ fallit: vt. C. de ser. fugi. l. i. r. s. de dāno infec. l. hūmīnū. circa prin. ibi nemine nichil r. c.

Dobus negatiuis verbis q̄s p̄mittit lex magis q̄ prohibuerit. Idē ēt seruus animaduertit.

Pupillus est qui cū impubes est desijt in patris potestate esse aut morte: aut emancipatione.

Seruo appellatio ex eo fluxit q̄ imperatores nostri iubent capitulos videri: ac p̄ hoc serua re nec occidere solent. **S**incola est qui in aliquā regione domiciliū suū cōsulit: quem greci appellant.

Moranī incole sunt: s. etiā qui in aliquo oppido finibus ita agrū habēt vt intra eum se quasi i aliquā sedē recipiāt. **M**unus publicū est officij p̄nati hoīs: ex quo cōmodū ad singulos vniuersosq̄ ciues rē q̄ eo p̄ imperio magistratus extra ordinariū p̄uenit. **A**d uena est quē greci appellant. **P**ecuriones q̄:

Aliquā aliā ab ea ex qua duxit originē. **C**ontulit. vt r. C. de lati. liber. tol. l. i. in prin. r. est idē q̄ aduena s. m. quosdā: vt. f. s. aduena. r. idē q̄ accola: vnde iacob a: cola fuit in terra cham. sed tu dic differentiā inter municipem: r. ciuem: r. incolam: r. aduenā: r. accolā: vt plene nō. s. ad municip. l. i.

Habent. l. colunt. **M**unus publicū. p. officio ponit hic munus: vt. s. eo. l. in munus tribus. in fi. vel ponit p̄sonali munere vt tutela: vt in sti. de excu. tu. r. s. e. l. munus tribus. ij. r. h.

Remq̄. i. ad vtilitatem eorū. azo. **I**mperio. s. iniūctū. vt r. s. e. l. munus p̄pue in pñ. **E**xtraordinariū. alias extra ordinē. r. alias extraordinariū. nā nō iure actionis compellitur sed ex officio r. s. extra ordinariē.

Appellat. s. idē q̄ incolā s. m. quosdā: vt r. s. eo. s. incola. vltorē is dī q̄ ad t̄p̄s motatur venit. vñ de loth. ingressus es t̄p̄s aduena an vt iudices: r. dic vt nō. s. ad municip. l. i. in pñ. vel dic aduena q̄ si aliunde veniens.

Pecuriones. exponit rub. s. de decur. r. vbi c̄q̄ in legibus inuenit hoc nomē. r. dic ducerent. s. sub ditione

romanorū: vt p̄uincia hispania q̄ capta. quod die vt C. de lati. liber. tol. in prin.

Decia. i. decē ex illis p̄biores. plures em̄ decē crāt nā decies decē eligebant: vt ex hīs. r. meliores optare n̄ v̄ligerent a p̄uidentibus: vel dic vt plene dicitur litera.

Urbis. multos locos habetur mētio vrbis: vt. s. e. l. ij. r. insitu. de iure natu. s. q̄ quōtā nūc vñ dicit. r. die ab vbo. alias ab vno.

Arbis. s. aratri. s. in destruēdo dicitur pati aratri: vt s. qui. mo. v̄sufu. amir. l. si v̄sufu. ac.

Oppidū ab ope. i. auxilio r. habet mēto in multis locis: maxime s. pri. s. incola.

Sunt p̄siti. r. v̄l sint in auxilium habitantibus. accur.

Territōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iudi. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Submouendi. quod fit ex causa: vel toto loco: vel parte loci: vt. s. de pe. l. moris. r. in lombarda de famosis. alias de seditione. l. p̄uina. accur.

Uerba sua. licet dicat in verbo suo: idē in s̄bo meo r. verbo tuo. r. da exemplum vt dicit in delatione iuramenti: cum iuro rem a me petiam non esse suam. s. ad uerfarj: vel non esse suam iurat aliquis vt seruum quē non vult defendere in causā moralī. vt. s. de norali. l. quotiens. s. p̄tor. accur.

Ambiguum est. id est dubium: quia habet duplicem significationem.

Commune esse. causa tollende dubitationis. Idē est tamen r. si non adijcat: vt. s. de excēp. rei iudi. si quis cum totū. i. respon. azo. Ultimo nō. hic q̄ commune nō est meum. sic. s. de auro r. argen. lega. l. quintus. r. de ritu nup. illud. i. respon. argu. cōtra. s. de lega. l. i. ferui electio. s. i. r. ij. r. l. stichus. r. s. si er noxa. causa. l. pe. r. s. de ritu nup. l. illud. in fi. r. de lega. ij. si quis suos. r. de conditio. in sti. l. ij. r. de in ius vocan. si cōmuni libertus. et s. de nego. gest. si pupilli. s. si quis ita. ibi nam r. l. r. c. et hoc prout exposui.

Aliam querebat. da exemplū. s. fo. ma. l. si quis. sic et nota die cōcipit huiusmodi stipulatio.

Aliam querebat. da exemplū. s. fo. ma. l. si quis. sic et nota die cōcipit huiusmodi stipulatio.

a Putabant. et bene.

b Contra videbatur. et male.

c Et fm hoc. In lib. R. fm hoc. in lib. al. ob hoc.

d Nullo casu. siue morte siue diuortio soluat matrimoniu: plus etiã nō cōtrahatur: vt. s. de condi. ob cãm si extraneus. et sic est cōtra. s. so. ma. si cum do. in prin. fo. vt dixi in. d. l. si extraneus.

I n rutiis. pone exempluz vt. s. de act. emp. fundi. s. si ruta. et de p̄trabē. emp. in vendēdo. s. h. q̄ bus dicit q̄ vedito: hec nō datem p̄tōm: sic que sint Et facit. s. ad ex. hi. l. celsus. s. idē iulianus.

f Celsus. a venditione exceptis.

g Structili. i. structo in alium.

M Alim. pone exēplum in vendita vel legata naue: vt. s. de fun. instruc. l. si. Itē pone si cui: catur: an agat ex stipulatu qd̄ est si non est pars: alia ex empto tm̄. vt. s. l. naue. r. l. scapha p̄hā. dic. r. maluz esse arborē nauis r. firm: qui nūq̄ remouet: nisi qñ parat. Artemonē dicas qui retro ponit ad eam guber nandaz. sed in eo est contra. s. de euic. l. scapha. in fi. vbi dicit gubernacula esse mēbra nauis. r. sic p̄es nauis. fol. hic dicit ante q̄ apponant: ibi post: vt arg. s. de act. emp. granaria. Uel hic de eo sine quo nauis esse possit: ibi sine quo nō poterat esse: vel ibi de alijs gubernaculis.

i Inutiles. ad nauigandū: s; hec ratio est sufficiens nō necessaria: qz qñq; vna res pōt alterius eē ps: iz vtrūq; sine altero eē possit. nā r. stipulatio sine diei adiectiōe est valida: in dies eius est pars. vt. s. de edē. l. i. s. diem.

k Pars nauis. sicut cū seruus fundo accedit: vel ratiō: nō tñ seruus vel instrumētū parte s fundi sunt: nisi eēt seruus glebe: vt. s. de diuer. r. rēp. p̄scrip. l. longe.

l Inter p̄iectū. pone exēplū: vt. s. vti pos. l. si duo. s. videam. r. s. labeo. nā p̄mo casu nō agit vti pos. sc̄do sic. Itē pone. s. ad. l. aquil. quēdam modum. s. i. vbi p̄mo casu nō licet incidere. sc̄cūdo sic r. sua auctoritate.

m Id est quis.

n Memiana. vt r. s. ne quid in loco publico. l. q. s. cñ quiddā. r. C. de edifi. pu. l. memiana.

et multi putabant de hoc sensisse: et quibusdam alijs contra videbatur: fm hoc titus impator pronunciauit id actuz eo pacto: vt nullo casu remaneret dos apud maritum.

Quintus mutus. In rutiis et celsus ea sunt que terra nō tenentur: queq; ope structili / tectorio ve nō cōtinent. Labolenus. Alim nauis esse paratē: artemonē aut nō eē labeo ait: et verius est: quia ple regz naues sine malo inutiles essent: ite oq; pars nauis habebat. artemon aut magis additamentum q̄ pars nauis est.

Inter protectū et immisū hoc interesse labeo ait: qm̄ p̄tectuz esset id qd̄ ita prouehetur vt r. nūsq; requiesceret: qualta mentana et subgrūda essent. Immissum aut qd̄ ita fieret vt in aliquo loco requiesceret: veluti tigna trabes que imitterent. Plumbuz aut qd̄ p̄ regulis poneret edifi cū esse ait labeo: sed id qd̄ in ripa regendi causa poneretur contra esse. Alduam non

est contra. s. de euic. l. scapha. in fi. vbi dicit gubernacula esse mēbra nauis. r. sic p̄es nauis. fol. hic dicit ante q̄ apponant: ibi post: vt arg. s. de act. emp. granaria. Uel hic de eo sine quo nauis esse possit: ibi sine quo nō poterat esse: vel ibi de alijs gubernaculis.

i Inutiles. ad nauigandū: s; hec ratio est sufficiens nō necessaria: qz qñq; vna res pōt alterius eē ps: iz vtrūq; sine altero eē possit. nā r. stipulatio sine diei adiectiōe est valida: in dies eius est pars. vt. s. de edē. l. i. s. diem.

k Pars nauis. sicut cū seruus fundo accedit: vel ratiō: nō tñ seruus vel instrumētū parte s fundi sunt: nisi eēt seruus glebe: vt. s. de diuer. r. rēp. p̄scrip. l. longe.

l Inter p̄iectū. pone exēplū: vt. s. vti pos. l. si duo. s. videam. r. s. labeo. nā p̄mo casu nō agit vti pos. sc̄do sic. Itē pone. s. ad. l. aquil. quēdam modum. s. i. vbi p̄mo casu nō licet incidere. sc̄cūdo sic r. sua auctoritate.

m Id est quis.

n Memiana. vt r. s. ne quid in loco publico. l. q. s. cñ quiddā. r. C. de edifi. pu. l. memiana.

o Subgrūda. als subgrūda: et tñc plana. r. dic. i. sum mitates edificiorum. alias subgrūda: dicunt q̄ est locus vel ciuitas.

p Immitterent. in alienū parietem: vel solum.

q Pro regulis. i. in iunctione tegularum: vel dic q̄ pro

solum eā que aliquādo nupta fuisset: sed eam quoq; multem que virū nō habuisset appellari ait labeo: qz vidua sic dicta est quasi vecoris. vesanus qui sine corde aut sine sanitate esset: similiter viduā eē dictaz sine duitate. Structuram loci alicuius ex tabulis factam: que estate tollerentur et hyeme ponerentur: edlum esse ait labeo: quoniam perpetuo vsut parata essent: neq; ad rē p̄tinere q̄ interim tollerentur. Ceuola. Ceuola d̄ respōdet: semper acceptum est: vt li bertoz appellatione etiaz hī cōtineri intelligant: qui eodez testamento vel posteroz loco manumitterentur: nisi manifeste is a quo peteretur cōtra defuncti voluntatē doceret peti. Habco. In qua pena eē multa est: si q̄ multa est pena est. Paulus vtrūq; eoz falsū esse: nanq; hāz rerum dissimilitudo ex hoc quoq; apparet: q̄ de pena prouocatio non est. Simulatq; enim victus

regulis sine loco tegularum cooperie bat domus: vt sunt ecclesie venetiane: et enā alie domus et da exēpluz vt in vedita domo hoc sequat. vt. s. de ac. emp. l. fūdi. s. que tabule. qd̄ autem subicit quid sit ne scio.

r Viduā. que dā spātia i viduis seruant: vt. C. qñ imp. inter pupil. r. vi. iō q̄ sit expo nit: licz in vulgari stricte ponat.

s Fuisse. hoc modo stricte.

t Nō habuisset. yllō tēpore.

v Appellari. i. larga significatōe

x Qui sine. s. vesanus: r. dicendus ē r. r. sic redit singula singulis. accur.

y Duitate. i. societate duoz.

z Structuraz. clausura s. venū.

3 Inter. i. qñq; qz puta in estate.

4 Tollerent. qz ea q̄ edificia detracta sūt vt edificia reponant edificij

sunt: vt. s. de act. emp. r. v. l. fundi s. si. r. facit. s. de pig. debitor. r. qd̄ ibi dixi.

c Ceuola. alias incipit lex semper.

e Acceptū est. a sapiētib; r. die casuz q̄ testator eēt eū libertū assignare pōt: que eodē testō manumittit q̄ assignat: vt. s. de assi. l. i. i. in pn. r. h; gñat assignet libertos vni filioz i p̄ia p̄testamētū: tñ eēt illi vidēt p̄tinere qd̄ postea in eodē testō libertas relinquūt: vt. s. de leg. i. in d.

d Uel posteroz. vel. p̄tēā. (lis. in pn. r. in fi.

e Is a quo. i. nisi alij sūt p̄bent q̄ testator noluit assignare quos ad huc nō onerauerat libertate.

f Peteret. s. libertas dari. accur.

g In qua pena est. et male. hoc est dicere differētia nō eēt inter multam et penā. qd̄ corrigi paulus quia neutriū est alterum: vt subicit.

h Paulus. s. dicit. i. Rerum. s. pene r. multa.

k Quoq;. nō solū em̄ est hec d̄tia sed etiam r. alie plures. vt hac. l. notau. r. s. e. l. aliud. s. inter.

l De pena. imo p̄tra: vt. s. de hīs q̄ no. ssa. furti. r. C.

dere iud. l. iij. sed rñ. q. hic in publicis: nō priuatio de
licis ēt et eorū penis. s; tñc iterū est. s. de ap. l. nō tñ
et. C. de app. l. litigatorū. s; tñc rñ. q. nō appellat ex q
est imposta s; añ sic: qñ sola sola est lata. At in multa
etiā postq̄ imposta est appellat: dñ tñc in infra tps le
gitimū. et hoc fm

azo. s; nō videtur
probabilis hec o:
puno. nā etiā in p
uato delicto non
appellat post exe
cutionē. itē fatuū
videf. dicere non
appellari i publi
cis post executōz
maxie si vitā pēa
adimit. itē statim
hic ēt debet. nō ē
erat imposta. ali
ergo dicunt q. ab
executōe pene nō
appellat: s; ab ex
ecutōe mulcte sic
vt sic tollantur di
cta tria. s; lex ge
neralit̄ resistit di
cōis ab executio
ne nō posse appel
lari. vt. C. quotuz
ap. nō re. l. ab exe
cutōe. Tu dic ter
tio de pena nō ap
pellat etiā statim
lata sola: puta si
fateat fecisse fur
tum manifestum

er dicat se nimū dānatū. qz in quadruplū sit dānat⁹: et
sic de alijs priuatis vel publicis. qz sic magis de inq̄ta
te legis q̄ iudicantis conqueretur. At in multa si iō
appellat qz nimis arbitrat⁹ ē iudex: vel nimis exercuit
officiū suū pōt. sicut r als ad arbitriū boni viri rducit
q̄b enonimur sit. vt. s. p. factio. si societate. in fi. r. de ope.
lib. si liber⁹. itez. p hoc facit q̄b est. Ex hoc q̄q. r. r. s.
q̄b et a quo. l. ij. et fm hoc nichil obstat.

Anū ita scriptum est: ex

er dicat se nimū dānatū. qz in quadruplū sit dānat⁹: et
sic de alijs priuatis vel publicis. qz sic magis de inq̄ta
te legis q̄ iudicantis conqueretur. At in multa si iō
appellat qz nimis arbitrat⁹ ē iudex: vel nimis exercuit
officiū suū pōt. sicut r als ad arbitriū boni viri rducit
q̄b enonimur sit. vt. s. p. factio. si societate. in fi. r. de ope.
lib. si liber⁹. itez. p hoc facit q̄b est. Ex hoc q̄q. r. r. s.
q̄b et a quo. l. ij. et fm hoc nichil obstat.

Pro uocatio est. i. appellatio. vt r. C. de ap. l. et in
multis. Accur.

Debet. f. multa.

Dixerit. f. iudex.

Dicere. iure ordinario. at de pena etiā delegatus
iudicat. r sic ē in hoc scda dñia. vt r. s. e. alijs. s. inter. l. fi.

Quoq. ternaz ponit dñtam. vt. s. eo. aliud. s. inter
ibi. et multa quidem r.

Sūt. p. leges. f. p̄tute q̄s p̄tās iudicis nō pōt mi
nuere vel augere. vt. s. ad turpil. l. i. s. i. in fi. s; secus in
multis: vt subijcit. Accur.

Dicat. qñq. lex certā ponit penā r eā vocat mul
ctā. vt. s. de pua. l. p̄uaricatōis. in fi. et. C. de epif. au. l.
ij. et. C. quo. ap. nō re. l. abstinēdū. r de iudi. l. p̄perādū
s. s. nāt. r tñc sp̄p̄tie dñr mulcte. qñq. statuit vt vl
tra nō. pcedat. r tñc qz min⁹ pōt dicere q̄tū vult prope
tē multa. vt. C. de mō multct. l. fi. r. s. p̄oi. l. ij. qñq. nul
lo modo ponitur p̄ntas. vt. s. de custo. re. l. i. q̄s reum.
r tñc prop̄tissime dicitur multa. vt hic r. s. eo. aliud.
s. inter. Accur.

Statu. basib⁹. basides sunt lapides lati sub hoc
stio q̄ vltra hostiū qñq. extē dñt. r ibi statue sup
ponuntur: vt in foidibus ecclie beati Petri sunt leones.
si ergo non sunt de substātia domus non continētur rē
dita domo: als secus: vt hic. r. s. de ac. emp. l. fundi. s; q̄

tabule. sed argu.
contra. s. de auro
et argen. lega. in
argēto. s. i. Acc.
i. Prothyrum.
als p̄thyri: r als
iterdū. r nefatur
quid sit dicere: vt
dic q̄ est illud q̄b
procul trahitur vt
aqua vel aliquid
aliud: vt in domo
nra cyrella.

Apu. scri
ptū ē. s; ma
le. r accipe exem
plū ex. l. s. d. i. ius
vo. l. est pro quo.
vbi dī q̄ promisit
exhibere aliquez
i iudicio tenetur
exhibere: q̄b qua
liter intelligatur
hic exponit.

C De regulis iuris.
Titu. xvij.

Regula est:
quae rem
quae est breuiter
enarrat:

Caus. sui vel
corporis.
m. p̄sentiaz.
s; hoc fallum est.
nā r. reprobat
ergo illa diffinitō

Exhibet. quid ē erit hoc casu. Rñ. aut nō tenet
promissio ad hoc vt tales debeāt sibi iuri. aut si postea
inciderint in tales casus habeat exceptionē pmissor.
vt. s. si quis cau. l. ij. s. si quis. r. s. idem est.

Aper. vt. r. s. eo. coram. r. de iure co. l. ij. s. fi. r. fa
cit. s. e. l. ij. r. s. eo. plus est.

Corpus. f. petitum: cū nichil est restituendū. r da
exēplum vt. s. de rei ven. l. preterea.

Re. propter fructus q̄ quasi pars rei sunt.

Cōditionēq. hoc ēt. p̄pter vltimā p̄tione: r hoc etiā
subijcit r tota r. c. i. omnis restitutio consistit in inter
pretatione iuris. vt sic fiat vt ius interpretatur: q̄b ha
bes. s. eo. l. restituere.

C De regulis iuris. Dictū est. s. de omni iure p̄torio r ci
uili specialiter p̄tinos diuersos: q̄b ius sup personis
et rebus cōsistit. vt. s. desta. ho. l. i. nunc generalis diffi
nitiones: siue traditiones dicere vult. nec em̄ est nouuz
vt quibusdā enseratis qdā gñalis subijctā clausula
que omnia cōprehendat r. vt. s. ad. l. aquil. si seruus
seruum s. inquit lex.

Regula. Quatuor nots ex hac. l. p̄tio qd
sit regula a principi. illucq; non vt ex re
gula r. c. et ibi reasumit per regulam igi
tur r. c. Scdo que sit eius potestas: vt ibi
non vt ex regula. Tertio qd sit ei⁹ officiu:
vt ibi. r vt ait sab. r. c. Quarto q̄ leuiter viciet. vt. l. i. q̄
sit r. c. Sup pmo dic. rta est q̄ rē q̄ est. i. de q̄ sit in regula

sermo breuiter enarrat. i. recitat nō statuit. f. de nouo vt subdit in secūdo dicto. per regulam igit rē. q. d. regula Regule est plurium rerū cōpendiosa narratio facta traditio. diffini = vt p̄z per exem pla. f. e. per totū. Sed qualiter fit regula? R̄. vniuersali signo denotante vniuersalem affirmatio nem vel negatio nem. siue id fiat p̄ nota siue p̄ aduer bia. exemplum de no se vniuersali af firmatio. f. e. oia quecūq. de nega tione. f. e. o. i. nemo ex his. r. alio plu ribus. De aduer bio affirmatio. f. e. o. semper in sup. De negatio. f. e. o. nichil tam. sed nichil nō est aduerbiū immo nomē. Uñ me lias est exemplum. f. e. o. i. nunc p̄ actioe. f. s. si indefi nite tradita sit regula p̄ vniuersali tamē eam accipim⁹. sicut pbatur. f. de le. p̄stā. l. i. f. generaliter. r. C. de he redi. ven. l. f. r. f. de offi. p̄e. vrb. l. i. f. cū vrbem. alio f. in initio. Si queras qualiter traditur indefinite. R̄. quā do vniuersale substantiū vel eius loco ponitur aliquid in regule traditione sine vniuersali signo. Est autē vni uersale substantiū terminus pluribus naturaliter fm eandem significatōnem pueniens. vt homo: femina: ser uus: multa similia. propria hō nomina nō dicunt plu ribus conuenire fm eandem significatōnem. vt ticius. Loco autē vniuersalis substantiū dico poni quis vel qui cum suis obliquis. et is ea id r equi pollentia. vbi cūq. fit demonstratio vel relatio ad hominē vel ad rez. vt. f. e. o. l. que legata. r. l. eius est nolle. Super secūdo q̄ regula non facit ius: sed ex iure quod est. f. a. s. constitutum. f. generale plurium r cōmune fiat regula: dic q̄ nō facit ius in exceptis. q̄ sic genus speciei derogaret: q̄b esse nō debet. f. e. cōtra species generi. vt. f. e. in toto. vbi ergo nulla est exceptio facit ius generale. vbi autē habet exceptionem facit ius speciale: p̄ter q̄ in exceptis. Uel dic secūdo q̄ etiā in non exceptis nō facit ius cum tm̄ in ten dat narrare r cōiungere iura. vt. p̄ime. f. r. f. i. b. i. r vt ait sabinus rē. Tu dic tertio q̄ nō facit ius in exceptis. vt dixi modo. Item nec in casibus statutis iam in. l. cūz ibi iam sit factus vt r mō dixi. f. sup casibus in quibus eadem est equitas nec tamen sunt in iure positi: bene fa cit ius. Sup tertio vbi dicit q̄ regula est cause cōiunctio dic fm. f. o. cause. l. rationis. vt ex duabus legibus colligi tur. f. de p̄di. r demon. l. cū tale. f. salfam causam. r in situ. de lega. f. longe. p̄iungit ergo regula cām. i. rōnem redditam in vno pluribus alijs in q̄bus veritur eadez equitas attribuit: puta p̄imo statuti fuit in piscibus vt occupanti cōcederent ea rōne q̄ in nullius bonis erāt. hec autē rō r in leonibus r alijs feris a talib⁹ locū habet scz q̄ in nullius bonis sunt. Unde bene sequit traditio generalis. vt q̄b in nullius bonis est occupanti cōcedat. Sed. p̄. sic. regula est cōiunctio cause. l. plures cause si mul iuncte regulā p̄stuit. puta statuti est in piscibus vt occupanti cōcedatur. idē est in feris bestijs r volucri bus que in nullius bonis sunt. Collige ergo regulā q̄b in bonis rē. r sic nō cōprehendit nisi statuta vt ea con iungat. Q̄b autem hic dicit quasi cause cōiunctio: est ex pressiuū veritatis. fallit autē dicta regula in libero ho mine r nō adita hereditate: r i re sacra vel religiosa. Su per vltimo dicit. p̄. omnes exceptiones esse de regula. r cū ea contineri. Sed opponit. ergo nulla viciari possit.

sed respondebat posse viciari si idem ius in exceptioni bus intelligeretur q̄b regula breuiter in quibusdā casibus primo statuit: r sic hic intellexit. Sedm est ergo om nes vere sunt: h̄ habeant exceptionem. Johā. dixit exce ptionē nō esse de regula: immo extra regulam. arg. f. de

dit officiū suū. **A**lpianus. **E**mine ab omnibus officijs ciuilibus / vel publicis remote sunt: r ideo nec iudices esse possunt: nec magistratū gerere: nec postu

pe. sanctio leguz. r q̄ extra regula z sunt perdunt offi cium suū: r sic om nes false sunt que habent exceptio nem aliquam cūz omnia debeant cō iungere r in nul lo fallere. argu. f.

de regula ca. l. i. r q̄b hic dicitur. Est tamē arg. contra. in aut. de nō ali. f. non autem. vbi innuit firmari regulam per ea que excipiuntur. Sed dic firmatur. i. declarat vt in nō exceptis locum habeat: nō tanq̄ regula. sed tanq̄ sic cōstitutum. Que autem sunt que partunt r exceptionē r que nō: habes. f. e. o. ois diffinitio. accur.

- a **N**on vt. que sit eius potestas.
- b **E**x regula. que est materiatur.
- c **E**x iure. q̄b est materia.
- d **U**t ait. quid sit eius officium.
- e **Q**ue. f. regula.
- f **S**imul. i. statum. r hoc q̄ leuiter viciatur.

Emine. officium aliud ciuile. i. personale r publi cum auctoritate r vtilitate. vt cōsultatus: p̄tura: iudicatura r similia. vt. f. de iudi. cū p̄tor. f. fi. r. f. de ca. di. l. amissione. f. fi. r. l. seq. r aliud publicū. f. auctori tate sed vtilitate p̄uatum. vt est tutela r cura: q̄b r ipm̄ est ciuile. i. personale: vt in sti. de excu. tu. in p̄im. r. f. ti. i. l. pupillus. f. munus. r. f. de excu. tuto. athlere. f. tutela. Et ab omnibus femine remote sunt. est tamē arg. cōtra ad hoc vitium. f. de. p̄cu. l. z. ad actionē. vbi innuit cen seri p̄uatum. h̄ aliquid publicū habeat iuris: sed alio ca su loquit. p̄imum autem probat tribus exemplis. p̄i mo de iudice q̄b pbatur. f. de iudi. cum p̄tor. f. fi. Sedm de magistratu pbatur. f. de mune. r hono. l. r origine. f. coptalia. Tertū. f. de postu. l. i. f. f. r. sequētia duo exē pla. f. de fideiussione r p̄curatione. vt. f. ad velle. l. i. r. f. de p̄cura. l. neg. gratia similitudinis ponunt: nō q̄ sint publica imo p̄uata officia. Quis est ignozat nō p̄tinere ad publicam vtilitatem si p̄ nicio fideiussero: r sic illa rō nō ideo ad prima tria refertur nō ad duo sequentia. f. e. f. ad. l. falci. l. i. f. sed operis. r fami. herci. l. i. f. si quar ta. Sed h̄ non possunt habere dignitate s femine regula rit: quādoq. tamē habēt. f. sine administratōe a p̄n cipe. vt. C. de nup. imperialis. f. si miles: sed r cū admi nistratōe si dicat nō obstat. l. aliqua. vt. arg. in aut. de testa. impfec. f. r siquidē. Item habent dignitatem per alium vbi per virum. cotuscant enim rē. vt in aut. de con sulibus. f. snautem. r. f. si hō. r. C. de dignitatib⁹. l. mu lieres. Item per patrem. vt. f. de sena. femine. Q̄b autem dicit ne postulet: fallit in casibus: vt. f. de postu. l. i. f. fi. Mulier item p se postulabunt cū non prohibeantur. Q̄b de fide q̄bz po iussione dicit fallit in casibus. vt no. f. ad velle. l. i. Item stulare r q̄b de procuratōe fallit. f. de procura. l. feminas. Item fideiube extra iudicia potest procurare aliena negocia. vt. f. de re p̄t. nego. gest. l. i. f. l. sed in patrimonialibus non excusantur mulieres: vt. C. de mune. p̄. l. pe. lib. r. r. C. de mu licrib⁹ r in quo lo. mu. fe. congruen. l. i. r. f. de mune. et hono. l. rescripto. f. fi. Item a coptozalibus excusantur.

vt. s. de mureri. r hono. l. r qd otiginem. S. corpotalia. r facit ad. l. istaz. s. de sta. ho. in multis. r qb ibi no. r facti s. de iure fil. l. de ferre. in punci. r de edendo. l. femine. r de iniurijs. l. q. accur.

a ¶ Interuenire. i. adiebere.

b ¶ Nec procura- trices. exempla de officijs priuatis. c ¶ Item impu- beres. etiā si penu- ria sit alioq. vt. s. de iure immu. l. q.

¶ Impuberes. sed adalrus pōt ex cā non als ante. xxx. an. vt. s. de decu. l. non nisi. arg. cōtra. C. s. testa. m. l. l. h.

¶ Jus est. ca- sus huius. l. potest poni in eo qd est institutus sub cōditione. item in

lare: nec pro alio interuenire: nec procuratrices existere.

¶ Itē ipuberes ab omnibus officijs ciuilibus debent abstinere.

¶ Jus est nolle: qui potest et uelle. l. dem.

¶ Ille non creditur qui obsequit imperio patris vel domini. l. paulus.

¶ In negocijs cōtrahendis: alta cā habita est furiosorum: alia eorum qui fari

vt. s. de nego. gest. si ex duobus. r in his habetur furiosus loco cōsentientis: vt. s. de nego. gest. l. q. s. curatori. Pupillus autem si perfecte intelligat culibet obligari pōt tutore auctore. etiā si semipleni intellectus habent. secus si nullus: vt in istu. de aucto. tu. in punci. r de inuid.

¶ Postunt quis actus rei non intelligant: nā furiosus nullus negotiū contra here potest: pupillus omnia negocia tutore auctore agere potest. l. ipia.

¶ Quis uult heres esse qui ad alium trāsferre uoluit hereditatem. l. componi.

¶ Us nostrum non patitur eundem in paganis et testato et intestato decessisse: earumq; reruz naturaliter inter se pugna est: vt testatus

l. actum. l. id qd agunt. m ¶ Intelligant. s. plene intus pupilli. n ¶ Potest. etiam curatore auctore.

¶ Quis uult. Casus iste cōmodissime poni pōt in libro homine qui ab aliquo bona fide possidet: qui est institutus contemplatione possessoris. r sciens suam conditionē adire uolēs ei acquirere. nam ei querit. vt. s. de acquir. re. domi. homo liber. circ. s. p. Sed r potest poni in eo qui est institutus r rogatus alij restituere hereditatem. nam si uult sponte adire: totam hereditatē restituere non erit heres quantum ad cōmodum vel incommodū. vt in istu. de fideicō. her. s. restituta. Itē si nō uult cogitur adire. nam r tunc onere r emolumento carebit: vt in eo. ritu. s. sed si recuset. Sed his est arg. cōtra. s. de mino. aut pretor. s. sed quod papi. sed ibi nomine durat: hic non durat. Uel nō uult ibi esse heres. r. si autē sponte adire r quartam retinet: remanet heres etiā r. p. quarta in onere r emolumento: vt in istu. de fideicō. her. s. restituta. r se. s. sed qd. Uel pone exemplū: vt. s. de iure do. l. pfecticia. s. si pater: ubi dicitur si pater repudiat hereditatē vt ad generum substitutū transeat causa cōstituen- de dotis non est dos pfecticia: r sic non erit pater heres. item pone. s. de dona. inter uirum r uxorem. si sponsus. s. si maritus.

¶ Us nostrum. hec regula uera est inter paganos. scilicet inter milites: vt in istu. de here. in istu. s. nō autes. r. s. h. r. s. de testa. m. l. si miles fundo. r. l. miles. s. r. qe item in paganis est uera ab initio. ex postfacto autē r ipsi pro parte quandoq; intestati decedunt: vt. s. de inoffi. testa. l. circa. Sed op. Jo. mulier uirū cui nupsit infra tempus luctus non potest instituere heredem ultra qd in testata: vt. C. de secun. nup. l. i. in punci. pone ergo qd in solidum heredem eum instituat: an erit in solidum heres uideatur qd non per. l. illam. si dicas in terra: tunc est contra istā. si dicas nichilū est iniquū. nā inutile nō dicitur uicariē uile. vt. s. de iure do. l. siue generalis. circa punci. s. dic in solidum eum heredem. Sed id qd habet ultra tertiam partem restituit vt indignus: vt argu. s. de uulga. sub. l. i. ex facto. s. uiti.

¶ In paganis. qstis i domo r in pago. nō i milia. ¶ Rerum. testati r intestati.

eo cui est legatū relictuū sub conditione. nā interim nō potest uelle vt habeat: nec interim pōt nolle etiam repudiando vt perdat: vt. s. de acquir. here. is qui heres. in punci. r. s. si quis. r. l. is pōt. r. s. de leg. q. si ita. s. si sub cōdi. potest etiam poni in cōtractibus. s. vt qui habet potestiatē vt cōtrahat habet ne cōtrahat. nā qui pōt uelle cōtrahere idē potest r nolle: vt. C. de actio. r obli. l. sicut in initio. furiosus autē uelle cōtrahere non pōt. r idcirco nec nolle uidetur. hec autē regula locū habet ante cōtractuz initium: non postea: vt. d. l. sicut. Item etiam post contractum in istu locum habet in mādatis r iussis que reuocari possent re integra. nisi sō reuocari non potest: vt. s. de re iudi. l. qd iussit. in fi. Nec pōt poni casus in seruo herede instituto qui adire hereditatem iussu domini vt nō dicatur uelle: vt sic possit nolle: cui inuitus cogatur adire. r sic uelle cogitur: vt. s. si quis omf. cau. te. l. i. s. i. Consensus enim serui necessarius est: vt. s. ad treb. seruo inuito. circa principium. potest enim iubente domino nolle adire: vt. C. de here. in istu. l. cum pponas. in fi. fallit autē regula. s. de bono. pos. l. tutor. ubi dicit qd bono. pos. potest tutor pupillo petere: non autē potest repudiare: s. illud est ratione officij.

¶ Et uelle. subaudi r ecōtra. ¶ Ille nō credit. pater iussit filio vt aliquid faceret: qd atrocitatem nō cōtinebat: filius nō credit uelle quo ad suā penā. namq; parere debuit. ideoq; sibi ignoscitur: vt. f. eo. l. ad ea. sed argu. cōtra. s. qd me. cau. si mulier. s. h. r. s. de ritu nup. si patre cogente. r. C. de here. in istu. l. curi pponas. quibus dicit qd coacta uoluntas uoluntas est. s. hoc qd dicit: est quo ad hoc vt nō puniatur. Est tamē uoluntas vt ibi. Accur.

¶ In negocijs qdā sunt negocia qd exigunt expressam uoluntatē: vt. s. de pecu. l. filii. s. inuit. r. s. de ser. uerb. p. l. inuitum. r in his obtinet hec lex: vt. s. de iure codi. l. q. s. pe. f. vt habeat loco dissentientis. Itē alij sufficit tacitū consensus. r in his idem. vt. s. lo. r cō. l. qui ad certum. Nulli in casu. vt. s. solu. mat. l. q. s. h. ubi est speciale propter patrem. sed ayo dicebat in tacito cōsensu uideri semper consentire furiosum per illam. l. solu. ma. qd nō placet per. l. illam qui ad certum. Aliquando etiā nec tacitū consensus est necessarius: sed sufficit si cesset prohibitio

l. actum. l. id qd agunt. m ¶ Intelligant. s. plene intus pupilli. n ¶ Potest. etiam curatore auctore. ¶ Quis uult. Casus iste cōmodissime poni pōt in libro homine qui ab aliquo bona fide possidet: qui est institutus contemplatione possessoris. r sciens suam conditionē adire uolēs ei acquirere. nam ei querit. vt. s. de acquir. re. domi. homo liber. circ. s. p. Sed r potest poni in eo qui est institutus r rogatus alij restituere hereditatem. nam si uult sponte adire: totam hereditatē restituere non erit heres quantum ad cōmodum vel incommodū. vt in istu. de fideicō. her. s. restituta. Itē si nō uult cogitur adire. nam r tunc onere r emolumento carebit: vt in eo. ritu. s. sed si recuset. Sed his est arg. cōtra. s. de mino. aut pretor. s. sed quod papi. sed ibi nomine durat: hic non durat. Uel nō uult ibi esse heres. r. si autē sponte adire r quartam retinet: remanet heres etiā r. p. quarta in onere r emolumento: vt in istu. de fideicō. her. s. restituta. r se. s. sed qd. Uel pone exemplū: vt. s. de iure do. l. pfecticia. s. si pater: ubi dicitur si pater repudiat hereditatē vt ad generum substitutū transeat causa cōstituen- de dotis non est dos pfecticia: r sic non erit pater heres. item pone. s. de dona. inter uirum r uxorem. si sponsus. s. si maritus. ¶ Us nostrum. hec regula uera est inter paganos. scilicet inter milites: vt in istu. de here. in istu. s. nō autes. r. s. h. r. s. de testa. m. l. si miles fundo. r. l. miles. s. r. qe item in paganis est uera ab initio. ex postfacto autē r ipsi pro parte quandoq; intestati decedunt: vt. s. de inoffi. testa. l. circa. Sed op. Jo. mulier uirū cui nupsit infra tempus luctus non potest instituere heredem ultra qd in testata: vt. C. de secun. nup. l. i. in punci. pone ergo qd in solidum heredem eum instituat: an erit in solidum heres uideatur qd non per. l. illam. si dicas in terra: tunc est contra istā. si dicas nichilū est iniquū. nā inutile nō dicitur uicariē uile. vt. s. de iure do. l. siue generalis. circa punci. s. dic in solidum eum heredem. Sed id qd habet ultra tertiam partem restituit vt indignus: vt argu. s. de uulga. sub. l. i. ex facto. s. uiti. ¶ In paganis. qstis i domo r in pago. nō i milia. ¶ Rerum. testati r intestati.

Iura per ca. di. mediam et maximam tollit ius succedendi tanquam agnatio: ut in li. de le. tu. §. si. §. 3. ipsa consanguinitas nullo delicto tolli potest: ut hic dicitur. ite non tollitur ius quo prohibent nuptie inter agnatos et cognatos et si ois ca. di.

Intestatus quis sit. **I**dem. **I**ura sanguinis nullo iure civili dirimi possunt. **A**lpianus.

Semper in obscuris quod minimum est sequitur. **P**aulus.

Secundum naturam est comoda cutusque rei est

Sanguinis. i. ius consanguinitatis. **S**emper in obscuris. pone casum. §. de leg. li. l. n. §. 1. n. §. 3. de verb. ob. si ita stipulatus fuero. r. r. l. inter stipu. §. si stipulatus. In primo est obscuritas et equivoctio. propter nomen diuersitate. ut §. de iure si. l. ita si det. r. §. de reb. di. l. vbi. scdo propter alternationes: ut §. de iniur. p. et §. qd ait p. et §. de arbit. diem. §. si plures. ibi inde querit r. c. §. de pe. si p. et §. in fi. Sed op. §. eo. in obscuris. vbi dicit inspicere quod verisimilius est. So. hec fm illa: ut illud primo inspicitur: ut §. eo. femp. scdo obsequit. §. de iure do. cu post. §. ge. ner. vbi pmissio fundi non valet nec legatum: sed ibi ideo: quod si quod est minimum inspicere: ad nichil rediret: cuius palmus terre sit fundus: ut §. de lega. l. qd in rep. §. si quis. Tertio ob. §. de aur. r. ar. lega. qui lancem: sed ibi dicens do minore non dixit obscure fm natura comparatiui: ut in li. de libertinis. §. 1. r. de ca. di. §. 1. r. §. 4. Quarto ob. §. de verbo. ob. inter si. §. si Stichum. r. §. de iudi. si quis in sententia. sed ille in iudicis. r. est ratio ut in. d. l. inter si. qd iudicis redditur in iniuriis: sed in practibus si sit in alio obscuritas in re super qua prahitur: accipit quod nocet pferre: ut §. de pac. l. veterib. r. adde etiam distin. circa pun. qua habes. §. de verb. ob. l. quotiens.

Minimum. i. vltimus. accur.

Secundum. pone casum. §. de insli. l. i. r. insli. de contrahen. emp. §. cu aut. r. insli. de le. pa. tu. r. §. solu. ma. l. insulam. §. vsuras. r. de lega. l. ex toto. i. r. r. §. de vulga. sub. l. r. si ptra. in quibus etiam colligitur ptraiorum eadem est disciplina. r. ad id. C. de ca. di. tol. l. vna. §. p. se. cudo. r. de furis. manifestu. §. §. cu in scdo. sed fallit in fi. de le. pa. tu. in eo quod dicit plerumque. §. illud propter ser. §. §. Itē fallit. §. de nego. gest. si negocia ab. r. §. cot. di. si quis pu. §. l. r. p socio. sed r. socius §. si absenti: sed in his generens r. socius fuerunt in culpa ut teneantur et non agant: ut ibi dicitur. Accursus.

Id quod nostrum. procurator meus ad aliqua negocia constitutus fundum meum me ignorante vendidit: huiusmodi fundum non amittit sine facto meo. i. nisi mandauerim: vel ratum habuerim: ut. C. mandati. l. cu mandati. r. facit. §. de pac. l. si. sed op. de eo quod est coe. nam r. ipm meo dicit: ut §. de ritu nup. l. allud. r. §. de leg. iij. si quis suos: r. tamē alienari potest saltem p parte: ut. C. de comu. rep. alie. falso. Rñ. hec lex loquitur in eo quod est totum nostrum: §.

comune est nostrum non totum sed p parte. Uel verius r. sibi habet locum hec regula etiam in mea pte: nec dicit res cois mea veritate inspecta: sed fictione. propter fauorem vltime voluntatis: vel similem cam. Scdo oppo. de creditore qui vendidit r. dñum transfert etiam contra voluntatem debitoris: ut. C. debi. v. di. pi. ipe. no pos. l. i. r. §. nec dicit quis r. ibi factum domini interuenit qd dedit pte alienandi. na r. si non dederit: alienas tñ. ut. C. de iure do. impe. l. si §. sinant. r. Rñ. r. ibi videt facere debitor non soluendo: ut arg. J. eo. qd non facit. Ter

sequi: quem sequuntur incommoda. **P**ompontus.

Id quod nostrum est: sine facto nostro ad alium transferri non potest. **P**aulus.

In testamentis plenius voluntates testantium interpretamur. **A**lpianus.

tio op. de tutore qd re pupilli alienat sine factu pupilli: ut C. de ad. tu. lex q. in fi. r. l. si. in fi. Rñ. speciale: ne vtilitas pupilli impediat. vel sub. hic facto nostro: vel alterius qui loco dñi sit: ut §. de fur. l. interdum. §. qui tutelam. Quarto op. de eo cuius res vsucapit. qui r. si nichil facit immo qd nichil facit. i. tacet: r. vsucapione non interpellat amittit dominium directu per vsucap. vel quasi dñum ut per pscriptioez. Rñ. r. qui tacet aliquid facere fingit. §. alienare: ut §. si. i. alienatiois. Quinto op. de executor: cuius facto amittit dñum: vel si non sum dñus teneor de euc. ut in li. de offi. iudi. §. §. r. §. de euc. si pignora. r. C. de euc. l. si ob cam. Rñ. factus executoris interpretat meum qd pater: qd teneor de euc. ac si ego vendidisset. Sexto op. de re sub cond. legata: que pendente conditioe est heredis r. statim existente conditioe transit in legatarium etiam sine facto heredis: ut. C. comunia de leg. l. si na §. si statim sub conditioe: r. §. sed in his. r. §. de lega. l. si fundum sub conditions. Rñ. r. ibi factus heredis interuenit. Adit namq hereditatem sine qua aduione legatum esset inutile. Septimo oppo. de imperatore augusto r. hico: ut. C. de ven. re. si cum priuatis cois. l. i. li. r. r. C. §. comu. re. alie. multu. r. C. de qari. p. r. l. ois. r. l. bene. Rñ. hec esse spalia fm azo. Et eodem modo rñ. ad. l. §. de acquir. re. domi. ergo §. alluuo. r. l. adeo. §. insula.

In testamentis plenius in testamentis in contractibus interpretamur in dubiis: ut patet: quia si lego vina r. vasa video: legare sine quibus vina stare non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui §. si vinu: r. de penu lega. l. qui penus §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut §. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itē dominium rei legatē transit sine traditione: ut. C. comunia de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo bandum statim post mortem meam: et statim decedam: valet legatum non obstante quod scito dari non potest: ut §. de lega. l. si michi r. tibi §. i. Non sic in stip. ut in li. de verbo. obliga. §. loca. Itē heres tributa preterita legatē rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia §. heres. non sic venditor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itē si lego tibi seruum que vere elegerit ticus: non perditur legatum licet ticus non eligat: sed in legatarium conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itē stipulari non possum fundum hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus §. etia. Itē in contractibus non potest pferri obligatio arbitrariū alieni: §.

vt. C. de cōtrahē. emp. l. in emētio. s. relicta p. hē cēmit-
 ci arbitrio hereditis. vt. s. de leg. ij. fideicō. s. si sic. In re
 scriptis adē plenissime. vt. C. de do. va. si qñ. l. i. r. s. de
 cōst. pñ. l. si. r. adde h. disti. quā ibi no. Jte facit. s. b. v. s.
 et ha. l. plenti. s. sed et si pecous. r. s. de inoffi. test. si pō
 et. C. de fideicō. l. i.
 l. cū inter. itē r. qd
 b. p. sumi insti-
 tū q nō est. vt. C.
 de inoffi. te. si ma-
 ter. et cōditionez
 eruisse q deficit.
 vt. C. de insti. et
 subst. l. i.
On videt. s.
 legata sunt relicta in testamento: r. testator consulto
 scripturā deleuit vel induxit nō videt cepisse legatari
 legatū. nā cepisse id dicitur cui nōse actio michi dat ex-
 ceptōe si est dēda: cū ipz apb me sit remāsurū nō aliq re-
 stitue dā. vt. s. de s. b. sig. l. aliud. r. s. de his q in test. de.
 l. i. r. Je. l. non videt cepisse. s. ltr pōt poni si alio mō adim-
 ma ex pisse vel tacite legatū relicto. vt. s. de ad. l. e. l. i. q.
 in fi. et. l. cū seru. et. l. ex pte. S3 pōt poni in here de in-
 stituto: rogato heredi restituerē quā adire est coactus
 Nā nil cepisse fructū necesse habeat aliq restituerē totuz
 et exceptioe si agat ptra debitores remouet. vt. s. ad tre-
 bel. l. q. pofat. r. l. i. s. q. p. vel veri. pone in filio ex here-
 dato cui fuit adēptū legatū: r. ignorās petū r. exceptio
 ne est repulsus. nā ager qrels. vt. s. de ioff. test. l. nichil.
 s. l. cū fili. Fallit autē hec r. l. in casib. ecce em si testa-
 tor filio ita substituit: qd qd michi heres erit sit heres si
 lio meo: cū duo heredes fuerit: s3 vn. partē suā mora
 qrela inoffi. test. amiserit. r. ita exceptioe remoueat. nā
 videt nichilominus cepisse: vt ex pupillari substitutio-
 ne admittatur. vt. s. de vulg. sub. in pupillari. Jdē est
 et in eo q partis sue partē amiserit: q in fraudē legū
 fidē accommodauit: vt nō capaci restitueret: s3 exceptio-
 ne repellat a parte. videt tñ in solidū cepisse v rex cā pu-
 pillari succedat substitutione facta vt in superiori casu.
 vt. s. b. pupil. sub. l. ex facto. s. iulian. Jte fallit in li-
 bertate fideicō. cū suus heres abstinuit. nā licet submo-
 ueatur exceptioe agēdo cōtra hereditarios debitores
 tñ videtur cepisse hereditatē vt libertati subueniatur
 vt. s. de fideicō. liber. cū quasi. s. sed et si quis.

Beritione. i. ab eo quod petit.
In omnibus. pōe l. cōtractib. vt. s. de ver. ob. et. q.
 s. quoties. r. in testamēt. s. vt. s. de cōdi. r. de. l. i.
 l. pñ. et de lega. l. i. o. s. s. l. s. p. s. l. i. t. e. r. e. d. e. b. e. a. t. q. u. i. d. i. e. s.
 nō est appōsita. inest tñ dies qñq certa: vt in pñi. pecu.
 vt. s. de cōst. pec. l. pmissor. qñq incerta vt si leges ser-
 uo legatū cū libertate. nā legatū differē in diem in quo
 erit liber. vt. s. ad. l. fal. l. i. s. ad eos. s3 r. als nō d3 veni-
 re creditor cū sacco parat: s3 modicū expectare. vt. s. b.
 solu. l. qd dicitur. r. insti. de inuti. stip. s. si. qd pōt dici. r.
 dierū ad instar cōstituit. Et distinguitur aut in obligatōe
 appōnit dies certa aut incerta: aut cōditio: aut nullum
 hor. si dies certa: vt hinc ad paschaz sic cessit statim di-
 es s3 nō vōit. vt. s. t. i. cedere. Si certa vt partū arethu-
 se vel fructū fundi: vel operā incertā a libertor: tñ nec
 cessit nec venit dies añq nascat partus vel fructus vel
 opere indicantur. Et sunt pñicta exēpla r. als vbi ē di-
 e: r. insertus tacite. vt. s. de cōdi. r. demon. l. i. s. si. et de
 ver. obli. l. inter dū. in pñ. et. s. i. r. s. s. i. et. l. continu. s.
 cū ita. r. s. item q in sulā. r. s. illud. et de eo qd cer. lo. l. ij

Si quis stipulatur. Idem si exprimat dies incerto
 vt qñ moueris. vt. s. de cōdi. et demon. l. i. s. i. cum tñ
 dies incertus r. cōditio eqparantur. vt. s. de lega. l. i. ta-
 le. s. sed si sub cōdi. et de cōdi. et demon. l. i. dies. et in cō di-
 tione nec cessit nec venit dies ante euentū cōditiois. er-
 go nec hic. vt. s. t. i. cedere. s. d. d. autē si dies fuerit
 appōsita hoc mo-
 do pmissio hoc
 annortunc dic vt
 no. C. qñ di. lece.
 l. i. Qñq tamē ap-
 pōsitus dies ha-
 betur pro nō die:
 vt pmissio hodie decem. vt. s. de verb. obli. l. i. liber ho-
 mo. s. decē. si autē cōditio appōnā: tñ nec cessit nec ve-
 nit an cōditioem. vt. d. l. cedere. nisi qñ est certū eā exti-
 turā: vt pmissio si digito celū nō tēgeris. vt. s. de no-
 ua. l. si fundum. s. qui sub conditione. et de verb. obli.
 l. in illis. Accur.
Debeatur. id est pure.
Qui actionē. contra te possidentē rē meā habeo rē
 vēdi. videor habere rē. vt. s. de acq. re. do. rē in bo-
 nis. nā etiā fructus naturales vendico. vt. s. de vfr. l. i.
 fruct. r. et industriales si es male fi. pof. vt insti. de re.
 diu. s. l. qd a nō dñō. vnde perinde oīa habeo ac si ha-
 berē rē. Jte pone in possessore: nā si habere infiditū vñ
 vi possessionē habere videor. vt. s. de acq. pof. si qd vi.
 quo etiā fructus veniūt. vt. C. vñ vi. l. si de possessione.
 s3 pma nō placet Jo. Qui em h3 rei vēdica. rē vere h3. i.
 rei dñūm. vt. s. t. i. bonotū. s. in bonis. r. l. habere. nō fi-
 cticie vt hic b. ponit ergo in metū passo q tradidit do-
 minū. vt. s. qd mer. cā. mulier. s. pe. fingit tñ lex reman-
 sisse penes metū passum. vt. s. qd me. cā. l. metū. s. licet.
 cū em inferno metū nō videatur adeptus qd retinere
 nō pōt. vt. s. de acq. pof. l. nō videtur. et de leg. iij. q con-
 cubinā. s. cū heres. ita nec metū passus videtur amissif
 se. vt. s. de in integ. resti. l. nemo videtur. Jte pōt poni i
 personali actione. cū em debitor videat abesse qui est
 obligatus. vt. s. de neg. gest. si quis mā. ergo creditor
 adesse. ergo cū habeat actionē personālē rē habere vi-
 detur: nulli tñ venit in dubiū maius cōmodū esse possi-
 dere qd petere. vt. s. de rei ven. is qui. et. s. e. min. r. s. m
 hoc intelligunt cōtraria. s. qui satisda. cog. sciendū. s.
 diuersa. et. s. de pecul. l. peculium. s. siere. r. insti. de
 leg. s. si res aliena. Item sume bonū exēplū in psonali
 vt. s. solu. ma. l. si filiofa. ij. rñ.

Maginata. pone. s. de cōtrahen. emp. et vend. si
 quis donationis. vbi dicit q si minor precio ven-
 do est venditio: secus si nullo. dic ergo hic accedēte p-
 cio licet minor: vel pone vt. C. de cōtrahen. emp. et vē.
 l. empti. vbi dicit si vendō p. cio certo licet nō soluas: ta-
 men valet venditio. et s. m hoc dices hic accedente. l. cō-
 uento licet non soluto. Vel tertio pone vt. s. de dona. in
 ter virum et vxor. si sponsus. s. circa. vbi dicit remitto
 precium constitutum. quia nichilominus est venditio
 vnde dices hic accedente conuento licet remisso. Et
 alit imaginari: vt cum fingō vendere nec vendo. vt. s.
 de cōtrahen. emp. l. nuda. et de actio. et obliga. contra-
 ctus. quo casu est quandoq donatio: vel alius contra-
 ctus prout hic agitur. vt. C. de actio. et obliga. si quidē
 bōa. s3 op. s. b. māu. l. i. s. si ab ignoto. vbi b. i. magis
 riā veditio ē illa l. qua fuit pñi pñitū r. solutū. Sol.

equiuocatio est. nā ibi dicitur imaginaria: qz statim qui seruum nummus emit debet manumittere. et sic qz parum stat apud emptorem dominium: hec est ficta.

Quam tēpus in testamēto. pone per. l. s. de act. 7 ob. cū qz. vbi testat or dānauit herede solvere hoc an-

no. nam quolibet annu die pōt solue re si vult: sed non cōpellitur: et hoc si nō fuit alia mēs testatoris. s. vt an te soluendo nō liberef. tunc enim si āte soluit dona re videtur: deoqz necesse habet iterū soluere. In p. m. f. o. e. pone p. l. s. de h. ob. cum qui s. i. vbi dicit idē. 7 sic pōt solue re promissio quā docūz vult infra

Quam tēpus in testamēto adiicitur credendum est p herede adiectū: nisi alta mens fuerit testatoris: sicut in stipulationibus pmissiois grā tēpus adiicitur. **P**ōponus.

Que legata mortuis nō obis ad heredē nostruz transeūt: eoz cōmodum per nos hīs quoqz in potestate sumus eodē casu acquirimus: aliter atqz cū stipulati sumus. nā sub cōditione stipulātes

si in quibus dicitur qz si filius mutiaturus stipulaf a debitore futuro vel fideiussore: 7 emancipatus inuētus numeret: ipse agit nō pater inspecto tpe quo numerat. Sed rñ. vt. s. Quarto oppo. s. de here. insti. l. quidā cum filiū. in primo casu vbi filius fecit amicū suum instiuit

oimodo eis acqrimus: etiam si libertate nobis prestita a do minis conditio existat. **I**dē.

Si filius sub cōditione stipulatus emancipat⁹ fuerit: deide extiterit cōditio/ patri actio cōpetit: quia in stipulationibus id tempus spectatur quo ptrahim⁹. **A**lpa.

Quam tēpus in testamēto vel est: vel debet esse non ignar⁹ conditionis eius. heredi autē hoc imputari non

restituitur sibi he reditate: 7 fact⁹ sui iuris agit mādati vtili. Sed hoc iō qz testator istime re volebat filiū fa milias: que volūtas nō debet om nino petre. arg. C. cōia de le. l. si. e. **N**obis. lega tarijs.

Transfeunt. puta in diem cer tam.

Per nos. fili os vel seruos. et ita facit trāsitum

de psona domini vel patris: ad filios vel seruos.

Stipulantes. et idem in filio emancipato p. l. si fili⁹. quā habes. s. de h. ob. l. si filius. quā qdā habet hic.

Quam tēpus in testamēto. pone casum fm Bul. Si a pupillo mu tuam pecuniā accepero: 7 ei sine auctoritate tutoris soluero. ideo nō liberabor: quia aut sciu. eū esse pu pillū: aut ignorau. Si sciu: aut putau michi licere soluere sine tutoris auctoritate: et tunc pōt michi imputari iuris ignorātia in qua michi non subent: sicut si emo ab eo credens licere sibi vēdere. vt. s. pro emp. l. ij. s. si a pupillo. licet em de dāno contendere meo videar: tamē cum dāno pupilli desidero michi subuenir: vnde cum vterqz contendat de dāno potentior est pupillus quem etas excusat. vt arg. s. de rei ven. l. qd infans. cū ego in culpa fuerim qui taliter solui. vt insti. qui. alie. licet. s. s. z ecōtrario. Si autē ignoranti eum esse pupillum nō debui soluere: nisi certus essem de eius conditione. i. an esset pupillus vel non. et hoc qz amittit pecuniā sibi solutā: als si esset locupletior liberor: p exceptionez. vt. s. de excepōe doli. l. apud. s. si quis pupillo soluerit. heredi autē

Quam tēpus in testamēto. pone casum ex eo qd est. s. qñ dies le. ce. l. post diē. in pñ. z. s. fi. z. s. de h. ob. l. si filius. nā in. l. si post diē. in pñ. dicit. Si purum est legatum vel in certum diē relicū: credit a morte testatoris vt legatarius transmittat extunc ad suū heredē. Si est cōditio nale vel in diē incertum: tunc ex diei lapsu vel euēti cō ditionis. Et idē dicit. C. de cadu. tol. l. vnica. s. cū igitur. z. s. sin autē. at in. s. illius. l. si post diē. dicit qz hec legata que transmitti possunt: qz ex quo casu cessit dies ac quiruntur hīs quoqz sunt in potestate legatarij etiam si efficiātur sui iuris anteqz traditio fiat rei legate. Si autē nō possunt trāsmitti: qz pendet cōditio legati: tunc si ex stente conditione sui iuris legatarius inuenit sibi queri tur: non ei in cuius fuerat potestate. vt. C. de condi. in. fer. si vroz. z. s. qñ di. le. ce. s. v. usufructu. s. fi. z. s. de pigno. si legati. et sic inspicitur dies quo cessit. Et in hoc casu differt a stipulatione. nā si sub cōditione stipulaf fili⁹ vel seruus: patri vel dño queritur etiā si sui iuris inuenitur tēpore cōditionis existētis. vt. s. de verbo. obl. si filius. et de stipu. seruo. l. si. et hoc dicit hec lex cū sequenti si fili us. quā quidā non habent. sed huic qd de stipula. dicit op. p. m. s. māda. si hō non re. s. si filio. vbi mādauit fi liofami. vt solueret pro me et emancipatus soluit: et agit inspecto tēpore quo soluit: non quo recipit mandatū. s. i. ibi tale quid fecit. s. soluēdo qd ei daret act. s. nego. gest. si nō recepisset mandatū: 7 soluisset p eo. Secōdo oppo. ex eo qd est. s. de cōdi. insti. quidā cum filiū. in fi. ibi sicut dari placuisset: 7 vbi mādauit filiofami. vt fideiubeat. p me 7 factus sui iuris soluit: 7 nichilomin⁹ agit ptra me mādati. Sed rñ. eodē modo vt supenou. Tertio op. s. s. hō. obl. quidā cum filiū. s. fi. 7 de fideiuss. si debitor. s. fina. in quibus dicitur qz si filius mutiaturus stipulaf a debitore futuro vel fideiussore: 7 emancipatus inuētus numeret: ipse agit nō pater inspecto tpe quo numerat. Sed rñ. vt. s. Quarto oppo. s. de here. insti. l. quidā cum filiū. in primo casu vbi filius fecit amicū suum instiuit

restituitur sibi he reditate: 7 fact⁹ sui iuris agit mādati vtili. Sed hoc iō qz testator istime re volebat filiū fa milias: que volūtas nō debet om nino petre. arg. C. cōia de le. l. si. e. **N**obis. lega tarijs.

Transfeunt. puta in diem cer tam.

Per nos. fili os vel seruos. et ita facit trāsitum

de psona domini vel patris: ad filios vel seruos.

Stipulantes. et idem in filio emancipato p. l. si fili⁹. quā habes. s. de h. ob. l. si filius. quā qdā habet hic.

Quam tēpus in testamēto. pone casum fm Bul. Si a pupillo mu tuam pecuniā accepero: 7 ei sine auctoritate tutoris soluero. ideo nō liberabor: quia aut sciu. eū esse pu pillū: aut ignorau. Si sciu: aut putau michi licere soluere sine tutoris auctoritate: et tunc pōt michi imputari iuris ignorātia in qua michi non subent: sicut si emo ab eo credens licere sibi vēdere. vt. s. pro emp. l. ij. s. si a pupillo. licet em de dāno contendere meo videar: tamē cum dāno pupilli desidero michi subuenir: vnde cum vterqz contendat de dāno potentior est pupillus quem etas excusat. vt arg. s. de rei ven. l. qd infans. cū ego in culpa fuerim qui taliter solui. vt insti. qui. alie. licet. s. s. z ecōtrario. Si autē ignoranti eum esse pupillum nō debui soluere: nisi certus essem de eius conditione. i. an esset pupillus vel non. et hoc qz amittit pecuniā sibi solutā: als si esset locupletior liberor: p exceptionez. vt. s. de excepōe doli. l. apud. s. si quis pupillo soluerit. heredi autē

Quam tēpus in testamēto. pone casum ex eo qd est. s. qñ dies le. ce. l. post diē. in pñ. z. s. fi. z. s. de h. ob. l. si filius. nā in. l. si post diē. in pñ. dicit. Si purum est legatum vel in certum diē relicū: credit a morte testatoris vt legatarius transmittat extunc ad suū heredē. Si est cōditio nale vel in diē incertum: tunc ex diei lapsu vel euēti cō ditionis. Et idē dicit. C. de cadu. tol. l. vnica. s. cū igitur. z. s. sin autē. at in. s. illius. l. si post diē. dicit qz hec legata que transmitti possunt: qz ex quo casu cessit dies ac quiruntur hīs quoqz sunt in potestate legatarij etiam si efficiātur sui iuris anteqz traditio fiat rei legate. Si autē nō possunt trāsmitti: qz pendet cōditio legati: tunc si ex stente conditione sui iuris legatarius inuenit sibi queri tur: non ei in cuius fuerat potestate. vt. C. de condi. in. fer. si vroz. z. s. qñ di. le. ce. s. v. usufructu. s. fi. z. s. de pigno. si legati. et sic inspicitur dies quo cessit. Et in hoc casu differt a stipulatione. nā si sub cōditione stipulaf fili⁹ vel seruus: patri vel dño queritur etiā si sui iuris inuenitur tēpore cōditionis existētis. vt. s. de verbo. obl. si filius. et de stipu. seruo. l. si. et hoc dicit hec lex cū sequenti si fili us. quā quidā non habent. sed huic qd de stipula. dicit op. p. m. s. māda. si hō non re. s. si filio. vbi mādauit fi liofami. vt solueret pro me et emancipatus soluit: et agit inspecto tēpore quo soluit: non quo recipit mandatū. s. i. ibi tale quid fecit. s. soluēdo qd ei daret act. s. nego. gest. si nō recepisset mandatū: 7 soluisset p eo. Secōdo oppo. ex eo qd est. s. de cōdi. insti. quidā cum filiū. in fi. ibi sicut dari placuisset: 7 vbi mādauit filiofami. vt fideiubeat. p me 7 factus sui iuris soluit: 7 nichilomin⁹ agit ptra me mādati. Sed rñ. eodē modo vt supenou. Tertio op. s. s. hō. obl. quidā cum filiū. s. fi. 7 de fideiuss. si debitor. s. fina. in quibus dicitur qz si filius mutiaturus stipulaf a debitore futuro vel fideiussore: 7 emancipatus inuētus numeret: ipse agit nō pater inspecto tpe quo numerat. Sed rñ. vt. s. Quarto oppo. s. de here. insti. l. quidā cum filiū. in primo casu vbi filius fecit amicū suum instiuit

restituitur sibi he reditate: 7 fact⁹ sui iuris agit mādati vtili. Sed hoc iō qz testator istime re volebat filiū fa milias: que volūtas nō debet om nino petre. arg. C. cōia de le. l. si. e. **N**obis. lega tarijs.

Transfeunt. puta in diem cer tam.

Per nos. fili os vel seruos. et ita facit trāsitum

de psona domini vel patris: ad filios vel seruos.

Stipulantes. et idem in filio emancipato p. l. si fili⁹. quā habes. s. de h. ob. l. si filius. quā qdā habet hic.

Quam tēpus in testamēto. pone casum fm Bul. Si a pupillo mu tuam pecuniā accepero: 7 ei sine auctoritate tutoris soluero. ideo nō liberabor: quia aut sciu. eū esse pu pillū: aut ignorau. Si sciu: aut putau michi licere soluere sine tutoris auctoritate: et tunc pōt michi imputari iuris ignorātia in qua michi non subent: sicut si emo ab eo credens licere sibi vēdere. vt. s. pro emp. l. ij. s. si a pupillo. licet em de dāno contendere meo videar: tamē cum dāno pupilli desidero michi subuenir: vnde cum vterqz contendat de dāno potentior est pupillus quem etas excusat. vt arg. s. de rei ven. l. qd infans. cū ego in culpa fuerim qui taliter solui. vt insti. qui. alie. licet. s. s. z ecōtrario. Si autē ignoranti eum esse pupillum nō debui soluere: nisi certus essem de eius conditione. i. an esset pupillus vel non. et hoc qz amittit pecuniā sibi solutā: als si esset locupletior liberor: p exceptionez. vt. s. de excepōe doli. l. apud. s. si quis pupillo soluerit. heredi autē

Quam tēpus in testamēto. pone casum ex eo qd est. s. qñ dies le. ce. l. post diē. in pñ. z. s. fi. z. s. de h. ob. l. si filius. nā in. l. si post diē. in pñ. dicit. Si purum est legatum vel in certum diē relicū: credit a morte testatoris vt legatarius transmittat extunc ad suū heredē. Si est cōditio nale vel in diē incertum: tunc ex diei lapsu vel euēti cō ditionis. Et idē dicit. C. de cadu. tol. l. vnica. s. cū igitur. z. s. sin autē. at in. s. illius. l. si post diē. dicit qz hec legata que transmitti possunt: qz ex quo casu cessit dies ac quiruntur hīs quoqz sunt in potestate legatarij etiam si efficiātur sui iuris anteqz traditio fiat rei legate. Si autē nō possunt trāsmitti: qz pendet cōditio legati: tunc si ex stente conditione sui iuris legatarius inuenit sibi queri tur: non ei in cuius fuerat potestate. vt. C. de condi. in. fer. si vroz. z. s. qñ di. le. ce. s. v. usufructu. s. fi. z. s. de pigno. si legati. et sic inspicitur dies quo cessit. Et in hoc casu differt a stipulatione. nā si sub cōditione stipulaf fili⁹ vel seruus: patri vel dño queritur etiā si sui iuris inuenitur tēpore cōditionis existētis. vt. s. de verbo. obl. si filius. et de stipu. seruo. l. si. et hoc dicit hec lex cū sequenti si fili us. quā quidā non habent. sed huic qd de stipula. dicit op. p. m. s. māda. si hō non re. s. si filio. vbi mādauit fi liofami. vt solueret pro me et emancipatus soluit: et agit inspecto tēpore quo soluit: non quo recipit mandatū. s. i. ibi tale quid fecit. s. soluēdo qd ei daret act. s. nego. gest. si nō recepisset mandatū: 7 soluisset p eo. Secōdo oppo. ex eo qd est. s. de cōdi. insti. quidā cum filiū. in fi. ibi sicut dari placuisset: 7 vbi mādauit filiofami. vt fideiubeat. p me 7 factus sui iuris soluit: 7 nichilomin⁹ agit ptra me mādati. Sed rñ. eodē modo vt supenou. Tertio op. s. s. hō. obl. quidā cum filiū. s. fi. 7 de fideiuss. si debitor. s. fina. in quibus dicitur qz si filius mutiaturus stipulaf a debitore futuro vel fideiussore: 7 emancipatus inuētus numeret: ipse agit nō pater inspecto tpe quo numerat. Sed rñ. vt. s. Quarto oppo. s. de here. insti. l. quidā cum filiū. in primo casu vbi filius fecit amicū suum instiuit

restituitur sibi he reditate: 7 fact⁹ sui iuris agit mādati vtili. Sed hoc iō qz testator istime re volebat filiū fa milias: que volūtas nō debet om nino petre. arg. C. cōia de le. l. si. e. **N**obis. lega tarijs.

Transfeunt. puta in diem cer tam.

Per nos. fili os vel seruos. et ita facit trāsitum

de psona domini vel patris: ad filios vel seruos.

Stipulantes. et idem in filio emancipato p. l. si fili⁹. quā habes. s. de h. ob. l. si filius. quā qdā habet hic.

Quam tēpus in testamēto. pone casum fm Bul. Si a pupillo mu tuam pecuniā accepero: 7 ei sine auctoritate tutoris soluero. ideo nō liberabor: quia aut sciu. eū esse pu pillū: aut ignorau. Si sciu: aut putau michi licere soluere sine tutoris auctoritate: et tunc pōt michi imputari iuris ignorātia in qua michi non subent: sicut si emo ab eo credens licere sibi vēdere. vt. s. pro emp. l. ij. s. si a pupillo. licet em de dāno contendere meo videar: tamē cum dāno pupilli desidero michi subuenir: vnde cum vterqz contendat de dāno potentior est pupillus quem etas excusat. vt arg. s. de rei ven. l. qd infans. cū ego in culpa fuerim qui taliter solui. vt insti. qui. alie. licet. s. s. z ecōtrario. Si autē ignoranti eum esse pupillum nō debui soluere: nisi certus essem de eius conditione. i. an esset pupillus vel non. et hoc qz amittit pecuniā sibi solutā: als si esset locupletior liberor: p exceptionez. vt. s. de excepōe doli. l. apud. s. si quis pupillo soluerit. heredi autē

vel alius causa implende conditionis soluit pupillo. Itē oppo. s. de lega. l. si seruus le. s. i. vbi heres soluēdo seruo legatarij nō liberaf. sed qd miri: qz non soluit cui debuit. seruus em nō pōt facere cōditiōe dñi deteriorē. vt C. de pac. seru. pōt poni etiā pūmā leg; rñsum in eo q̄

potest: cum nō sponte cum legatarijs contrahit. ¶ Non solet doli exceptio nocere his quib; voluntas testatoris non refragatur. ¶ Dōpōntus.

¶ Quotiens dubia est interpretatio libertatis: p̄m libertatem respōdendum erit. ¶ Ulpianus. ¶ Non debz cui qd plus

est licet: quod minus est non licere. ¶ Idem. ¶ A personam seruillem nulla cadit obligatio. Generaliter pbandū est vbi cūq; in bone fidei iudicijs cōfertur in arbitriū domini/ vel procuratoris eius conditio: p̄ boni viri arbitrio hoc habendum esse. ¶ Idem.

heredato. s. eius q̄ deponat. Sed illud ppter insulā in quā nō deponat/ lz relet. vt. s. de hered. r. relega. l. re legator. in pñ. Item fallit regula. C. de p̄dij. curi. l. si vbi curialis pōt donare imobilia sed non venderi: cum magis vēdere deberet esse pmissum. vt arg. C. de trac. iudi. l. i. Sed forte ideo: qz non sic est verisimile q̄ donec cū nemo iacter sua. vt. s. de pba. cū deinde. s. i. Itē fallit s. de peri. r. cōmo. rei vēdi. l. i. s. licet. vbi vēditou vni effundere totū pmittitur: sed nō partē pmittitur effunde Cū in re vel male custodire. Sed ideo fit vt vasa vacua habe: tū et nō at: qd nō haberet p̄ effusione partis/ vel p̄ malā custodi: partem am. Itē fallit. s. de re. eo. l. si pupilloz. s. si p̄or. vbi si de: effunde cretus est vt vēdat non pōt obligare. Sed hoc ideo: qz su: re p̄mit per hoc nō fuerat habita cause cognitio. Item fallit. s. titur. de p̄cura. in cause. vbi totā procuracionē reuocat dñi: sed non partē. et hoc ideo: qz nō debet eundē approbare et improbare. et eodē modo rñ. s. de admi. tu. cū querit. r. s. de vsu. l. gāius. vbi pupillus vel ciuitas dz vel ois probare nos: vel ois improbare. Itē fallit. C. de iur. de libe. cum quādā. vbi q̄s institutiōes a se factas dz p̄bare vel oēs improbare. Sed hoc vt nō deccat testat: vel intestatus. vt. s. eo. l. ius nostrū. Item fallit. C. de agri. r. cēsi. l. quēadmodū. vbi cū solo pōt ascripticio vendere: sed non separatim. Sed hoc qz pars eius est inseparabilis. vt. s. de diuer. p̄scrip. longe.

¶ A personā. pone l. auli obligatione q̄ ouit ex: tra: ctu vel quasi nō naturali. vt no. s. de acf. r. ob. seru. r. s. de peculio. nec seruus. Sed fallit in casib;. vt. C. an seru. ex suo facto. l. p̄missio. vbi p̄missit pecuniā p̄ libertate. Itē. C. s. peti. here. l. si. in fi. s. vbi aliud p̄ eo/ vt sit liber etiā ex falso testō. Ideo hoc: tra cum vt teneat red. d. r. rōnē de gestis in seruitute. L. r. maleficijs a sit tene: ciuilitur: vt. d. l. serui. r. idē in quasi delictis/ lz p̄ oia q̄si delicta eq̄paretur delictis. vt. s. s. hio qui deie. vel effude. l. i. s. cū seruus. sed nōne seru. q̄hqs actionē hz. vt. C. si p̄ vi vel alio mō. l. i. r. C. vbi cā. fi. l. fi. Et actionē: ḡ obligacionē. Rñ. illa obligacione non est sibi questita: sed acf. non suo sed alterius nomine exercet.

¶ S̄nalter. si opus tibi noui faciendū locauit certa mercede p̄stituta si meo arbitrio feceris: vel mei p̄curatoris: si inique arbitrat: sum ego vel p̄curator me: michi hominis merces debebit: qz michi vel p̄curatori tanq̄ bono viro est commissa approbato. vt. s. loca. si in lege. Idē in vēditiōe. si vendā seruū si michi reddidit: rā

testa. tu. si hereditas. s. si. et infinita dari possunt exēpla. et facit. s. eo. libertas.

¶ Non debet. cū alicui p̄missum sit testari a lege: vt in peculio castrensi filiofam. multo magis pōt donare cā mort; vt. s. de dona. cau. mor. l. marcellus. r. de dona. l. si iusta. in fi.

¶ Sed nō ecōtra. vt de don. cau. mor. l. tam is. Itē pone per. l. s. eo. in eo qd plus. fallit regula in p̄side qui habet ius gladii. vt. s. de offi. p̄si. l. illicitas. s. qui vni uersas. Sed non deponat qd ē minus. vt. s. de leg. iij. l. i. s. i. r. de iust. ho test. si quis ex

heredato. s. eius q̄ deponat. Sed illud ppter insulā in quā nō deponat/ lz relet. vt. s. de hered. r. relega. l. re legator. in pñ. Item fallit regula. C. de p̄dij. curi. l. si vbi curialis pōt donare imobilia sed non venderi: cum magis vēdere deberet esse pmissum. vt arg. C. de trac. iudi. l. i. Sed forte ideo: qz non sic est verisimile q̄ donec cū nemo iacter sua. vt. s. de pba. cū deinde. s. i. Itē fallit s. de peri. r. cōmo. rei vēdi. l. i. s. licet. vbi vēditou vni effundere totū pmittitur: sed nō partē pmittitur effunde Cū in re vel male custodire. Sed ideo fit vt vasa vacua habe: tū et nō at: qd nō haberet p̄ effusione partis/ vel p̄ malā custodi: partem am. Itē fallit. s. de re. eo. l. si pupilloz. s. si p̄or. vbi si de: effunde cretus est vt vēdat non pōt obligare. Sed hoc ideo: qz su: re p̄mit per hoc nō fuerat habita cause cognitio. Item fallit. s. titur. de p̄cura. in cause. vbi totā procuracionē reuocat dñi: sed non partē. et hoc ideo: qz nō debet eundē approbare et improbare. et eodē modo rñ. s. de admi. tu. cū querit. r. s. de vsu. l. gāius. vbi pupillus vel ciuitas dz vel ois probare nos: vel ois improbare. Itē fallit. C. de iur. de libe. cum quādā. vbi q̄s institutiōes a se factas dz p̄bare vel oēs improbare. Sed hoc vt nō deccat testat: vel intestatus. vt. s. eo. l. ius nostrū. Item fallit. C. de agri. r. cēsi. l. quēadmodū. vbi cū solo pōt ascripticio vendere: sed non separatim. Sed hoc qz pars eius est inseparabilis. vt. s. de diuer. p̄scrip. longe.

¶ A personā. pone l. auli obligatione q̄ ouit ex: tra: ctu vel quasi nō naturali. vt no. s. de acf. r. ob. seru. r. s. de peculio. nec seruus. Sed fallit in casib;. vt. C. an seru. ex suo facto. l. p̄missio. vbi p̄missit pecuniā p̄ libertate. Itē. C. s. peti. here. l. si. in fi. s. vbi aliud p̄ eo/ vt sit liber etiā ex falso testō. Ideo hoc: tra cum vt teneat red. d. r. rōnē de gestis in seruitute. L. r. maleficijs a sit tene: ciuilitur: vt. d. l. serui. r. idē in quasi delictis/ lz p̄ oia q̄si delicta eq̄paretur delictis. vt. s. s. hio qui deie. vel effude. l. i. s. cū seruus. sed nōne seru. q̄hqs actionē hz. vt. C. si p̄ vi vel alio mō. l. i. r. C. vbi cā. fi. l. fi. Et actionē: ḡ obligacionē. Rñ. illa obligacione non est sibi questita: sed acf. non suo sed alterius nomine exercet.

¶ S̄nalter. si opus tibi noui faciendū locauit certa mercede p̄stituta si meo arbitrio feceris: vel mei p̄curatoris: si inique arbitrat: sum ego vel p̄curator me: michi hominis merces debebit: qz michi vel p̄curatori tanq̄ bono viro est commissa approbato. vt. s. loca. si in lege. Idē in vēditiōe. si vendā seruū si michi reddidit: rā

heredato. s. eius q̄ deponat. Sed illud ppter insulā in quā nō deponat/ lz relet. vt. s. de hered. r. relega. l. re legator. in pñ. Item fallit regula. C. de p̄dij. curi. l. si vbi curialis pōt donare imobilia sed non venderi: cum magis vēdere deberet esse pmissum. vt arg. C. de trac. iudi. l. i. Sed forte ideo: qz non sic est verisimile q̄ donec cū nemo iacter sua. vt. s. de pba. cū deinde. s. i. Itē fallit s. de peri. r. cōmo. rei vēdi. l. i. s. licet. vbi vēditou vni effundere totū pmittitur: sed nō partē pmittitur effunde Cū in re vel male custodire. Sed ideo fit vt vasa vacua habe: tū et nō at: qd nō haberet p̄ effusione partis/ vel p̄ malā custodi: partem am. Itē fallit. s. de re. eo. l. si pupilloz. s. si p̄or. vbi si de: effunde cretus est vt vēdat non pōt obligare. Sed hoc ideo: qz su: re p̄mit per hoc nō fuerat habita cause cognitio. Item fallit. s. titur. de p̄cura. in cause. vbi totā procuracionē reuocat dñi: sed non partē. et hoc ideo: qz nō debet eundē approbare et improbare. et eodē modo rñ. s. de admi. tu. cū querit. r. s. de vsu. l. gāius. vbi pupillus vel ciuitas dz vel ois probare nos: vel ois improbare. Itē fallit. C. de iur. de libe. cum quādā. vbi q̄s institutiōes a se factas dz p̄bare vel oēs improbare. Sed hoc vt nō deccat testat: vel intestatus. vt. s. eo. l. ius nostrū. Item fallit. C. de agri. r. cēsi. l. quēadmodū. vbi cū solo pōt ascripticio vendere: sed non separatim. Sed hoc qz pars eius est inseparabilis. vt. s. de diuer. p̄scrip. longe.

¶ A personā. pone l. auli obligatione q̄ ouit ex: tra: ctu vel quasi nō naturali. vt no. s. de acf. r. ob. seru. r. s. de peculio. nec seruus. Sed fallit in casib;. vt. C. an seru. ex suo facto. l. p̄missio. vbi p̄missit pecuniā p̄ libertate. Itē. C. s. peti. here. l. si. in fi. s. vbi aliud p̄ eo/ vt sit liber etiā ex falso testō. Ideo hoc: tra cum vt teneat red. d. r. rōnē de gestis in seruitute. L. r. maleficijs a sit tene: ciuilitur: vt. d. l. serui. r. idē in quasi delictis/ lz p̄ oia q̄si delicta eq̄paretur delictis. vt. s. s. hio qui deie. vel effude. l. i. s. cū seruus. sed nōne seru. q̄hqs actionē hz. vt. C. si p̄ vi vel alio mō. l. i. r. C. vbi cā. fi. l. fi. Et actionē: ḡ obligacionē. Rñ. illa obligacione non est sibi questita: sed acf. non suo sed alterius nomine exercet.

¶ S̄nalter. si opus tibi noui faciendū locauit certa mercede p̄stituta si meo arbitrio feceris: vel mei p̄curatoris: si inique arbitrat: sum ego vel p̄curator me: michi hominis merces debebit: qz michi vel p̄curatori tanq̄ bono viro est commissa approbato. vt. s. loca. si in lege. Idē in vēditiōe. si vendā seruū si michi reddidit: rā

Scire & debere scire a par culpa est.

¶ Scire & debere scire. sic. s. si cer. p̄ta. l. qd te

¶ Non solet. testator legauit liberationē sub cōditiōe ne pure debēti: heres interim vult petere: dic q̄ potest. vt. s. de dol. excep. l. pure. in pñ. nā dū pendet cōditiō: nō obstat ei volūtas. Uel pone. C. de iure do. l. ij. vbi mater p̄missit animo donādi filiā pollā stipulari mediā dotem: que dabat pro matre vitrico: r. ei cui nūbebat mater: et post instituit pollā in minorē q̄ dimidiā: non p̄ hoc petet minus de dote: nisi expresse voluit mater p̄tra. Itē pone s. C. de heredi. acf. si adulta. nā non extinguit actio quā hz vnus de heredibus cōtra testatorē: nisi pro parte p̄ qua heres est: nisi hoc voluerit testator. vt. C. de heredi. in fi. si cōpensandi. Itē pone. s. de excep. dol. apud. s. p̄terea. r. C. de his qd. vt indig. hereditas. quib; dicit si testator noluit habere heredem qd ei reliquerat: q̄ excep. doli repellit: alis petiz: habet. Sed p̄ime p̄sitiōi casus oppo. s. si cer. p̄ta. l. pecuniā. vbi pure michi debētem iussi alij sub cōditiōe p̄mittere: et tñ interim nō possum petere. Sed hoc ideo: qz nō esset tantum debitou in cūētū cōditiōis. sed legatario cauef de legato soluēdo adueniēte conditione. arg. s. de rei vēdi. s. nautē. s. fi. Et.

¶ Quotiens casus ponit. C. de fideicō. liber. cū inter veteres. vbi reliquit testator libertatē seruo q̄ erat in ventre: r. plures nascunt. nā omnibus videtur libertas relicta. Itē pone per. l. si qd in testamēto. in eo. ti. r. s. de fideicō. liber. l. si seruus. r. s. d. manumif. testa. l. si ita scriptum fuerat. r. l. si ita fuerat libertas relicta. r. s. de

iones arbitrio meo. vt. §. de hen. emp. hec veditio. Et distinguitur pleni: qz aut comertu apponit voluntati alterius ptrahentiu/ r no tenet. vt. C. de hen. emp. in eme nia. Aut pti vel merces: r tunc ide. vt. §. de hen. emp. qd sepe. §. i. si aut pferat approbatio rei q vendit valet.

vt. inli. de hen. emp. §. ptoz. Uel ca rone valet: qd velata est voluntas vt pla. dicit qd no placet. vel qz i arbitriu boni viri collata videt fin alios. vel qz pure est pta: §. sub co ditione soluit fin Jo. vt. §. de hen. emp. l. iij. Si aut in arbitriu efnei pferat pcciu/ aut immolatum: r non valet. vt. §. loca. si merces. nisi in ca su: vt. §. de pig. l. si fundus. i. fi. aut

nominatum: r valet si fuerit arbitrat bene: als recurrat ad arbitriu boni viri. vt. C. de hen. emp. l. i. §. p. p. l. i. si coita. r. l. si societate. Sed si no arbitret no valet nec recurrat ad arbitriu boni viri. vt. §. de hen. emp. l. fina. Acciditale aut siue arbitrio alteri ptrahentiu siue extra nei pferat: sicut in societate ita in veditioe ad boni viri arbitriu recurrat siue arbitret siue no. vt. §. de hen. emp. l. hec veditio. et p socio. si coita. r. l. si societate. Que diti in veditioe r locatioe ferua. vt. inli. de hen. emp. §. ij. et hoc in bone fidei. In stricti ho iuris: aut in arbitrio p mittens cofert tacite/ r valet: vt si ascenderis capitoliu. vt. §. de codi. r demon. non unq. Si expret vt si vis/ vel volens/ vel volueris: no valet: sed si cu volens/ vel voluerit valet. vt. §. de hbo. ob. ceterisim. §. si ita. r. l. a. ticio. §. si. r. l. si qd stipulatus. r de act. r ob. l. sub hac. Si ho in alteri us arbitriu apponit no recurrat ad arbitriu alterius. vt. §. de hbo. obli. si qd arbitratu. r. l. i. qd pot dici si no arbitretur: als sic. vt. §. de oper. liber. l. si libertus.

Qontractus. doli tñ recipit depositu r pcaru. vt. §. de posi. l. qd nerua. r de pca. l. qd sit. §. illud. tñ hoc non excludit lata culpa: vt dicit legibus: q dolo coparat vt. §. si infor fal. mo. di. l. i. §. deo aut. sed excludit leue r leuissimā. plane r in his exactissima diligētia pstatut interdū. si de positat vel q accepit pcaro in suis est diligēssimus. Itē si in suis est negligēssimus no erit im punita et negligētia. Diligens em dz esse ad eū modū quē hominū natura desiderat. vt. §. de posi. l. qd nerua. In pcaro quidē post lit. ptesta. etiā leuis culpa pstatut propter morā. vt. §. de pca. l. que sit. §. ex hoc. r. §. si futu rit. Sed querit qualiter pcaru a comodato dinoscat: dicit quidā p hba. nā si dicas comodo/ est comodatū: si pcaro do/ est pcaru. Sed absurdū videt vt verboz solēntas q hodie recessit ab aula in istis senbus spectet r ppter sola hba in ptractib/ tā diuersa iura statuatur. Quare Jo. dt tunc esse comodatū: qñ ad certū vsum res pcedit. r hoc p multas leges pot notari. vt. §. comodo. l. in comodato. §. sicut. r. C. comodo. l. ij. pccariū aut dat sine certū vsus pñitioe: r iō passim reuocat. vt. §. de pca. cū pcaro. et inde hoc euenire credo: q in pcaro doli tñ

prestatur. In comodato autē qz non licet qñcumqz renocare/ r culpa pstat. Qd aut subicit de mādato: est ex pti. §. mada. l. antepe. §. si. de comodato. §. comodo. sicut cer to. §. nunc videndū. De veditio. §. de fur. l. cū q. in pn. et de pignore istu. qui. mo. re hbi. obli. §. si. de locato. C. loca. l. in initio. Et de dote. §. sol. ma tri. l. etiā. §. l. de tutela. C. arbi. tu. l. qd. Et de ges store. C. de nego. gef. l. tutori. Et de societate/ inli. tu. p. §. si. fi. De re cōi siue societate. C. cōi diu. l. si ma tor. r qd subicit i his. De his octo itellige q. §. pri. posita sunt: et de duob/ que sequi tur: r sic in his de cē pstat diligētia. sed i quibusdā ex acta et in quibusdā

uenit. legē em cōtractus de dit excepto eo: qz celsus putat non valere/ si cōuenit ne doli prestetur. Hoc em bōe fidei iudicio ptrariū est: r ita vti mur. Animalū ho casus/ mor tefqz que sine culpa accidit: fuge seruoqz qui custodiri non solent: rapine/ tumultus/ incē dia/ a quarum magnitudines/ impetus pcedonū/ a nullo pre stantur.

Qatenus cuius inter sit: in facto non in iure consistit.

Pomponius. exactissima: vt in comodato r in mādato. sed in comoda to distinguit: qz aut gra accipiens tñ comodat: r tūc ex actissima/ aut dāto tñ: sic dol/ tñ. aut vtriusqz: r tūc le us pstat culpa. vt. §. comodo. l. in reb/. in pn. r. §. hoc ita r. l. i. vt certo. §. interdū. hanc eandē distinctionē. M. in procuf. ad hbebat. sed. R. sine distinctione oēm culpā p llandā dicit. vt. C. mā. l. a. pcuratore. Qd aut ē sed hoc ita rē. no refert ad id qd de dote dicit est. nā ibi pactū vt tñ doli pstat non valet. vt. §. de pac. do. l. ppo. Itē qd dicit i initio: dic fec/ si postea. tunc em non profunt ad agendū: sed ad excipie nē. vt. §. de hen. emp. l. pacta. r. §. de pac. l. iuris gentiu. §. quinto. Itē qd subicit con tractus. i. pactio in ptractu apposita dedit. Itē qd dicit no posse cōueniri ne doli pstat/ verū est exprem. nā tacite pot. vt. §. de pac. si vnus. §. illud. Sed licet dixerim in deposito solum doli pstat: secus est quādoqz: qz ve nit etiā leuissima culpa: vt si se obruit deposito. vt. §. de posi. l. i. §. sepe. r si accepit mercede: vt. §. comodo. si vt cer to. §. nunc videndū. Porro casus fortuitus no pstatut. vt. §. subicit. r. C. de pigno. act. que fortuitis. r. §. de admi. re. ad citi. pu. l. ij. §. si eo. nisi culpa pccat. vt. §. comodo. si vt certo. §. qd vero. r. §. interdū. r inli. qui. mo. re cōtra. ob. §. itē is. Itē nisi mora interce sit. vt. §. de posi. l. si in alia. §. si. Que nos sine distincōe vbiqz dicimus. alij di stinguit aut erat eodē modo peritura pnes actorē vel no. arg. §. de posi. l. si plures. §. siue. Itē nisi pactū inter uenit. vt. §. de pac. iuris gentiu. §. itē si quis pactus. hoc tamen ita si singuli casus sunt expremi fin Johā. vt. §. si quis cau. sed r si quis. §. questum. Alij vt azo. excipiunt etiam generalē conuentionē. vt arg. §. de pactis. iuris gē tium. §. sed r si quis paciscatur. B. dixit quosdā expremi sufficere: vt no. dicta. l. sed r si. §. questum. Itē quod subicit qui custodiri non solent: quia erant integre opi nionis. vt. §. de rei vendicatio. l. si bone fidei. r. l. si vtro. Accursius florentinus.

Qatenus interesse cuiusqz fm terminorum varie tatem vel maius vel minus luentur. Ecce enim si rem michi venditam tradere volueris. teneas ad in teresse: qd est qñqz r rei cōez estimatiōe: qñqz i plus vt

ratione vicinitatis: et q̄ confinia p̄dia habeo illi p̄dio q̄ michi vendidisti. Vel ratio e pene quā promisi: vt si rē quā michi v̄didisti alij sub pena. p̄misi. non aut̄ in iure cōstitit it̄ esse vt vsq̄ ad certā quāritatē ius interesse cui iusq̄ diffinat. et pro h̄is. s̄. de act. emp. l. i. in prin. fallit t̄ h̄ec regula iter dū. Lex em̄ inter esse alicuius ma ius estimat q̄ sit: vt euenit in inter dicto de tabu. ex hi. naz si experiat heres sit cōdēna tio ad estimatio nem hereditatis. Itē si is cui sub cō ditioe legatus est experiat / ad esti mationē legati referē estimatio. vt. s̄. de tabu. ex hi. l. i. l. ec cū s̄. cōdēnatio. et ex qui. can. in pos. ea. l. pe. et q̄ns in teresse alicuius licet maiorē estimatiōem cōtineat: ad minorē tamē estimatiōem q̄ns restringit. singulare em̄ interesse nō debet excedere duplū interesse cōmune. vt C. de sentē. que pro eo. l. i. Itē p̄t poni. s̄. de iudi. non a iudice. dic ergo quatenus. i. quātū. Alibi ponit pro quia vt. s̄. de verbo. obliga. cū filius. et cuius. i. alicuius.

Plus cautiois in rē est q̄ in personā. **U**lpia. **Q**uā p̄t inuitis aliena re: multo magis et igno rātibz et absentibus potest. **R**ec ex p̄to. **P**aul^o. **R**ec nec ex solenni iure p̄uatozū cōuentione quicq̄ immutandū est: q̄uis obliga

tionū cause pactione possunt immutari: et ip̄o iure et per pa cti cōuenti exceptionē: q̄ acti onuz modus vel lege vel per p̄tozem introductus p̄uatozū pactionibus nō infirma tur: nisi tunc cū inchoatur pa ctio inter eos cōuenit. **D**iuus plus **U**lpia.

Plus cautiois. si michi personaliter cauetur / h̄ec obligatio p̄one coheret: vt alius eius noie cōueni ri nō possit: sed si res pignori obligat quicunq̄ possideat h̄ypothecana cōueniri p̄t. vt. s̄. de act. et obli. l. actionū genera. et in l. i. de act. s̄. i. Et h̄uic regule eq̄poller q̄ dicit in l. i. de ob. ex de s̄. furti. Dic ergo cautiois. i. satisfactiois cū interueniat h̄ypotheca. Sic ponit cautio. C. de p̄cu. l. i. per. l. s̄. de p̄cu. l. p̄po. s̄. rati. alij. p̄p̄ie. p̄muda cautioe. vt. C. de verbo. sig. sanamus. Vel die cautionis id est cautele: q̄ in idē recidit. et q̄ subijcit in rem. id est actionē h̄ypothecariā que est in rē. q̄ in personā. i. q̄ in actione personali p̄o debito competenti.

Quā p̄t. cū creditor debitorē inuito possit alienare: multo magis eo ignorāte. vt. C. debitorē ven. pig. imp̄. non pos. l. i. et. i. itē tutor p̄t v̄dere ea que nō pos sunt seruari inuito pupillo: ergo multo magis eo ignorā te. vt. C. de adm. tu. l. si. s̄. si. Itē facit si possum delegare iudicē inuitū. vt. C. de aduo. di. iu. sanam^o. ergo igno rantē. vt. s̄. de iudi. l. cū furiosus. Itēz p̄t seruus petere bona causa seruandā r̄ libertatū alijz seruus inuitis: er go magis ignorātibz. vt. s̄. d. e fideicō. liber. l. iij. s̄. illb. h̄ec aut̄ regula fallit. s̄. de re iudi. l. duo ex tribus. vbi dicitur q̄ duo iuito tertio possunt iudicare s̄ nō eo ignorā te. sed ibi est ratio: q̄ tertius traxisset eos forte in suā sen tentiam. vt. s̄. de arbitrio. l. sicuti. et l. p̄cedenti. in fine. Itē fallit. s̄. de verbo. signifi. coram. vbi dicitur si testa tor iussit fieri aliquid coram me: sufficit si sum presens et iam inuitus: sed me ignorāte factuz nō valet. sed illud est ex testatoris voluntate. Itēz fallit in emphitecta qui p̄t v̄dere dño inuito: dñmodo ei beneficiet: sed non eo ignorāte. vt. C. de iure emphi. l. si. Itē filia emancipata nō debet nubere patri ignorāte: p̄t t̄n eo inuito. et sic ali um eligere q̄ pater ei elegerat. vt. C. de nup. l. vidue. s̄ te nube ecōtra quedā facio te ignorāte que nō te inuito: vt filius matrimonium: vel filia patre capto vel absente per triennium. vt. s̄. de ritu nup. si filius. et l. si sita.

Rec ex p̄torio iure p̄torio dat̄ actio furti manife sti. vt in l. i. de p̄p̄e. et t̄po. act. s̄. furti. et in iur. et vi

bono. rap. vt in l. i. de noza. s̄. sunt autē. Itē solēni iure. i. cuius q̄ cū solēnitate p̄ponit. vt. s̄. d. ou. iur. l. ij. s̄. de de h̄is. ouit actio furti nō man̄ est̄i ex. l. xij. tab. et actio dā ni dati: q̄ est ex. l. aquil. vt in l. i. de noza. s̄. s̄. aut̄. si q̄ p̄ ciscar ne agā. p̄ furto q̄ michi facies: vel in iura vel rā

tionū cause pactione possunt immutari: et ip̄o iure et per pa cti cōuenti exceptionē: q̄ acti onuz modus vel lege vel per p̄tozem introductus p̄uatozū pactionibus nō infirma tur: nisi tunc cū inchoatur pa ctio inter eos cōuenit. **D**iuus plus **U**lpia.

Dctio inter eos cōuenit. **D**iuus plus **U**lpia.

ius p̄uatozū pac. immutat. vt. s̄. de pac. l. ius pub. et. s̄. co. l. neq̄ pign^o. s̄. p̄uatozū. p̄uatozū dico duozū vel triū. secus si vniuersitas aliqua statuat aliqd̄ ius pub licū: q̄ quātū ad eā villā vel ciuitatē valet. vt de cōsue tudine no. s̄. de leg. et senatuscō. l. de quib^o. per. l. s̄. cōis pre. l. v̄ditor. s̄. si cōstat. Ceterū admissio delicto sic: quis obligatiōe nature. i. ip̄o maleficio. vt. s̄. de act. et obli. l. ex maleficijs. possumus pacifici ne agamus: et pacto tollit̄ tur quedā obligatiōes ip̄o iure: vt in iura r̄ furti et siles ex delictis. vt. s̄. de pac. si tibi. s̄. q̄ dā. et. l. si vnus. s̄. sed si pactū. et. s̄. de iniur. l. nō solū. s̄. i. Alie vt ex p̄ctib^o re tol lunt per exceptionē. vt in l. i. de excep. s̄. p̄terea si debi tor. et hoc hic dicit q̄uis obligatiōis. s̄. p̄ctarū nō cōtrahē darū: put te referas ad obligatiōem ex delictis. Sed p̄not ad eas que ex cōtractibus oriunt̄ et in ea cōtrahēda: et in cōtractu p̄t pacto aliqd̄ statui vt in plus vel minus aga tur. vt. s̄. e. l. cōtractus. s̄. sed hoc ita. et q̄ subijcit possit immutari et. alij possunt et tunc est plana. et alij posse: et tunc supple. s̄. certuz sit: et q̄ subijcit ip̄o iure: referas te ad delicta: sed enī ex cōtractu tollit ip̄o iure q̄ns vt per acceptilationē. vt in l. i. qui. mo. tol. obli. s̄. i. et q̄ subijcit et per pacti et. ad p̄ctus te referas: et q̄ dicit vel lege. s̄. xij. tabu. vel aq̄. nam da exēplū vt. s̄. et p̄uatozū die duozū vel triū vt subijcit. Itē q̄ subijcit inchoat. s̄. deli cti vel obligatiōe ex delicto. i. cū inchoata est pactione cōue nit. i. pacto cōuenitur: hoc. put ad maleficiū te referas. Sic et. C. de ep̄i. et cleri. l. nulli. s̄. sin autē persona. sed p̄not ad cōtractus: tunc ante sicut et postea p̄t pacto minu vel augeri. vt. s̄. dixit. et fm hoc inchoat proprie et improprie ponit. sic. s̄. de offi. p̄con. l. ij. et verbū pactione cū p̄cedētibz lege. p̄t et aliter poni casus. ecce est si quis cauerit in testamento suo ne leges sine iura in co testamento locū habeāt. nichilominus peti poterit fm tab. Itē inētari interdētū de tabu. ex h̄ib. ē. que vie sunt p̄toze. Itē petuntur legata et detrahūt fal. q̄ sunt diu les vie. vt. s̄. de lega. i. l. nemo p̄t. si aut̄ debitor me^o s̄s ex aliquo p̄ctu et paciscar ne michi tenearis: valet. **D**iuus donator in quātum facere potest cōuenitur et sic da exēplum. s̄. de iure do. l. si extrane^o. et quis dem̄ is solus deducto ere alieno. s̄. de re iudicata. inter eos. s̄. is quoq̄. et est ratio ne ex liberalitate sua inops fieri. i. factus periclitetur et. vt. s̄. de re iudica. ne ex libe ra. et inter eos quibus ex simili causa debetur occupan tis melior est cōditio. Nec est alijz donataris debitum detrahere potest donator. vt. s̄. de dona. qui ex donatio ne. h̄ec vera sunt si is qui donauit certi conditione con

Filia pa tre inui to nō eo nō debet nubere patri ignorāte: p̄t t̄n eo inuito. et sic ali um eligere q̄ pater ei elegerat. vt. C. de nup. l. vidue. s̄ te nube ecōtra quedā facio te ignorāte que nō te inuito: vt filius matrimonium: vel filia patre capto vel absente per triennium. vt. s̄. de ritu nup. si filius. et l. si sita.

ueniatur ex stipulatu. Sed si conueniatur alia actione: idē est: vt de p̄stitutu. vt. s. de don. l. q̄ id. in prin. quia hoc dicitur si non intercessisset stipulatio conueniatur donator conditione ex. l. vt. C. de dona. si quis argentum. s. si autem hoc minime. Et autem alius conueniatur nō do-

rescriptis^a eos^b qui ex liberalitate sua cōueniuntur: in id q̄d facere possunt: cōdēnandos^c.

Paulus.

Quod in iūto viciōsum^a est: non potest tractu tēpōis cōualefcere. **U**lpia.

Uptias^b non concubitus / sed consensus facit.

Idem.

Utrum est^b neq; pacta neq; stipulationes fa-

a Rescript. et bene.

b Eos. donatores.

c Condemnandos. et non insolidum.

Quod in iūto. pone exemplum. s. de verbo. obli. in ter stipulantiē s. sacra. vbi stipulatio liberi hominis nō valet etiam si postea efficiatur seruus. et idē in simili bus in quibus ab iūto stipulatio non valet vt ibidem dicitur. Item pone. C. de fal. l. sicut. vbi testamentum falsum: vel codicillus non cōfirmatur tractu tēpōis. Itē s. qui 2 a qui. si seruo. vbi libertas data seruo alieno non valet etiam si postea efficiatur manumissoris. Itē s. de lega. i. cetera. vbi non valet legatū marmois domui ineri: licet post testamentum separetur. Item pone insli. quib^a nō est permis. face. testa. s. preterea. vbi testamentum impuberis vel furiosi non confirmatur: licet efficiatur pubes vel sane mens. Item pone insli. de leg. s. an seruo. et s. de regala. ca. l. i. in prin. vbi nō valet legatum seruo heredis relictū: licet alienetur vel manumittatur. ad hoc. l. e. l. penul. et exempla ibi posita. Fallit autē hoc regula. C. de cōtrac. iudi. l. i. vbi donatio sit officialē inutiliter facta confirmatur. Sed dic q̄ non cōfirmatur tractu tēpōis solo: sed voluntate expressa vel tacita: et eo modo signatur contra. et respondetur. C. si maior fa. ra. ha. l. i. et ij. et. C. de nup. l. si contra mandata. Item eodē modo solue q̄d est. s. de ritu nup. l. si quis in senatorio. et l. si quis tutor. s. quid ergo si adoptiuus. Item fallit. s. de lega. iij. l. i. s. sed et si huiusfamilias. Itē s. de heredi. insli. l. qui soluendo. Item fallit. s. de regala. ca. l. i. s. i. et s. ij. et. l. si. Item fallit. s. de cōdi. insli. l. mulier. s. l. Itē fallit. s. de fideicomis. heredi. generaliter. s. si libero. Itē s. de lega. i. l. q̄d in rerum. s. i. que omnia sunt argu. contra. sed specialia sunt.

e Viciōsum est. et non tenet de iure.

f Tractu tēpōis. i. ex postfacto.

Uptias. pone exemplū. s. de p̄di. et demon. l. cui fuit rit. vbi relictū est sub conditione si nupsit. nā impletur etiam sine concubitu. Itē pone. s. de dona. inter vi. et vro. l. cū hic status. s. si mulier. vbi durat matrimoniu: nō simul cohabitēt. non ergo exigit cōcubitus vbi sit matrimoniu. est cū matrimoniu et sine eo: vt dictū est. Et cōtra sepe est cōcubitus: nō sit matrimoniu. Consensus autē exigit in matrimoniu nō vt p̄ficiat matrimoniu p̄sensu: sed q̄ siue eo esse non possit. An autē inter ab-

sentēs possit contrahi: dic q̄ sic. ex quo cōsentunt: vt h. et exp̄ssum est. s. de ritu nup. l. mulierē. et l. deniq; Itē an in diem vel sub conditione q̄d videt: q̄ consensu. vt insli. de p̄trahē. emp. s. emptor. et de obliq. ex p̄sensu. Ecōtra q̄ non. nā est actus legitimus iure canon. intro-

ductus. vt. l. eo. l. actus. Itē p̄ hoc s. de adop. l. neq; absentes. Spōsalia cōstat fieri iter absentes. vt. s. de sponsa. sufficit.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

ductus. vt. l. eo. l. actus. Itē p̄ hoc s. de adop. l. neq; absentes. Spōsalia cōstat fieri iter absentes. vt. s. de sponsa. sufficit.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Quod attinet^a ad ius cū-

ctū posse tollere. q̄d enim im-

possibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

donata est. sicut in venditione. vt. C. de rei v. l. quoties. r. s. de publi. l. vt siquidē. r. s. de aci. emp. si ea res. s. si. Unde pot poni in eo qui re alienā possidet: a quo ali' volens ea rem lucrari petit. vt. C. de rei v. l. res. nec ponā vel pro et: sed proprie. si enī duos vel ponerent pro tūm: possibile esset qd dicit. s. q' vterq' lucrifactorus esset. Sz hoc semp' ver' est: q' vel hic vel ille lucrifactorus est.

Semp' si stipulat' sum r. vel vdo pro. r. cū dicas te sensisse de veronētib': ego de imperialibus. pmo qd actū sit spectabim' si non appareat: tunc mos regis spectabitur. nā si mos regis erat talis: vt qd intelli gere ab oibus lo

qui de imperialibus cū de nummis indistincte loquebatur: de imperialib' cōuenisse videat. r sic de ceteris monetis. Si vero in regione frequētatur ita vna moneta vt alia: mos moneta spectabit: vt h. r. l. obsecris. Dic ergo q' semp' in stip. r. et qd dicit in ceteris tractibus inuit stipul. esse contractū. sic. C. qd me. cau. l. si donationis. sed imp'rogue. vt. s. n. i. labeo. Itē qd dicit inspicit qd est actū. f. expresse et p verba conuenientia r apta n' s. secus. vt. s. de suppl. l. l. labeo. r de lega. l. l. iij. s. si quis. Item actū intellige etiā tacite rōne rei que venditur: q' fm opinione lonmū valet. r. libas imperiales. nā non est audiendus q' de veronētib' licet supine dicat se sensisse cū nō est verisimile. vt. l. e. l. in obscuris. Itē tacite agitur rōne psonae: vt pura amicissimo. pmissit quis dce solidos. vel scholaris bonof. doctoi. Itē rōne consuetudinis loquens: q' semp' de imperialibus loquēdo sentiebat. vt. s. de lega. l. si seruus pluri. s. si. idco inspicitur cōsuetudo. Ad qd facit. s. de aqua plu. arc. l. si prius. s. i. r. C. loca. circa locationem. r. s. de euic. si fundū. et de leg. r. senatuscō. de quibus. in fi. Item contra. l. eo. non debet. s. in re. Sol. vt ibi.

Nihil tam. verbo obligatio h'bis. i. acceptilatioe tollit. vt insi. qui. mo. tol. ob. s. i. Itē nudi p'sensus obligatio. i. traditione nō subnixus p'sensu tollit. insitu. quid. mo. tol. ob. s. si. als si res est tradita ex altera parte per exceptionē tollit. vt. s. de pac. l. ab emp'ioe. Sed nōne etiā obligatio ex p'sensu contracta tollit h'bis. i. acceptilatioe: lz nō natura sui sed pacti. vt. s. de resc. ven. l. cum emp'ioe. Itē et nonne ois obligatio tollit solutioe sed non ois sic p'radit. vt insi. qui. mo. tol. ob. in p'nci. Itē r confusione tollit. vt. s. de fideiuf. heres. nec omnes sic contrahunt. Ad hoc rōdeo: hic nō negat hoc fieri posse: sed ille modus est magis naturalis qm eo modo tollit quo induatur. r fm hoc ponit fere. l. e. fere. Itē queritur de obligatione litterarum an cōtrarijs litteris tollatur: si scribit creditor: me non scripsisse: Respondet sic fm Jo. et quod hic dicit nichil r. hyperbolice loquitur: quia deo seruire a quo cuncta habemus est magis

naturale. Vel hic sic nichil: r. id est nulla obligatio conuenientius tollitur q' eodem genere. Item facit. C. de dona. ea que. Sed argu. contra. s. de pecu. l. non statim. r. ubi facilius admittitur peculium q' concedatur.

Alpa. pone casum. vt. C. vnde vt. cum querebatur rbi punire vt in nasot qui ingredi tur possessionē lz vacante cum proe puctas sit aliqua Item pone. s. ad le. aq. l. si putator. rbi imputat culpe illius qui tran sit per iter insolitum: si ramus cadat sup caput ei'. Item pone. s. de condi. indebi. si in arca. itez. s. de cōdi. fur. l. et argēto Sz oppo. ergo ne mo debet accedere ad gerēda negoicia aliena. qd falsum est: immo

Quod se nō p'tinet. **I**dem. **S**icut' pena **P**o. ex delicto defuncti heres teneri nō debet: ita nec lucrum facere: si qd ex ea re ad eum peruenisset. **I**dem.

Initiat' quis vt gerat. s. de nego. gef. l. ij. Sed respon. cum officiu' homo homini debeat. vt. s. de ser. expor. l. si seruus. eo magis suum officiu' dicitur implere q' culpabiliter rei aliene se immiscere. nam r appellans pro Appellāto inuito dicitur facere rem suam: q' sua int' r' r' et lans. p sic habet biduum: vt in sua causa: non tridui vt in alie: dānato na. vt. s. de appel. l. non tm. r. s. qn appel. sit. l. ij. s. i. imuto

Idem. hec regula nunq' fallit si intelligatur in gerē suam nercata salz quicunq' nunq' et nullū potest in ali facere qua re condēnare: q' non habet iurisdictionem ordi. vel dicitur. delegatū: nullum potest absoluerē. Ceterum si aliquos condēnare r absoluerē possunt: cōtingit casus rbi absol uere possunt: non condēnare. vt. C. rbi se. vel cla. l. ij. s. adeo. Idem in clerico de crimine corā civili iudice accusato: q' potest absoluerē sed non condēnare: nisi p'us ab episcopo degradetur: si r'is act' ab episcopo videatur condēnandus: als si dubitat episcopus remittit ad p'ncipem. vt in aul. vt cleri. apud pro epif. s. si tamē. et de sanc. epif. s. si vero crimen. r facit. Jo. qui retante. s. cius. r. s. de re iudi. l. iij. r quod ibi notauit.

Sicut' si michi feceris iniuriā vel rapinam: penali ter michi agēti ciuilit' teneris. heredes autē tui nō teneris: nisi p'ra te fuerit lis p'estata. vt insi. de p'p'e. r tēpo. actio. s. non autē. r. s. penalis. r. C. r deli. de. l. i. Si tñ quid turpiter questū peruenit ad heredē: ei au fertur. vt. s. de calum. in heredē. Et no. q' sufficit semel ad heredē peruenisse. vt. s. qd me. cau. qd dicit. s. fi. r. l. videamus. huic regule videtur derogari. s. ad. l. iul. re. pe. l. ij. nā ibi datur in heredē penalis intra annū qd q' dam intelligunt cum non puenit ad heredē aliquid: et sic est exceptio huius regule. nā si puenisset p'petue daretur actio. vt. s. de calū. l. in heredē. r de dolo. l. in heredē. r. l. itaq'. Sed Joh. dixit in dicta. l. s. ad le. iul. re. pe. q' etiā si puenit non teneatur vltra annū: sicut nec ipse q' deceffit. est enim eo casu actio annalis: sicut r alie multe annales sunt. r de materia hui'. l. die plenius. vt. C. ex delict. defunc. Item no. bona huius. l. similitudinē. sic s. e. l. fm naturā. Item facit. l. eo. l. toties. r. s. de vi r vi

arma. l. ij. in prin. r. s. de eo per que fac. e. l. i. s. m.
Prote- natio appella- tionem eq pollet.

Omni- bus. si sui condonatus: r per merit iudicis vel aduersarij non appellauit. et hoc sui protestat: ut. C. de his q per me. iur. di. l. fi. r. s. de ap. cum quida. Item timui te prohibere fa-

In oibus causis pro fa- cto accipitur id in quo quis aliu perhorrescit quomi- nus fiat. Idem.

Utriusq ueletus cui bo- nis interdicitur / nulla voluntas est. Alpianus.

Qui debet actori lice- re qd reo no permittit- tur. In reo obscura melius est fauere repetitioni: q adue- ticio lucro. Gaius.

Qui in alterius locum

re reo suum iudice p rescriptu ad extraor. iudi. vt. C. de dila. l. si qn. qd reo non licet. vt in aut. qua in puncia: s: specialia sunt. sed ecotra: non omne qd licet reo l: actori vt in numero dilatonu. vt. s. de fer. l. fina. Itē in dilatio- ne no danda actori sed reo. vt. C. de dila. l. si qn. r in aut.

succedit iustā habet causam ignorātie: an id qd peteres de- beret. Fideiussores q non mi- nus q heredes iustā ignoran- tiam possunt allegare. hec ita de herede dicta sunt: si cū eo age: mō etiā si agat. nā plane q agit certū esse d: cū sit in po- testate ei: quādo velit experi- ri: r ante debet rē diligēter ex- plorare: r tunc ad agendū p- cedere. Alpianus.

Quo- mo ex his qui ne-

l. ij. s. proinde inquit. Sed argu. contra. s. de dona. inter vi. r vro. l. cū hic status. s. presennā. in fi. r. s. sed si am- bo. vbi in dubio fauet donationi. Solu. spāle ibi: qz non amare sunt tractande nec tanq inter infestos. sed ob so- lam inopiā timētes. vt. l. c. l. si d. s. si quis. Itē contra. s. eo. l. in eo. Sed hic non lucratur cui fauetur sed damni enitat. Itē cōtra. l. eo. qd a quocq. sed ibi non erat obscu- ritas. Itē facit. s. de rei v. l. iul. si in area. ibi nisi qd rē.

Qui in alteri. s. l. i. tibi. pmisi. vel decē tibi debu- ex contractu bone fidei iterpellatur heres meus: cū ignorat me fuisse obligatū nō tenetur de interitu pri- mo casu. vt. s. si cer. peta. qd te. nec ad vsuras ex mora in secundo. vt. l. eo. non pōt videri improbus. hoc idem est in fideiussoze. nam si promissisti michi te soluturū quic- quid ticius debet r conueniam te pro decē que michi ti- cius ex venditione debet cum id ignoras non prestabis vsuras. non enim est improbus rē. vt. l. eo. non potest.

hec autem vera sunt in his que conueniuntur. Agētes enim omnino certi esse debent. vnde si penam promife- ris: si me euntem impeditis: vel a me peteres quoddā debitum heres tuus impediens: vel etiā debitum pe- tens: vel ignorans committit in stipula. nisi pupillus sit vt. s. de verbo. obli. cū filius. s. in hac stipulatione. pot- ro licet cōmutatur stipulatio penalis: puto eum resitū ex clausula generali. nam in alieni facti ignorantia tole- rabilis est error. vt. s. pro suo. s. si in fi. Item potest poni casus in primo. s. de pos. l. i. in fi. r. l. ij. In secundo. s. de fideiussoze. s. manda. si fideiussoz. in pūci. Ad tertiam partem facit. C. de tēpo. in integ. resti. l. petende. r de ex- cep. do. pure. in fi. r. C. de dila. l. si quādo. in fi. Item ad pū. r fi. facit. s. re. amota. l. marcellus. s. i. in fi.

Succedunt. vt heredes et bonorum possessores. Recursus florentinus.

Quo- mo. Si te in iudicio conuenero et vnam minus vtilem exceptionem proposueris. vt pacti que tibi non compete- bat altam vtilem proponere poteris. vt s. de excep. l. is qui. r. l. nemo est. Sed quid si non excep- tionis opposuisti: sed facti negans te ipso iure tenen: vel qz numq debuisti vel soluisti: Rñ. dicā idē esse. et hoc dē hic. p̄terea exceptio facti / exceptio est. vt. s. de excep. l. ij. et sic de facto obtinui. hec autem vera sunt nisi lex

l. ij. s. proinde inquit. Sed argu. contra. s. de dona. inter vi. r vro. l. cū hic status. s. presennā. in fi. r. s. sed si am- bo. vbi in dubio fauet donationi. Solu. spāle ibi: qz non amare sunt tractande nec tanq inter infestos. sed ob so- lam inopiā timētes. vt. l. c. l. si d. s. si quis. Itē contra. s. eo. l. in eo. Sed hic non lucratur cui fauetur sed damni enitat. Itē cōtra. l. eo. qd a quocq. sed ibi non erat obscu- ritas. Itē facit. s. de rei v. l. iul. si in area. ibi nisi qd rē.

Qui in alteri. s. l. i. tibi. pmisi. vel decē tibi debu- ex contractu bone fidei iterpellatur heres meus: cū ignorat me fuisse obligatū nō tenetur de interitu pri- mo casu. vt. s. si cer. peta. qd te. nec ad vsuras ex mora in secundo. vt. l. eo. non pōt videri improbus. hoc idem est in fideiussoze. nam si promissisti michi te soluturū quic- quid ticius debet r conueniam te pro decē que michi ti- cius ex venditione debet cum id ignoras non prestabis vsuras. non enim est improbus rē. vt. l. eo. non potest.

hec autem vera sunt in his que conueniuntur. Agētes enim omnino certi esse debent. vnde si penam promife- ris: si me euntem impeditis: vel a me peteres quoddā debitum heres tuus impediens: vel etiā debitum pe- tens: vel ignorans committit in stipula. nisi pupillus sit vt. s. de verbo. obli. cū filius. s. in hac stipulatione. pot- ro licet cōmutatur stipulatio penalis: puto eum resitū ex clausula generali. nam in alieni facti ignorantia tole- rabilis est error. vt. s. pro suo. s. si in fi. Item potest poni casus in primo. s. de pos. l. i. in fi. r. l. ij. In secundo. s. de fideiussoze. s. manda. si fideiussoz. in pūci. Ad tertiam partem facit. C. de tēpo. in integ. resti. l. petende. r de ex- cep. do. pure. in fi. r. C. de dila. l. si quādo. in fi. Item ad pū. r fi. facit. s. re. amota. l. marcellus. s. i. in fi.

Succedunt. vt heredes et bonorum possessores. Recursus florentinus.

Quo- mo. Si te in iudicio conuenero et vnam minus vtilem exceptionem proposueris. vt pacti que tibi non compete- bat altam vtilem proponere poteris. vt s. de excep. l. is qui. r. l. nemo est. Sed quid si non excep- tionis opposuisti: sed facti negans te ipso iure tenen: vel qz numq debuisti vel soluisti: Rñ. dicā idē esse. et hoc dē hic. p̄terea exceptio facti / exceptio est. vt. s. de excep. l. ij. et sic de facto obtinui. hec autem vera sunt nisi lex

arma. l. ij. in prin. r. s. de eo per que fac. e. l. i. s. m.
Prote- natio appella- tionem eq pollet.
Omni- bus. si sui condonatus: r per merit iudicis vel aduersarij non appellauit. et hoc sui protestat: ut. C. de his q per me. iur. di. l. fi. r. s. de ap. cum quida. Item timui te prohibere fa-
In oibus causis pro fa- cto accipitur id in quo quis aliu perhorrescit quomi- nus fiat. Idem.
Utriusq ueletus cui bo- nis interdicitur / nulla voluntas est. Alpianus.
Qui debet actori lice- re qd reo no permittit- tur. In reo obscura melius est fauere repetitioni: q adue- ticio lucro. Gaius.
Qui in alterius locum

cit. s. de solu. qui decē. in prin. hec aut regula fallit. s. de condi. r demon. quibus di. in prin. nā si tibi relictus fun- dus a testatore fuerit si intra decē dies ascēderis capito- lium: cū te prohibeat heres vel extraneus nō videris im- pleuisse conditionē: l: hi dies quibus fuisti phibitus nō cōputantur. Itē fallit. C. de condi. inser. l. si licet enim. r. dare per aliu iustus fuerit phibitus: non tamē imple- ius conditionē: id est non videtur dedisse: sed adhuc da- re tenetur vt statim sit liber: vt ibi dicit.

Utriusq. de furioso constat: qz est loco absentis. vt. s. de iure co. l. ij. s. h. de prodigo salicet cui est iter- dicti bonis a lege: vt i crimine lese maiestatis. nā postq id crimen cōmiserit: nec alienare: nec alienati consentire: nec debitores ei soluere possunt. vt. C. ad. l. iul. maieffa. l. si. huius ergo voluntas nulla est in predictis: sicut nec furiosi. Idem si interdicitur a iudice: quia sit prodigus. vt. s. de cura. su. l. i. in prin. licet tibi videatur dicere q lex interdicit. Sed dicit. p̄bet auctoritatē iudici interdici- ti. Item p iudicē videtur interdici: qn aliquē cōdemnat de publico crimine. ante sententiā enim aliqua est eius voluntas: postea non. vt. s. de dona. post contractum. et hoc si tractatur de alienādo. At acquirere possit: r sic vi- detur aliqua esse eius voluntas. vt. s. de p̄bo. obli. cu. nam pupillo cōparatur. vt. s. si cer. peta. certi p̄dictio. s. sed si ei numerauero. Item cōparatur furioso: qz furio- sus alienare non pōt: nec etiā acq̄rere pōt: cui azo nō cō- sentit. Porro in quo casu sufficeret alicui cōtradictio in eodem casu voluntas furiosi tacite interuenire credi. vt. s. solu. ma. l. ij. s. voluntatē. nā r ei querit vt alij igno- rāti. vt in st. de here. ab intella. s. sui. Vbi voluntas exp̄s- sa est necessaria: furiosus inuitus dicit. Sed q dicit fm Hzo. furiosum videtur tacite consentire vbi tacta sufficit voluntas: dicit pōt s. regulariter. vt. s. loca. q ad certū. Nec obstat. s. voluntatē: qz speciale propter patrē cui vi- det cōsentire. r facit. C. de in leg. resti. mi. l. si curatozē.

Quo- dy. si actori petiti datur dilatio propter testes: Ergo r reo: vt h. Sed hec regula fallit. nā cū reus plures habeat iudices ordinarios: pōt actor vnū elige- re. r sic aliu recusare p̄ seque. vt. C. de epis. r cler. l. cū clerici. in pn. qd reo nō l: recusare ordinariā. vt no. C. de iurisd. om. iudi. l. nemo. Itē fallit qn actor pōt aufer-

Liber Duodecimus.

impediat. impedit enim quis. ecce enim si is qui convenitur
noxaliter negaverit servum se habere in potestate: commi-
ctus de mēdacio insoludū tenet. nec enim potest penitere. vt
§. de nora. quotiens §. p̄tor. r. l. si seruus depoz. §. si ne-
gauerit. idē si negauerit de pauperie cōuēt. vt. §. si qua.
pau. fe. di. l. i. §. in

terdū. Itē fallit. §.
de rei vēdi. l. si. itē
fallit in auf. de tri.
r. §. studiū. r. §.
illud. q̄ sunt cōtra
r. C. de nō nu. pe.
auf. cōtra qui pro
puā. r. C. qui po.
in pig. ha. item si
possessor. Itē fal-
lit. C. de cōpē. l. si.
vbi primo negat
te debere: et post
conuictus per tes-
tes nō dico p̄ con-

gant se debere: prohibeatur
etiā alia defensione vti/nisi lex
impediat. ¶ Quoties con-
currunt plures actiones eius
dem rei nomine: vna t̄m quis
experiri debet. Idem.

¶ Quoties in herede da-
mus actionē de eo q̄d
ad eū peruenit quoties ex do-
lo defuncti conuenit: non quo-
tiens ex suo. Idem.

fessione vis opponere excep. cōpensa. item fallit in sti. de
fid. r. cō. here. §. si. fm. q̄d Jo. ponit ibi casum. itē fallit in
eo qui se negat sociū. nā amittit priuilegiū vt dānetur in
quātum facere pot. vt. §. de rei iudi. sed hoc ita §. itē fal-
lit. §. de proba. l. cum de indebito. in pun.

a ¶ Debere. ab initio.

b ¶ Quoties. heredi instituto dat̄ interdicit̄ q̄rā lega-
torum cōtra legatarios sua auctoritate legata occupan-
tes. itē pot̄ habere peti. here. cōtra eū qui pro herede vel
pro possessore possidet. ut̄ ref. ven. cōtra eū qui titu. possi-
det. qui aut̄ incertus est possideat q̄a pro legato vel pro
herede: vel cū titu. poterit plures p̄ponere: vt t̄m prote-
stetur se velle vna experiri. l. vnus actionis cōmodum
quodcūq̄ illud sit cōsequi. vt. §. quorū leg. l. i. §. q̄d autē.
r. fm. hoc loquit̄ hec lex in p̄cessu cause seu sine. Sed di-
cas q̄ etiā in conte. lit. loquit̄ vt tunc eligat: vt ecce vtrū
intendat directū ex testamento vel vtilē ex endē scriptu-
ra. vt. C. de codi. l. si. item vtrū neg. gest. vel certi codi. ge-
neralem. vt. §. de iureiur. duobus. §. excep. hodie etiam
tpe dati libelli. vt. C. quomodo r. quādo tu. auf. q̄ femel.
licet olim vsq̄ ad lit. cōte. posset mutare. vt. C. de eden.
edita. q̄ est huic cōtra. sed ad prima dicta duo tps nō est
cōtra. Ad tertiu. f. dati libelli dic q̄ corrigitur per. d. auf.
Q̄d aut̄ dictū est vna debere experiri. q̄d. alia nō poterit
postea agere ad idē: ad aliud bene poterit si quid plus
est in altera. vt. §. de actio. r. obli. l. q̄ seruū. §. si. nisi tales
sint q̄ electione tollant: etiā in id q̄d plus est vt cōtrarie.
vt. C. de fur. l. i. §. r. alis. vt. §. de tribu. q̄d in herede §. eli-
gere. ut̄ q̄d dixi ad idē nō posse agi alia act. verum est ex
persona sua sed ex alterius pot. vt. §. de act. emp. l. nō est
nouū. r. §. de act. r. ob. si is. r. in sti. de l. §. si in aliena. r. §.
de ver. ob. inter stipulantē. §. si rem quā. Sed hic videf
nō idem. ut̄ q̄ dicit vna eligi: fallit in personali et hypo-
thecaria. vt in auf. de fideiur. §. sed neq̄. ibi contra prin-
cipales rē. sed ille non ad idem. item dic q̄ actor eligit.
vt in. d. §. eligere. nisi in casu vbi lex pro eo eligit. vt. §. de
inoffi. te. pap. §. si quis impubes.

c ¶ Plures actiones. persecutio rei.

¶ Quens. pone casum vt. §. de tribu. q̄d in heredem.
§. si seruo. azo. habet autem locū hec regula in pu-
m a parte extra contractus dolo cōmisso a defuncto. aka
sem̄ per tenetur. vt. §. de actio. r. obli. l. ex contractibus. r.
facit. §. de positi. l. si hominem. §. datur.

¶ Ego pignus. de pignore habes. §. de pig. act. si rez.
Sed fallit. §. ad reb. l. debitor. in pun. r. §. de excep.
rei iudi. l. i. in fi. De secundo habes. §. depo. bona fides
in fi. De tertio scilicet precario habes. §. de preca. l. certe
§. si. hoc aut̄ valet ratione pos. vt eodē §. r. §. de pigno.
actio. l. cūz foris.

¶ Ego pignus neq̄ de-
positum/ neq̄ precari-
um/ neq̄ emprio/ neq̄ locatio
rei sue cōsistere potest. ¶ Pri-
uatozū conuentio iuri publi-
co non derogat. Gatus.

¶ Quod a quoq̄d pene no-
mine exactum est: ad et-
dem restituere nemo cogit.

¶ Onsilij non Alpa.
fraudenti nulla obli-

si sub conditione: sed restitui vel tradi sic. vt. §. de verbo.
ob. l. nemo rē suā. r. §. de leg. i. cetera. §. sed si sub p̄ditioe

f ¶ Priuatozū. pone exemplum. §. de pac. iurigen. §. si
paciscar. vbi pepigi de non p̄sequenda nūciatione no.
ope. q̄d fēbat in publico. r. alia que no. §. de pac. ius pu-
blicū. Et dic q̄ contra id ius publicum q̄d est publicum
auctoritate r. vtilitate vt dicit̄ exēplis. Sed quid si con-
tra id q̄d est publicū auctoritate: sed vtilitate punatum.
Rñ. valet. vt. C. de tempo. r. re. appel. l. vlti. in fine. et in-
sti. de excu. tu. §. itē si. p̄pter. r. p̄pter generalē regulā. C.
de pac. l. penul. que tamen fallit in casibus ibi no. Item
quid si non puuati duo vel tres: sed vniuersitas statuit
aliquid contra ius publicū. Rñ. azo q̄ valet. q̄d est verū
inter se: sed nō in publicū p̄iudiciū. naz r. puuati pos-
sent hoc modo. vt. §. de pac. epistola. §. pactus. Item q̄d
dicit conuentione: scilicet expressa. tacita enim quando-
q̄ valet. vt. §. de procurator. huiusmodi. §. militis. et. §. de
pac. l. si vnus. §. illud. r. arg. §. de condi. r. demon. nūq̄.
r. facit. §. eo. l. nec ex p̄toro.

¶ Quod a quoq̄d. pone exēplū. §. de pigno. actio. l. si pi-
gnore. ibi. fed q̄ ipse debitor rē. Itē. §. de sol. id q̄d.
Itē. §. de tab. exhi. l. iij. §. condēnatio. his exēplis non
reddat qui acceptit. Item nec alius reddat. vt. §. de procu-
ra. qui proprio. §. penā. r. p̄pter hoc dicit hic nemo co-
gitur. sed prima pars fallit. vt. §. de edili. edic. l. cū autēz
§. fina. vbi si venditor morbofi animalis p̄stitit penāz
emptozū. p̄pter morā suā: quia eam recuperat si postea
emptoz agat redhibitoria. Item secunda pars fallit. §.
p̄ socio. l. cū duobus. §. si. r. l. si igif. r. de nora. si ex duobus.
h ¶ Et idem. a quo exactum.

¶ Onsilij. si tibi consului vt pecuniā tuam potius in
emptions p̄diorū collocez q̄ fenerez: non tene-
ot. vt in sti. man. §. ius gratia. nisi als facturus non eras
vt. §. manda. si remunerād. §. si tibi. At. p. hic distigie
bat: aut mandauit vt fenerez non adiecta persona cui. et
tunc non teneoz etiā si als facturus non eras: aut man-
dauit persona adiecta cui: r. tunc teneoz etiā si als factu-
rus nō eras. Que distigie reprobat. §. de nego. gest. l. iij. §.
fi. r. l. iij. r. hec vera cum dolo carui. als teneoz: siue als
eras facturus siue non: nisi dolus cadat in nomen male-
ficij vt furti vel serui corrupti. tunc em̄ furti r. serui corru-
pti experiet. vt. §. de seruo corrupto. l. i. §. p̄feruadere. et
de furtis q̄ seruo. §. sed si alius. r. de dolo q̄d si cōsires.

Cōuen-
tio tac-
ta q̄q̄
valet.

Soluti
per erro-
rē an et
q̄i repe-
tantur.

Fractum die plus res effectus.

Socij. hic casus ponit. §. p. loc. l. q. admittit. r. l. se. Uicquid. hoc idē est. §. de diuor. l. diuortū. Et not. q. hic iracundia minuit culpā. nam culpa est diuertere. vt. §. de mino. si ex causa. §. si mulier. Qñq. resādit contractū. vt. §. de publica. licitatio. qñq. minuit delictū. vt. C. §. adul. gracchus. r. de abol. l. i. Sed cōtra. C. de iniur. si non conuicti. sed ibi fuit per seuerantia.

Ratum. i. firmitum. **U**idetur. §. calore iracundie potius factum. **A**lii. si pcurator tuus vel tutor vel curator tuus gerendo tuis negociū alius circumuēt vendēdo vel a te contra hēdo nō querit tibi actionē cum effectus quia exceptione doli repelleris. vt. §. de excepti. do. apud celium. §. questū. r. §. illa. r. §. q. in tutore. itē et cōtra nec liberationē acqñt alteri circumuentione. vt. §. de eo per quē fac. e. l. si. in ultimo rñ. et ar. C. de pac. l. debitorū. r. no. q. ex hac. l. videtur q. dolo mediatoris dans causam contractui ipso iure facit nullum contractū. vt. r. §. de do. r. eleganter. in pun. sed Jo. aliter illam intelligit. vt. ibi no.

Circumuentio. i. dolus. **A**lpa caret. casus ponitur vt. §. de nora. l. in omnibus. r. l. in delictis. in pun. als si prohibere pōt. nō tñ caret culpa sed ipse fecisse videt. vt. §. de his qui no. in fa. l. qd. ergo. §. i. sed qd si possunt phibere tñq. iniuriari sempronio: an debea iuuare. Rñ. fm cano. sic verbis interponēdo me honesto modo. vt. in. c. negligere. Sed fm leges non nisi in his quos habeo corrigere vt in permis. l. seruus r. filior. in fi. quia seruū dñm debet iuuare si sunt sub eodē recto. vt. C. de his qui. vt. indi. l. fi.

Sci. subaudi ille dominus. **P**rohibere. i. seruū suū delinquentem. **N**on videt. hic casus positus est. §. eo. nō videt cepisse fm a30. Tu dic poni per. l. §. de inof. te. si pars §. si. itē. §. de le. ij. cū ea. r. sic cōcordat. §. ii. i. aliud.

Non videtur defendere. hoc locū habet in his q. satisfecerūt vt alios defenderent fm a30. Sed fm hoc debet dicere defendere nō defendē qre pone l. pun. cipali vt sic fiat missio. vt. §. qui. ex cau. in pos. ea. l. ij. in pun. r. fact. §. co. ti. l. hoc autē §. fi. r. de iudi. recte.

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Solutū per errorem an et cepto. qñ repeatur.

Solutū per errorem an et cepto. si indebitū est vtroq. iure vel naturali tñ: p. quācumq. ignorantiā solutū repetit. vt. C. de cōdi. inde. l. cū et so. r. de nō nu. pe. l. si qñ. r. de pac. creditori. r. §. de sol. stichū. §. naturalis. Non em iuris ignorātia nocet in dā no vitādo. vt. §. de iur. r. fac. igno. l. error. multo ergo minus facti ignorātia. Si indebitū iure ciuili: sed debitum iure naturali vt ex testamēto non solēti: solutū per igno-

rantiā iuris nō repetitur. si vero per facti ignorantiā probabile r. tunc repetit. aut nō probabile: tunc non repetitur. vt. C. de iur. r. fac. igno. l. regula. §. sed facti ignorātia. r. §. si quis ignorans. r. C. ad. l. fal. error. Si vero debitum est vtroq. modo: sed ob. excep. aut perpetua: aut tēporalis. si tēporalis solutū ante non repetit. vt. §. de cōdi. inde. l. in dlez. nisi forte per ignorantiā probabile facti fm Jo. si perpetua aut fauorabilis: r. tñc repetit. aut odiosa vel ad iuris rigorem cōseruandū introducta: r. tunc nō repetit nisi facti ignorātia probabilis fuerit. sed si detur exceptio: si tamē incertum sit ppetua sit: an tēporalis repetit. vt. §. de cond. inde. qui ex. r. l. sufficit. r. l. iul. r. C. de cōdi. inde. l. i. r. §. ad mace. l. fi. ciuilis tamē est obligatio vbi spe future numerationis me obligant. vt. insi. de litte. obli. itē vbi cūq. ciuilis r. naturalis simul est obligatio si fiat pactū de non petendo: sola ciuilis remanet naturali sublata. vt. §. de solu. stichū. §. naturalis. naturalis tñ per pactum nudū: item si heres fuit grauarus in legatis vltra bodrantē: qd est vltra bodrantē relictum iure naturali debiti: ciuili est indebitū. Sed qui sciens soluit debitū iure naturali qualiter de nare dicit cum ad id esset obligatus. vt. §. de do. hoc iure §. pe. in fi. Rñ. hec datio videt donatio. i. irreuocabilis datio. sic. §. ad. l. aquil. si seruus seruū §. iul. scribit.

Non videt defendere. **N**on tñ q. latitat: sed r. is q. pñs negat se defendere: aut non vult suscipere actiones.

Uis p. errorem. **D**ati repetitio est: ei cōsulito dati donatio est. **E**mo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

Emo plus iuris. **A**lpi. **N**ad aliū trāsferre pōt q. **N**allus. (ipe h3. **P**au.

qđ vere est suū: vel qđ p̄ter esse suū. vt. l. qđ in ius. §. nemo. Sed op. nōne qui alienat in fraudē creditorū iure suo vtitur: Rñ. vtiq; nam transfert dominū. vt. §. de cōtrahen. emptio. si sciens. ⁊ tamē dolo malo videt aliena re cum sciat se habere creditores. vt. §. que in fraudē credito. oēs. §. lūcā.

Item op. si pūmo rem meā tibi vendidero: deinde alij: ⁊ tradidi iure id facio. nam trāsfero dominū vt. C. de rei vēdi. quotiēs. p̄terea cuz possum rē alienā vendere. vt. §. de cōtrahen. emptio. l. rem alicuius. ergo mltō magis meā. ⁊ licet id iure meo faciā in cado in cot

neliā. vt. §. de fal. qui duobus. ⁊ sic pūior. ergo doli cōmissi. nam aliter cornelia non puniret. vt. C. de fal. l. nec exemplū. ⁊ §. de fal. l. impuberē. in pun. Respondeat qui potest. azo. sed potest responderi nisi noceat alij cui tenet iure contractus. vel dic qđ eo ipso qđ pena imponit videt prohiberi sumpto argu. ab affectu. vt. C. de sum. trini. l. iij. §. igitur si clericus ⁊c. ⁊ sic non iure suo cuz sit. phibitū. vt. C. de reli. l. statuas. Itē contra hūic regulē. §. de le. preskan. l. virilis §. si aduerit. vbi pater inflatur ad iij. et sic vtitur iure suo. ⁊ tñ tenetur filio p̄terito actione de dolo p̄pter dānum qđ habet filius in dimidia in libertatibus que valent. Sed dic magis videt hūc adire vt filio noceat qđ suo iure velut vti. cū filius offerebat patri virilē quam erat habiturus ea adita. arg. §. de aqua plu. ar. l. i. §. deniq; hūc aut p̄ncipaliter vt sibi proffit.

Semper. pone casum. vt. §. pro socio. merito. vt etiā in supertoi nam caute iusta causa ponit. itez pone vt. C. qui bo. ce. pos. l. si itē hūic regulē ob. illud generale doli p̄sumū. qđ colligit. §. manda. si. pcur. §. dolo. vel pone casum vt alij per. l. §. de dona. inter vi. ⁊ vxo. qnt. itē. §. de his qui sunt sui v̄alie. iur. filii. ubi: nō tñ ferēdū ⁊c. ⁊ fa. l. e. ea que §. in re. ⁊ §. de re. du. cū in testamēto.

Bona fides. si testator legauit michi aliqđ sub conditione: ⁊ egi interdicto de tab. exhi. contra heredem: et estimationē consecutus sum legatū: qz per cōtumaciā tabu. noluit exhibere: licet nō debeam cauere de reddendo in defectum condi. tamē adueniēte conditione non potam denuo legatū ab eodē a quo habui estimationē. qz bona fides ⁊c. sed si cōtra alij egi eo interdicto ⁊ habui estimationē: adueniēte conditione pctā legatū ab heredē ⁊ ita a diuersis. vt. §. de tab. exhi. l. iij. §. cōdēnatio sic a diuersis cōsequar idem. vt in h. de lega. §. si res ali. Item non solū ab eodē non possum: sed nec ab alio qui causam ab eo habet. vt. C. de euic. l. emptor. vel qui haberet cōtra pūmū regressum. vt. C. de vsu. rei iudi. l. fi. §. fi. Item facit. C. de pe. l. omnes. Accur.

Ax penalibus. i. delictis si filius fecit furtum: pater non tenetur de peculo nisi in quātum locupletat⁹ esset: qđ est generale in filio ⁊ seruo in quolibet delicto. vt. §. de pecu. l. iij. §. idem scribit. ⁊ §. si ex cau. fur. ⁊ §. de his qui deie. vel effu. l. i. §. cū seruus. ⁊ de vi ⁊ vi arma. l. i. §. si filius. ⁊ §. fi. Item nec nōraliter tenetur pater. vt in h. de nōp. §. fi. sed ipse filius conuenitur. ⁊ eo dānato

tenetur pater de peculo vel actione in factū. vt. §. de nōp. l. nōp. et. l. fe. ⁊ l. fi. ⁊ §. de iudi. l. tam ex contractib⁹. idem ergo in monachis si possessionem inuadant.

Heredem. est enim vna persona fictione iuris. vt in aut. de iur. iuran. amo. §. i. quandoq; tamē plus iuris habet heres.

videtur dolo facere qui suo iure vtitur. **G**aius.

Semper in dubijs benigniora preferēda sunt.

Bona fides. **I**dem. non patif: vt bis idem exigatur. **A**lpianus.

Ax penalibus causis nō solet in patrem de peculo actio dari. **I**dē.

Heredem eiusdem potestatis iurisq; esse: cuius fuit defunctus constat. **I**dem.

Semper qui non prohibet pro se interuenire: mādare creditur. Sed ⁊ si qđ ratum habuerit qđ gestus est: obstringitur mandati actio.

Domū suam **I**dem. reficere vnicuiq; licet: buz nō officiat inuito alteri in quo⁹ ius nō habet. **I**ul.

gūis personalibus. vt. l. e. in obus. item in vsufruc. qđ nō transmittitur ad heredē. vt in h. de vsufruc. §. finit. item in obus personalibus pactis. vt. §. de pac. l. idēz §. personale: idemq; in obus personalibus actionib⁹. que hereditibus non dant. vt. §. de iur. l. iniuriarū actio. et de in ius vo. l. in eū. et de calū. l. hec actio. item in alio casu. vt. C. de metans. l. fi. Sed in obus actionibus que non dantur in heredes plus habet heredes vt in penalib⁹. vt in h. de perpe. actio. §. non omnes.

Semper. si pro te presente fideiubeor non contradicente mādare videris. ⁊ ideo mādati experior. vt §. man. l. qui fidē. ⁊ l. qđ patif. ⁊ C. mādā. si fideiuf. et hūc est pūmus casus huius. l. si vero pro absente: tunc neg. gest. experior. vt. §. mādā. l. ex mādato. §. i. necem mādati ago cū mādātū non fuerit. vt. §. de nego. gest. pō. in fi. Qualiter ergo hūc das actio mandati in secūdo casu huius. l. cū mādātū nō fuerit: immo nego. gesto. deberet dari. vt. §. de nego. gest. si pupilli. §. idē ait. qđ est cōtra. sol. ubi ratū fuit habitū ab absente factū. hūc a p̄sente. Vel fm bul. hūc fuit mādātū: sed tunc nō susceptū: quia dñs cū indignatione recessit: mādātarius mandatum sponte adimpleuit: ⁊ dominus p̄stera ratum habuit. Vel dic sp̄ale in fideiussore: vt ratū habitū mādātū actio nem inducat. vel forte hoc verū est cū pro aliquo iudicio sibi fideiussit: ita erat sp̄ale in iudicij: vt alia multa §. 3. Jo. qđ patet. §. si qđ cau. per totū ti. ⁊ maxime in. l. ij.

Domum. domus mea debet seruitutez nicio altius non tollēdi vltra certā mensurā: vel altius non tollēdi nisi cū lapidibus nō cum lignis: possum eam quidem reficere dūmodo non noceam ei inuito qđ esset si facerem contra debitam seruitutē in quo ius non habeo: sed eo volente possuz. ⁊ ad hoc. §. de excep. rei iudi. l. egi. Vel dic secundo domus mea seruitutem non debet vicino. licet ergo michi altius tollere. vt. C. de seruitut. alti⁹ dūmodo non noceam vicino inuito in quo ius nō habeo nocendi: quia non inuito fragmenta in suo. hoc enim nō licet. vt. §. si ser. vendi. sicut. §. aristo. et §. idemq;. Si tamen nichil in alienis inuito alteri tamen officia: sicut dem dolo teneor. a. l. s. nō. vt. §. de aqua plu. arden. l. i. §. de niq;. plane interdum quis reficit coactus. vt. §. de offi. pre. vt. preses. ⁊ C. de edi. pu. si vt proponis.

In quo. i. in quantum.

Non habet. l. officendi. 7.

Cailla no quid sit.

Hereditas. hic dicitur ut. s. ti. l. nichil. Cui sine. ex venditione decem michi debes si solutionem differas dum ignoras me vendidisse ei cui successisti non teneris ad iuras. alio si scires secus ut hic. r. s. si cer. pe. qd te. r. de vsur. si qd sol. r. de pdi. fur. l. finali. p.

Prouocat. se defendendo.

A que raro. si quis heres de instituto decessit r. adita hereditate mortuus resuscitatur ut de lazaro accidit: non sunt iura prodita. an iure postli. pos sit bona recuperare ab hereditibus. hec enim raro accidunt: rea que raro accidit non temere a negocijs l. legibus q. de age

Hereditas nichil aliud est qd successio in vniuersum ius qd defunctus habuerit tēpore mortis. **I**dem.

Qui sine dolo malo ad iudiciū prouocat: non videtur moram facere. **I**dem.

A que raro accidunt: non temere agēdis negocijs cōputantur. **I**dem.

Est natura cauillatio nis quā greci appellant: ut ab euidēter veris per breuissimas mu-

dia negocijs loquitur cōputant. r. die temere. i. temerarium esse si tales cause in legibus cōnumerent. r. ad idē s. de le. r. natuf. c. l. ea. r. l. nā ed ea. aliqñ tamē ad ea q raro accidit iura aptant. ut. s. si pars here. pe. l. antiqñ r. C. de legit. here. si maior. r. s. de sta. ho. l. nō sunt. vel aliter pone casum: si rem tibi pignori dedi eaq casu fortuito sit amissa nō teneris. ut. C. de pig. act. l. que fortuitis. nam ea q raro. i. fortuito accidit casu. ideo etiā casus dicunt fortuiti: q non cōputant temere. i. facile in negocijs gerēdis. i. in contractibus qui iure inter aliquos celebrantur. ideo aut dicitur facile: q cōputant qñq sic vt presertim. s. vbi pactus culpa r. mora interuenient. ut dicit. s. eo. l. contractus. Accursius.

A est natura. cauillatio dicitur quasi deceptoriar argumentatio. s. cū ab eo qd verus est venit ad id qd est euidenter falsum. ut. s. ti. l. natura cauillatio: hoc aut fit. ppter breuissimas mutaciones terminorū dissimiliter acceptorū vt in hōc exēplo. res diuine in bonis nullius sunt. at qd in bonis nullius est occupāi cōcedit: ergo res diuine occupanti concedunt. qd falsum est: immo interdicta. pponunt cōtra occupātes res sacras r. reli giōsas. ut. s. de iterdic. l. ij. s. interdicta. ne quid in lo. sa. si. l. i. r. de sepul. vio. pctor. In hoc aut interdicto mediō terminō. s. dicitio nullius dissimiliter accipit: cū in ppositio ne verbū nullius ad hominē referat: in assumptione ad hominē pariter r. ad deū. Res autē diuine in bonis nullius. s. hominis sunt. in bonis tñ dei sunt hominū salz cōstitutione r. ad eius honore specialiter designate. at fere bestie neq in bonis hois sunt: neq i bonis dei designate hominū cōstitutione: r. hoc fm. B. vel aliter pone fructus rei est pignori dare licere. ut. i. eo. fruct. r. s. de vsuris. l. si. sed ois fructus rei pertinet ad fructuariū. ut. s. de vsufr. l. vij. ergo licere dare pignori pertinet ad euz: quod est falsum. ut. C. de vsufruc. l. inter. Item r. hic est deceptio: quia verbum fructus in propositione pro uilitate quadam ponitur. in assumptione vero ponitur pro commodo ex ipsa re proueniēti. ut. s. de vsufruct. leg. l. item si fundi. vel aliter id demum potest seruo alie no legari: quod posset si ipse liber esset. sed si liber esset non posset ei legari qd seruauit: ergo nec cum seruo est

Cauilla tio quid sit.

sic ei legari pot. Sed hec argumentatio fit fm quide: quitaliter: r. ideo calūmose. ut. s. de leg. ij. debitor. s. seruo alie no. sic enim fit cauillatio. ut. s. de reg. ca. l. i. a. 30. f. Cauillationis. apud nos cauillatio. apud dialecticos fallacia. Accursius.

tationes: disputatio ad ea que euidenter falsa sunt perducatur.

Arcellus ait: desinit debitor: is esse qui nactus est exceptionem iustam: nec ab equitate naturali abhorrentem.

Quoties idē sermo duas sententias exprimit ea potissimū accipiat: que referende aprior est. **P**aulus.

In omnibus causis id obseruat: ut vbi psona

Arcellus in cti pōptū est cēpluz: q vinculo naturalis equitatis sustentat. ut. s. de pac. l. i. in pūn. et de fo. sichū. s. naturalis. sed si ea ponit nō videt ad quid dicit debitor cū nec petitio nec retēno det: nisi dicas q in nudo pacto factō de petendo pot pma actio adiuuari: qd non posset si i nullo de bitore esset. ut. s. de

pac. si vnus. s. pact. vel nisi dicas pactū de nō petendo factū per metū vel dōlū. sed dices tunc abhorret a naturali equitate: sed dicit illud. ppter accidēs non. ppter ipsius naturā pacti. Uel dicit secūdo q mutuauit filiosa. cēceptionē mace. habēt. item si qd impetrauit ne vsq ad certū tēpus teneat soluere: tenet rescriptū. ut. C. de pteci. impe. of. quoties. vel etiā in perpetuū fm a. 30. si dicat non obstat aliqua lege: r. maxime si. ppter aliquam pūbicā vtilitatē fiat. itē per hoc q nō abhorret id est nō discrepat vel discordat a naturali equitate cū lege diuina r. humana statuti pncipis est tenenduz vt ibi: ois alia sub sit pncipi tanq precellēt: r. dicitur ab eo missio. itē dicit ppheta q hoc ius regis est. r. vt in pncipio constitutionis dig. no. itē cū cōmneat in lege diuina vt dicitur est. ergo est ius naturale q ius naturale est qd in lege r. in euāgelio cōtinet. vt in decretali. c. ius naturale. r. pos sunt dicit debitor: eo q si soluunt non repetūt. ut. s. de condi. inde. qui exceptionē. r. s. qd quisq iur. l. ij. s. fi. itē quod dicit debitor: subaudi etiā propter predictos effectus tñ improprie. ut. s. ti. l. debitorcm.

Adhorentem. i. discrepātem.

Quoties. filij naturales qñq dicunt ad differentiaz ad optuorū: qñq ad differentia legitimi: vt bastardi. cum ergo dicitur filij naturales sunt in potestate patris vel parentū. ut insi. de adop. in pñ. intelligendū est de naturalibus r. legitimis: si est intelligere de naturalibus tñ falsum esset r. cōtrariū iuri. ut insi. de nup. s. fi. item cū reperit q naturalibus filijs pater nō pot relinq renūsi vsq ad certū modū: intelligendū est de naturalibus tñ. ut. C. de natura. libe. l. ij. nā legitimi r. naturales in vniuersum pñt insi. die ergo snas. i. duarū rerum significatiōe: r. hoc siue sit in legib. vt casum posuit. s. de le. r. senatuf. l. in ambigua. siue in stipulatiōibus: r. sic etiā pot poni casus p. l. s. de verbo. ob. hñēs. siue in testamētis. r. sic etiā ponit. s. de re. du. quonēs. r. hec tñ aprior expō: vt res valeat potē qd pcat. r. nō sit pñia iuri.

In omnibus. r. patronus r. parens r. similes per se ne in quantum facere possunt condemnabuntur. heredes tamen eorum hoc beneficium non habent. ut. s. de re iudicata. l. patronus. et. l. inter. et. l. si fideiusso.

Liber Duodecimus.

Si maritus. et sciendū. Nisi in casu: vt. s. solu. matrī. l. etiā. in prin. Item pūilegiū qđ hz mulier vt p̄fēra tur alijs creditōibus non datur heredi. vt. C. de pūi- le. cre. scire. nisi filijs. vt. C. qui po. in pig. l. si. Itē benefi- cium vt pupillus p̄fērat̄ur alijs creditōibus. vt. s. de pūi- le. credi. da- bimus. s. si qđ. nō hz heres pupilli illud beneficium. vt. s. de adm. tu. l. ex plurib⁹. Itē ad hoc. s. de dol. l. heredibus. vbi autē genus actio nis pūilegiū in se cōtinet: vt si agat qđ p̄ expēs in funere factis. vt. s. de relig. l. pe. vel qm̄ refectōe tra- dita est pecunia. vt. s. qui po. in pi. l. interdū. pūi- legiū heredi dabitur: vt hic. et i. eo. pūi- legiū. et s. de reli. si fi- lius. s. hec actio. Et ad hoc. s. de aqua quon. et est. l. i. s. permittit. et de cēsi. forma. s. quāq̄. et de consti. pec. l. i. s. fina. pūi- legiū actionis etiā dici pōt: qz ex moza gene- rat vsuras: sicut euenit in obus bone fidei iudicijs. vt s. de vsur. l. moza. s. in bōe fi. fallit autē hec regula in p- ma parte in restitutione in integrū. vt. s. de in leg. resti. l. non solum. et beneficio vell. vt. C. ad vell. in heredes. Apparet ex p̄missis qz vbi dicit genus actiōis: subau- di vel causa propter quā datur actio: vt. d. l. interdū. Et quod dicit desiderat illud. s. beneficium. vel quia p̄fērat̄ alijs: vel quia vsuras generat ex sola moza.

Inuito. hec regula vera est in omni pūi- legio fauo re alicui⁹ indulto. vt. C. de pac. si qđ in consensu dō. Item pone vt. s. de mi. l. si iudex. vbi minor inuitus nō vā bñficio restōnis. Itē dicitur in bñficio qđ nō sit pūi- legiū. vt. s. de do. hoc iure. s. non pōt. beneficium em̄ affert gaudiū capienti: et inuitus nemo gau debuit: vt in cōsuetu dine feudoz ritu. qui. ex cau. feudū. hec autē regula fal lit: vt. s. de libe. cau. l. ij. et iij. et s. de appel. non tñ. Itē per mediū confertur beneficium: non dico pūi- legiū. vt. s. de nego. gest. soluendo. et de solu. l. si debitor tuus.

Nemo potest. potestas gladij est animaduertēdi in facinorosos hoies. i. in animata corpora: et sic infer tur pena corporalis: et qđ subijcti alterius coheritiōis. s. que adimat libertatē vel ciuitatē que oīa dicunt capitā- lia. vt. s. de pub. iudi. l. ij. et dicitur cōsistere in mero im- perio. vt. s. de iur. om. iudi. l. ij. et sunt exēpla dictaz pe- narū. vt. s. de pēn. si qđ forte. s. si. Est quoddam tertū: vt scz coheritiō modica que inest iurisdicōi. p̄ima duo nō demandant: vt hic. et s. de offi. eius cui mā. l. si. et qđ dixi s. duo p̄ima nō delegari: fallit qñ cōtingit abesse eum qđ hz cognitionē: qz tunc mandat quo ad cognitionē. vt s. de offi. eius cui mā. l. i. s. huius. Itē fallit in legato. p- con. qui cognoscit etiā p̄fēnte procōsule: sed nō pronū- ciat. vt. s. de offi. p̄consul. l. solent. in pn. et est in eo spe- ciale: vt ibi dicit. qui etiā cognoscit et p̄fēnciat de crimi- ne suspecti. vt. s. de offi. eius cui manda. l. cognitio. et in-

Coheritiōis. magne. (si. de suspec. tu. s. que daf. **R**uctus. inter alias vtilitates quas ex reb⁹ hoies cōsequuntur cursus nature in hac tenacissima ionis rōe per mittit. l. qui autē. s. si quis. hoc cōmodū p̄cipue scholaribus qđ als nou.

Etudij
rōe per
mittit
qđ als
nou.

ait regula: vel pro saltē. Vel dic fructus. i. vtilitas. nam inter ceteras vtilitates quas habemus ex reb⁹ ne frus hec est vna vt possimus obligare. nā als creditōr nō cre- deret: vt. s. de p̄si. pec. l. qđ autē. s. si quis. et insti. qui. mo- re con. ob. s. vti. Sed si rem meā possides quā eunco

Nemo pōt gladij pote- statē sibi datam vel cu- iuslibet alterius coheritiōis ad aliū trāfere. **I**abole.

Ructus⁹ relet vel p̄- gnou dare licere. **I**de **O**mnia quecunqz cause cognitionē desiderat:

hec cōputant in fructu quāti locare potui. vt. s. de vsu. l. videam⁹. s. p̄trea gall. nā res vel ad hoc locat vt alijs liceat eā obligare. vt. s. de p̄e. ver. rogasti. s. i. et s. p̄mo. si vt certo s. nunc videndū. estimabit ergo hoc in fructu vt hic. et d. l. s. de vsur. l. si. Itē op. si hic est fructus rei: ergo p̄inet ad fructuarū: sed obligat qđ est falsum. vt C. de vsur. l. interest. Sed dic fructus. i. vtilitas non fructus exipare. pueniēs. vt no. s. eo. l. ea est natura.

Omnia. si vis oīa habere plana dic p̄bellū. l. p̄ sen- tentiam latā partibus absentibus: et ad eos velut epistolā missam. hoc enim fieri non pōt. vt. s. de rei iudi. l. de vnoquoqz. Sed interlocutoria pōt fieri quādeqz ab- sente parte. vt. s. de arbi. l. diē p̄fēre. in p̄nci. et fm̄ hoc expone cause cognitionē planā: qđ est vbiqz: et andā est sentētia diffinitua. vt. C. de iudi. l. iudices. Alij dicit p̄ libellum datū iudici: vbi. s. non d̄ dari libellus: et erit ex- emplū in trāfacione alimētoz: et in alienationibus em- niū rerum minor et similibus. arg. C. de p̄e. mi. l. minorum. hanc rep̄obā: nā excusatio a tutela non datur nis si causa cognita: et tamen libellus dari d̄z. vt. s. de excu. tuto. l. scire oportet. s. oportet. Et qđ dicitur in eo. l. lex- cusare. est verum de absente: vt absens p̄ ep̄tam et libel- lum nō possit se excusare: p̄fensio sō sic. Tertij dicunt per libellū ab ordinario alicui delegato: in quo cōtineat cause delegatio. hec est cōis positio. Oppo. ergo de in in- teg. resti. qđ datur causa cognita. vt. s. de in integ. resti. l. cōs. et tñ demā datur. vt. C. vbi. et apō quē in leg. resti. l. si. in si. sed in ea speciale. Itē oppo. de his que cognos- cuntur cū cause cognitione summaria. vt. s. de offi. ei⁹ cui mā. l. cognitio. s. vt possessio. et d̄ vē. in pos. mit. l. i. s. si ea. et de similib⁹ qđ dices. s. ad exhi. l. ij. s. ibidē. Rñ. lo- cū habere regulā in his qđ plenā nō semiplenā cause cog- nitionē desiderat. Op. de cognitione singulari causaz ciuiliū que sunt plenissime. vt. C. de iudi. l. iudices. et th demandant. vt. C. qui pro sta. l. i. Rñ. hic loquitur in his que magis offi. iudi. p̄ actionis iure expectant: vt est in trāfacione alimētoz et venoz posses. dandis. vt s. de trāfac. cum hi. s. si p̄tor. et s. sed nec. Itē in dilato- nibus indulgentis. vt. C. de dila. a procedente. Itē op. C. de offi. eius qđ vi. alte. l. si gerentē. Rñ. hi qui in locum decedētū substituit nō habēt pro delegat⁹: cū ordi. iur- isdi. a lege p̄sequat̄. vt. s. d̄ tu. et cuf. da. l. i. Quarto po- nūt quidā casum qđ non possit delegare: vt vnus scz scri- bat sententiā: et alij iudici cōmittit legendam. vt. C. de senten. ex peri. reci. l. ij. vel reseruatā sententiā sibi cetera cōmittat: qđ nō p̄ nisi audiat. vt. C. de iudi. aut. ad hec.

Cognitionē. scilz plenā ei⁹ decreti interpositionē.

Quo tutela. si quis ad tutelam alicuius vocat ut pro-

per libellum expediri non possunt. Quo tutela Paulus. Quidam dicitur tutor...

Quo tutela Paulus. Quidam dicitur tutor. La indice cum alius esset cognatus...

Quo tutela Paulus. Quidam dicitur tutor. Si te faciente aliquid in meo phibuero...

Quo tutela Paulus. Quidam dicitur tutor. Si te faciente aliquid in meo phibuero...

Quo tutela Paulus. Quidam dicitur tutor. Si te faciente aliquid in meo phibuero...

Nec paciscendo. tria dicit. nam siue nudo tibi pacto...

vt intelligi non possunt perinde sunt ac si scripta non essent.

Nec paciscendo nec lege dicendo nec stipulando quisque alteri cauere potest.

Non debet alteri per alterum iniura conditio inferri.

Quo potest mutare consilium suum in alterius iniuriam.

In totum omnia que animi sui destinatione agenda sunt non nisi vera et certa...

fa. l. i. r. s. de diuor. si filia. et de aq. plu. ar. l. i. s. de eo ope. rno. q. iusticia est costans...

Quo potest si negocia tua bene gessi et expediti et tu me postea phibeas...

In totum i. totaliter. ponit in delictis. vt. C. ad legem...

vt. s. ad. l. si vnus. et. s. si certu pe. l. ceru codi s. si nsmos...

vt. C. s. acq. pos. l. si s. sinasit necdum. et. C. de transac. l. transactio...

vt. C. s. acq. pos. l. si s. sinasit necdum. et. C. de transac. l. transactio...

vt. C. s. acq. pos. l. si s. sinasit necdum. et. C. de transac. l. transactio...

vt. C. s. acq. pos. l. si s. sinasit necdum. et. C. de transac. l. transactio...

vt. C. s. acq. pos. l. si s. sinasit necdum. et. C. de transac. l. transactio...

voluntate et certa scientia. vt. s. ad. l. aquil. l. scientiam. s. pe. Item in contractibus. na et ibi preuenit animus contrahendi. vt. s. como. l. in comodato. s. sicut. r. C. de do. l. nec ignoras. sed fallit in pupillo qui sine affectu animi et certa scientia acquirit ex contractu. vt. C. de acqui. pos. l. donataru. r. s. rez pu. fal. fo. l. ij. Itē pot poni in testamento. nam vere de statu suo debet certus esse testator: alio non valeret testamentus. vt. s. de testamē. l. de statu. r. de le. iij. l. i. in prin. r. de acqui. here. euz qui duob. Sed fallit de leg. i. qui quartā. Item pot poni in aditione hereditatis: que fit alio ergo a sciēte et intelligēte: nō ergo a pupillo sine tutore. vt. s. de acq. here. pupillus si fari. r. in l. de aucto. tu. s. neq. aut.

Actus legitimi. legitimus actus est a quacūq; parte in ris sit inuētus: q̄ sūt. vi. vt. s. de iusi. r. iure. Lius civile. hō rū aut actus dōd recipiūt diē vel aditionē: r. de his hō dicit. alij non recipiūt qui enumerantur hic: tacite tamen q̄ hōs inest dies vel conditio. vt in accep. hic dicit. Idē in datione tutoris a iudice facta q̄ non recipit expressaz vt hic dicit: sed tacitā. vt in l. tu. s. sed et si in testamēto. et s. idē si pare. Sed datio q̄ fit in testamēto expressam vel tacitā recipit conditionē. vt in l. qui. da. tu. pos. s. ad certum. Nec ob. s. de tute. muto. s. pe. vbi a iudice datur sub conditioe. i. si satisfecerit q̄ pura est. et dic si id est q̄ satisfabit vt ibi dicitur. Et emancipatio r. seruo optio: r. hereditat. aditio: neq; expressaz neq; tacitā conditionē recipiūt. r. de aditōe here. habes. s. de acq. here. di. cum qui. in si. Itē de adoptione serui habes in l. de lega. s. optionis. Qd ergo hic subijcit actus supradicti: die duo tñ. s. acceptilatio r. tutoris datio. Itē est r. alius qui non recipit diem vt adoptio. vt. s. de adop. l. q̄ sūt. Item institutio heredis non recipit diē licet conditionē sic. vt in l. de heredi. insti. s. hereditas. Itē qd in sponsalibus r. in matrimonijs hōdeo forte recipiūt diez conditionē cū fiant consensu. vt. s. de sponsa. l. iij. Item tutoris auctoritas non recipit diem vel conditionē. vt. s. de aucto. ptesan. l. r. si conditionalis. Alij autē civiles actus recipiūt. vt in l. de verbo. ob. s. omnes. Et contractus emphyteostis. vt. C. de iure emphyteo. l. i. in prin. Itē in instituto heredis conditionē recipit vt dixi: r. de p̄luta. vt. s. de consti. pecu. id qd. r. emptioz ceteri contractus: nisi inueniantur excepti. Item nota hic q̄ in iudiciali adiectione r. non vidat. Item expressa nocent. vt. l. eo. expressa. r. s. de heredi. insti. uen. illa institutio. r. l. talē. r. l. si q̄ semp̄roniuz. vnde cato. Nil tacuisse nocet: nocet tamen esse locutus. et contra: in multis expressa profunt. vt. C.

Actus legitimi lex sunt

Cato.

riofus lector poterit inuenire. Accursus. b. C. Datio tutoris. a iudice. c. C. Supra scripti. s. acceptilatio r. tutoris datio. d. C. l. i. scilicet debitori.

Generaliter. si quis mala fide emit a debitore i fraudē creditoris alie nante: tene creditoum etiā ad percipiēdos fructus id est q̄s actor percipisset: nisi fraudis predicta intercessisset. vt. s. que in frau. credi. l. aut p̄tor. s. p̄ hac. Idē obseruat in quolibet male fidei possessore. vt. s. de rei v̄e. l. r. nautis. s. fina. r. qd vi aut clā. semper hoc interdicto. r. vt posside. si duo. s. si. r. si vsu fruct. petat. vsu fructuario. s. fin. nisi habeat titulu. vt. C. de rei v̄e. si fūdi f. C. de fraude. dolosi vt fraudat.

Actor. scilicet fraudatus. Non potuit. fraudatus.

Raudis. hac. l. vult interpretari. i. aperte exponere verbū fraudis. alio ponit pro contrigere hoc verbū interpretari. vt. s. ad tertul. l. i. s. qui operas. et dic duo fore necesse consiliū r. euentū. r. est exemplum in libertatis bus relicti i testamēto i fraudē creditorū directo. vt. C. qui manu. nō pos. l. i. Sed in fideiō. sufficeret euentus. vt eo. ti. l. fina. Itē pone exemplū in alienatione in fraudē creditorū vbi etiā hec duo sunt necessaria. vt. s. que in frau. cre. l. aut pretor. s. ita aut. idē in liberto alienante inter viuos. vt. s. de proba. patronus. scus in vltima voluntate. vt. s. si qd in fraudē pa. l. i. s. tēd nōne sol. euentus punitur sine fraude. vt. s. ad. l. corne. de sic. l. lege. s. cū quidam. r. l. in lege. Itē. s. de custodia reo. carceri. Item. s. ad. l. qui. l. in lege. r. in finibus alio q̄ vident cōtra. s. certe hic nō dicit nō puniri euentū q̄ hō: sed dicit fraudē nō frus si fraudandi. nā ibi dixerat de dolo r. dicit nō esse dictum lo cē nō de fraude. ergo fraus est sine dolo: sed ibi improprie dicitur fraudē. s. pro exceptioe q̄ solo euentu pronunt.

In toto. pone vt. s. de le. iij. r. xij. s. codicillis. r. l. ser uis vt. s. si. r. s. de pe. l. sanctio legū. r. no. s. p. q̄ dicit. s. e. l. i. except. esse de regula. nam quo et derogare: r. l. i. iure. ciuili. Accur.

Que dubitationis. pone casum in contractibus. s. mā. l. qui mutua. in prin. l. s. arg. s. de pac. do. l. iter. s. cū inter. r. s. solu. ma. l. sicū dote. in prin. Itē idē pot dicit in testamēto. vt. C. de test. l. testamēta. r. s. de aur. r. argē. le. l. pediculis. s. labeo. ut pot dicit in statuto iuris qd dicit vt. C. de repud. l. consensu. s. q̄ si p̄ter hoc. vbi accusat mulier. p̄pter matrimoniu qd tñ nullū est: et i aut. de re l. r. ea q̄ pa. s. vni. r. fa. C. d. iter dic. ma. l. cū p̄pōns hec ātre gla patit mltas excep. q̄s dices. l. e. exp̄sis

Donari. naturaliter obligatus si soluat nō videt de

nare. vt. s. de dona. hoc iure. s. pe. r. de fideius. fideiusso...

Inuit qd qd donat.

donat qd inuitus vt. s. locan. r. con-

lo iure cogente conceditur. Quid videtur idem. rē amittere cuius pro...

Amplius solutus est qd debeatur: cuius pars non inuenitur...

ambiguus pro dotti- bus respondere melius est. Non est nouum vt que...

Non solet deterior con- ditio fieri eorum qui lite...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

vt. s. de ritu nup. l. si qua. lz peruenit in eū casuz a quo...

bus respondere melius est. Non est nouum vt que...

Non solet deterior con- ditio fieri eorum qui lite...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

Quod si inuitus vt. s. de do. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi. Item quid si...

vt. s. de ritu nup. l. si qua. lz peruenit in eū casuz a quo...

vt. s. de ritu nup. l. si qua. lz peruenit in eū casuz a quo...

vt. s. de ritu nup. l. si qua. lz peruenit in eū casuz a quo...

vt. s. de ritu nup. l. si qua. lz peruenit in eū casuz a quo...

vt. s. de ritu nup. l. si qua. lz peruenit in eū casuz a quo...

vt. s. de ritu nup. l. si qua. lz peruenit in eū casuz a quo...

Liber Duodecimus.

Dilla. pone in pupillo qui promissis sine tutoris auctoritate. vt. s. de pbo. obli. si pupillus. Sed s. C. b. pac. l. si pacto. r. de pben. stipu. l. nuda. in quib⁹ nudo pacto aliqd⁹ couenisti. aliqd⁹ pena: r. scdis in pena. ppter mora⁹ pacti. sed rñ. imo. ppter conditione⁹ que extint. sic r. s. de pbo. obli.

Nemo enim prosequendo deteriorum causam sed meliore facit: deniq⁹ post lite⁹ cōtestatā heredi quoq⁹ pspicitur: r. heres tenetur ex oibus causis. **A**ciuola.

Milla⁹ intelligitur mora ibi fieri: vbi nulla petitio est. **A**ulius.

Quādiu⁹ possit valere testamentū: tādiu legitimus heres non admittitur. **I**dem.

In oibus⁹ quidē idē maxime tamen in iure equitas spectanda est. **I**dem.

Quoties⁹ duplici iure defertur alicui successio: repudiato nouo iure quod ante defertur: supererit vetus.

Quādiu. hoc idē habes s. de acq. here. p. diu. r. C. de secū. tabu. l. i. r. cōia de succes. l. ante r. s. r. contra. s. de bo. aut. iudi. pos. l. si seruus. sed ibi nō videt postea valere testm: vt ibi. r. l. e. si nemo. Itē ptra. s. b. heredi. in l. i. si q̄s ita heres in l. i. si legitim⁹. Sed illud ppter expressam voluntatē testatoris. vel melius: ibi non venit legitimus ab intestato: sed ex testō. vt argu. s. de vul. substi. qui duos. sed illud arg. capiat qui pōt. Azo. Itē contra arg. s. de car. edic. l. scriptus. s. fina.

Legitimus. ab intestato veniens. **I**n oibus. in pfectionib⁹ cunctis. s. grāmatica: dyaletica et ceteris equitas est spectanda. maxime est spectanda in iure. i. in arte boni r. equi. cui⁹ iuris merito quis nos sacerdotēs appellat. vt. s. de iusti. r. iur. l. i. in pñ. Uel als⁹ fm Jo. in oibus. s. pacis contractib⁹ r. vltimis voluntatibus est eq̄tas seruāda: precipue tñ in iure. i. in iudicio. vt r. C. de iudi. placuit. r. s. de eo q̄o cer. lo. q̄ si ephesi. s. in summa. r. C. de testa. p. poster. Ac.

Quoties. suo heredi. puta defert⁹ filio hereditas iure veteri p. l. xij. tab. vi in l. i. de heredi. ab testa. in pñ. Itē iure nouo. i. pretorio p. vñ liberi. vt in l. i. de bo. pos. s. et cum de testamētis. si ergo repudiat bo. pos. ad huc admittit de iure veteri. vt. C. de iure delib. l. suū heredē. est enim pretoriū nouū: vt s. de iusti. r. iur. l. ius cū uile. s. ius p̄roui. q̄o ergo dicit ante defert⁹ dic. s. q̄ ceteris in remotiōibus gradib⁹ cōstituit. vt. s. q̄s or. in bo. pos. ser. l. i. als male diceret: q̄ in eodē tpe defert⁹ vtroq⁹ iure. Uel etiā postea cepit defert⁹ nouo iure. Uel secūdo pone casum in legitimo herede in l. i. i. q̄ repudiat ex testō/ adire pōt ab intestato. vt. s. de acq. here. l. nec is. s. heres. et fm hoc testm est ius nouū. Ab intestato. s. per l. xij. tabu. est vetus que th cōfirmat testamētarios. vt. s. de pbo. fig. l. legitimos. et q̄o dicit ante bene dicit. vt. s. proxi. l. quādiu. et facit. s. de lega. ij. si duobus.

Quod. id est testamentaria. **V**etus. xij. tabularum.

Scribarius. i. scriptor libror. vt. C. de vete. in. enu. l. si. s. ante p. Uel. i. notarius apud quē fiebat testamentū p. s. r. libz. de quo testō est in l. i. de testa. in pñ. si ergo errant in stipulatione p̄ponēdo rñsionē: cū econtra scribere debuit. vt in l. i. de pbo. obli. in pñ. vel vocando eam trans

Scribarius. i. scriba. **A**ciuola. **I**n transcribendis stipulationis verbis errasset: nichil nocere quominus r. reus: r. si de iussor teneatur. **M**ecianus.

Restitutio. i. neq⁹ retineat⁹ neq⁹ recupare⁹ neq⁹ adipisci possessionem rei peculiaris⁹ videtur. **A**plianus.

Quoniam solent⁹ que superabundant viciare scripturas. **I**dem.

Nemo dubitat⁹ soluendo videri eum qui defenditur. **M**ecianus.

In ambiguis orationibus maxime sententia spectanda eius est: qui eas protulisset. **H**ermogenes.

Nemo dubitat. si ticus michi centū debet ex cā si defendi cū fideiussione iudi. sol. videt ticus soluendo quo ad me: q̄ a defensore vñ fideiussore sum exactur⁹. r. ideo opponet beneficium epistole diui adriani. vt in l. i. de fideiuf. s. plures. et facit. s. i. l. soluendo.

In ambiguis. hec regula obtinet in rescriptis. vt. s. co. neranus. Itē in testamētis. vt. s. de lega. ij. non aliter. Itē in legibus condēdis: vt. C. de legi. r. cōsti. l. fina. Itē in pretorijs stipu. vt. s. de preto. stip. l. in pretorijs. Itē fm Azo. in sententijs iudicij. vt. s. de re iudi. acta. At in ptractib⁹ non: q̄ aut cōstat eos diffinisse: et non valet cōtractus. vt. s. de pbo. obli. inter stipu. s. i. aut dubitat: r. tunc fit interpretatio contra pferentiē. vt. s. de pac. veterib⁹. Quod autē hic dicit maxime: cum precedentibus. q. d. maxime in ambiguis: q̄ in nō ambiguis receditur a verbis: r. p̄ualet sentētia. vt. d. l. nō aliter. vel lege cum inferiōibus. q. d. etiā aliud inspicit

Scriptura an q̄o scribit. vt. C. p̄ualet plus valere q̄o a: ei quod agitur. l. i. nisi in ca agitur.

Scriptura an q̄o scribit. vt. C. p̄ualet plus valere q̄o a: ei quod agitur. l. i. nisi in ca agitur.

Scriptura an q̄o scribit. vt. C. p̄ualet plus valere q̄o a: ei quod agitur. l. i. nisi in ca agitur.

Scriptura an q̄o scribit. vt. C. p̄ualet plus valere q̄o a: ei quod agitur. l. i. nisi in ca agitur.

Scriptura an q̄o scribit. vt. C. p̄ualet plus valere q̄o a: ei quod agitur. l. i. nisi in ca agitur.

Scriptura an q̄o scribit. vt. C. p̄ualet plus valere q̄o a: ei quod agitur. l. i. nisi in ca agitur.

Scriptura an q̄o scribit. vt. C. p̄ualet plus valere q̄o a: ei quod agitur. l. i. nisi in ca agitur.

Scriptura an q̄o scribit. vt. C. p̄ualet plus valere q̄o a: ei quod agitur. l. i. nisi in ca agitur.

Scriptura an q̄o scribit. vt. C. p̄ualet plus valere q̄o a: ei quod agitur. l. i. nisi in ca agitur.

sententia si ea non liquet. nā siatur tunc verbis si nō
liqueat. vt. s. de rebus dub. qui habebat.

A sola. hoc verbū sola pōt esse adiectiuū illius sen-
tentia. q. d. sola sententia deportationis aufert bona
fisco. non autē relegationis: nisi expresse fiat bonorū adē-
ptio. vt. C. d. pēh.
l. de portationum.

Ite pōt esse adie-
ctiuū illius dictio
nis subaudite. f.
bona. q. d. ea sola
bona aufert snia/
que fiscus vult ag-
noscere. Quid s̄
erit de alijs: Rñ.
hēf dīb^o de portati
quasi ipse sit mor-
tuus. vt. s. p. soc.
l. actione. s. publi-
catis. non ipsi de-
portato: q̄a male
meritus d̄z egere
vt. s. de pos. l. bo-
na fides. sed vide-
tur q̄ etiā de por-
tatis. vt. C. d. bo-
proscrip. l. de por-
tati. Quis autem
possit de portare?
dic vt. s. de le. iij.
l. i. s. de portatos.
r. s. a p̄fecis. Itē
nōne ipso iure fi-
sco querunt: Rñ.

A sola^a de portationis
sententia aufert que ad
fiscum perueniunt. Idem.

Quotiens^o vtriusq; cau-
sa lucri rō vertit: is pre-
ferendus est cuius in lucro cā-
tēpore precedit. **U**enuleius.

Non potest^o videri im-
prob^o qui ignorat quā-
tum soluere debeat. **G**aius.

Omnia^a que iure contra-
hantur: contrario iure
pereunt. **P**aulus.

Bilex^o duorū mensū
fecit mētionē: r. q̄ sexa-
gesimo primo die venerit au-
diendus est. ita etēn iperato:
noster antoninus cū diuo fra-
tre suo rescripsit. **P**lpanus.

Uerante^o p̄tore fe-
cit: hic aduersus edictū
fecisse prop̄te dicit. **C**lius^o

non quādo non constat ea esse soluēdo. vt. s. de iure fil.
l. i. s. an bona. Itē hēc hodie cessant nisi in crimine ma-
iestatis. vt in aut. vt nulli iudi. s. fi.

Quotiens. si. xx. in bonis habcas: r. michi. xx. ex cau-
sa donationis promittas: ticio. xx. p̄feret qui p̄-
mo litē cōtēstus est. vel melius qui p̄mo ad senten-
tiam puenierit. vt. s. de pec. l. i. s. p̄o. Uel pone vt. C. de rei
ven. quonens. in fi. vel vt. s. de lega. i. si plurib^o in fi. sed
in vltimis voluntatibus r. alijs seruast vltimū: vnde di-
stingue aut pendet ex voluntate vnius t̄m: vltimū pre-
ualet vt in vltima voluntate. vt. s. de lega. i. si michi. s. in
legatis. et de in ius. testa. l. i. Item in legib^o: vt. s. de legi.
et senatus cōsul. non est nouum. r. in rescriptis. Si vero
pendeat ex voluntate plurium: vt in contractib^o omni-
bus: r. tunc vltimū derogat p̄mo si oēs consentiant. vt
C. de pac. l. pacta. r. no. s. de acq. pos. si quis a me. Alias
non derogatur p̄mo vt in pignore. vt. C. qui po. in pig.
si fundus. r. d. l. de rei vendi. quonens.

Non pōt. pone vt. C. de distr. pig. si residuū. Item
s. de condi. r. demon. l. in testa. nēto. in fi. Itē vt. s.
de vsur. si q̄s solutiō. r. facit. f. e. l. q̄ in ius. s. nemo.

Omnia. pone vt no. s. eo. l. nichil tam.

Bilex. pone vt. s. de edil. edic. l. i. s. rēditōr de his.
Itē. C. de tē. r. re. l. i. Itē. C. de fideius. l. penul. Itē
eante dicit lex: q̄ fecus in testamentis r. p̄tractibus. Itē
hoc ex benignitate. **P**rimo. nedum sexagesimo.

Uerante. pone de albo corrupto. nā facit contra
edictum: quandoq; ex edicto: quādoq; ex sententia.
vt. s. de iurisd. om. iudi. si quis id. in p̄m. r. s. si dū. Itē
vt. s. de in ius vo. quinq; s. patronum.

Clius est. q̄ pōt dare actionē actori cōdēnando reū:
is pōt absoluēdo eum auferre. ad quod. s. eo. nemo qui
cum. et facit. s. eo. omnia.

Actionem. per sententiam. f. absolutōtiam.
Et dare. f. per sententiam condemnatoriam.

est dare actionem^o denegare
qui possit r. dare. **P**aulus.

Nemo^o de domo sua in
uitus extrahi debet.
Plpanus.

Sed in duabus^o actionib^o
salibi summa maior: alt-
bi infamia est: p̄ponēda est
causa estimatiōis. vbi autem
equiparantur famosa iudicia:
et si summam rei disparē ha-
beant: pro partibus accipien-
da sunt. **P**aulus.

Ubi cūq;^o cause cogni-
tio est: ibi p̄tor: desi-
deratur. **I**dem.

Libertas^o iestimabilis
res est. **G**aius.

Ubi seruus^o nulla actio
est. **P**aulus.

Ere^o in o^o bus penali-
bus iudicijs r. etati/et

pau. fe. dica. l. ex hac. r. de s̄bo. ob. liber homo. si res fa-
cra non recipit estimatiōē. vt. s. de re. diu. sacra. s. fi. in
casu fallit vbi liber homo vendit certo precio. vt in sh. de Liber
tate p̄o. s. p̄. alia oia estimatur pecunia. vt. C. de cōsti. hō q̄nq;
pecu. l. si. s. ex nemine. sed nō ecōtra pecunia per res. vt recipit
s. de fideius. l. si ita fideius. ac. vnde dicitur omnia sunt estima-
venalia rome. Item hēc estimatio est triplex. nā ē com-
munis r. cōuenta/ r. singularis. vt. s. de ac. emp. l. i.

Ubi seruus. pone vt. C. de noxa. si tibi. et dic vt. s.
eo. l. q̄b attinet. naturaliter tamē tenetur vt liber.
vt in situ. de fideius. s. i.

Ere. de etate pone exemplū in minore delinquen-
te p̄ culpā. vt. C. si aduer. delic. l. i. Itē in senē qui Sene-
leuius punitur s̄iuuenis. vt. s. de termi. mo. l. ij. Itē de leui^o s̄
impudentia pone in eo maiore qui corrupit album. vt iuuenis
s. de iurisd. om. iudi. si q̄s id. s. dolum malū. p̄dictis punit.
quidē succurrū vel ipso iure. vel p̄resi. vt patet hac di-
stinctione cū minor delinquit/ aut infans: r. ipso iure nō
tenetur. vt. s. de rei vendi. q̄b infans. aut maior infante:
r. tunc aut per culpā: r. tunc succurrū p̄ resi. in integ. vt
in nichilum teneat. vt. C. si aduer. delic. l. i. in fi. aut do-
lor: tūc si cuiuslibet agitur nō iuuat. vt. s. de mi. si ex cau-
sa. s. si in cōmissum. nisi vt pro cōfesso vel trāfact. habea-
tur. vt ea. l. s. nūc videndū. Si criminaliter: aut est atrox
t̄m: nō subuenit nisi quatenus miseratio etatis. p̄dure
rit iudicē ad mitiorē penā: aut atrocissimā. vt l. caplis. l. Dolo
iulie de adul. r. tunc ad nichilū. vt. s. de mino. l. auxilū. delin-
s. in delictis. in duobus tamē casib^o ēt si dolo delique: quens
runt nō tenetur. p̄mus vt. C. si aduer. delic. l. si seruus. nō sem-
r. C. de his qui no. infa. l. pe. maiores enim t̄m tenēt ea per pu-
nitur.

Liber Duodecimus.

Furtus faciens non sp furti tenetur.

delicta. Itē in tertio: vt. C. de fal. mo. l. i. in fi. r. de impru dentia que etiā maiores excusat: pone in eo q rapuit rē suā credens sibi licere. nam excusatur a pena furti. r. vi bo. rap. l. non a pena p̄stitutionis si quis in tantis. vt in- sti. vi bo. rap. §. qz. Itē p̄t poni in omni actione qua quis non tenetur nisi cōmiserit do- lum: vt in albo di xi. Itē p̄t poni in cōtractu dot. im- pente factō. vt. C. de rei vro. ac §. et vt plenus. Item p̄t poni in l. cor. de sic. qua q̄s non tenet sine delo. vt C. ad le. cor. §. sic. l. i. r. ad le. cor. §. sic. l. in lege. r. l. in fans. r. l. diu. Itē in adulterio: vt. §.

de adul. l. pe. in casu etiā in crimē propter culpā delin- quentes non excusantur. vt. §. de custo. et exhi. re. l. car- ceri. r. l. fina. in principio.

Ullum si patitur dñs seruum delinquere cū p̄bi- bere nō possit nō patitur. s. crimē cōmitti vel nō pa- titur crimē. i. criminis penā: hoc nisi in culpa fuerit do- minus q̄ prohibere nō possit: sicut r. als tenet q̄s de cas- su si culpa p̄cessit casum. vt in sti. qui. mo. re cōtra. ob. §. ite m. is. et dixi. §. co. contractus.

De eo si stipulat⁹ suz a te. xx. tu r̄ideas. x. vel cōtra valet in. x. si placeat michi r̄hionis diuersitas. vt §. de r̄bo. ob. l. i. §. cū ad iat. si vero diuersitas in stipula- tione specierū est: tunc aut vnū stipulor: r. tu r̄ides aliud r. nō valet. aut plures. s. species stipulor: tūc aut copu- latiuē/aut disiunctiuē: q̄s dic vt in sti. de inuti. stipu. §. p̄- terea. Itēz pone locauit pro. x. tu sentias de. xx. valet in. x. vt. §. l. ca. si tibi decē. Itē pone vt. §. de cōsti. pe. l. sed si in diē §. sed si q̄s. xx. Itē potest p̄ni qñ cōceditur alicui q̄s maus: r. q̄ minus est cōceditur videt: sicq̄ consonabit regule superiorū. l. nō debet: cui q̄s plus est l. non dz q̄s minus est nō licere. et dic vt ibi. Itē pone in tribus arbi- tris. vt. §. de arbi. l. diem §. si plures. Itē hoc idē potest assignari in seruitute. nā plus est habere actū q̄ iter: ergo cōcedit actum r. iter concedere videtur quo ad cō- moditatem. vt in sti. de serui §. actus.

Nemo aliene. si quis obtulit se defensionī aliene rei. i. cause debet satisfdare cum fideiussoib⁹. vt. §. iudi. sol. l. si ad defensionē. in fi. r. §. qui satisfda. cogā. l. i. et est satisfdatio iudi. sol. vt in sti. de satisf. §. si. que tria cōnanc: vt. §. iudi. sol. l. iudicariū solui. dicitur ergo hic defensor expromissor: qz ipse promittit principaliter reo nō obligante se. vt. §. de dol. l. r. eleganter §. seruus pac. Itē be ne dicit aliene: qz secus in sua. vt in sti. de satisfda. §. §. ho- die. Item hoc in ciuili in criminali non admittit defen- sor. vt. §. de pub. iudi. l. pe. §. ad crimen. nisi ad allegan- das causas absentie: r. tunc non satisfdat. vt. §. de p̄cuf. serui §. publice. Sed an dare volens pignora audiat: vi detur q̄ sic: qz est equi pollens. vt in sti. de re. diui. §. ven- dite. Cōtra videt q̄ nō. vt. §. de p̄to. stip. p̄ctoue. nā pe- riculū est in custodia pignoriū. Itē hec regula fallit in ve- ris tutorib⁹. vt. C. de adm. tu. l. vi. §. defensionē. Itē in q̄si tutoribus vt orphanotrophis. vt. C. de epif. r. clef. l. orphanotrophos. et in auf. de ec. ti. §. si. Qñq̄ satisfdatio

pro nuda repromissione ponit qua cōtent⁹ actor sit. vt. §. titu. l. i. satisfdationis.

Pupillus. pone vt. §. de tribu. l. iij. §. si ipi. vbi pu- pilli scia non inducit tributoriā. Itē pone. C. de fal. mo. l. i. §. puberes. Itē pone si patit fieri op⁹ p̄ q̄ aqua plu-

ma et noccat non p̄iudicat sibi: se⁹ in maiore: vt. §. §. aq̄ plu. ar. l. labeo Item vbi cūq̄ pa- tiētia alicui p̄iudi- cet: non p̄iudicat pupillo vt si q̄s rē cō obliget eo pre- sente. naz maiori p̄iudicat: vt. C. ad vell. si sine. et i toto illo ḡali pati- tiētia p̄sensu h̄f- q̄stū ad sui cōmo- dū: vt si agat pati-

trum esse factum. Mulieri- bus tunc succurrendū est cū defraudantur: non vt facilius calumnientur. Gaius. Apillum⁹ qui proxim⁹ pubertati sit capace eē r. fur ad rē iurie factē. In heredes nō solent actiones trāsire q̄ penales sunt ex ma- leficio: veluti furti/dāni iurie vi bonoz raptoz. Paulus.

credet. vt. §. §. siur. l. illō relati. Itē hoc nisi sit p̄brati p- xim⁹. als p̄t delinq̄re: tenet: vt. §. pupillū. r. l. pupill⁹ e. Ubi institutio te heredē si feceris illud r. illō: vt si q̄s fieri dz. si r̄o ita: si illud aut illud/alterū. vt. §. de p̄di. in- sti. l. si heredi plures. Itē pone eodē modo in stip. vt. §. de iure do. plerūq̄ in fi. Quid ergo si nō est tibi neq̄ con- iuncta neq̄ disiuncta: Rñ. intelligitur ex mente proferē- tis. vt. §. de r̄bo. sig. alienatiōis §. si. Sed q̄d si mens nō appareat: Rñ. sufficit alterū factū: hic est casus huius l. maxime qz in obscuro q̄s minimū est seq̄mur. vt. §. e. l. semp. scias et q̄ freq̄nter p̄iuncta p̄ disiuncta: r. cōtra ponunt. vt. §. de r̄bo. sig. l. cōiunctionē. r. l. se pe. r. C. de r̄bo. sig. l. pe. Itē facit ad hāc. l. §. de ma. te. l. q̄ vulgo. r. de re. du. stis q̄ §. cū ita. r. de diuor. r. re. l. si §. at lex. in gn. r. de cōdi. r. demō. l. cum pupillus §. si.

Mulieribus. pone in muliere intercedēte cui sub- uenit nisi decipiat. vt. §. ad vell. l. iij. §. r̄ba. iunat §. cum defendit. s. a dāno dolo eaz non interueniēte. als nō: qz sic facilius calūniarent. i. ad decet r̄ides puenirēt. et sic calūniarent largi⁹ ponit §. §. ad turpil. l. i. §. calūniari. Itē no. aufert occasione delinquēdi. sic. C. de la. lib. tol. §. sed ne furādī. Item p̄t poni in muliere iuniter sibi dotē stipulāte. vt. C. de rei vro. ac. l. i. §. i. Itē si r̄ones ad- uersario nō ediderit. vt. §. de edē. l. i. §. si. Itē si accepit fideiussozē min⁹ idoneū iudicio sibi. vt. §. q̄ satisfda. cog. l. de die §. minor. Itē qñ inest lū iuris ciuilis ignorātia cōmiserint. vt. §. de adulte. l. si adulte r̄iū. §. i. ibi. nā si so- la r̄e. et §. fratres. ibi: nā r. mulieres r̄e. Itē viduis sub- uenitur in quarū domibus c̄bearum negligentā falsa moneta est fabricata. vt. C. de fal. mo. l. i. §. r̄iduas. Itē si subuenitur vt non cadant in turpil. l. desistant. vt. §. ad turpil. l. i. §. actionē. in fi. §. Item si aliquem in fisci de- tulerint. vt. §. de iure fit. l. i. in fi.

Pupillus. aliqñ dicit pupillus prim⁹ infantie. vt in- sti. de inuti. stip. §. furiosus. aliqñ prim⁹ pubertati vt h̄. accipio ergo medium vt a decimo anno r. dimidio supra mascul⁹ dicit proxim⁹ pubertati: hic talis delin- quere p̄t: vt hic. r. §. de fur. l. impuberē. r. ad le. ad l. sed et si quēcūq̄ §. sed si infans. excipe adulterium. vt. §. de adulte. l. si minor. Recur.

In heredes. actio furti est mere penalis hinc inde vt. §. de fur. si pignoz §. cū furti. r. sic in heredē nō dat. vt h̄. et in sti. de p̄pe. r. tēpo. ac §. non aūt. Itē act. le. ad l.

est penalis ratione inficiationis et repetitionis. ut in f. ad le. aquil. §. his autē p. bis. et ideo in heredē nō datur nisi in id qd ad eum puenit. ut §. ad le. aq. l. de heratius. §. hanc actionē. Itē actio vi bo. rap. in p. n. est penalis ratione tripli: ut in f. vi bo. rap. et iō non dat in heredē. ut §. vi bo. rap. l. i. §. fi. Itē actio in iuriarū est penalis: qz nichil actori abest: et nichil adest reo. et iō in heredē nō dat. ut in f. de ppe. ac. §. non aut. Sed nūqđ dabitur hīs casibus in heredē de eo qđ peruenit ad fctm: p. rñ. sic sed non pōt hāre nisi in aq. nam in furti actione cum mera pena sit: nil de ea puenit ad heredē. Item de act. vi bo. rap. planum est: qz et in id qđ puenit nō datur. ut §. vi bo. rap. l. i. §. fi. Itē in actiōe iniuriarū nō pōt aliqd puenire. Itē hęc regula tenet nisi l. i. sit p. t. ut §. eo. non solet. 7. l. seq. Itē nōne cōdic. fur. est penalis qñq. ut §. de cōdic. fur. si con dicat: 7. tñ dat heredi. ut in f. de ob. ex. d. l. §. si. Sed rñ. hęc regula loqur qñ actio que est penalis oñ ex ma lesicio. At p. d. l. c. fur. tū ē ex variis causarū figuris. ut no. §. de p. d. fur. si pro fure. §. fi. Itē predicta sunt vera siue sit penalis hinc inde: ut in exēplis huius. l. siue ex pte rei tñ: qz tunc non dat in heredē nisi in id tñ qđ puenit ad eum. ut §. de eo p quem fac. e. l. i. §. si plures. §. fi. siue actoris tñ: ut qz accepit a ticio pecuniā ut michi nego ciū per calūniā faceres: quo casu teneris michi: l. 3. nō abst. michi aliqd tibi tñ abest: 7. in eo nō est tibi pena. ut §. de calū. et generaliter §. si. sic in heredem nō dat nisi in id qđ peruenit. ut §. de calū. l. in heredem.

Nichil quo ad effectū: pone ut §. de dol. l. 7. elegāter §. serui pac. sed fallit qz si habes exceptionē p. acti: et pacifcamur: 7. licet petere: valet qđ nō valeret si ipso iure fuisset liberatus p pactū p. m. ut §. de pac. si vnus. §. pactus ne. 7. §. sed 7. si pactum.

In toto. si sum absolutus a petitione totius fundi video: absolutus a qualibet parte: qz pars est in toto. ut §. de excep. rei iudi. si quis cum totū. et repete qđ no. §. eo. l. p. rñ. in eo quod.

In obscuro. si rem aliquā pro. x. libris tibi vēdidisti: nec apparet de qua moneta egerimus: et vnus dicit de veronēnsibus: alter de imperialibus actum. pmo inspicitur qđ verisimile est. si enim res digna erat. x. libris imperialibus: vel multo maioris precio nō est verisimile eos egisse de vili moneta. si aut non pōt apparere: qz valet minus. x. libris imp. 7. plus. x. lib. veronē. tunc inspicia qđ plerūqz fieri solet. si em est p. suctudo in ciuitate ut q loquitur de numis de veron. intelligant: tunc videf de eis cōuenisse: sic de ceteris obscuro. sicut diximus. §. e. l. semp. Itē facit isti. qđ ma. nō pos §. idē iur. §. qđ obligatiōe. pone exēplū. ut §. de calū. l. quin enā. Item pone si testator legauerit creditō meo x. que debeo mei contemplatiōe ut a te liberer: video: ergo capere testū. ut §. de lega. iij. l. si dē cōmissa. §. inter dux. etiam si parum vel nichil habēat. ut §. de doñ. cau.

mor. l. mortis cā. §. l. Itē pōne. §. ad le. fal. querebat. 7. l. nefennū. §. fi. sed si fiat hęc liberatiō cā donatiōis: an erigitur donatiōis insinuatiō si est vltra quingētos anr. vel solidos: quidā q non. arg. §. de dona. l. modestinus sed certe ibi nō erat p. s. debitu: sed p. tēpora. argu. C. de vsur. l. vsure. 7. facit. §. q in frau. credi. l. i. in fi. e. Non pōt. si dolorel metu me induxisti ad p. mit tendū tibi: nil videris accepisse. i. acq. si scie: cū habes excep. doli v. l. metus. ut §. l. p. rñ. nichil. Sed op. si tibi inferenti metū nō queritur: ergo nec ego p. do. ergo nō habeo excep. qđ me. cau. qđ dā:

Nichil consensu. emptio: locatio: 7. similes sunt bono fidei: 7. habēt suū esse 7. veltimentum ex consensu. ut in f. de act. §. actionū. 7. de obligatio. ex consensu. si ergo sunt per metum rescinduntur p. excep. 7. p. act. qđ me. cā. ut §. qđ me. cau. l. metū. §. sed qđ p. rñ. ergo metus est p. rñ. consensu: cū vnū conseruat alterū destruat. Sed op. in metu est consensus: licet coactus et si sit heres coact. adire. ut §. qđ me. cau. l. si mulier. et trāf. sus quā fert dominū. ut. C. qđ me. cau. l. si vi. 7. datur actio: licet doq. cō datur exceptio ut dix. et probat. C. de inuti. stip. l. dolo. sensu ergo cōsensu est cōtrarius p. sensu. Sed rñ. coactus cō sensu est cōtrarius spontaneo non simpliciter. Itē op. non cōsentire est magis cōtrariū. Sed dic qz hyperboli ce loqur: sic §. de iurisd. om. iudi. si p. errorem. Vel dic spontaneo consensu nil plus cōtradicit qz coactus. Itē oppo. si dolus dat cām contractui: ipso iure est nullus. ut §. b. dol. 7. elegāter. circa p. n. sed in metu inest dol. ut §. qđ me. cau. l. si cum ex. §. cū. Sed rñ. illud qđ dicit in l. 7. elegāter. est de dolo simplici cui metus nō est mixtus. Item no. qđ dicit vis 7. metus sm antiquos. Sed hodie idem est vis. s. cōpulsio de qua hic dicit: qđ metus. ut §. qđ me. cau. l. i. et sic pone 7. pro id est.

Non capis. i. de capis. et pone in minore qđ emit seruū necessariū qđ postea decessit. ut. C. de in integ. res. l. i. mi. l. nō videtur. 7. §. de mi. l. verū. §. item non restituef. h. Non videtur. pone ut §. de iurisd. om. iudi. si per errorem. 7. de iudi. l. i. in p. n. 7. C. loca. l. ad probationē. 7. dic de errore facti: sic §. si iuris qui nocet. ut §. b. p. f. l. nō fatetur. Itē in hoc nisi sit cōis error facti: qz tūc facit ius ut §. de offi. p. rñ. l. barbarus. 7. de suppel. lega. l. i. in fi. Itē arg. §. huius legi. §. ad le. fal. l. i. §. si legatarius.

Pretor. quantum ad effectū eiusdem iuris est bono fidei possessor cuius est heres. nā vbi cūqz heres de iure

num erigit. ut §. qđ me. cau. l. sed et si partus. §. iul. qđ est falsum: imo habeo actionē 7. exceptionē. ut eo. titu. l. metū. §. sed qđ p. rñ. Rñ. si beneficiū edicti qđ me. cau. michi nō subueniat: dāni patiōr: qz solidum soluere cogor. Sed quia beneficiū michi datur: dicit qđ dāni pati nō video. hęc eadē questio fit in dāno iniuria dato. Itē in eo qui tēporali ac. tenebatur et cuius negocia gessit: 7. dum gereret a se non erexit. ut §. de nego. gest. diuortio. et eadem respō. adhibetur fm. hō.

Nichil consensu. emptio: locatio: 7. similes sunt bono fidei: 7. habēt suū esse 7. veltimentum ex consensu. ut in f. de act. §. actionū. 7. de obligatio. ex consensu. si ergo sunt per metum rescinduntur p. excep. 7. p. act. qđ me. cā. ut §. qđ me. cau. l. metū. §. sed qđ p. rñ. ergo metus est p. rñ. consensu: cū vnū conseruat alterū destruat. Sed op. in metu est consensus: licet coactus et si sit heres coact. adire. ut §. qđ me. cau. l. si mulier. et trāf. sus quā fert dominū. ut. C. qđ me. cau. l. si vi. 7. datur actio: licet doq. cō datur exceptio ut dix. et probat. C. de inuti. stip. l. dolo. sensu ergo cōsensu est cōtrarius p. sensu. Sed rñ. coactus cō sensu est cōtrarius spontaneo non simpliciter. Itē op. non cōsentire est magis cōtrariū. Sed dic qz hyperboli ce loqur: sic §. de iurisd. om. iudi. si p. errorem. Vel dic spontaneo consensu nil plus cōtradicit qz coactus. Itē oppo. si dolus dat cām contractui: ipso iure est nullus. ut §. b. dol. 7. elegāter. circa p. n. sed in metu inest dol. ut §. qđ me. cau. l. si cum ex. §. cū. Sed rñ. illud qđ dicit in l. 7. elegāter. est de dolo simplici cui metus nō est mixtus. Item no. qđ dicit vis 7. metus sm antiquos. Sed hodie idem est vis. s. cōpulsio de qua hic dicit: qđ metus. ut §. qđ me. cau. l. i. et sic pone 7. pro id est.

Non capis. i. de capis. et pone in minore qđ emit seruū necessariū qđ postea decessit. ut. C. de in integ. res. l. i. mi. l. nō videtur. 7. §. de mi. l. verū. §. item non restituef. h. Non videtur. pone ut §. de iurisd. om. iudi. si per errorem. 7. de iudi. l. i. in p. n. 7. C. loca. l. ad probationē. 7. dic de errore facti: sic §. si iuris qui nocet. ut §. b. p. f. l. nō fatetur. Itē in hoc nisi sit cōis error facti: qz tūc facit ius ut §. de offi. p. rñ. l. barbarus. 7. de suppel. lega. l. i. in fi. Itē arg. §. huius legi. §. ad le. fal. l. i. §. si legatarius.

Pretor. quantum ad effectū eiusdem iuris est bono fidei possessor cuius est heres. nā vbi cūqz heres de iure

num erigit. ut §. qđ me. cau. l. sed et si partus. §. iul. qđ est falsum: imo habeo actionē 7. exceptionē. ut eo. titu. l. metū. §. sed qđ p. rñ. Rñ. si beneficiū edicti qđ me. cau. michi nō subueniat: dāni patiōr: qz solidum soluere cogor. Sed quia beneficiū michi datur: dicit qđ dāni pati nō video. hęc eadē questio fit in dāno iniuria dato. Itē in eo qui tēporali ac. tenebatur et cuius negocia gessit: 7. dum gereret a se non erexit. ut §. de nego. gest. diuortio. et eadem respō. adhibetur fm. hō.

Nichil consensu. emptio: locatio: 7. similes sunt bono fidei: 7. habēt suū esse 7. veltimentum ex consensu. ut in f. de act. §. actionū. 7. de obligatio. ex consensu. si ergo sunt per metum rescinduntur p. excep. 7. p. act. qđ me. cā. ut §. qđ me. cau. l. metū. §. sed qđ p. rñ. ergo metus est p. rñ. consensu: cū vnū conseruat alterū destruat. Sed op. in metu est consensus: licet coactus et si sit heres coact. adire. ut §. qđ me. cau. l. si mulier. et trāf. sus quā fert dominū. ut. C. qđ me. cau. l. si vi. 7. datur actio: licet doq. cō datur exceptio ut dix. et probat. C. de inuti. stip. l. dolo. sensu ergo cōsensu est cōtrarius p. sensu. Sed rñ. coactus cō sensu est cōtrarius spontaneo non simpliciter. Itē op. non cōsentire est magis cōtrariū. Sed dic qz hyperboli ce loqur: sic §. de iurisd. om. iudi. si p. errorem. Vel dic spontaneo consensu nil plus cōtradicit qz coactus. Itē oppo. si dolus dat cām contractui: ipso iure est nullus. ut §. b. dol. 7. elegāter. circa p. n. sed in metu inest dol. ut §. qđ me. cau. l. si cum ex. §. cū. Sed rñ. illud qđ dicit in l. 7. elegāter. est de dolo simplici cui metus nō est mixtus. Item no. qđ dicit vis 7. metus sm antiquos. Sed hodie idem est vis. s. cōpulsio de qua hic dicit: qđ metus. ut §. qđ me. cau. l. i. et sic pone 7. pro id est.

Non capis. i. de capis. et pone in minore qđ emit seruū necessariū qđ postea decessit. ut. C. de in integ. res. l. i. mi. l. nō videtur. 7. §. de mi. l. verū. §. item non restituef. h. Non videtur. pone ut §. de iurisd. om. iudi. si per errorem. 7. de iudi. l. i. in p. n. 7. C. loca. l. ad probationē. 7. dic de errore facti: sic §. si iuris qui nocet. ut §. b. p. f. l. nō fatetur. Itē in hoc nisi sit cōis error facti: qz tūc facit ius ut §. de offi. p. rñ. l. barbarus. 7. de suppel. lega. l. i. in fi. Itē arg. §. huius legi. §. ad le. fal. l. i. §. si legatarius.

Pretor. quantum ad effectū eiusdem iuris est bono fidei possessor cuius est heres. nā vbi cūqz heres de iure

ciuili habet directam actionem et bono. pof. vtilen. in casibus tñ deterioris conditionis est heres qñ bono possessor. vt s. de p. tab. l. si ex duob. et de le. pte. bo. pof. l. si duob.

Queditor. si consentiat creditor debitoris simpliciter pignus alienari: perit pignus alienatione secuta: nisi dicat consentio

saluo meo iure. vt hic. et C. de remis. pig. cu re. et s. qui. mo. pig. vt hypo. sol. si debitor. s. si. et l. si. sicut. s. si volu. tate. si autem non consentiat expressim eo tñ sciēte aliene tur cuz putet ius suū vbiq durare sibi nō preiudica tur. vt. d. l. si. sicut. s. non videtur.

Quoniam ex pluribus. eade res pot michi de beri ex pluribus

causis: vt si res aliena michi legata fuerit: eamq postea em i debetur michi ex causa legati et ex causa emptio nis: et vtrūq potero intēdere actionē. vt in l. i. de leg. s. si res aliena. dominiū aut rei non nisi ex vna cā pot acqri vt s. de acq. pof. l. iij. s. ex pluribus. et ad. l. fal. fundo. scz vel vsucapione vel traditione. vt. C. de pac. l. traditionibus. et in legato sola heredis adiectione. vt. s. de le. i. l. si tibi homo s. cuz seruus. et alijs modis q dicunt in l. i. de re. di. s. singulorū. vlt. q in fi. Et ex hac ratione si ago reuē di. p aliq re et succūbā: repellar postea agēs: qz cū nō erā dñs nisi ex vna causa: illā videor in iudiciū deduxisse. nō sic si egi personali: qz ex multis causis pot deberi. vt. s. de excep. rei iudi. l. si mater. s. eandē. et l. et eadē qstio. s. actioes. Sed videt posse. pbari dominiū queri ex plu rib⁹ causis. cum em vsucapio sit dominiū acqstio. vt. s. de vsucap. l. vsucapio. contingit ex pluribus causis. vt s. de vsuca. l. iij. s. ex pluribus. vsucapio aut ex possessio ne. pcedit: vt in diffinitione vsucapionis cōtinet. nam di citur p cōtinuationē possessio. sine possessione em vsuca pio non procedit. vt. s. de vsuca. l. sine pof. et etiam cepra desinit si interrūpitur pof. vt eo. ti. l. naturaliter. Sicut er go pof. contingit ex pluribus causis: ita et vsucapio. ergo et dominiū. Rñ. qz dicit tñ ex vna causa qri dominiū. ve rū est si accipias causam primā. s. vsucapionē cui⁹ vsuca. multe sunt cause et tituli possidēdi q sunt causa remota ad dominiū. sic et als ex causa proxia et remota: vt ecce superbia inflat: charitas aut edificat. hec est vera qz sus perbia est proximo: causa inflationis. at si dicas sciētia inflat falsa est: qz sciētia est causa remota. nā sciētia su perbia et superbia inflationē generat. Itē ad hoc. s. de excep. rei iudi. cū de hoc. et d. ob turpē cau. si ob turpē

Aliud. si vendā tibi rem aliquā: et emnecatur teneor de euic. etiā si non pmisi. vt. C. de euic. l. nō dubita tur. si autē vendēti consentiā: non teneor de euic. nisi pre cium accipiā. vt. s. de euic. l. quidā. l. si precium non ac cipiā circa ius meū michi preiudicat. vt. C. de re. pi. l. ij. d. Refertur. si publice populus vocetur. s. per tubaz vel campanā: vel voce preconiā. licet non omnes veni ant: videntur omnes facere qd faciunt qui venerunt: si modo due partes veniant. et maior pars illarum duarū

Dñm an ex pluribus causis qri possit.

partū consentit. vt. s. qd cuiusqz vniuersi. l. nulli. Itē si faciat maior pars eorū qui presūt vniuersitati et deputa ti loco ton⁹ ciuitatis: vt decuriones. vt. d. l. nulli. s. ad mu nicipa. l. municeps. et l. qd maior. et habet locuz in electi one et in contrahibus et etiā in commissione pene: si ve

niat contra cōtra ctum penales vel etiā vadāt vel als delinquant. vt. C. de sac. san. eccl. l. tubemus nullaz. ideo aut sic fingit hoc lex: quia non possunt oēs con sentire facile. vt. s. de liber. vniuersi. l. i. et de acqui. pof. l. i. in fi. licet cū dif ficultate aut sic. vt. s. de offi. qsto. l. i. et qd me. cau. l. metū. s. animadu uertenduz. Item huic legi est arg.

Idem. In iure ciuili receptum est quoties per euz cul tus interest conditionē nō im pleri fiat quominus impleat perinde haberi / ac si impleta conditio fuisset. qd ad liberta tem et legata et ad heredū in stitutiōes perducitur: quibus exemplis stipulatiōes quoqz cōmittuntur: cū per pmissozē factū esset qminus stipulatoz cōditio peret. Pau. Ne propter necessita

tem si viueret. Idem. In iure ciuili receptum est quoties per euz cul tus interest conditionē nō im pleri fiat quominus impleat perinde haberi / ac si impleta conditio fuisset. qd ad liberta tem et legata et ad heredū in stitutiōes perducitur: quibus exemplis stipulatiōes quoqz cōmittuntur: cū per pmissozē factū esset qminus stipulatoz cōditio peret. Pau. Ne propter necessita

tem si viueret. Idem. In iure ciuili receptum est quoties per euz cul tus interest conditionē nō im pleri fiat quominus impleat perinde haberi / ac si impleta conditio fuisset. qd ad liberta tem et legata et ad heredū in stitutiōes perducitur: quibus exemplis stipulatiōes quoqz cōmittuntur: cū per pmissozē factū esset qminus stipulatoz cōditio peret. Pau. Ne propter necessita

tem si viueret. Idem. In iure ciuili receptum est quoties per euz cul tus interest conditionē nō im pleri fiat quominus impleat perinde haberi / ac si impleta conditio fuisset. qd ad liberta tem et legata et ad heredū in stitutiōes perducitur: quibus exemplis stipulatiōes quoqz cōmittuntur: cū per pmissozē factū esset qminus stipulatoz cōditio peret. Pau. Ne propter necessita

tem si viueret. Idem. In iure ciuili receptum est quoties per euz cul tus interest conditionē nō im pleri fiat quominus impleat perinde haberi / ac si impleta conditio fuisset. qd ad liberta tem et legata et ad heredū in stitutiōes perducitur: quibus exemplis stipulatiōes quoqz cōmittuntur: cū per pmissozē factū esset qminus stipulatoz cōditio peret. Pau. Ne propter necessita

contra. s. de aqua plu. arcen. si autem. Accur. e. Absurdum. pone vt. l. eo. qd ipsi. et facit. s. e. in his. s. i. sed op. testator sciens rem alienā non vsucapit nec heres sed legatarius sic. vt. s. de diuer. et tēpo. p. sc. r. p. an vitū. que est contra. et l. cum heres. sed non habet plus iuris nunc cum in caput habere. habebit tamē postea per vsucapionem. Accur.

In iure ciuili. regulā premitit cui dat quattuor et re pla. pūmū de libertate vt si testator leget libertatez slich. si. x. det heredi. vel si ei seruierit per annū: per he redē itet quominus impleat conditio. vt. C. de condi. in ser. l. fi. et s. de statuli. l. iij. in prin. et s. fi. scōz in legato: vt lego tibi fundū si decē heredi des. vt. s. quando dieo le ga. ce dit. l. v. s. itē si qua. et de condi. et de. cū pupillus. etiā de institutiōe dic: institutio te herede si. x. nico de deris. q dicitus als erat futurus legitim⁹ ab intestato. vt. s. de con. inst. l. iij. de stat. l. i. vt si pmiseris michi. x. si ascē dam hodie capitolū et me impediās. vt. s. de condi. et de mon. l. iure ciuili. vbi est lex de verbo ad verbū. Sed qd si promiseris michi. x. si te vicerō: postea resistis quomi nus te vincā: Rñ. nō habetur pro impleta qz tacite fuit actū vt possis resistere et sic habetur pro expreso. vt. s. si cer. pe. l. cū quid. Itē qd si impediōz per aliū: Rñ. nō has betur pro impleta. vt. s. de condi. et demō. l. quibus di. ni si in libertate. vt. C. de condi. in ser. l. fi. Item quid si per casum: Rñ. dicit hoc et superiori casu. vt no. C. de insti. et substi. l. i. Itē qd dicit cuius interest. dic fm Bzo. s. pūa cipaliter: puta qz conditioe exsente incidit in obligatiōe. Uel qd fusi est vel erit ab eo recedit. Ar. optimum s. de pac. l. fideiussois. in dāno eniz spectat interesse nō in lucro nisi vbi lex exprimit. vt. s. de acti. erup. si sterilis. s. cū per venditorē. nisi dicas hodie corectū per legēz C. de sen. que pro eo. l. vnica. Itē non inspicitur ratione affectionis. vt. s. de ope. seruo. l. vlti. et ad. l. aquil. si seru um meū. nisi vbi lex diceret. vt. s. de tu. et ra. dist. l. i. s. si nō nullos. et s. manda. cum seruus. Accur.

Ne propter. pro captiuis redimēdis ex necessitate Rei sa rei sacre alienatio permittit. vt. C. de sac. san. eccl. cre alieci antepe. hoc non trahitur vt indistincte alienatio per: natio mitatur. vt. s. l. qd contra. nisi eadem aut maior ratio alicz p mitat.

ess. t. vt pro cis alēdis. arg. s. de legi. 1. senatuscō. nō pfit. 7. s. de cloac. l. si. itē pone vt. s. cōi. diui. l. s. ius. s. i.

Alius. et cōceden. si. puta in emphyteosim: 7. dic qd hęc regula fallit: qz aliq possunt vēdere 7. nō donare vt tutor curator p̄ses / 7. similes. vt. s. de fur. interdū. s. qui tutelā. 7. s.

de pac. s. iuris. s. si curator. 7. C. de pac. l. pactū tu. et. de trāfac. l. p̄ses.

Ite filius 7. seru⁹ habentes liberā. vt. s. de pac. l. con trarij. s. si filius

Ite 7. cōtra qnqz permittitur dona tio non veditio. vt C. de s̄dis. cuf. l. s. i. i. 7. s. emphi teosis p̄mittit vbi nō veditio. vt. C. de sacrosan. eccl. aut. perpetua.

Enalta. vt furti 7. siles vt insti. de ppe. et tēpo. ac s. penales. et facit. s. eo. oēs. 7. s. e. pupill⁹. et qd nō. s. eo. non solet. 7. l. seq. 7. s. de acf. 7. ob. l. omnes. s. si.

Aliquis aliud est alienare: 7. aliud consentire. vt s. l. p̄i. aliud. et qd p̄t p̄mū. alienare: vt creditor pignus ex pacto p̄t 7. scdm. l. cōsentire debitor alienā ti: 7. p̄ id tollitur pignus. vt. s. qui. mo. pig. vel hypo. sol. sicut s. si voluntate. hoc fallit qn nō venit dies soluedi: qz non p̄t vēdere: sed p̄t consentire vendēti. Itē fallit vbi minor. xxx. an. non p̄t seruam manumittere: n̄i post est cōsentire debitor manumittere volēti sibi obligatū. vt. s. de manu. vni. si pater. s. si. Itē fallit. C. de pac. l. si. s̄do diaf. qz qui nō p̄t donare nec donān cōsentire: vt filius 7. seruus etiā si liberā habeāt ad ministratōnē. vt s. de pac. l. s. iuris. s. si fili⁹. Itē vir vxori nec donat. nec aliq donātū p̄sentit. vt. s. de do. iter. vi. 7. vxo. l. iij. s. nō t̄n.

Qui rem. qui aliū defendit sine mādato nō est locu ples: vt euitet satisfda. iudi. sol. vt. s. de. p̄cuf. si mi nor. s. is qui. 7. l. 7. si p̄ul. 7. l. nō videt. 7. s. e. in eo qd. s. i. sed si cum mandato domini pro eo satisfdat. vt. s. iudi. sol. l. si ad defendendum.

Non videtur. p̄misi michi rem alienā dare: nō li berari tradēdo: qz nō facis meā cum nō sit tua. vt s. de s̄bo. obli. vbi autē nō. s. si. 7. insti. de acf. s. si citaqz. nisi ex natura tract⁹ p̄ambult ponat. p̄ tradere: vt si rē empti stipulatus sum dari. nā tātū videt. p̄mittere q̄ tum iudicio empti prestare cogitur. vt. s. de vsur. si stipu latus. Iudicio autem empti non cogitur vēditōr facere rem accipientis. vt. s. de acf. emp. l. ex empto. Itē qnqz dicitur dari quo ad op̄tionē: qd non datur quo ad veri tatē. vt. s. de iure dof. si serui. Item quādoqz ponitur p tradere ex natura cōtractus qui fit: vt do tibi rem ex cā cōmodati vel inspicendam. vt. s. cōmo. l. eum. s. si rem. sic 7. s. loca. si vno. s. si verbo donationis.

Qui iussu. pone casum vt. s. ad sill. si qd quasi. Itē in c̄cutoribus et apparitoribus et exequentibus sen tētiis iuste latas precepto iudicis. sed quid si nō iuste? dicunt quidam ei non parendum: 7. qui paruērit teneat.

Tu dicit aut precepit aliquid exercendo suum officium: aut sicut quilibet puuatus: primo casu qui parit: nec in dolo: nec in culpa est: vt in domo diruēda et similibus s̄uis iniustum sit preceptum iudicis: 7. hoc propter re rum iudicatarum auctoritatē. vt. s. ad rebel. seruo inuī to. s. cū pretor. et propter publicas vtilitatem q̄ est vt maleficia punian tur. vt. s. ad. l. adq. ita vulneratus in quibus puniēdis subiecti p̄stare de bent suū auxiliū. vt. C. de his q̄ la tro. vel alt. cri. l. iij. 7. C. de ept. 7. cle. si quis in hoc. et qz p̄sumendū ē iuste latā sicut ius raut. vt. C. ad le. iul. repe. l. si. s. 7. li cet. Ceterū si dica tur nō esse paren dū qz sit iustus de cretū: ergo 7. vbi ē

Qui rem alienam defen dit: nunq̄ locuples ha betur. **A**lpianus.

Non videtur data / q̄ deo tēpore quo dantur accipientis non fiant. **Q**ui iussu iudicis aliquid facit: nō videtur dolo malo facere: qz parere necesse habet. **I**dem.

Apienda occasio est que prebet benignius r̄sum. **Q**d factū est cū in obscuro fit: ex affectione cu iusqz capit iter p̄tatoz.

Is dānum dat **I**dē.

Iusqz capit iter p̄tatoz.

Is dānum dat **I**dē.

iusiā differē pene ip̄sio: qz fieri p̄dictiones in singulis cās poterit: qd est absurdū 7. euitabile. vt. s. de car. edi. l. s. s. 7. si qd nō. 7. s. d. trāfac. cū hi. s. si cū lis. Si vō nō exequatur officium suū: dico nullatenus parēdum etiā si ius precipiat: nisi in reuerentie exhibitione. vt. s. de i us vo. l. generaliter. Nec ob. qz iurant subiecti parere omnibus preceptis: quia restringitur ad ea de quibus verisimiliter est actum. argu. s. de pigno. l. obligatione. In casibus non solū nō obedire: sed etiam debēt resiste re officiales sui. vt. C. de appel. l. qm̄ iur. 7. C. qui manu. non pos. l. hic quidem. s. seruus. azo. licet autem pareā obedienti quando exequendo suum officii precipit: t̄pe tamen iudex tenetur vel finito magistratu si de maioribus est: vel etiam eo durante si de minoribus. vt. s. de iniur. nec magistratibus. 7. ad le. aquil. quemadmodū. s. magistratus. p̄dicta distinctio in atrocibus potest intelligi. at in his in quibus non est dolus: etiam extra officium parens excusatur. vt no. s. ad le. aquil. liber ho mo. et facit. s. eo. ad ea. Recursus.

Apienda. pone vt. s. de p̄si. si p̄ses. Item. s. de re iudi. inter pares. Item. s. de arbi. diem. s. si plu res. Item. s. de condi. indebi. dominus testamēto. et fa cit. s. eo. semper in dubijs.

Qd factum. rem alienam legauit: 7. dubium est fut sciens vel ignorans: certe ex affectione quā habeo ad le gatariū qz sit coniuncta p̄sona: habeo pro faciente quan tū ad substantiā legati: 7. ignorauit. vt. C. de lega. cū alie nā. Item pone. C. de inoffi. testa. l. iij. Item pone. C. de insti. 7. subli. generaliter. s. cum autem.

Iubentes filijs vel seruis facere: precipiēs tenetur obediens excusatur. vt. s. de acf. 7. obli. l. serui. Quid autem si precipiens nullū ius imperādi habuit? Joh. vterqz tenetur. Azor alij distinguūt: vt. s. ad le. aquil. li ber homo. 7. facit. s. de iniur. nō solum. in p̄n. 7. s. eo. hoc iure. s. l. 7. s. de vi 7. vi arma. l. i. s. quotiens. 7. s. eo. ad ea. 7. s. proxi. l. non videtur. s. qui iussu.

Quod pendet, pone in conditionali obligatione que pendet nec habetur perinde ac si conditio extitisset cum nec cessit nec venit dies. vt in l. i. de h. bo. oblig. §. ex conditionali. r. §. de verbo. sig. cedere. Item pone §. ad mac. l. i. §. si pcedat. §. ar. §. §. v. i. pos. mit. l. i. §. si in d. d.

Promo ideo. promisit michi ticus: vt si qd pro eo suis creditoribus soluerim id michi restituet nō id teneor creditoribus eius: idē et si non essem stipulatus. nam repeterem si solueri: r. tamē teneor. Item pone §. de aqua plu. arcē. l. i. §. apud ferocē. Fallit autē hec regula i procuratore r gestore q michi tenetur: eo q pecuniam meam mutauerint vt saltē michi cedāt actiōes. Itē fallit

in duobus locis cōmune seruum habentibus. nā quilibet in solidum de peculio potest conueniri: qz repetitur a socio qd prestiterit. vt §. de pecu. r ancillarū. §. si quis cū seruo. Itē fallit §. ad le. fal. qui fundū. §. si tu ex parte. sed non aperit ibi teneri in solidum in quartam vel vltra quartam pendente conditione heredis. Accur.

Actum. pone vt §. de iurisd. om. iudi. l. i. Itē pone §. de fer. l. i. §. si vero. Item. C. qui pro sua iur. l. i. Sed arg. contra §. in ius vo. vt eant. l. i. §. sed illud bene pertinet ad eum. Accur.

Cōtrahenda. pone vt §. de cōtrahen. emp. l. cum in lege. Sed §. in eo. n. l. i. in emptō. in pn. Sol. ibi in accessorio: hic in principali. vel ibi sic ab emptore fuit dictum: r sic cōtra eum intelligendū. Item contra §. de iudi. si quis in rē. So. aliud in iudicijs. Item contra §. loca. l. in lege. So. ibi ideo pro locatore vt nichil operentur quedā verba in pacto apposita. Cetera dic vt no. §. de pac. l. veterib. r. facit §. de pben. emp. l. labeo. Si autē ambiguitas est talis: vt fm intellectū loquēns possit valere: fm alterius non: vt si rem venditā cōueniēti michi dare bono. hodie intelligim⁹ de hac bononia: vt nō pcreat cōuentio. l. 3. p. me. vt §. de h. bo. ob. l. quoniens.

Cōndēnatione. quidā intelligunt hanc. l. in filijs et parentibus r patronis: r ceteris quibus alimēta cogimur p̄stare: vt illi debitores nobis sic condemnentur. Alij q dānantur in quantū facere possunt in solidum dānentur. sic em̄ dicit in q̄ntum facere possit. vt in l. i. de ac. §. pe. sed Jo. gñaliter in oib⁹. r qd in. d. l. dē in q̄ntū facere possit: subaudi cōmode r honeste. nec em̄ v̄ fieri posse qd nō pōt fieri honeste. vt §. n. i. nepos. pculo. vel dicit in q̄ntum rē. i. nō deducto ere alieno. vt §. de re iudi. l. i. sunt. Cōtra eos est et in donatore: in q̄ expresse dē ducendū ne egeat: r tñ nō inueniē q̄ debeat alere donatariū. vt §. de re iudi. l. cū ex cā. Itē hz eos qd differret ceteri debitorum ab his si r hi in solidū tenerentur: sed rident: qz hi

non tenentur post quadrimestre tempus ad vsuras cētesimas: sed ceteri sic.

Cum verbum. pone vt §. titu. l. i. hec verba. Itē §. de vsuris. l. videamus. §. in fauiana. et facit §. titu. l. i. plus est. r. l. restituere.

narum que in id quod facere possunt damnantur: nō totum qd habent extorquendum est sed et t̄parum ratio habenda est ne egeant. **C**um verbū restituas/lege inuenitur: et si non specialiter de fructib⁹ additū est: tamē et fructus sunt restituendi. **U**niciuq⁹ sua mora nocet: qd r in duob⁹ re: is pmittēdi obseruat. **D**olo facit qui petit quod restitutus est. **I**dem.

Qui pōt facere vt possit cōditori parere: iā posse videtur. **Q**uis si velit habere nō pōt: id repudia-

est restitutus: secus si alij. vt §. fo. ma. si socer. §. luct⁹. Itē hz locū hec regula in petitorijs: sec⁹ in possessorijs. vt §. quo. le. l. i. §. i. sed dicās idē in possessorijs si incōtinenti velit de suo iure docere. vt §. de car. edic. l. iij. §. cau se. sed fallit in auf. detriē. r semis. §. illud. et adde quod no. §. eo. inuitis. §. i. r. §. de excep. do. l. dolo.

Ubi pōt. pone vt §. de pben. emp. l. labeo feri. si michi bibliotheca. Itē pone vt §. de le. ij. si qd seruo. vbi seruo libertas p̄ fideiō. r. r. relicta sunt. nā heres tenetur ad vsuras de illis. x. cū poterat manumittēdo aperire viā petendi. r. et sic nō pōt se excusare: quasi existētī seruo dare nō debuerit vel nō potuerit: cū nichil p̄pūsi habere possit. Itē pone §. de cōdi. r demō. l. i. cui legat⁹ §. si cui recte. Itē pone §. qui. ad liber. p̄cla. nō l. 3. l. lucius. §. sed his q̄ adhuc. sed in eadē. l. fallit hec regula in eo cui relicta est libertas sub cōditōne q̄ erat in ipsius potestate. nā r si panā se venūdari/nō denegabit ei libertatis. p̄clamatō q̄si nō possit imputari q̄ in libertatē nō. p̄clamauit: r qz nō poterat. nec em̄ adhuc extitit conditio: sed tñ ipse poterat facere r adimplere cōditōne vt possit p̄clamare: nec hoc sibi imputabit. Itē fallit §. de acqui. here. is q̄. vbi dicit is demū potestatiua pōt facere vt possit acq̄rere: ergo pōt repudiare qd falsum est. vt §. de acq̄. here. is qui heres. Item ponere potes vt §. si quis omif. cau. testa. l. i. §. que sub conditione. et facit §. quib⁹ ex cau. mato. l. ei quoqz. r. l. seq.

Quis qd. pone in legato sub cōdi. relicto. vt §. de leg. ga. §. si ita sit scriptū. §. si sub cōditōne. Itē pone l. herede sub cōditōne instituto. vt §. de acq̄. herf. l. i. §. q̄ heres. §. pactū valet: vt §. de pac. r heredi. §. filia. r de mino. l. iij. §. si qd minori. r. C. de pac. l. i. r est rō: qz pactū nūc auctoritate duoz vnde maioris est firmitatis: sed fm hoc si pōt petere: ergo r repudiare pōt. sed cōtra in decretali bonoz pos. que pōt peti: non tamē repudiari. vt §. de suc

Uniciuq⁹. si fideiussoz ē in mora: non nocet reo quomin⁹ interitu specti libere: §. i. §. de h. bo. ob. l. cū filij. r. l. mora. itē si duo rei sunt debēdi altero interpellato alter liberat interitu rei: §. ipe teneat. vt §. de vsur. l. mora. in fi. nisi sint socij. tunc mora est vni⁹ mora al: socij socij nocet. vt §. §. de cio nos duo. reis. l. pe. q̄ cet. est contra.

Dolo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

est contra. **D**olo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

est contra. **D**olo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

est contra. **D**olo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

est contra. **D**olo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

est contra. **D**olo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

est contra. **D**olo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

est contra. **D**olo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

est contra. **D**olo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

est contra. **D**olo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si ei a q̄ petit

ces. edicto. l. i. §. decretalis. sed ibi nō pōt p̄fē: s̄ p̄ iudicē
I n omnibus. hec vera sunt nisi totius populi error
interueniat. vt. §. de offi. p̄to. l. barbarius. ⁊ in fi. de
testa. §. testes. seru. ergo iudex esse nō potest. vt. §. de iur.
di. cum. p̄ctor. §. mouibus. Nec testis. vt. C. §. testi. l. q̄si
liberum. nec arbi

ter: vt. §. de arbi.
parui. §. in seruū.
nec tutor. vt. in fi.
qui da. tu. pos. §.
seruus autē alie
nus. Accur.

C nō debeo. pone. §. ad vell. l.
fina. §. i. ubi sed si
creditor. ⁊. Item
pone. §. de acq̄.
pos. pōponi. §. i.
quādo. l. vult. vt
accessione sui au
ctoris non potest
nisi cū suis vicijis.
Item sicut auctori
meo poterat ad
uocari p̄ hypothe
cariā. sic et michi
vt. §. de p̄trahen.
emp. l. alienatio.
Item vicij rei mi
chi nocet. vt. meo
auctori. vt. in fi. §.

Non est. singu. Idē.
Nis cōcedendū qd̄ per
magistratū publice possit fie
ri: ne occasio sit maior. ⁊ tumul
tus faciēdi. In finita. Est
matio est libertatis. ⁊ necessi
tudinis. Idem.

Qui in ius. dominium. uve
alteri. succedit. iure ei.
vti debet. Nemo videtur.
dolo facere q̄ ignorat causam
cur non debeat petere.
Idem.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. si promittis michi hypocēthaurum:
vel hominē mortuum dare nulla est obligatio. vt
in fi. de in iur. stipu. in p̄n. nisi eras in mora ante mortē
vt. §. de verbo. obli. inter stipulantē. §. fi. ⁊ de cōsi. pecu.
l. promissor. et facit. l. eo. l. impossibillium.

Et quod dicit solēnibus verbis. i. sentētia solēnit er
lata vel decreto: vel simili. non autē de solēnibus. ⁊ bis:
quia illa remota sunt. vt. C. de formu. l. i. ⁊. Item facti
ie. deo dicit: quia quādoq̄ immutatur: vt hic subijcit. et
no. in diffinitione. vt. §. de in integ. resti. l. vlt.

Nemo videt. si peto qd̄ defunctus remisit non re
pellor exceptioe doli nisi postq̄ sciuerō. vt. §. §. excep. do.

l. §. itez querit. ⁊ §. generaliter. sic cōtra debitor igno
rans non est improbus. vt. §. eo. non potest.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Quod nullius. esse pōt.
id vt alicui. fieret nul
la obligatio ualet efficere.
Et si nichil. Marcel.
facile mutādū ē ex solē
nib. ⁊ vbi eq̄tas euident ex
poscit. subueniendū est. Idē.

Id

Liber Duodecimus.

Impossibiliū. si michi liberū hominē vel rem sacraz vel religiosam: vel lunā michi pmiseris dare: nulla est obligatio. vt. s. de verbo. ob. inter stipu. s. sacra. et in: sti. de inuti. stip. in pun. idē si stipuler sorore meaz michi in vxorem: qd de iure est impossibile. vt. s. de ver. obli. si stipuler. idē si stipulatio est possibili: sed cōditio im-

Impossibiliū nulla obligatio est. **C**elsus. **A**ni timorib non uita excusatio est. **I**dē **N**ihil peti potest ante naturā per solui possit: et cum soluedi tēpus obligationi additur: nisi eo tempore p̄terito peti non potest. **I**dem.

S quis pregnantē vxorem reliquit: non videt sine liberis decessisse. **I**dem. **I**tem pone. s. de r. iudi. si quis ab alio. in pun. Item vt C. qd me. causa. l. i. r. ij. Accur.

Nihil peti. si promiseris michi partū arethuse vel fructus fundi inest tēpus ante qd non pōt agi. vt s. de verbo. ob. l. inter dū. nisi feceris quominus postea dare possis: vt qz pocullū abortionis dedisti. vt arg. s. de statuli. l. iij. s. si. scōdo dicit qz si pmisisti. r. in pascha: ante nō possum agere. vt in sti. de verbo. obli. s. in diē. secus si pmiseris michi hodie. vt. s. de hb. ob. liber homo. s. r.

S quis pregnantē in situ te heredēz si decedas sine liberis rogauit vt hereditatē resituas: si p̄gnantem vxorē relinquis: nō videt conditio defecisse sed certē nec extitisse: qz si mortui nascant pro non conceptis et nō natis habent. vt. s. de verbo. ob. l. qui mortui. nisi in casu. vt. s. de. ti. queret aliquis. Item qd si tu institutus nō vxorē sed cōcubinā pregnantē reliquist: Rñ. idē. vt. s. ad treb. l. ex facto s. si qz rogatus. r. de le. ij. cuz pater. s. yo lo. et. l. lucius. s. vltimo. Accur.

Ubi repugnātia fecit quis duo testamēta r vtrūqz fuit originale: forte qz vnū volebat fecū ferre: r aliud domi relinquere. r in vno inuenit ticio relicta domo: in alio inuenit eadē domus relicta meuo: neutrum valet. vt hic sim bu. r azo. vt. C. de fide instr. l. scripture. hec positio nō placet: qz hic de vna scriptura dicit. Item eadez ratio nō valet: si dicas qz inueniuntur duo testamēta: in vno quorū ticius heres: in alio meuius inuenit: nec appareat qd prius qd posterio sit factū. Item nec hoc valet si dicas qz dixi do lego: r postea nō do non lego: qz tūc p̄imum nō potest impugnare cū corrigatur a scōdo dicto. vt s. de vulg. sub. si quis eū quē. Item nec valet si ponas qz le gavit michi fundū r in eodē testamēto vsufruc. eiusdem fundi: valet quidē qz legatarius vult. vt. s. de vsufruct. leg. l. si fundus ticio. Tu ergo pone vt. s. de condi. insti. si ticius. Repugnātia enī impossibilia sunt. Item potest poni vt. s. de vulg. sub. l. vl. s. i. Item pōt poni in quibuslibet perplexis. vt. s. de vsu r ha. l. per seruū. s. deniqz si tibi. r de ser. l. vic. r de rebus dub. si fuerit.

Que rerū. si promiseris vt doceas me volare: vel celum tacturus: vel seruū non moriturum: nulla lege confirmata est obligatio immo infirmata. vt. s. e. in possibiliū. et. C. de contrahen. stip. l. non moriturum.

Pupillus. nō dicitur velle in sui p̄iudiciū cōtrahēdo. vt. s. de ac. emp. l. iul. s. si quis a pupillo. Uel hereditatē ad eūdo. vt in sti. de auc. tu. s. neqz. Sed ad sui cōmodū sic. vt. d. s. si quis a pupillo. Item contra nec nolle vt actionē remittere. vt. C. de auc. p̄e. l. fi. r. l. neqz ac. vel hereditatē repus-

Ubi repugnātia inter se in testamēto inuenitur: neutrum ratū est. **Q**ue rerū natura prohibētur: nulla lege cōfirmata sunt. **I**dez.

Pupillus nec velle nō nolle i ea erate (nisi appōsita tutoris auctoritate) creditur. naz qd animi iudicio fit: in eo tutoris auctoritas necessaria est. **I**dez.

Quod euincitur in bonis nostris nō est. **I**dē

positi. l. i. s. an in pupillum. r insti. de ob. ex delicto. s. si. r s. de dolo. hereditibus. s. itē in cause. Item qd dicit in ea etate. s. pupillari: r tunc sic fit relatio ad intellectum. Et quia sepe queritur quando naturaliter tenetur et non cōtrahit: et qz vtroqz modo et qz neutro obligetur. dicit si pupillū cōtrahat cum auctoritate tutorum cūlitter r naturaliter an r qz ter obligatur. vt. s. de auc. tu. l. impuberes. Si vero sine obliget. auctoritate tutorū: tunc aut est infans: r tunc neutro. vt s. de act. r ob. pupillus. r de cōdi. insti. qd pupillus. Idē dicas de proximo infante. vt in sti. de inuti. stip. s. furiosus. si autē est proximus pubertati: aut est locupletior r tenetur vtroqz modo. vt. s. de auc. tu. pupillus. r de condi. inde. l. naturaliter. s. itē. r de nego. ge. l. iij. s. pupillus r cōmo. l. iij. in pun. aut non est locupletior: tunc aut cū tutore cōtrahit: r tunc neutro modo nisi alterius tutoris auctoritas interueniat. vel nisi factus sit locupletior. vt s. de auc. tu. l. pupillus. aut cum extraneo: tunc naturaliter tñ habeat: vel non habeat tutorem r cōtrahat sine eo. vt. s. quando di. le. ce. l. cōm illud. s. heres. et ad tre. si heres eius pu. i. rñ. et de noua. l. i. s. illud. licet quidam distinguunt: vt si habet tutorem r cōtrahat sine eo nec naturaliter tenetur: sed ubi non habet tūc naturaliter tenetur. arg. C. de in integ. re. m. l. si curatorē. predicta omnia que dixi in pupillo feruntur r in adulto si habeat tutorem: alio si non habet: tenetur vtroqz modo sed potest reslitui. vt. s. de act. r obli. l. obligari. et C. de in inte. res. i. m. si curatorum. in iudiciis dicit qz sine tuto. vel cura. litigante non p̄iudicant ipso iure. sed p̄ se sententia late tenent. vt. C. de auc. p̄e. l. clarum. et. s. de re iu. acta. s. contra. r. C. de procu. l. nō eo minus et facit ad id quod dicit animi iudicio. s. de actio. et obli. ga. l. fumosus. Accur.

Quod euincitur. si res quā emi euincatur michi per rei ven. nō est in bonis meis. secus si per hypothecariam quod fieri potest. vt. s. de eue. si mancipium. s. si communi. et. s. duple. r. l. euictus. sed contra. s. tit. l. l. bonorū. s. in bonis. dum enī cā euictionis agat bona fide possideo. ergo est in bonis meis. sed dicit strictius hic accipi in bonis s. ibi. vel dicit euincitur. i. euictum est: sic inchoatur. i. inchoata est. vt. s. e. l. nec ex p̄cario. denum enim re euicta defuit esse in bonis meis. vt nec domus

nus nec bone fidei possessor sim. Accursius.

Deratius procurator ignarus mortis dñi impetrat ut privilegium pro dño: certe non valet procurator: qz non hoc agebat. Itē nec defuncto: qz a solo deo pōt habere privilegium. nec heredi nisi hoc princeps voluerit: de quo si dubitet ad iji.

Deratius consultus an qd beneficium dare se qsi viuenti cesar rescripserat: iam defuncto dedisse existima retur: rñdit nō videri sibi prin cipem qd et que viuire estima bat cōcessisset/ defuncto pces sisse: quem tamē modum esse beneficij sui vellet/ ipsius esti mationem esse. **M**arcel

Al que d in partes diui di non possunt: solida a singulis heredibus debetur. **I**n re dubia benigniorem interpretationē sequi non mi nus iustus est qz tutius.

Aelsus.

habeat ius patronat⁹: sicut ecōtra amitteret ius patro natus si aliqz iuuenis a quo debet fideicomis libertas pronunciet ex iurē: cā abesse. vt. s. de fideicō. li. cū qsi. in pñ. r. l. cū hō s. subiectū. vsqz in fi. r. l. si cum s. coz. et hoc cum sentētia fertur pro defuncto: secus si cōtra eū. vt. s. que senten. sine ap. l. pe. Item quod dicit defuncto ablatius est absolutus.

A que. cū oēs seruitutes sint indiuidue pter vsum fructū. vt. s. ad le. fal. l. i. s. si vsufruc. si aliqz michi promiserit aliquis: heredes pmissos tenentur in solidū. et ecōtra meis heredib⁹ debet in solidū. vt. s. fa. her. he redes. s. an autē. r. s. contra. Itē si pmissit aliqd qd con sistat in faciēdo vel non faciēdo. vt. s. de hō. ob. stipula tiones nō di. s. idē puto. r. l. ij. s. itē si in facto. l. in ope vi deatur. s. de ope. lib. l. si qñ. vbi libert⁹ qui duobus p missit opas tenetur pro paribus. sed ibi ad estimationē fiebat condēnatio. sic r. s. si ser. ven. l. loci. s. si fundus. et s. sed si duoz. et hoc qñ oino diuidi non pōt. Si aut po test l. nō cōmode: vt bos et hō. vt in sti. de offi. in. s. qd si cōmodū. et tunc aut est in genere pmissio vt homo/ vel alternatiue: r tunc p parte petit: sed solui nisi totū non pōt. vt. s. de verbo. ob. l. ij. circa pñ. r. l. in executionib⁹. s. pro parte. aut est simplex vt stichus: r tunc r petitio r so lutio faciēda est pro partibus. vt. s. de sol. l. si stipulatus. s. vlti. r. C. de here. ac. l. ij. nisi in casibus: vt. s. cōmo. l. ij. s. heres. r. l. in cōmodato. s. si et facto.

In re. pone casum vt. s. de his que in testa. delē. l. pñ. Itē. s. de re. du. l. si fuerit. s. si. et facti. Te. l. factū. s. si. r. l. quonēs. r. s. eo. in obscura. r. l. capiēda. r. l. in ambiguis. r. l. quotiēs idē. r. l. semper in dubijs.

Omnia fere. cū heres adit hereditatē post aliqd tem pus post mortē testatoris: pinde est ac si statī post mortē adijisset: vt ecce quo ad vsucapionē psciēdā. vt. s. de vsuca. l. nunq̄ s. vacuū. r. l. iusto. s. nondū. Itē quo ad stipulationes pferuos hereditarios factas. vt in sti.

de stipu. ser. in prin. r. s. de stipu. ser. si ex re. s. si. Item qz possunt institui tales serui. vt. s. de here. insti. l. nō min⁹. r. l. seruus hereditarius. fere autē dicit ppter vsumfru ctū que nō pōt stipulari talis seruus. vt. s. de stipu. ser. l. vsufruc. Itē. ppter aditionē quā seruus hereditarius

Omnia fere iura hereditū perinde habentur: ac si continuo sub tempore mortis heredes extitissent. **M**odest.

Qui p successionē quā quis longissimam defun cto heredes extiterint non mi nus heredes intelliguntur/ qz qui principaliter heredes ex titerint. **I**dem.

Apressa nocent: nō ex pressa nō nocēt. **I**dē.

Priuelegia qdam causē sunt/ quedā psonē: r iō qdē ad heredes trāsmittūtur que causē sunt: que psonē sūt ad heredes nō trāseūt. **I**dē.

heres. **C**omodius autē dicas ppter libertatē relictam an alle p fideicomis. que parit ante aditā hereditatē: vn de traditur partus patri ad manumittendū: licet si esset adita nasceretur ingenuus. vt. s. de fideicō. lib. si qz ro gatus. Itē. ppter actionē iniuriarū. vt. s. de iniur. l. i. s. la beo. Itē. ppter actionē de peculio: que etiā contra suum substitutū dat. vt. s. de pecu. licet. in pñ. Itē. ppter vsuca pionē inchoandā: vt. s. de vsuca. l. fi. Item. ppter crimē expi. heredi. qd non haberet locū si statim adijisset: vt pa tet ex pmissis. In pmissis ergo expilis nō est idē cū tarde aditur: qd est si statim testatorē mortuo adiretur.

Qui p successionē. pone vt. C. de lega. l. in annalib⁹. Itē vbi cūqz fit mētio heredis. vt. s. n. i. heredis. et C. de here. insti. l. fi. Idem in bono. pos. vt. s. de hō. sig. ex illa parte. Sed hec fallunt in substitutiōe impubcrio vt. s. de vul. substi. qui libens. s. fi. r in opis. vt. s. de ope. lib. cū patronus. s. i. quos duos r alii tertii habes. s. ti tu. i. sciendū. itē quarto fallit in vsufruc. vt. C. de vsufru. l. cum antiquitas. Item in alto: vt. s. de suis et legi. he redi. l. si plures. Accursius.

Apressa. pone vt. s. de cōdi. r demon. nunq̄. r. s. de pac. si vnus. s. illud. r. s. de hō. obli. cum qui cum. s. cum pure. et. l. scire debemus. r. C. de vsur. l. aduer sus. in fi. Contra quādoqz prodest exprimere. vt. C. de noua. l. fina. r. C. de duo. reis. aut. hoc ita. et. s. pro so cio. l. coi. et. s. de iniur. item apud. s. hoc edicto. et quā doqz equipollent exprimere et non exprimere. vt. C. q̄ res pigno. l. spem. r. s. si cer. peta. cum quid. r. s. de pas. imperatores. Accursius.

Priuelegia. pone vt. s. eo. in omnibus causis. Item quod dicit que persone sunt nō trāsire ad heredē: dic nisi in casu. vt. s. solu. matrimo. marito. et. l. etiam. in pñ. Itē dic nec ad alios. vt. C. de legi. et consi. l. ij. et facti ad legē. s. de re iudica. l. tempus. r. s. eo. neras tius. Accursius floren.

privile gii pro defun cto ipe tratum non va let.

Semper sponsa filij mei non est michi nurus: et sic licet michi cum ea contrahere matrimonium. sed non est honestum: quod preualet. Ideo e contra in sponsa patris: id est in filia uxoris mee quam habuit post diuortium a me factum. vt. de ritu nup. si qua. §. i. r. q. sed dñs. B. ponebat in sententia cui licet de iure nature contrahere matrimonium cum qualibet: non tamen est honestum tanto viro cum liberta contrahere: quod preualet. vt. §. de ritu nup. l. lege. sic et alibi dicitur licere contrahentibus se decipere. vt. §. locati. ite. §. que admodum non tamen conuenit bono viro. r. facit §. de ritu nup. l. semper.

Semper in pñctionibus non solum quod liceat considerandum est: sed et quod honestum est. **I**abo.

Quod in interdico neque in ceteris causis pupillo nocere oportet doli tutoris: siue soluendo est: siue non est.

Non potest. **I**dem. **D**olo carere qui imperio magistratus non obtineat. **A**lpianus.

Qui in seruitute est vsu capere non potest: namque possideatur: possidere non videtur. **I**dem.

Quod si tutor aliquem de fundo detecit vel alio delinquat vel contrahat non gerendo negocium pupilli: non tenetur pupillus vt hic. si aut gerendo negocium pupilli: aut bona fide: r. tenetur pupillus etiam si non est locupletior nec tutor est soluendo. vt. §. de iur. l. illud. si autem mala fide: aut est locupletior r. tenet. vt. §. de dolo. sed ex dolo. si vero non est locupletior adhuc non tenetur: si tutor est soluendo a quo recuperet. vt. §. ne vis fiat ei. l. i. §. hoc edicto. r. de peculio. l. summa. §. si dolo. Quod est intelligendum vt cedat act. vt ar. §. de adm. tu. l. si. r. de trib. l. iij. §. id iulianus. et fm hoc potest intelligi quod hic dicit. r. de tab. exij. l. pe. r. §. de acti. emp. iul. §. id iulianus. vbi dicit non teneri pupillum subaudi cum effectu: quia liberatur cedendo. Accursum.

Non potest. pone in officiali vel in puato litigante: quod tamen obedire tenent quod de sua iurisdictione sunt. vt. §. de re iudi. l. contumacia. in fi. r. de iur. om. iu. l. fi. predicta aut contumacia puniunt aliquando damno litis. vt. §. de re iudi. l. contumacia. in prin. Quisq; remotionis ab officio vt. §. de sportulis. l. ij. Quisq; denegat iurisdictionem. vt. §. ex qui. cau. ma. sed r. si per pretorum §. sed r. si cum decreto pretoris. Quisq; ab alio penali iudicio. vt. §. si quis ius dicenti non obtinet. l. i. quisq; non tenet obedire: quod dicit vt. §. eo. non videtur §. i. Sed si est in dolo contumax: ergo licet sit minor non resistitur. vt. §. de mino. si ex causa §. nisi videndum. sed contra in eo. n. l. minor. sed ibi est quasi unde non fuit vere contumax quod causam habuit non veniendi licet non iustitiam. secus aut si nullus: quod aduersus doli expressus non resistitur. vt in preallegata. l. si ex causa §. nisi videndum. aduersus dolum presumpitur bene resistitur. vt ca. l. §. si in commissum. r. §. de pub. l. imperatores. Item quid si citetur syndicus vel actor vniuersitatis: an vniuersitas videtur esse in dolo: videtur quod non. vt. §. de dolo. l. si ex dolo §. i. e. §. sic per syndicum. vt. §. de acq. r. pos. l. i. in fi. r. l. se. §. potest dici quod ea que expeditur possunt fieri per eum non que nocent. nam nec confessio eius in iure preiudicat. vt. §. de conf. certum §. sed an ipsos. vt ergo vniuersitas vel ecclesia sit contumax: citetur in capitulo vel arengo. vt ar. §. de fac. sanc. eccle. l. aubernus. alibi nec in expensis vel alijs

gratiam inibus quibus grauantur contumacia: pnt grauari: vel ipso iure vel saltem per res in integrum.

Qui in seruitute. pone in vera seruitute. vt ecce capr' ab hostibus desinit possidere et ab hostibus possideatur. ergo et vsucapere desinit nisi per filios et seruos

Non alienat quod duntaxat omittit possessionem. **E**mo plus **P**aulus.

Non commodi heredi suo relinquit quod ipse habuit. **I**dem.

Qui non facit quod facere debet: videtur facere aduersus ea que non facit. et qui facit quod facere non debet non videtur facere id quod facere iussus est. **G**aius.

Libertas omnibus rebus fauorabilior est. **A**lp.

Nemo alieno nomine agere potest. **T**emporalis permutatio ius prouincie

non debet. vt. §. q. in frau. cre. l. in fraudem. Item qui iussus est a testatore via cedere: si ea que ad refectionem necessaria sunt asportari non patitur: non videtur implere iussus testatoris. vt. §. de iur. actusq; pua. veteres. Et not. ex hac. l. qui non facit. sic. §. ti. i. alternatiōis. in prin. et. l. facere oportere. r. in si. de nup. §. si vxor. Item opere dicitur alie in faciendo alie in non faciendo. vt. §. qui. ex cau. ma. to. ait pretor §. deinde. in prin. r. de verbo. ob. l. §. §. item in facto. r. l. vbi agit non ap. §. q. id quod. Item facit ad. l. §. de iudi. non quod §. iudex. r. ad fil. l. i. §. pe. et. l. c. dñs.

Libertas. pone vt. §. de ma. test. l. si ita scripti fuerint. Item vt. e. ti. l. si ita fuerit libertas. atq; vt. §. de re iudi. l. ster pares. ite in seruo dotali qui potest manumitti. vt. C. de suo pig. da. manu. l. i. licet alie res dotales non possint alienari. Sed fallit hec regula: quod licet per vniuersalem fideicommissarium potest heres cogi adire: non tamen propter libertatem. vt. §. ad treb. l. si patroni §. sed r. si sine. Item falsum. §. de lega. l. i. si seruo legato §. si seruus lega. Item falsum. §. de ma. test. cum ex pluribus. r. de leg. l. i. si quis a filio. §. si quis plures. Item falsum. §. de ma. test. l. libertas. in prin. et C. de here. l. i. l. extraneis. et fa. §. eo. quotiens dubia.

Nemo alieno. nullus in rebus alienis administrandis vel causis agendis ex. l. accipit potestatem: nisi dñi consensus accesserit. vt. §. de nego. gest. si pupilli §. si. r. C. de dona. si filius. r. de pcur. exigendi. Fallit in causa liberali vbi pro inuito alius litigat. vt. §. de lib. causa. l. i. ij. r. ij. ite fallit. §. de ap. non tamen. Item fallit in tutore r. curatore legitimis quod tenent etiam se immiscere. vt. §. de leg. tuto. l. legitimus. r. de adm. tu. l. i. in prin. r. l. quidam §. ex quo. id est potest dici in dato iudice. vt. C. in qui. cau. tut. ha. l. licet. item in patre. vt. C. de bo. maternis. l. i.

Temporalis. cum consuetudo sit prouincie vt proconsul ingrediat per certam partem: licet semel aut bis non seruetur non ideo mutatur. vt. §. de offi. proconsul. l. obseruare §. hoc etiam. id est in qualibet alia consuetudine vt non tollatur: licet semel in contrarium populus vta. r. hoc si iam corroborata est: nisi contraria consuetudo prescribat vel

inducatur. vt in sti. de iure na. §. pe. interim tamen ante prescriptam potest interrumpti: etiam si semel in contrarium populus utatur ex certa scientia.

Ubi non voce. pone in venditione et similibus. vt. §. de act. 7 ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus talibus non est opus presentia. vt. §. de ac. 7 obli. l. cōsensu. 7. §. de p̄trahē. emp. l. i. §. fi. pone ergo fm euz in tutore cuius presentia opus est vt p̄p̄illu obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exigitur vt loquatutur: ergo mutus cui intellectū habeat pot esse tutor. licet em mutus nō possit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. verū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. 7 de postu. l. i. §. h̄us autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequētē per consequens. vt. C. qui testa. facere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Furiosus. si codicillos velit facere furiosus: nō potest: quia absens et quiescentis loco est. vt. §. de iure co. l. ij. §. pe. item vbi cumq. exigitur alicuius presentia. vt in sti. 7 testis. Sed cōtra. §. de procur. l. ij. vbi nō habetur loco absens. sed dic vt possit ratā habere procurationē vt alius absens: sic apparet q̄ nec presens est habendus vt faciat que presentes possunt facere: nec absens vt possit facere ea que potest facere absens.

Auorabiliores. pone vt in sti. de interd. §. cōmodū 7. §. de act. 7 obli. arrianus. vbi in dubio absoluitur reus. itē pone. C. de condi. ob turpē cau. l. cū te. 7. l. mercale: vbi in pari causa turpitudinis absoluitur reus: itē pone in dilationibus que q̄s reo dātur non actōi. vt. C. de dila. l. si quando. 7 de tempo. in integ. res. l. petende. item pone vt. §. de ferijs. l. fi. vbi plures dantur dilationes reo. itē pone. §. de reu. inter pares. vbi discordātibz ordinarijs valet pro reo: licet sec⁹ in delegatis vbi neutrum tenet donec delegatus confirmet alteruz. vt. §. de re iudi. l. duo iudices. itē pone vt. §. de carbo. edi. l. iij. §. q̄ si ille. Accursius.

Nemo predo. regulariter ille tenet pe. here. directa que possidet pro heredē vel pro possessore. i. predo. vt. §. de pe. here. regulariter. pone ergo q̄ em sciens aliam hereditatē nunquid sum predo vt teneat directā? Rñ. non quia titulū habeo licet teneat vili. vt. §. de peti. here. l. etiā. §. si quis sciēs. hoc verū est: nisi mea auctoritate inuadā. vt. §. de acqui. pos. l. si ex stipulatione: vel nisi sit res mobilis in qua cōmittatur furtū. vt in sti. de yfu-

ca §. vnde vi. item nō sum predo vt teneat de percipiendis fructibus: sed de pceptis sic. vt. C. de rei ven. l. si funduz. at sum p̄do quo ad vscap. vt. §. de vsc. nō solū. §. i. e. **L**iberū. als est liberū: tunc pone conueni tecuz vt seruū tuum filiū meū naturalē manumittere: ego tuum filiū seruū meuz manumisi: tunc non ago prescri. ver. ad interest esse. nec deducit aliqd p hoc q̄ habeo liberū. vt. §. de p̄scrip. ver. naturalis. in prin. et §. si. sed contra. §. de ac. emp. idēq. in fi. vbi libertus cōputat pro inter esse. sol. ibi manus missi vt tue pprie satisfacere volumati. h̄t mee: tue pprie. Als est liberū: tunc dic q̄ nō est q̄s locupletior per filios sed sola pecunia: cum non sint in bonis

Ubi preto? **P**aulus. in heredē dat actionez quatenus ad eū peruenit: sufficit si vel momēto ad eū peruenit ex dolo defuncti. **I**dem. **P**art causa? possessor potior h̄t dy. **U**bi q̄ in vniuersum ius succedūt: heredis loco habent. **I**dem. **I**chil dolo creditor? facit q̄ suū recipit. **C**ū principalis cā nō cōsistit: nec ea quidē que sequuntur locuz habent.

Ubi actio? **A**lpianus. **N**estim penales de eadem re concurrēt: alia aliā nostris liberi nostri legitimi vel naturales. vt. §. de rei vendi. l. i. §. i. Accursius.

Cum de lucro. pone vt. §. e. l. nemo. 7 facit. §. eo. l. in pari. 7. l. cū par. in prin. 7. §. eo. fauorabiliores. **U**bi preto. pone vt. §. q̄ me. causa. l. q̄ diximus. §. fi. 7. l. videamus. Sed fallit in obliis in quibus quis tenetur ita demū si locupletior est tēpore litis contē. vt. §. de pe. here. si a patre. §. quo tempore. 7. §. de sol. in pupillo. 7 de dona. inter virū et vxo. si p̄posus. §. fi. et l. sic. item fa. §. de dolo. in heredem.

In pari causa. pone casum vt. §. de ver. ob. l. si seruū ihpu. §. sequit. Item vt no. §. eo. fauorabiliores. 7. l. nemo. itē vt. §. de publi. l. siue. §. si duobus. **U**bi qui. pone vt. §. eo. preto. 7 facit. §. de condi. fur. l. si pro fure. §. fi. Accursius.

Ichil dolo creditor. qui sibi debitū erigit a debitorē soluentē in fraudem aliorum creditoruz non tenetur pauliana. nec enim dolo malo facere videtur qui vigilar ad suum ius cōsequendū. hoc autē veruz est: cū erigit ante q̄ bona possideantur a creditoribus: secus si postea. vt. §. que in frau. credi. l. qui autem. §. apud. et. §. sciendum. 7. l. pupillus. Accur.

Cum principalis. dic vt. §. e. cum principalis. sed q̄. contra. C. de p̄dijz m. l. 7 si is.

Ubi si aliquis teneat canem vel vrsū ea parte qua vulgo iter sit et alicui damnu datur: in dupluz tenetur ex edicto ediliuz. Item tenet vili de pauperie: vna ergo aliā non tollit quo ad natiuitatem nec quo ad vitā qua ambe viuūt et p̄petunt: vt hic. 7 in sti. si quadrupes pa. se. di. §. pe. 7. §. fi. sed per exceptionē vna per aliā tollit: nisi in id q̄ excedit cū sint ex eodez facto. vt. §. de actio. 7 obliga. qui seruuz. in prin. secus si ex diuersis factis: quia tunc non tollit vna aliam. vt. §. de puua. delict. l. nunq̄. 7 distingue plenius. q̄ quando competunt plures penales aut ex vno facto: tunc vna aliaz tollit: nisi in id q̄ excedit. aut ex diuersis et tunc nullo modo vna

penalis
actio an
vna aliam
tollat.

aliam tollit vt dictum est. si autē ambe rei persecutoie: & tunc vna aliā tollit. vt. s. locati. l. si merces. §. culpe. sed vbi vna persecutoia: altera penalis: non tollit vna per alteram. vt. s. de furto. l. si pignore. §. cum furti. nisi in casu. vt. s. n. au. ca. sta. l. idem. §. si. fed ibi vna de iure cōmuni: altera extraor-

dinaria vt ibi no. Old. & in alio forte vt. s. de fur. l. si is cui. s. i. s. ab initio nō est penalis: tunc vna per alteram tollit. vt. s. qd me. causa. l. inter. §. licet. & l. si cum excep. vbi cūq; dixi vnam per aliam tollit: intellige perceptione non natiuitate & contestatione. vt. s. de con. sti. pecu. l. item illa. §. venis. et de his qui deie. vel effu. l. perceptio: nisi in casibus in qb^o licet natiuitate concurrant: tamen sola electione tolluntur. vt. s. de tri. bu. quod in heredem. §. eligere. & C. de fur. l. i. et fact. §. de actio. & obliga. l. i. m. n. §. Accur.

Qui dolo. pone in conuēto rei ven. vt. s. de rei ven. l. si autem. §. sed & is. ut in pe. here. vt. s. de peti. he. re. sed & si. §. perinde inquit. Item in noialibus. vt. s. de noia. si bonifidei. Item. s. ne quid in loco pub. l. i. §. hoc interdictum locū habet aduersus & c. & dicat his casib^o dari vtilē nō directaz. vt. s. de noia. l. electio. §. si is que. dolo enim desinentis possidere alteri non debet nocere. vt. d. l. electio. §. si. & fact. i. eo. parem.

Impertita. pone in medico. vt in i. ad. Laquil. §. impertita. & s. de offi. pre. illicitas. §. sicuti. Item in iudice. vt. s. de varijs cog. si iudex. Item in quolibet arnifice. vt. s. loca. si qd do. §. celsus. & l. item querit. §. si gēma excepto mēfore. vt. s. si mēfor. fal. mo. di. l. i. §. hec actio.

Melior. stipulatione querit domino seruus etiam inuito. vt. s. de ver. ob. seruus ve. nō autem pacto remittit. vt. C. de pac. seruus. Item nec mādādo se vendi vt. s. man. seruus meus. Item nec vendendo aliquid. vt. s. de polli. si quis rem. §. voto. nec se ipsum hodie nisi domino sciente. vt. C. de epif. & de. l. iubemus. §. seruus. et in auf. si seruus. sed fallit in contractu: vbi etiam inuitus dominum obligat de peculio. vt. s. de pecu. si quis seruus. §. etiā. Item delinquendo grauat dominum saltē in noia. vt. s. de vi & vi ar. l. i. §. quod igitur adiicitur. Item fallit in querendis. vt. C. de acquiren. posses. l. fina. & de here. in i. l. iij. in fine. Accur. s. ius.

Non fraudant. pone vt. s. q in frau. cre. l. q aut. Item vt. s. pro fo. l. nemo. in casibus tñ tenet & qui non qrit vt. s. fo. ma. seruus do. & l. si vero. §. qd adicitur. et. s. de peti. here. sed et si lege. §. perinde inquit. & de heredi. vē di. l. i. §. non tñ. & s. si quis om. causa te. l. i. §. pe. e. **N**emo. pone vt. s. de dona. inter vir. & vro. l. iij. §. i. vbi non est melioris conditionis qui donat illicite vxori q̄ ille qui donat licite. Item pone. C. de trasac. l. trasactioe. Item. C. d suo pig. da. ma. l. si creditoub^o. ut q̄ fecit furtū

consumit. **P**aulus. **Q**ui dolo^o desiderit possidere pro possidente dā natur: q̄ pro possessore dolo est. **P**aulus. **I**mpertita^o culpe adnumeratur. **I**tem. **M**elior^o cōditio nostra p seruos fieri potest: deterior fieri nō potest. **A**lpia. **N**on fraudant^o creditores: cum quid non acquiritur a debitore: sed cū qd de bonis diminuit. **N**emo^o ex suo delicto meliorem suam cōditionē facere potest. **I**dem

non agit furti. vt. s. de pos. l. si pcedo. & de fur. l. cum qui. §. l. Item delinquentes cōstat deteriorare cōditionē suā: q̄ patiuntur penas corporū & rerū. Item pone. s. ex qb. cau. ma. l. sed & si per pcedo. §. actio ex empto. Item. s. de dolo. l. i. in pn. ut pone vt. s. de fidei. l. si tica^o & scia.

Que ad damnum im-

Bona fides tantū possidenti prestat quantum veritas: quotiens lex impedimento non est. **A**lpianus.

Qui auctore iudice comparauit bone fidei possessor est. **P**aulus.

Omnis hereditas quibus postea adeatur: tamen cū tēpore mortis cōtinuatur.

Nunq̄^o ex postfacto crescit preteriti delicti estimatio.

Nunq̄^o ex postfacto crescit preteriti delicti estimatio.

minus. vt. s. de vsuris. qui scit. §. i. nisi lex resistat: vt q̄a essent naturales. vt. co. titu. de vsur. l. fructus. vel pone soluisi michi suchū qui erat alienus cū ego putarē esse tuū & michi a te debitum: ita vsucapiam ac si in veritate deberes. vt. s. pro soc. l. i. existimans. & pro soc. l. hominē nisi lex resistat: puta actioni quia sit furtiuus. vt. insitu. de vsucap. §. furtiuē.

Qui auctore si auctore pretore emā rem legatā que vendit causa fumeris bona fidei video: emere: do minus efficio: etiā si scia legatā. vt. s. de relig. at si quis. §. si colonus. Item si deceptus essem a falso tutore auctoritate iudicis bona fidei video: emisse: & valet cōtract^o vt. s. qd fal. tuto. l. i. §. si de pōponius. et facit q̄ vsucapiā etiam sciens seruū alienū que duxi iussu pretoris. vt. s. de noia. l. & generaliter. in fi. nā iuste possiderē. vt. s. de acqui. pos. l. iuste. & facit. s. de mino. l. minor. xxy. an. ex aspectu. & s. eo. non videtur. §. qui iussu.

Omnis hereditas. hec regula exposita est. s. e. l. oia. **Q**ui auctore si auctore pretore emā rem legatā que vendit causa fumeris bona fidei video: emere: do minus efficio: etiā si scia legatā. vt. s. de relig. at si quis. §. si colonus. Item si deceptus essem a falso tutore auctoritate iudicis bona fidei video: emisse: & valet cōtract^o vt. s. qd fal. tuto. l. i. §. si de pōponius. et facit q̄ vsucapiā etiam sciens seruū alienū que duxi iussu pretoris. vt. s. de noia. l. & generaliter. in fi. nā iuste possiderē. vt. s. de acqui. pos. l. iuste. & facit. s. de mino. l. minor. xxy. an. ex aspectu. & s. eo. non videtur. §. qui iussu.

Que ad damnum im-

Bona fides tantū possidenti prestat quantum veritas: quotiens lex impedimento non est. **A**lpianus.

Qui auctore iudice comparauit bone fidei possessor est. **P**aulus.

Omnis hereditas quibus postea adeatur: tamen cū tēpore mortis cōtinuatur.

Nunq̄^o ex postfacto crescit preteriti delicti estimatio.

Nunq̄^o ex postfacto crescit preteriti delicti estimatio.

minus. vt. s. de vsuris. qui scit. §. i. nisi lex resistat: vt q̄a essent naturales. vt. co. titu. de vsur. l. fructus. vel pone soluisi michi suchū qui erat alienus cū ego putarē esse tuū & michi a te debitum: ita vsucapiam ac si in veritate deberes. vt. s. pro soc. l. i. existimans. & pro soc. l. hominē nisi lex resistat: puta actioni quia sit furtiuus. vt. insitu. de vsucap. §. furtiuē.

Qui auctore si auctore pretore emā rem legatā que vendit causa fumeris bona fidei video: emere: do minus efficio: etiā si scia legatā. vt. s. de relig. at si quis. §. si colonus. Item si deceptus essem a falso tutore auctoritate iudicis bona fidei video: emisse: & valet cōtract^o vt. s. qd fal. tuto. l. i. §. si de pōponius. et facit q̄ vsucapiā etiam sciens seruū alienū que duxi iussu pretoris. vt. s. de noia. l. & generaliter. in fi. nā iuste possiderē. vt. s. de acqui. pos. l. iuste. & facit. s. de mino. l. minor. xxy. an. ex aspectu. & s. eo. non videtur. §. qui iussu.

Omnēs actiones. hic vt. s. eo. non solet. r. l. penalia. et facit. s. de act. r. obli. l. omnes.

Non videtur. res sub condi. legata nō est perfecte heredis. r. sic non alienat enā pendēte cōditione. vt. C. cōs. de leg. l. si. s. sed qd. itē pone si tibi per merum rem abstuli r. alij vōdo

fit mea et sic emptoris. vt. s. quod me. causa. l. si mulier. s. si metū. nō tamen perfecte fit emptoris cuz possit ei auferri per ac. qd. me. causa. r. ideo nō vsucapit. vt. s. qd. me. causa si vi vel metu. sic r. s. de cap. l. i. bello. s. si quis seruus. item ponit. vt. s. de solu. cū quis. s. qui hominē. r. facit. l. eo. l. plerūq.

Absentia. tam absens contra presentem: q̄ presentis contra absentem resituitur. vt. hic. r. s. ex qui. cau. ma. l. i. r. l. vide licet. Accur.

Quod contra: si qd. michi facere vel dare debeas: possum delegare vt alij loco meo facias vel des. sed hoc fallit si debeas michi hereditates per fideicom. vt. s. de iure do. si mulier. s. ex affe. qd. nō debet trahi ad cōsequentiā. alio non valet delegatio. Itē licet succurrat mulieri fideiubenti per vell. non ideo inuuantur omnes qui pro alio fideiubent. vt. s. eo. l. que propter. r. dic vt. s. de legi. r. se. con. l. quod vtro. r. l. hys.

Uni duo. duo heredes instituti succedūt in vniuersum ius patri. vt. s. eo. hereditas. non tamen pro solido vt nec duo possunt esse domini in solidū. vt. s. de castren. pecu. heredi. s. patri. Sed nōne institutus qui resituit per tres. remanet heres: ille cui resituit est loco heredis effectū r. sic ambobus in solidū. vt. institui. de fideicom. her. s. resituta. Rñ. directo r. cū effectū non possunt institutus enī non est cū effectū. fideicom. nō est directo. item op. cū hys heredis testatoris est heres. vt. C. de vsuca. l. antiq̄tas. ergo vnus etiā infinitos habet heredes. Rñ. diuersis temporibus non vno esse incipiunt.

Qui tacet. tacere quidē mediū est inter expressazvocationē et contradicōnē expressam: vt nō sit idēz ius qd. in altero est eorū: r. pone exēplū in tributōis. naz si contrahat seruus dño contradicente tenetur de peculo tñ: r. deducit quicquid domino debet. vt. s. de pec. si quis seruū. s. etiā. eontra si eo expressum volēte tenetur in solidū qd. iussu. vt. s. qd. iussu. l. i. vbi aut scit r. tacet tenet tribu. vt. hic. r. s. de mb. l. i. s. sciētiā. r. de exer. l. i. s. si is. sed fallit hęc regula: qz quicqz tacere est pro expressa cōtradictōe vt in procu. vt. s. de procu. filius. s. inuitus. et si seruit ut. vt. s. de seru. vt. p̄d. l. inuitū. Itē in furto est vt. s. de fur. per quas. s. que ex voluntate. itē in patre no vt. s. de ritu nup. l. in eoutra. s. demū. Item in instituto ne heredi: qz expresse debet testator dicere nomen heredis. vt. C. de testamētis. Liubemus. itē in interrogationibus in iure. vt. s. de inter. ac. de etate. s. qui tacuit. r. sic fallit secūda pars huius. l. Et eōtra tacere habetur pro consensu expresso qñqz: r. sic fallit p̄ma. vt. s. solu. ma. l. i. s. voluntate. r. s. de lib. ag. l. i. s. pena. et. s. loca. Item quentur. s. qui impleto. itē vbi cūqz tacitum pactū a lege inducitur. vt. s. de pac. l. qui in futurum. et ad hoc cō-

currunt duo generalia: patiētia habet pro consensu. Itē eontra. item facit. s. de excep. l. non vtiqz.

Quod ipis. qd. nō potuit vsucapere defunctus: quia res erat furuiua quā emit: nec successor eius potest vnuerfalis vel singularis. vt. C. de acq. pos. l. vtiā. et vt plene videas: Cicia in

Quod cōtra rationē iuris receptū est: non est producendū ad cōsequētias.

Uni duo pro solido heredes esse non possunt. Idem.

Ut tacet non vtiqz fatetur: sed tamen veruz est eū non negare. Alpiā.

Quod ipis qui cōtraxerunt obstat: r. successio

vt plena videas: Cicia in dic vicia alia vere multirealia vt furuiua: plia sūt r. vt possessa violētia ablatiua. vt in na. si. de vsuc. s. furuiue. nō cōpulsua. vt. C. qd. me. causa. si. vi. itē res data iudici seu p̄sedi contra legē iul. repe. vt. s. ad. l. iul. repe. l. pe. alia q̄si realia: vt liber homo. vt in st. de vsu

ca. s. sed aliquādo. itē fiscalis. vt. s. de vsuca. vbi. s. interdicitū. Itē pupillaris. vt. s. de acq. re. do. l. bone fidei. alia personalia: vt dolus dans causam negotio vel incidens ex proposito. Itē mala fides quādo creditur venditor rem non habere ius vendendi. vt. C. de prescrip. lon. rē. po. l. si fraude. itēz sciētia rei aliene vt in cōmodatario: depositario: r. creditore. Quid autem de precaria r. clau delina: R. dicit vicia rei. r. pro eo. s. de acq. pos. l. p̄mo. s. cum quis. qd. non placet: qz precaria iusta possessio est: quia cum domini voluntate. vt. s. cōmuni diu. l. cōmuni diu. s. inter p̄donea. Itē subtiliter respicienti licet possessio dicatur clandestina: nō tamē dicit clandestina res. vt. s. de acquirē. possess. l. cīā. de litigiosa cōstat qz non est viciosa. vt. C. de prescrip. lon. temp. l. i. item successio alij in ius vniuersum vt heredes r. similes. vt. s. de her. insti. quōtiēs. s. heredes. alij in rem vt emptor r. similes. vt. s. de excep. rei iudi. l. si. r. s. quōtū lega. l. i. s. illud. hys peroratis dic qz vicia realia durant in persona vniuersalis successiois vt hic: r. singularis. vt institui. de vsuc. s. furuiue. r. hoc quo ad vsuc. nō quo ad fructus. vt. s. de acq. re. do. l. bone fidei. s. pe. sed in vicijs persona libus distinguitur singularis successor ab vniuersali. nā si est singularis non impeditur prescribere iure veteri in cipiēdo a se. vt. s. de diuer. r. tempo. p̄e. l. an vicium. in principio. hodie fecus. vt in auf. vt spon. lar. s. rursus. poro quātum ad agendū impeditur: quia de dolo defuncti excipitur si est causa lucratiua: vt in donator legato. et quasi lucratiua vt in seruo noxe dedito. Item sim Jo. in eo cui res magni precij modico distracts est. vt. s. de excep. do. l. apud. s. si quis autem. r. s. de auctoris. et de excep. l. si rem le. als si non est lucratiua non excipitur nisi vtatur accessione sui auctoris. vt dicta. l. apud. s. de auctoris. vel nisi sit res reuersura ad dolosum: puta mulier dolo induxit aliquē ad promittendam dotem viro si maritus pctat ab eo repellitur: eo qz res ad dolosaz mulierē reuertit. ref. vt dicta. l. apud. s. iul. r. l. pure. s. pe. et ad idem. l. apud. celsum. s. si quis autem. an si. fin autē est vniuersalis successor: siquidē extraneus nocet ei mala fides defuncti: nisi velit ex se incipere sim. d. vt. C. de prescrip. lon. tempo. l. i. sed Jo. r. Azo dicunt indistincte nocere. vt. C. cōs. de succ. l. h. et. s. de diuer. r. tēpo. p̄e. cum heres. r. hoc in extraneo herede. in suo consilia: sim omnes qz nocet cum sit eadē persona. vt. s. de libe. r. post. l. in suis. r. facit. s. eo. in hys. Accur.

Liber Duodecimus.

Non omne dicitur. et l. semper in conventionibus. **In** stipulationibus. quantum ad acquisitionem obtinet quod hic dicitur. ut. de verbo. ob. si filius. et de stipulationibus. l. usufructu. nisi in casibus. ut. de verbo. ob. quid sit cum. §. si. et. man. si veron non remunerandi. §. si filio. et. §. de here. insti. q. daz. non quantum ad hoc ut valeat vel non. nam rem mea sit pulor sub conditione si mea esse desierit: valet non inspecto principio. ut. de verbo. ob. si rem mea. nisi in sacra et religiosa et libero homine. ubi non valet si sub conditione si sacra esse desierit stipuler. ut. de verbo. ob. inter stipulantes. §. sed hec distilla sunt. Et quod in legatione. R. h. e. contra quantum ad acquisitionem ut non dies quo legal: sed quo dies legati cedit spectetur. ut. §. q. di. le. ce. si usufructu. §. si. et. §. co. l. que legata. item quantum ad validitatem contra ut presens tempus adite hereditatis spectet. ut. §. comunia pre. receptum est. in si. ibi idemque et c. nisi in casibus. ut. §. de leg. i. cetera. §. si sub conditione. Accursius.

Quod quis cum seruus esset egerit: proficere libertate factum non potest. **S**emper in generalibus specialia sunt. **Q**uius effectus omnibus prodest: eius et partes ad vniuersos pertinent. **Q**uia persona et l. pta.

Quod quis cum seruus esset egerit: proficere libertate factum non potest. **S**emper in generalibus specialia sunt. **Q**uius effectus omnibus prodest: eius et partes ad vniuersos pertinent. **Q**uia persona et l. pta.

Quod quis cum seruus esset egerit: proficere libertate factum non potest. **S**emper in generalibus specialia sunt. **Q**uius effectus omnibus prodest: eius et partes ad vniuersos pertinent. **Q**uia persona et l. pta.

Quod quis cum seruus esset egerit: proficere libertate factum non potest. **S**emper in generalibus specialia sunt. **Q**uius effectus omnibus prodest: eius et partes ad vniuersos pertinent. **Q**uia persona et l. pta.

Quod quis cum seruus esset egerit: proficere libertate factum non potest. **S**emper in generalibus specialia sunt. **Q**uius effectus omnibus prodest: eius et partes ad vniuersos pertinent. **Q**uia persona et l. pta.

Quod quis cum seruus esset egerit: proficere libertate factum non potest. **S**emper in generalibus specialia sunt. **Q**uius effectus omnibus prodest: eius et partes ad vniuersos pertinent. **Q**uia persona et l. pta.

Seruo libero facto an pfitur co-tractu te pore seruitutis factus.

Quod quis cum seruus esset egerit: proficere libertate factum non potest. **S**emper in generalibus specialia sunt. **Q**uius effectus omnibus prodest: eius et partes ad vniuersos pertinent. **Q**uia persona et l. pta.

Quod quis cum seruus esset egerit: proficere libertate factum non potest. **S**emper in generalibus specialia sunt. **Q**uius effectus omnibus prodest: eius et partes ad vniuersos pertinent. **Q**uia persona et l. pta.

Quod quis cum seruus esset egerit: proficere libertate factum non potest. **S**emper in generalibus specialia sunt. **Q**uius effectus omnibus prodest: eius et partes ad vniuersos pertinent. **Q**uia persona et l. pta.

prodest omnibus heredibus. ergo et dominium pertinet ad omnes: loco sumpto ab effectu. sic. C. de sum. tri. l. iij. ibi iugit si clericus et c. et hoc enim et eius ad fundi dominium referuntur. Aliter fm Jo. si absentes defertur duntur vel eorum negocia administrantur quis est effectus: utiq. h. q. in defensi non cōdē nabuntur. Actores in possessione non mittent. et alii casus similes. ut. §. de nego. gest. l. i. effectus ergo iste prodest obus. i. ad publicā utilitatem. ut. §. de procur. seruum. §. public. et partes eius effectus: sed si alie quorum negotia geratur singulariter: ut puta ticij et sempronij: pertinent etiā ad vniuersos. i. vniuersorum utilitate spectare videtur. vel pone ut institui. de his q. sunt sui vel

quis lucrum capit: eius factus prestare debet. **I**dem. **P**oportet esse conditionem possideat vel habeat: atq. eius cuius dolo malo factum sit quominus possideret vel haberet. **N**emo dānum **P**aulus. **N**on facit nisi quod id fecit quod facere ius non habet. **L**pta.

Hoc iure vti iurur vt q. qd omnino per vim fiat aut in vis publice: aut in vis priuate crimen incidat. **D**ecretum et vel iussit vel mandauit vel ratum habiturati enim habitio madato cō-

ali. iur. §. pe. quia expedit obus. i. reipubli. ne quis re sua male vtatur. et hoc principaliter: secundario autem hoc expedit singulis. Accursius. **Q**uia. pone in instituto. ut. §. de insti. l. i. in prin. itē §. si quis omis. causa te. si non solus. in prin. item §. de aqua plu. arden. si tertius. §. si. sed fallit: qz q. q. ex alicuius persona habemus lucrum non dānum. ut. §. de nego. gest. l. i. si quis negocia absentis. itē si vnus solus ex socijs admisit socijs: alij qui non admisserunt sentit lucrum ex personallius qui est admissus per eum qui admisit. non tamen ipsi cum assumpto comunicant suum lucrum. ut §. pro socio. l. et quicquid.

Pro socio. l. et quicquid. **H**em. dic. ut. §. eo. qui dolo. **N**emo dānum. pone in magistratu qui dedit dānum alicui cōtumaci non tenetur. ut. §. de iniur. l. iniurie. §. si quis. et. §. seq. et. §. ad. l. aquil. l. quēdam mod. §. si qd. ff. itē pone si quis dedit dānum cum aliter se tueri non possit: non videt dare dānum. ut. §. ad. l. aquil. scientia. §. cū aliter. vere tamē dānum dat: qz dānum a diminutione dicitur. ut. §. de dā. infec. l. iij. itē pone. C. ad. l. iul. de adul. contractus. et. §. de verbo. ob. qui seruum.

Hoc iure. vis alia publica vt cū armis: alia priuata vt sine armis. de prima est pena deportatio: et omnium bonorum amissio. de secunda relegatio cum amissione tertie partis omnium bonorum. ut in si. de interdic. §. qui ante. et de pub. iudi. §. item lex iulia. **D**ecretum. pone ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. deiecit. et. §. quotiens. et. §. sed cū quis. qd. aut dicit de rati habitatione: intellige ita dictum esse si meo nomine deiecerat: non aliter. ut. §. de neg. gest. si pupilli. §. sed et si ego. et de pecca. si seruus sed an idē in ceteris delictis meo nomine commissis vt possum ratū habere et tenere: quiddā non. et in hoc specialiter: qz possessio violenta ad me pertinet. sed dicas idē in obus: qz lex generaliter dicit. ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. sed et si qd. in si. ergo generaliter intelligēda est. ut. §. de leg.

Hoc iure. vis alia publica vt cū armis: alia priuata vt sine armis. de prima est pena deportatio: et omnium bonorum amissio. de secunda relegatio cum amissione tertie partis omnium bonorum. ut in si. de interdic. §. qui ante. et de pub. iudi. §. item lex iulia. **D**ecretum. pone ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. deiecit. et. §. quotiens. et. §. sed cū quis. qd. aut dicit de rati habitatione: intellige ita dictum esse si meo nomine deiecerat: non aliter. ut. §. de neg. gest. si pupilli. §. sed et si ego. et de pecca. si seruus sed an idē in ceteris delictis meo nomine commissis vt possum ratū habere et tenere: quiddā non. et in hoc specialiter: qz possessio violenta ad me pertinet. sed dicas idē in obus: qz lex generaliter dicit. ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. sed et si qd. in si. ergo generaliter intelligēda est. ut. §. de leg.

Hoc iure. vis alia publica vt cū armis: alia priuata vt sine armis. de prima est pena deportatio: et omnium bonorum amissio. de secunda relegatio cum amissione tertie partis omnium bonorum. ut in si. de interdic. §. qui ante. et de pub. iudi. §. item lex iulia. **D**ecretum. pone ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. deiecit. et. §. quotiens. et. §. sed cū quis. qd. aut dicit de rati habitatione: intellige ita dictum esse si meo nomine deiecerat: non aliter. ut. §. de neg. gest. si pupilli. §. sed et si ego. et de pecca. si seruus sed an idē in ceteris delictis meo nomine commissis vt possum ratū habere et tenere: quiddā non. et in hoc specialiter: qz possessio violenta ad me pertinet. sed dicas idē in obus: qz lex generaliter dicit. ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. sed et si qd. in si. ergo generaliter intelligēda est. ut. §. de leg.

Hoc iure. vis alia publica vt cū armis: alia priuata vt sine armis. de prima est pena deportatio: et omnium bonorum amissio. de secunda relegatio cum amissione tertie partis omnium bonorum. ut in si. de interdic. §. qui ante. et de pub. iudi. §. item lex iulia. **D**ecretum. pone ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. deiecit. et. §. quotiens. et. §. sed cū quis. qd. aut dicit de rati habitatione: intellige ita dictum esse si meo nomine deiecerat: non aliter. ut. §. de neg. gest. si pupilli. §. sed et si ego. et de pecca. si seruus sed an idē in ceteris delictis meo nomine commissis vt possum ratū habere et tenere: quiddā non. et in hoc specialiter: qz possessio violenta ad me pertinet. sed dicas idē in obus: qz lex generaliter dicit. ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. sed et si qd. in si. ergo generaliter intelligēda est. ut. §. de leg.

Hoc iure. vis alia publica vt cū armis: alia priuata vt sine armis. de prima est pena deportatio: et omnium bonorum amissio. de secunda relegatio cum amissione tertie partis omnium bonorum. ut in si. de interdic. §. qui ante. et de pub. iudi. §. item lex iulia. **D**ecretum. pone ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. deiecit. et. §. quotiens. et. §. sed cū quis. qd. aut dicit de rati habitatione: intellige ita dictum esse si meo nomine deiecerat: non aliter. ut. §. de neg. gest. si pupilli. §. sed et si ego. et de pecca. si seruus sed an idē in ceteris delictis meo nomine commissis vt possum ratū habere et tenere: quiddā non. et in hoc specialiter: qz possessio violenta ad me pertinet. sed dicas idē in obus: qz lex generaliter dicit. ut. §. de vi et vi ar. l. i. §. sed et si qd. in si. ergo generaliter intelligēda est. ut. §. de leg.

pres. bonoru possessio. cotatabu. l. i. §. generaliter. q. mo- do paliu pnt fieri: in adulterio aut sec. Itē qd dicit cōpa rari mādator: nō tñ vt agat mādator. vt nō. §. e. temp. nisi in casu. vt. §. qd iustu. l. i. §. si rati. vbi inducit qd iustu. itē qd dicit rati habitio. rē. fallit in casibus. vt not. §. de his qui not. infra.

l. quid ergo. i. pñ. r. facit. §. de iniur. non solū. in pun. r. §. eo. l. is dānu. et C. ad maced. l. i. fi. a. In cōtracti- bus. in cōtractib⁹ debet abesse dol⁹. r. bona fides adef se. vt. §. de acti. et obli. l. bonā fidez. §. r. hoc modo nō sufficit. immo ve- nit culpa qñqz la- ta qñqz leuis qñqz leuis summa. vt. §. e. contractus. Si er- go defunctus fecerit cōtra in aliquo de predictis: tene- heres vt ipse defunctus tenebat etiā ex dolo defuncti: ex- quo est commissus in contractu. licet secus si extra contra- ctu quādo non teneat nisi in quātu ad euz peruenit. vt. §. depositi. l. si hominē. §. daf. r. §. de ac. r. obli. l. ex depositi sed licet heres teneatur regulariter vt defunctus: fallit tñ in casibus. vt cū dolus testatoris dedit causam cōtra- ctui r. ad heredē dolo non peruenit. vt in l. de perpe. r. tēpo. ac. §. aliquādo. itē fallit in actiōe in factū que datur cōtra mensōrē. vt. §. si mēfor fal. mo. di. l. iij. §. pe. in fine. itē in actiōe tritica. vt. §. de tri. illud. §. pe. in fi. itē in acti- one ex stipulatu cōpetente. p iudicio sili pro eo q. dō cō- ueniebat in iure. vt. §. si quis cau. l. si eū. §. qui iniur. itez fallit si intrueniat cōfusio vt qz creditor debitoru succes- sit. vt. C. de her. ac. l. i. itē fallit. §. qd fal. tu. auc. l. huius actionis. §. i. itē in actiōe in factuz de calūnia. q. et ipsa ex cōtractu nascit si dedit vt negociū michi nō fiat. vt. §. de calū. l. in heredē. itē fallit. §. de polli. l. ex pollicitatione. itē. §. de precario q. sū. §. fi. itē fallit. §. de positi. l. i. §. i. vbi aliter teneat heres qz defunctus. sed quid in quasi cō- tractibus: Rñ. ibi diuersimode tenetur heres qz defun- ctus: qz defunctus tenetur de dolo lata culpa et leui. vt C. arbi. tute. l. quicqd. at heres non nisi ex dolo vel lata culpa defuncti: nisi fuisset lis contestata cōtra defunctū. vt. C. de here. tu. l. i. idem in heredib⁹ magistratus qui non idonee curauerit cauere pupillo. vt. C. de magistra- tibus cō. l. in heredem. r. §. de magistratibus cō. non si- militer. r. facit. §. de ea. §. fi.

paraf. In contractibus in quibus doli prestatio vel bona fides inest: heres in solidum tenetur. Paulus.

Herēs quibus cuiqz mo- dis obligamur: iisdēz in contrariū actis liberamur: cū quibus modis acquirim⁹: iisdēz in contrariū actis amit- timus. vt igit nulla possessio acquiri nisi aīo r. corpore pos- test: ita nulla amittitur nisi in quauitruqz in contrariū actū

da. sic. C. de iure deli. potuit. r. §. de rei ven. l. sicutem. §. i. r. facit. §. eo. ad ea. §. vl. et. §. e. l. nichil.

Am par delictū est du- rum semp onerat pe- titor: r. melior habet possessio ris causa: sicut fit euz de dolo excipitur petitoris: neqz enim datur talis replicatio petitori aut si rei quoqz in ea re dolo actum sit. Illi⁹ debet per- mittere penam petere: qui in ip- sam non incidit. Paulus.

Actum cuiqz suum non aduersario suo no-

est. Ulpianus. Am par delictū est du- rum semp onerat pe- titor: r. melior habet possessio ris causa: sicut fit euz de dolo excipitur petitoris: neqz enim datur talis replicatio petitori aut si rei quoqz in ea re dolo actum sit. Illi⁹ debet per- mittere penam petere: qui in ip- sam non incidit. Paulus. Actum cuiqz suum non aduersario suo no-

da. sic. C. de iure deli. potuit. r. §. de rei ven. l. sicutem. §. i. r. facit. §. eo. ad ea. §. vl. et. §. e. l. nichil. Am par delictū est du- rum semp onerat pe- titor: r. melior habet possessio ris causa: sicut fit euz de dolo excipitur petitoris: neqz enim datur talis replicatio petitori aut si rei quoqz in ea re dolo actum sit. Illi⁹ debet per- mittere penam petere: qui in ip- sam non incidit. Paulus. Actum cuiqz suum non aduersario suo no-

heres an r. q. l. ex defuncti cōtra- ctib⁹ teneatur

go defunctus fecerit cōtra in aliquo de predictis: tene- heres vt ipse defunctus tenebat etiā ex dolo defuncti: ex- quo est commissus in contractu. licet secus si extra contra- ctu quādo non teneat nisi in quātu ad euz peruenit. vt. §. depositi. l. si hominē. §. daf. r. §. de ac. r. obli. l. ex depositi sed licet heres teneatur regulariter vt defunctus: fallit tñ in casibus. vt cū dolus testatoris dedit causam cōtra- ctui r. ad heredē dolo non peruenit. vt in l. de perpe. r. tēpo. ac. §. aliquādo. itē fallit in actiōe in factū que datur cōtra mensōrē. vt. §. si mēfor fal. mo. di. l. iij. §. pe. in fine. itē in actiōe tritica. vt. §. de tri. illud. §. pe. in fi. itē in acti- one ex stipulatu cōpetente. p iudicio sili pro eo q. dō cō- ueniebat in iure. vt. §. si quis cau. l. si eū. §. qui iniur. itez fallit si intrueniat cōfusio vt qz creditor debitoru succes- sit. vt. C. de her. ac. l. i. itē fallit. §. qd fal. tu. auc. l. huius actionis. §. i. itē in actiōe in factuz de calūnia. q. et ipsa ex cōtractu nascit si dedit vt negociū michi nō fiat. vt. §. de calū. l. in heredē. itē fallit. §. de polli. l. ex pollicitatione. itē. §. de precario q. sū. §. fi. itē fallit. §. de positi. l. i. §. i. vbi aliter teneat heres qz defunctus. sed quid in quasi cō- tractibus: Rñ. ibi diuersimode tenetur heres qz defun- ctus: qz defunctus tenetur de dolo lata culpa et leui. vt C. arbi. tute. l. quicqd. at heres non nisi ex dolo vel lata culpa defuncti: nisi fuisset lis contestata cōtra defunctū. vt. C. de here. tu. l. i. idem in heredib⁹ magistratus qui non idonee curauerit cauere pupillo. vt. C. de magistra- tibus cō. l. in heredem. r. §. de magistratibus cō. non si- militer. r. facit. §. de ea. §. fi.

Herēs ex cōtractu quattuor modis obligamur. f. re / verbis / lris / r. cōsensu. sic r. quattuor modis frūs actis liberamur. f. reddēdo rē depositā acceptilatiōe. itē lris in cōtrarium emissis ab eo in quē priores exposite fuerint. itē frīo cōsensu ab emptiōe re integra receditur vt. §. de sol. l. put. q. §. Sed quare dicit fere: Rñ. qz r. deli quēdo qz obligat nō tñ cōtrario delicto liberat. vel quia qñqz quis alio mō obligat vt stipulatiōe: r. alio modo li- berat vt solōne. Itē hoc pñū de obligatiōib⁹ psonalib⁹ pbat ad instar cōpōsalū que acquirunt aīo r. corpore: ita in cōtrariū amittunt. vt. §. de acq. pos. quē ad modū. qd est verū vt duo sint necessaria in amittēdo si incipias a corpore: secus si ab aīo. vt. §. de acq. pos. l. iij. §. in amittē

dolo vocāti nec vocāti poterit replicare. vt. §. de eo per que fac. e. l. i. r. l. fi. r. ne qz eū qui in ius vo. l. i. in fi. r. l. fi. nec ob. l. eo. n. l. §. eximēdi. §. itē si qz. r. l. si paliū. §. in est. qz ibi delictū calūniādo: hic vocādo. itē pone. §. de dhen. emp. domū. itē. §. de cōdi. ob tur. cōm. l. i. ob turpē. sicut ergo dolus dolo ppefat: sic culpa culpa. vt. §. de open. si ambo. nō aut dol⁹ cū culpa qz dolus pgrauat. vt. §. ad. l. ad. itē si ob. §. fi. r. l. si. pcurator. itē si vms in lata culpa alius in leui: pōderat lata cū eqparet dolo. vt. §. si men for fal. mo. di. l. i. §. lata plane. §. qd si vn⁹ fuerit in leui: alit in leuissima: Rñ. cū vterqz nō sit i pari cāris q. minus dicit est in cā meliori. vt. §. de h. ob. si fuū. §. se q. r. r. de dolo si duo. r. de exce. doli. apud. §. marcel. r. fa. §. eo. ne- mo pdo. §. fi. r. §. ne qd in loco pu. l. ij. §. i. r. solu. ma. viro. d. Illi. si michi rē surripas eaqz postea tibi surripial tu nō agis furti: sed ego ago cōtra r. r. r. qz: nec exacto vno alter liberat eū ex diuersis factis teneamini. vt. §. ob fur. l. qui rē sibi cōmo. hec aut regula fallit in eo q. sibi locatū vestimentū polliēdū alij dñi voluntatē cōmodauit: nā si cōmodatarius per furtuz amiserit: fullo q. cōmodauit ager furti: i. in furti penā cōmodando incidit. vt. §. de furti. q. vas. §. si ego. secus in inuasoze q. agit interdicto licet teneat. vt. §. de vi r. vi ar. l. i. §. q. vi a me. r. est ratio: qz nō nisi ad posses. egit: hic velle agere ad penā. Itē po- ne in contractu: v. puta locatū tibi fundū in dñquēniā: r. pñisi tibi penā si te añ deijcerē. tu quoqz michi penā si pñione nō solueris: si te nō soluerē deijciā nō cado in pe- nam qz tu incideras. vt. §. loca. q. r. §. inter. itē regule huic est cōtra. §. de eo per que fa. e. l. fi. §. i. sed ibi diuerse persone sunt que conueniunt ad penam.

Actū. si cā mutādi iudici rē quā possidebas aliena de alienatio facta est te ppter doli tui cōuenire poterit sicqz nocet tibi dolus tu⁹. vt. §. de ali. iud. l. i. r. te cōuento r. exacto nichilomin⁹ teneat q. possidet. vt. §. de pe. here. l. nec vllā. §. fi. itē si socius olim bonorū callide in hoc re- nūciauerit societati. f. ppter lucrū aliqd qd sibi soli cupi- ebat habere: factū suum sibi nocet: qz si alter soci⁹ cui re- nūciatum est aliquid quesierit renūciantī nō cōcabil. renūciās aut lucrū ppter qd renūciauerit cōicare tene- bit. vt in l. i. p socio. §. manet. r. §. p socio. actōe. §. dixim⁹.

Liber Duodecimus.

Item potest poni casus. s. de eo per quem fac. est. l. i. §. si rem dolo. si opponatur de tutore q. transigere potest. vt. s. d. fur. iterdu. §. qui tutelam. sicq. nocet pupillo. Rñ. hoc euenit: qz quasi dñs est. vt. s. de adm. tu. l. tutor q. tutelam. a. ¶ Non videtur. si emptor de possessione fundi quem

emit fuerit expulsus: non ideo de eui. agit. vt. C. d. act. emp. l. si. qz in iura facta emptori nō ptingit veditore. vt. s. de eui. si per imprudens tñ. Quod igitur si eū pposita rei veditore fuerit cui eta: et manu militari ablata. namz hoc pot fieri. vt. s. de rei vē. qui restituer. Rñ. non poterit pretendere veditore iniuriam emptori facta: quomius de euicione teneatur. iuste em euictus est: vt. h. vel pone in eo qui promisit se nō facturum vim alicui. nā si rei veditore. intendat: r. manu militari auferat: non videt vim facere: vt ob hoc ex stipulatoe teneatur: vt. h. itē potest poni in creditore. vt. C. de pig. l. iij.

In penalibus in delictis pro quibus pena corporalis vel pecuniaria solet imponi interpretamur in dubio non delictum. vt. s. pro socio. l. merito. Item si is cui furtum est factū deduxit furem ad prefectū vigiliū: in dubio videtur penā furti remississe. vt. s. de fur. interdu. §. q. furem. Itē qui adulterū nocte occidit minus punit: qz nocet dolo minus interpretantur delinquere. vt. C. de adul. gracchus. Itē si duo iudices ordinarij vnus de puniendo alter de absolucendo tulit sententiā: interpreta mur absolutiōis magis valere. vt. s. de re iudi. inter pares. Item si vnus iudex condēnauit accusatū. l. iul. de vi. qz dixit vim fecisse: de pūata intelligitur: qz in penis mitiores esse debent. vt. s. de pe. si. si ptes. r. l. pe. Itē si tutor accusatur de suspecto: si remoueat presumit in dubio ppter culpā non ppter dolo remot. vt. s. de suspec. tu. h. ec em. §. l. et sic non est infamis. vt. infu. de suspec. tu. §. suspecti. et facit. s. e. ea que. §. in rem.

Inuitus. pone vt. C. de pec. inuitus. r. distingue eū queri an qz teneatur defendere aliu: vel ad aliqd: dere ali qz nō defendit: distingue: qz aut interuenit mandati: aut um an non. si nō interuenit mandati: aut presita est cautio de quis te defensione: aut nō. si est pstita: aut de defensione rei qd negatur. est eū pmittit iudi. sol. aut de defensione actoris. Si de defensione rei ab ipso defensore non cogit paise: sed stipulano cōmittit. vt. s. de pec. inuit. §. si. r. l. seq. in pn. r. §. sabin. nisi iusta cā interuenerit: vt. ibi dicit. Si autē presita est ab ipso reo: aut nolente defensore vel nō ignorate: r. cogit paise: aut nolente vel ignorate: r. non cogit: sed stipulano cōmittit. vt. s. de pec. si defunct. sin autē a pcuratore actoris est satisfactū de defendēdo paise cogit. vt. s. de pec. sed r. h. §. defendere. sin autē nulla est presita ab aliquo cautio: nemo cogitur defendere: vt. h. et C. de pcura. inuitus. in fi. r. s. de pec. si iusta §. inuit. r. l. inuitus. in fi. Si hō mandati interuenit eadē dillinctio adhibēda est: que supra dicta est: hoc addito vt etiā si non fuerit satisfactio presita teneatur dño qui eū dicit q. videt mōda esse de satisfactio. vt. s. de pec. l. ad rem.

z. l. ad legatum. vbi cūq. autē dixi que teneri ad defensione vel propter defensione: itē idē iusta causa interueniente ad neutrum tenetur. s. nec defendere: nec stipulatio cōmittit: eo saluo: vt si res sit tēpore peritura teneat vsq. ad lit. cōtesta. vt. s. de procura. sed etiam.

Alicuius locū successerit: non est equū ei nocere hoc qd aduersus eū non nocuit: in cuius locū successerit. ¶ Plerūq. emptoris eadem causa debet esse circa petendū ac defendēdū: que fuit auctoris. ¶ Qd cuiq. prestatur: inuito nō tribuitur. ¶ Idem.

Atrocitate facinoris vel

minum. nec tamen habet excep. cōtra dominū. vt. s. de publi. l. pe. r. fi. Rñ. hic dicit qz cōtra aliquē habet act. multo magis cōtra eundē hz exceptionē. sed pub. nō habet cōtra dñm: r. sic nec exceptionē. hēc autē regula falsit. C. loca. si qz conductiōis. et in aut. de trien. r. se. §. illud quoq. Itē in obus iudicijs possessorijs. vt. s. que p. lega. l. i. in pun. vel distinguit vtrū ille qui cōuenitur in promptu habeat pbatōnes sui iuris: siue de possessiōe: siue de ppetate: r. tunc non teneatur restituere. an nō: r. tunc tenet restituere. arg. s. ad exhi. l. iij. §. ibidē. et s. ad trebel. ille a quo §. si de testō. et vt in pos. lega. si ta a quo. r. C. de cōpen. l. h. r. s. de car. edu. l. iij. §. cause. q. in possessiōe loquit. hoc tamē fallit in quodā possessiōe vbi etiā si velit incōnienti probare de suo iure non auditur. vt in aut. de trien. r. semis. §. illud.

Cum quis. pone vt. s. de iure. actus. priua. l. iij. §. si quis ab auctore. Item vt. s. pro emp. l. iij. §. si defunctus. Item vt. s. que in frau. credi. qui a debitore. et plene nō. s. eo. quod ipsis.

Plerūq. hēc rā est exposita. s. e. l. nēo plus iur. s. r. pot. poni. s. p. emp. l. ij. §. emptori. Plerūq. autē dicit: qz si pto hēat malā fidē non vsucapit: s. auctor bonā fidē habuerit. vt. s. p. emp. l. ij. §. si eā rē. itē qd est defendēdū dic vt. C. de eui. emp. tou. r. facit. s. de acq. re. do. traditio.

Qd cuiq. dic vt. s. e. l. inuito. Sed op. pūilegium sportularū minor datur cñā clericis iuris cū pceptat executiōb. vt nō accipiāt: r. si suo pūilegio nō pht renūciare. vt. C. de epif. r. den. oēs q. §. executiōibus. r. C. de spor. l. obus. Sed dicas q. dare pht: sed illi nō accipe: r. sic honeste dat: nō honeste accipit. Cōtra est in meretri tur. vt. s. de cōdi. ob. tur. causa. idem est. §. sed qd me: retrici. Accursus floren.

Atrocibus et paruerit: licet nō excusetur minus tñ punitur. vt. C. ad le. iul. de vi. l. seruos. Sin autē in nō atrocib. nullū est seruū delictū: r. sic nō tenet. vt. s. de ac. r. obli. seru. et hoc etiā dicitur de his in ap. lo. Seruū esto: te subditi dominis vestris non tñ bonus: r. modestus: s. etiā discolor. i. discolorantib. a fide catholica. Sed que sunt atrociora. videt q. illa q. descendit ex le. r. i. tabu. vt s. de noza. l. ij. §. i. Sed illud per iul. postea ibi corrigif. rñ dic modice rei furtū. Itē modicum damni dicuntur

Defensio. queri an qz teneatur defendere aliu: vel ad aliqd: dere ali qz nō defendit: distingue: qz aut interuenit mandati: aut um an non. si nō interuenit mandati: aut presita est cautio de quis te defensione: aut nō. si est pstita: aut de defensione rei qd negatur. est eū pmittit iudi. sol. aut de defensione actoris. Si de defensione rei ab ipso defensore non cogit paise: sed stipulano cōmittit. vt. s. de pec. inuit. §. si. r. l. seq. in pn. r. §. sabin. nisi iusta cā interuenerit: vt. ibi dicit. Si autē presita est ab ipso reo: aut nolente defensore vel nō ignorate: r. cogit paise: aut nolente vel ignorate: r. non cogit: sed stipulano cōmittit. vt. s. de pec. si defunct. sin autē a pcuratore actoris est satisfactū de defendēdo paise cogit. vt. s. de pec. sed r. h. §. defendere. sin autē nulla est presita ab aliquo cautio: nemo cogitur defendere: vt. h. et C. de pcura. inuitus. in fi. r. s. de pec. si iusta §. inuit. r. l. inuitus. in fi. Si hō mandati interuenit eadē dillinctio adhibēda est: que supra dicta est: hoc addito vt etiā si non fuerit satisfactio presita teneatur dño qui eū dicit q. videt mōda esse de satisfactio. vt. s. de pec. l. ad rem.

hōeste dat qd turpiter accipit: r. cōtra

non atrociora aut magne rei furti sine danum. Itz ho micidiz adulteria z oia capitalia crimina dicunt atroo ra. vt. s. de incc. rei. nau. peduus. s. i. azo. pone etia exz plum de non atrociorib. vt. s. de his qui no. infa. libero rum. s. fi. Et facit. s. eo. is danum. z. s. reru amo. si mult er. s. si seruus.

A Semper dic vt. s. eo. qui dolo. z. l. par. Sed ar. ptra. s. si qs omif. causa te. l. iij. in fi. itz qd dicit haben dus zc. Sed non omnino. qz alter directa. alter vili tenef. vt. s. de no. ra. electio. s. si is quem.

B In contractibus. pone vt. s. e. hoc iure. s. fi. Sed cotra. in fi. de per. pe. z tempo. ac. s. aliquando. vbi no tenef heres ex do lo defuncti. Sed ibi dedit causam con

tractui. hic fuit incidens. itez qd dicit heredes teneri pro hereditaria parte. salur qnq. pmo si habet vnus here dum facultate totius rei restituende. vt. s. como. l. iij. s. heres. Secundo cum agitur ex pollicitatione. vt. s. de pol. l. ex pollicitatione. Tertio pro funeris impesa. vt. s. de reli. l. velun. Quarto in alimentis. vt. s. de ali. le. l. iij. Quinto quando ab vno heredum maritus legauit vxori animo copesandi q in dotem ab ea habebat. si ipsa non legatum sed dotem vult ille solus conuenietur. vt. s. de leg. i. cum ab vno. Sexto in illis casibus in quibus tenetur heredes in solidum. vt. s. de positi. duo. z de verbo. obliga. l. ij. s. i. Accur.

C Conueniatur. als condēctur. als patiatr.

Q uotiens dic captione. i. iniquitate. z pone si impu beri moueatur questio status: malum est cu preci pitari. z sic sine firmo consilio constitutus in alienam fer uitudinem redigi. Et ecotra malu est cum mitti in bonoru possessionem z aliqua forte aliena apparebit. Sed hoc est minus malu: z sic eligendum. vt. s. de carbo. edic. l. iij. s. due autē. z. C. de carbo. edic. l. ij. z hoc fiet ex car. si fiat questio status z bonoru. Sed si status tm: tunc ex co stitucionibus. vt. s. de car. edic. l. iij. s. i. Uel pone manda sti michi vt tibi emerem stichu quem ignorabas furem: hic fecit michi furtu: iniquu est teneri te vltra q seruus valeat. vt in fi. de nota. s. summa. econtra iniquus est officiu meum michi danosum ideoq michi in soliduz te neris. vt. s. de fur. si seruus. s. qd vo ad ma. Sz z pot po ni vbicumq dicit q aliqd est equus equo vel iniquus inuquo. vt. s. de positi. bona fides. z. C. de pecu. l. ex gedi. et de pactis conuen. l. hac generali. z. s. de vul. sub. l. filius qui patri. z de do. excep. si pcurator. z de offi. proc. l. ob seruare. s. hi. z. l. nec quicq. s. sane. z facit in aut. qui. mo. na. effi. sui circa princi.

O mnia. si pater in testameto paterit filiu in potesta te constitutu inuulter testabitur: adeo vt si vno pa tre mouitur non ideo valet. vt in fi. de exhere. li. in pun. itz pone in eo qui legauit michi rem mea: non enim va

let licet postea alienē. vt. s. de lega. i. cetera. s. i. Nec ob stat. s. de reg. ca. l. i. s. fi. vbi confirmatur. qz ibi viuo testa tore alienauit. hic post mortem. item pone in fi. de le. s. an seruo. Cetera dic vt. s. e. quod in initio.

O mnis diffinitio est oratio substantiaz cuiusq rei si significans fm boe Diffini tum. Sed hic de no quid cū pluris reru bee sit.

eligendum est quod minimuz habeat iniquitatis. Idem. **O** mnia que ex testamen to proficiuntur ita sta tum euetus captiut: si initium quide sine vicio ceperint.

O mnis diffinitio Idē. in iure ciuili piculosa est parum est enim vt non subuer ti possit. Pomponius.

Q uod quis ex culpa sua danum sentit: no intel ligitur damnum sentire.

M unus est Idem. actionez habere qz re. **U**lpianus.

ma in aljs. vt in aut. de nota. s. vt autē. licet videat esse falsa. vt. s. de re. ca. l. i. z. s. eo. l. i. sed illud veru est in ac ceptatis. itz ideo dicit parū. qz quedā sunt que exceptio nes non patiunt. pmo qz liber hō nōv fucapit vt. s. de vsu. l. vsuca. z in fi. de vsu. s. sed aliquando. itz mulier q in rem suā intercedit non inuatur vell. vt. s. ad vell. ali: quado. itz si decipiat. vt. s. ad vell. si decipiēdi. itz bono rum pos. contra tab. nō habet locū ad testā mulieruz. vt. s. de ptra. tab. illud. s. ad testā. itz minor. xij. an. nō test testari. vt. C. qz prouo. nō est ne. l. ij. itz stipulatio li ber hois vel rei sacre vt def non valet. vt in fi. de inu. si pu. in pun. z. s. i. itz sepulchru vdicare iure dñū null pot. nec in alium dominuz trāferre. vt. C. de reli. l. si se pulchru. z. l. ij. in fi. itz nemo potest plus grauari nomie legati q sibi reliquit vt. s. ad treb. l. i. s. fi. et mta alia sūt q nō patiunt exceptionē. sed hec regula tm intelligit de his regulis seu diffinitioib: q sup hoc titulo posse sunt.

Q uod quis. si duo sunt socij omniuz bonoru: z vnus am abesset fuit danatus a iudice ex contractu pro socio qui erat absoluendus si venisset vel etiam pro suo delicto furto: vel alio fuit danatus: non recuperat de cō muni. vt. s. pro socio. cum duobus. s. fi. et. l. sequē. vel po ne in eo qui transiit p locū vnde nō erat publicum iter vel priuatum. z ramus cecidit super eum: nō agit aquil. s. ad. l. aquil. si putator. item pone. s. fami. herascunde. inter coheredes. s. qd ex facto. item. s. de in fi. sed: si qd in sine. item. C. de fidei. com. li. l. si quis in testamento. itz s. qd quisq iur. l. iij. s. s. i. s. Accur.

M unus. licet quantum ad iuris intellectū qui actionē habet rem habere videatur. vt. s. eo. qui actioem. tamen qrum ad executiones factorum sepe est aliter. nam euentus execucionis z sententia est incertus. z con sideranda est mora que datur iudicis. item sumptus in ferendo faciendi. vt. s. de pecul. quod debetur. item et quantum ad satisfactionem de iudicio filii non videtur habere rem qui habet actionez. vt. s. qui satisfida. cog. sci endum. s. fundum. z. s. diuersa.

Plerūq. si quid fisco obligauit sub hac cōditione: vt si pecunia nō sit soluta certa die liceat ei videri: licet possit abire res a me pecunia nō soluta: qz fiscus vendet interim tamē est mea: et vendicare et alienare: seruitutē imponere possū. Qd ergo dicit plerūq: ideo dicit qz qñqz videmur nō habere qd sic habemus vt a nobis possit euelli. vt. s. de le. i. nō quocunqz. et. s. de fo. etiaz. et. C. c. de leg. l. si. s. sed qz. itez qd subicit et. et. q. d. nō solū ea q pure possidemus. vt in d. s. sed quia. item qz dicit vendicare dic etiā et conduce re condicione fur

Plerūq. fit vt etiaz ea que a nobis abire possunt: p inde in eo statu sint atqz si non essent eius conditio nis vt abire possunt: et ideo qd fisco obligamus et vendicare interdum et alienare et seruitutem predio imponere possumus. **I**dem.

Ire nature equum est

rius et fac. igno. l. i. et per totū. et. s. de re iudi. imperatores. et. s. de question. l. i. s. si. et de penis. diui fratres. s. i. predicis aut casibus nō habet pro veritate etiā quo ad effectū: ex quo erat rescisa. illud aut fuit questionis an dicatur res iudicata qñ adhuc pot appellari. dicit quidaz q non. vt argu. s. de condicione in debi. eleganter. s. si quis. sed dic cōtra per eandem. l. et per. l. C. de app. litigatibus. nō tñ habetur pro veritate nisi trāseat in rem iudicatā. itē iuratur. habetur p veritate. vt. et. s. de iureiur. s. et si possessori. s. si iurauero.

Ure nature si pupillus mutuā acceperit pecuniā: et locupletior ex ea factus soluat nō repetet. nec em equū est eū locupletari cū alterius dāno. vt. s. de condi. in l. l. nā natura. s. pe. et. l. se. itez pone vt. C. de vsuca. pro emptore. l. si. itez. C. de epis. et cle. si quis presbyter. itē pone vt. s. de peti. here. l. plane. hec aut regula fallit in vsuca. et prescrip. que auferūt prescribēdi cōmodū cū alterius dāno. Itē in expēsis in aliena re factis. vt. s. de doli excep. l. paulus. Item. C. de nō nu. pe. in contractibus. s. predictis et similib⁹ oppositiōibus respōdeas: quia licet fiat cum aliena iactura: non tamen fit cū ali ena iniuria cū fiat legū auctoritate.

Es iudicata. habetur pro veritate inter litigantes vt act. et excep. pariat: nō qz faciat ius. vt. s. de cōdi. in d. iulianus. itē quo ad quosdā patientes de quibus habes quattuor exēpla. vt. s. de re iudi. sepe. item qñqz quo ad oēs vt quando sententiā facit ius qd est in casibus. vt. s. de sta. ho. ingenuis. et de lib. agnoscen. l. i. in fi. et. l. se. itē pone in querela inofficiosi testamenti. vt. s. de ino. fi. testa. pōponit. s. vlti. itē predicta vera qñ potest retractari: vel qz nulla. vt. C. qñ prono. nō est ne. l. ij. vel aliquo modo rescindat: qd dic per exēpla. vt. s. de iureiur. ran. l. admonendi. et. C. si ex falsis instru. per totū. et. s. de dolo. c. i. a. te. et. C. de procur. licet. et de aduo. diuer. i. u. di. l. i. et. s. de iure fisci si fiscus: et. l. iij. s. diuis. et. C. de iu

neminē cū alteri⁹ detrimētōz iuria fieri locupletiorē. **I**dem. **E**s iudicata pro veritate accipitur. **P**aul⁹. **N**ō pot⁹ videri dñisse habere: qñqz habuit **E**ruitutē **A**lpianus. **S** mortalitati fere cōparamus. **I**cinus. **Q**ue ab initio iutilis fuit

Que ab initio iutilis fuit

pone vt. s. de suis et le. nulla. Item pone qñcō legauit vsufru. serui. et cum ad eū desineret pertinere: legauit ei libertatem si ticius nō habuerit. vel quia pcedecessit. vel quia non capax. non erit liber. nec videtur desinere vsufru. vt quia nec ceperat. vt. s. de condi. et demon. ticio. inde est qz creditor non potest experiri pauliana. qz habere desierit debitor qd nō acquiuit. vt. s. qñ in frau. cre. qd autē in pun. item nec maritus cōtra vxorē. vt. s. de dona. inter vi. et vxo. si sponsus. s. si marit⁹. et. s. si dā rogatus. improprie tamen quādoqz dicitur quid desinere qd non cepit. vt. s. vsufru. quēsdmodū ca. l. iij. s. de finere. et de euc. qui alienā. sicut et finitur aliquid qd non cepit. vt. s. de condi. ob causam. si extraneus. sed et desinere et amittere videtur libertus qui obtinere voluit. vt. s. si quid in frau. pa. l. i. s. vtrū. in si. item dicit: libe rasti animā meā de inferno inferiori dñe: tamen nunqz fuit in inferno: aliter nulla esset redēptio. itez amittit qd nō habetur. vt. s. de euc. l. fi. et facit. s. eo. non videtur rem amittere. et dic vt ibi. Accur.

Eruitutē. si quis fiat seruus pro mortuo habetur. nam testamētū facere nō potest: nec esse testis: vel iudex vel arbiter. vt. s. de testa. l. qui filius. et. l. qui testamento s. seruus. et. de testa. l. quomā. et. s. de arbi. par ui. s. si in seruum. et de iudi. cum pctor. item matrimoni um soluitur. vt in aut. de nup. s. sed etiā captiuitatis. fe re autē ideo dicit: quia si fiat seruus hostiū et redeat: nec captus videtur: vel forte propter ea que diximus. s. e. l. qd attinet. item facit. s. de conditio. et demonstratiōni. inter diep. in fine. et de donatiōni. inter viruz et vxorem. cum hic. s. si donator. Accur.

Ue ab initio. si impubes vel furiosus testetur non valet: licet pubes vel sane mentis postea factus fuerit. vt in situ. qui testamen. facere pos. s. pterea. sed contra. s. de heredi. insti. qui testuendo. sed ibi fauore libertatis. Item contra. s. de testamen. mili. l. neqz. s. de portatos. sed ibi militie fauore. et eodem modo ad alioa in eo. titu. l. tribunus. s. i. et. l. si filiusfamilias. s. i. itez contra. s. de lega. iij. l. i. s. i. Solutio. ibi in fideicommiss. hic in instōne. itē ptra. s. de acquirē. here. si seruus eius qui. sed ibi quando per aliu quis fit heres: hic qñ per se. item facit. s. de actio. et obliq. l. obligatiōnum fere. s. placet. Sed argumen. contra. s. de ritu nup. l. si quis in senatorio. Cetera dic vt. s. eod. quod in initio. Accur.

Seruus si quis seruus in iudicio sibi pmiserit sub pena: usdem exceptionibus vritur quibus si pro libero fideiussisset vteretur: preter qd si dicatur abfuisse causa reipublice: qz seruus reipub. causa abesse non potest. vt. d. si quis cautio. l. si quis ser-

uum. et. l. si is. Qui autē dicantur causa reipubli. abesse: habes. d. ex quibus cau. ma. qui mittuntur. et pluribus alijs in eo. fi. r. d. de iure iuu. l. semper. §. negociatores. Ab hac. l. exci- pe si cōis error in-

Seruus^a reipublice causa abesse non potest.

terueniat. vt. d. de offi. pretoris. barbarius. **C. finis.**

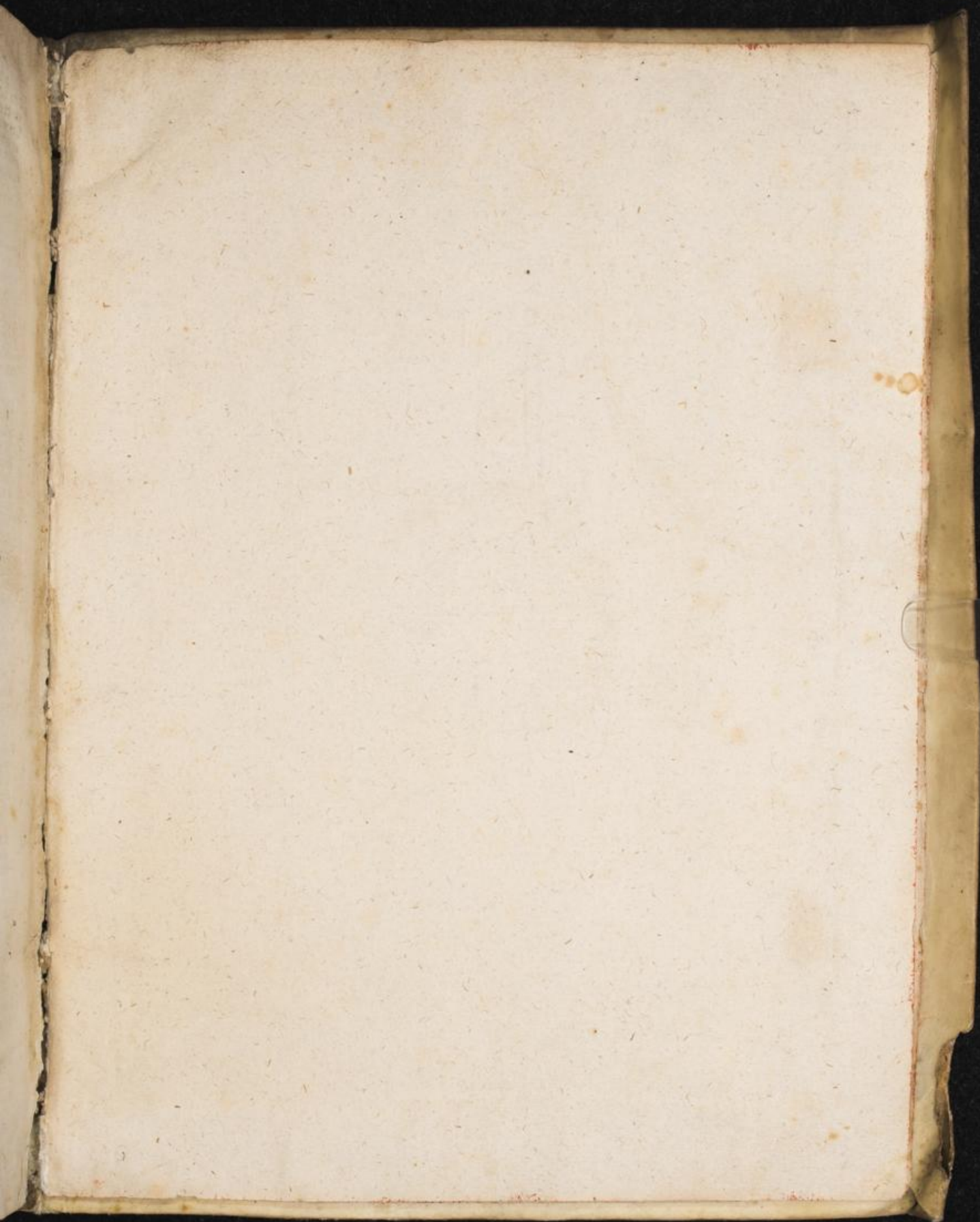
Digestum nouum optimis (vt cernere est) characteribus / sedulaq; dilligētia impressum: Opera magistri **An- dree bocard** : qui in eo cum antiquis voluminibus castigādo non mediocriter sudauit: Sumptibus autē r impēsis proborū viroū **Johānis bonhōme. Jobis petiti r Thielmas ni keruer** bibliopolarū parrhisiens. finē accepit in famatissimi

Parrhisiensi academia. Die. xv. Julij. Anno a natali saluifico quingentesimodecimo: supra millesimum.

Dystichon materiam. ff. noui explicans.

Cum sibi queq; petant varios culpe cruciatus. Hic impunita crimina nulla scies.

Laus deo optimo maximo.

De regulis iuris:

CCCCXXVIIII.

nisi pmissit sub iuramento. et. l. si is. Qui autē dicantur causa reipubli. a besse:
 r quibus si pro li habes. s. ex quibus cau. ma. qui mittuntur. et pluribus
 alijs in eo. fi. r. s.
 de iure iuu. l. sem
 per. s. negotiato:
 res. Ab hac. l. exi
 pe si cōis error in:
 tio. l. si quis ser= terueniat. vt. s. de offi. p̄toris. barbarius. **C. finis.**

ouum optimis (vt cernere est) characteribus/
 lligētia impressum: Opera magistri An-
 card: qui in eo cum antiquis volumint
 a stigādo non mediocriter sudauit:
 umptibus autē r impēsis probō

Johānis bonhōme.

Jobis petri r Thielma-

ni keruer bibliopo-

larū parisiēn.

finē accepit in

famatisi

ma

cademia. Die. xv. Julij. Anno a natali saluifico
gentesimo decimo: supra millesimum.

ichon materiam. ff. noui explicans.

s petant varios culpe cruciatus.

ra crimina nulla scies.

is deo optimo maximo.

